

Микола Лібенко

Ти світиш мого світильника, Господи

*«Ти світиш мого світильника, Господь —
Бог мій, освітлює Він мою темряву!»
(Псал. 18:29).*

УДК 274/278
ББК 86.376
Л55

Л55 Лібенко, Микола

Ти світиш мого світильника, Господи / Микола Лібенко. — Київ:
Джерело життя, 2020. — 432 с.

ПЕРЕДМОВА

Протягом багатьох років Церква АСД в Євро-Азійському дивізіоні видавала перекладені з інших мов Ранкові читання, котрі відображають особливості культури, до якої належав їхній автор. Безперечно, звернення до досвіду Церкви в інших частинах світу збагачувало й духовно, й інтелектуально кожного віруючого. Крім того, це допомагало членам Церкви відчувати свою причетність до всесвітньої сім'ї народу Божого, а також церковну єдність.

Особливість цьогорічних щоденних читань полягає в тому, що вони написані людиною, усе життя котрої пов'язане із Церквою на території Євро-Азійського дивізіону. Микола Назарович Лібенко — служитель Церкви, талановитий письменник і видавець духовної літератури, керівник Християнської асоціації служіння засудженим. За його плечима величезний досвід служіння Богові й людям — понад п'ятдесят років. Ще 1964 року Микола Лібенко вирушив як біблійний працівник (місіонер) до Цілінограда (нині Нур-Султан), де розвинув активну діяльність, а згодом був засуджений і ув'язнений. Пізніше вже як рукопокладений проповідник здійснював найрізноманітніші види служіння: був секретарем ради Російського уніону, керівником Центральної конференції, головним редактором церковних видань.

З 1990 року М. Н. Лібенко опікувався особливим служінням, пов'язаним з наданням допомоги тим, хто опинився в місцях позбавлення волі. Для цієї мети ним була створена Християнська асоціація служіння засудженим (ХАСЗ), якою він незмінно керує вже понад тридцять років. Це відкрило можливість вільного доступу до колоній і в'язниць, а також дало змогу видавати релігійну газету «Весть надежды». У рамках видавничої діяльності цієї асоціації багатотисячними накладами друкували книги, котрі розповсюджували по виправних установах, несучи звістку надії для людей, що спіткнулися в житті.

М. Н. Лібенко за фахом інженер-архітектор. Саме він став головним архітектором проекту й керівником групи проектування будівель Духовної академії в селищі Заокському, комплексу Українського уніону Церкви АСД в Києві, проектів Молитовних будинків у Тулі, Нижньому Новгороді, Душанбе та ін.

Микола Лібенко — автор низки книг, присвячених неупередженому осмисленню проблем сучасного суспільства й місця людини в ньому. Серед них «Відображення вічного», «У Твоєму світлі», трилогія «Господь — світло моє». У всіх своїх книгах автор прагне показати, що життя людини має сенс і мету лише тоді, коли в ньому є Бог. Тільки в Бозі людина, навіть яка низько впала й остаточно заплуталася, може знайти для себе надію на нове життя.

Запропоновані щоденні читання присвячені осмисленню таких основних християнських чеснот, як: любов, смирення, вірність, терпіння тощо. На думку автора, розвиток цих чеснот неможливий без постійної присутності в людському житті Небесного Взірця, на Котрого вона покликана рівнятися. Тому не сама людина, а Бог — у центрі кожного читання. Бога люблячого і всемогутнього, многомилостивого і довготерпеливого покликана щодня споглядати кожна людина, котра прагне розвинути в собі характер, в основі якого важливі чесноти.

Щоденні читання містять у собі неминущу мудрість Божого Слова, об'єднану з великим життєвим досвідом і талантом людини, якій є що сказати своїм сучасникам. Даний Богом дар слова автор прагне використовувати на благо інших людей, намагаючись допомогти тим, хто заплутався в житті, зневіреним, які втратили моральні орієнтири, усім, хто вкрай потребує подолання кризових ситуацій. Водночас автор смиренно визнає, що всі наші здібності й таланти — від Бога, тому слава будь-якого успіху в нашому житті та служінні має належати лише Йому.

Сподіваємося, що ці щоденні читання знайдуть своїх вдячних читачів і слугуватимуть зміцненню віри й здобуттю духовного досвіду всіх, хто день у день протягом року гортатиме сторінки цієї чудової книги.

Є. В. Зайцев,
*директор Інституту біблійних досліджень ЄАД,
директор Інституту перекладу Біблії ім. М. П. Кулакова*

ВІД АВТОРА

Ми живемо в час, коли в невимовному блиску всемогутності Своєї любові явить Себе Господь, ім'я Котрому Істина, — Господь палко очікуваний лише невеликою кількістю мешканців Землі, потрібний тільки небагатьом, у Якого повірили в час загальної байдужості до духовного світу, час прагнення гріховних задовольень, час скепсису та захоплення марністю й ловленням вітру.

Задум спасіння людства Христом розкритий у наш час доволі об'ємно, дохідливо і зрозуміло завдяки небувалому за масштабами поширенню Божого Слова — цьому сприяв нечуваний розвиток науки й техніки.

І сказати щось нове щодо цього задуму досить важко. Винятком тут є тільки розуміння якоїсь із частин таємничих пророцтв, зокрема книг Даниїла й Об'явлення, які стануть гранично зрозумілими в міру їхнього повного виконання.

Ранкові читання «Ти світиш мого світильника, Господи» укладені з добре знайомих для християн істин. Їхнім центром (а також Альфою й Омегою) є Божа любов — у її вираженні, проявах, реалізації. Любов ми тільки починаємо пізнавати, попереду — неосяжна вічність, щоб «пізнати Христову любов, яка сягає за межі пізнання» (Ефес. 3:19). І якщо ми — справжні книжники, навчені «про Царство Небесне», то обов'язково будемо охоплені благочестивою пристрастю виносити «зі своєї скарбниці нове й старе» (Матв. 13:52).

Упорядковуючи ці читання, довелося зазнати труднощів. І одна з них повсякчас не давала спокою: як викласти матеріал так, щоб він міг хоч найменшою мірою задовольнити читачів з їхніми найрізноманітнішими й особливими запитам, сприйняттям, баченням, вихованням — одним словом, сестер і братів різного духовного віку. І водночас не полишала надія, що із цими читаннями могли б ознайомитися люди, котрі ще не зробили Біблію світлом у своєму житті. І як би хотілося, аби Бог щоранку запалював та світив світильника кожного читача, котрий неодмінно горів би і світив у цьому світі!

Про це доводиться тільки благати Господа!

СІЧЕНЬ

ЛЮБОВ

*«Бог є любов, і хто перебуває в любові,
той перебуває в Бозі,
а Бог перебуває в ньому»
(1 Івана 4:16).*

Бог є любов, і хто перебуває в любові, той перебуває в Бозі, а Бог перебуває в ньому (1 Івана 4:16).

Творець і Правитель Усесвіту подарував людству благословенну дорожню серію книг Еллен Уайт «Конфлікт віків». У них у світлі біблійного об'явлення викладено з дивовижною простою й безсумнівним талантом невимовне лихо, що спіткало Всесвіт і нашу планету: виникнення зла й боротьба з ним. Перший том цієї серії починається і останній її том закінчується однією й тією ж короткою біблійною фразою, що складається лише з трьох слів! Проте які це безмірно дорожні слова! Яка недосліджена безодня й незбагненна таємниця приховані в них! Яка безмежна велич і навік заповітне об'явлення! Ось вони, ці три знаменних і бажаних слова: «БОГ Є ЛЮБОВ»!

Жодна істота в безмежному Всесвіті ніколи не зможе проникнути в глибину, досягнути й до кінця «пізнати Христову любов, яка сягає за межі пізнання»! Жодної вічності не вистачить, жодна мудрість не буде спроможна, жодні зусилля не допоможуть розкрити повноту Божої любові!

Ось як починається серія «Конфлікт віків»: «"Бог є любов" (1 Івана 4:16). Любов — це сутність Бога, Його Закон. Так було завжди, і так буде повік... Кожний прояв Його творчої сили є виявом безмежної любові... Історія великої боротьби між добром і злом від самого її початку і до остаточного приборкання повстання та цілковитого викорінення гріха також є виявом незмінної Божої любові» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 33).

І ось останні слова останньої книги цієї серії: «Велика боротьба закінчена. Гріха й грішників більше нема. Всесвіт — чистий. У всьому незліченному творінні б'ється один пульс гармонії й радості від Того, Хто створив усе це. Течуть потоки життя, світла і щастя в усі простори безмежного світу. Від найменшого атома до найбільших галактик — усе живе й неживе у своїй незатьмареній красі та досконалій радості свідчить: "Бог є любов!"» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 677).

СПОНУКАНИЙ ЛЮБОВ'Ю

Бо перед очима моїми Твоє милосердя, і в правді
Твоїй я ходив (Псал. 26:3).

Біблія є особливим, спеціальним об'явленням — об'явленням Бога грішному людству щодо Самого Себе. У ній сказано й показано, якими властивостями Він володіє, що притаманне Йому, яка Його Божественна природа. Бог вічносущий, незмінний, усемогутній, усезнаючий, усюдисущий — ці та інші безмежні якості притаманні Його природі. Володіючи такими незрівнянними властивостями, Господь реалізує їх у здійсненні Своїх неймовірних творчих задумів завдяки тому, що моральною сутністю Його буття є любов — незрівнянна, унікальна риса Його природи.

Саме любов і тільки любов переповнює всі думки, слова, учинки й дії Бога від вічних часів і навіки-віків.

Саме спонуканий любов'ю Господь створив незліченну кількість галактик, зірок, зоряних систем і космічних тіл, які утворюють безмежний Усесвіт.

Саме спонуканий любов'ю Владика створив сотні мільйонів ангелів, а також дав життя міріадам мешканців незліченних світів.

Саме спонуканий любов'ю Вседержитель щомиті підтримує життя всіх Своїх створінь у безмежному Всесвіті для щастя, радості, блаженства, щедро й самовіддано посилає їм Свої дари, блага і благословення.

Саме спонуканий любов'ю Творець облаштував і заснував досконалий, вічний, ідеальний світоустрій у Всесвіті — у Своєму Царстві — на непорушних принципах і законах, утіливши в них Свою моральну сутність.

Саме спонуканий любов'ю Бог не позбавив життя людину на нашій планеті через її гріхопадіння, натомість виявив у всій повноті Свою любов, пославши Сина Свого Єдинородного на нашу Землю, щоб Він віддав життя за звільнення людства від гріха і смерті.

Саме спонуканий любов'ю Господь послав Святого Духа на Землю, щоб допомогти грішникам увірувати в Ісуса та прийняти Його дар любові й праведності.

Яку дивовижну властивість має Бог — ЛЮБОВ!

«Я ВІЧНИМ КОХАННЯМ ТЕБЕ ПОКОХАВ»

Любов ніколи не минає (1 Кор. 13:8).

Біблія урочисто свідчить: усе, що робить Бог, Він робить з любові. Навіть ті Його дії, які, на наш погляд, здаються несправедливими й навіть жорстокими, звершені Ним з любові. Потрібно просто зрозуміти суть біблійного одкровення, як колись ангел сказав пророкові: «Даниїле, мужу любий, зрозумій ті слова, що я скажу тобі» (Дан. 10:11).

Під час богослужінь (і не тільки) ізраїльський народ із давніх-давен славив Бога й дякував Йому. За що й чому народ величав Бога, дякував і поклонявся Йому? Головна причина — Божа любов, вічна й незмінна. У тексті Єрем. 31:3 сказано: «Здалека Господь з'явився мені та й промовив: Я вічним коханням тебе покохав, тому милість тобі виявляю».

Чудово пише про це натхненний автор: «Кожний прояв Його творчої сили — це відображення безмежної любові. Владарювання Боже містить у собі повноту благословень для всіх створених істот. Псалмист каже: “Могутнє рамено Твоє, рука Твоя сильна, висока правиця Твоя! Справедливість та право — підстава престолу Твого, милість та правда — обличчя Твоє випереджують! Блаженний народ, що знає він поклик святковий, — Господи, вони ходять у світлі обличчя Твого! Радіють вони цілий день Твоїм Іменням, і підвищуються Твоєю справедливістю, бо окраса їхньої сили — то Ти, а Твоєю зичливістю ріг наш підноситься, бо щит наш — Господній, а цар наш — від Святого Ізраїлевого!” (Псал. 89:14–19)...

Боже правління ґрунтується на Законі любові, тому щастя всіх розумних істот залежить від цілковитої згоди з великими принципами справедливості. Бог бажає, щоб усі створені Ним істоти служили Йому з любові, щоб це служіння було зумовлене розумінням Його характеру. Він не знаходить задоволення у вимушеній покорі; Він дає кожному свободу волі, щоб люди могли добровільно служити Йому» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 33, 34).

Тому Біблія наголошує, що підставою дякувати Богові й славити Його за всі Його дії є любов.

Великі та дивні діла Твої, Господи Боже, Вседержителю! Праведні й правдиві дороги Твої, Царю народів! (Об'явл. 15:3).

Чи справді Біблія стверджує, що всі дії Бог звершує з любові, з милосердя? Так, це незаперечна істина. Усі 26 віршів псалма 136 підтверджують це. Кожен вірш цього чудового псалма згадує той чи інший факт Божих діянь з галузі світобудови або історії Ізраїлю, за який необхідно славити Бога й дякувати Йому, а потім зазначено причину, чому Він здійснив це. Дії Бога наведені різні, а ось причина їхнього здійснення одна — «бо навіки Його милосердя».

Цей урочистий рефрен (або приспів) наприкінці кожного вірша звучить, наче вічний могутній вселенський дзвін, що є благословенним об'явленням діянь незбагненно таємничої Божественної природи. Створює Господь небо, чи проводить через пустелю народ, чи віддає Ханаан йому в спадщину, чи посилає поживу всьому живому — усе це звершує Він, «бо навіки Його милосердя».

Однак серед перерахованих Божих дій є й такі: «Єгипет побив був у їхніх перворідних», «фараона та військо його вкинув у море» та ін. І в кожному такому випадку вказана та сама причина Божих дій — «бо навіки Його милосердя». Чи не бентежить нас думка, що вражати й убивати — не Божа справа, це не властиво Його любові? Навіщо ж топити в морі фараона та його військо? А чи замислювалися ми над тим, що фараон запланував знищити вибраний Божий народ, влаштувавши, з одного боку, концентраційні табори для нього, а з іншого — справжній геноцид, знищуючи новонароджених? І постає запитання: з якою метою він зібрав військо й кинувся наздоганяти ізраїльтян? Фараон вирішив улаштувати бійню — жорстоку, останню різанину ні в чому невинних людей. Господь захистив Свій народ, ставши між військом фараона та ізраїльтянами. Коли ж народ вийшов на берег, водні стіни зімкнулися, і фараон пожав те, що сіяв, — смерть. Зло, яке він хотів заподіяти Ізраїлю, обернулося для нього власною загибеллю.

Бо любить тебе Господь, Бог твій (П. Зак. 23:6).

Чи знав ізраїльський народ фундаментальну істину, що духовною, моральною сутністю Бога і Його Закону є любов? Лише деякі знали про це. Мойсей, віч-на-віч спілкуючись із Богом, одного разу звернувся до Нього з нечуваним для грішників проханням: «Покажи мені славу Свою», тобто дозволь мені побачити обличчя Твоє. З таким незвичайним проханням до Бога Мойсей звернувся не випадково.

Одного разу під час розмови Господь сказав Мойсеєві: «Сам Я піду, — і введу тебе до відпочинку» (Вих. 33:14). В іншому перекладі сказано: «Лице моє йтиме з тобою» (див. переклад П. Куліша). І Мойсей одразу ж попросив: «Коли сам Ти не підеш, то не виводь нас ізвідси», або «Коли не йтиме лице Твоє, так і не веди нас ізвідси» (переклад П. Куліша). Мабуть, Мойсей вважав, що саме зараз доречно попросити Бога дозволити йому поглянути на Його лице. Адже саме обличчя Боже має виражати невимовну красу й велич — Його славу. І Господь пообіцяв неодмінно це зробити. «Я переведу все добро Своє перед тобою, і покличу Господнім Ім'ям перед тобою» (Вих. 33:19).

Божа слава — це абсолютна єдність зовнішнього і внутрішнього, фізичної і духовної (моральної) Божественної природи. Тому Господь пообіцяв сповістити Мойсеєві, що несе в собі Ім'я Господь (євр. *Яхве*) (див. Вих. 33:19). Цим Бог показав, що насправді є головним у природі Божественної слави. «І перейшов Господь перед лицем його, та й викликнув: “Господь, Господь, — Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий (букв. «неохоче гнівається»), і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх...”» (Вих. 34:6, 7).

Ось об'явлення Божої слави: перераховані Ним якості складають Його характер. Мойсей, нагадуючи Ізраїлеві про пройдений ним шлях, намагався переконати народ і закарбувати в його серці дорогоцінну істину: Бог є любов (див. П. Зак. 4:37; 7:8; 10:15; 23:5; 33:3).

Тому в одному з найурочистіших гімнів Ізраїль співав:

«Нехай скаже Ізраїль, бо навіки Його милосердя!

Нехай скаже дім Ааронів, бо навіки Його милосердя!

Нехай скажуть ті, хто боїться Господа, бо навіки Його милосердя» (Псал. 118:2–4).

Січень
6
серeda

ЖЕРТОВНА ЛЮБОВ

Як полюбив Мене Отець, так і Я полюбив вас (Івана 15:9).

У молитві, яку Господь виголосив напередодні Своїх страждань та яка таїть найглибші істини, Він сказав Отцеві: «Я виявив Твоє Ім'я людям, яких Ти Мені дав» (Івана 17:6). Господь, Котрий колись відкрив власну славу Мойсееві, проголосивши Своє Ім'я, тепер прийшов на грішну Землю в людському тілі, виявляючи цим Божественну сутність — любов. Саме любов спонукала Господа зважитися на небачений та незнаний для неосяжного Всесвіту подвиг: прийняти образ раба, упокоритися, позбавити себе Божественної слави, зазнати жорстоких сатанинських спокус, приниження, глузування, обмовлення, ганьби і врешті-решт бути розп'ятим на хресті — піддатися безжальній, жахливій страті, немов невинуватий злочинець.

Чому ж Господь пішов на такі приниження і смерть? Тут може бути лише одна відповідь: тому що Він любить людей. Любить грішних людей? Так. Незважаючи на те, що люди від початку світу знехтували авторитетом Творця, віддали перевагу гріховному способу життя, ставши боговідступниками, Бог любить їх. Його любов настільки безмежна, що Він готовий був померти будь-якою смертю за грішників, перенести будь-які страждання, аби вони прозріли, повернулися до Нього й відповіли на Його любов. Це, як каже апостол, «таємниця благочестя велика: Той, Хто з'явився в тілі, оправдався в Дусі»!

Апостол Іван, названий апостолом любові, писав про цю таємницю: «Божа любов до нас виявилася в тому, що Бог послав Свого Єдинородного Сина у світ, щоб ми через Нього жили. Любов не в тому, що ми полюбили Бога, а в тому, що Він полюбив нас і послав Свого Сина як примирення за наші гріхи» (1 Івана 4:9, 10). Ось таємниця Божої любові! Господь — святий, праведний, бездоганний — бере на

Себе провину грішників і несе покарання за їхні гріхи. Ось Його любов! Це жертвна любов! Ось велич Його незрівнянної любові!
Дивовижна, неймовірна Божа любов!

Січень
7
четвер

«ПЕРЕВИЩУЄ ВСЯКЕ РОЗУМІННЯ»

Отож, Бог великий та невідомий (Йова 36:26).

Бог неосяжний у всіх Своїх властивостях. І Його любов також безмежна, незбагненна, невичерпна. Це означає, що з огляду на нашу обмеженість ми не спроможні повністю збагнути Божу любов. А втім, люди, створені Богом за образом і подобою Його, наділені здатністю пізнавати свого Творця: Його волю, любов та інші властивості Його Божественної природи. Звичайно, даровані людині здібності через рабство гріха й розділення з Богом дуже ослаблені, тому пізнання Бога — Його властивостей, волі, діянь — важка праця, і без Його безпосередньої допомоги неможливе.

Ось як Біблія описує стан людини, коли вона робить якісь кроки у спробах пізнати Бога: «Згадаю про Бога й зідхаю, розважаю — й мій дух омліває» (Псал. 77:4). «Дивне знання над моє розуміння, високе воно, — я його не подолаю!» (Псал. 139:6).

Тому апостол Павло, який на власному досвіді пережив, що значить намагатися без допомоги Господа пізнати Його любов, писав своїм братам в Ефесі: «Для цього я схиляю свої коліна перед Отцем Господа нашого Ісуса Христа, від Якого має ім'я кожна родина на небесах і на землі, щоб за багатством Своєї слави Він дав вам через Свого Духа зміцнити силою у внутрішній людині, щоб через віру Христос оселився у ваших серцях, аби ви, укорінені й засновані на любові, разом з усіма святими змогли зрозуміти, що то за ширина й довжина, висота й глибина, і пізнати Христову любов, яка сягає за межі пізнання, щоб наповнилися ви всякою Божою повнотою» (Ефес. 3:14–19).

Ось парадоксальна істина: збагнути незбагненне! Однак поіншому не може й бути, оскільки ми маємо справу з Богом, Котрий у Своїх властивостях безмежний.

О дивовижна Божа любов, вона змушує захоплюватися й благоговіти!

І ми пізнали й повірили в любов, яку Бог має в нас
(1 Івана 4:16).

Пізнання Бога та Його любові — це не одноразова дія й не раз і назавжди доконаний акт, натомість процес поступового зростання. Апостол закликає: «Зростаєте в благодаті й пізнанні нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа» (2 Петра 3:18). Цей процес триватиме вічно. Тому, говорячи: «Ми пізнали й повірили в любов», апостол Іван мав на увазі, що вони пізнали певну дію любові Христа. Яку саме? На це запитання апостол сам і відповідає: «Ми пізнали любов з того, що Він поклав Свою душу за нас» (1 Івана 3:16). Так, апостоли знали про смерть Христа не з розповідей, а насправді були свідками страждань і смерті Господа, «не йдучи за хитрими вигадками, але будучи очевидцями Його величі». І вони могли сказати з повною впевненістю, що знають, у Кого увірували.

Тому ті роки, які апостоли прожили поруч із Господом, аж до Його вознесіння, були для них благословенною школою зростання в пізнанні Божої любові. Однак це зростання, це вдосконалення в пізнанні Господа давалося їм нелегко: були помилки, сумніви, нерозуміння слів та дій Ісуса. Усе було. Та яку ж велику перевагу вони мали — чути з уст Самого Господа поради, настанови, які допомагали їм позбуватися хибних поглядів, невіри, обмеженості, невігластва. Це був їхній досвід здобуття пізнання великого Бога та Його любові.

Однак пізнання Божої любові — виключно особистий досвід і процес, який вимагає непохитної віри, максимальних зусиль, смиренної залежності від Бога, безперестанної спраги успіху в пізнанні та впевненості в торжестві переможної сили Святого Духа. На цьому шляху пізнання людину чекає нелегка боротьба із собою, із силами зла та з Богом. Знати, що Страчений був Сам Господь, знати, що піти на жорстоку смерть спонукала Його любов до грішника, знати Його прагнення увійти в храм нашої душі — це найвище знання можна здобути тільки за допомогою Христа й у Його школі. Таку школу пізнання Його любові мають пройти всі справжні діти Божі всіх віків.

БОЖА ЛЮБОВ — ДОБРА

Отже, Закон — святий, і заповідь — свята, праведна та добра (Римл. 7:12).

Якою ж є Божя любов? Яке їй можна дати визначення? Біблія не дає прямої відповіді на це запитання. Та якщо заглибитися в зміст її свідчень, то можна дати безпомилкове визначення Божій любові.

Моральний, духовний Божий Закон — Десять заповідей відображають характер Бога, Його духовну, моральну сутність — Його любов. Апостол Павло писав: «Не чини перелюбу, не вбивай, не кради, не пожадай... та будь-яка інша заповідь міститься в цьому вислові: Люби ближнього свого, як самого себе!» (Римл. 13:9). Яким же є Закон? «Закон — святий, — у цьому ж посланні писав апостол, — і заповідь — свята, праведна та добра» (Римл. 7:12). Отже, якщо Божий Закон і заповідь святі й добрі, то й любов Божа, виражена в Законі, — також свята й добра.

У читанні за 3 січня у світлі Біблії було з'ясовано, що прославляти Бога й дякувати Йому необхідно, оскільки Він добрий, Йому притаманна любов, яка теж добра.

Дуже важливо засвоїти цю істину про Бога, що Він і Його сутність — любов — добрі. Адже Люцифер, якого гординя й марнославство позбавили здатності тверезо мислити, спричинив проти Бога заколот на Небесах, поширюючи наклеп, обман і хулу на Нього, стверджуючи, що Він жорстокий, пихатий, властолюбний — словом, що Бог поганий та правління Його теж погане. І людство, як ніколи раніше, сьогодні на всі лади звинувачує Бога в усіх бідах і нещастях на Землі.

Справжні Божі діти, усім єством пізнавши Господа й на собі відчувши вплив Його любові, будуть живим свідченням у світі, що Він — напрочуд добрий, хороший і прекрасний!

БОЖЕ ЗОЛОТО

А Він знає дорогу, яка при мені, — хай би випробував Він мене, — мов те золото, вийду! (Йова 23:10).

Будь-яка істота (ангел, людина, тварина), будь-яке явище, будь-яка дія може бути або хорошою, або поганою. За однією ознакою не можна зробити висновок про якусь людину, що вона хороша, бездоганна чи, навпаки, погана, непорядна. Про це сперечалися з найдавніших часів.

В одній із найбільш ранніх книг Біблії — книзі Йова — описана феноменальна суперечка щодо того, який Йов. Спочатку це відбувалося на Небесах, на всесвітньому рівні, між Богом і сатаною, а потім на Землі між трьома горе-друзями Йова та ним.

Господь стверджував, що Йов непорочна, хороша людина, сатана ж категорично спростовував Його думку та запропонував піддати Йова випробуванню. Господь погодився й дозволив сатані будь-яким способом, яким тільки йому заманеться, випробувати Йова; диявол не мав права тільки позбавляти його життя. Сатана відразу ж показав, яким він є та на що здатний: усі діти Йова були вбиті, усе його багатство було знищене, а самого Йова лукавий уразив лютою проказою. Навіть більше, дружина Йова (здавалося б, хто має підтримати страждальця, як не вона) порадила йому, що найкраще для нього буде проклясти Бога й померти.

На додаток до всього трое друзів, які прийшли до Йова співчувати й потішати його, почали, застосовуючи свої неабиякі на той час богословські пізнання й користуючись усіма прийомами ораторського мистецтва, по черзі немилосердно звинувачувати страждальця в тому, що всі лиха спіткали його не інакше як через неблагочестивий спосіб життя. Йов, як міг і як умів, захищався від несамовитих нападів своїх обвинувачів, а не утішителей, звертався до їхньої совісті, апелював до Самого Бога, доводячи, що нічого поганого за собою не знає.

Крапку в цих суперечках поставив Сам Господь: Він виніс Свій присуд. Ось що Він сказав одному з трьох друзів Йова: «Запалився Мій гнів на тебе та на двох твоїх приятелів, бо ви не говорили слушного про Мене, як раб Мій Йов. А тепер... ідіть до Мого раба Йова... а мій раб Йов помолиться за вас, бо тільки з ним Я буду рахуватися, щоб не вчинити вам злої речі, — бо ви не говорили слушного про Мене, як раб Мій Йов» (Йова 42:7, 8). І Йов помолився за своїх друзів.

Тяжкі випробування підтвердили: Бог справедливо заявив, що Йов — непорочна, праведна людина. Йов — справжнє Боже золото.

СУКУПНІСТЬ ДОСКОНАЛОСТІ

А понад усе — любов; вона — зв'язок досконалості
(Колос. 3:14).

Завдяки Божій милості ми усвідомили й переконалися за допомогою Біблії, що Божа любов — добра. Так, ця моральна, духовна сутність Творця і Правителя Всесвіту воістину дивовижна й загадкова.

Збагнути цю істину непросто. Переконатися в ній анітрохи не простіше. Пізнати її до кінця неможливо. Досліджуючи Божий устрій світу, намагаючись знайти розв'язання моральних і духовних проблем, люди стикалися із цим фактом у всі часи.

Знаменитий Сократ, один з обдарованих мислителів стародавнього світу, намагався знайти істину, відповіді на вічні запитання, тому часто виходив на площу в Афінах і ставив сучасникам запитання, які непокоїли його. У той час панували софісти, які відкидали явища духовного світу та вважали підставою всього матерію. Саме засновнику цієї системи належить відомий вислів: «Людина — мірило всіх речей». Ось із такими мудрецьми й довелося зіткнутися Сократу. «Вони стверджували, що можуть навчити кожного способів придбання будь-якого виду благ. Сократ говорив, що він не проти в них повчитися, але бажає спочатку дізнатися, що таке благо, яке він може отримати? І коли у відповідь софісти вказували йому на владу, багатство, задоволення, він відповідав, що все це окремі блага, а він хоче знати, що таке благо чи добро взагалі, від якого всі часткові блага отримують свою назву. Сократ вимагав загального визначення, а софісти не могли його дати...» (Б. Чичерін). І не випадково вони зійшли з історичної сцени.

Пізнання і матеріального, і духовного світу має свої закономірності. Так усе створив Бог, Він — Автор усіх законів, які досконалі, непорушні, вічні. Людина створена, щоб пізнати Бога — Його безмежні властивості, Його закони, Його правління Всесвітом. Насамперед і понад усі блага необхідно пізнавати Божу любов — «зв'язок досконалості», «загальне благо», — у якій усі інші блага набувають змісту і яка є основою буття нескінченного Божого Царства.

Відкрий мої очі, і хай чуда Закону Твого я побачу!
(Псал. 119:18).

Якщо Божу любов можна охарактеризувати одним словом «добра», то неминуче постає запитання: як вона себе виявила, розкрила? Любов, яка є моральною сутністю Бога, Він висловив у моральному Законі й зобов'язав розумних істот усього Всесвіту керуватися ним у взаєминах як із Ним, так і один з одним. Саме цей Закон Господь Сам проголосив привселюдно вибраному народові. Що ж стосується численних заповідей, постанов, статутів, то вони тільки розкривали суть кожної з Десяти Заповідей і були записані Мойсеєм з волі Господа. Дев'ять заповідей із Десяти дані у формі заборони, і це означає, що Божій любові не властивий, абсолютно чужий і неприпустимий аморальний спосіб життя розумних Божих істот — життя всупереч Закону, життя порушення заповідей, що веде до страждань, хаосу, деградації, смерті.

Кожна заповідь Закону Божого стосується певної сфери життєдіяльності, і кордонів та меж ця сфера не має. Псалмист дуже точно це висловив: «Я бачив кінець усього досконалого, але Твоя заповідь вельми широка!» (Псал. 119:96). Заповіді стверджують одну непохитну істину: виражена в них Божа любов — це надійна основа Божественного світоустрою, завдяки якому можливі щастя й добробут розумних істот у Всесвіті.

Божий Закон, лаконічно й конкретно визначаючи, що таке беззаконня і гріх, освячує безмежні можливості для всіх людей, щоб вони «любов'ю служили один одному» (Гал. 5:13) і «щоб ми в любові були правдомовні, щоб у всьому досягли зросту Того, Хто є Голова, — Христа» (Ефес. 4:15).

Закон Божий — це воістину втілене в словах чудо Божої любові, тому псалмист благав Господа, щоб Він відкрив йому очі й він побачив чудеса Його Закону (див. Псал. 119:18).

НЕФОРМАЛЬНЕ ПІЗНАННЯ

Та в Законі Господнім його насолода, і про Закон
Його вдень та вночі він роздумує! (Псал. 1:2).

Нас можуть бентежити, лякати думки: невже всеосяжний світ моральних взаємин Бога й людини (і будь-яких розумних істот у Всесвіті) можна передати в чотирьох заповідях Божого Закону? Невже величезний світ людських стосунків можна висловити або вмістити в шість коротких заповідей Десятислів'я? Невже моральну сутність Бога, Його безмежну «любов, яка сягає за межі пізнання», можна висловити в Десяти Заповідях?

Нічого поганого в таких думках немає. Навпаки, якщо такі запитання не виникають у нашій свідомості та не хвилюють нас, це свідчить про те, що наші знання про Бога поверхові й ми не бажаємо постійно заглиблюватися в Божественне одкровення. Такий духовний стан — це стан багатого юнака, котрий запитав Господа, що має робити доброго, аби мати вічне життя. І коли Господь відповів, що для цього потрібно додержуватися заповідей Божого Закону, а потім конкретно перерахував деякі з них, юнак самовпевнено заявив: «Це все зберіг я змалку» (Матв. 19:20). Подальша розмова й наступна реакція юнака свідчили: про Божий Закон, про його сутність він мав явно поверхове уявлення.

Біблія говорить, що Божий Закон потрібно не тільки знати напам'ять, а й глибоко досліджувати, проникаючи в його суть і дух та пізнаючи, «що то за ширина й довжина, висота й глибина, і пізнати Христову любов» (Ефес. 3:18, 19), виявлену в заповідях Закону. Апостол Яків закликає християн: «А хто дивиться на досконалий Закон свободи і перебуває в ньому, той не слухач-забудько, а виконавець діла; він буде блаженний у своїх діях» (Якова 1:25).

Ось як справжні діти Божі ставляться до Закону: «Як я кохаю Закона Твого, цілий день він — розмова моя!», «Підкріпи Ти мене — і спасуся, і я буду дивитися завжди в Твої постанови!» (Псал. 119:97, 117). «Закон Твій — то розкіш моя!» (Псал. 119:174). Старанно розмірковуючи, вникаючи, молячись та упокорюючись, ми неодмінно зазнаємо духовного прозріння: «Я раб Твій, і зроби мене мудрим, — і свідоцтва Твої буду знати!» (Псал. 119:125).

Навчи мене доброго розуму та пізнання, бо в заповіді Твої вірую я! (Псал. 119:66).

Господь навчав народ необхідності пізнавати духовну сутність Божого Закону: «Ви чули, що було сказано: Не чини перелюбу. А Я кажу вам, що кожний, хто погляне на жінку, щоб пожадати її, той уже вчинив перелюб з нею у своєму серці» (Матв. 5:27, 28). Апостол Павло, говорячи, що «Закон є духовний» (Римл. 7:14), звернув увагу на дивовижну функцію Божої заповіді: «Я не знав би пожадливості, якби Закон не говорив: Не пожадай» (Римл. 7:7). Закон Божий — це об'явлення характеру Господа, Його сутності — любові, тому ставитися до нього необхідно з надзвичайною відповідальністю, зі щирим бажанням та невпинними зусиллями осягати його велич і досконалість.

Єврейські богослови і знавці Тори (Закону) дуже ретельно вивчали Божественне об'явлення, надаючи значення навіть кожній літері в ньому, і в декого з них це доходило до крайнощів. М. Бубер розповідає про одного рабина, котрий говорив: «Тора незмінна, і всі літери її наповнені глибинним змістом. Не тільки букви, а й проміжки між ними сповнені значення, тільки ми не здатні їх прочитати. Однак настане час, і Бог відкриє нам значення проміжків між літерами Тори».

Можна захоплюватися, бачачи, яку горливість виявляють люди в марновірстві та в пошуках істини, але впадати в несвідому ейфорію й обожнювати матеріальні символи, перетворюючи справжню релігію на фетишизм, — це абсурд. Павло колись також прямував цим шляхом хибного поклоніння Богові, що неодмінно веде до фанатизму, і з прикристю писав: «Брати, бажання мого серця і молитва до Бога — за Ізраїль на спасіння. Свідчу їм, що вони мають Божу ревність, але не розумну» (Римл. 10:1, 2). І Господь говорив Своїм гонителям, котрі прагнули Його смерті: «Дослідіть Писання! Бо ви думаєте через них мати вічне життя, — а вони свідчать про Мене» (Івана 5:39). Найголовніше та найсумніше в усіх цих драматичних пошуках істини те, що шукачі не мали «Божої любові... в собі» — так сказав Господь (Івана 5:42).

Ось причина причин усіх невдач у пошуках Бога.

А люди дивувалися й говорили: Хто Він такий, що й вітри, і море Йому підкоряються? (Матв. 8:27).

Святе Письмо відкриває нам, який Бог. І чимало людей широчуть дізнатися про Бога: Хто Він, який Він, які Його наміри, воля, закони?

У Д. Міллмана є цікава розповідь. Незабаром після народження брата чотирирічна Саті почала вмовляти батьків залишити її наодинці з новонародженим. Спочатку вони не погоджувалися, побоюючись, що вона ревнує і може заподіяти йому шкоду. Однак Саті не виявляла ознак ревнощів. Вона поводитися з малюком ніжно, а її прохання залишити їх наодинці ставали дедалі наполегливішими. Нарешті батьки вирішили поступитися.

У захопленні Саті увійшла до дитячої кімнати й зачинила двері, але вони трохи прочинилися, так що можна було підглянути й підслухати. Батьки побачили, як маленька Саті підійшла до братика, схилилася над ним і тихо сказала: «Маленький, розкажи мені, який Він – Бог. Я починаю забувати».

Притча це чи бувальщина, але ця історія містить підставу аж ніяк не для скороминущих роздумів: чотирирічна дитина хоче знати про Бога, який Він, і запитує про це не в дорослих, а в немовляти. Над вирішенням цього питання побивається все людство протягом усієї своєї історії, однак не може дати на нього чіткої відповіді. І якщо всі люди неспроможні відповісти на це запитання, то, виходить, що черга тепер за немовлятами? І тут зовсім не до жартів. Колись священники й релігійні вожді, чуючи, як діти гучно проголошували істину про місію Христа, з неприхованим роздратуванням і обуренням запитали Господа: «Чи чуєш, що вони кажуть? А Ісус відповів їм: Так! Хіба ви не читали ніколи, що з уст немовлят і тих, що ссуть, Ти приготував хвалу?» (Матв. 21:16). І залишив їх — збентежених, похмурих, озлоблених. Це вони напередодні хотіли змусити замовкнути учнів Ісуса, котрі голосно проголошували ту ж саму істину, що й діти. Це вони просили Господа, щоб Він заборонив учням говорити таке, а Христос промовив: якщо вони замовкнуть, то кричатиме каміння...

Тепер же, о Господи, Ти — наш Отець, ми глина, а Ти наш ганчар, і ми — всі чин Твоєї руки! (Ісаї 64:8).

Здається, що може розповісти новонароджений про те, яким є Бог? А втім, новонароджена дитина — точніше її тіло — може дещо сказати про те, який Бог. Апостол Павло в листі до народжених ним духовних дітей у Коринті писав: «Хіба ви не знаєте, що ваші тіла — то храм Святого Духа, Який є у вас і Якого ви маєте від Бога, і що ви не належите самим собі?» (1 Кор. 6:19).

Що ж являє собою людське тіло? Як воно створене та як функціонує? Тисячоліттями люди жили й не знали, що їхні тіла складаються з клітин. Коли ж завдяки Своїй великій любові, Господь перед кінцем світу трохи відхилив завісу, що приховує таємницю життя й будови людського тіла, учені були вражені складністю та злагодженістю всіх систем його життєдіяльності.

Тіло дорослої людини складається приблизно зі 100 трильйонів клітин, кількість же їхніх видів — близько 250. І всі вони взаємодіють як єдиний організм — це неймовірне, незбагненне диво! Ці різні види клітин організовані в тканини, тканини — в органи, органи — у частини тіла. Хто встановив ієрархію клітин, тканин, органів? Хто запрограмував ці клітини, що кожна з них, чи то клітини серця, мозку, печінки, кісткового мозку, нирок тощо, чітко, неухильно, бездоганно виконує свою частину таємниці життя? Учені не можуть знайти відповіді на це запитання.

Проте Біблія відкриває, Хто є Автором життя: «І створив Господь Бог людину з пороку земного. І дихання життя вдихнув у ніздрі її, — і стала людина живою душею» (Бут. 2:7). Наше тіло справді є проявом Духа та сили (див. 1 Кор. 2:4).

Які то величні діла Твої, Господи, дуже глибокі думки Твої, — нерозумна людина не знає, а недоумок не зрозуміє того! (Псал. 92:6, 7).

Яка це велика таємниця — народження людини! Починається воно зі злиття двох клітин — материнської та батьківської — в одну клітину. При цьому кожна з них має свою частину інформації про майбутнє людини в усіх подробицях, починаючи від кольору очей, волосся, форми носа до різноманітних здібностей, талантів, звичок.

Увесь процес розвитку дитини від моменту злиття клітин і до народження відбувається незалежно від волі матері. Як і хто здійснює цей розвиток, формування й народження, учені не знають та ніколи не розгадають цієї таємниці життя, бо це лежить за межами людських можливостей. Осягнути те, що створив Бог, неможливо, оскільки воно безмежне. Щоб пізнати таємницю Божественного устрою світу, необхідно мати нескінченні властивості Бога. «Що стосується реальної природи речей, — сказав А. Ейнштейн, — то цього нам не пізнати ніколи, ніколи». І коли вчений намагався знайти формулу всесвітнього тяжіння, за його словами, «пізнати думки Бога», він благав свого колегу «врятувати його від божевілля» (Д. Брайен).

Що говорить Біблія про процес розвитку зародку в утробі матері? «Ти вчинив нирки мої, Ти виткав мене в утробі матері моєї, — прославляю Тебе, що я дивно утворений!» (Псал. 139:13, 14). Апостол Павло говорив про цю велику істину перед самовдоволеною, скептично налаштованою афінською елітою в ареопагу: «Бог, Який створив світ і все, що в ньому... Сам дає всім і життя, і дихання, і все... У Ньому ми живемо, рухаємося та існуємо» (Дії 17:24, 25, 28).

Новонароджене дитя може розповісти про велич Творця — про Його дивовижні безмежні властивості, про Його незбагненну любов, яка дає життя всьому суцьому на землі й на небі та вічно підтримує його!

Достойний Ти, Господи і Боже наш, прийняти славу, честь і силу, бо Ти створив усе, і завдяки Твоїй волі все постало і було створене! (Об'явл. 4:11).

Увесь безмежний Всесвіт створений Богом — Він дав йому життя. Він населив цю безкраю космічну далечінь та безмежні небесні простори розумними істотами. Усе рухається, живе й існує згідно з Божественними законами. Життя всього неосяжного Всесвіту від самого початку проходить в атмосфері незмінної абсолютної гармонії, вічної радості й неминущого блаженства. Це невимовне щастя безгрішних небожителів — великий чудовий дар нескінченної Божої любові. Тільки завдяки Його любові можливе життя — і його походження, і його вічне буття.

Лише на нашій грішній планеті — єдиній бунтівній планеті у Всесвіті не розуміють і не сприймають Бога як Бога любові. Однак саме на нашій планеті Господь явив повноту Своєї любові, віддавши Свого Сина за грішників, щоб вони зрозуміли Його любов, прийняли її, наповнилися нею. Більшість людей не розуміє свого Творця й відкидає Його любов.

Сьогодні, коли наука у своїй нестримній зарозумілості й зухвалості замахнулася на Бога, з'явилися такі діячі науки, котрі характеризують Бога в найпохмуріших тонах; у чому тільки Його не звинувачують та які лише злочини Йому не приписують! Найголовніший атеїст Великої Британії, войовничий безбожник, сучасний учений Р. Докінз у своїй книзі «Бог як ілюзія» пише, що світ без Бога був би кращим з усякого погляду, і закликає сучасну релігію піддати анафемі нарівні з фундаменталізмом. Саме Докінз, пишаючись власними атеїстичними поглядами, звинувачує Бога в тому, що Він несправедливий, невибачливий, мстивий, страждає манією величчя тощо (Д. Чопра). Воістину здійснюється пророцтво апостола Петра: «В останні дні придуть з насмішками кепкуни, які живуть за власними пожаданнями» (2 Петра 3:3).

Соромтеся й червонійте, панове вчені! Вам Бог відкрив і дав можливість пізнати Його безмежну велич у таємниці світобудови, щоб ви чесно засвідчили про Його «великі та дивні діла». А також

щоб ви побачили в Його світобудові найголовніше: Його царственною творчою силою є ЛЮБОВ!

Січень
19
вівторок

ТВОРЕЦЬ І ТВОРІННЯ

Твої руки створили мене і вчинили мене (Йова 10:8).

Божа любов! Як же ми мало розуміємо її! Як же ми мало цінуємо її! Як же ми мало шукаємо її — у всіх діях, намірах, словах, планах Бога!

Розгортаємо Біблію, першу її сторінку, і перед нами в усій величї й незбагненній сутї постає вона — Божа любов! Нас вражає Його всемогутність і премудрість, коли Він таємничою силою Свого слова протягом кількох — шести (!) — днів створив небесну далечинь, зірки й зоряні системи, Землю, тваринний і рослинний світ на ній і, нарешті, першу пару людей — «як чоловіка та жінку сотворив їх» (Бут. 1:27). Безперечно, Творець невимовно радів усьому, що створив: усе було невимовно гарним, приголомшливим, незбагненно цнотливим. Усе, що Бог робив, усе, що створював, — у всьому Він втілював Свою Божественну природу, Свою досконалість, ніде й ні в чому не було ані йоти вади, ані найменшого недоліку. І в цьому — велич і слава Господа!

Однак що найголовніше і найважливіше в Його творчих вічних задумах та їхній реалізації? Для чого Творець створив безмежний Усесвіт? З якою метою Він створив у ньому безліч планет? Відповідь одна: щоб заселити Всесвіт розумними істотами. Про що це свідчить? Про те, що Бог — Джерело життя — дарує життя іншим істотам, Він віддає те, чим володіє, що притаманне Йому одному. Він не може жити й чинити інакше, така Його сутність — любов! Не може любов жити тільки для себе, для неї егоїзм абсолютно чужий. Сутність любові — жити для іншого, і тільки завдяки цьому взагалі можливе життя. У цьому весь її вияв. Біблія говорить: «І створив Господь Бог людину з пороку земного. І дихання життя вдихнув у ніздрі її, — і стала людина живою душею» (Бут. 2:7). Творець Сам працював як великий Скульптор над статуєю першої людини, втілюючи в ній Свій образ. А потім Своїм диханням оживив Свою унікальну скульптуру — «і стала людина живою душею» (Бут. 2:7).

ЛЮБОВ НЕ ШУКАЄ СВОГО

Благослови, душе моя, Господа, і не забувай за всі добродійства Його! (Псал. 103:2).

Сонце, Місяць, атмосфера, Земля, тваринний і рослинний світи — усе було створене Богом для людини. Перш ніж створити людину, Творець створив усі необхідні та максимально сприятливі умови для її життя — життя вічного й щасливого. Усі ці творчі акти були звершені Богом лише з любові до майбутнього вінця Свого творіння — людини. Створивши людину за образом і подобою Своєю, Господь продовжував являти невичерпне багатство Своєї любові й турботи їй — Своему скарбові, частинці Свого «Я».

Господь вирішив подбати про місцеперебування людини, про її дім, її резиденцію як патріарха й голови всього майбутнього людського роду. Він особисто, Своїми руками (о диво!), насадив невимовної, фантастичної краси сад із його унікальними видами дерев, кущів, квітів у дивовижному поєднанні фарб, відтінків, ароматів. Життя в цьому саду мало бути за задумом Творця воістину насолодою і блаженством, звідси й назва Еден (євр. букв. «блаженство, насолода»). Еден — надзвичайний дар любові Небесного Отця для Свого творіння — батьків майбутніх мешканців нової планети.

Потім, подарувавши Адамові надзвичайної краси дружину, Господь щедро благословив перше подружжя і сказав: «Народжуйте дітей, заселяйте землю, володійте нею, у вашій владі риби, птахи і кожна тварина на землі». Ось так виявляє, реалізує себе Божа любов! Любов з великої літери: безмежна, незбагненна, незрівнянна любов! Любов ділиться не лише життям, властивим їй одній, а й владою, яка за правом належить тільки їй. Даруючи життя людині, Бог показав, що Йому — Його любові — не притаманний егоїзм, а наділивши людину владою, Він показав, що Його любові не властиве владолюбство! Саме в цих гріхах Люцифер звинувачував Господа на Небі й продовжує звинувачувати на Землі разом із хором горе-вчених, його велемовних агентів.

Бог не тримається за владу — це не є Його сутністю й не притаманне Його природі — Його любові! Він не шукає Свого! Господь явив це на Землі: «Понизив Самого Себе, прийнявши образ раба» (Филип. 2:7). Ось яка Його любов!

Скажіть сіонській дочці: Ось, Твій Цар іде до тебе – лагідний і верхи на ослиці та осляті, що народжене від під'яремної! (Матв. 21:5).

Якою невичерпною скарбницею й неосяжною різноманітністю властивостей, принципів та їхніх виявів є Божа любов! Давши життя безмежному Всесвіту, Творець із великою радістю піклується про нього. Він безперервним потоком посилає всі необхідні блага, дари й благословення мешканцям незліченних світів для їхнього щасливого життя й справжньої насолоди ним. Господь самозабутньо служить Своему творінню, «шохвилі його Я напоюю» – улюблений Виноградник, безмежне Його Царство Небесне. Він – Творець і Правитель Усесвіту – усього Себе віддає турботі про Свої улюблені створіння, щоб вони були безмежно щасливі, сповнені невимовної радості й духовного задоволення. Мета і сенс буття Господа – самовіддане служіння Своїм створінням. Така Його любов, у цьому виявляється її сутність.

Римський письменник К. Еліан розповідає про Антигона II Гоната – македонського царя (283–239 рр. до н. е.), який вирізнявся дружелюбністю і м'якістю характеру. Якось Антигон, «помітивши, що його син владний і зухвалий у ставленні до підданих, сказав: “Хіба ти не знаєш, юначе, що наша з тобою влада – це почесне рабство?” З такою великою людяністю Антигон повчав свого сина». І далі письменник робить цікавий висновок, мораль: «Хто не схвалює його судження, той ніколи, мені здається, не знав людини, котра мислила б як справжній цар та намісник, а стикався лише з людьми, котрі міркують як тирані» (К. Еліан).

Колись славний херувим, Люцифер, був щасливим, виконуючи доручене йому Богом служіння у Всесвіті. Однак потім, піддавшись заздрості й марнославству, він почав звинувачувати Бога у владолюбстві й тиранії. Залишається лише шкодувати, що колись улюблений ангел став ошуканцем і наклепником. А Господь, прийшовши на грішну Землю, сказав, що Його мета – «послужити й віддати Свою душу як викуп за багатьох!» (Матв. 20:28). І Він служив! Як слуга, «обмивши ноги учням, Христос засвід-

чив, що готовий виконати будь-яке служіння, яким би скромним воно не видавалося» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 651), щоб Його діти прозріли й повернулися додому, до Небесного Отця. Така Його любов!

Січень
22
п'ятниця

СПОВНЕНИЙ СПІВЧУТТЯ

**Не бійся, з тобою-бо Я, і не озирайся, бо Я Бог твій!
Зміцню Я тебе, і тобі поможу, і правицею правди
Своєї тебе Я підтримаю (Ісаї 41:10).**

Еденський сад — ще один доказ любові Бога до людини — був неймовірної краси витвором безмежної мудрості та неосяжного знання Божественного Художника й Архітектора. Господь не дозволив, аби потоп знищив цей дорогоцінний скарб, — сад був узятий на Небо. І це неперевершене чудо буде предметом захоплення не лише майбутніх жителів нашої нової планети, а й мешканців інших планет. «Упродовж нескінченних віків мешканці безгрішних світів бачитимуть у цьому прекрасному саду зразок ідеального Божого творіння, не спотвореного прокляттям гріха» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 62).

В Едені було два дивовижних дерева: дерево життя й дерево пізнання добра і зла. Споживання плодів із дерева життя було умовою підтримки вічного життя наших прабатьків, а споживання плодів із дерева пізнання добра і зла стало б причиною їхньої смерті, тому Господь просив їх не їсти цих плодів. На превеликий жаль і Бога, і небожителів, наші прабатьки не послухалися свого Творця: вони з'їли ці плоди.

Як же поставився до цього непослуху Господь? Чи виконав Він Своє застереження, що того дня, коли Адам і Єва скуштують заборонений плід, вони будуть позбавлені життя? Чи відвернувся Творець від Своїх неслухняних дітей, віддавши їх неминучому моральному, тілесному й духовному виродженню? Чи залишив Небесний Отець їх на свавілля диявола, котрий так нахабно обманув їх? Ні! Божій любові не властиве це, вона не може залишити Свої створіння страждати!

«Як тебе Я, Єфреме, віддам, як видам тебе, о Ізраїлю? Як тебе Я віддам, як Адму, учиню тебе, мов Цевоїм? У Мені перевернулося серце Моє, розпалилася разом і жалість Моя!» (Осії 11:8).

Господь запевнив наших нещасних прабатьків, що не покине їх. Бог відкрив їм План спасіння, «таємницю, заховану від віків і поколінь», не відому жодній істоті у Всесвіті. Цей План полягав у тому, що Він віддасть Своє життя за людей, поверне їм втрачену святість, відновить спілкування з ними.

Вислухавши Господа, Адам і Єва зі скрушеними серцями впади на коліна перед Ним.

Січень
23
субота

ЛЮБОВ УСЕ ПЕРЕНОСИТЬ

Бо це благодать перед Богом, коли хто свідомо, задля Бога переносить злидні, страждаючи несправедливо (1 Петра 2:19).

Божу любов неможливо до кінця зрозуміти — її потрібно особисто відчути. Щоб пояснити, як любов виявляє себе, Господь використовував притчі й приклади з життя, завдяки чому люди могли краще зрозуміти й засвоїти істину. Хтось справедливо сказав: «Шлях настанов — довгий, шлях прикладів — короткий і переконливий».

Співчувати чужому горю, бути поблажливим до вад характеру іншого, виявляти готовність жертвувати не тільки матеріальними благами, а й життям заради спасіння ближніх і ще сотні інших проявів світлих рис характеру — усе це грані дорогоцінного філігранного діаманта, ім'я якому — «Божа любов». А практичне виявлення в житті найрізноманітніших властивостей любові не тільки глибоко вражає й захоплює наші душі, а й викликає в нас готовність наслідувати такі вчинки і спосіб життя.

Коли Лікурґ, цар Спарти, згідно з розповідями Плутарха, почав запроваджувати корисні й потрібні реформи, багаті люто зненавиділи його. Одного разу на площі вони обступили його і, голосно ображаючи, почали штовхати, але Лікурґ, обсипаний градом каміння, утік. За ним погналися, і він вирішив заховатися в храмі.

Проте один молодий чоловік, Олександр, загалом мислячий, але гарячий і різкий, тієї миті, коли Лікурґ обернувся, вибив палицею йому око. Цар, мужньо ставши перед гонителями, показав залите кров'ю обличчя зі спорожнілою очницею. Усіх охопили жаль і страшний сором. Вони одразу ж вирішили віддати під його владу Олександра, та, розділяючи його смуток, провели додому. Лікурґ завів Олександра в дім, не сказавши жодного слова докору; він звелів допомагати йому в лікуванні, і той мовчки виконував усе, що йому доручали. Перебуваючи постійно поруч із Лікурґом, він збагнув лагідність і шляхетність його душі, перейнявся неабиякою прихильністю до нього — людини дивовижної поблажливості й милосердя. Так Олександр із мерзенного й нахабного хлопця перетворився на скромного та розсудливого чоловіка.

Любов не відповідає злом на зло, натомість перемагає зло добром (див. Римл. 12:21).

Січень
24
неділя

ЛЮБОВ НЕ ДОРІКАЄ

(ЧАСТИНА 1)

Чи Єфрем не Мій син дорогий, чи не любя дитина
Моя? То скільки Я не говорю проти нього, завжди
сильно його пам'ятаю! (Єрем. 31:20).

Що ж є відмітною властивістю Божої любові? Що характеризує її? Любові Господа абсолютно не властиво завдавати будь-якого болю Своїм створінням, вона сповнена бажанням творити їм тільки добро, робити їхнє життя щасливим, приємним, бажаним. Любов Божа не засмучує, не дорікає, навіть коли поведінка або вчинки людей негідні. Юдейські духовні світила говорили: «Хто публічно соромить (букв. «змушує бліднути») ближнього свого... хоч би за ним значилася і Тора (закон), і добрі діла, той позбавлений спадку в майбутньому світі».

Ми не чуємо ані найменшого докору на адресу наших прабабків в Едені, коли вони знехтували Божою заповіддю. Не дорікав Господь і Каїнові за скоєне ним братовбивство. Переступ Адама та Єви, кричущий злочин Каїна важким тягарем лягли на

душу нашого Творця. Він із невимовним болем сприйняв відкинення Його авторитету улюбленими створіннями та перше у Всесвіті вбивство. У Своїй безмежній любові Небесний Отець не дорікав і не соромив порушників Його Закону — це були Його діти, і Він намагався лише звертатися до їхньої совісті й розуму, щоб вони прозріли й дали справжню оцінку своїм злочинам. Не розуміючи Божого характеру, Його любові, ми не зможемо збагнути ні Його ставлення, ні дій щодо грішників.

Під час голоду Авраам вирішив піти до Єгипту й пожити там якийсь час. Чи звернувся Авраам до Бога, щоб дізнатися, чи схвалює Він такий план? Ні, і це була його помилка, яка призвела до наступної помилки. Авраама охоплює страх за власне життя, і він чинить, як людина невіруюча: пропонує Саррі обманути єгиптян, ніби вона йому не дружина, і фараон бере її до свого гарему. Чи засмутив Авраам цим учинком Бога? Звичайно! Але як же поблажливо й милосердно Він поставився до помилок Авраама! Господь не докоряв патріархові, а мовчки втрутився й урятував його від гріха. Дорікнув Авраамові язичник, фараон «виховував» його за безбожний учинок.

Яка дивовижна й неперевершена Божа любов!

Січень
25
понеділок

ЛЮБОВ НЕ ДОРІКАЄ

(ЧАСТИНА 2)

Метою ж повеління є любов від чистого серця, від доброго сумління та нелицемірної віри (1 Тим. 1:5).

Авраам удостоївся найбільшого привілею — безпосереднього спілкування з Правителем Усесвіту. Господь десять разів з'являвся патріархові й брав безпосередню участь у його житті. І це не дивно, адже в той далекий неспокійний час Авраам своєю беззаперечною покорою Божому повелінню навіки пов'язав із Ним свою долю. У Божих очах Авраам був безцінним скарбом на тлі загального мороку язичницького ідолопоклонства. Свій План спасіння нашої планети від гріха Господь пов'язував з ім'ям Авраама, тому в Біблії він «був названий Божим другом».

Однак, незважаючи на безпосереднє Боже керівництво, Авраам припускався помилок. Щиріх дітей Божих помилки Авраама (та й будь-якого пророка і праведника в Біблії) анітрохи не бентежать. В умовах гріха це не дивно. А от що найголовніше й найдивовижніше — ставлення Господа до Його дітей, коли вони помиляються і грішать.

Авраамові Бог пообіцяв, що від нього походить тиме великий народ. І це було сказано, коли йому було 75 років, і до того ж у нього була сімейна проблема — Сарра була неплідна. Авраамові й Саррі необхідно було мати віру — справжню віру — у Божественну всемогутність, щоб чекати нащадка. І вони день у день чекали виконання Божої обітниці. Проте минали не дні, а роки (аж десять років!), а дітей не було! Що ж тут вдієш? І тоді-то в прекрасної Сарри виникає ідея: можливо, треба й самим щось робити, аби в них з'явилися діти?! Ось у неї є молода служниця Агар, чому б їй не народити Авраамові сина? І він за всіма правилами буде їхнім нащадком. Сарра запропонувала Авраамові такий план, і чоловік погодився. Отже, Агар народила сина. Радів Авраам, раділа й Сарра. Тільки Господь не тішився із цього задуму. Він був засмучений учинком Авраама. Чому ж Авраам не сказав Саррі: «Почекай! Потрібно запитати Бога, що Він скаже? Якщо Він заперечить, будемо чекати. Десять років ми чекаємо, почекаємо ще». На жаль, Авраам так не зробив. Шлюб Авраама з Агар мав погані наслідки не лише для його сім'ї, а й для майбутніх поколінь.

Січень
26
ВІВТОРОК

ЛЮБОВ НЕ ДОРІКАЄ

(ЧАСТИНА 3)

Коли Його лихословили, Він не лихословив; страждаючи, не погрожував, а передавав Тому, Хто судить справедливо (1 Петра 2:23).

Домочадцями Авраама були понад тисяча душ. Для всіх, котрі приймали його науку й поклонялися єдиному Богові, табір Авраама ставав рідною домівкою; тут, як у школі, вони готувалися, щоб стати представниками правдивої віри. Отже, на ньому

лежала велика відповідальність. Авраам виховував майбутніх голів сімей, котрі у власних домівках керуватимуться Божими методами правління.

Особистий приклад Авраама, мовчазне свідчення його повсякденного життя були постійною наукою. Його непохитна чесність і чистота, добродійність, безкорислива ввічливість і люб'язність, які викликали захоплення царів, були відчутними й у сім'ї. Його життя було приємними пахощами, а шляхетність і краса характеру свідчили всім про його зв'язок із Небом. Авраам не нехтував найскромнішим слугою. У його домі не існувало одного закону для господаря, а іншого — для слуг; ставлення до багатого було таким самим, як і до бідного. З усіма він поведився справедливо і милосердно, як зі співспадкоємцями великого дару життя (див. Е. Уайт. Патріархи і пророки. Розд. 12, 13).

Коли Авраамові було вже близько ста років, Бог знову повторив йому Свою обітницю. Господь запевнив патріарха, що Його наміри не змінилися: саме Сарра народить обіцяного сина, і роки не зможуть стати на заваді. Яке дивовижне терпіння, яке милосердя, яку поблажливість виявив Господь у Своїй любові до Авраама! Жодного докору не прозвучало з Божих уст! Він тактовно, делікатно, з повагою навчав і виховував Свого друга. Незбагненна Божа любов! Адже тільки так можна допомогти людині виправитися.

Перикл — відомий державний діяч, оратор і стратег афінської держави (V ст. до Р. Х.). Одного разу якийсь розбещений чоловік розсердився за щось на Перикла і почав публічно сварити й ображати його. Хоча крик і прокляття не припинялися цілий день, Перикл жодним словом не відповідав кривдникові. Однак той не заспокоювався. Коли ввечері Перикл ішов додому, ця людина йшла слідом за ним, усю дорогу продовжуючи голосно вигукувати образливі слова на його адресу. Перикл підійшов до свого дому, коли стало зовсім темно. І тоді він наказав рабові взяти факел і провести незнайомця додому (В. Кессельман).

Так Господь являє Свою дивовижну любов у наших душах.

Отже, наслідуйте Бога, як улюблені діти, та живіть у любові, як і Христос полюбив нас і видав Себе за нас як дар і жертву Богові, як приємні пахощі (Ефес. 5:1, 2).

Іван Хреститель, Предтеча Господа, мав приготувати Йому дорогу. Безстрашний, самовідданий, вірний Божий пророк словом і ділом готував ґрунт людських сердець, аби вони були здатні прийняти спасенну Добру вістку від Самого Господа.

Настав час, і Сам Господь прийшов до Івана й охрестився від нього. Під час хрещення пролунав голос із неба: «Це є Син Мій Улюблений, Якого Я вподобав» (Матв. 3:17). А Іван урочисто й гучно проголосив народові, що зібрався на березі Йордану: «Ось Агнець Божий, що на Себе бере гріх світу!» (Івана 1:29).

Однак Ірод не стерпів прямих Іванових докорів за злочинний зв'язок з Іродіадою, тому ув'язнив пророка. Перебуваючи у в'язниці, Іван чекав, що Ісус як істинний Цар Юдейський щось зробить для його звільнення. На жаль, жодної допомоги, ніякого звільнення, «і тоді до нього підкралися сумнів та відчай» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 214). Іван послав своїх учнів до Господа із запитанням: «Чи Ти є Той, Хто йде, чи нам чекати іншого?» (Матв. 11:3). Такі слова Івана засмутили Ісуса й завдали Йому болю, адже стільки явних свідчень та очевидних доказів було дано Хрестителю Небом щодо Месії! І ось... сумнів, маловірство. Господь відповів: «Ідіть і сповістіть Іванові, що чуєте й бачите: сліпі прозрівають, криві ходять, прокажені очищаються і глухі чують, мертві встають, убогим звіщається Добра Новина; щасливий той, хто не спокуситься через Мене» (Матв. 11:4–6). Коли учні Івана пішли, Ісус у найпіднесеніших словах почав говорити людям про Івана: він не тростина, яку хитає вітер! Він не в м'якому одязі ходив і не в царському палаці жив! Хто він — пророк? Він більш ніж пророк! Він — ангел Божий, він — Ілля, який прийшов згідно з пророцтвом. З-поміж усіх пророків більшого за Івана немає!

Яку високу оцінку Івановому служінню публічно дав Господь! Яка чудова апологія вирвалася із серця Ісуса на адресу Івана! Чи гоже було б любові Божій дорікати вірному слугі й мученикові?

Ні, Господь наш не такий! Він — вічна й незмінна Любов — страждав разом з Іваном у в'язниці!

Січень
28
четвер

ЗАКОН І ЛЮБОВ

Правда Твоя — правда вічна, а Закон Твій — то істина
(Псал. 119:142).

Моральна сутність Бога, яку Біблія називає одним словом «любов», — невичерпна й неосяжна. І можна лише нескінченно дивуватися, що безмежна мудрість Божа виявила безмежну любов у Десяти Заповідях — коротких, простих, конкретних. Це просто незбагненне, неймовірне диво! Однак це реальність! І реально те, що на цих Десяти Заповідях стоїть безмежний Усесвіт. Ця феноменальна реальність є незаперечним доказом того, що альтернативи Божому Заповіті — Десяти Заповідям — немає і бути не може! Він — абсолютний, досконалий і непорушний. Усесвіт не просто живе й існує, а живе щасливо, оскільки всі потреби розумних істот — духовні, моральні, фізичні — максимально задовольняються. Гріх, який виник у Всесвіті й повною мірою отримав свій розвиток і реалізацію на нашій планеті, тільки підтверджує істину, що світоустрій на інших принципах, окрім принципів Десяти Заповідей, веде до катастрофічних наслідків — хаосу, руйнування й загибелі Всесвіту.

Закон Божий — закон життя, оскільки сутністю Закону є священний принцип поваги до ближніх та благоговіння перед Богом, а це і є вияв любові.

Поважати ближніх (і будь-яку розумну істоту в Небесному Царстві) — означає не посягати на їхнє життя в усіх її сферах: моральній, фізичній, матеріальній, соціальній.

Поважати ближніх — означає виявляти дух самовідданого служіння та сприяння їхньому щастю, розвитку й реалізації всіх задумів, здібностей і дарів у служінні іншим.

Поважати ближніх — означає жити для них, виявляючи тільки безкорисливий, неегоїстичний дух.

Закон — вираження сутності, характеру Бога, а сутністю Бога є любов.

Хто має Мої заповіді та виконує їх, той Мене любить
(Івана 14:21).

Що являють собою запальні проповіді багатьох пасторів, наукові диспути богословів та численні праці духовних письменників про Божу любов, котрі не пов'язують її із Законом, вважаючи, що Закон — це явище тимчасове, недосконале? Христос заповідав любити Бога й ближніх, і в цьому вся істина. У зв'язку із цим пригадується цікавий випадок із недавніх часів, коли влада щосили намагалася «заквасити» душі інтелігенції марксистсько-ленінською філософією.

Професор Зись викладав філософію в мережі партосвіти художньої інтелігенції. Щоб оцінити рівень ідеологічної підготовки провідних артистів Москви, підсумкове заняття наприкінці навчального року мала відвідати висока партійна комісія. Зись попередив одного зі своїх слухачів, відомого актора Петкера: «Я запитаю, що таке основне питання філософії, а ви відповісте: основне питання філософії — це питання про взаємозв'язок мислення і буття...» «Зараз, зараз...» — і Петкер старанно записав відповідь.

Підсумкове заняття почалося урочисто. Професор сказав: «Ми почнемо нашу розмову з відповіді на основне питання філософії. Хто хоче відповісти?». Мовчання. «Ну, ось ви, будь ласка» — і вказав на Петкера. Той устав, зніяковів і зрештою заговорив: «Основне питання філософії — це не якесь там другорядне питання філософії, а головне, найважливіше питання. Воно тому й називається основним, що важливе та головне... Це питання основне, тому що головне, і головне, тому що основне, а не якесь там другорядне». Після занять Зись запитав у нього: «Чому ви так погано відповідали?» «Я загубив папірець із відповіддю» — відповів Петкер (Ю. Борев).

Так само, як актор Петкер, можна говорити про любов скільки завгодно, але не торкатися її сутності, вираженої в Законі. Що ж Господь одного разу скаже тим, хто сповідує таку релігію любові? «Багато хто скаже Мені того дня: Господи, Господи, чи не Твоїм Ім'ям ми пророкували?.. Тоді скажу їм: Я ніколи не знав вас! Відійдіть від Мене ви, що чините беззаконня!» (Матв. 7:22, 23).

ЛЮБОВ, ЗАКОН І ВЕСЕЛКА

Якщо будете зберігати Мої заповіді, то перебуватимете в любові Моїй, так само, як Я, зберігши заповіді Мого Отця, перебуваю в любові Його (Івана 15:10).

Як можна всупереч Біблії говорити про любов без Закону? Апостол Павло, торкаючись питання про сутність любові, пише: «Любов не чинить ближньому зла» (Римл. 13:10). Тут неминуче виникає запитання: як ми можемо дізнатися, що таке зло? Як зрозуміти й осягнути, що таке зло, якщо ігнорувати Божий Закон? Це явна антибіблійна позиція, яка веде до омани й порушень Закону. Святе Письмо однозначно стверджує, що зло, гріх, злочин — це порушення морального Закону: «Адже через Закон пізнається гріх... То що ж скажемо? Що Закон — то гріх? Зовсім ні! Але я пізнав гріх тільки через Закон. Я не знав би пожадливості, якби Закон не говорив: Не пожадай» (Римл. 3:20; 7:7).

Слово «любов» — збірне, яке характеризує моральну сутність Бога, Його характер. Безмежна й незбагненна любов може виявляти себе нескінченними шляхами й способами.

Одного разу видатний англійський фізик Ісак Ньютон, працюючи над удосконаленням телескопів, зауважив, що зображення, котре дає об'єктив, по краях було у вигляді кольорових смуг. Це явище його зацікавило, і він вирішив спробувати розгадати його природу. У цей час в Англії лютувала епідемія чуми, і Ньютон вирішив сховатися на якийсь час у своєму рідному селі. Він купив скляні призми для проведення своїх дослідів — і поїхав. У віконниці в затіненій кімнаті він проробив невеликий отвір, через який проникало сонячне проміння. На шляху променя Ньютон поставив призму, і на протилежній стіні з'явилося зображення у вигляді смужки різних кольорів, які він розділив на сім відомих кольорів веселки. Ось так досвід Ньютон познав людство зі справжньою природою світла.

Як світло розділяється на сім основних кольорів, так і Бог висловив Свою любов у Законі — Десяти Заповідях. І, очевидно, навколо престолу Правителя Всесвіту не випадково сяє веселка.

Бо Слово Боже живе й діяльне, гостріше від усякого двосічного меча: воно проникає аж до поділу душі й духу, суглобів і мозку кісток, судить думки й наміри серця (Євр. 4:12).

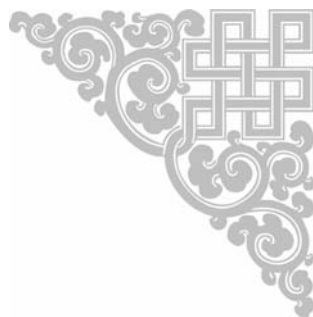
Як Бог Свою любов висловив у Десяти Заповідях, так і кожна заповідь, якщо піддати її аналізу, «вельми широка» (Псал. 119:96) й має свій величезний спектр. Ця істина підтверджується тим, що Господь дав Мойсеєві багато різних заповідей, наказів, розпоряджень морального характеру. Юдейські богослови, законники, ретельно досліджуючи Тору (П'ятикнижжя Мойсея), підраховали в ній усі заповіді та повеління й визначили, що їхнє загальне число — 613. Вони розділили їх на дві категорії: 1) наказові приписи (тобто які зобов'язують), їх 248 (за кількістю органів людського тіла); 2) заборонні — їх 365 (за кількістю днів року згідно із сонячним календарем). Віруюча людина, розмірковуючи й молячись, буде заглиблюватися в суть Божих заповідей. А Господь завжди готовий допомагати тим, хто шукає Його істину.

Заглиблюючись у суть Божої любові, апостол Павло згадав кілька (лише кілька!) прикладів прояву любові: «Любов довго терпить, любов милосердна, не заздрить, любов не величається, не гордиться, не поводить ся непристойно, не шукає свого власного, не спалахує гнівом, не задумує лихого, не радіє з несправедливості, а радіє з істини; все переносить, усьому довіряє, завжди надіється, усе перетерпить» (1 Кор. 13:4–7). Хіба цей апостольський перелік проявів любові є вичерпним? Зрозуміло, що ні! Його можна продовжувати й продовжувати, користуючись книгами Нового Завіту. Однак якщо Свою любов Бог висловив у Законі — Десяти Заповідях, то з-поміж чотирнадцяти зазначених Павлом «заповідей» чи згадується там хоч одна з них? Дослівно не згадується. Проте апостол дав богонатхненний приклад, як потрібно розглядати Десять Заповідей, дотримуючись повеління Господа, Котрий сказав: «Ви чули, що було сказано прадавнім: Не вбивай, а коли хто вб'є, той підлягає суду. А Я кажу вам, що кожний, хто гнівається на брата свого безпідставно, підпадає під

суд. Якщо хто скаже на свого брата: рака (виродок), — той підлягає верховному суду. А хто скаже: дурний, — той підпадає під вогняну геєну» (Матв. 5:21, 22).

Ось, виявляється, настільки Божа «заповідь вельми широка»: вона «судить думки й наміри серця».

ЛЮТИЙ

ПРОЩЕННЯ

*«Та Ти Бог, що прощаєш,
Ти ласкавий та милосердний,
довготерпеливий та багатомилостивий, —
і Ти не покинув їх!»
(Неєм. 9:17).*

ПЕРШИЙ АКТ ПРОЩЕННЯ

Та Ти Бог, що прощаєш, Ти ласкавий та милосердний, довготерпеливий та багатомилостивий, — і Ти не покинув їх! (Неєм. 9:17).

До певного моменту весь неосяжний Усесвіт не знав, що таке життя в гріхах. Красти, обманювати, обмовляти, лукавити, звинувачувати, принижувати й підозрювати було абсолютно неприйнятним і немислимим для небожителів. Скрізь і всюди панувала атмосфера святості, доброчесності, невинності. Однак певного часу в душі Люцифера, одного з найобдарованіших херувимів — виконавців Божої волі в управлінні Всесвіту, — виникли бунтівні думки: «Чому Христа вшановують і Його одного Правитель Усесвіту наділив такими неперевершеними правами й повноваженнями? Чому я не можу посісти Його місце?» Із цього на Небесах почалася велика всесвітня трагедія. Люцифер став таємно ділитися своїми еретичними думками й бунтарськими поглядами з іншими ангелами, поступово руйнуючи в їхніх душах повагу до Бога та Його Закону. Бог довго й терпляче зносив усі хитромудрі виверти Люцифера. Неможливо уявити, який біль відчував у Своїй душі Господь, спостерігаючи, як Його улюблене творіння обмовляло Його — свого Творця! І коли його злочинна діяльність досягла такого ступеня, що почала загрожувати добробуту Всесвіту, Небесний Отець вирішив по-батьківськи поговорити з Люцифером й відкрити наслідки його руйнівної справи. «На небесних нарадах Люцифера благали усвідомити свою помилку й неправоту... Йому знову й знову пропонували прощення за умови, що він покається й підкориться» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 494, 495). Це був перший у Всесвіті запропонований Богом акт прощення. Більше того, Господь обіцяв повністю відновити його в колишніх правах і довірі. Словом, з родоначальником зла спілкувалися надзвичайно довго, милосердно, поблажливо.

Ось така вона, Божа любов! Її неможливо виміряти й зрозуміти! І як шкода, що гординя Люцифера не дозволила йому прийняти дар Божої любові — ПРОЩЕННЯ.

«Я ТЕБЕ ВИКУПИВ!»

Він Сам Своїм тілом підняв наші гріхи на дерево, щоб ми, померши для гріхів, жили для праведності; Його ранами ви оздоровлені (1 Петра 2:24).

Господь бажає відновити в наших душах Свій образ і подобу, даровані людині під час її створення. Така Його любов! Гріх розділив нас із Богом, спотворив у нас Його образ. Проте Божественна воля незмінна й вічна: «Ви освятитесь, і будете святі, бо святий Я» (Левит 11:44); «Тож будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний» (Матв. 5:48). Шлях відновлення подоби Божої в душі грішника не легкий і не простий. За гріх треба платити, а ця плата воістину страшна — вічна смерть грішника. Такий Божественний світоустрій. Тому наші прабатьки, які згрішили в Едені, були приречені, адже про жодне спілкування з Богом та відновлення Його подоби людськими зусиллями не могло бути й мови, оскільки це неможливо. Отож увесь Всесвіт — вірні ангели й безвинні мешканці незлічених планет — завмерли в очікуванні: як Бог поведеться з винними Адамом і Євою? Чи позбавить Він їх життя, піддавши вічній смерті? Невже Господь знищить Своє творіння, адже Він — любов, безмежна, незмінна, вічна ЛЮБОВ! Однак ніхто не очікував від Господа такого рішення, яке Він оголосив: Він заплатить за гріхи жителів Землі — Він Сам помре замість них. Жодна інша плата за гріхи недостатня, несумірна, неприйнятна. Сам Цар і Творець узяв на Себе відповідальність за гріхи Своїх підданих, аби простити їх.

Одного разу пізно ввечері Микола I вирішив об'їхати вартові пости в місті, щоб особисто переконатися, наскільки точно у війську дотримуються статуту. Скрізь він бачив ідеальний порядок. Під'їжджаючи до караульного біля Триумфальних воріт, цар заборонив йому телефонувати й тихо увійшов до кімнати вартового. Черговий офіцер у повній формі, застібнутий на всі гудзики, міцно спав біля столу, поклавши голову на руки. На столі лежав лист. Цар зазирнув у нього. Офіцер писав рідним про заплутаність своїх справ через дрібні борги й наприкінці додав: «Хто заплатить за мене ці борги?» Монарх дістав олівець, написав своє ім'я й пішов. Яким же було здивування і радість офіцера, коли він, прокинувшись, дізнався, хто вирішив оплатити його борги! (В. Артемов).

Бо Я буду милосердний до їхньої неправедності й більше не згадаю їхніх гріхів та їхнього беззаконня (Євр. 8:12).

Коли Адам і Єва, викриті в гріху, стояли перед Господом та зі страхом і тремтінням очікували проголошення смертного вироку, у відповідь вони почули щось надзвичайне й таємниче: «Воля Моя така: ви та ваші нащадки боротиметеся зі злом. Боротьба буде запекла. Я перебуватиму з вами і колись назавжди покладу край гріху та грішникам. Землю Я частково позбавляю Своїх благословень. Ви ж зобов'язані залишити Еден».

Потім Господь послав до наших прабатьків ангелів, котрі більш повно розкрили їм План спасіння й передали Його повеління: «Ви помрете, але не зараз. І ви, і всі ваші нащадки помиратимете. Проте кожному будуть дані тимчасове життя й можливість протягом життя обрати один із двох шляхів: шлях праведності або шлях гріха, шлях повернення до Бога (шлях вічного життя) або шлях зречення від Нього (шлях вічної смерті). Я прокладу шлях вічного життя — це шлях спасіння людства. Я, Господь, прийду до вас в образі людини, щоб померти замість вас. Я візьму на Себе вину й ганьбу за гріх — і ваш, і всіх ваших нащадків. Завдяки Моїй смерті ви можете здобути все: прощення гріхів, мир з Богом та вічне життя».

Як часто Адам і Єва гірко оплакували свою провину, журилися й картали себе, коли бачили, що їхні нащадки покоління за поколінням морально й духовно деградують, стаючи рабами гріховних насолод і злочинних помислів. Нещасні прабатьки зі сльозами на очах закликали їх зупинитися й жити праведно, проте не могли стримати каламутного потоку злодіянь і розпусти. На всі благання й прохання їхні нащадки відповідали злісними докорами й лютими прокльонами. Як Адамові та Єві було неймовірно важко усвідомлювати, що загибель мільйонів станеться з їхньої вини! Цей страшний нестерпний тягар, ці терзання й муки совісті допомагав їм знести Господь. І слава Богові, що на Небесах ніхто й ніколи не дорікне Адамові та Єві! Така любов Божа — вона «ніколи не минає» (1 Кор. 13:8). Вона прощає!

В Ньому [Ісусі] маємо викуплення Його кров'ю, прощення переступів, згідно з багатством Його благодаті (Ефес. 1:7).

Прощення — дивовижна властивість Божої любові. Готовність Бога не зараховувати грішникам провини та злочини; не притягувати до відповідальності й не карати за них; повністю й навіки забути про них і не нагадувати винним; ставитися до них так, наче вони ніколи не грішили, — ось що означає Боже прощення. Однак прощення гріхів не може бути дане Небом просто так. В Едені першим грішникам був даний закон: вони зобов'язані були за свій гріх позбавити життя тварину. При цьому мали покласти руки на голову жертвовної тварини, визнати свій гріх та власною рукою заколоти її, проливши її кров. Таким був шлях прощення й очищення від гріхів, і апостол Павло повідомляє про нього: «Без пролиття крові нема прощення» (Євр. 9:22).

Було б наївно вважати, що крові жертвовних тварин достатньо, аби звільнитися від гріхів та знищити їх. «Бо неможливо, щоб кров телят і козлів усувала гріхи» (Євр. 10:4). Церемоніальний закон відображав лише «тінь майбутнього» — символ, образ, а справжнє майбутнє — «дорогоцінна кров Христа, як непорочно-го й чистого Агнця» (1 Петра 1:19). Господь сказав: «Бо це кров Моя Нового Завіту, що за багатьох проливається на відпущення гріхів» (Матв. 26:28). Кров Господа, Його смерть — це наше прощення, викуплення, очищення, звільнення від гріхів і смерті. Іншого шляху, іншої можливості, інших засобів прощення й усунення гріхів немає й бути не може! Гріх — це не жарти, якщо для його прощення та знищення необхідна була смерть Господа — Творця і Царя Всесвіту. Гріх — це жахливе явище, це порушення морального Закону — непорушної основи Божого правління в безмежному Всесвіті. Від дотримання цього Закону залежать добробут, щастя й вічне життя всіх розумних Божих створінь.

УСВІДОМЛЕННЯ ГРІХА І ПРОЩЕННЯ

Бо провину свою визнаю, журюся гріхом своїм я!
(Псал. 38:19).

Прощення гріхів – дорогоцінний Божий дар. Богові він коштував безмірно дорого – Він віддав за нього Свого Сина на смерть. Цей дар може отримати кожна людина. А оскільки Біблія стверджує, що всі без винятку люди «згрішили й позбавлені Божої слави» (Римл. 3:23), «всі збилися з дороги, зробилися непридатними» (Римл. 3:12), то Господь хоче, щоб усі люди отримали Його дар прощення. На жаль, більшість мешканців Землі не бажає отримати прощення своїх гріхів або не зможе прийняти цей дар через незнання й невігластво. Людина може отримати прощення, якщо вона:

- усвідомлює, що гріх і життя в гріхах – це аморальність, фізичне й духовне виродження та неминуча смерть;
- бажає позбутися сили та влади гріха;
- вірить, що Христос може простити й звільнити від гріхів;
- визнає гріхи перед Богом та просить Його про прощення й спасіння від них;
- докладає максимальних зусиль, об'єднуючись із силою Господа та співпрацюючи з Ним у боротьбі з гріхом.

Поширена констатація факту: «Усі ми грішні», – ще не свідчить про те, що людина глибоко усвідомлює своє перебування в безнадійному рабстві гріха та у владі спотворених думок, почуттів і звичок. Стан людини, яка справді прокинулася й усвідомила свою приреченість на безнадійне животіння у злі виявляється в невимовних муках і стогоні, у потрясінні душі, яка не знає миру та спокою.

Ось як описує Біблія цей стан: «Від гніву Твого нема цілого місця на тілі моїм, немає спокою в костях моїх через мій гріх, бо провини мої переросли мою голову, як великий тягар, вони тяжчі над сили мої, смердять та гниють мої рани з глупоти моєї... Скорчений я, і над міру похилений, цілий день я тиняюсь сумний, бо нутро моє повне запалення і в тілі моїм нема цілого місця... Обезсилений я й перемучений тяжко, ридаю від стогону серця свого...» (Псал. 38:4–9). Саме це і є справжній стан людини, котра усвідомила всю глибину гидоти гріха й відчула всю мерзенність зла, що розбешує душу. Таке усвідомлення гріха людина може відчутти тільки з Божою допомогою.

Отже, Бог, незважаючи на часи незнання, тепер наказує всім людям скрізь каятися (Дії 17:30).

Розкриваючи свої душевні потрясіння, псалмист повідомляє, чим і як вони закінчилися: «Коли я мовчав, спорохнявіли кості мої в цілоденному зойку (євр. *sheaga* — «рев, рикання лева») йому... і волога моя обернулася на літню посуху. Я відкрив Тобі гріх свій, і не сховав був провини своєї. Я сказав був: “Признаюся в проступках своїх перед ГОСПОДОМ!” — і провину мого гріха Ти простив» (Псал. 32:3–5). Бог простив Давида, оскільки він усім еством усвідомив огидну сутність свого гріха і тому зі скрушеним духом, у покорі серця визнав своє падіння.

Однак як можна говорити про прощення гріхів, якщо не знати, що таке гріх, не розуміти й не мати уявлення про його мерзенний вплив, який руйнує Божественний світоустрій, знищуючи Його чудове творіння?! До того ж такий неприпустимий стан незнання панує аж ніяк не в середовищі якихось індіанців Амазонії, далеких від цивілізації, а в сучасних провідних християнських церквах, котрі відомі своєю багатоміліардною громадською діяльністю й відіграють величезну роль в історії людства. Як приклад візьмемо такий випадок.

До священника прийшов селянин на сповідь. І коли служитель запитав його, які гріхи він скоїв, той почав розповідати різні випадки та пригоди зі свого життя.

— Мені нічого цього не потрібно знати, — перебив його священник. — Ти розкажи мені тільки про свої гріхи.

— Звідки я знаю, що гріх, а що не гріх, — відповів зніяковівши селянин. — Я людина невчена. Я розповідаю вам усе, а ви вже самі вибирайте, що потрібно (В. Артемов).

Непростимо християнам у наш час — епоху поширення інформації найунікальнішими способами — виявляти кричуще нецтво щодо волі Божої про гріх. Обов'язок служителів Церкви — навчити віруючих однієї з основоположних біблійних істин — доктрини про гріх, щоб вони налагодили свої взаємини з Богом. Господь завжди готовий прийняти й простити грішників, які приходять до Нього!

ВИЗНАННЯ І ПРОЩЕННЯ

Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він, вірний і праведний, щоб простити нам гріхи й очистити нас від усякої неправедності (1 Івана 1:9).

Прощення гріхів неможливе без їхнього визнання. Визнання (сповідання) гріхів — невід’ємна частина процесу покаяння. Усвідомивши власну гріховність і конкретний гріх, людина повинна зізнатися в ньому. Перед ким? Перед людьми і Богом, звичайно ж. Перед ким би людина не згрішила — перед групою осіб чи перед окремою людиною, — вона повинна зізнатися перед ними: перед групою людей визнати свій гріх публічно й попросити пробачення; перед окремою людиною особисто зізнатися в гріхах і попросити вибачення. А потім, примирившись із ближніми, висповідатися перед Богом. Якщо ж людина згрішила перед Богом, то тільки перед Ним має сповідатися і просити пробачення в Нього. Усі свої шкідливі звички, хиби, вади характеру — увесь цей величезний особистий «багаж» необхідно приносити до ніг Ісуса й у «таємних вадах серця... зізнаватися тільки Ісусові, але не відкривати тайники душі обмеженій смертній людині... Бог знає серце й усі таємниці душі, і не треба вкладати в людські вуха такі історії, які повинен чути лише Бог» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 645).

Сповідання гріхів перед священником, яке стало обов’язковим обрядом, «таїнством сповіді», не ґрунтується на Біблії. Жодних посередників між Богом і грішником не має бути. У Святому Письмі сказано: «Бо один є Бог і один Посередник між Богом та людьми — Людина Ісус Христос, Який дав Себе як викуп за всіх, — свідчення свого часу» (1 Тим. 2:5, 6). Будь-який гріх необхідно визнавати перед Богом. Цю елементарну істину інстинктивно розуміли навіть язичники, котрі не знали істинного Господа.

Одного разу спартанський полководець Лісандр (450–395 рр. до Р. Х.) звернувся до самофракійського оракула, і жрець наказав йому назвати найбільше беззаконня, яке він учинив у житті.

— А хто цього вимагає? — запитав Лісандр. — Ти чи боги?

— Боги, — відповів жрець.

— Тоді йди геть, — сказав полководець. — Я сам їм розкажу (Плутарх).

Глупота людини дорогу її викривляє, і на Господа гнівається її серце (Прип. 19:3).

Встановлене церквою «таїнство сповіді» породило чимало різноманітних зловживань як з боку парафіян, так і з боку служителів. Якщо священники — грішні люди — прощали гріхи, то закономірним наслідком стало легковажне ставлення до гріха, що не просто засмучувало святого Бога, а й ганьбило Його Ім'я. Користуючись тим, що парафіяни довіряли їм свої таємні помисли й учинки, служителі використовували цю інформацію задля власних інтересів.

У своєму творі «Однодум» М. С. Лесков розповідає про дивовижну людину Олександра Рижова, котрий, читаючи Біблію, вів, згідно з її духом, надзвичайно чесне, побожне життя. Ставши квартальним наглядцем у місті Солигалич Костромської губернії, він почав наводити там зразковий лад. За свою неспокійну та невдячну роботу він отримував невелику плату — два рублі вісімдесят сім копійок на місяць, на яку (як скаже потім губернатор) «і вівцю прогодувати не можна». Проте Рижов спромагався годувати себе та свою сім'ю. Городничого це дуже спантеличило: як він може жити на такі дріб'язкові гроші? Тому вирішив довідатися, чи не бере він хабаря та різного роду підношень? Городничий зовсім втратив спокій і звернувся по допомогу до протопопа, щоб той на сповіді вивідав у Рижова й дізнався, чим той дихає. Протопіп пообіцяв, «гнівом Божим пристраховавши, усе від нього вивідати, що в ньому є таємного й потаємного та за що він дарів не приймає». «Протопіп висповідав Рижова й навіть похвалився, що на всі заставки його пробрав, але не знайшов у ньому гріха на смерть». І доповів городничому:

— Каявся, — каже, — в одному, другому, третьому, у всьому не святий потроху, але гріхи все прості, людські... А що дарів не приймає, то через одну шкідливу фантазію.

— А в чому вона полягає? — поцікавився городничий.

— Біблії начитався, — відповів протопіп.

— Що ж тепер з ним робити?

— Нічого не вдієш: він уже дуже далеко начитаний.

- Невже до Самого «Христа» дійшов?
 - Усю, усю прочитав.
 - Ну, значить, усе.
- Ось так безсоромно витягували «користь» зі спотвореної сповіді.

СПОВІДЬ І ЗЛОВЖИВАННЯ

(ЧАСТИНА 2)

Адже ми, відрікшись від таємних ганебних діл, не живемо в лукавстві й не перекручуємо Божого Слова, а через виявлення істини доручаємо себе перед Богом кожному людському сумлінню (2 Кор. 4:2).

Неприпустимо, щоб у світ взаємин грішної людини та святого Бога, у світ найтонших душевних переживань та найпіднесеніших прагнень вторгалися невідроджені люди, претендуючи на це право, і перетворили цей таємничий світ на наругу над Богом та людьми.

«За моєї пам'яті мій батько, — згадує письменник М. С. Лесков, — орловський поміщик, який купив нове поселення в Кромському повіті, посилав селян до парафіяльної церкви як у наряд, під наглядом старости. Так само робили й інші сусіди-поміщики: вони давали наряд селянам ходити у свята до церкви й часто самі звіряли зі священниками сповідні книги».

Хіба це релігія любові Голгофського Страждальця: шеренгою до церкви і на сповідь — відмітитися в сповідних книгах?

А ось ще один випадок зловживання сповіддю. Молода пані прийшла на сповідь. Священник, поставивши кілька запитань, зацікавився нею й забажав познайомитися. Він запитав, як її звати. «Мое ім'я зовсім не гріх, — відповіла пані. — Навіщо ж я буду вам його називати?» Жінка виявилася чесною християнкою й тактовно викрила спрагло до гріховних утіх пастиря.

Та не тільки дорослі отримували «користь» від сповіді.

«На сповідь, — згадує дитячі роки письменник В. Вересаєв, — не можна йти, якщо не отримаєш прощення у всіх, кого ти міг образити. Перед сповіддю навіть мама й тато просили пробачення у всіх нас (дітей) та слуг. Мене це дуже дивувало, і я запитував маму:

“Обов’язково потрібно, щоб усі пробачили?” — “Обов’язково”. У моїй душі починали ворухитися поривання до шантажу. “А що буде, коли я раптом візьму й не пробачу тебе?” Мама серйозно відповідала: “Тоді я відкладу говіння й спробую заслужити твоє прощення”. Мені це дуже лестило. А іноді я роздумував: чи не можна на цьому заробити кілька карамельок? Мама прийде до мене просити вибачення, а я: “Дай дві карамельки, тоді прошу!”»

Лютий
10
середа

БЕЗ ВИЗНАННЯ ГРІХІВ

І того, хто приходить до Мене, Я не вижену геть
(Івана 6:37).

Чи можна сподіватися прощення від Господа без визнання гріхів перед людьми, перед якими ми завинили, або перед Богом? Біблія говорить: «Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він (Бог), вірний і праведний, щоб простити нам гріхи» (1 Івана 1:9). Сповідання — це умова прощення гріхів. Його можна порівняти із законом, який не можна ігнорувати або намагатися обійти. Проте є винятки.

У Біблії не згадується, що Адам і Єва сповідали свої гріхи. Нічого в ній не сказано також про те, що Авраам сповідував свої гріхи, хоч він допустив їх чимало у своєму житті, до того ж серйозних гріхів. Мойсей згрішив тим, що не явив Божу святість перед народом. Чи сповідав він цей гріх? У Біблії не сказано про це. Пророк Ілля виявив невіру, розчарування і страх, почувши погрози Єзавелі, та втік із передової лінії фронту боротьби зі змієм. Чи визнав він ці гріхи перед Богом? У Біблії не сказано про це. Христос простив гріхи паралізованому, хоч той у них не сповідався (Матв. 9:2). Також Господь простив гріхи жінці, викритій у перелюбі, хоч вона не сповідалася перед Ним (Івана 8:10, 11). Коли жінки-мироносиці повідомили апостолів, що Ісус воскрес, усі одинадцять не повірили їм: «Та їхні слова здалися тим вигадкою, — не вірили їм» (Луки 24:11). Чи сповідали вони свій колективний та особистий гріх перед Господом? У Євангеліях про це не сказано.

Усе це може здаватися нам дивним, але таким є достовірне й незаперечне свідчення Біблії. Чим і як пояснити цей феноме-

нальний факт? Можна припустити, що насправді всі вищезгадані особи сповідали свої гріхи, але з невідомих причин ці факти не зазначені в Біблії. Можна також пояснити це тим, що Бог поблажливо, лагідно й ненав'язливо виховував Своїх дітей і терпляче чекав, коли в їхніх душах з'явиться огида до мерзенності гріха й вони зізнаються в ньому. І найголовніше: Господь знає, чим наповнена душа кожної людини, чим вона живе, які її спонукування. Якщо вона бажає позбутися гріхів, кається в душі й бажає прощення, то Господь прощає її й без публічного визнання гріхів.

ПУБЛІЧНЕ ВИЗНАННЯ

**Бо провину свою визнаю, журюся гріхом своїм я!
(Псал. 38:19).**

Публічно скоєні гріхи та серйозні помилки слід визнавати публічно. Про цей святий обов'язок повинні пам'ятати служителі церкви, керівники підприємств, глави держав — усі, хто при владі. Їхній вплив у суспільстві величезний. На них дивляться всі люди, тому керівники повинні нести відповідальність за свої вчинки й спосіб життя. Вони мають бути прикладом бездоганної моральності та бути спроможними публічно визнати свої помилки. І Біблія, і історія людства підтверджують цю істину.

Під час літніх військових навчань імператор Микола I віддав якийсь наказ командирові дивізії, генералу Пенхержевському через свого ад'ютанта князя Радзивіла. Чи то Радзивіл не зрозумів розпорядження, чи то передав його неправильно, однак генерал неточно виконав повеління імператора. Бачачи це, імператор під'їхав на коні до генерала й оголосив йому сувору догану. Публічно ображений, Пенхержевський відповів йому, що виконав наказ так, як йому передали.

— Хто передав вам? — розлючено закричав імператор.

Генерал, не бажаючи видавати Радзивіла, сказав, що забув, хто передав. Це ще більше розлютило імператора, і він закричав:

— Забув!.. Соромно, пане, брехати! (І поїхав).

Того ж вечора князь Радзивіл з'явився до імператора й сказав, що Пенхержевський не винний.

— А хто ж винний? — запитав Микола.

— Я винний. Я неправильно передав наказ Вашої Величності.

— Хвалю за відвертість, — сказав імператор, — але є провина, і її треба спокутувати. Завтра вранці збери всіх начальників частин і приходь сам.

Наступного ранку імператор сказав присутнім:

— Я вас зібрав, панове, щоб чесно виконати свій обов'язок. Мене називають великою людиною. Проте я усвідомлюю, що часто відчуваю за собою провину. У дитинстві мало виправляли мій характер. Я іноді буваю несправедливий, таким був і вчора з одним із шанованих мною офіцерів. Пенхержевський, підійди сюди!

Генерал зробив три кроки вперед.

— Учора я тебе публічно образив і при всіх прошу сьогодні вибачення. Пробачаєш мені?

Пенхержевський схилив голову, аби приховати сльози.

— Обійми мене! — голосно сказав імператор і сам міцно притиснув його до грудей...

Дай Боже, щоб усі Його діти мали мужність визнавати свої гріхи.

Лютий
12
п'ятниця

СПОВІДЬ САУЛА

Хто ховає провини свої, тому не ведеться, а хто признається та кидає їх, той буде помилуваний (Прип. 28:13).

Саул — перший цар Ізраїлю. Ставши царем та отримавши владу над вибраним Божим народом, він не покладався на Нього в усіх своїх планах і діях, тому став іграшкою в руках диявола. Саул був суперечливою людиною. У ньому дивовижним чином уживалися такі моральні якості, як мужність, безстрашність, самопожертва, та серйозні вади характеру — честолюбство, недбалість, заздрість, духовна сліпота.

У молодому, сміливому, відкритому, ревному шанувальнику Бога Давидові Саул побачив суперника, претендента на його

престол. І нічого розумнішого й кращого він не вигадав, ніж у будь-який спосіб прибрати його з дороги. У своєму божевіллі Саул з добірним військом почав переслідувати Давида по всіх пу-стелях і горах. Бідний утікач не раз і не два був за крок від смерті, і тільки Господь рятував його від руки кровожерливого гонителя. Бог вочевидь показував Саулові Свою безпосередню участь у долі Давида, намагаючись зупинити царя. Одного разу Саул у черговій гонитві за своєю жертвою увійшов до печери, щоб справити нужду, не знаючи, що в печері переховувався Давид. Давиду якимось чином вдалося обережно підкрастися до Саула й відрізати край його плаща. Коли Саул пішов, Давид вийшов слідом і закричав:

— Пане мій царю! Сьогодні я міг позбавити тебе життя. Подивися, ось край твого плаща — я відрізав його, а тебе пощадив. У мене немає на тебе зла, а ти хочеш убити мене. Нехай Господь розсудить нас.

Почувши це, Саул гірко заплакав і сказав:

— Справедливіший ти за мене! Ти відплатив мені добром за зло, яке я заподіяв тобі (див. 1 Сам. 24:18).

Іншим разом Саул гнався слідом за Давидом та вирішив зробити привал. Господь послав міцний сон Саулові та його воїнам. Давид з одним другом проникли в їхній табір і, знайшовши Саула, взяли його списа, горня з водою й пішли. Потім Давид піднявся на гору й закричав:

— Пане мій царю! За що ти переслідуєш мене? Що я зробив? Яке зло?

І сказав Саул до Давида: «Прогрішив я... Оце був я нерозумний, і дуже багато помилявся» (1 Сам. 26:21).

У характері й учинках Саула багато було нерозумного, але ось що в ньому добре: він публічно визнав свою вину перед Давидом і запевнив, що більше не завдасть йому зла.

Лютий
13
субота

ДЕНЬ ПРОЩЕННЯ

Будьте ж добрими один до одного, милосердними, прощаючи одне одному, як і Бог через Христа вам простив! (Ефес. 4:32).

Щирх християн не може не хвилювати запитання: як бути з визнанням злочинів проти людства, таких як работоргівля, геноцид, голокост, інквізиція, міжетнічні та міжконфесійні конфлікти? Сповідати їх? Як? Прощати? Кого?

У своїй книзі «Прощення: розриваючи пута ненависті» Майкл Гендерсон торкається цих жахливих злочинів — цієї смертоносної гангрени людства. Узяти, наприклад, Австралію. «Колонізація Австралії розпочалася 1788 року. Наступні 150 років стали періодом вигнання аборигенів з їхніх споконвічних земель та масового знищення місцевого населення». Через це «корінні народи Австралії опинилися на межі цілковитого знищення». 1993 року прем'єр-міністр країни Пол Кітінг сказав у своїй промові перед аборигенами: «Саме ми захоплювали чужі землі. Ми руйнували традиційний устрій життя. Ми принесли хвороби й алкоголь. Ми вбивали, відбирали в дітей їхніх матерів. Ми проводили політику дискримінації... Ніхто з нас не запитував себе: “Що б я відчував, якби так поводитися зі мною?” Ми деградували, самі того не помічаючи». Однак наприкінці ХХ століття в країні почалося пробудження. 1991 року була сформована Рада примирення з корінними народами, яка організувала по всій країні зустрічі, форуми, дискусії між аборигенами та представниками влади.

1993 року Верховний суд Австралії визнав законними історичні права аборигенів на володіння землею. Різні ініціативні групи ухвалили на своїх зустрічах план проведення Дня прощення 26 травня 1998 року. Цю ідею підтримали різні церковні та громадські організації. Одна громада випустила «Книгу прощення» накладом 1200 примірників, у яку кожен міг записати свою думку про політику відчуження дітей. Чотириста тисяч осіб залишили в цих книгах свої записи. У загальнонаціональний День прощення в містах і селищах Австралії відбулися сотні урочистих церемоній. У кафедральному соборі міста Перт служителі різних конфесій виступили з покаяттям. Ненависть, війни, жорстокість — зло. Господь — джерело любові, миру, прощення.

КОМПЕНСАЦІЯ ЗБИТКІВ І ПРОЩЕННЯ

Коли хто вкраде вола або овечку, і заріже його або продасть його, то відшкодує п'ять штук великої худоби за вола того, а чотири дрібної худоби за ту овечку» (Вих. 21:37).

Усвідомлення й визнання вини необхідні, проте цього недостатньо, якщо ми заподіяли комусь матеріальну шкоду. Щоб загладити свою провину й отримати прощення, ми повинні компенсувати збитки. Таку заповідь свого часу дав Бог Ізраїлеві, і її, безперечно, дотримувалися.

У наше божевільне століття багато державних діячів і парламентарів просять вибачення за скоєні проти людства злочини, жертвами яких стала велика кількість людей.

1934 року у Швеції ухвалили відверто расистський закон про стерилізацію неповноцінних жителів країни. Це сталося тому, що серед керівництва країни набула популярності ідея про необхідність збереження генетично чистого народу свеїв від деградації, яка відбувається через змішування з представниками інших народів. Для цього пропонували позбавляти можливості народжувати «етнічно неповноцінних жителів». Остання стерилізація була проведена 1976 року. За період (1934–1976 рр.) було стерилізовано 6300 осіб. Однак потім загальносвітова тенденція змінилася, душевнохворих перестали вважати громадянами другого сорту. Шведський уряд публічно визнав факт дискримінації в країні й попросив пробачення в потерпілих. За період з 1999 до 2003 року уряд Швеції виплатив щедру компенсацію жертвам за завдані страждання: 1700 людей отримали по 175 000 крон кожен. Так уряд намагався загладити свою провину перед тими, хто був принижений та ображений.

1847 року США воювали з Мексикою. У фортеці Чапультепек відбулася вирішальна битва. Фортецю захищали молоді кадети, які вирішили померти, але не здаватися американським військам. У соту річницю битви 5 травня 1947 року президент Гаррі

Трумен відвідав Мехіко й поклав у фортеці Чапультепек вінок на братську могилу кадетів. Уперше в історії президент США публічно визнав, «що його країна винна в трагедії мексиканського народу». В одній з американських газет була надрукована стаття: «Трумен назавжди зцілив стару історичну рану цілого народу». Однак чи зцілив? А як же бути із захопленими США 40 відсотками території Мексики? Взаємного миру та прощення можна досягти повернувши територію Мексиці. Тільки так, згідно з Біблією, можна знайти прощення й мир.

Лютий
15
понеділок

«ПРОЩАЙТЕ – І ПРОСТИТЬСЯ ВАМ»

Вибачаючи і прощаючи одне одному, коли хто проти кого має якусь скаргу. Як Христос простив вам, так само й ви робіть (Колос. 3:13).

Щирі християни бажають, щоб Господь Бог простив їм численні гріхи. І Господь готовий простити. Зі свого боку Він усе зробив, щоб дарувати людині прощення. Проте існує умова, яку вона повинна виконати зі свого боку. Умова? Чи не парадоксально це? Невже від людини залежить прощення? Що ж це за умова? Ісус сказав: «Бо якщо прощаєте людям їхні переступи, простить і вам ваш Небесний Отець; якщо ж не прощаєте людям їхніх переступів, то й ваш Отець не простить ваших переступів» (Матв. 6:14, 15).

Якщо глибоко вникнути у вчення Спасителя про Божу вибачну любов, то готовність і бажання простити нашого кривдника — це безпомилкове свідчення й істинна ознака того, що ми прийняли Голгофську жертву Сина Божого й справді сповнилися Божественної любові (див. 1 Івана 2:5). Це також результат того, що Святий Дух ґрунтовно попрацював над нашою душею й ми чинимо так, як Господь. Саме тому умовою Божого прощення Ісус визначає готовність прощати іншим.

Істинний християнин — це народжена згори людина. Він не матиме в душі недоброзичливих почуттів до свого кривдника. Це не властиво любові. Біблія говорить: «Любов покриває всі вини» (Прип. 10:12). Справжній християнин готовий пробачити вин-

ному незалежно від того, чи усвідомив він свою вину перед ним чи ні. Він не буде вимогливий до винуватця, не виношуватиме в душі бажання дорікнути йому, коли той прийде до нього з вибаченням. З найбільшим жалем він вислухає визнання цієї людини, переживаючи при цьому дивне й незрозуміле відчуття, ніби сам винний у всьому, що трапилося, і готовий просити вибачення в кривдника.

Дивовижна любов Христа!

Лютий
16
Вівторок

ЧЕРЕЗ 52 РОКИ...

Чи не слід і тобі було змилосердитися над своїм співрабом, як я змилосердився над тобою? (Матв. 18:33).

Лейф Говельсен, член руху антифашистського опору в окупованих нацистами країнах, унаслідок зради 1943 року був заарештований, зазнав тортур і був засуджений до смертної кари. Однак стратити його не встигли — війна закінчилася. Відразу після звільнення Говельсен став охоронцем своїх колишніх ворогів. Він із задоволенням платив їм знущаннями, як ті свого часу знущалися з нього. Якось колишній офіцер служби безпеки Вільгельм Гайльман, знемагаючи від спеки та спраги, попросив у Говельсена води. Той узяв повне відро й виплеснув йому просто в обличчя. Охоронці дружно зареготали. Однак Говельсену стало ніяково — додому він повернувся з важким серцем. Голос сумління докоряв: «Це непростимо. Ти вчинив погано». Згадуючи про це, він дорікав собі за те, що опустився до помсти, у його душі жив той самий жорстокий диявол, що й у нацистів. І цей учинок не давав йому спокою, хоч відтоді минуло 52 роки.

Говельсен вирішив знайти Гайльмана, котрому колись не дав напитися води. Після довгих пошуків йому вдалося дізнатися, що Гайльман помер п'ять років тому. Тоді він вирішив дізнатися про його рідних. Виявилось, що в Гайльмана є дочка і вона жива. Говельсен зателефонував їй і сказав: «Я розшукував його, тому що мені потрібно було з ним поговорити». Дочка запитала: «Про що ж ви

хотіли з ним поговорити?» Говельсен розповів про тюремні знущання й про те відро води, яке він вихлюпнув в обличчя її батька. Тепер він усвідомив усю нищість свого вчинку. «Я хотів сказати вашому батькові, що дуже шкодую про те, що трапилося, і попросити в нього пробачення». Настала пауза, і потім жінка рішуче й твердо сказала: «Я прощаю вас і запевняю, що мій батько зробив би те ж саме».

За кілька тижнів Говельсен разом із дочкою Гайльмана та її чоловіком прийшли на його могилу покласти квіти. «Стоячи там, — сказав потім Говельсен, — я знав, що Бог зцілює рани минулого... Прощення — це дар, плід послуху тим істинним настановам, які Бог вкладає в серце людини» (М. Гендерсон).

Готовність пробачити — ось те, що Христос зробив із серцем грішника.

Лютий
17
середа

КІНЕЦЬ КОНФЛІКТУ

Не нарікайте один на одного, брати, щоб вам не бути засудженими. Ось Суддя стоїть перед дверима (Якова 5:9).

Протягом життя в кожній людині трапляються конфлікти. І християни тут не виняток. У такі періоди душа перебуває в пригніченому стані, який триває не день і не два, а часом у полоні похмурого настрою минають роки. Чому ж ми не поспішаємо зі своїм випробуванням до Бога, не проводимо довгих годин біля Його жертовного вівтаря, не робимо покірних спроб зустрітися зі своїм «ворогом»? Іноді ми очікуємо. Чого чекаємо? Що ситуація сама собою вирішиться? Що час усе вилікує? О, як шкода! Ангели готові будь-якої хвилини прийти до нас на допомогу. Навіть якщо ми й простягаємо руки до Бога, але зазнаємо невдачі, то тільки тому, що занадто швидко втомлюємося й опускаємо їх...

Аллен Хант розповідає про те, як він, коли був молодим служителем, зіткнувся в церкві з однією жінкою — матір'ю двох дітей. У неї був складний характер, служителям вона не довіряла, сумнівалася, вороже зустрічала кожне його висловлювання, відповідала майже завжди різко, від неї рідко можна було почути до-

бре, світле слово. Такий стан непорозуміння й протиборства тривав понад рік. Аллен зізнався, що не дозволяв собі аналізувати власні почуття. Усі свої негативні емоції він намагався придушити. Через рік ця жінка перевела дітей до іншої школи. Служитель відчув полегшення, проте в глибині душі він, як і раніше, обурювався її поведінкою.

Якось, ідучи додому, він зупинився біля тенісного корту подивитися на гру хлопців зі своєї церковної школи. І раптом побачив там жінку, з якою в нього були непорозуміння. Вона попрямувала просто до нього. Служитель приготувався вислухати щось неприємне. Однак те, що він почув, було неймовірним: «Аллєне, — сказала жінка, — я хочу попросити у вас вибачення. У мене було кілька важких років. І тепер я бачу, що ви говорили правду. Я поводитися з вами жакливо й прошу пробачити мені. Я винна. Будь ласка, пробачте».

«Я був вражений, — згадував він. — Більш щирого вибачення мені ще не доводилося чути, тим паче від жінки, яка часто ображала мене. Це мені, служителєві, потрібно було молитися за неї, але на заваді стояла моя гріховність. Якщо я ображу когось, пошли мені, Боже, таку ж духовну чесність, яка була в цієї жінки!»

Лютий
18
четвер

«ОСЬ МОЄ РІШЕННЯ»

Не клади свого серця на всякі слова, що говорять... знає-бо серце твоє, що багато разів також ти лихословив на інших! (Екл. 7:21, 22).

У нашому гріховному житті ми можемо зіткнутися (слава Божові, якщо це нас оминуло) з різними наклепами й неправдивими звинуваченнями, що безчестять наше ім'я. Невідроджене серце не може спокійно реагувати на таку несправедливість. Воно дуже болісно переживає цю сатанинську форму дискредитації й знущання, ці смертоносні удари. Людина, котра ставить собі за мету в такий спосіб принизити ближнього, заподіяти йому моральну шкоду, переможно зловтішається, якщо жертва гостро реагує на її методи відплати, заборонені Небом. Наш Господь особисто ску-

штував пекельної отрути вигадок і наклепів, які нахабно поширював Люцифер серед небесних ангелів. І донині нескінченим потоком підіймаються від мешканців Землі звинувачення й хула на Правителя Всесвіту. Як же ставився й ставиться Господь до цього дикого, нерозважливого явища у взаєминах розумних істот — до наклепів, обмовляння, неправдивих звинувачень? Бог терпляче зносив і зносить обман та наклеп, роблячи все зі Свого боку, щоб допомогти представникам цього зла змінитися й перестати руйнувати Його світоустрій. Зі Своєї любові Господь готовий простити людям усю їхню богозневагу. Помста не притаманна любові. Любові властиве прощення.

У Санкт-Петербурзі з'явилися вірші, образливі для честі імператриці. Оберполіцмейстер Рилєєв після закінчення своєї доповіді про справи доніс імператриці, що він перехопив папір, у якому один молодий чоловік ганьбить її ім'я. Вона сказала: «Подайте мені папір». «Не можу, пані, у ньому такі вислови, які й мене змушують червоніти». — «Подайте, кажу, що не може читати жінка, повинна читати імператриця». Розгорнула, читає, червоніє, ходить по залу, і гнів її розпалюється: «Це мене якийсь нікчемний наважується так ображати? Хіба він не знає, що його чекає, якщо я віддам його владі закону?» Вона продовжувала ходити й говорити в такому дусі. Нарешті заспокоїлася. Рилєєв наважився перервати мовчання: «Яким буде рішення Вашої Величності?» — «Ось моє рішення», — сказала імператриця й кинула папір у вогонь (І. Судникова).

«Любов... усе переносить» (1 Кор. 13:4, 7).

Лютий
19
п'ятниця

«ПРОБАЧИТИ – ТА Й ГОДІ»

Блаженні милосердні, бо вони помилювані будуть (Матв. 5:7).

Дивовижним було ставлення царя Олександра I до тих, хто ображав його. «Милосердя імператора Олександра було безмежним. Коли його ображали особливо зухвалими словами, як писали про нього сучасники, не було іншої його резолюції, окрім: “Пробачити”. І тут чиновники мали проблеми, коли їм доводилося стикатися

з такими злочинами, адже за законом потрібно було порушувати кримінальну справу щодо осіб, які образили Його Величність. Однак імператор і слухати про це не хотів.

Одного разу міністр юстиції І. І. Дмитрієв, з'явившись із доповіддю до імператора Олександра, виклав йому справу про образу Величності. Імператор, відсторонивши рукою папір, сказав: “Адже ти знаєш, Іване Івановичу, що я такі справи ніколи не слухаю. Пробачити — та й годі. Навіщо ж втрачати час?” — “Царю! — відповідав Дмитрієв. — У цій справі є досить важливі обставини, дозвольте хоча б їх доповісти окремо”. — “Ні, Іване Івановичу. Що важливіші такі справи, то менше я хочу їх слухати. Тебе це, можливо, дивує, але я тобі поясню. Може трапитися, що як імператор я все-таки пробачу, але як людина триматиму злобу, а я цього не хочу. Навіть у таких справах надалі не називай мені ніколи імені кривдника, а говори просто “справа про образу Величності”, оскільки я, хоч і пробачу, хоч і не триматиму злоби, але пам'ятатиму його ім'я, а це недобре”» (І. Судникова).

Ось таким невибагливим був Олександр I, коли йшлося про його особу. Його «я» не було чутливим до образ і наклепів. І тут нам є чого повчитися, адже як негідно ми поводимося, якщо хтось не виявив до нашої особи належної уваги й шани. А якщо хтось ненароком жартома незначним чином торкнувся нашого «я», ми відразу спохмурніємо, образимося й довго виношуватимемо в серці недобррозичливі почуття до «кривдника». Так поводитьсь наше горде «я». Воно не здатне пробачати образи. Однак любов «не гордиться» (ориг. «надуватися», «чванитися»), — говорить апостол. Любов усе прощає...

Лютий
20
субота

«БУДЬ ЛАСКА, ДОПОМОЖІТЬ МЕНІ»

(ЧАСТИНА 1)

Якщо в устах його (лицеміра) зло солодке... і тримає його в своїх устах... то цей хліб в його нутрощах зміниться, — стане він жовцю зміною в нутрі його! (Йова 20:12–14).

Протягом життя ми, безперечно, припускаємося багатьох помилок та прогріхів перед нашими ближніми. Ми чинимо погано, усупереч заповітам Христа, якщо, заподіявши комусь зло, не поспішаємо визнати свою вину й просити в нього вибачення. Це — наш нестерпний тягар, і звільнитися від нього, скинути це ненависне ярмо — найбільше наше благо. Саме заради цього Господь віддав Своє життя на хресті. І ось що цікаво: носити у своїй душі тягар вини, не звільняючись від нього, — зло. Це підтверджує й наука. Британські вчені з'ясували, що почуття вини може зруйнувати імунітет людини. Спочатку ці висновки не були сприйняті серйозно, проте вчені довели своє відкриття на прикладі цілком здорової жінки, яка перебувала в лікарні через те, що її серце відмовлялося нормально працювати. Як з'ясувалося, її мучило почуття вини за зраду чоловікові, не даючи організму повноцінно функціонувати.

Мати Тереза в одній із розмов про служіння сестер милосердя, якими керувала, сказала: «Наша праця полягає не тільки в тому, щоб перев'язувати рани людям при смерті й надавати їм соціальну допомогу. Ми працюємо для того, щоб наші підопічні змогли пережити досвід прощення».

Як приклад вона розповіла таку історію. Разом з іншими монахинями мати Тереза працювала в Калькутті. На вузьких вулицях міста вони знаходили нужденних і відвозили у своїй санітарній машині до госпісу. Мати Тереза вже збиралася зачинити двері своєї машини, як раптом почула жіночий плач. Вона подивилася на вулицю — там нікого не було. Проте плач не припинявся. Тоді вона помітила сміттєвий бак біля стіни. Зазирнувши до нього, побачила літню жінку, що стікала кров'ю. Нещасна була в жахливому стані. «Будь ласка, будь ласка, допоможіть мені, — благала жінка, — мій син залишив мене тут помирати...» (Далі буде).

«БУДЬ ЛАСКА, ДОПОМОЖІТЬ МЕНІ»

(ЧАСТИНА 2)

Син же сказав йому: Батьку, я згрішив перед небом і перед тобою; я вже не гідний зватися сином твоїм! (Луки 15:21).

«Ми забрали її й разом з іншими відвезли до лікарні. Помили, забезпечили необхідний догляд і допомогу. Це була одна з найважчих ночей у моєму житті: наші сестри щосили благали стареньку пробачити сина. Так тривало цілу ніч.

Рано-вранці жінка сказала: “Зачекайте, я хочу вам дещо сказати. Я добре пам’ятаю той день (мій син був ще маленьким хлопчиком), коли все це сталося. Я вигнала його з дому й назавжди вигнала зі свого серця. Відтоді він обрав для себе хибний шлях. Я винна в тому, що йому не було до кого звернутися по допомогу”. Мати Тереза запитала жінку: “Якщо ми приведемо сюди вашого сина, ви попросите в нього пробачення?” Жінка відповіла: “Так, так, будь ласка, знайдіть його”. І вона розповіла сестрам, де можна відшукати сина. Вони відразу ж вирушили на пошуки. Їм вдалося знайти нещасного чоловіка, який жив у страшних злиднях. Вони переконали його піти з ними. Мати і син зустрілися віч-на-віч.

“Це був болісний момент, — розповідала мати Тереза, — ми не знали, що станеться”.

Мати звернулася до сина: “Сину, я викинула тебе зі свого життя, коли ти був ще дитиною. Тобі не було в кого просити допомоги. Це я винна в тому, що твоє життя сповнене страждань. Будь ласка, пробач мені”. І тоді чоловік, грубий, неотесаний, вибухнув риданнями. “Звичайно, — повторював він, — звичайно, але чи зможеш ти пробачити мене?”

Незабаром після цього мати померла. “Але вона пішла з життя спокійною й умиротвореною, — розповідала мати Тереза, — вона примирилася не тільки зі своїм сином, а й з Богом» (М. Гендерсен).

«Ми, сильні, повинні носити немочі слабких і не догоджати собі» (Римл. 15:1).

РІЗНОВИД ПРОЩЕННЯ

Так і Мій Отець Небесний чинитиме з вами, якщо не простите від вашого серця кожний братові своєму його переступів (Матв. 18:35).

Християнин, якщо він не формально носить ім'я Христа, обов'язково простить провини своїх ближніх. Якщо ж він не може пробачати, то це свідчатиме про доволі глибоку духовну кризу, оскільки нездатність простити безпомилково вказує на те, що в такій душі немає любові. Де немає любові — там немає прощення. Де немає прощення, там катастрофа у взаєминах. Особливо часто це відбувається в сім'ях — між чоловіком і дружиною.

Е. Коул розповів про дві сім'ї, у яких вибухнула криза. «Кирило жив на східному узбережжі, а Денис — на західному. Вони обидва були одружені, і кожен із них учинив перелюб. Вони не були знайомі, але я знав і одного, й іншого. Обидва вони зізналися дружинам у своїй зраді, покаялися й попросили пробачення. Однак якими ж різними були результати!

Коли Денис розмовляв із дружиною, вона відразу ж сказала, що пробачила йому. Та коли в них виникали якісь суперечки й розбіжності, дружина завжди нагадувала чоловікові про його невірність. Це був її, так би мовити, “козир” у шлюбній “грі”. Вона використовувала його і як засіб досягнення своєї мети щоразу під час їхньої близькості.

У Кирила все відбувалося за іншим сценарієм: потрібен був тривалий час, багато зусиль, молитов і відвертих бесід, перш ніж його дружина сказала, що пробачила йому. Проте після цього вона більше ніколи не нагадувала чоловікові про його зраду. Розповівши мені про те, що сталося, і як їхній шлюб пережив зцілення, Кирило сказав, що тепер їхня сім'я “міцніша, ніж будь-коли”».

Саме так Господь ставиться до грішників. «Я, Я є Той, Хто стирає провини твої ради Себе, а гріхів твоїх не пам'ятає!» (Ісаї 43:25). Любов інакше не вміє, інше (наприклад, завдавати болю, смутку) їй не притаманне. Любов прощає назавжди, навіки!

СКІЛЬКИ РАЗІВ ПРОЦЗАТИ?

Всі провини Твої Він прощає, всі недуги твої вздоровляє (Псал. 103:3).

Скільки гріхів ми можемо пробачити ближнім і скільки гріхів може пробачити нам Господь — такої «бухгалтерії» Небо не веде. А тим часом багатьох це питання бентежить, вони кажуть: «О, я за своє життя стільки нагрішив, що мені Бог не простить».

Одного разу до Господа підійшов апостол Петро й запитав: «Господи, як згрішить мій брат проти мене, чи маю йому прощати до семи разів? Відповів йому Ісус: Не кажу тобі до семи разів, але до сімдесяти разів по сім» (Матв. 18:21, 22). І рабини, і апостол, і Христос мали на увазі гріхи, учинені протягом дня. Рабини вважали, що за день можна пробачити три гріхи, Петро — сім, Ісус — чотириста дев'яносто гріхів (неймовірно багато)! Не викликає жодних сумнівів, що Ісус не мав на увазі реальне число гріхів. У такий спосіб Ісус хотів висловити важливу істину: скільки б разів людина не згрішила, їй потрібно простити, якщо вона покалася й попросила вибачення. Та й кому захочеться підраховувати чужі гріхи, адже це така ганебна справа?!

Яке ж ставлення Бога до найважчих, найбільш мерзенних і страшних гріхів? У Біблії описані випадки, коли Бог прощав гріхи незалежно від їхньої тяжкості й кількості. Цар Давид учинив два тяжких гріхи — перелюб і вбивство. Якщо блуд у Біблії виокремлюється з усіх гріхів як гріх, пов'язаний з палкою тілесною пристрастю (див. 1 Кор. 6:18), з якою не кожен може впоратися, (саме це, очевидно, і сталося з Давидом), то вбивство Урії — це був свідомий, продуманий гріховний план. І все ж таки, коли пророк викрив його і Давид визнав свій гріх, Господь простив його, проте закономірні наслідки гріха Давид відчув на собі.

«Запевняю вас, що всі гріхи й богозневага простяться людським синам, хоч скільки б вони не зневажали» (Марка 3:28).

ЦАР У КАЙДАНАХ І ЛАНЦЮГАХ

Як тебе Я, Єфреме, віддам, як видам тебе, о Ізраїлю?
Як тебе Я віддам, як Адму, учиню тебе, мов Цевоїм?
У Мені перевернулося серце Моє, розпалилася разом і жалість Моя! (Осії 1 1:8).

Продовжимо тему про те, чи справді Господь готовий простити гріхи, якими б важкими й огидними вони не були та скільки б їх не вчинила людина. Звернімося до Біблії — невичерпного й вічного джерела істини. Відмітна особливість Біблії полягає в тому, що вона неупереджено й відверто розповідає про будь-якого свого персонажа. Візьмемо, наприклад, історію юдейського царя Манасії (див. 2 Цар. 21:1–18; 2 Хронік 33:1–20). Його батько Єзекія був одним з найбільш благочестивих царів Юдеї. «Він надіявся на Господа, Бога Ізраїля, і такого, як він, не було між усіма царями Юдиними, ані між тими, що були перед ним», — такими піднесеними словами характеризує його Біблія. Однак Єзекія помер, і царем став його син Манасія. Він ріс і виховувався в атмосфері справжнього шанування Бога. Йому розповідали про те, як чудово Господь урятував Єрусалим від пограбування й поневолення асирійським царем. Звичайно, батько розповів йому і про те, як був зцілений Господом від неминучої смерті та яку чудову ознаку дав йому при цьому Бог. І найголовніше: Манасія знав, що його батько ревно й невтомно боровся з ідолослужінням, ліквідував усіх бовванів, висоти, діброви та відновив святе служіння живому Богові.

Ставши царем, Манасія з диявольським завзяттям відновив служіння Ваалові й Астарті, захопився спиритизмом, окультизмом, різними формами ворожіння й магії. Весь Єрусалим був охоплений терором і кровопролиттям — словом, настала безпросвітна духовна темрява. Господь через пророків благав царя схаменутися. Однак усе було марно. І тоді Бог допустив, що асирійська армія напала на Юдею. Манасію закували в кайдани та ланцюги й відвели до Вавилона.

І там принижений, зганьблений цар згадав про Бога свого батька й у глибокому смиренні кликав до Нього, благаючи про прощення. Господь почув його благання і «вернув його до Єру-

салиму, до царства його» (2 Хронік 33:13). Чи можна зрозуміти нескінченну велич Божої любові?! Які неймовірні й страшні гріхи та злочини скоїв Манасія — і Бог помилував його! О, дивовижна, невимовна Божа любов!

Лютий
25
четвер

СМЕРТЕЛЬНИЙ ГРІХ

А до Бога говорять вони: "Уступися від нас, — ми ж доріг Твоїх знати не хочем!" (Йова 21:14).

Господь засвідчив у Біблії, що прощає гріхи незалежно від їхньої важкості й кількості. Однак є один-єдиний гріх, за який немає прощення. «Запевняю вас, що всі гріхи й богозневага простяться людським синам, хоч скільки б вони не зневажали, а хто буде зневажати Святого Духа, той не матиме прощення довіку, а підпаде під вічний осуд» (Марка 3:28, 29). Саме цей гріх апостол Іван називає «гріх на смерть» (1 Івана 5:16). У Святому Письмі є такий вислів, як «повний... гріх» (див. Бут. 15:16). Цей вислів позначає ставлення Бога до тих грішників, на духовний стан яких Він впливав різними способами й докладав максимум зусиль через Святого Духа, щоб вони схаменулися й перестали грішити, але вони свідомо проігнорували всі Його заклики та зусилля. І тоді настала критична мить, коли Господь із невимовним сумом і жалем промовив: «Утомився Я жалувати» (Єрем. 15:6). Безперечно, Свій внутрішній стан, який важко передати словами, Бог охарактеризував антропоморфною мовою, щоб передати власні почуття більш зрозуміло для нас. Це означає: якщо грішник свідомо постійно відкидає Божу любов, тоді не існує жодних засобів і шляхів, які могли б його врятувати. Він знехтував і відкинув усе, що для його спасіння зробив Бог. Таке відверто зневажливе й водночас зухвале ставлення до титанічних зусиль Святого Духа в спробах повернути грішника Господь називає хулою на Святого Духа. Грішник не покався, не навернувся, тому гріхи його не прощені. Він відвернувся навіки від Бога, і Господь був змушений залишити його. Для такої людини немає жодної надії на те, що в майбутньому буде відповідна мить і можливість знайти покаяння та прощення. Це вічне засудження. Людина сама обрала його.

СМЕРТНИЙ ГРІХ ЛЮЦИФЕРА

Ти був бездоганний у своїх дорогах від дня твого створення, аж поки не знайшлася на тобі несправедливість (Єзек. 28:15).

Чи згадуються в Біблії такі особи, які своїм ставленням до Бога, своїми гріхами настільки Його образили, що позбавили себе благодаті й дару прощення? Так.

Сумно, але це сталося з найголовнішим і найобдарованішим херувимом на Небі — Люцифером. Він мав величезні переваги порівняно з іншими ангелами, не кажучи про жителів безгрішних планет. Люцифер безпосередньо спілкувався з Богом, безпосередньо від Нього отримував доручення, пов'язані з управлінням Усесвіту. Уявіть, як це — ставити будь-які запитання безпосередньо Творцеві. Як можна оцінити можливість споглядати невимовну славу й незрівнянну велич Бога? А постійно розмірковувати й вникати в устрій Усесвіту, захоплюватися безмежною мудрістю й насолоджуватися невимовною красою, які втілив у ньому Творець?

Нескінченна любов Божа реалізовувала Свій потенціал безпосередньо на очах Люцифера. Він усе це бачив, чув, відчував — невимовне блаженство! І все це якось перестало бути для нього безцінним скарбом. Він почав виношувати божевільні плани стати Богом. І попри відверті бесіди, прохання й умовляння Бога, Люцифер не зупинився. Закінчилося це повстанням на Небесах, і зрештою він був вигнаний з небесних осель. Ось тоді він і прозрів. Йому стало страшно й некомфортно, адже він позбувся невимовного блаженства присутності Бога. Люцифер почав відчувати глибокий сум через це й попросив вірного ангела передати Господу, що він бажає зустрітися з Ним. І — диво! Господь погодився й зустрівся з ним. Під час бесіди Люцифер сказав, що «розкаювся у своєму повстанні і бажає знову користуватися прихильністю Бога. Він хотів посісти місце, призначене йому Богом від початку... Христос плакав над горем сатани, проте сказав йому, як думку Божу, що він ніколи не зможе бути прийнятим на Небо» (Е. Уайт. Історія викуплення. С. 26).

Гріх Люцифера — це «гріх на смерть». Своїм зарозумілим ставленням і зухвалими діями він настільки зневажив Отця, Сина і Свя-

того Духа, що прощення для нього вже не існувало. Свої стосунки з Богом Люцифер вирішив перетворити на якусь гру, на фарс: а раптом я виграю! Він переступив межу Божого довготерпіння...

Лютий
27
субота

НАДТО ПІЗНО!

Коли ж руки свої простягаєте, Я мржу від вас Свої очі! Навіть коли ви молитву примножуєте, Я не слухаю вас, — ваші руки наповнені кров'ю... (Ісаї 1:15).

У Євангеліях розповідається про людину, яка скоїла гріх проти Святого Духа. Це один з апостолів Христа — Юда. Він був людиною неабияких здібностей, ще й «книжник, законник». Проте його біда полягала в тому, що він страждав на одну хворобу — меркантилізм, або зажерливість. Юда прийшов до Ісуса, заявив про своє бажання стати Його послідовником і був прийнятий до числа вибраних апостолів. Наступні три з половиною роки для Юди були роками дорогоцінного спілкування зі своїм Творцем. Господь невпинно трудився над душею Юди — тактовно, терпляче, поблажливо. На жаль, усі сповнені любові слова й дії Ісуса щодо Юди були для нього даремними. Він дедалі більше переконувався, що потрапив не у своє середовище. Його погляди не поділяли інші апостоли, а Христос дозволяв Собі ще, хоч і м'яко, викривати його. І зрештою Юда зважився на безпрецедентний крок — зрадити Господа.

«Юда міркував так: якщо Христові судилося бути розп'ятим, то це неминуче станеться і його зрада нічого, по суті, не змінить. А якщо Ісус не повинен померти, то вона лише змусить Його звільнити Себе. У будь-якому разі Юда щось заробить на своїй зраді. Він вважав, що, продаючи свого Господа, робить вигідну справу» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 720).

Юда, як і Люцифер, перетворив стосунки з Господом на гру. Він чітко прорахував варіанти й був упевнений, що в будь-якому разі не програє. Та коли цей учень побачив, що Ісус нічого не робить для Свого звільнення, то протиснувся до зали суду й крикнув: «Він не винний! Пощади Його, о Каяфо!» А потім, підій-

шовши до столу, кинув до ніг священника тридцять срібняків — плату за зраду — і ще гучніше закричав: «Я згрішив, видавши невинну кров!» (Матв. 27:4). Проте Каяфа гидливо відмахнувся: «А що нам до того? Сам дивися». Тоді Юда кинувся до ніг Ісуса та привселюдно оголосив, що Він Божий Син, і благав Його звільнитися з-під варті. «Однак Ісус не промовив жодного слова осуду. Він співчутливо подивився на Юду й сказав: “На цю годину Я і прийшов у світ”... Побачивши, що всі його благання марні, Юда кинувся із зали, вигукуючи: “Надто пізно! Надто пізно!” Відчуваючи, що не зможе пережити картину розп’яття Ісуса, він у розпачі пішов і повісився» (Там само. С. 722).

«Чи Я маю вподобання в смерті несправедливого? — говорить Господь Бог, — чи ж не в тому, щоб він повернувся з доріг своїх та й жив?» (Єзек. 18:23).

Лютий
28
неділя

СПУСТОШИВ СЕБЕ

І очищу Я їх з їхньої провини всілякої, що нагрішили Мені, і пробачу всі їхні провини, якими нагрішили Мені, та відпали від Мене (Єрем. 33:8).

Під час Свого земного служіння Господь прощав гріхи людям. Він простив паралізованого, блудницю, яка сльозами омила Його ноги, схоплену в перелюбі жінку та ще безліч обтяжених гріхом людей. Усі ці випадки прощення гріхів з погляду тогочасного офіційного богослов'я є парадоксальними та блюзнірськими. Законники й охоронці чистоти ортодоксального юдаїзму звинувачували Ісуса, Котрий прощав гріхи людям, у богозневазі. І коли юдеї одного разу вирішили побити Господа камінням, то вони пояснювали, чому готові вчинити цей варварський акт: «Ти, будучи людиною, робиш Себе Богом!» (Івана 10:33). Нещасні люди! Обмежені й безумні, вони так і не зрозуміли, що саме Він і є істинний Бог та довгоочікуваний Месія, Котрий прийшов до них, Своїх дітей, щоб виконати Свою обітницю, дану їхнім батькам, та змінити їхні вкрай заплутані, безглузді й безнадійні стосунки з Небом.

Прощення гріхів — це дар Божої любові грішникам. Господь Бог як абсолютний Суверен у безмежному Небесному Царстві має право прощати порушення людьми Його Закону. Проте це право ґрунтується на незбагненному подвигу Його любові — самопожертві заради Своїх створінь. Сутність Христової любові, її найвищий прояв — жертовність заради іншого: «Більшої любові ніхто не має за ту, коли хто душу свою кладе за друзів своїх» (Івана 15:13). Саме це і зробив Ісус на нашій грішній планеті. Готовність простити грішникам їхні гріхи виявилася й на хресті: розп'ятий Господь у годину невимовних болісних страждань просив Бога, Свого Отця, простити катам їхні зlodіяння.

Заради того, аби простити й загладити гріхи та беззаконня всього людства, Ісус — Господь і Творець — «понизив Самого Себе, прийнявши образ раба, постав у подобі людини і з вигляду був як людина» (Филп. 2:7), щоб пожертвувати Собою. Ось вияв невимовної Божої любові! Ісус понизив Себе (букв. «спустошив»). Що означає таке спустошення? Це означає, що Син Божий, Бог, Творець і Владика Всесвіту зняв Свої славні царські шати, зійшов зі Свого преславного престолу, залишив поклоніння ангелів та зодягнувся в людське ество. Ось на що здатний і готовий заради Своїх створінь Небесний Цар! У цьому таємниця Його влади та права дарувати прощення грішній людині!

БЕРЕЗЕНЬ

ПОКІРНІСТЬ

*«Бо знаходить Господь уподобу в народі Своїм,
прикрашає покірних спасінням!»
(Псал. 149:4).*

ПЕРША, ДРУГА І ТРЕТЯ...

Бо знаходить Господь уподобу в народі Своїм, при-
крашає покірних спасінням! (Псал. 149:4).

Коли ми споглядаємо Божу любов, нашому захопленню немає меж. Ми дивуємося з того, як вона виявляє себе та які дивовижні властивості має! Покірність — це властивість Божої любові. Біблія говорить: «Любов не величається, не гордиться» (1 Кор. 13:4). А це означає, що любові притаманна покірність, адже гординя, самопіднесення протилежні покорі. Що таке покірність і який він — покірний християнин? Покірний — той, що позбавлений гордості, пихатості, усвідомлює власні слабкості, смиренний, лагідний, слухняний. Поняття «лагідний» і «покірний» близькі за значенням. Лагідний — це смиренний, тихий, мирний, беззлбний.

Отже, покірний, лагідний християнин — це людина, вільна від гордості, самовпевненості, бундючності. Він скромної думки про себе, свої здібності, можливості, ніколи не виставляє себе напоказ, не прагне бути в центрі уваги та не ласий на оплески й похвалу, не применшує гідності ближнього; легко визнає власні помилки, заради миру готовий узяти на себе чужу вину, не допускає нарікання, не гнівається й не ображається, обережний і тактовний у словах та поведінці, щоб не дратувати нікого й не завдавати нікому незручностей. Словом, покірність — одна з найбільш очевидних і першорядних рис характеру християнина, за якою можна безпомилково визначити, наскільки людина наповнена Божою любов'ю. І зовсім не випадково Господь сказав: «Прийдіть до Мене... і навчіться від Мене, бо Я лагідний і покірний серцем» (Матв. 11:28, 29).

Августин говорить: «Якщо ви мене запитаете, якою є перша настанова християнської віри, я відповім: перша, друга і третя — покірність».

Мартін Лютер засуджував людей, котрі «замість того щоб бути покірними, хочуть прославитися покірністю». Покірність, за його словами, — це «сприйнятливість до благодаті».

Жан Кальвін вважав, що тільки покірність людини звеличує Бога. Біблія неодноразово стверджує давню істину, що «Бог гордим противиться, а покірним дає благодать» (1 Петра 5:5). Тому апостол закликає: «Упокоріть себе перед Господом, і Він піднесе вас» (Якова 4:10).

«ДИВЛЮСЬ Я НА ВБОГОГО»

І при тому дивлюсь Я на вбогого та на розбитого духом, і на тремтячого над Моїм словом (Ісаї 66:2).

Уважно досліджуючи Біблію, вникаючи у світ взаємин Бога й людини, ми виявляємо факт, що Господь з давніх-давен прощає незбагненно багато гріхів та злочинів, які засмучують Його — Творця та Правителя Всесвіту. Така Його надзвичайно невибаглива й безмежно довготерпелива любов. Коли наші прабатьки Адам і Єва згрішили, Господь відразу оголосив визначений Ним План викуплення грішників. Він покійно прийшов до Своїх непокійних дітей у сад Еденський. Бог не висловив жодних погроз, докорів, ані найменшого обурення щодо наших прабатьків, котрі згрішили. Він, Правитель Усесвіту, просто із сумом констатував, що, відкинувши Божественну владу й авторитет, вони відчують на собі неминучі наслідки. Господь не відвернувся від них і не залишив їх. Він продовжував спілкуватися з ними та їхніми нащадками. Він смиренно прийшов до Каїна — первістка Адама та Єви, котрий повністю віддався духові ненависті, обману й підступу на ранній стадії розвитку людства. Богові було шкода Каїна, адже Він бачив, як швидко відбудеться моральне виродження нащадків первородного сина Адама та Єви, якщо дозволити такому духові безперешкодно панувати над душами людей. Тому з невимовною любов'ю, ненав'язливо й лагідно Господь вирішив стримати одного з перших патріархів допотопної цивілізації від свідомого рабства — підкорення руйнівним силам темряви. І як шкода, що Каїн анітрохи не прислухався, не замислився над словами Божого застереження!

Яку ж покійність має святий Господь, Котрий ненавидить гріх і нічого спільного з ним не має, щоб спілкуватися з грішниками!

Бог спілкувався з допотопними людьми, покійно виховував їх, попереджав, радив. І якась частина з них не була байдужа до Його слів. Таким був Енох, який «ходив із Богом» — жив одним духом зі своїм Творцем — і був узятий на небо, не побачивши смерті (див. Євр. 11:5).

Плекайте в собі ті самі думки, що й у Христі Ісусі. Він, маючи Божу природу... понизив Самого Себе... Він упокорив Себе, був слухняним аж до смерті, і до смерті хресної (Филип. 2:5–8).

Говорячи про те, що грішники повинні здобути високі моральні якості, апостол Павло вказує на Христа — наш Взірець: «Плекайте в собі ті самі думки (*фронео* — “відчувати, мислити”), що й у Христі Ісусі... Він упокорив Себе, був слухняним аж до смерті» (Филп. 2:5, 8). «Упокорив Себе» — не означає, що у Своему земному житті Він вирішив стати покірним. Христос був покірним завжди, споконвіку, бо так виявляє себе любов. Любові не притаманні гордість, самопіднесення, бундючність, їй властиві покірність, лагідність, скромність. Вислів «упокорив Себе» означає, що Господь прийняв людську природу. При цьому треба не забувати, що тут ідеться про незбагненні властивості й діяння Божества, які неможливо висловити обмеженою людською мовою.

Утілення Господа — навіки-віків цілком незбагненна для всього Всесвіту таємниця, до того ж як у фізичному, так і в духовному плані. Безперечно, для Господа народитися в тілі людини було чимось новим у Його вічному бутті, і, без сумніву, зважитися на це було нелегко. Нам невідомо, із чим довелося зіткнутися Богові Отцеві, приймаючи це рішення — втілення Сина. Адже не випадково, за свідченням Духа пророцтва, після гріхопадіння Адама та Єви, Син Божий тричі занурювався в хмару слави Отця, і Вони довго радилися, і тільки тоді Господь оголосив ангелам, що Отець дав Свою згоду на втілення і смерть Сина заради спасіння грішників. До того ж ангел сказав, що Отець не без боротьби віддав Свого Сина на страждання (див. Е. Уайт. Ранні твори. С. 127).

Про те, наскільки складно було Богові Отцеві ухвалити таке рішення, ми можемо зрозуміти з фактів, що Син Божий у Гетсиманському саду тричі просив Отця, щоб не пити із чаші страждань, а на хресті вигукнув, чому Отець покинув Його. Господь, незважаючи на страждання, ризики й спокуси, упокорив Себе, принизив і помер замість грішників.

ПОКІРНІСТЬ ТА ОПІР ЗЛУ

Ліпше бути покiрливим iз лагiдними, нiж здобич дi-
лити з бундючними (Прип. 16:19).

Людина була створена за образом і подобою Божою. Господь при її творінні вклав у її душу Свою любов, а отже, і покiрнiсть як складову любовi та її ознаку. Однак людина згрiшила, порушивши святi взаемини з Богом, якi приносили їй незлiченнi благословення й дари. Почалося руйнування її особистостi — моральнi й духовнi якостi вироджувалися, натомiсть дикорослими бур'янами почали буйно проростати якостi, протилежнi любовi. Так почала формуватися людина зi звiрячими рисами характеру. Стали змiнюватися i її цiнностi. Вона почала вважати такi властивостi любовi, як покiрнiсть i лагiднiсть, вадою, слабкiстю, дефектом. У жорстокому свiтi грiха цi риси були даремними й завдавали лише шкоди та збиткiв, перешкоджаючи досягненню життєвих задумiв i планiв. Саме тому на покiрливу людину дивляться, як на дивака, гiдного хiба що жалю. До неї ставляться «поблажливо», «з розумiнням», киваючи «спiвчутливо» головою. Тому люди й не розумiють Христа, Котрий проголосив: «А Я кажу вам не противитися злу; але якщо тебе хто вдарить у твою праву щоку, пiдстав йому й другу. А тому, хто хоче з тобою судитися i забрати в тебе одяг, вiддай йому й плаща» (Матв. 5:39, 40).

Так може чинити тiльки покiрна душа, яка вiдповiсть на зло не злом, а добром. I такi люди були в Бога в усi вiки й часи. Це — справжнi Його дiти, промiнь свiтла в темному царствi грiха. Вони — представники iншого Царства, їх не розумiють i цураються. Їхнi погляди, учинки не вписуються в «загальноприйнятi» норми моралi.

Вiдомий композитор Iгор Стравiнський, знаючи про надзвичайну м'якiсть музичних i художнiх оцiнок критика Володимира Стасова, говорив про нього так: «Вiн не вiдгукувався погано на вiть про погоду». Колись таку якiсть, як покiрнiсть, оцiнювали як гiднiсть людини. Сьогодні ж, якщо людина м'яка, доброзичлива у своїх судженнях, її вважають слабкодухою — жорстока оцiнка грiховного свiту.

Найлагідніша людина Мойсей був найлагідніший за всяку людину, що на поверхні землі (Чис. 12:3).

Смиренна людина не думає про себе, свій престиж та авторитет. Мойсей — надзвичайно авторитетна, дивовижна особистість у Біблії — «був найлагідніший за всяку людину, що на поверхні землі» (Чис. 12:3). Проте в Біблії також описані випадки, коли він виявив мужність і рішучість, захистивши ізраїльтянина й дочку Реуїла від насильства. Ці якості Мойсей проявляв, коли справа стосувалася інших людей або, що найважливіше, авторитету Бога. У таких ситуаціях вождь був надзвичайно ревним і готовим жертвувати собою заради Господа. Якщо ж йшлося про нього самого, то Мойсей виявляв дивовижні самозречення, покірність, лагідність: він не переймався собою, своїм становищем та авторитетом.

Ані під час повстання Корея та його прибічників проти Аарона й Мойсея, ані під час обурливого нарікання на його адресу Аарона й Маріям, ані під час загального заколоту, спровокованого десятьма розвідниками, вождь нічого не робив зі свого боку, щоб виправдатися, захиститися, виставити себе в кращому світлі. Він цілком покладався на Господа, добре Його знав і був переконаний, що Він контролює ситуацію і, якщо вважатиме за потрібне втрутитися, обов'язково це зробить. Мойсей покійно чекав, коли Бог скаже Своє слово. І Він у всіх випадках захищав Свого вірного слугу.

У цьому контексті пригадується повчальний випадок із життя сиракузького правителя Гелона, котрий був на рідкість м'якою людиною. Проте знайшлися бунтівники, які організували проти нього змову. Дізнавшись про це, Гелон скликав народні збори, прибув туди в повному озброєнні й звернувся з промовою до народу. У своїй промові він нагадав зібранню, що встиг зробити для їхнього блага, а наприкінці повідомив про змову. Потім зняв із себе обладунки й сказав: «Ось я стою перед вами в одному хітоні — чиніть зі мною, як знаєте». Жителі Сиракуз були вражені величчю духу й покорою Гелона та постановили видати йому

змовників, а за ним зберегти всю повноту влади. Однак він не став мститися змовникам, а віддав їх на суд народу. На згадку про цей випадок його піддані встановили статую Гелона, що зображала його в одному непідперезаному хітоні (К. Еліан).

Березень
6
субота

БЛАЖЕНСТВО ПОКОРИ

Тримайтеся між собою однієї думки, не будьте зарозумілими, наслідуйте лагідних. Не вважайте себе мудрими (Римл. 12:16).

Покірну людину найменше непокоїтиме, що люди думають про неї. Апостол Павло так висловив цю істину: «Мені найменше залежить, як про мене судите ви або взагалі людський суд, бо я і сам себе не суджу» (1 Кор. 4:3). Зрозуміло, чому таке відбувається з людиною: якщо вона щирою душею любить Господа, віддала Йому всю себе, у ній помре її горде «я». Така людина «розп'ята разом з Христом», і вже не вона живе, а Христос живе в ній (Гал. 2:19, 20). У душі справжнього християнина відсутній дух гордині, себелюбства й зарозумілості. У ній живе любов Христа. Такий християнин стає покірним, незухвалим і невисокої думки про себе. Про те, що хтось або щось може принизити його гідність, не може бути й мови. Та й про що можна хвилюватися, якщо наше життя у світлі вічності зблисне блискавкою — і ми зникнемо, перетворившись на порох?!

Справжньою, неминущою цінністю є лише відроджена, перетворена душа, яку й воскресить Господь. Істинну Божу дитину не можна принизити, засмутити, вивести з рівноваги ні глузуваннями, ні сваркою, ні отруйними чи вульгарними словами на її адресу, ні наклепами її недругів. Однак це не демонстративний холоднокровний стоїцизм і не результат психотерапевтичних зусиль, ні! Це — нове творіння. Це — результат Христової смерті, Його хреста, «яким для мене, — за словами апостола, — розп'ятий світ, а я для світу» (Гал. 6:14). Ось такою є покірна людина — блаженна вона!

Одного разу в Потсдамі на площі перед палацом зібрався галасливий натовп. Король Фрідріх наказав своєму ад'ютантові піти й дізнатися, що це за галас. Повернувшись, офіцер повідомив ко-

роля, що хтось написав на нього жорстокий памфлет і прибив його дуже високо на стіні палацу, а величезний натовп тісниться біля стіни, намагаючись прочитати текст, але це йому насилу вдається. Відзвітувавши, ад'ютант квапливо додав, що палацова гвардія вже оповіщена й негайно розжене натовп.

— Нічого цього не потрібно, — сказав король, — краще накажіть зняти папір та прикріпити його нижче, щоб усі охочі могли його читати без будь-яких перешкод! (В. Артемов).

Березень
7
неділя

«ПОШЛИ ІНШОГО»

**Бажання понижених чуєш Ти, Господи, серця їх зміц-
няєш, їх вислуховує ухо Твоє (Псал. 9:38).**

Покірність не прагне до слави. Покірну людину не цікавить кар'єра. Жага «увічнити» своє ім'я їй взагалі не притаманна й гріховна. Душа покірної людини не хворіє на ці недуги гріховного «я». Вона не домагається якогось відповідального служіння в церкві. Іноді доводиться докладати чималих зусиль, щоб переконати покірну людину, що її запрошують здійснювати не свою, а Божу справу. Коли Сам Господь прийшов до Мойсея, звелів йому йти до Єгипту й вивести народ Божий, той відповів: «Хто я, що піду до фараона, і що виведу з Єгипту синів Ізраїлевих?» (Вих. 3:11). Усвідомлення своїх вад і немічності, невпевненість у власних силах, грандіозність надлюдської місії — усе це лякало Мойсея, лагідну, смиренну людину, спонукаючи його не погоджуватися. Хвилюючись і здригаючись, він почав благати Бога: «Молю Тебе, Господи, — пошли іншого, кого маєш послати» (Вих. 4:13). Ось дух покірної людини!

Йонатан, законний наслідний принц, готовий був покірно поступитися царським престолом гнаному Давидові: «І ти будеш царювати над Ізраїлем, а я буду тобі заступником» (1 Сам. 23:17). Пророк Єремія говорив Господу, Котрий закликав його на служіння пророка: «О, Господи, Боже, таж я промовляти не вмію» (Єрем. 1:6). Іван Предтеча покірно усвідомлював, хто він і Хто Ісус із Назарета: «Я Йому не гідний розв'язати ремінця на взутті!» (Івана 1:27).

Покірні люди скромно оцінюють свої здібності й таланти. Так, Сергій Рахманінов — композитор і видатний піаніст-віртуоз, після особливо вдалих концертів болісно переживав творчі сумніви. Одного разу, закінчивши виступ під бурхливе захоплення публіки, він замкнувся в гримерній і довго нікому не відчиняв. Коли ж двері нарешті відчинилися, він не дав сказати й слова: «Не говоріть, нічого не говоріть!.. Я сам знаю, що я не музикант, а швець!» (В. Востросаблін).

Здобувши перемогу над афінянами при Херонеї, цар Пилип (батько Олександра Македонського) пишався своїм успіхом, однак стримував себе й не переступав дозволеної межі. Тому він вважав за необхідне, аби щоранку спеціально призначений для цього слуга нагадував йому, що він людина. Кажуть, що цар не залишав своїх покоїв і нікого не допускав до себе, доки слуга тричі не повторював ці слова (К. Еліан).

Березень
8
понеділок

«БО ХТО Я?»

Я — черв'як, а не чоловік, посміховище людське й погорда в народі (Псал. 22:7).

Тільки покірній людині властиво визнавати свої помилки й вади характеру. У цьому вона не відчуває жодних труднощів і не докладает для цього якихось великих зусиль. У неї й думки не виникає, що це її принижує в очах оточення. І взагалі все життя покірної духом людини з його різноманітними ситуаціями вирізнятиметься невимогливістю й незлостивістю, навіть якщо інші можуть її не поважати, залишати без уваги, робити їй прискіпливі зауваження або відкрито ігнорувати її думку.

Пилип, цар Македонії, надзвичайно легко засинав навіть під час виконання важливих царських обов'язків. Одного разу, слухаючи справу, щодо якої потрібно було ухвалити рішення, цар задрімав і не чув, що говорив підсудний на своє виправдання, а потім виніс обвинувальний вирок. Підсудний сказав, що буде скаржитися.

— Кому? — підвищивши голос, запитав цар.

— Так тобі ж, царю, якщо не будеш у цей час спати.

Добрий і чесний Пилип зніяковів і, переглянувши справу, вирішив її на користь скривдженого (В. Артемов).

Біблійний літопис свідчить, що Давид із ранніх років мав дивовижні досвіди очевидної й безпосередньої участі Господа в його житті. Він дуже любив Бога, покладався на Нього, довіряв Йому, і Господь бачив у ньому людину, яка могла бути вірним і благочестивим царем Ізраїлю. Ставши царем, Давид припускався серйозних помилок. Так одного разу «в ньому загорілося честолюбне прагнення до світської величі» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 746). Він вирішив збільшити армію й для цього наказав провести перепис населення. Це був явно сатанинський план, аби принизити Божу велич. На жаль, Давид став його знаряддям. Ударив грім праведного Божого гніву. Давид зрозумів, що скоїв великий гріх і покірно звернувся до Бога: «Я дуже згрішив, що зробив це! А тепер, Господи, відсунь же провину Свого раба, бо я дуже неумудро вчинив!..» (2 Сам. 24:10).

Як би критично ми не розглядали життя Давида з усіма його помилками та гріхами, але це була людина покірна, скромна, яка глибоко усвідомлювала свою вбогість перед Богом: «Бо хто я?» — такий лейтмотив його життя та його псалмів у Біблії.

Березень

вівторок

«ЩО? Я БЕЗДАРНА?»

Язик лагідний — то дерево життя, а лукавство його — заламання на душі (Прип. 15:4).

Як ви реагуєте, коли в якійсь безглуздій ситуації виявляєтеся без вини винними? Чи боляче вам стає, чи зачіпає вас за живе, якщо хтось, не знаючи вас особисто, несхвально відгукується про вас? Чи ваше «я» чутливе до цього? А може, ви спокійно, з ледь помітною усмішкою дивитеся дитячими очима на носія «правдивої» інформації про вас?

Ілля Репін, відомий живописець, дуже любив учених. Одного разу до нього в гості зайшов професор фізіології Тарханов. Помітивши на стіні мальовничий етюд, який зображає хлопчика, він вигукнув: «З погляду фізіології, це чудовий тип спадкового виро-

дження! Видно, що не тільки він, а й у його батьків були сліди ідіотизму». «О, як цікаво! — вигукнув Репін. — Розкажіть, розкажіть!» Навколо професора зібралися слухачі; він із задоволенням прочитав цілу лекцію про виродження, а коли закінчив, переможно запитав Репіна: «Хто цей хлопчик? Ви його батьків не зустрічали?» Репін винуватим голосом, з наївною простодушністю відповів: «Це мій син Юрій» (О. Лазарєв).

Так спокійно й лагідно відреагував І. Ю. Репін на запитання вченого, котрий зарахував його до категорії психічно хворих.

А ось відома артистка Катерина Савінова інакше відповіла, коли на її адресу — до того ж за її проханням — пролунали невтішні слова.

Знімали популярний кінофільм «До мене, Мухтаре», у якому Юрій Нікулін виконував роль міліціонера. За сценарієм він мав розпитувати комірницю про те, як сталася крадіжка в санаторії. На проби була запрошена К. Савінова, котра, за задумом режисера, мала під час допиту заплакати. «Катерина мене попросила, — згадував Нікулін: — “Юро, щоб мені швидше заплакати, будь ласка, посвари мене”. — “Ви дурепа”, — сказав я, почавши гру. “Ні, цього замало. Скажіть мені, що я погана. “Із чого це ви взяли, що ви погана? Зовсім ні. Ви просто бездарна актриса. До того ж ви ідіотка!” “Що? Я бездарна? Та як ви смієте?” — ображено сказала актриса й заплакала».

Ось так! Це вже не гра, а реалії. Яке ж в актриси виявилось хворобливе «я»!

Березень
10
середа

«ЩОБ ВІН НЕ ЗНАВ...»

Щоб не зневажали нікого, щоб були не сварливі, а тихі, виявляючи повну лагідність усім людям (Тита 3:2).

Неприємною є людина, яка домагається слави та використовує будь-яку можливість і випадок, щоб збільшити свій вплив. Не личить християнинові хвалитися. Скромна, смиренна людина не афішуватиме, якщо зробить комусь добро, це властиво марно-

славним, самолюбним натурам. Господь застерігає, щоб християни позбулися цього чужого для Бога, непокірного духу: «А як ти даєш милостиню, хай твоя ліва рука не знає, що робить твоя права рука, щоб твоя милостиня була в таємниці» (Матв. 6:3, 4).

Імператор Олександр-визволитель, відвідуючи госпіталь, підійшов до пораненого офіцера Ковальова, якому щойно зробили операцію — ампутували ногу. Сильний біль і страждання зробили нещасного хворого похмурим, дратівливим, і він не хотів відповідати на запитання Його Величності. Однак імператор усе ж бажав щиро поговорити з ним.

— Чим ти занепокоєний? — запитав імператор. (Ковальов мовчав). — Як ти себе почуваш після операції, краще?

— Ні... — коротко відповів Ковальов, насупивши брови.

— Може, ти чимось незадоволений?

— Мене... — сказав Ковальов із тремтінням у голосі, — постійно непокоїть думка про матір... Вона жила завжди зі мною... я її утримував, а тепер... залишиться сама... на всьому білому світі, без шматка хліба... Багато попрацювала вона, бідна... щоб мене поставити на ноги.

Ці прості задушевні слова молодого офіцера глибоко зворушили імператора, і, бажаючи приховати своє хвилювання, Його Величність промовив у відповідь кілька втішних слів і пішов. Увечері цар сказав генерал-ад'ютантові Рилєєву:

— У мене цілий день не виходить з голови бідний Ковальов. Ця свята любов до матері мене справді зворушила... Як він відгукується про неї, скільки в його словах було почуттів!.. Я не можу забути.

Потім, підійшовши до письмового столу, імператор дістав велику суму й сказав:

— Ось що! Потрібно йому допомогти... Візьми ці гроші, поклади якось йому під подушку, але, будь ласка, зроби так, щоб він не знав, від кого це (І. Судникова).

Смирений, лагідний, скромний дух — це дух Христа.

НЕСМІЛИВИЙ, ПОКІРНИЙ, ПРИБОРКАНИЙ

Син же сказав йому: Батьку, я згрішив перед небом і перед тобою; я вже не гідний зватися сином твоїм! (Луки 15:21).

Дивовижна зміна відбувається в душі, у якій оселився Христос: вона стає невпізнанною. Так, жертвна любов Христа звершує чудеса з нашими характерами: чужу думку починаєш поважати; про себе думаєш скромно; не можеш переносити, коли у твоїй присутності погано відгукуються про інших, а коли про тебе говорять образливо, тобі боляче не за себе, а за промовця.

Що за зміна відбувається? Якесь диво, таємниця якась — спробуй поясни! Це Господь тебе впокорює. Свій образ тобі передає, Свою подобу ліпить, як це було спочатку, під час творіння. І ти тепер інший. Любиш вирізнитися з натовпу? Ні, ні, вибач. Тобі це вже огидно. А ось помити, постригти безпритульного — не огидно. Допомогти іншим у горі — приємно. І тебе не впізнають друзі: «Невже це ти? Треба ж...» Та ти й сам себе не впізнаєш: «Я ж був таким ледарем...» І згадуєш своє минуле життя, чим воно було наповнене. Як у пісні співається:

Змарнував свій спадок:

Блуд, вино, дружки, кураж.

Ось і все моє блаженство!

Ось і весь мій антураж!

А тепер? Що сталося з тобою тепер? «Господь, Небесний Отець, оживив мене, воскресив із мертвих».

О, Отець мій незрівнянний!

Я — безпутний син, та — Твій!

Я був мертвий у гріхах, мерзенний!

А тепер — живий! Живий!

І ось тепер ти повертаєшся додому — несміливий, покірний, приборканий — і говориш про себе: «Мені б хоч якесь місце в домі батька. Мені хоча б слугою, робітником. Двір підмитати готовий, хлів чистити, тільки б прийняв батько. А він? Чи прийме він мене?»

Він біжить до мене назустріч.
Він у сльозах — рідний Отець!
«Сину мій!» — гладить, ніжно шепоче:
«Я дочекався нарешті тебе!»
Упокорився блудний син. Став тихий, невимогливий — Божа дитина.
Ось що робить із нами любов Христа!

Березень
12
п'ятниця

УПОКОРЕННЯ ЗОЛОТОЇ ГОЛОВИ

Бог вислухає, і їм Той відповідь, Хто відвіку сидить на престолі, бо немає у них перемін, і Бога вони не бояться (Псал. 55:20).

Що притаманне людині, яка не знає Господа й не вірить у Нього? Уся увага, усі її турботи будуть зосереджені на задоволенні зовсім не духовних запитів свого «я». А «я» прагне визнання, особливої уваги, оплесків — словом, воно прагне виділитися з натовпу, «мінливого, бунтівного, забобонного». Цю істину висловив Темістокл — афінський державний діяч і полководець. Коли його запитали, що принесло йому в житті найбільшу насолоду, він відповів: «Бачити, що глядачі не зводять з мене очей, коли я з'явився на Олімпійському змаганні». Дивна насолода? Анітрохи. Це природний стан нашої гріховної натури, адже вона сповнена гордості, самопрославлення, вихвалання.

Одним з найбільших царів у світовій історії був вавилонський цар Навуходоносор, який у Біблії названий «цар над царями» і «голова, що з золота» (див. Дан. 2:37, 38). Однак це був деспот: тільки за те, що мудреці, чаклуни й астрологи не могли відгадати його сон, він одним махом наказав знищити всіх цих придворних ошуканців і нероб. А тих, хто не послухається повеління поклонитися встановленому ним гігантських розмірів ідолові, наказав спалювати в розжареній печі. Бог працював над душею цього могутнього царя в історії людства. Він провів його через дивовижні досвіди, явивши йому очевидним чином Свою славу й могутність. Чи навчився чогось Навуходоносор? Ні. Він

залишився таким самим гордим, зарозумілим, з манією величі й обожнюванням власного «я». Він не надав жодного значення спеціально посланому Богом попередженню. І Навуходоносор жорстоко поплатився: сім років він жив зі звірами та їв траву, як віл. Повчальний урок для всіх царів прийдешніх поколінь на Землі! Невипадковий урок! Тисячоліття минули, а вожді народів і країн жодних висновків так і не зробили. Та сама гординя, те саме самозвеличення, та сама зарозумілість!

Однак Навуходоносор урок усе ж таки засвоїв, подавши приклад нащадкам. Ставши знову царем після семи років такого існування, він, упокорений і приборканий надзвичайним способом, урочисто заявив: «Тепер я, Навуходоносор, хвалю й звеличую та славлю Небесного Царя, що всі чини Його — правда, а дорога Його — правосуддя, а тих, хто ходить у гордошах, Він може понизити» (Дан. 4:34).

Березень
13
субота

ДИВОВИЖНІ ЛЮДИ

Пробуваю Я на Височині та в святині, і з зламаним та з упокореним, щоб оживляти духа скромних, і щоб оживляти серця згноблених! (Ісаї 57:15).

Скромні, покірні, лагідні — це дивні люди. Це — Божі діти. Про них Господь сказав: «Бо так промовляє Високий і Піднесений, по-віки Живущий, і Святий Його Ймення: Пробуваю Я на Височині та в святині, і з зламаним та з упокореним, щоб оживляти духа скромних, і щоб оживляти серця згноблених!»

На Землі вони були завжди й у кожному народі. Хто вони? Де вони? Ніхто не знає, як не знав Ілля, що в Бога він не один, а ще є сім тисяч відданих Йому дітей. Як же могло так статися, що пророк Божий нічого не чув про цих людей? Невже вони переховувалися десь у печерах, так що важко було їх знайти? Чи їхня віра була такою таємною, такою прихованою, що навіть найближче оточення не знало про це? Ні, вони не приховували свою віру та й самі не ховалися. Ось такі вони, ці Божі люди: своєї віри вони не афішували на площах і ринках, щоб нікому не завдавати незруч-

ностей і не бути нав'язливими. Усе це — наслідок їхньої покори, скромності, сором'язливості.

Їхнє покірне життя, їхня лагідна вдача настільки дієві, що люди відчують якийсь незбагнений вплив: на таких ні руки не піднімеш, ні слова докірливого про них не скажеш. Адже вони нікому зла не зробили — лише добро. Скільки добра й скільком людям — не злічити! Дивлячись на них, тільки скажуть: блаженні.

Дивні ці люди — смиренні й лагідні. У них є свій Учитель. У Нього вони навчилися й продовжують навчатися. А навчитися в Нього є чого: Він «лагідний і покірний серцем» — Ісус, вічний Господь. Він знає Своїх, і вони знають Його (див. Івана 10:14). Це і Мелхиседек, цар Салиму, священник Бога Всевишнього; і Їтро, священник мідіянський; і блудниця Рахав, Рут моавітянка, жінка-ханаанка, римські сотники з Капернаума й Кесарії; скопець з Ефіопії, вельможа цариці Кандаки та інші — «величезний натовп, якого злічити ніхто не може» (див. Об'явл. 7:9).

Березень
14
неділя

БУДЬТЕ СПОКІЙНІ

Хто мудрий і досвідчений між вами? Хай покаже свої діла в лагідній мудрості доброго способу життя (Якова 3:13).

Відомий французький композитор Франсуа Адрієн Буальд'є був людиною надзвичайно миролюбною, скромною та невибагливою. Як причетна до сцени особа, він мав право на вільний вхід до Театру французької комедії, але рідко користувався цією можливістю. Проте одного разу повів туди знайому дівчину; для неї він узяв у касі квиток, а сам пішов, як завжди, без квитка. Однак його зупинив контролер. Буальд'є відрекомендувався, проте контролер уїдливо заперечив: «Це непогано придумано, шановний пане! Буальд'є справді має в нас право вільного входу, однак він приходить майже щовечора й користується цим правом, та й зараз сидить на своєму звичному місці. Он він!» Буальд'є дуже спокійно зніс усю цю ганьбу, пішов до каси, узяв квиток і сів поруч зі своєю знайомою. Друзі, якось дізнавшись про цю незвичайну історію,

не переставали дивуватися спокою й незворушності Буальд'є, до-рікаючи йому в потуранні якомусь пройдисвітові, котрого він був зобов'язаний викрити.

— А навіщо це? — спокійно виправдовувався Буальд'є. — Для чого бентежити людину? Ви зрозумійте: я надумав піти до театру вряди-годи, та й то через дівчину, а тут чоловік щовечора ходить до театру. Очевидно, він любить театр, не може жити без нього. То нехай і ходить! (В. Артемов).

А як реагуєте ви, потрапляючи в такі ситуації? Обурюєтеся? Починаєте виказувати своє невдоволення винному? Звертаєтеся до публіки, чекаючи, що вона підтримає ваше праведне обурення? Чи спокійно, тактовно поясните, перепросивши, що мимоволі могли заподіяти людині незручність? А можливо, ви згладжуєте напруженість якимось невинним і дотепним жартом, як це зробив німецький історик Куно Фішер — людина рідкісної стриманості, терпіння й поблажливості? Одного разу під час урочистого обіду нерозторопна служниця, незграбно повернувшись біля столу, вилила на його лисину цілий соусник гарячої підливи. Настала німа сцена. Куно Фішер, звертаючись до розгубленої служниці, дружелюбно запитав: «Фрейлейн справді впевнена, що це відновить мою шевелюру?» (Г. Лобарія).

У край критичній ситуації Мойсей сказав ізраїльтянам: «Господь буде воювати за вас, а ви мовчіть!» (Вих. 14:14).

Березень
15
понеділок

«Я ПОРОХ ТА ПОПІЛ»

Горе тому, хто з Творцем своїм свариться, черепок із земних черепків! Чи глина повість гончареві своєму: «Що ти робиш?» а діло його: «Ти без рук!» (Ісаї 45:9).

Покірність, лагідність і доброзичливість Господа щодо грішної людини — не ситуативний прояв цих рис. Виявлення цих якостей не було просто реакцією Бога на виникнення гріха. Бог вічний і незмінний. Любов Його вічна. Він вічно лагідний, смиренний, беззлобний і немстивий. Він досконалий, святий і праведний. Немає жодних вад ані в Його характері, ані в Його законах

чи в управлінні Всесвітом. Божественний авторитет абсолютний, непорушний і вічний. Проте ми, люди, повинні усвідомити, пізнати й визнати, що собою являє наше єство в гріховному стані. Необхідно завжди пам'ятати, що ми грішні, тобто позбавлені Божої слави: морального образу й подоби Бога, якими наші прабадьки були наділені в Едені; крім того, ми смертні. Між Богом і нами велика прірва. Таке усвідомлення нашого стану перед Богом висловив отець віруючих Авраам, який сказав Творцеві: «Я порох та попіл» (Бут. 18:27). Треба глибоко усвідомити: хто я? Для чого я живу? Рабини навчали цієї істини. Вони говорили: «Зверни увагу, куди ти підеш і перед Ким маєш відзвітуватися, і ти не впадеш у гріх. Куди ти підеш? На місце пороху, тліну й хробака. Перед Ким ти маєш відзвітуватися? Перед Царем царів, Святим» (Авот).

Усвідомивши святість і достоїнство Бога й водночас свої вади та гріховність, людина сповнюється духу смирення й покорі. Тому усвідомлює, що являє собою вона та її життя. Така людина разом з Давидом повторюватиме і в думках, і привселюдно: «Хто-бо я?» (1 Хронік 29:14). Давид не раз торкався цієї теми в псалмах. Так у псалмі 39 він говорить: «Ось відміряв долонею Ти мої дні, а мій вік — як ніщо проти Тебе, і тільки марнота сама — кожна людина жива! У темноті лиш ходить людина, клопочеться тільки про марне: громадить вона, — та не знає, хто звозити буде оте!» (Псал. 39:6, 7).

Німецький король Фрідріх Великий під час хвороби наказав камердинерові читати вечірні молитви. Коли той дійшов до місця «Нехай Господь благословить тебе», то шанобливо прочитав так: «Нехай Господь благословить Вашу Величність».

— Читай правильно! — вигукнув король. — Перед Богом я така ж людина, як і ти! (Г. Лобарев).

Березень
16
вівторок

«ЦЕ Ж Я»

Заплата покорі і страху Господнього, — це багатство, і слава, й життя (Прип. 22:4).

Якщо ми прагнемо слави й популярності, любимо «почесні місця» та «перші місця» (Матв. 23:6), якщо нам подобається,

щоб нас шанобливо вітали на майданах, і ображаємося, коли нам не виявляють таких почесей, — це свідчить, що наше «я» ще не вмерло й покірність у нас і «не ночувала». Життя покірної людини — непомітне й невидатне серед інших. Воно просте, нехитре, не вимагає до себе уваги: для смиренної людини надмірна увага — це нестерпний тягар, безтактна незручність, схожа до приниження.

Знаменитий філософ Платон жив у Олімпії під одним дахом з людьми, яких він не знав і яким він також був незнайомим. За час спільного життя він настільки їх прихилив до себе й зачарував своєю поведінкою, що вони не могли натішитися цій зустрічі. Філософ не згадував у розмові ані про Академію, ані про Сократа, сказав тільки, що його звать Платоном. Коли ці люди потрапили до Афін, Платон прийняв їх надзвичайно гостинно, і вони попросили його: «Покажи-но нам свого тезку, учня Сократа, поведи нас до Академії та познайом із ним, щоб нам його послухати». На це Платон за своєю звичкою злегка усміхнувся й сказав: «Це ж я». Гості Платона були приголомшені, що спілкуючись із таким чоловіком, не зрозуміли, хто він. Адже Платон був простодушним і щирим (К. Еліан).

Такі ж скромні й покірні люди зустрічаються в житті нечасто. Більшості притаманний зовсім інший характер і дух — вони жадають «безсмертя» власного імені.

Якось Расул Гамзатов поскаржився приятелеві, який входив до Московської Ради, що не може отримати квартиру в Москві. Приятель пішов до голови Ради й почав йому докоряти. Той замахав руками: «Та де ми тільки йому не пропонували квартиру: у найпрестижніших районах, у найкращих будинках на вулиці Горького, на вулиці Олексія Толстого, на вулиці Чайковського. Він від усіх відмовляється». Приятель зателефонував Гамзатову: «Чого ж ти мене вводиш в оману? Адже про таке можна тільки мріяти!» «Вулиця Горького, Толстого, Чайковського... А ти не подумав, що коли я помру, їх можуть на мою честь перейменувати?» (Г. Лобарев).

«Бо хто буде себе підносити, буде принижений, а той, хто буде принижувати себе, — буде піднесений», — так сказав Господь (Матв. 23:12).

Бо кожне тіло, немов трава, і всяка слава людини, як квітка рослини: засохла трава — і цвіт її опав (1 Петра 1:24).

Через жадобу людської слави багато хто втрачає здатність розумно мислити. Якими тільки шляхами й засобами не примудряються її досягати! На які лише хитрощі не наважуються! На все готові, щоб випити повний келих цього давнього хмільного напою! Часом це здається дивним, безглуздим і смішним. А все це диктує себелюбне «я», протиставляючи себе Богові, Його величчю й славі. Яка ж жалюгідна насправді людина, якщо чинить усупереч волі Творця!

Прославившись, ставши знаменитою й усюди бажаною примадонною, італійська співачка Аделіна Патті одного разу за день до початку гастролей у Румунії заявила антрепренеру, що не бажає виступати в якомусь там провінціальному Бухаресті й вирішила скасувати всі свої концерти. А тим часом у Бухаресті, незважаючи на дуже високі ціни, усі квитки були вже розпродані! Скандал!

«Чого б це не коштувало, — телеграфував антрепренер своєму секретареві в Бухарест, — необхідна грандіозна зустріч на вокзалі. негайно організуйте! І надішліть мені телеграму такого змісту: «Італійське і румунське дворянство готує урочистий прийом до приїзду великої співачки. Представники міністерства в повному складі. Сани, смолоскипи й музика»». Телеграма такого змісту була вручена співачці, і Патті змінила гнів на милість.

Наступного дня ввечері Патті зустрів на пероні великий натовп; незважаючи на холод, усі були у фраках. Палали смолоскипи, майорили прапори, гриміла музика, квіти сипалися дощем. Схвильована таким прийомом, Патті довго не могла заснути тієї ночі. Не спали й у сусідніх апартаментах, де секретар розповідав задоволеному антрепренеру про те, як йому вдалося найняти для зустрічі примадонни італійських сажотрусів та мулярів з околиць Бухареста, заплативши по два франки кожному. Прокат костюмів з білими краватками й рукавичками обійшовся по п'ять франків на особу.

І концерти Патті в Бухаресті мали великий успіх (В. Востросаблін).

Справді, слави достойний тільки Бог, Котрий створив усе і з волі Котрого все існує й створене (див. Об'явл. 4:11).

Березень
18
четвер

«УПОДІБНЮСЬ ВСЕВИШНЬОМУ»

Ти був бездоганний у своїх дорогах від дня твого створення, аж поки не знайшлася на тобі несправедливість (Єзек. 28:15).

Існує одна божевільна ідея — бути подібним до Бога. Цим колись із невідомої нам причини «захворів» високопоставлений у Божественній ієрархії херувим — Люцифер. Це він говорив у своєму серці: «Уподібнюсь Всевишньому», і з цього почалася найбільша трагедія для всього безмежного Всесвіту, яка триває й сьогодні. Стати в повному розумінні подібним до Всевишнього неможливо, адже Бог володіє безмежними й вічними властивостями. Потрібно бути абсолютно безумним, щоб таку ідею виношувати у своєму серці та спробувати її реалізувати.

Мабуть, Люцифер, з його неабиякими унікальними здібностями, дарованими йому під час створення Богом, добре розумів це. Та от лаври, тобто слава, подяка, честь, хвала, які весь Усесвіт віддавав Богові з почуття вдячності й благоговіння, зважаючи на Його невимовну гідність, не давали херувимові спокою. Усе це врешті-решт перетворилося на нав'язливу ідею, яка так поневолила його душу, що жодні доброзичливі зусилля Бога допомогти йому не змогли звільнити Люцифера від цього пекельного, нищівного полум'я.

А коли внаслідок повстання, піднятого ним на Небесах, він був вигнаний з вишніх осель, Люцифер цією ж ідеєю спокусив і наших прабатьків в Едені. Він сказав Єві: «І станете ви, немов боги», якщо всупереч Господній забороні скуштуєте плід дерева пізнання добра і зла. Ця ідея спокусила нашу праматір і надалі стала домінантною в системі гріхів. Адже в основі її лежить наше «я», яке бажає слави, похвали, глибокої пошани від інших. Ні-

хто не знає, чому наше «я» цього хоче! Це таємниця. Століттями наймудріші люди намагалися зрозуміти цю загадку, але марно. І справді: чому я маю прагнути стати Богом? Адже це фізично неможливо. Бог — безмежний, я — обмежений. І тут саме покірність може бути моральною ланкою, що з'єднує людину й Бога. Завдяки покорі ми можемо отримувати благодатні Божі дари. Однак морально ми повинні бути подібні до Бога, бо Він сказав: «Будьте святі, як Я святий!» (1 Петра 1:16).

Березень
19
п'ятниця

«ГАННОН — БОГ»

Призначеного дня Ірод, зодягнений у царські шати, сівши на судилищі, красномовно виступив перед ними. А юрба почала кричати: Це голос Бога, а не людини! (Дії 12:21, 22).

Божевільна й нерозсудлива ідея обожнювання себе була властива людству від дня гріхопадіння. У всіх народах і племенах люди видавали себе за богів, оголошували про своє «божественне» походження й вимагали від інших почестей. У давніх цивілізаціях Вавилону, Єгипту, Індії, Греції, Риму, у цивілізації майя або в сучасному Непалі з його живою богинею Кумарі — скрізь і в усі часи ідея обожнювання знаходила своє реальне втілення.

Ідея «уподібнюсь Всевишньому», що зародилася в надрах душі Люцифера, ніколи не помирала в людських душах. Родоначальник та носій цієї ідеї живий і сьогодні, він прагне, щоб усе людство поклонилося йому, як Богові. Сьогодні люди продовжують утілювати його ідею — у найрізноманітніших формах, проявах, модифікаціях. Немає покірності, немає смиренного усвідомлення нашої вічної залежності від Бога, немає розуміння потреби в Богові, тому немає і благословенного порядку ані в суспільному житті всього людства, ані в особистому житті окремої людини. Яке ж це безглуздя — обожнювати себе!

Перемігши Дарія й завоювавши Перське царство, Олександр Македонський сповнився гордині та, сп'янілий від щастя, яке незмінно супроводжувало його, повірив у свою «божественну» при-

роду й зажадав, щоб підкорені ним народи оголосили його богом. Кожен народ по-своєму поставився до наказу царя, а македонці винесли постанову: «Якщо Олександрові завгодно бути богом, нехай буде», поглузувавши з його безглуздя.

У своїй зверхності карфагенянин Ганнон переступив поставлені смертному межі й замислив поширювати славу про себе як про істоту божественного походження. Він придбав безліч співо-чих птахів і тримав їх у темному приміщенні, навчаючи тільки одного: говорити «Ганнон — бог». Коли птахи, що слухали лише ці два слова, навчилися їх промовляти, Ганнон відпустив їх на волю з надією, що слава про нього пошириться всюди. Однак полонянки, отримавши свободу й повернувшись до звичного життя, почали співати власні пісні, забувши Ганнона й науку, якої вони навчалися в неволі (К. Еліан).

Березень
20
субота

«Я Ж ТАКА САМА ЛЮДИНА»

Коли увійшов Петро, Корнилій зустрів його і, упавши до ніг, поклонився. Та Петро підвів його, кажучи: Встань, я ж така сама людина! (Дії 10:25, 26).

Ісус, наш покірний і лагідний Спаситель, постив сорок днів і ночей. Наприкінці посту до Нього підійшов диявол і зробив Ісусові небачену й нечувану у своїй цинічності пропозицію. Піднявши Христа на одну з найвищих гір і за одну мить показавши всі земні царства, він запропонував Йому, правдивому Богові й Творцеві, «угоду» на умові: «Усе це дам Тобі, якщо, упавши ниць, поклонишся мені» як Божеству, тобто віддам Тобі всю владу над земними царствами, усе це буде Твоє (див. Матв. 4:9).

Так, це були нечувані цинізм, зарозумілість, нахабство. Ось свідчення і для всього людства, і для Всесвіту, до якої міри деградації, моральної потворності й духовного розтління може дійти творіння Боже, якщо розриває стосунки зі своїм Творцем. Гріховна пристрасть і жага, щоб йому поклонялися, як Богові, опанували і вкрай зіпсували диявола. Але ж він колись перебував у променях Божої слави: «Я дав тебе на святу гору Божу, ти ходив

посеред огнистого каміння» (Єзек. 28:14)! «Як потемніло золото, як відмінилося щире те золото добре» (Пл. Єрем. 4:1). Покірно й лагідно, з невимовним болем і смутком Господь відповів лукавому: «Іди геть від Мене, сатано! Адже написано: Господу, Богові своєму, поклонятимешся і Йому єдиному служитимеш!»

Лікар Менекрат був сповнений настільки великої гордині, що став називати себе Зевсом (Зевс — верховний бог у грецькій міфології. — *Прим. авт.*). Одного разу лист до македонського царя Пилипа він почав такими словами: «Менекрат-Зевс бажає Пилипові здоров'я». Пилип відповів: «Пилип бажає Менекратові здоров'я. Раджу тобі вирушити до Антікіри». Цар натякав на те, що Менекрат несповна розуму. (Місто Антікіра славилася травою, яку вважали цілющим засобом від душевних хвороб. — *Прим. авт.*).

Одного разу Пилип улаштував пишний бенкет і запросив на нього Менекрата; цар звелів приготувати йому окреме ложе, поставити поруч із ним курильницю та пригощати гостя пахощами. А всі інші гості бенкетували, як було заведено, оскільки столи ломилися від страв. Менекрат спочатку кріпився й радів наданій честі, але коли по-справжньому зголоднів і виявилось, що він людина, до того ж недалеко, підвівся зі свого ложа й пішов додому, заявивши, що його образили (К. Еліан).

Березень
21
неділя

«Я ВИПРАВЛЯЮ СВОЮ ПОМИЛКУ»

Гординя людини її понижає, а чести набуває покірливий духом (Прип. 29:23).

Усім нам властиво помилятися, а ось покірно визнати свою помилку, щиро попросити вибачення та постаратися заглидити провину здатні не всі. Ми схильні виправдовуватися, намагаємося пом'якшити свою провину й навіть виявляємо погано приховане невдоволення, якщо потерпілий не зовсім готовий пробачити. Щоб усвідомлено й щиро визнати свою вину, необхідні покірність і мужність. Якщо покірна людина помилилася, її не треба схилити до того, щоб вона просила вибачення. Вона могла припуститися помилки через незнання й тепер глибоко шкодує про це.

В один зі святкових днів, коли цариця Катерина всенародно приносила в Казанському соборі моління й подяку Господу Богу, небагата дворянка, упавши на коліна перед образом Божої Матері, поклала перед ним папірець. Імператриця, здивована такою незвичайною дією, наказала подати їй цей папірець. І що ж вона побачила? Скаргу діві Марії на несправедливе рішення суду, затверджене Катериною, через яке прохачка цілковито зубожіє. «Володарко, — писала вона у своїй скарзі, — просвіти й дай мудрості нашій монархині, хай вона справедливо судить». Катерина наказала прохачці за три дні з'явитися до неї в палац. Тим часом отримала із Сенату зазначену справу та уважно дослідила її.

Минуло три дні. Дворянка, яка принесла скаргу на царицю, з'явилася в царському палаці, і її привели до кабінету Катерини. Із трепетом вона наближалася до імператриці.

— Ви маєте рацію, — сказала Катерина, — я винна, вибачте мені. Один Бог досконалий, а я людина, однак я виправляю свою помилку: маєток ваш вам повертають, а це (вручаючи їй дорогоцінний подарунок) прийміть від мене і не пам'ятайте завданих вам прикрощів (І. Судникова).

Вірні Богові люди — Мойсей, Ездра, Неємія, Даниїл та інші, — сповідуючи беззаконня ізраїльського народу, незмінно вважали себе також винними в тих чи інших бідах, які спіткали весь народ. «Грішили ми проти Тебе, — і я, і дід батька мого грішили», — так молився зі сльозами й постом Неємія (Неем. 1:6).

Березень
22
понеділок

СПРАВЖНЯ МУКА

То було справжнє Світло, яке освічує кожну людину,
що приходить у світ (Івана 1:9).

Людина прагне слави, пошестей, похвали, і в нашому гріховному житті це практично вважають нормою. Однак якщо вона відчула на собі вплив Божої любові, то цілком зміниться: її «я» не шукатиме свого — ні похвали, ні популярності, ні оплесків. Цей дух не притаманний небожителем. Коли апостол Іван, якому ан-

гел показував апокаліптичні картини боротьби між світлом і темрявою, побачив усе, то був настільки вражений, що кинувся до ніг ангела й хотів поклонитися йому, але той покірно сказав: «Гляди, не роби цього! Я співраб твій та твоїх братів, що мають свідчення Ісуса. Богові вклонися!» (Об'явл. 19:10).

У своїх спогадах Корній Чуковський писав про Антона Чехова, що з-поміж усіх людей, які будь-коли зустрічалися з ним, не було, здається, жодного, хто, згадуючи про Чехова, залишив би поза увагою його люту ненависть до самозвеличення й бундючності. Не можна було повірити, що той, ким захоплюється вся країна, до такої міри не відчуває своєї слави. Він боровся з нею, викреслював її зі своєї біографії, готовий був битися, щоб відвоювати собі право бути звичайним, невідомим. Ніколи й за жодних обставин Чехов не дозволяв собі ані зазнайства, ані зверхності. «Читати про себе будь-які подробиці, а тим паче писати для друку — для мене це справжня мука, — зізнавався він тисячу разів. — Для мене це ніж гострий. Не можу писати про себе самого».

В. І. Немирович-Данченко зазначав, що Чехов «терпіти не міг розмов про свої твори: “Давайте про інше. Теж знайшли предмет!” Він терпіти не міг похвали його таланту». Якийсь журнал, подаючи перелік співробітників, надрукував прізвище Чехова більшим шрифтом — це викликало в нього сильне обурення.

До останніх днів його переслідувало невдоволення собою, свої оповідання він називав дрібницями й нісенітницею, а себе вважав «незначним російським літератором».

Хай це не здається християнам перебільшенням. Ми маємо бути вдячні Богові, що на Землі є люди, які мають риси Його характеру. Це благодать Неба, і заслуги людини в цьому немає. Такі люди, за словами Христа, своїм життям можуть показувати «си нам світла», які вади й хиби їм слід виправляти.

Березень
23
вівторок

ПЕРШИЙ, НАЙБІЛЬШИЙ, НАЙГРШИЙ

Тож я, Павло, сам закликаю вас лагідністю і покірністю Христа, — я, що покірний, коли присутній між вами, а як відсутній — відважний стосовно вас (2 Кор. 10:1).

Серед апостолів та інших служителів Божих новозавітного періоду апостол Павло вирізнявся покірністю, скромністю, делікатністю. Цього неможливо не помітити. Коли Господь покликав його на служіння, сказавши Ананії: «Для Мене він є вибраною посудиною», Павло виявився в надзвичайно складному становищі: на нього, гонителя християн, дивилися з недовірою. Апостол з розумінням, поблажливо й смиренно сприйняв таке ставлення. Він добре знав принципи юдейської моральності, засновані на Торі (Законі). У ній великого значення надавали покорі. Ось деякі зразки афористичних висловів із Талмуда: «Будь покірним душею перед кожним»; «Якщо я тільки для себе, то хто я?»; «Хто володіє наступними трьома якостями, той належить до учнів батька нашого Авраама: добре око, смиренний дух, невибаглива душа».

Ставши послідовником Христа і Його апостолом, раніше «навчений докладно батьківського закону» «біля ніг Гамалиїла», Павло тепер навчався у справжнього Вчителя всіх епох та віків — лагідного й покірного серцем. Апостол здобув образ і подобу Христа й виявляв його в служінні. Павло глибоко усвідомлював власну гріховність: «Вірним є слово і гідне повного прийняття, що Ісус Христос прийшов у світ, щоб спасти грішників, серед яких я перший» (1 Тим. 1:15). У словнику Клеона-Роджерса грецьке слово *πρώτος* (*протос*) пояснено так: «перший, найперший, головний». У наведеному вище тексті це слово вживається в значенні «найбільший». У деяких перекладах воно звучить як «найгірший».

Павло вважав себе першим, найбільшим та найгіршим із грішників. Він вважав себе недостойним бути апостолом: «Бо я найменший (дрібний, останній) з апостолів, недостойний називатися апостолом» (1 Кор. 15:9). І це усвідомлення власної негідності супроводжувало все його служіння. Ефесянам він написав: «Мені, найменшому (грец. *ἑλαχιστοτέρω* (*елахістотέρο*) — меншому найменшого) з усіх святих, дана ця благодать: благовістити... незбагненне багатство Христа» (Ефес. 3:8).

І коли Павло змушений був захищатися від лжеапостолів, йому довелося говорити про звершену ним працю. Він зі здриганням писав про це. Так, Павло — один з великих людей на Землі, через якого Христос здійснив величезну працю, — був справді покірною людиною.

«НЕ МЕНІ, А ІМЕНІ БОЖОМУ»

Не нам, Господи, не нам, але Йменню Своєму дай славу за милість Твою, за правду Твою! (Псал. 115:1).

Велике благо — усвідомлювати свою негідність перед святим Богом. Як гордині прижитися в такій душі? Це ознака Божої присутності в ній, свідчення Його впливу на неї. І це не приниження, а її звичайний, шляхетний стан. Пам'ятати про своє походження, розуміти свою абсолютну й вічну залежність від Творця, усвідомлювати власну нескінченну нікчемність без Бога — це благословенний стан, єдине наше право на життя, право й можливість отримувати Божі дари для підтримки життя. Святий це стан! Блаженство невимовне! Дорогоцінний Божий дар!

Перебуваючи в Києві 1810 року, імператор Олександр I сказав схимникові Вассіану, який славився в той час своєю святістю, що ввечері о восьмій годині його має намір відвідати князь Волконський. Призначеної години очікуваний гість тихо увійшов до келії сліпого старця й почав говорити з ним. Вассіан розпитував гостя про особисте й сімейне життя.

— Дяка Господу Богові, — сказав схимник, — що цар удостоїв і Київ, і Лавру своїм відвідуванням. Він учора в Лаврі потішив усіх своїм благочестям і лагідністю.

— Так він тут, — сказав відвідувач.

— У Києві? — запитав Вассіан.

— Він у вас, — відповідав Олександр, — благословіть мене! Ще в Петербурзі я наслухався про вас і прийшов поговорити з вами.

Вассіан хотів поклонитися в ноги цареві, але Олександр не допустив цього, поцілував його руку, кажучи: «Поклоніння належить тільки Богові. Я людина, як і інші християни, сповідуйте мене так, як усіх духовних синів своїх». Після сповіді й довгої розмови цар побажав знати, хто в Лаврі більше за інших заслуговує уваги. Схимник назвав намісника ієромонаха Антонія. Олександр звелів послушнику покликати Антонія нібито до князя Волконського, котрий чекає його в келії Вассіана. Антоній прийшов та, упізнавши государя, хотів віддати належну честь, але Олександр стримав його, сказавши: «Благословіть як священник і поведьте-

ся зі мною, як із простим парафіянином, який прийшов до цієї оселі шукати шляхів до спасіння, бо всі чини й уся слава належать не мені, а Йменню Бога, Котрий навчив мене пізнавати Його велич» (М. Шевляков).

Березень
25
четвер

ПРИВАБЛИВА СКРОМНІСТЬ

Не думати про себе більше, ніж належить думати, а думати скромно, згідно з мірою віри, якою Бог кожного наділив (Римл. 12:3).

Коли в Третьяковській галереї або Російському музеї дивишся десятки картин, написаних пензлем Репіна, цей художник здається велетнем... «І ось він стоїть переді мною, — згадує К. Чуковський, — невисокий на зріст, у чорній шинельці з накидкою, у звичайних в'язаних сільських рукавичках, і навіть не рукавичках, а рукавицях... зовсім простий, навіть начебто сором'язливий, ніби й не знає, що він — Репін... Здавалося неймовірним, що знаменитий художник, саме ім'я якого для безлічі людей стало в той час синонімом генія, може так легко й вільно, з такою привабливою скромністю скинути із себе всю свою славу і, як рівний до рівного, піднятися на вбоге горище до невідомого молодого літератора.

Я рідко зустрічаю його то на пошті, то в булочній, то в аптеці, то в крамниці бакалійних товарів. І хоч Репін — досі в тій самій простакуватій шинельці й у тих самих примітивних рукавицях — завжди відповідав на моє вітання зі своєю звичайною ласкавістю, я так ніяковів і втрачав сміливість перед ним, що жодного разу не наважився заговорити до нього. Мені було навіть дивно, що і в аптеці, і в булочній його нічим не вирізняють з-поміж сірої маси інших покупців. Мені здавалося диким, що, коли Репін проходить вулицею, ніхто навіть не озирнеться на нього, не побіжить слідом за ним, просто привітався і пройшов собі повз. Його неймовірна скромність, його простота позначалися тоді на кожному кроці. Я не пам'ятаю випадку, щоб він, розмовляючи з кимось, виявив хоча б словом, хоча б інтонацією голосу свою перевагу. У натовпі він постійно хвилювався.

Сам прибирав свою кімнату, сам — поки міг — розпалював піч, сам чистив палітру. Дуже не любив, щоб йому догоджали, і горе було тій людині, котра намагалася подати йому пальто! І взагалі слово “я” дуже рідко зустрічалося в його словнику. Його ввічливість у спілкуванні з усіма часто здавалася надмірною й спочатку дуже бентежила мене. Чудово, що він був такий м’який, смиренно поступливий, шанобливий» (Сучасники).

Мимоволі замислюєшся: чому «сини цього віку» виявляють такі дивовижні якості, притаманні Господу? Невже це результат виховання? Неможливо змінити нас на образ і подобу Бога без Його головної участі!

Березень
26
п'ятниця

«ФАНАТИК ДОБРА»

Щоб нікого не зневажали, не були сварливі, а тихі, виявляючи повну лагідність до всіх людей (Тита 3:2).

Жив колись у Росії надзвичайний чоловік — Федір Петрович Гааз. Ім'я його, мабуть, відоме небагатьом. Однак його афоризм «Поспішайте робити добро» знають усі. Народився Гааз у Німеччині, але на запрошення князя Репніна переїхав до Москви. За фахом він був лікарем і незабаром став добре знаною людиною. Він безплатно лікував людей, котрі страждали від хвороб очей.

1830 року Федора Петровича запросили на посаду секретаря Московського опікунського комітету над в'язницями, а пізніше — головним лікарем московських тюремних лікарень. Відтоді Гааз повністю присвятив себе служінню арештантам: він продав будинок у Москві, маєток у Підмосков'ї, суконну фабрику й усі кошти пожертвував на справу служіння бідним і знедоленим. Він був людиною не тільки самовідданою, а й скромною, смиренною, і це підтверджують його гідні захоплення вчинки.

Завдяки старанням Федора Гааза в покинутому будинку була організована «Поліцейська лікарня для безпритульних» на 150 місць, яку вдячні жителі Москви називали Гаазівською. Вона була відремонтована на мізерну зарплату самого Гааза та на здобуті ним у благодійників пожертви. Вороги Гааза робили все, щоб закри-

ти лікарню. Навіть причину знайшли: кількість безпритульних хворих зростала, а відмовити їм у прийомі Гааз не міг, і незабаром число недужих стало перевищувати норму вдвічі. Витрати на їхнє утримання теж зросли. Роздратований постійними скаргами, князь Щербатов покликав Гааза до себе та, палко дорікаючи, вимагав зменшення кількості хворих до норми.

Старий мовчав, схиливши голову... Та коли прозвучав категоричний наказ «зась!» приймати нових хворих, аж доки їхня кількість не досягне норми, Гааз став на коліна і, нічого не кажучи, заплакав гіркими сльозами. Князь Щербатов побачив, що його вимога перевищує сили старого, сам розчулився й кинувся його підводити. Більше про хворих не було мови до самої смерті Гааза. Він виплакав собі право необмеженого прийому хворих (А. Ф. Коні).

Ось такий дух покірного служіння нещасним, безпритульним, хворим мав цей «надмірний філантроп», «фанатик добра». Хіба не таким людям Господь скаже одного разу: «Прийдіть, благословенні Мого Отця, успадкуйте Царство» (Матв. 25:34)?

Березень
27
субота

«Я НЕ ВСТАНУ...»

А я, як вони хворували... зодягався в верету... Як приятель, буцімто брат він для мене, – так я ходив, ніби був я в жалобі по матері, був я засмучений, схилений... (Псал. 35:14).

Федір Петрович Гааз, головний лікар московських тюремних лікарень, із разючими співчуттям, самопожертвою й покірністю віддавав усю свою душу служінню ув'язненим. Побачивши, як поводяться з арештантами, Гааз був сповнений жаху, адже їх відправляли пішки до Сибіру на каторгу в ножних кайданах, у ланцюгах та з'єднаних між собою прутом. І він почав боротьбу із цим варварством. Лікар наказав закувати себе в кайдани й у своїй кімнаті, де мешкав, ходив туди й назад, рахуючи кроки, відстань, що дорівнювала першому етапному переходові, аби знати, як їм, арештантам, іти в кайданах. Гааз із великими труднощами доміг-

ся: хоч прут і кайдани не були скасовані, але їхню конструкцію змінили, пом'якшивши страждання людей. Ще більше приголомшило Гааза те, як ставилися до хворих арештантів: їм практично не надавали медичної допомоги, вважаючи, що вони заслужили таке життя. Він домігся права обстежувати всіх арештантів, і хворих за його рішенням ушпиталити в його лікарні. Однак тут Федір Петрович зіткнувся з кричущою черствістю та сильним опором чиновників. Вони звинувачували лікаря в тому, що він залишає хворих лиходіїв, котрі його обманювали, і взагалі вся його турбота — марнославство й інстинктивна доброта. Гааз терпляче зносив усі ці звинувачення.

Одного разу імператор Микола I відвідав московський тюремний замок. Недоброзичливці Гааза постаралися: вони донесли цареві, що лікар залишив одного арештанта, засудженого до заслання в Сибір, і вже тривалий час затримує його відправлення.

— Що це означає? — запитав монарх Гааза, якого знав особисто. Замість відповіді Гааз став на коліна. Думаючи, що він у такий спосіб просить вибачення за послаблення режиму, імператор сказав:

- Годі! Я не серджуся, Федоре Петровичу, чого це ти — встань!
- Не встану! — рішуче відповів Гааз.
- Та я не серджуся, кажу тобі... Чого ж тобі треба?
- Ваша Величносте, помилуйте старого, йому залишилося недовго жити... Дуже тяжко йому буде йти до Сибіру. Помилуйте його! Я не встану, доки ви не помилуєте його.

Цар замислився...

— На твоїй совісті, Федоре Петровичу! — сказав він нарешті. Тоді щасливий і схвильований Гааз підвівся з колін (А. Ф. Коні).

Так і повинні служити ближнім справжні діти Божі — покійно й самовіддано.

Березень
28
неділя

«ЙОМУ НАЛЕЖИТЬ ЗРОСТАТИ»

Як ви можете повірити, коли приймаєте одне від одного славу, а слави, що від єдиного Бога, — не шукаєте? (Івана 5:44).

Іван Хреститель — представник Неба й посланець Божий, на якого була покладена найбільша історична місія: підготувати ґрунт для прийняття Господньої Доброї вістки. Побачивши явний успіх Євангелія Христа і Його апостолів, Іванові учні, ревнуючи про свого вчителя, прийшли до нього й незадоволено сказали: «Равві, Той... про Якого ти засвідчив, хрестить і всі йдуть до Нього!» (Івана 3:26). На це Іван відповів: «Хто має молоду, є молодим; друг молодого, стоячи поряд і слухаючи його, радіє від голосу молодого. Оце і є моя радість, вона тепер сповнилася. Йому належить зростати, а мені — меншати» (Івана 3:29, 30). Ось дух, який панує в Небесних оселях, — дух лагідного служіння Богові й покори Його волі, дух, який прославляє Бога, а не людину!

На Землі панує зовсім інший дух — дух марнославства і честолюбства, дух звеличення й піднесення свого «я». Честолюбство Юлія Цезаря було настільки велике, що він одного разу розплакався, стоячи біля статуї Олександра Великого й розмірковуючи про те, наскільки Олександр у свої 30 років мав більшу славу, ніж Юлій у свої вже поважні роки. Аристотель віддавав славі перше місце серед інших зовнішніх благ.

Епікур говорив: «Я віддав би перевагу пожинати в достатку хвалу, яку віддає натовп».

Житель Ефеса Герострат, захоплений непомірною жагою за будь-яку ціну прославити й увічнити своє ім'я, підпалив знамениту святиню малоазіатських міст, одне із семи чудес античного світу — храм Артеміди Ефеської. Гіппократ, видатний давньогрецький лікар, про мудрість якого говорили: «Що сказав Гіппократ, те сказав Сам Бог», будучи хранителем у храмі Кнідоса, спалив храмову бібліотеку з усім архівом і записами, щоб зберегти за собою славу медичних відкриттів (В. Черняк).

Іванові Хрестителю було непритаманне прагнення до земної слави. Він не шукав її, не дбав про славу свого імені, а жив надзвичайно просто і скромно. Такими й повинні бути сини і дочки Божі, адже саме так жив їхній Спаситель на Землі. Іван був покірною людиною, він, як і його Господь, був «лагідний і покірний серцем».

Бо мої вороги порозкривали на мене уста нечестиві та пельки лукаві, язиком неправдивим говорять зо мною! (Псал. 109:2).

Покірність не дозволяє применшувати гідність свого ближнього. На це здатні лише самолюбні натури. Будь-які успіхи інших, будь-які прояви блискучих обдарувань або доброзичливі відгуки про християнський спосіб життя інших викликають у них пекучу заздрість і невгамовний жаль. Ці гіркі плоди не дають спокійно спати ночами й породжують гострі звинувачення та злостиву критику.

Чому Каїн розгнівався й обличчя його похилилося (див. Бут. 4:6)? Чи не тому, що жертву його брата Господь прихильно прийняв, а його — ні? І до яких наслідків це призвело? Каїн убив брата!

Чому брати Йосипа заздрили йому? Чому в них була така бурхлива людиноненависницька реакція на сни Йосипа? «І сказали йому його брати: “Чи справді ти будеш царювати над нами, чи теж справді ти будеш панувати над нами?”» (Бут. 37:8). Чи не тому їм стало прикро, що саме Йосипові Господь дарував особливі об'явлення, а не комусь із них? Чим же закінчилися їхні обурення й заздрість? Вони вирішили вбити свого брата, глузливо вигукуючи: «І побачимо, що буде з його снами». А це було знуцання вже не над Йосипом, а над Богом, Котрий послав йому сни! Правильно сказано в Біблії: «Весь труд та весь успіх учинку викликає заздрість одного до одного» (Екл. 4:4).

Чуковський записав у своєму щоденнику: «Пам'ять у Горького перевершує всі його розумові здібності. Здатність міркувати в нього мізерна, здатність до наукових узагальнень менша, ніж у будь-якого чотирнадцятирічного хлопчика». Гумільов вважав Майкова бездарним поетом. Гіппіус цькувала Білого. Бунін чорнив усіх. Еренбурга називали циніком. Тургенєв гаряче доводив Некрасову, що Фет у строфі одного вірша «викрив свій телячий мозок».

Галілей говорив про погляди Коперника: «Я був переконаний, що нова система (геліоцентрична. — Прим. авт.) — цілковите без-

глуздя». Резерфорд на запитання про те, що він думає про теорію відносності Ейнштейна, відповів: «А, нісенітниця».

Усі вищезгадані сумні факти свідчать про те, що таке відбувається через відсутність або нестачу покірності в людей.

Березень
30
вівторок

НЕТЛІННА КРАСА

Свої уста вона відкриває на мудрість, і милостива наука їй на язиці (Прип. 31:26).

У своєму Першому посланні апостол Петро торкнувся питання про взаємини чоловіка і дружини, про те, які риси характеру вони повинні мати й виявляти в сім'ї, щоб вона була благословенною християнською сім'єю. Апостол повторює основну Христову істину про пріоритет душі над тілом і внутрішнього над зовнішнім: «Бо душа є більша від їжі, а тіло — від одягу» (Луки 12:23). Звертаючись до дружин, Петро робить акцент на внутрішньому стані людини: «Хай окрасою для них буде не зовнішнє, не заплітання волосся та навішування золота чи прикрашання одягу, а прихована сердечна людина, в нетлінності лагідного і мовчазного духу, що є дорогоцінним перед Богом» (1 Петра 3:3, 4).

Безперечно, християни мають дбати про свій зовнішній вигляд. Неприпустимо виявляти цілковиту байдужість і зневажливе ставлення до того, який одяг і взуття ми носимо та яку зачіску робимо. Проте перетворювати турботу про зовнішній вигляд на культ, одягатися за останньою модою — це вже впадати в ідолопоклонство. Апостол Петро застерігав саме жінок, щоб вони не наслідували в турботі про зовнішній вигляд тогочасну моду. Він розставив відповідні цінності на свої місця згідно з небесними принципами.

Найголовнішим є внутрішній образ людини, моральний стан душі та характер, який вона сформувала, співпрацюючи зі Святим Духом. У цьому контексті апостол звертає увагу на одну рису характеру, яку жінки повинні мати, розвивати й виявляти в повсякденному житті як найважливішу умову, щоб не залишитися «без плоду для пізнання Господа нашого Ісуса Христа» (2 Петра 1:8). Цією рисою характеру є покірність або згадані апостолом синоні-

ми покірності: *πραέως* (*праус*) — «лагідний, м'який, доброзичливий» і *ἡσυχίος* (*есюхіос*) — «спокійний, мовчазний, тихий».

Важко уявити еталон жінки-матері без цих якостей характеру. Тут доречно згадати про дружину Мойсея — Ціппору, через яку Аарон і Маріям нарікали на Мойсея. А проте це була чудова жінка. Ось характеристика, дана їй Духом пророцтва: «Ціппора, хоч і не була ізраїльтянкою, однак поклонялася правдивому Богові. Несмілива й сором'язлива, вона була ніжною, люблячою і співчутливою жінкою, яку хвилювали страждання інших» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 383).

Березень
31
середа

ВЕЛИКИЙ ГОСПОДЬ!

Нехай тішаться та веселяться Тобою всі ті, хто шукає Тебе та хто любить спасіння Твоє, нехай завжди говорять: «Хай буде великий Господь!» (Псал. 40:17).

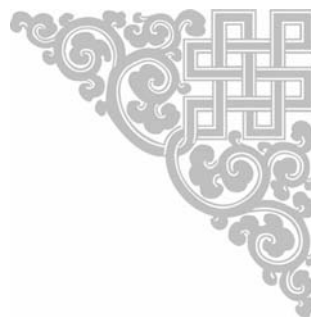
Господь сказав: «Я лагідний і покірний серцем» (Матв. 11:29). У чому виявилися ці Його риси: лагідність, покірність, м'якість? Коли ми починаємо міркувати про те, як могло фізично відбутися втілення Господа, то неминуче дійдемо висновку: це недосяжна таємниця. Слово Боже також навчає, що втілення — незбагненна й вічна таємниця: нам ніколи не підняти цієї кам'яної брили, завбільшки з безмежний Усесвіт. Проте тут є й інший бік цього Божественного безпрецедентного акту: як Господь міг зважитися на такий безприкладний, унікальний крок, на приниження Своєї Божественної сутності?

Ось тут і виявилася властивість любові Христа — покірність. Він готовий був піти на будь-яке приниження й жертву заради Своїх створінь і на Землі, і в усьому Всесвіті. Тут Він не зважав на Себе — це просто не властиво Його безмежній любові, у Його характері немає ані йоти себелюбства. Христос вирішив піти на це тому, що доля всіх людей на Землі й усіх небожителів у Всесвіті була в Його руках: або гріх почне руйнувати все створене Богом, або Він захистить усіх від цієї руйнації ціною Свого приниження, спустошення, страждань і жорстокої смерті на хресті.

Коли роздумаєш про це, починаєш відчувати, як промені небесного світла проникають у твою душу й опромінюють її одкровенням неосяжної любові Божої. Якщо знаєш, що ця любов поширюється й на тебе, грішника, тоді що відчуваєш у душі? Благоговіння? Так, вічне благоговіння і священний трепет від усвідомлення Божественного достоїнства!

У який же спосіб виявити благоговіння й трепет перед Богом? Дякувати Йому, падаючи ниць перед Ним? Так! Висловлювати Йому вдячність, поклоняючись Йому? Так! Захоплюватися й співати від радості й зачарування Його любов'ю? Так! Бракує слів, щоб висловити почуття, які переповнюють усе наше ество від усвідомлення того, який безмежно дивовижний Бог, Творець і Правитель Усесвіту, яка нескінченно велична Його любов до Своїх створінь!

КВІТЕНЬ

САМОВІДДАНІСТЬ

*«Божа любов до нас виявилася в тому,
що Бог послав Свого Єдинородного Сина у світ,
щоб ми через Нього жили»
(1 Івана 4:9).*

САМОВІДДАНИСТЬ БОГА

Божа любов до нас виявилася в тому, що Бог послав Свого Єдинородного Сина у світ, щоб ми через Нього жили (1 Івана 4:9).

Любов Божа — безмежна моральна властивість Бога, вона має різноманітний прояв, сутність якого полягає в жертвовному служінні іншим. Божій любові не притаманний егоїзм; їй властиві самозречення, самопожертва, самозабуття, що означає свідоме зречення від особистих інтересів, від своїх потреб для блага інших; готовність відмовитися від задовольень, особистих життєвих цілей і навіть життя заради захисту інтересів інших людей.

Усе буття Бога-Творця, Його діяльність, задуми, воля, зусилля, інтереси — усе присвячене створенню умов максимально щасливого, блаженного й наповненого задоволенням і вищим достатком життя Його створінь. Усім, чим володіє Господь Бог, усіма безмежними властивостями Він служить Своїм творінням. У цьому зміст і суть буття Бога. Він радіє, коли радіють Його створіння, Він щасливий (якщо це слово можна застосувати до Бога), коли щасливі Його розумні істоти всього Всесвіту — Його неосяжного Небесного Царства. Усі потреби Свого творіння Господь задовольняє, їхні бажання виконує. І всі ці турботи, усі помисли й діяння вдень і вночі, без перерв, пауз, зупинок від вічних часів і повік-віків Бог звершує бездоганно. У цьому Його самовіддане, самозабутнє, жертвне служіння на благо Його творіння. Господь усього Себе віддає цьому служінню. У Нього немає інших турбот та іншої діяльності, де б Він міг реалізувати Свою безмежну й безцінну любов і проявити всі інші Свої нескінченні властивості.

Така світобудова Божого Царства, усього неосяжного Всесвіту. На цьому все стоїть, і непохитний статус його затверджений навіки. І коли сталося гріхопадіння на Небесах, а потім на Землі, Господь виявив повноту Своєї любові. Нашим прабатькам, які згрішили, Адаму та Єві, Творець оголосив Свій споконвіку визначений Ним План викуплення в разі виникнення гріха: Він залишить Небесний престол, зодягнеться в людську плоть і віддасть Своє життя за грішників — ось самопожертва Бога заради вічного блага Його творіння!

І будеш давати голодному хліб свій, і знедолену душу наситиш, — тоді-то засвітить у темряві світло твоє, і твоя темрява ніби як полудень стане (Ісаї 58:10).

Відмовитися від своїх інтересів, бажань, переваг заради добра інших, забути про себе, свої потреби, принести себе в жертву в ім'я життя своїх ближніх — невже таке можливо? Так, безперечно. Пожертвувати своїм життям заради інших — це найвищий ступінь самозречення. Мовою Біблії — це жертва над жертвою (як Пісня над піснями — найкраща з усіх пісень Соломона, а Святе святих — найсвятіше). Самозречення, самопожертва або самозабуття властиві людині завдяки її походженню: вона була створена за Божим образом і подобою. Однак від моменту гріхопадіння природа людини почала змінюватися, і згодом вона настільки змінилася на гірше, що егоїзм став головною рисою її характеру, заглушаючи самозречення як властивість Божої любові. Утім, незважаючи на силу беззаконня, що впливає на людину, знищити в ній Божественне начало гріху не вдається. Святий Дух, посланий у повноті Христом на Землю після того, як Він приніс Себе в жертву заради блага грішника, стримує силу гріха.

Будь-яке лихо — землетрус, повінь, голод, епідемія тощо — викликає в людей біль, співчуття, і вони відгукуються, не залишаються байдужими до чужого горя: надсилають поштою одяг, взуття, медикаменти, роблять грошові перекази, діляться своїм майном — словом, жертвують тим, хто потребує допомоги. Де хто їде в місця катастроф, щоб допомагати в усуненні руйнівних наслідків, завданих стихією. І не тільки екологічні катастрофи, жертвами яких стають десятки й сотні тисяч людей, викликають в інших бажання й готовність віддати свої матеріальні та інші цінності постраждалим. Ось далеко не повний перелік нещастя і потреб людей, де необхідне жертвовне служіння: хворі на невиліковні хвороби, самотні люди похилого віку, люди з інвалідністю, алкоголіки, безхатченки, покинуті новонароджені немовлята, родини, що бідують без годувальника та ін.

Незліченні страждання, невимовні біди переносить людство, опинившись у гріховному рабстві. Звідусіль лунає крик про допомогу, скрізь потрібна підтримка. Біблія говорить: «Блаженний, хто дбає про вбогого» (Псал. 41:2). «Чи ж не плакав я за бідарем? Чи за вбогим душа моя не сумувала?» «Чи я сам поїдав свій шматок, і з нього не їв сирота?» (Йова 30:25; 31:17).

Квітень
3
субота

«Я ЗНЕСУ ПОКАРАННЯ БАТЬКА»

Хто любить душу свою, погубить її; хто ж ненавидить душу свою в цьому світі, той збереже її для вічного життя (Івана 12:25).

Готовність зносити будь-які страждання заради своїх ближніх, відмовитися від себе, узяти провину інших на себе й понести суворе покарання аж до втрати життя — який високий моральний стан таких людей, правдиве відображення Божої любові в їхніх душах! Такі вчинки викликають тільки захоплення й подяку Богові за Його вплив на людей. І скільки таких людей, які мають дух самопожертви, було в історії людства — знає лише один Бог!

«Стольник (в Давній Русі придворний, який прислуговував за княжим або царським столом) Желябужський скоїв такий злочин, який, правду кажучи, вартий був публічного покарання й заслання, до чого військовим судом він і був засуджений, і вирок той був затверджений царем Петром Великим. Син його, людина молода й видатна, довідавшись про такий вирок, припав до ніг государя, коли той виходив із палацу, і зі сльозами заволав:

— Царю! Не наважуюся благати тебе або ж обурюватися вироком, винесеним судом щодо мого батька, знаючи, що він правосудний, а прошу тільки через єдине милосердя твоє: злочин батька мого та заслужене ним покарання перенести на мене. Він, через старість свою й слабкість, покарання такого перенести не зможе, а я, завдяки молодості й міцності моїй, легко знесу й заплачу тим за народження своє. І в такий спосіб, без порушення правосуддя твого, урятую і свою матір, яка не зможе витримати настільки

гіркої втрати чоловіка, а малолітніх братів і сестер урятую від нестерпного сирітства та безчестя всього нашого роду.

Петро, зворушений такою синівською ніжністю, підвів його й, поцілувавши, сказав:

— За народження такого сина, як ти, прощаю твого батька й повертаю його сімейству, а тобі дарую чин і місце його, сподіваючись, що виконаєш обов'язок на посаді краще, ніж батько твій» (І. Судникова).

Такі вчинки самозречення, особливо якщо їх здійснили люди, які не до кінця або й зовсім не знали Бога, можуть викликати в нас запитання: якими мотивами або спонуканнями керувалися люди, звершуючи їх? Можливо, вони хотіли прославити себе? Нам це не дано знати. Судити про мотиви вчинків людей — це Божа справа, Він і дасть оцінку таким діям.

Квітень
4
неділя

САМОВІДДАНИСТЬ БАТЬКА ВСІХ ВІРУЮЧИХ

(ЧАСТИНА 1)

Ти — то Господь, Бог, що вибрав Аврама, і вивів його з халдейського Уру, і дав йому ім'я Авраам. І Ти знайшов серце його вірним перед лицем Своїм, і склав був із ним заповіта (Неєм. 9:7, 8).

Авраам — батько та родоначальник обраного Богом народу, отець усіх віруючих, був сповнений духу самовідданості. Господь з'явився йому, коли він жив в Урі халдейському, де панувала пільма ідолопоклонства, щоб покласти на нього особливу історичну, вселенського масштабу місію. Згідно з Божим задумом, Авраам мав залишити це язичницьке місто, переселитися до Ханаану й вести мандрівний спосіб життя, займаючись скотарством і не маючи постійного місця проживання.

Залишити в ті часи цивілізоване місто з його цілком комфортним способом життя й вирушити в невідомі краї, щоб жити в наметах і на колесах як «чужинці і прихоськи», — це не для осіб,

які не мають духу самовідданості. Життя небезпек і поневірянь, життя незручностей, постійних тривог і страху — не для людей, позбавлених мужності, рішучості й упевненості. Однак Авраам був людиною віруючою, і з'явлення в його житті Господа було для нього актом найбільшої, виняткової переваги. Щоб оцінити це достатньою мірою, знадобиться чимало часу. Навіть більше, усвідомити колосальне значення й важливість місії, яку на нього покладав Бог, можна було тільки через віру. І в Авраама вона була, оскільки, за свідченням апостола, «вірою Авраам, коли був покликаний іти на місце, яке мав одержати в спадок, — послухався (до того ж підкорився беззастережно. — Прим. авт.) і пішов, не знаючи, куди йде» (Євр. 11:8).

Для Авраама нічого не значив увесь цей світ із його метушнею та життя з його постійним «ловленням вітру», якщо йшлося про послух великому Богові, Правителеві Всесвіту. Він, який вважав це життя марнотою, а самого себе «порохом та попелом» і все робив для «величі пізнання» волі Божої та її виконання, готовий був відмовитися від усіх примарних благ цього скороминущого світу, тільки б це відповідало вічному наміру й планам Господа. Авраам залишив цивілізоване місто легко й беззаперечно і пішов за своїм вірним, незмінним та істинним Владикою життя й Джерелом любові. Що означають усі так звані скарби цього світу порівняно з істинним Скарбом і дорогоцінною Перлиною — Господом, Спасителем нашим?!

Квітень
5
понеділок

САМОВІДДАНІСТЬ БАТЬКА ВСІХ ВІРУЮЧИХ (ЧАСТИНА 2)

Авраам, будучи випробовуваний вірою, привів Ісаака і, маючи обітницю, приносив у жертву єдинородного сина... Бо він зрозумів, що Бог має силу воскресити з мертвих, тому й одержав його як прообраз (Євр. 11:17, 19).

У всіх життєвих ситуаціях Авраам незмінно виявляв справжню самовідданість. Інтереси, потреби інших він ставив на перше місце, вище за власні. Згадайте, як він учинив, коли між пастухами його стад і пастухами Лотових стад розгорілася неабияка суперечка через пасовище! Авраам тоді сказав своєму племіннику: «Навіщо нам сваритися? Через що? Через пасовища? Невже мало землі? Ось вона вся перед тобою. Вибирай. І ми розійдемося, тільки не потрібно сваритися. Коли підеш ліворуч, то я піду праворуч. Якщо ж ти праворуч, то піду я ліворуч. І все!» Авраам не шукав для себе вигоди. І хоча він мав право вибору, проте він ним не скористався, а запропонував першому вибирати Лотові: вибирай пасовище, яке тобі подобається, а мені нехай буде гірше. На це здатний тільки той, кому притаманний дух самовідданості, хто свої інтереси не ставить понад усе, а готовий піти на поступки, на жертву заради блага та інтересів інших.

Однак неперевершений акт самозречення, самопожертви виявив Авраам, коли Господь сказав йому: «Аврааме!» А той відказав: «Ось я!» І промовив Господь: «Візьми свого сина, свого одиначка, що його полюбив ти, Ісака, та й піди собі до краю Морія, і принеси там його в цілопалення на одній із тих гір, що про неї скажу тобі» (Бут. 22:1, 2). Святе Письмо строге, лаконічне, більше жодного слова про це безпрецедентне повеління Бога. Усі жахливі страждання, сумніви, що виснажують до повної знемоги, злі спокуси, котрі ранять душу, дух і тіло, жорстокі вагання, що болісно крають ество, — усе залишилося поза біблійним літописом.

Авраам був спантеличений, сумніви терзали його душу... Принести улюбленого сина в цілопалення — як можна?.. Принести в жертву того, кого Сам Бог дивовижним чином подарував?.. Невже? Навіщо? Чому? Цілі ночі Авраам благав Бога, щоб Він прийшов до нього й пояснив необхідність такої жертви. На жаль, Бог мовчав. І єдине, що допомогло Авраамові в його таємній боротьбі зважитися принести в жертву Ісака, було слово вічного Бога, Котрий «має силу воскресити з мертвих».

Ось віра! Ось самовідданість батька всіх віруючих! Ось його любов до Бога й послух Його слову!

САМОВІДДАНА ЛЮДИНА

Багато перших будуть останніми, а останні – першими (Матв. 19:30).

Самовідданій людині не притаманний дух егоїзму, що руйнує все добре й святе, та потурання йому в різних формах. Така людина не чутлива до отруйної критики, не ображається, коли її несвідомо залишають без уваги, не прагне бути головною під час вільного обміну думками у вузькому чи широкому колі учасників бесіди. Вона категорично проти того, щоб хтось співав дифірамби на її адресу, для неї це образливо, і вона вважає такі жести приниженням її гідності. У таких випадках і її реакція буде незвичайною, часом непередбачуваною.

У відомого письменника М. Горького була одна риса характеру, яка безпосередньо стосується нашої теми: він не любив, щоб його думки або роздуми хтось записував. К. Чуковський згадує: «Одного разу Горький, помітивши в мене в руці олівець і дізнавшись, що я записую його слова для нащадків, підійшов до мене й невдоволено сказав: “Я й сам трохи вмю писати. Що буде потрібно, я й сам якось напишу”».

Я готовий був провалитися крізь землю й тільки років через десять із полегшенням дізнався, що за таких обставин Олексій Максимович нападав не на мене одного. У його родині тривалий час проживав живописець І. Ракитський, скромний, щирий, мовчазний, послужливий. Цей Ракитський (або, як звали його в сім'ї, Соловей) вів дуже докладний щоденник, де записував висловлювання Горького про різні книги, події, людей, речі, так що в нього зібралось кілька дорогоцінних зошитів.

Зайшовши якимось до Ракитського в кімнату й побачивши в нього ці зошити, Горький з обуренням зажадав, щоб той негайно кинув їх у піч, і Ракитський, відчуваючи нестерпний душевний біль, беззаперечно підкорився вимозі Олексія Максимовича, розуміючи, що це не примха, а принципове небажання фігурувати в ролі оракула, чий вислови записують для прийдешніх поколінь» (Сучасники).

Наше гріхове, мерзенне «я» прагне будь-якими шляхами звеличити й затвердити себе, оскільки дух самовідданості йому абсолютно чужий. «Бо хто буде себе підносити, буде принижений, а той, хто буде принижувати себе, – буде піднесений» (Матв. 23:12).

ТЕАТРАЛІЗОВАНИЙ ІДОЛ

Адже знаю, що не живе в мені, тобто в моєму тілі, добро: бажання є в мені, але щоб виконувати це добро, того не знаходжу (Римл. 7:18).

Жителі нашої планети — жалюгідні раби свого гордого й егоїстичного «я» — театралізованого тиранічного ідола, якому вони старанно служать та чию волю неухильно виконують.

Відомий іспанський живописець Сальвадор Далі, який «вважав себе генієм і цікавився тільки власною персоною», писав: «Я дбаю про своє здоров'я й роблю все можливе, щоб зберегти життя в найвидатнішому на світі творінні, тобто в мені самому». «Щоранку після пробудження я відчуваю найвищу насолоду... це насолода бути Сальвадором Далі, і в цілковитому захопленні я ставлю собі запитання, якими ще чудесами він нині здивує світ, цей Сальвадор Далі. І з кожним новим днем мені дедалі важче зрозуміти, як можуть жити інші, якщо їм не поталанило народитися... Сальвадором Далі» (Г. Гаєв).

Дехто вважає, що егоцентризм Далі мав явно патологічний характер. Нехай так, але ж до цього стану потрібно «дійти». До якого ж рівня аморальності треба опуститися, щоб усунути, витравити, вигнати чудовий, незбагненої досконалості й краси початковий образ і подобу Бога! Егоїзм не був частиною моральності жителів Едену. Він звив своє гніздо в людських душах тоді, коли наші прабатьки — усупереч Божим порадам і застереженням — вступили у фатальне спілкування з родоначальником егоїзму й марнославства. Те спілкування з грішним херувимом обернулося прокляттям як для наших прабатьків, так і для всіх їхніх нащадків. Тоді нашої праматері біля дерева пізнання добра і зла змії хитросплетеними аргументами намагався довести, що Бог — себелюбний і марнославний Правитель, Котрий приховує від Своїх творінь таємниці й не хоче, щоб вони вдосконалювалися та досягали найвищих ступенів розвитку, і тому вони такі жалюгідні й обмежені. Цього можна досягнути, якщо всупереч заборонам з'їсти плоди дерева пізнання добра і зла. Це буде проливом у сферу фантастичних таємниць і незвіданих скарбів му-

дрості. І повірили наші прабатьки неправді, а Божий авторитет був зневажений: наше «я» поставило себе над Богом. Відтоді егоїзм тріумфує в будь-якій галузі життєдіяльності людини. «Адже знаю, що не живе в мені, тобто в моєму тілі, добро» (Римл. 7:18).

Квітень

четвер

«ХТО, КРІМ БОГА?!»

І від свавільців Свого раба заховай, нехай не панують вони надо мною, тоді непорочним я буду, і від провини великої буду очищений (Псал. 19:14).

Наше становище — становище рабства, підкорення нашому егоїстичному, гріховному «я» — апостол Павло назвав тяжким: «Нещасна я людина! Хто визволить мене від цього тіла смерті?» На цей трагічний зойк сам апостол і відповідає: «Подяка Богові через Ісуса Христа, Господа нашого!» (Римл. 7:24, 25). Ця велична й урочиста істина так передана пророком Ісаєю: «Чи ж від сильного буде віднята здобич, і чи награвоване гвалтівником урятоване буде? Бо Господь каже так: Полонені відібрані будуть від сильного, і врятована буде здобич насильника, і Я стану на прю із твоїми суперечниками, синів же твоїх Я спасу» (Ісаї 49:24, 25).

Христос боровся із силами зла на Землі й переміг їх у найжорстокішій сутичці. І Він гарантував кожній людині допомогу та перемогу в її боротьбі зі своїм «я». Смерть на Голгофському хресті дала право і владу Христу послати на Землю «іншого Утішителя» — Святого Духа, Який боротиметься з нашим противником і тираном нашої душі, якщо ми дозволимо Йому здійснювати в нашому серці цілковиту зміну — народження згори. Саме він і реалізує в нас результати Христової жертви й перемоги, позбавляючи від деспотизму гріховного, гордого «я».

Титанічна боротьба точиться за кожную душу, і кожна людина може мати успіх у цій боротьбі, якщо звернеться по допомогу до Бога, віддасть храм своєї душі в повне володіння та власність Святому Духу і, як сказано в Біблії, «буде держатися міцно Мого він захисту, щоб мир учинити зо Мною, зо Мною щоб мир учинити» (Ісаї 27:5).

Народження згори, яке обов'язково повинно відбутися в нашій душі, інакше ми не зможемо ані побачити Царства Божого, ані увійти до нього, — це народження характеру людини за небесним зразком, у якому немає егоїзму. Людина стає самовідданою, готовою заради іншого, заради блага й інтересів ближніх пожертвувати всім, навіть своїм життям.

Квітень
9
П'ЯТНИЦЯ

«ХАЙ ЗРЕЧЕТЬСЯ САМОГО СЕБЕ»

Тоді Ісус сказав Своїм учням: Коли хто хоче йти за Мною, хай зречеться самого себе, візьме свій хрест і йде за Мною (Матв. 16:24).

Коли Господь звільнить нашу душу від гордині й егоїзму, ми відчуємо блаженний стан свободи від обтяжливого панування нашого себелюбного «я». Тоді ми не будемо шукати слави, ганятися за міражами й образами цього світу, ми не будемо прив'язані й захоплені «перевагами» та «привілеями» цього короткочасного земного життя.

«Справжня цінність людини визначається насамперед тим, якою мірою і в чому вона може звільнитися від власного “я”», — говорив видатний А. Ейнштейн.

«Свобода від власного “я” означала для великого фізика свободу від егоїстичних мотивів. Ейнштейн більшу частину своїх прибутків роздавав друзям, знайомим, а іноді й зовсім незнайомим людям, які з різних причин мали потребу в коштах або запевняли, що мають потребу... Він свідомо обмежував свої потреби... “Мені значно більше задоволення приносить давати, ніж брати, — писав Ейнштейн своєму другові М. Борну, лауреату Нобелівської премії. — Я ніколи не вважав себе важливою персоною... Я знаю багато таких самих людей і ніяк не зрозумію, чому саме з мене роблять якогось ідола”... В Ейнштейна зовсім відсутнє марносластво. Він ніколи не прагнув до слави» (Г. Гаєв). «Не вважаю розумним захищати результати моєї роботи так, немов вони є моєю особистою “власністю” (йдеться про теорію відносності: Ейнштейн не вважав її “власністю” — ось судження в дусі біблійної істини! — Прим. авт.)» (Д. Браєн).

К. С. Станіславський — актор, режисер, теоретик театру. Під час підготовки до видання рукопису його книги він так писав своєму редакторові, який просив у нього дозволу правити текст: «Не церемоньтесь, викресліть усе зайве. У мене немає жодних теплих почуттів і любові до моїх літературних “творинь”... Щодо моїх статей про Чехова — кресліть і крайте їх щосили... Що більше ви її перекроїте й покреслите, то краще» (Л. Гуревич).

Просто дивовижно: цілковита відсутність у Станіславського авторських амбіцій. Письменницьке самолюбство було не притаманне йому, він не був одержимий цим. Зміну його тексту редактором він не вважав замахом на його авторський престиж, йому було властиве самозречення.

Квітень
10
субота

ТІ, ЩО ВІДДАЛИ СВОЄ ЖИТТЯ ЗА ІНШИХ

Вітайте Прискилу й Акилу... які за мою душу свої голови клали (Римл. 16:3, 4).

Важко, напевно, знайти людину, яка б нічого не чула про Максиміліана Кольбе. Перебуваючи у фашистському концтаборі Освенцим, він добровільно вирішив померти голодною смертю замість іншого в'язня, якого за жеребом мали стратити. Однак хто знає, наприклад, ім'я людини, яка задовго до Кольбе здійснила схожий акт самопожертви?

Одного разу вночі спалахнула соборна мечеть Каїра й згоріла вщент. Мусульмани запідозрили в цьому християн і у відповідь почали підпалювати їхні будинки. Правитель Єгипту схопив частину тих, хто підпалював будинки християн, і зібрав їх в одному місці. Потім він наказав заготовити жеребки за числом зібраних. На одних жеребках написали «стратити», на інших — «відрубати руки», на третіх — «покарати батогами». Потім ними обсипали схоплених і з кожним учинили так, як випало за жеребом. Один жереб зі словом «стратити» випав людині, яка сказала:

— Я не боюся страти, але в мене є мати, а крім мене в неї нікого немає.

Поруч стояла інша людина, якій за жеребом випало отримати покарання батогами. Вона віддала свій жереб тому, кого мали стратити, собі ж узяла його жереб і сказала:

— У мене немає матері.

І її стратили, а цю людину покарали батогами.

Безперечно, таких випадків, коли люди віддавали своє життя заради спасіння інших, було чимало в історії людства. До того ж люди виявляли готовність пожертвувати собою в різних ситуаціях: юнаки йшли на війну замість своїх рідних або близьких і гинули; кидалися у воду на допомогу тим, хто тонув, яких вдалося врятувати ціною власного життя; забігали в охоплені полум'ям будинки й рятували від неминучої смерті інших, а самі потім помирили від опіків — словом, важко перерахувати всі обставини, за яких одні жертвували своїм життям на благо інших. Усі факти самопожертви свідчать про те, що образ Христа в людях, незважаючи ні на що, не зник, а Дух Божий і далі працює в їхніх душах, бажаючи врятувати їх від вічної смерті.

Квітень

неділя

РИЗИКУЮЧИ СВОЇМ ЖИТТЯМ

І наражав він на небезпеку життя своє, і вбив филистимлянина, — і Господь учинив велике спасіння для всього Ізраїля (1 Сам. 19:5).

На сторінках Святого Письма ми читаємо про людей (і таких чимало), яким була властива готовність пожертвувати своїм життям заради інших. Таким був Авраам, батько всіх віруючих, йому був притаманний дух самопожертви на благо інших. Який же з його вчинків підтверджує це? Біблія розповідає про те, як об'єднана армія чотирьох царів на чолі з Кедорлаомером, розгромивши союзницьке військо п'яти царів, серед яких був і цар Содому, розграбувала цілу низку міст і повела в полон їхніх жителів. Узяті в полон були Лот і вся його родина. Коли один з уцілілих воїнів повідомив про це Авраамові, він негайно озброїв своїх людей і, ставши на чолі ополчення, ринувся за армією поневолювачів. Цей блискавичний маневр невеликого в кількіс-

ному співвідношенні (загалом лише 318 осіб) «війська» Авраама закінчився ганебною втечею й цілковитою поразкою об'єднаної армії чотирьох царів. У підсумку цієї військової операції Лот, його сімейство й увесь узятий у полон народ були звільнені, а їхнє майно було повернуте.

Отже, війна — це неминуча загибель людей. Авраам, безсумнівно, це розумів, як і те, що він міг загинути в майбутній битві, але заради спасіння своїх родичів він був готовий на все.

Шифра й Пуа — дві єврейські повитухи. Фараон, цар єгипетський, вирішив влаштувати геноцид ізраїльського народу. Він покликав цих двох повитух і звелів їм, щоб вони, приймаючи пологи, новонароджених хлопчиків убивали, а дівчат залишали живими. Однак ці богобоязливі жінки корилися більше Богові, ніж людині — вони не допустили такого варварського дітовбивства, пояснюючи це фараону особливістю здоров'я єврейських жінок. Хіба не ризикували ці акушерки своїм життям заради спасіння дітей, діючи всупереч волі фараона? Безперечно, фараон міг стратити їх за непокору.

Рахав — жінка легкої поведінки, язичниця. Коли Ісус Навин послав двох розвідників для збору відомостей про Єрихон та його околиці, вони прийшли до будинку цієї жінки. Царю Єрихона донесли про це, і він послав до неї воїнів, щоб схопити розвідників. Проте Рахав сховала їх і сказала, що вони пішли. Життя розвідників було врятоване. Однак якою ціною? Рятуючи розвідників, Рахав ризикувала своїм життям.

Квітень
12
понеділок

ПРИРЕЧЕНІ НА СМЕРТЬ

Рятуй узятих на смерть, також тих, хто на страчання хилиться, — хіба не підтримаєш їх? (Прип. 24:11).

Б. Ширяев у своєму творі «Невгасима лампада» описує гідний уваги випадок із життя каторжан Соловецьких таборів.

«Коли перший подих весни руйнує крижані покрови, Біле море страшне. Ніхто не наважиться вивести в море баркас, коли на вигляд спокійне море вкрите сірим шаром шуги — дрібного

крихкого льоду, що йде перед льодоставом. Від шуги не врятуєшся! Міцно вхопить вона баркас своїми білястими «лапами» й понесе туди, на Північ, звідки немає повернення.

В один із сутінкових квітневих днів на пристані стояла група людей: монахи, чекісти охорони, рибалки з каторжан, здебільшого — духовенство. Усі пильно вдивлялися в далечінь.

— Пропадуть же душі їхні, пропадуть, — говорив старий чернець, указуючи на ледь помітну крапку в морській імлі, — від шуги не втечеш...

— Звідки вони?

— Хто ж їх знає? Вийшли, нетямущі, а їх у шугу й занесло.

Начальник поста, чекіст Конєв, перестав дивитися в бінокль.

— Четверо в човні. Двоє веслярів, двоє у формі. Видно, сам Сухов (П. Сухов — військовий комісар Соловецького особливого полку). То не вирватися їм, кажеш? — запитав ченця чекіст.

— Такого не було ще, щоб із шуги на карбасах виходили.

Більшість із тих, що стояли, перехрестилися. Дехто прошепотів молитву.

— Так... — похитав головою чекіст. — Амба! Значить, пропав Сухов! Записуй полкового військкома у видаток!

— Ну, це ще як Бог дасть, — пролунав тихий голос невисокого на зріст рибалки. — Хто зі мною, на славу Божу, на спасіння душ людських?.. Ти, отче Спиридоне, ти, отче Тихоне, та ось цих соловецьких двоє... Тягніть карбас на море!..

Повільно пробиваючись крізь затори, човен відплив від берега. Спустилися сутінки. Потім настала соловецька ніч, але ніхто не пішов із пристані. І тільки коли вранці почав розсіюватися туман, побачили човен, який повертався, і в ньому не чотири, а дев'ять осіб. І тоді всі, хто був на пристані, — ченці, каторжани, охоронці — усі, хрестячись, стали на коліна.

— Справжнє диво! Спас Господь!»

Кого ж урятували, ризикуючи своїм життям, каторжани? Свого жорстокого начальника, ярого безбожника (таким він описаний у книзі). Не раділи вони, що той був приречений на смерть, а вчинили, як Господь учинив із нами, грішниками.

«НЕ МОЖНА! ПЛІТ ПЕРЕПОВНЕНИЙ!»

Сказав своїм співучням Хома, званий ще Близнюком:
Ходімо й ми, щоб умерти з Ним! (Івана 11:16).

Коли люди опиняються в критичній ситуації, стикаючись вічна-віч зі смертю, їхній характер виявляється повною мірою. І якщо вони приховували своє справжнє нутро, то в екстремальних умовах воно виявляє себе.

У своїй книзі «Чорна кішка» С. Говорухін помістив таку нотатку: «Наприкінці 80-х років у Цемеській бухті біля Новоросійська затонув пароплав “Адмірал Нахімов”. Ми жили тоді в Одесі поруч із пароплаванням. До мене іноді заходили люди, які врятувалися під час цієї жахливої катастрофи. Запам’яталася розповідь однієї панянки Наталії. Рятувальний жилет вона віддала подружці, яка не вміла плавати. До речі, вона загинула. Наталія й сама не вміла плавати, тому навіть не намагалася стрибнути у воду; так, тримаючись за поручні, і пішла разом із пароплавом у морську безодню. Та утворився якийсь повітряний міхур і виштовхнув її на поверхню. Просто до плоту.

“Як по-різному, — розповідала вона, — поводитися люди на плоту. Ніч, непроглядна темрява, куди пливати — невідомо. Хтось плаче, хтось молиться, хтось без свідомості. Старший пасажирський помічник (потім його назавжди відлучили від моря) вийняв мокрий гаманець і рахує гроші, а людям, які підпливали до плоту, кричить: “Не можна, не можна! Пліт переповнений...” Словом, жах!”»

Згадую свідчення про те, як поводитися люди в рятувальних шлюпках, коли затонув «Титанік». Понад тисяча людей борсалися у воді й кричали про допомогу. У тій жахливій ситуації багато шлюпок опускалися на воду не повністю завантаженими. Такі шлюпки, відпливши спочатку від «Титаніка» на безпечну відстань, після того як він затонув, могли повернутися до місця катастрофи й урятувати якусь частину тих, хто гине. На жаль, це зробили тільки одна-дві шлюпки. Люди, які перебували в інших шлюпках, були проти цього, стверджуючи, що це безглузде рішення, адже

безліч нещасних, намагаючись залізти в шлюпку, перевернуть її й усі загинуть, тому ризикувати не слід...

Так, ризикувати будуть тільки ті, кому властивий дух самопожертви.

Квітень
14
середа

«ПЕРЕБІЛЬШЕНИЙ ФІЛАНТРОП»

А я, як вони хворували були, зодягався в верету, душу свою мучив постом, молитва ж моя поверталась на лоно моє... (Псал. 35:13).

Самовідданість лікаря Ф. П. Гааза в служінні нещасним людям, за свідченням його сучасників та очевидців, була просто неймовірною. Узяти хоча б, до прикладу, такий випадок, описаний професором Новацьким: «Мені як черговому в клініці асистентові (Новацький щойно заступив на службу в клініку, це було в рік смерті Гааза. — *Прим. авт.*), довелося прийняти один раз у Катерининській лікарні Федора Петровича й представити йому одну селянську дівчинку, яку ушпиталили з украй важким захворюванням.

Обличчя цієї одинадцятирічної мучениці було уражене рідкісним і жорстоким болісним процесом, відомим як водяний рак (Noma), який протягом 4-5 днів знищив половину її обличчя разом зі скелетом носа й одним оком. Крім швидкості протікання хвороби та жорстокості болів, які зносила дівчинка, цей випадок відрізнявся ще й тим, що зруйновані омертвілі тканини, розкладаючись, видавали такий сморід, якого я не зустрічав потім протягом моєї 40-річної лікарської діяльності. Ані лікарі, ані фельдшери, ані прислуга, ані навіть ніжно любляча мати, яка перебувала біля хворої доньки, не могли довго залишатися не тільки біля ліжка, а й навіть у кімнаті, де лежала нещасна страдниця. Лише Гааз, якого я привів до хворої дівчинки, перебував біля неї більше ніж три години поспіль, до того ж, сидячи на її ліжку, обіймав її, цілуючи та благословляючи. Такі відвідування повторювалися й наступні два дні, а на третій — дівчинка померла». Скільки любові, співчуття, самовідданості виявив цей незвичайний чоловік, Гааз, відвідавши одного з найменших Христових дітей — нещасну дівчинку, хвору на таку страшну хворобу!

А ось ще дивовижні факти самовідданого служіння Гааза. 1848 року в Москві лютувала холера, що наводила жах на людей: вважали, що достатньо простого дотику до хворого — і зараження гарантоване. Однак і в цьому Гааз був винятком: він обіймав і цілував людей, хворих на холеру. Крім того, він сідав кілька разів у ванну, у якій щойно був хворий, і сидів у ній деякий час. Що це? Бравада? Гріх підозрювати в цьому смиренну й самовіддану людину, якою був Ф. Гааз. Він усе робив для блага людей і на славу Божу. І тому одні називали його «божевільним», «перебільшеним філантропом», а інші — «Божою людиною», «святим лікарем» (А. Коні).

Квітень
15
четвер

«ВИТРИ МЕНЕ З КНИГИ СВОЄЇ»

Він краще зволив терпіти з Божим народом, ніж тимчасово мати насолоду від гріха (Євр. 11:25).

Якщо Авраам — родоначальник обраного Божого народу, то Мойсей, його нащадок, — «Божий чоловік», особливо довірена особа Господа Бога, через якого Він вивів народ з єгипетського рабства й дав йому Свій Закон. Мойсеєві довелося нести вкрай важкий суспільний тягар. Усі недоліки характеру численного народу, шкідливі звички, постійне ремствування, зневіру, повстання проти Господа — не знести цей тягар людині, навіть Мойсеєві, якби не допомога Божа. Так воно й сталося — «не витерпіла душа» Мойсея, згрішив він, та так згрішив, що Господь клятвено заявив йому, що він не ввійде до Обіцяного краю. Мойсей неодноразово просив Бога про це, але Він сказав йому врешті-решт: «Досить тобі, — не говори більше до Мене в цій справі!» (П. Зак. 3:26).

Взаємини між Богом і Мойсеєм були вельми близькими, довірливими, і Господь високо цінував його вірність, відданість, завзяття, проте й за гріх, який допустив Мойсей, Він вельми суворо покарав його згідно з Його принципом: «І кому багато довірено, ще більше будуть вимагати від нього» (Луки 12:48).

Однак ось що характеризує Мойсея — його готовність пожертвувати собою й зазнати покарання за гріх разом з народом. Коли

Мойсей, отримуючи на горі Сінай Закон Божий і Його одкровення, довго не повертався, народ сприйняв це як незрозуміле зникнення й зажадав, щоб Аарон зробив їм божество, яке йшло б перед народом. Були зібрані й переплавлені золоті жіночі сережки, і зі сплаву Аарон зробив різьбленого боввана. І почав народ поклонятися ідолу, приносити жертви йому, і все це супроводжувалося диким розгулом пристрастей, блудом, пияцтвом.

Господь сказав Мойсеєві: «Іди, зійди, бо зіпсувався народ твій. Залиш Мене. Я винищу їх, а тебе зроблю великим народом». Мойсей почав благати Бога, щоб Він заради Своєї слави не робив цього. І Господь змінив гнів на милість. Проте коли Мойсей через деякий час почав благати Бога пробачити цей гріх: «А як ні, – витри мене з книги Своєї, яку Ти написав», – Господь відповів йому: «Хто згрішив Мені, того витру із книги Своєї» (Вих. 32:31-33).

Ось він, Мойсей, у всій величї любові до Ізраїлю. Він дорогий йому, дорожчий за власне життя. Любов Божа – жертвна любов, і Мойсей виявляв її.

Квітень
16
П'ЯТНИЦЯ

САМОПОЖЕРТВА БАРОНЕСИ

**Бо я вже стаю жертвою, і настає час мого відходу
(2 Тим. 4:6).**

У згаданій уже книзі «Незгасима лампада» автор розповідає про одну жінку, яка опинилася в Соловецьких таборах особливого призначення. Це була фрейліна трьох імператриць, 65-річна баронеса, відома всій Росії. Спочатку вона працювала на цегельному заводі, тягаючи на собі двопудовий вантаж. Над нею сміялися: «Баронеса! Це тобі не за царицею хвіст тягати! Працюй!» Вона працювала, а ввечері довго молилася на колінах. Потім її обрали прибиральницею в камері злодійок і блудниць. Вона мила підлогу, прибирала бруд, носила дрова, топила піч.

І ось спалахнула на Соловках епідемія висипного тифу. Терміново потрібні були сестри милосердя. Начальниця санчастини Фельдман прийшла до жіночого бараку й, зібравши його мешканок, умовляла їх іти добровільно. Охочих не було. Їх не знайшло-

ся й тоді, коли експансивна Фельдман звернулася із закликом про допомогу тим, хто був при смерті. У цей час до камери ввійшла прибиральниця з в'язкою дров. Складаючи дрова, вона почула лише останні слова Фельдман:

- Отже, ніхто не хоче допомогти хворим і тим, хто при смерті?
- Я хочу, — почулося з-за пічки.
- Ти? А ти грамотна?
- Грамотна!
- І термометром умієш користуватися?
- Умію.
- Баронесо! — не стримавшись, крикнула Сонька-зłodійка.

Вона теж записалася в сестри милосердя, як і фрейліна.

Двері висипнотифозного барака зачинилися, коли сестри милосердя ввійшли туди. Звідти мало хто виходив. Баронеса працювала нарівні з іншими. Робота була дуже важкою. Хворі лежали покотом на підлозі. Підстилку під ними змінювали сестри, що вигрібали руками просочену нечистотами стружку. Страшним місцем був цей барак.

Баронеса працювала вдень і вночі, розмірено, спокійно... Однак її час настав, коли на руках і шиї з'явився зловісний висип.

— Баронесо, ідіть і лягайте в особливій палаті... — сказала їй Фельдман. — Хіба ви не бачите самі?

— Я ще зможу 2-3 дні служити Господу, — відповіла жінка.

Вони стояли одна напроти одної: аристократка і комуністка; незаймана і пристрасна нерозкаяна Магдалина; християнка і атеїстка. Жінки двох світів. Експансивна, рвучка Фельдман обійняла й поцілувала баронесу.

«Коли вона розповідала мені про це, — згадує автор, — її очі були наповнені сльозами. Остання секунда баронеси настала через день...»

Божа любов — жертвна любов!

Квітень
17
субота

САМОВІДДАНІ ЛЮДИ

Бо він за справу Христа був близько до смерті, наражаючи своє життя на небезпеку, аби доповнити недостаток вашого служіння для мене (Филип. 2:30).

Ось ще кілька людей, про яких розповідає Біблія, — вони були сповнені духу самовідданості, готовності пожертвувати своїм життям на благо ближніх.

Під час війни з филистимлянами цар Давид опинився в дуже скрутному становищі. Судячи з усього, він зі своїми воїнами переховувався в Адулламській печері серед скель, і вони, вочевидь, мали потребу у воді, оскільки в Біблії зазначено: «І спрагнув Давид» (1 Хронік 11:17). Незрозуміло, чому Давид сказав: «Хто напоїть мене водою з віфлеємської криниці, що в брамі?» Адже він знав, що там перебувало филистимське військо. Можливо, він вирішив випробувати воїнів, щоб переконатися, чи є серед них такі сміливці, які, незважаючи на небезпеку, кинуться виконати прохання царя? Напевно, що ні. Чи, можливо, Давид висловив це лише як побажання й не більше? І зовсім навіть не думав про те, що хтось зважиться на цей небезпечний крок.

Однак ось троє хоробрих воїнів пробилися крізь ворожий табір, зачерпнули води й принесли Давидові. І можна уявити, наскільки приголомшеним був цар цим самовідданим учинком. Він вирішив не пити цю воду, сказавши: «Борони мене, Боже мій, чинити таке! Чи я буду пити кров цих мужів, що ходили, наражаючи життя своє? Бо життям своїм вони принесли її!» І вилив її як литу жертву Господу.

Естер — ізраїльтянка, сирота, красуня, недослідженими Божими шляхами стала царицею перського царя Ахашвероша. Її двоюрідний брат Мордехай, який виховував Естер, людина чесна й принципова, нажив собі ворога Гамана, якому не поклонявся, як інші царські слуги. Гаман вирішив знищити не тільки Мордехая, а й усіх юдеїв, до яких він належав. І Гаман переконав царя й домігся його згоди на це криваве побоїще, і був призначений день, коли це мало статися. Дізнавшись про це, Мордехай просив Естер, щоб вона пішла до царя й благала його про помилування. Проте не можна було йти до царя без запрошення, це каралося смертю.

Естер попросила Мордехая, щоб він і всі юдеї постили три доби, і вона теж поститиме, а потім піде до царя. І якщо судилося загинути — вона готова. Естер пішла до царя, і він прихильно запитав, чого вона хоче. Цариця запросила царя й Гамана на бенкет. І під час бенкету вона просила, щоб цар подарував їй та її народу життя. Вислухавши її розповідь, цар наказав повісити Гамана, а юдеям життя було збережене.

«ВІН БУВ МОЇМ НАЙКРАЩИМ ДРУГОМ»

Більшої любові ніхто не має за ту, коли хто душу свою
кладає за друзів своїх (Івана 15:13).

Війна — це страшне лихо для людей, незліченні жертви й страждання. Однак на війні буває багато ситуацій, коли люди неминуче виявляють приголомшливу самопожертву, рятуючи життя інших.

Ось одна з історій, розказана пастором У. Стеджером, який одного разу хрестив юнака, що повірив у Бога. Хлопець вступив до військово-морського училища, закінчив його і, коли почалася Друга світова війна, пішов служити капітаном великого транспортного судна. Якось корабель прибув до Бостона, і юнак вирішив відвідати свого колишнього пастора. Під час спілкування У. Стеджер попросив: «Білле, розкажи мені про найсильніше переживання, якого тобі довелося зазнати на твоїй службі». Той, здавалося, вагався. Ні, йому не було складно вибрати, яку саме історію розповісти, але його переживання, пов'язані із цією історією, були такими глибокими, що юнакові важко було висловити все, що сталося.

Велике транспортне судно, капітаном якого він був, перетинало води Атлантичного океану. Одного разу на його шляху з'явився ворожий підводний човен. Капітан побачив білий бурун, що здійснюється торпедою й прямує до його корабля, на якому перебували сотні хлопців. У капітана не було часу змінити курс. Його голос через гучномовець пролунав: «Торпеда! Ось вона!» Поруч із його кораблем ішов невеликий сторожовий есмінець, капітан якого також помітив підводний човен і торпеду. Не гаючи часу, він скомандував: «Повний вперед!» і перегородив шлях торпеді, прийнявши на себе всю міць смертоносного снаряду. Есмінець зазнав великих пошкоджень і швидко пішов на дно. Усі члени екіпажу загинули.

Розповівши цю сумну історію, юнак замовк і довго не міг говорити. Потім він поглянув на улюбленого пастора й сказав: «Докторе Стеджере, командир цього есмінця був моїм найкращим дру-

гом». І знову замовк. Потім повільно сказав: «Ви знаєте, у Біблії є один вірш, який по-особливому дорогий і близький мені: “Більшої любові ніхто не має за ту, коли хто душу свою кладе за друзів своїх” (Івана 15:13)» (Ч. Аллен).

Квітень
19
понеділок

ХЛІБНА СКОРИНКА

Чи я сам поїдав свій шматок, і з нього не їв сирота?
(Йова 31:17).

Ось ще одна історія. Незвичайна історія, її можна вважати показовою, якщо ми порушуємо тему самозречення. Ф. Абрамов у книзі «Трава-мурава», у якій зібрані документальні історії, описує зворушливу й повчальну бувальщину. Оповідання називається «Хлібна скоринка».

«Мотря Василівна дуже намучилася із сином. Життю не радіє. Той тижнями п'є, ніде не працює (годує, мати, на свою колгоспну пенсію сорокарічного мужика!), та ще й постійні п'яні скандали вдома влаштовує, так що обидві дочки вже два роки не їздять до матері. Навідріз сказали: або ми, або він. Вибирай!

І те саме їй говорили сусідки. «Що ти, Мотроно! Доки будеш мучитися? Жени ти його, раз у ньому нічого людського немає». І Мотря Василівна погоджувалася і з дочками, і з сусідками. А іноді, доведена до повного відчаю, вона вже готова була бігти до сільради (голова давно сказав: заберемо, дай тільки сигнал!), потім раптом згадає війну — і зникала рішучість: під час війни її та дівчат, можна сказати, Павлусь від голодної смерті врятував.

Павлусь довго, до п'яти років, не розмовляв, і ось за це, напевно, його й жаліла Анна, сільповська пекарка: два роки підгодовувала дитину. Усе якийсь хлібний м'якуш або окраєць суне: вони-бо забули, як і хліб справжній пахне. І ось що б зробила кожна дитина на місці Павлуся з м'якушкою або з крайцем? У рот, у черево скоріше — там собаки від голоду виють. А Павлусь ані крихти не з'їсть сам. До самого вечора терпить, доки мати з роботи не повернеться. І це ще не все: цей м'якуш розділить на чотири частини.

— Що ти, Павлусю, сам їж і дівчат почастуй. А я вже не маленька.

Не їстиме. Доти, доки мати не з'їсть своє. Плаче й ручкою тицяє (ані слова ж сказати не може): їж, їж.

І ось через цю Павлусеву доброту, може, вони всі й урятувалися під час війни. То як же гнати його з дому?»

Подумати тільки: малюк говорити не міг, а піклувався про інших більше, ніж про себе! Хіба ж не самозречення це? А ще ж дитина! А таке людинолюбство, безкорислива турбота про своїх ближніх! Звідки такі почуття?

Ось загадка для безбожників!

Квітень
20
вівторок

БРАТИ МОЇ МЕНШІ

Бо не маю нікого іншого з такою ж душею, хто б щиріше дбав про вас (Филип. 2:20).

Самовіддана, воістину християнська турбота про ближніх була відмітною рисою характеру М. Горького. Ось як описав його безпосередню участь у потребах людей К. Чуковський: «У перші роки революції ми, петербурзькі письменники, зустрічалися з ним особливо часто. Він переклав на себе всі наші потреби, і коли в нас народжувалася дитина, він виклопотував для новонародженого соску; коли ми хворіли на тиф, він клопотав, щоб нас помістили в лікарню; коли ми висловлювали бажання їхати на дачу, він писав до різних установ листи, щоб нам надали Сестрорецький курорт. Я думаю, що якби в усіх установах зібрати його листи, у яких Горький клопотався про російських письменників, вийшло б принаймні томів шість його прози, тому що він тоді не писав ані романів, ані повістей, ані оповідань, а лише ці нескінченні листи.

Пам'ятаю: відвідала його поетеса Наталя Грушко, а коли вона пішла, він сказав:

— Немає ані дров, ані світла, ані хліба, а вони — ніби так і має бути. Даруйте!

Виявляється, поетеса днями народила, їй необхідне молоко. Поклопотався про неї, і ось учора вона отримує папірець: “Дозволяється молочниці такій-то возити молоко дружині Максима Горького (такій-то)”. І вказане прізвище поетеси.

Одного разу я сказав Горькому, що йому належить на Мурманській залізниці пайок — гонорар за лекцію, прочитану ним у клубі. Він запитав, чи не можна, щоб цей пайок отримала замість нього одна перекладачка, яка дуже тоді голодувала.

— Як же її записати?

— Запишіть: моя рідна сестра.

Таких “дружин” і “сестер” у нього на ту пору було безліч.

— Яка в Горького велика родина! — скаржився один постацьник, до якого Горький завжди звертався із записками про хліб, крупи, оселедці для письменницької братії. І потрібно чесно сказати, що коли ми пережили ті безхлібні, тифозні роки, цим ми значною мірою зобов'язані нашому “спорідненню” з Максимом Горьким, для якого всі ми, великі й маленькі, стали тоді як рідна сім'я» (Сучасники).

Чи дбаємо ми про менших братів, чи виявляємо Христову саомовідданість? (Див. Матв. 25:40).

Квітень
21
серєда

Я ГОТОВИЙ ПОМЕРТИ

Бо я готовий не тільки бути ув'язненим, але й померти в Єрусалимі за ім'я Господа Ісуса! (Дії 21:13).

Велика боротьба між добром і злом, між світлом і темрявою на нашій планеті досі триває. Від самого початку цієї жорстокої битви носії Божої істини були гнані: їх убивали, вішали, морили голодом, піддавали витонченим і жорстоким тортурам, топили, спалювали. Цей кривавий слід веде свій початок від праведного Авеля, проходить через усі віки й епохи та сягає наших днів.

І сьогодні щоденно трапляються вбивства й страти відданих Богові чоловіків і жінок. Жоден розвиток сучасної науки й техніки, жодні досягнення в різних галузях культури сучасної цивілізації, жодні успіхи в соціальному житті людей не сприяють тому, щоб припинилися кровопролиття й страти за переконання й віру в Бога. І це безглуздя не припиниться доти, доки могутня правиця Христа раз і назавжди не покладе край усім цим пекельним формам насильства й знуцання з людей, що є небаченим і незна-

ним для жителів безмежного Всесвіту. Ісус прийде ще раз на нашу грішну Землю, але вже як істинний Правитель Усесвіту, Котрий віддав Своє життя, щоб відновити потоптаний Люцифером і його прихильниками вічний і святий Божественний світоустрій.

І якщо Сам Небесний Цар, Христос, постраждав і помер у цій боротьбі за торжество правди на нашій планеті, так і Його справжні послідовники й вірні піддані теж страждають, і багато хто з них помирає мученицькою смертю. Сили зла, утративши Божественний образ і подобу, з невимовною ненавистю, злобою й люттю намагаються повністю знищити смиренних носіїв Христової істини. Однак їм не вдасться! Ісусові воїни готові знести будь-які тортури та муки, бо вони, як і їхній Господь, сповнені жертвовної любові й такої самопожертви заради Бога та Його слави, які незнані й незбагненні для сил темряви та гріха. Вони помруть, але не зрадять Господа! Вони — Його щирі, чесні й віддані, улюблені й люблячі діти та друзі! Вони кажуть разом з апостолом: «Хто нас відлучить від любові Христа? Чи страждання, чи утиски, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч? Так, як написано: За Тебе вбивають нас щодня... Але в цьому всьому перемагаємо — завдяки Тому, Хто нас полюбив» (Римл. 8:35-37).

Квітень
22
четвер

«ПЕРЕСЛІДУВАНІ ЗА ПРАВДУ»

Блаженні переслідувані за правду, бо їхнє Царство Небесне (Матв. 5:10).

Говорячи про справжніх Божих дітей, апостол Павло описує їхнє життя як багатостраждальне, сповнене гонінь, скорботи, поневірянь і загибелі. Хто ж створював такі нестерпні умови життя для вірних Його дітей? Язичники, які не знають істинного Бога? Хто вони — гонителі й вороги носіїв святої й нетлінної Божої праведності? Весь жах у тому, що гнали-бо їх і вбивали «свої» — нащадки Авраама, які вважали себе обраним Божим народом, об'єктом Його особливих милостей, турбот і благословень. Вони — єдиний народ серед усіх народів на Землі гідний, вірний, піднесений! І ось вони через своє відступлення й потьмарення, убиваючи та влаштовую-

чи гоніння на чесних і вірних представників Бога, думали, що цим служать Йому. Вони каменували пророків і вісників істини — тих, кого Бог посилав їм для їхнього ж блага, щоб навчати, просвіщати й стримувати їх від гріхів і цілковитого розтління. Ось життя слуг Божих, описане пером богонатхненного апостола: «Ще інші зазнали знущань і побоїв, а також кайданів і ув'язнення. Їх каменували, перепилювали навпіл, вони вмирали, зарубані мечем, тинялися в овечих і козячих шкурах — збідовані, знедолені, покривджені. Ті, яких світ не був гідний, тинялися в пустинях, у горах, у печерах, в земних яругах» (Євр. 11:36-38).

Гнані й прокляті, вони — самовіддані захисники авторитету Творця й Правителя Всесвіту, Його святого Закону, Його бездоганного й безпомилкового управління безмежним Царством Небесним. Вони жертвують усім, що мають, жертвують своїм життям — і все заради перемоги Божої праведності й правоти. Так було й так буде!

Ми стоїмо на порозі заключних сцен багатовікової боротьби між Христом і сатаною. Недалеко той час, коли ми відчуємо на собі жорстоке гоніння з боку тих, які називають себе християнами. Будуть жертви, проллється кров багатьох вірних Христових свідків, адже дракон — родоначальник і натхненник будь-якого насильства на Землі. Він ретельно готується до цієї останньої сутички. Його стратегічний план — знищити послідовників Христа. І для них це буде часом великого горя, «якого не було від початку світу дотепер, і не буде» (Матв. 24:21). Однак це час, коли Господь покладе край гріху та звільнить Своїх дітей від загибелі.

Квітень
23
п'ятниця

НЕПОКІРНЕ СЕРЦЕ

Тоді видаватимуть вас на муки, і вбиватимуть вас, і зне-
навидять вас усі народи через Моє Ім'я (Матв. 24:9).

У Біблії сказано, що перед лицем Господа «була писана пам'ятна книга про тих, хто страх перед Господом має, і хто поважає Ймення Його» (Мал. 3:16). Тут доречно згадати історію одного (а їх багато в Бога!) мученика за віру, щоб знати й пам'ятати, що

в Бога завжди були й будуть безкорисливі й вірні Його послідовники. У книзі «Живі долі» є кілька оповідань про жорстокі страти, які звершували кати над широко віруючими в Христа людьми.

Д. Гакстон був заможним джентльменом. Одного разу, гуляючи серед шотландських пагорбів, він почув виступи оголошених поза законом пресвітеріанських проповідників. Їхня вістка глибоко запала йому в душу, він її прийняв і незабаром зазнав гонінь, тому йому довелося ховатися. Через деякий час він таки потрапив до рук переслідувачів. Гакстона роздягли, посадили на коня без сідла, руки зв'язали за спиною, а ноги стягнули ременем під животом коня. Привезли його до Единбурга й там судили. На суді Гакстон сказав: «Тепер я стою перед вами як ув'язнений заради Ісуса Христа за Його справу й інтереси, які були закарбовані кров'ю багатьох гідних людей, що постраждали на цій Землі. Я готовий витерпіти найжорстокіші тортури, на які ви тільки здатні».

Вирок був винесений 29 червня 1662 року. Наступного дня його повели на місце страти. Спочатку йому відрубали праву руку. Кат так довго зволікав, що Гакстон запитав, чи буде ліва рука боліти в тому місці, де відрубали праву. Потім його повісили на шибениці, потримали трохи, але задихнутися не дали й скинули з висоти вниз із петлею на шиї. Так вони зробили двічі. Потім кат гострим ножом розітнув грудну клітку й витягнув серце, яке продовжувало битися. Воно вислизнуло з рук ката й упало на поміст. Тоді кат начепив його на кінчик ножа, підняв і сказав: «Ось серце зрадника». Очевидці стверджують, що серце й на кінчику ножа продовжувало битися. Тіло Гакстона випатрали й спалили. Його голова й кисті рук були прибиті до мосту, розташованого неподалік від місця страти (Р. Морган).

Апостол писав своїм братам: «Адже вам даровано через Христа не тільки вірити в Нього, а й за Нього страждати» (Філіп. 1:29).

Квітень
24
субота

САМОВІДДАЧА ІНШИМ

І не так, як ми сподівалися, але спочатку віддали себе
Господеві, а, з Божої волі, і нам (2 Кор. 8:5).

Наше щоденне християнське життя має бути життям служіння іншим, життям самозречення, самопожертви. А таке служіння — іншого не може бути — можливе тільки за однієї умови: християни повинні бути сповнені любові Христа, «яка сягає за межі пізнання», котру Він явив на Землі в умовах панування гріха з його збоченим способом життя, життя безбожного, протиборчого закону любові. Любов думає про інше, а не про себе, про благо ближнього, а не про своє. У цьому сутність Божої любові — віддавати себе іншим. І тільки завдяки цьому принципу можливе життя безмежного Всесвіту, принципу, розмірковуючи про який, апостол сказав: «Бо любов Христа охоплює нас, коли ми думаємо так: [якщо] один помер за всіх, то й усі померли» (2 Кор. 5:14). Яку ж властивість любові Христа визначає Павло? Він вживає дієслово *συνέχω* (*сյонéхо*), яке перекладається словами: «обіймає», «рухає», «охоплює», «здавлює», «стискає». Таким чином, одна з основоположних властивостей любові Христа — з'єднувати в одне ціле, стискати, об'єднувати абсолютно все у Всесвіті.

В іншому посланні (Колос. 1:16, 17) апостол, кажучи про те, що Христос створив «все, що на небі й на землі, — видиме й невидиме», підкреслює найважливішу істину: «І все існує в Ньому». Що має на увазі Павло? Тут апостол використовує слово *συνίστημι* (*сյоністемі*), яке перекладається так: «стоїть», «в єдності існує», «знайшло єдність і лад». Його можна перекласти як «утримує разом, поєднує». У давньогрецько-російському словнику І. Х. Дворецького слово *συνίστημι* має 28 значень. Відповідно до змісту тексту апостола, тут слід застосувати значення «об'єднувати», «тримати разом», «з'єднуватися», тобто лише силою Христа все з'єднується, тримається разом, і цією творчою силою є тільки Його любов. Любов творить, і альтернативи цій властивості немає й бути не може. І це — найважливіша таємниця. Академік М. О. Марков говорив: «Усе життя я намагався з'ясувати, чи міг Бог створити Всесвіт інакше, ніж він створений. Чи це єдиний варіант, який у Нього міг вийти... Так і не з'ясував». Шкода...

Не існує альтернативи любові, вона — абсолютна й досконала властивість Бога. Сутність любові — жертвне служіння іншим.

ПЛІД САМОВІДДАНОЇ ЛЮБОВІ

Перебувайте в Мені, а Я — у вас. Як галузка не може приносити плоду сама по собі, якщо не буде на виноградній лозі, так і ви, якщо не будете перебувати в Мені (Івана 15:4).

Як людина може знайти любов і провадити самовіддане життя заради блага ближніх? Процес відновлення дарованого при творінні Божого образу й подоби в людині — Його характеру — Ісус називає народженням згори, від води й Духа. А оскільки Бог є любов, то й народження згори (або народження від Бога — 1 Івана 4:7) означає, що людина під впливом Духа здобуває Божественну якість — любов!

Згідно з Біблією, процес здобуття Божої любові визначається або характеризується як процес помноження й наповнення любов'ю (див. 1 Сол. 3:12), укорінення й заснування на любові (див. Ефес. 3:17). У цьому святому духовному процесі Господь — Ініціатор, Джерело та його Вершитель. Щоб здійснювати Свою працю (або Свою функцію), Він повинен перебувати в нас, у нашій душі. Христос сказав: «Перебувайте в Мені, а Я — у вас... Хто перебуває в Мені, а Я в ньому, той приносить рясний урожай, бо без Мене не можете робити нічого» (Івана 15:4, 5).

Однак перебувати в нас Господь не може без нашої згоди й прохання про це. «Якщо хто почує Мій голос і відчинить двері, то Я увійду до нього», — говорить Христос. Коли Господь увійде в нашу душу, процес наповнення любов'ю, укорінення в любові, зростання й примноження любові в ній тільки починається, і відбуватися цей процес може лише за умови, якщо ми зі свого боку докладатимемо зусиль, тобто якщо будемо співпрацювати з Христом. У пасивній душі Господь не може й не буде працювати. Немислимо, щоб людина нічого не робила зі свого боку в справі спасіння. «Злий і лінивий раб» не відображає Божого образу й подоби, і місце йому — «зовнішня темрява», а не вічне життя й благословенне спілкування з Господом і Його ангелами.

Христос готовий працювати для нашого добра, оскільки Його любові властиве самозречення. І Він це явив, прийшовши на нашу Землю й здійснивши наше викуплення.

Тільки активна, працьовита людина — «раб добрий і вірний». З ним Ісус співпрацюватиме. Він наповнить і збагатить його душу безцінним скарбом — Своєю безмежною самовідданою любов'ю!

Квітень
26
понеділок

ПРИЙШОВ, ЩОБ ПОСЛУЖИТИ

Так само і Син Людський — прийшов Він не для того, щоб служили Йому, а щоб послужити й віддати Свою душу як викуп за багатьох! (Матв. 20:28).

Господь із радістю трудиться в душі, яка жадає й прагне бути подібною до Бога. Він із задоволенням перебуватиме в нашій душі, щоб бачити в ній Свій характер. Ісус хоче звільнити й очистити її від усякої скверни. Він бажає, щоб ми, як і Він, були самовіддані. Господь готовий у будь-який час вітати нас, коли ми приходимо до Нього. Для Нього ми — бажані гості. Він готовий прийняти нас по-царськи, і будьте впевнені, що не відпустить із порожніми руками. Адже ми в цій жорстокій боротьбі з гріхом б'ємося на Його боці.

Однак Господь зазнає невимовної скорботи, якщо ми грішимо, легковажно заграємо з гріхом. Давид каже: «Адже Ти — Бог, Який не може погодитися з беззаконням, і не поселиться біля Тебе той, хто чинить зло» (Псал. 5:5, переклад Р. Турконяка). Думка про те, що грішник не зможе бути гостем у Небесних оселях, здається нам дещо дивною й не зовсім зрозумілою. Це порівняння може викликати в нас подив тому, що псалом був написаний три тисячі років тому відповідно до прийнятих у ті часи норм і принципів гостинності. Гостинність у ті далекі часи на Сході була «свято шанованим» і «морально обов'язковим» звичаєм. Це відображено й у Біблії. Згадайте, з яким дивовижним благоговінням і привітністю зустрів мандрівників Авраам: побачивши їх, він «вибіг... назустріч їм», і «вклонився до землі», і просив, щоб вони не пройшли повз та удостоїли його відвідинами. І як він старанно готувався до прийому гостей, щоб їжа була приготовлена швидко, найкращої якості, усе відбулося в приємній атмосфері й доброзичливому дусі. «Гостя вважали особою недоторканою», господар «зобов'язаний був по-

дбати про його безпеку» (згадайте ситуацію, у якій опинився Лот, прийнявши гостей), а «порушення права гостинності вважали найбільшим злочином» і жорстоко карали.

Знаючи ці стародавні норми гостинності, стає зрозуміліше, чому Господь не зможе прийняти як гостя злу людину, надати їй почесні й виявляти щодо неї всебічну турботу. «Приязнь Господня до тих, хто боїться Його, і Свій заповіт Він звістить їм» (Псал. 25:14). Таким Він служить самовіддано, цілком віддаючи Себе.

Квітень
27
вівторок

САМОПОЖЕРТВА БОГА

Але Бог виявляє Свою любов до нас тим, що Христос за нас помер, коли ми були ще грішниками (Римл. 5:8).

Готовність жертвувати собою заради добра інших — це аж ніяк не слова. Слова «ми любимо вас» люди вимовляють часто, особливо християни. Горе, якщо ці та схожі до них слова стають просто частиною етикету, — це призводить до зловживань. І в цьому сучасні психологи відіграли далеко не останню роль. Вони наполегливо рекомендують подружжю щодня говорити одне одному: «Я люблю тебе», вважаючи, що це позитивно впливає на взаємини. Однак сказати слова: «Ми любимо вас» — не важко. Промовляючи їх, люди не замислюються над їхнім глибоким змістом. І, найімовірніше, ця вистава триватиме й далі.

Чи знаходимо ми в Євангеліях, щоб Ісус усім і завжди говорив: «Я люблю вас»? Адже це явно нескромно говорити такі слова людям відкрито, а нескромність любові не властива. Тому така практика вичерпує себе: піднесене стає тривіальним, а святі слова — банальними. Любов виявляється у вчинках. Коли Господь біля гробниці Лазаря розчулився, юдеї відразу зробили висновок: «Дивись, як Він любив його!» За вчинками й тільки за вчинками можна й потрібно говорити про те, любить хтось свого ближнього чи ні, любить людина Бога чи ні.

Господь говорить: «Якщо любите Мене, ви будете дотримуватися Моїх заповідей» (Івана 14:15). Істина проста й загальновідо-

ма: якщо ми любимо — Бога й людей, — це відобразиться в ділах. Говорячи про любов Бога, Христос сказав: «Бо так Бог полюбив світ, що дав [Свого] Єдинородного Сина» (Івана 3:16). Так висловив Небесний Отець Свою любов до світу, що наближається до загибелі, — віддав Сина Свого на страждання й смерть. З боку Бога це найбільший, незбагнений акт самопожертви!

Якщо ми говоримо «я люблю» (взагалі) або «я люблю вас» (конкретно), це має свідчити про те, що ми готові пожертвувати всіма можливостями заради об'єкта нашої любові, і найвищий ступінь жертви — віддати своє життя.

На цьому принципі ґрунтується життя всього безмежного Всесвіту.

Квітень
28
середа

ДУМКИ ПРО САМОПОЖЕРТВУ

Ми так прив'язалися до вас, що хотіли передати вам не тільки Божу Добру Звістку, але й свої душі, бо ви стали для нас любими (1 Сол. 2:8).

Світ наш загалом безбожний. Нам важливо усвідомити: самовідданість, самопожертва як прояви Божої любові — рідкісне явище серед людей чи доволі поширене? На запитання «Чи віддали б ви життя за іншу людину?» респонденти відповіли: 1) так (без сумніву) — 47,4 %; 2) так (мені було б важко, але віддав би) — 23,7 %; 3) ні (але думав би над цим) — 23,6 %; 4) ні (нізащо) — 5,3 %. Загалом, показники непогані: понад 70 % опитаних відповіли, що віддали б життя за іншого. Які ж аргументи наводять респонденти як обґрунтування своєї позиції? Ось лише кілька думок.

«Я не віддала б життя за кого-небудь. Звісно, в екстремальній ситуації зазвичай не міркуєш, а дієш інстинктивно. Тому, наприклад, виштовхнути когось з-під бампера автомобіля, прийнявши удар на себе, цілком реально. А якщо ж спокійно все зважувати, то я подумаю, чим ця людина краща за мене, щоб я заради неї віддала найцінніше, що в мене є, — своє життя. Якщо вона краща, або в неї, наприклад, троє дітей, або користі людям від неї більше, ніж від мене, то віддала б життя за таку. Інакше — ні. Якщо ж це буде най-

ближча мені людина — коханий, дитина, батьки, найкраща подруга чи найкращий друг, — то я, напевно, довго не думала б. Є категорія людей, кожен з яких є частиною тебе, твоєї душі. І, приймаючи їх у серце, ти береш зобов'язання дбати про них та оберігати. І врятувати їхнє життя ціною власного входить у цей перелік».

«Кілька років тому я думала, що готова віддати життя, але тільки заради всього людства, а зараз не знаю навіть, захотіла б чи ні...»

«Не бачу сенсу взагалі за когось віддавати своє життя. У кожного воно своє й нікому більше не може й не повинно належати».

«І заради дитини не віддам життя. Нахабне росте покоління, самозакохане. Вони нічим заради нас не пожертвують».

Респонденти не вдаються до біблійної аргументації — для них, очевидно, Біблія або незнайома, або не є авторитетом. І, певна річ, навіть готовність віддати життя за іншого виходить не із чистих спонукань. Адже мотив будь-якого вчинку є головним чинником. «Бо як у душі своїй він обраховує, такий є» (Прип. 23:7). У Біблії сказано: «Все між вами хай робиться з любов'ю» (1 Кор. 16:14).

Квітень
29
четвер

ЗАРАДИ БЛАГА ІНШИХ

Тож куди поділося ваше блаженство? Свідчу вам, що якби було можливим, то ви вирвали б свої очі й дали б мені (Гал. 4:15).

Останній час. Тяжкий час. Добре те, що любов і в такий час проявляє себе як велична, досконала й дивовижна Божа властивість. Вона не змінюється. Вона цвіте й пахне навіть серед скверни та зла. Велика, могутня й прекрасна любов! Вона сповнена турбот не про себе, а про інших — про добро інших — навіть тоді, коли егоїзм стає основним рушієм людей і нормою моральності. І в наш час — останній, критичний — є чимало людей, які виявляють Божественне самозречення й самопожертву заради блага інших. Ось кілька прикладів, що підтверджують цю істину.

Історія перша. Якось пізно ввечері Роберт і Софія поверталися додому. Дорогою вони зустріли кількох страшених негідників. Вони почали бити Роберта, і той, знепритомнівши, упав. Розлю-

чені мерзотники продовжували бити лежачого юнака. І тоді Софія стала поруч із ним на коліна, обняла його голову, захищаючи від ударів. Розбуянявшись, бандити почали бити й дівчину. Вони припинили знущання тільки тоді, коли й Софія зомліла. Задовольнивши свій звірячий інстинкт, вони втекли. У лікарні Роберт вижив, а Софія, котра захищала собою коханого, померла.

Історія друга. Мій хлопець якось розповів історію його мами. Зараз їй 65 років. Коли їй було 17, вона закінчила школу на «відмінно». Батько її дуже кохав, і вона його теж. Він сказав їй: «Ідь до Москви і вступи до інституту ім. Менделєєва». Дочка послухалася батька, поїхала до Москви, почала складати вступні іспити. І коли склала третій іспит, їй зателефонували й повідомили, що батько помер. На жаль, під час зарахування через обмежену кількість місць її не прийняли. Украй засмучена, вона, вийшовши з інституту й спустившись у метро, вирішила кинутися під електропоїзд. І незнайомий хлопець в останню мить встиг схопити її та втримати від самогубства. Він провів з нею весь той день, утішаючи й підбадьорюючи її, і переконав, що життя — чудовий дар. Дівчина вступила до іншого інституту, успішно закінчила його й почала викладати в ньому. А той хлопець, який урятував їй життя, став її чоловіком. У них народилися діти, і один з них — мій коханий.

Квітень
30
п'ятниця

ЖЕРТОВНІСТЬ НЕБЕСНОГО ЦАРЯ

Ми пізнали любов з того, що Він поклав Свою душу за нас (1 Івана 3:16).

1877 року імператор Олександр II вирішив розділити в Болгарії зі своїм військом усі труднощі та небезпеки воєнного часу. Війна з турками перетворила країну з мальовничою природою на пустелю. Башибузуки винищили цілі села, вирізавши й розігнавши їхніх жителів. У Болгарії панував жах. Імператор мав жити нарівні з усіма просто неба – або в наметах, або в напівзруйнованих мазанках. Піклуючись про всіх, як керований любов'ю до дітей батько, що весь належить їм, він міг бути щасливий тільки щастям свого народу. Щастя залежить від самопожертви царя.

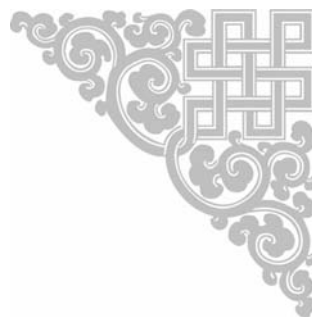
І імператор прагнув стати не на чолі свого народу, де вистачало начальників і керівників, а бути з ним, щоб власноруч приймати поранених героїв і допомагати їм зносити страждання. Мета царя полягала в самопожертві там, де ніхто й ніколи не міг замінити народу царя. І таким місцем є тил армії. У цьому було свідчення його любові до народу.

— Я їду братом милосердя, — говорив цар у Петербурзі.

Тяжкий і болісний хрест добровільно поклав на себе цар-визволитель. Він прирік себе на страждання: які можуть бути радості в брата милосердя, коли горе кожного солдата має обернутися на горе самого втішителя? Кров, плач, стогін, крики — ось картина в тилу армії. Імператор перебував там вісім місяців і справді виявив себе братом милосердя (І. Судникова).

Приблизно 2000 років тому на нашу зруйновану гріхом Землю прийшов Цар Усесвіту — Творець і Господь! Він відчував невимовний біль, дивлячись на страждання людей. Це були Його діти, створені Ним для вічного щастя й радості. «Побачивши ж юрби, Він змилосердився над ними, бо були змучені та розпорошені, наче вівці, що не мають пастуха», — сказано в Біблії (Матв. 9:36). І тому «обходив Ісус усі міста й села» і зцілював нещасних від усяких хвороб, проповідуючи їм про краще життя, засноване на небесних принципах. Це було самовіддане життя Небесного Царя, Котрий залишив Свій престол заради людей. І щоб на Землі одного разу настало безгрішне щасливе життя, Він пожертвував Своїм життям. Дивовижна любов!

ТРАВЕНЬ

ТЕРПІННЯ

*«Хай спрямує Господь ваші серця
до Божої любові та до Христової терпеливості»
(2 Сол. 3:5).*

ТЕРПІННЯ – ВЛАСТИВІСТЬ ЛЮБОВІ

Хай спрямує Господь ваші серця до Божої любові та до Христової терпеливості (2 Сол. 3:5).

«У вашій терпеливості здобудете ваші душі» (Луки 21:19), — сказав Господь щодо труднощів християнського життя в цьому світі. «Вам потрібна терпеливість, щоб виконати Божу волю і одержати обітницю» (Євр. 10:36), — закликав апостол християн-євреїв. «А те, що на добрій землі, — це ті, що, почувши Слово щирим і добрим серцем, бережуть і приносять плід у терпінні» (Луки 8:15) — ось таким чином, за словами Ісуса, можна досягти благословених результатів на християнському шляху. Апостол Петро говорить про те, яке значення має терпіння Господа для спасіння: «А довготерпіння нашого Господа вважайте за спасіння» (2 Петра 3:15). Чому Слово Боже надає такого важливого значення цій властивості — терпінню?

Біблія стверджує: «Бог є любов» (1 Івана 4:8). Що це означає? Ми не знайдемо кращої відповіді й більш глибокого пояснення змісту цих слів, ніж свідчення Бога про Самого Себе, про Свій характер, дане Мойсею, який звернувся до Нього з проханням показати йому Свою славу: «Господь, Господь, — Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий, і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провини й переступ та гріх» (Вих. 34:6, 7). Ось як виражає й реалізує себе любов. Ось які властивості вона має — зокрема й «терпіння» або «довготерпіння».

Отож «терпіння» або «довготерпіння» — це одна з властивостей Божої любові. Апостол Павло саме із цієї якості починає свою спробу дати неперевершену характеристику любові, розкрити її зміст, диференціювати, тобто розділити її на складові частини — це його спроба дати визначення, що ж таке любов. Саме спроба! Любов — неосяжна, незбагненна й таємнича моральна властивість Бога-Творця. Отже, апостол говорить: «Любов довго терпить, любов милосердна...» (1 Кор. 13:4).

Що ж означає «терпіння»? Терпіння — це здатність мужньо й покійно зносити життєві негаразди, втрати, а також різноманітні фізичні та моральні болі й страждання. Терпіння — це здатність,

уміння довго й спокійно витримувати щось неприємне, небажане, а також зберігати самовладання, витримку, очікуючи потрібних результатів, не виявляючи невдоволення, дратівливості, нарікання.

Травень
2
неділя

ЦІЛЮЩА СИЛА ТЕРПІННЯ

Терпеливий у гніві – багаторозумний (Прип. 14:29).

Враховуючи наш гріховний стан, неможливо вести благочестивий спосіб життя, не виявляючи терпіння. Щодня виникають десятки ситуацій у взаєминах із людьми, де потрібно виявляти терпіння до слабкостей і вад характеру інших: у сім'ї, на роботі, у громадських місцях. Тому, хто не володіє терпінням і витримкою, конфліктів із подальшими душевними переживаннями й травмами не уникнути. Не маючи достатньо терпіння й витривалості, неможливо досягнути в житті серйозних успіхів, встановлених цілей і гідно зустрічати важкі випробування на життєвому шляху.

І, найголовніше, без терпіння неможливо встановити — надійно й міцно — святі та вічні взаємини з Богом, а також здобути перемогу над своїми гріховними звичками, пожадливістю й вадами характеру. Щасливе подружнє життя можливе лише в разі взаємного прояву терпіння та поблажливості до недоліків іншого й особливостей характеру кожного. Про виховання дітей багато й говорити не доводиться: тому, хто не володіє терпінням (а радше довготерпінням), непоправних помилок у цій відповідальній справі не уникнути. Батьки, які не мають духу терпіння й самовладання, сформуєть у своїх дітях потворні риси характеру — справжнє прокляття для нещасних нащадків, які будуть приречені все життя нести важкий тягар наслідків несправедного виховання і впливу своїх батьків. І, навіть прийнявши вірою Христа, їм доведеться вести невимовну боротьбу зі своїми гріховними вадами, щоб силою Ісуса здобути перемогу над ними.

Біблія зазначає, який цілющий вплив справляє на ближніх у їхніх напружених стосунках терпелива людина: «Гнівлива людина роздражнює сварку, терпелива ж у гніві успокоює заклот» (Прип. 15:18). Людина, якій притаманне терпіння, володіє

безцінним скарбом — саме так говорить Біблія: «Терпеливий у гніві — багаторозумний» (Прип. 14:29). «Ліпший терпеливий від чванькуватого» (Екл. 7:8). «Ліпший від силача, хто не скорий до гніву, хто ж панує над собою самим, ліпший від завойовника міста» (Прип. 16:32).

Травень
3
понеділок

БАТЬКІВСЬКЕ ТЕРПІННЯ

Блаженними називаємо тих, що терпіли (Якова 5:11).

Коли я відбував термін покарання в колонії, там мені довелося познайомитися з А. Садовським із Жезказгану. Ми жили в одній секції, в одному загоні й певний час працювали разом: замішували вручну розчин для цегляної кладки. Якось він розповів сумну й водночас дивовижну історію самозречення й шляхетності.

«У будинку, де ми мешкали з дружиною, у нашому під'їзді поверхом вище жила молода сім'я. Нічого поганого про цю сім'ю сказати не можна. Та ось дружина завагітніла, настав час народжувати. Коли на світ з'явилася довгоочікувана дитина, лікарі повідомили спочатку матір, а потім і батька, що в немовляти потворність особливо важкої форми: народжена істота мало чим схожа на людину. Ретельно обстеживши дитину, лікарі сказали батькам: “За вами залишається право забирати чи не забирати цю дитину. Вам вирішувати, але наш обов'язок – попередити вас”. І вони розповіли, що в дитини буде крайній ступінь ідіотії. У горі й розпачі після кількох безсонних ночей батьки все-таки вирішили забрати дитину й ростити її.

Цій дитині вже років дванадцять (на момент розповіді). Голова в неї величезна. Пересуватися вона не може, їсти сама також. Не контролює сечовипускання, жодного слова не говорить — просто мукає нерозбірливо. Ніякого проблеску розуму. Просто тіло, біомаса: їсть, п'є, потребує ретельного догляду за собою. Для неї зробили щось схоже до крісла, у якому вона весь час перебуває. Голову тримати не може. І батьки доглядають за нею, віддають їй усе — вона є центром їхнього життя, осередком усіх турбот, клопотів і тривоги...»

Воістину зворушлива турбота й дивовижна батьківська любов! Які ж властивості любові виявляють вони до нещасного дитяти: самозречення, терпіння, доброту чи милосердя? Важко навіть визначити. Утім, здається, що для догляду за нею протягом багатьох років насамперед потрібно було терпіння. Ох, як багато терпіння знадобилося!

З яким же співчуттям дивиться Господь на цих нещасних батьків! Скільки гіркоти й болю доводиться їм зазнавати!

Травень
4
вівторок

НЕТЕРПІННЯ АВРААМА

**Аби ви не розлінилися, а наслідували тих, які усап-
кують обітницю вірою і терпінням (Євр. 6:12).**

Ретельно аналізуючи життя людей, згадуваних у Біблії, доводиться констатувати один сумний факт: здебільшого причиною їхніх помилок і хибних кроків є нестача (або втрата) терпіння. Авраамові, якого Господь покликав бути носієм небесного світла, було обіцяно, що від нього походить великий народ. Час спливав, а дітей у нього не було. Минуло десять років болісного очікування появи бажаного продовжувача роду Авраама — і жодних надій! Безпліддя Сарри було очевидним. І тоді вона запропонувала Авраамові, щоб її служниця народила йому сина. Авраам не звернувся до Бога, щоб упевнитися, схвалює Він пропозицію Сарри чи ні. Терпіння Авраама вичерпалося — він здався.

Можливо, Авраам подумав, що народження спадкоємця — проблема, яку людина може й сама вирішити, і допомога Бога необов'язкова. Та й план Сарри був не такий уже й дивний, як може здатися, враховуючи звичаї тих далеких часів. У такому разі Авраам забув слова, сказані йому Богом на початку покликання: «І народом великим тебе Я вчиню» (Бут. 12:2). Авраам мав навчитися найпростішої істини: життя належить прожити в душі цілковитої залежності від Бога, довіряючи кожен крок свого шляху в Його руки.

«І народом великим тебе Я вчиню», — це урочиста обітниця Божа, а не звичайні слова, які можна ставити під сумнів. Усе, що

говорить Господь, вічне й непорушне. Народження спадкоємця — це проблема, яку мав вирішити Бог, а не Авраам. Господь сказав — і Він виконає свого часу. Від Авраама були потрібні «терпіння і віра святих». Агар народила сина Авраамові, але це не був син, обіцяний Богом. Минуло 14 років. Ізмаїл росте, Авраам радіє. Однак приходить до нього Господь і каже: «Я благословлю Сарру і дам тобі від неї сина, і походитимуть від неї народи». Вік Сарри на той час сягнув критичної межі, коли репродуктивні можливості її організму вичерпалися — про яке народження сина могло йтися? Проте не можна міряти Бога людськими мірками! І Він не дорікнув Авраамові, що той не виявив належного терпіння в очікуванні народження обіцяного нащадка. «Вам потрібна терпеливість, щоб виконати Божу волю й одержати обітницю» (Євр. 10:36).

Травень
5
середа

НЕТЕРПІННЯ ЯКОВА І САУЛА

А терпеливість хай має досконалу дію, щоб ви були досконалі та бездоганні і щоб нічого вам не бракувало (Якова 1:4).

Нетерпіння виявляв і патріарх Яків — він ніяк не міг дочекатися того дня, коли стане володарем права первородства, яке було обіцяне Богом. У змові з матір'ю він поспішав отримати бажане батьківське благословення, але яким незаконним та негідним способом! І отримав! Однак яких страждань йому довелося зазнати потім!

Нестачу терпіння виявив і Саул, перший цар Ізраїлю. Господь не бажав, щоб Його вибраний народ жив за тими принципами, звичаями й нормами, якими керувалися язичницькі народи. Воля Господа полягала в тому, щоб Його народ жив за Божими законами й правління народом здійснював Сам Господь, і на чолі його був Сам Цар Небесний, а не грішна людина з її помилками й недосконалістю. Яка це величезна, ні з чим незрівнянна перевага — бути керованим Самим Богом любові!

Однак Ізраїль зажадав царя, як це було в навколишніх язичницьких народів. З невимовним смутком сприйняв Самуїл вимогу народу, але Господь сказав йому: «Послухай голосу того народу

щодо всього, про що він сказав тобі, бо не тобою вони погордували, але Мною погордували, щоб Я не царював над ними» (1 Сам. 8:7). Сам Господь указав їм, кого поставити царем — Саула. І зовні, і внутрішньо Саул відповідав язичницьким стандартам кандидата на царський престол. Проте він не був духовним, і це виявилося з перших кроків його царювання.

Самуїл звелів новоспеченому цареві піти до Гілгалу й там чекати його сім днів — він теж прийде туди, здійснить жертвоприношення, попросить у Господа одкровення й оголосить йому Божу волю щодо того, як він повинен діяти далі. На жаль, прочекавши сім днів, Саул вирішив особисто принести жертву. І щойно він закінчив обряд, з'явився Самуїл і був вражений нетерпінням, непослухом, зневажливим ставленням царя до Слова Божого.

Пророк і суддя Ізраїлю з прикристю сказав Саулові: «Ти зробив нерозумне! Не послухав ти наказів Господа, Бога свого, що наказав був тобі... А тепер царство твоє не буде стояти, — Господь пошукав Собі мужа за серцем Своїм... бо ти не виконав, що наказав був тобі Господь» (1 Сам. 13:13, 14). Саул не мав ніякого благоговіння перед Богом: свою думку він ставив вище за те, що сказав Господь. І не дивно, що врешті-решт він утратив Божу прихильність, і його кінець був трагічний.

Травень
6
четвер

ПРИКЛАДИ ТЕРПІННЯ

Просимо вас, брати: напоумляйте тих, що порушують порядок, підбадьорюйте малодушних, захищайте немічних, будьте терпеливими до всіх (1 Сол. 5:14).

Є люди, які мають дивовижне терпіння — різні суворі й жорстокі випробування у своєму житті вони зустрічають із непохитною стійкістю й витримкою, покійно й лагідно витримуючи страждання, негарзди, потрясіння. Вони не припускають і думки, щоб хтось страждав через них. Вони вважають, що недопустимо своїми переживаннями завдавати болю й гіркоти іншим. Їхня повага та любов до ближніх виявляються й у цій дивній, але яскраво вираженій великодушності.

Відомий композитор В. Моцарт був ніжно люблячим чоловіком. Одного разу, коли він працював біля сплячої дружини, до кімнати зайшов слуга. Боячись, що той розбудить хвору, Моцарт швидко схопився, і в цю мить відкритий складаний ніжик упав і встромився йому в ногу. Не видавши жодного звуку, композитор поспішно вийшов з кімнати й покликав лікаря. І хоч тривалий час він не міг вільно ходити, проте від дружини це приховував.

Ще більше терпіння виявила Мері-Енн, дружина відомого британського прем'єр-міністра Б. Дізраелі. Він одружився з розрахунку, і дружина знала про це. Дітей у них не було, прожили вони щасливо 33 роки. «Усім, чого я досягнув, я зобов'язаний своїй дружині», — говорив він. Мері-Енн жила тільки для нього, усіляко підтримуючи його й дбаючи про нього.

Одного разу Дізраелі їхав до парламенту, щоб виголосити дуже важливу промову. Він неабияк хвилювався, і дружина супроводжувала його в кареті до будівлі парламенту. Через хвилювання Дізраелі не помітив руку дружини, зачинив двері карети й перебив їй кістку. Жоден м'яз не здригнувся на її обличчі. Вона провела чоловіка підбадьорливою усмішкою, а коли він зник за дверима парламенту, зомліла від болю.

Дізраелі відмовився від титулу віконт Біконсфілда, переконавши королеву Вікторію надати цей титул його дружині, — така була його подяка за все, що вона зробила для нього.

Ці приклади незвичайного терпіння є нічим докором для людей, які вважають, що будь-який їхній біль має стати предметом турботи й уваги ближніх, і поспішно засуджують тих, хто з невідомих причин не надав їм належної уваги.

Травень
7
п'ятниця

БАГАТОРІЧНА ПРАЦЯ СПАЛЕНА

Радійте надією, труднощі переносьте, перебувайте в молитві (Римл. 12:12).

Що ми робимо і який дух проявляємо, коли на нашу долю випадають випробування (часом доволі жорстокі)? Чи заламуємо ми безпорадно руки, стогнучи й плачучи? Чи впадаємо в стан сту-

пору, у тяжкий ступінь пригнічення, виражений цілковитою нерухомістю? Чи дозволяємо духові зневіри й відчаю повністю опанувати нами, так що ми перестаємо контролювати свою поведінку й стан духу? Чи ж ми протиставляємо духові відчаю терпіння та витримку, пам'ятаючи біблійну пораду: «За доброго дня користай із добра, за злого ж — розважай» (Екл. 7:14)?

Ось приклад, як діють у таких випадках «сини цього світу» на відміну від «синів світла».

С. Смайлс розповідає про натураліста Ф. Абозі, на долю якого під час його перебування в Женеві випало одне з найважчих випробувань, яке тільки може спіткати терпеливу й великодушну людину. Нижчеописаний випадок дуже схожий на нещастя, що спіткало Ньютона, котрий переніс його так само покірно.

Нарівні з багатьма своїми заняттями та дослідженнями Абозі вивчав коливання барометра, щоб виявити загальні закономірності атмосферного тиску. Протягом двадцяти семи років він щодня скрупульозно робив численні позначки на особливих аркушах паперу. Обставини склалися так, що Абозі довелося найняти нову служницю, яка ревно взялася наводити в домі лад. На другий день, увійшовши до кабінету, Абозі запитав: «Куди ви поділи аркуші паперу, що лежали на барометрі?» «Вони були такі брудні, що я їх спалила, — відповіла служниця, — а на їхнє місце поклала новий, чистий папір». Абозі мовчки схрестив руки на грудях і після хвилиної внутрішньої боротьби цілком спокійно сказав: «Ви знищили результати моєї двадцятирічної праці. Будь ласка, надалі не чіпайте нічого в моєму кабінеті».

Ось так: ані крику, ані роздратування, ані істерики — нічого із цього гріховного арсеналу не було. Терпіння, витримка, спокій. Так і повинно бути: «Усяке роздратування, гнів, лють, крик, зневага нехай віддаляться від вас разом з усякою злобою» (Ефес. 4:31).

Травень

субота

НЕТЕРПІННЯ ДАВИДА

(ЧАСТИНА 1)

То хіба Бог не захистить вибраних Своїх, що кличуть до Нього день і ніч? Чи буде Він зволікати щодо них? (Луки 18:7).

Як же діють і що роблять «сини світла», якщо в їхньому житті трапляються біди, випробування й усякі напасти? Ось Давид, що є однією з ключових постатей серед героїв, згадуваних у Біблії. Життя його було нелегким від раннього віку — іноді брати заздрили йому й недовголюбляли його, судячи з того, як відгукувався про нього старший брат Еліяв: «Я знаю зарозумілість твою та порожнечу твого серця» (1 Сам. 17:28).

Однак серце Давида було зовсім не порожнім. Господь якраз був прихильний не до Еліява чи решти шістьох його братів, коли послав Самуїла, щоб той помазав на царство одного із синів Єссея, а саме до Давида. Це про нього Господь сказав Самуїлові: «Я наглянув Собі царя». Це про нього сказав Самуїл Саулові: «Господь пошукав Собі мужа за серцем Своїм».

Це був надзвичайний юнак: богобоязливий, відданий Господу. Доглядаючи за вівцями, він складав пісні, які прославляють ім'я Боже, і співав їх. І після того, як Давид здобув блискучу перемогу в поєдинку з Голятом, Саул наблизив його до себе й зробив воєначальником. Проте, помітивши успіхи, дедалі більший авторитет і славу серед народу, Саул зненавидів юнака й вирішив убити його. Давидові довелося втікати з царського палацу, і відтоді Саул оголосив його своїм ворогом і почав відкрито переслідувати нещасного втікача як державного злочинця.

Давид зазнав гонінь з боку добірної дружини Саула. Бідний юнак переховувався в ущелинах гір і в печерах, усі пустелі були його притулком, не знав він спокою ні вдень ні вночі. Його життя постійно було в небезпеці. Страждання й скорботи, що наповнювали його душу, виливалися в палких молитвах і солодких гімнах. Своє життя та долю Давид довірив у Божі руки, і Господь дивовижним чином захищав, охороняв і рятував його від неминучої смерті. Він являв Свою участь у житті Давида явно й значущо, вірно виконуючи Свою обітницю, дану його праотцям: «Я з тобою. Я не залишу тебе». Проте якоїсь миті Давидові спала на думку богохульна ідея, що піддала сумніву колишню милість і турботу Господа про нього: «Колись я попадуся в Саулову руку. Нема мені ліпшого, як, утікаючи, утечу до филистимського краю, — і відмовиться від мене Саул, щоб шукати мене вже... і я втечу від руки його» (1 Сам. 27:1).

НЕТЕРПІННЯ ДАВИДА (ЧАСТИНА 2)

Ось хлібороб очікує дорогоцінного врожаю від землі, терпляче очікує його, доки випадуть ранній та пізній дощі. Довготерпеливі будьте й ви; зміцніть ваші серця (Якова 5:7, 8).

І пішов Давид до Ахіша, царя гатського, і той прихильно прийняв його та поселив у місті Ціклаґ. Це був явно боговідступницький план порятунку, який принижував Бога й ганьбив Його. З боку Давида це був прояв невіри, зради й невдячності щодо Господа. Минули рік і чотири місяці, відколи Давид і його люди оселилися в Ціклаґу. Раптом филистимляни оголосили воєнний похід на Ізраїль. Давид і його воїни були зобов'язані піти на війну в складі війська Ахіша. І Давид пішов, а це був кричущий злочин перед Богом: проливати кров своїх братів. Він потрапив у диявольську пастку: заплямував би свою совість, беручи участь у братовбивчій війні. Завдяки Своїй великій милості Господь і тут урятував Давида, налаштувавши филистимських князів проти нього, — вони наполегливо вимагали, щоб Давид не брав участі в цій військовій кампанії, й Ахіш, перепросивши в Давида, наказав йому зі своїми воїнами повернутися додому.

Доки Давид протягом трьох днів діставався до Ціклаґа, амалікитяни — це люте плем'я розбійників — напали на місто, розграбували його й спалили вщент, а всіх мешканців узяли в полон, так що Давид і його воїни побачили замість міста чорні обвуглені стіни й моторошне попелище. І здійняв Давид і всі, хто був з ним, несамовитий крик і нестримний плач, доки не вичерпалися сльози й вони вкрай не знеслилися. Виплакавши своє горе, народ став обвинувачувати в усіх цих бідах Давида, вирішивши побити його камінням. І ось тоді Давид, опинившись у вкрай критичному становищі, по-справжньому згадав про Бога: «Та Давид зміцнився Господом, Богом своїм» (1 Сам. 30:6). «І запитав Давид Господа, говорячи: “Чи мені гнатися за тією ордою, чи дожену її?” А Він відказав йому: “Женися, бо конче доженеш, і конче визволиш”» (1 Сам. 30:8). Давидові бракувало терпіння й витримки покійно зносити до кінця

випробування, пов'язані з гоніннями Саула. Він шукав легкого вирішення цього питання, покладаючись на свою мудрість, а не на Бога. Безпека Давида — на Небесах, а не на Землі, у руках Божих, а не в людських. І терпіння отримувати ми можемо в безмірній кількості лише від Бога, Котрий «милосердний, і милостивий, довготерпеливий, і багатомилостивий та правдивий» (Вих. 34:6).

Травень
10
понеділок

«І БІЛЬШЕ Я ЙОГО НЕ БАЧИЛА»

Для того, хто гине, товариш — то ласка, хоча б опустив того страх Всемогутнього (Йова 6:14).

Терпіння до вад характеру своїх близьких у різних випробуваннях і нещастях особливо необхідне в сімейному житті. Саме в родині оголюються вади й слабкості характеру, виявляється різниця в поглядах, звичках, вихованні. Конфліктні ситуації у зв'язку з цим неминучі, і тільки завдяки терпеливому й поблажливому ставленню одне до одного можна уникнути вкрай недоброзичливої атмосфери та розпаду сім'ї. Інакше матеріальна скрута, звільнення з роботи, загострення хвороби — словом, складний період у житті може зруйнувати навіть тривалі сімейні узи.

Ф. Янсі, відомий християнський письменник, розповів про свій досвід відвідування в лікарні групи підтримки, куди приходили смертельно хворі люди. Трагізм полягав у тому, що ці люди знали: їхні дні злічені, і згодом вони підуть із життя. Та навіть не це головне, зрештою, усі люди смертні. Головне те, як ставляться до приречених людей найближчі та найрідніші.

Одна літня жінка — дуже вродлива, сива, скромна — розповіла про свою самотність. Група поцікавилася, чи є в неї рідні. Виявилось, єдиний син зараз служить у авіації в Німеччині. Він намагається отримати позачергову відпустку, щоб приїхати до неї. А де ж чоловік? Вона знітилася й сказала: «Чоловік прийшов до мене один раз, приніс деякі речі й халат». Її голос затремтів, на очах з'явилися сльози: «Коли мене поклали в лікарню, лікар сказав йому, що в мене лейкемія. Тоді чоловік повернувся додому, зібрав речі, і більше я його не бачила». «Скільки ж років ви були

одружені?» — запитали її після деякого мовчання. У групі пролунали вигуки здивування, коли жінка відповіла: «37 років».

Пізніше автор довідався, що, за деякими даними, 70 % сімей руйнуються через смертельну хворобу одного з подружжя. У його групі було тридцять осіб, і жоден шлюб не протримався більше ніж два роки.

Ось так: звалилося несподіване горе на одного з подружжя — невиліковна хвороба, — любов зникла, терпіння вичерпалося...

Травень

Вівторок

ПЕРЕТВОРИЛАСЯ НА СТАРУ

Бо я свідчу, що по змозі й понад змогу, добровільно (2 Кор. 8:3).

Не всі залишають своїх дружин і чоловіків, уражених смертельною хворобою, наодинці з їхнім горем. Є такі, які виявляють дивовижне терпіння та самовідданість, коли одного з подружжя спіткає невиліковна хвороба з усіма болями й стражданнями. У книзі «У світлі Твоєму» наведено приклад довготерпіння та самопожертви, що безпосередньо стосується цієї теми й гідний того, щоб помістити його тут.

Відомий поет М. Некрасов мав одну гріховну пристрасть — він любив грати в карти й завдяки феноменальній пам'яті вигравав величезні суми грошей. У це важко повірити, але він виграв у карти навіть свою дружину. Купець Литкін програв Некрасову велику суму й, щоб погасити борг, запропонував йому дівчину простого походження, сироту, яка була в нього на утриманні. Кажуть, що її справжнє ім'я Килина. Вона була ще зовсім юною (дев'ятнадцять років), милою, доброю, привітною й зовні чарівною дівчиною, котра незабаром стала цивільною дружиною Некрасова. Він дав їй нове ім'я — Зінаїда — і не шкодував ані грошей, ані часу на її освіту. Вона вивчала мови, музику й опановувала манери. І, варто визнати, Некрасов досягнув своєї мети — Зіна виявилася талановитою ученицею. Вона дивилася на нього не як на чоловіка, а як на неземну істоту. А він у ній знайшов свою справжню любов і не помилився.

Однак їхнє щастя тривало недовго: несподівано в Некрасова виявили рак прямої кишки. Біль був дуже сильним. Останні 200 днів Зіна не спала, чергувала день і ніч біля його ліжка, сидячи на підлозі. Щоб не спати, вона дивилася на запалену свічку. Після цих двохсот днів і ночей Зіна з вродливої молодиці перетворилася на стару жінку із жовтим обличчям і такою ж залишилася.

Після смерті чоловіка Зіна одягла траурне вбрання й протягом наступних 38 років, до дня своєї смерті, його не знімала. Відходивши все життя в чорному одязі, вона заповідала поховати себе в білому (А. Казакевич).

Отримавши в спадок майно, жінка все роздарувала. «Хвороба Миколи Олексійовича відкрила мені, які бувають страждання, — говорила Зіна, — а його смерть показала, якою він був людиною».

Травень
12
середа

«ГОСПОДИ! СПАСИ ФІДЖІ»

Навіть тепер ми голодні та спрагли, голі й биті; ми тиняємося, трудимося, працюючи власними руками (1 Кор. 4:11, 12).

Порушуючи тему про те, що доводилося переживати апостолам Павлу та його співробітникам у служінні Богові, він писав: «Але в усьому виявляємо себе як слуги Бога: у великому терпінні, в стражданнях, в нещастях, у пригніченнях, у ранах, у в'язницях, у заворушеннях, у труднощах, у недосипаннях, у постах» (2 Кор. 6:4, 5).

Не випадково на першому місці в апостола стоїть «велике терпіння». Неможливо без великого терпіння знести й перемогти все, що він перерахував. Служителям Божим, місіонерам, благовісникам у всі часи доводилося зустрічати шалений опір ворогів істини, опинятися у важких умовах і стикатися з приголомшливими звичаями диких племен. І тільки завдяки непохитній вірі, залізного терпінню й наполегливості вони мали успіх у служінні, і Христова істина тріумфувала.

22 грудня 1838 року Джон Хант і його дружина Ханна прибули на острів Фіджі як місіонери. Те, що вони там побачили, вразило їх. Канібалізм лютував у всій своїй мерзенності й жорстокості.

Стареньких батьків убивали і з'їдали власні діти. Часто господар будинку подавав на обід гостям своїх дружину або дитину. Сталося так, що після приїзду місіонерів молодший син вождя потонув у морі. Через це були вбиті й засмажені сімнадцять молодих жінок. До того ж Ханну змусили дивитися на все це. А потім зажадали, щоб місіонери залишили острів. Однак подружжя відмовилося зробити це. Вони бачили, що нещасні дикуни із цікавістю слухали їхні проповіді й бесіди про Христа. Подружжя переклало на мову фіджі Новий Завіт і безстрашно проповідувало Слово Боже. Багато острів'ян повірило, були організовані громади християн. Згодом Хант тяжко захворів. Аборигени почали молитися за нього. «О Господи! — кликав один із них. — Ми дуже погані. Забери мене! Забери десятьох із нас, але помилуй Твого слугу, щоб він проповідував нам про Христа!» Хант, помираючи, молився зі сльозами: «Господи, благослови Фіджі! Спаси Фіджі!»

Усі жителі острова були глибоко зворушені його смертю, і навіть злісний вождь Такомбау повірив та відкрито визнав Христа своїм Господом. Згодом більшість жителів Фіджі прийняла християнство, тому острів був названий «перлиною в місіонерській короні» (Р. Морган).

Травень
13
четвер

ВЕСІЛЛЯ, ЩО НЕ ВІДБУЛОСЯ

І маєш терпеливість, і постраждав за Моє Ім'я, але не знемігся (Об'явл. 2:3).

Не тільки місіонерам і благовісникам доводиться терпляче й самовіддано нести світло Євангелія в цій темряві. Ті, хто ревно розповсюджує Біблію, теж змушені терпіти гоніння, знущання, тортури й страти. Це відбувається й у наш високоосвічений час, як було це і в язичницькому Римі, і в похмурий період Середньовіччя.

У книзі «Солодкість гонінь» автор розповідає про одну молоду китайську християнку Марту. Вона була заручена, але вирішила відкласти одруження на два роки. Дівчина щиро відгукнулася на заклик доправляти Біблію туди, де в них була гостра потреба. «Я пригадую зустріч із Мартою в м. Сіань, — розповідає Д. Уонг. —

Ми домовилися на дев'яту вечора, але зустрілися лише о першій годині ночі. Вона роздавала Біблії в одному із сіл, тому запізнилася. Місцева влада дізналася про її діяльність, дівчину по-звірячому побили, пограбували й закривавлену кинули на безлюдній дорозі. І ось ми зустрілися. Обличчя в неї розпухле, у подряпинах. Я запитав: «Що трапилося? Тебе побили?» «Та ні, — зніяковіло відповіла Марта, — це в мене давно». Відвідуючи віддалені китайські села, вона часто ночувала в занедбаних халупах або в полі просто неба. Дівчина вся була в пухирях від укусів комарів та інших комах. «Завтра підемо до лікаря», — сказав я. «Ні, ні, — не погоджувалася Марта, — не можу. Завтра треба встигнути на ранковий потяг до району Внутрішньої Монголії. Біблії готові?»

У серпні 1983 року Марта безслідно зникла. Це відбулося під час антивоенної кампанії в Китаї, коли християн затримували, катували і страчували. Ми почали хвилюватися за долю Марти. Однак їй якось вдалося через друзів передати нам записку. Виявляється, її заарештували, звинувативши в поширенні «релігійного опіуму». «Не знаю, яке покарання на мене чекає, — повідомила Марта, — але я благаю: моліться за мене». Записка закінчувалася словами апостола: «...І за мене (моліться), щоб мені було дано слово, коли відкриваю свої уста, аби відважно проповідувати тамницю Євангелія, за яке я є послом у кайданах, щоб сміливо про нього говорити, як мені й належить» (Ефес. 6:19, 20).

Через якийсь час ми отримали звістку, що Марту втрапили. А їй виповнилося лише 24 роки...

Травень
14
п'ятниця

ЄДИНИЙ ГРІХ

Тому й ми, маючи довкола себе таку велику хмару свідків, відкиньмо всяку гордість та гріх, що нас легко обплутує, з терпінням прямуймо до тієї боротьби, що перед нами (Євр. 12:1).

Про Мойсея Господь одного разу сказав дивовижні слова Свого благовоління: «У всім домі Моїм він довірений! Говорю Я з ним уста до уст, а не видінням і не загадками» (Чис. 12:7, 8). Він

був людиною надзвичайної долі. Перш ніж досягти таких близьких взаємин з Богом, Мойсей пройшов, згідно з Провидінням, три етапи виховання. Приречений на смерть при народженні, він був дивовижним чином урятований і всиновлений дочкою фараона, яка попросила рідну матір Мойсея вигодувати та виростити його до 12 років. Саме в цей період мати намагалася вкласти в душу сина непорушні основи віри в Бога-Творця та Його святі закони, які жодні сили зла не могли похитнути в ньому протягом усього подальшого життя.

Потім він був узятий до царського палацу, там вихований і навчений найвищої мудрості тих часів. Пройшовши цей другий період світського формування особистості, Мойсей як спадкоємець єгипетського трону змушений був тікати через те, що фараон виніс йому смертний вирок. Утікши до землі Мідіян, він став пастухом овечих отар, пройшовши ще один, третій, період виховання — вищого з вищих, де вихователем був Сам Господь. Протягом сорока років наодинці з природою, серед величних гір Мойсей споглядав могутність, красу й славу Божу, і його характер перетворювався на образ і подобу Творця. Цьому сприяв і постійний догляд за стадом боязких терплячих овець. «У школі самозречення і нестатків він мав навчитися терпіння й самовладання» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 247).

І там з'явився Мойсеєві Господь та звелів йому вивести ізраїльський народ з єгипетського рабства і ввести до Обітованого краю. Бог запевнив його, що невідступно буде поруч із ним. Неможливо уявити, що довелося пережити й перенести Мойсеєві, коли він вів народ до Ханаану. Безперервні нарікання, невіра, ідолопоклонство, заколоти — яке ж потрібно було мати терпіння, щоб не грішити! Єдиний раз Мойсей утратив самовладання, коли роздратовано вигукнув до народу, котрий вимагав води: «Чи ж з цієї скелі ми введемо для вас воду?» Адже Господь сказав йому: «Ти та брат твій Аарон... скажете до тієї скелі на їхніх очах, — і вона дасть свою воду». Цим учинком Мойсей знеславив Бога в очах народу. Воістину: «А терпеливість хай має досконалу дію, щоб ви були досконалі та бездоганні і щоб нічого вам не бракувало» (Якова 1:4).

НЕТЕРПИМІСТЬ ЩОДО ДЕСПОТИЗМУ

І не зміг Господь більше знести зла ваших чинів, та ті гидоти, що ви наробили (Єрем. 44:22).

Мойсей протягом сорока років терпляче ніс тягар, пов'язаний із вадами й хибами норавливого невдячного народу. Однак в історії людства чимало прикладів, коли народам доводилося терпіти деспотизм і самодурство їхніх правителів. Адже, зійшовши на царський престол чесними й нечесними шляхами, людина відчуває смак влади, прокидаються диктаторські гени, і вона виявляє жорстокість та безумство. Правильно сказав англійський історик Дж. Актон: «Влада розбещує, абсолютна влада розбещує абсолютно». Тирани, які зловжили владою, закінчують своє життя трагічно, бо терпіння — не вічне.

Такий собі тиран Триз, за свідченням Еліана, бажаючи запобігти змовам і злочинам проти себе, заборонив підданам будь-де — на вулиці чи в будинках — розмовляти одне з одним. Це виявилось зовсім нестерпним, і вони вирішили хитрістю обійти наказ тирана: кивали одне одному, робили рухи руками, дивилися або похмуро, або спокійно й весело, у біді та смутку насуплювали брови, виразом обличчя повідомляли ближньому про свій душевний стан. Скоро й це почало лякати тирана: він побоювався, що через красномовність рухів навіть саме мовчання підданих загрожує йому. Тоді він їм суворо заборонив і такі бесіди. Після цього один чоловік, якому несла було вже терпіти й сидіти склавши руки, бажаючи покласти край єдиновладдю, прийшов на ринкову площу й залився гіркими сльозами. З усіх боків його відразу ж оточив народ, і всі теж почали лити сльози. Тут до тирана дійшла вістка, що всі стоять нерухомо, але плачуть у три струмки. Триз поспішив і цьому покласти край, поневоливши не тільки язика своїх підданих, але й очі, позбавивши їх природженої свободи. У супроводі своїх охоронців, він подався на площу, щоб присікти плач. Щойно Триз наблизився до людей, як ті накинулися на охоронців, забрали в них зброю й убили тирана.

Пророк Даниїл говорить про жорстокого царя, якого одного разу налякають «вістки зі сходу та з півночі, і він вийде з великою лютістю, щоб багатьох погубити та зробити закляттям... та він приїде до свого кінця, але не буде йому помічника» (Дан. 11:44, 45). Деспотизму диявола й усіх земних тиранів скоро настане кінець. І доводиться лише дивуватися Божому довготерпінню...

Травень
16
неділя

ЗАГУБЛЕНИЙ ПАКУНОК

Як хтось між вами страждає, хай молиться (Якова 5:13).

У нашому повсякденному житті ми нерідко потрапляємо у важкі ситуації або в нас виникають конфлікти з різними людьми — усе це може надовго вибити нас із рівноваги й штовхнути в зневіру та смуток, якщо ми не виявимо терпіння й самовладання.

Відомий скульптор П. К. Клодт не надавав великого значення грошам. Одного разу він отримав за свою роботу значну суму й не знав, куди ці гроші заховати. Пачка була чимала, і він попросив загорнути їх у папір. Так він із цим пакунком і пішов додому. Дорогою в нього з'явилася якась ідея, і він вирішив зайти до майстерні. У майстерні скульптор поклав пакунок з грішми біля пічки й забув про нього. Незабаром його покликали вечеряти...

Наступного ранку Клодт запитав дружину: «Жюлі, учора я гроші тобі віддав?» — «Ні, Петрику, ніяких грошей ти мені не давав». — «Як же так? О, стривай». Він зазирнув у комод, де зазвичай зберігав свій капітал, але грошей там не виявилось. Згадавши, де їх поклав, він послав за ними в майстерню. Проте грошей і там не було. Покликали слугу Арсенія, запитали, чи не бачив він паперовий пакунок у майстерні. Слуга сказав, що, розтоплюючи піч, кинув туди якийсь згорток разом з іншими паперами — він поряд лежав.

Почувши це, Клодт вигукнув: «Це ж треба!..» І махнув рукою: «Ну, що поробиш? Буває». І, як згадує його правнук Г. Клодт, дідусь любив повторювати: «Чи багато людині потрібно? Шматок хліба — і ситий» (Є. Мансуров).

Однак що роблять віруючі, як вони діють, коли їх спіткає нелегке випробування? Псалмист Давид, якому довелося зазнати

у своєму житті чимало труднощів і який неодноразово дивився смерті в очі, поділився, де він шукав у таких випадках підтримку й допомогу. «Бо чую багато шептання, страхання навколо, як змовляються разом на мене, – вони замишляють забрати мою душу, а я покладаю надію на Тебе, о Господи, я кажу: “Ти мій Бог!” ...спаси мене в ласці Своїй» (Псал. 31:14, 15, 17).

Травень
17
понеділок

НЕВИЛКОВНА ДЕПРЕСІЯ

Ви чули про терпіння Йова і знаєте Господній кінець, що Господь дуже милосердний та щедрий (Якова 5:11).

Стою в черзі в поліклініці, поруч жінка років 45, пригнічена, похмура. Мені захотілося дізнатися причину її такого стану, і я запитав у неї про це.

— Чому я така? — жінка сумно поглянула на мене. — А як мені бути веселою? Ось уже два роки, як я в глибокій депресії. Ніяк не можу вийти із цього стану.

— Щось страшне сталося у вашому житті?

— Так, я пережила велике горе. Ми з чоловіком усе життя збирали гроші, щоб купити будинок. Він — учений, ми з ним у закордонні відрядження їздили. Платили нам непогано, у доларах. У нас зібралася чимала сума. І ось чоловік вийшов на пенсію. Вирішили придбати маєток, щоб у своєму будинку доживати останні роки. Підшукали дім у Калузі, зійшлися в ціні, узгодили, коли будемо оформляти в нотаріуса. Чоловік домовився, щоб у банку в призначений день підготували готівкою певну суму у валюті. Отримав їх, прийшов додому. (Мене в цей день не було вдома, до рідних поїхала). Раптом пролунав телефонний дзвінок — зателефонували з відділу розрахунку за послуги міжнародного телефонного зв'язку й повідомили, що в нас є заборгованість. Чоловік сказав, що днями всі рахунки оплатив. Йому відповіли, що саме наш номер зафіксував міжнародні переговори. Чоловік не погоджувався, і йому запропонували перевірити наш телефонний апарат, приславши майстра. І відразу до нас у квартиру завітав «майстер» — чоловік, невисокий на зріст, середніх років, рудий, в окулярах. Почав огля-

дати наш апарат. Потім сказав, що потрібно ще в кіоску перевірити. Він відчинив двері, і до квартири ввійшли троє чоловіків: у масках, з пістолетами. Почали вимагати гроші. Чоловік без опору віддав усі, що зняв з рахунку. Нічого більше вони не взяли у квартирі, навіть золоті прикраси не чіпали. І так ми за мить втратили все, що збирали довгі роки. Скажіть, як же тут не бути пригніченим? Як не засмучуватися? Ось тому я й страждаю від депресії, і лікарі нічим не можуть допомогти.

Мені було щиро шкода цю жінку. Знала б вона Господа, не побивалася б так. Вона б до Нього прийшла зі своїм горем, і Він не тільки заспокоїв би її, але й дав би їй терпіння витримати цей удар, не впадати в розпач і депресію, оскільки Він сказав: «До Мене поклич в день неволі, — Я тебе порятую, ти ж прославиш Мене» (Псал. 50:15).

Травень
18
вівторок

«ВІД МОГО ОДЕРЖИТЬ»

Плід же Духа — любов, радість, мир, довготерпіння, ласкавість, доброта, віра, лагідність, стриманість (Гал. 5:22, 23).

Терпіння — одна з граней любові, її прояв. Є люди, яким властиве величезне терпіння. Висловлюючись сучасною науковою мовою, поєднання генів природи в них таке, що вони володіють терпінням, стійкістю й витримкою у важких обставинах життя, у складних випробуваннях і частих спокусах. Не кожному дано бути щасливим володарем таких генів. І хоч усе в нас відбувається відповідно до законів генетики, створених Богом, але Він як їхній Автор зберігає за Собою право будь-якої миті втрутитися в природний плин цих законів. Звідси й унікальні дари, які проявляються в окремих людей.

Що ж залишається робити тим, хто не має такої переваги? Чи можна таким людям навчитися терпіння або отримати його згори? Так, можна і навчитися, і знайти його. Біблія говорить, що місія Святого Духа полягає в тому, щоб продовжувати здійснене Христом спасіння: зробити дієвим плід Його самопожертви, утілити образ і подобу Божу в душах, що повірили й прийняли Христа. Апостол Павло розкриває, у чому полягає плід Святого Духа, і серед перерахованих

властивостей є й довготерпіння — отже, терпіння можна (і потрібно!) здобувати завдяки зусиллям Святого Духа в нашій душі. Щоб виростити в нас плід, Святий Дух використовує смуток, життєві удари.

У Біблії сказано: «Брати мої, майте велику радість, коли попадаєте в різні випробування, знаючи, що випробування вашої віри розвиває терпеливість» (Якова 1:2, 3). «І не лише нею, а й хвалимося, коли страждаємо, знаючи, що страждання виробляє терпеливість» (Римл. 5:3). І якщо вчення Христове відкриває нашому розуму цю істину, то Святий Дух втілює її в нашому серці, оскільки Ісус сказав, що Він «від Мого одержить і сповістить вам» (Івана 16:14).

Саме смуток, удари, «вогонь, що трапляється для... випробування» загартовують нас, народжують у нас стійкість, твердість, терпіння в духовній боротьбі. І якщо ми за цих обставин проявляємо нарікання, відчай, то це Господь подає нам сигнал, що треба виправити наш стан: «У вашій терпеливості здобудете ваші душі». І Святий Дух готовий розвивати та зміцнювати в нас терпіння, стійкість, витримку — у цьому Його свята праця й зусилля у формуванні нашого характеру.

Травень
19
середа

«Я НАВЧИВСЯ»

Добре мені, що я змучений був, — щоб навчитися
Твоїх постанов! (Псал. 119:71).

Один еритрейський юнак, як розповідає Еліан, тривалий час, доки не досягнув зрілого віку, відвідував школу Зенона (Зенон — філософ, стоїк, приблизно 300 р. до Р. Х.). Після повернення сина на батьківщину батько почав розпитувати, чого він навчився за цей чималий термін. Той відповів, що покаже свою мудрість, і справді незабаром випала така нагода. Якось батько розсердився на сина за щось і навіть сильно побив, але юнак терпляче витримав удари й сказав, що навчився, не обурюючись, зносити гнів батьків. Звісно, постає запитання: чи навчилися ми, християни, від нашого Вчителя лагідності й покори? (Див. Матв. 11:29).

У книзі «Де Бог, коли я страждаю?» автор порушує питання про причину страждань, які здаються людям цілком безглуздими.

Наприклад, життя батька, якого вразила хвороба Альцгеймера. Про нього піклується дочка, щодня її серце стискається від болю — перед нею лише жалюгідна тілесна оболонка того, хто раніше був батьком. Або розумово відстала дитина. Тіло не слухається її. Вона ніколи не навчиться говорити, не розумітиме, що відбувається, — і це на все життя. У чому ж сенс страждань цих людей?

Автор ознайомився з досвідом Ю. Трогіша — лікаря зі Східної Німеччини, який присвятив своє життя роботі з розумово відсталими дітьми. Лікаря непокоїло запитання: «Чи є взагалі сенс в існуванні таких дітей?» Тривалий час він не знаходив відповіді. Одного разу йому довелося проводити курс для нових співробітників медичного центру. Минув рік, і лікар попросив їх написати відповідь на запитання: «Які зміни відбулися у вашому житті відтоді, як ви почали працювати з каліками?» І ось які відповіді він отримав:

«Я став більш чуйним до людського страждання, у мене з'явилася бажання допомагати».

«Я навчився терпіння».

«Спостерігаючи за розумово відсталими, я краще зрозумів себе».

«Я став більш терпимим. Мої дріб'язкові проблеми не здаються мені надто серйозними. Найбільше я вдячний Богові за те, що Він мені показав: любов'ю можна досягти більшого, ніж ненавистю й силою...»

Лікар Трогіш знайшов відповідь на своє запитання: сенс страждань цих дітей — зміни в житті тих, хто з ними працює, хто пізнає істини, яких не навчить жоден навчальний заклад світу.

Травень
20
четвер

НЕТЕРПИМІСТЬ ДО ІНАКОМИСЛЕННЯ

Любіть один одного по-братерськи; пошаною один одного випереджайте (Римл. 12:10).

Однією з поширених бід на Землі є нетерпимість до думки іншого. Люди не просто час від часу страждають цим через своє погане виховання або через нездатність із повагою ставитися до думок, що відрізняються від власних, а також через невміння вести бесіду або диспут у доброзичливому дусі. Це притаманне на-

шій зіпсованій гріхом природі, учинки й слова якої є відображенням нашого егоїстичного «я». Пихатість, гордіня, чванство — це стихія нашого егоцентризму. Наша порочна філософія ґрунтується на всеосяжному принципі: «Я, — і більше ніхто!» (Ісаї 47:10). Наше «я» наскрізь пронизане духом обожнювання, ця проклята хвороба передалася нам від днів Едену, і немає на Землі ліків, які б зцілили її. Тільки кров Христа може омити нас від цієї демонічної недуги та звільнити від її рабства.

Фарисеї, законники, вожді ізраїльського народу вкрай вороже сприймали все, що говорив Господь Ісус. Їхня реакція на Його найглибші Божественні одкровення закінчувалася в кращому випадку блюзнірською образою: «Ти — самарянин, і в Тобі біс», у гіршому — хапали каміння, щоб убити Спасителя. Що ж це, якщо не релігійний фанатизм? Хіба Біблія цього навчає? Невже супротивники Христа були настільки впевнені у своїй правоті й безпомилковості, що й Біблію безсоромно піддавали ревізії на догоду своїм поглядам? Хіба їм не було відомо, у якій манері вели багатоденні дискусії Йов і його троє друзів? З якою гідністю та повагою до думки інших висловлював кожен учасник свої погляди!

Так, іноді різкувато звучали їхні промови. Але не кричали ж вони Йову: «Ти біснுவатий!» І за каміння не хапалися, щоб кидати у свого опонента. Адже розмову вели не про тісто й не про те, з якої шкіри краще виготовляти взуття. Вони порушували найбільш піднесені й важливі теми: говорили про участь Бога в долі людини, про причини страждання людей, про принципи побожного способу життя... Потрібно бути терпеливим до іншого погляду. Неприпустимо демонстративно критикувати думку співрозмовника. Любові це не властиво: вона не величається, не поводить нечемно, не шукає свого. Нетерпимість до інакомислення недозволена християнам!

Травень
21
п'ятниця

РОЗБІЖНОСТІ ТА ТЕРПИМІСТЬ

Нічого не робіть наперекір чи з марносластва, але в покорі вважайте одне одного більшим за себе» (Филип. 2:3).

З різних причин між людьми виникають конфлікти. Біблія повідомляє про суперечки, учасниками яких стали навіть відповідальні Божі служителі. У книзі Дії апостолів сказано, що між Павлом і Варнавою «постала незгода, так що розійшлися вони один з одним» (Дії 15:39). Що ж сталося між цими благословенними братами, яких особисто покликав Господь і Святий Дух на особливе відповідальне служіння? Адже вони успішно звершували місіонерську працю серед язичників, це були ефективні благовісники Євангелія. І ось — розлука. Чому так трапилось?

Вирушивши в першу місіонерську подорож, Павло й Варнава взяли із собою також Івана Марка. І коли проповідники вістки Христа зустрілися з лютим опором з боку ворогів істини й труднощі зростали на кожному кроці, Іван, «не звиклий до труднощів, занепав духом через небезпеки й нестатки, що зустрічалися на їхньому шляху» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 169), і відмовився йти далі, залишивши їх. Згодом Павло та Варнава вирішили відвідати організовані ними церкви, і Варнава дуже хотів, щоб Іван теж брав участь у цьому. Однак Павло вважав, що він не гідний розділяти з ними це служіння. Саме тому між братами й постала незгода. Незгода» — у м'якій формі перекладене грецьке слово *παροξυσμός* (*параксюсмос*), що має таке значення: «роздратування; сварка; жорстока суперечка, викликана істотними розбіжностями в думках; запекла дискусія» (Словник Клеона Л. Роджерса).

Таким чином, відбулася, вочевидь, дуже серйозна розмова. Невипадково в сучасному перекладі цей текст звучить так: «Постала незгода, так що розійшлися вони один з одним» (Дії 15:39). Причиною цієї незгоди була, безперечно, нетерпимість до думки співрозмовника. І тут Павло був надмірно суворий і категоричний. Наслідки виявилися сумними: ці два вірних і самовідданих воїни Христа розлучилися і... більше не трудилися разом. Сумно про це думати. Проте урок очевидний: до думок інших, до їхніх поглядів потрібно проявляти терпеливість. У цій історії втішає те, що Павло згодом усвідомив свою неправоту й помирився з Марком, і той став для нього втіхою (див. Колос. 4:10, 11). І навіть перед смертю Марко потрібен був апостолу для служіння (див. 2 Тим. 4:11). Так і повинно бути між слугами Божими.

НЕТЕРПИМІСТЬ ВІДОМИХ

Покоління, — які гордісні очі його, а повіки його як піднеслися! (Прип. 30:13).

Ось кілька прикладів того, яке презирливе ставлення та нетерпимість виявляють до людей (їхніх думок, успіхів, поглядів) ті, кого у світі вважають великими й відомими.

Г. Гегель: «Був самолюбний, не терпів заперечень, ніколи не зглянувся ні на кого. З висоти своєї думки зневажав людей. Він знищував своїх супротивників, не гребуючи засобами. До його величі треба додати владність природи, що проявилася пізніше. Гегель вимагав цілковитої покори».

В. Маяковський: «Будь-яке різке зауваження на його адресу могло перетворити вчорашнього друга на запеклого ворога. А чужий успіх він розцінював як власну поразку. Він хотів бути першим у всьому: у любові, творчості, добробуті, але... не вмів».

І. Бунін: «Не зносив заперечень. Він звик до того, що всі благоговійно слухають його, не наважуючись перервати. Якось на обіді, коли Бунін був на рідкість у доброму гуморі й невтомно розповідав про дореволюційне життя Москви, один з гостей раптом перебив його: “Дозвольте сказати, Іване Олексійовичу, що, на мою думку...” Бунін через плече зміряв його нищівним поглядом і з неприхованим подивом майже проспівав: “На вашу думку, — розтягуючи й підкреслюючи “вашу”, — скажіть, будь ласка!” — ніби не припускаючи можливості своєї думки в людини, яка наважилася його перервати. Той настільки зніяковів, що, почервонівши, уже не зміг висловити “свою думку”, а Бунін, гидливо посміхнувшись і знизавши плечима, продовжував свою розповідь, наче й не було нічого, не усвідомлюючи, що він смертельно образив людину» (Є. Мансуров).

С. Єсенін: «Виявлені до нього байдужість або нехтування немов прибивали його. “Мені — Єсеніну — з вами розмовляти не слід. Я — Єсенін, а ви хто? Ви — нічого, ні-чо-го”, — ось лексикон Єсеніна під час зустрічей, знайомств, зіткнень».

Можна продовжувати й продовжувати цей список «великих і відомих» світу цього: про їхнє надмірне честолюбство та нетер-

пимість до думок, авторитету, успіху людей, але й цих достовірних свідчень удосталь — вони підтверджують біблійну істину: «Хто погорджує ближнім своїм, той позбавлений розуму» (Прип. 11:12). Для християнина апостольський принцип «Шануйте всіх» (1 Петра 2:17) — священний.

Травень
23
неділя

ЗНЕНАВИДЖЕНІ ВСІМА

Вас будуть усі ненавидіти за Моє Ім'я, але хто витерпить до кінця, той спасеться (Матв. 10:22).

Істинний християнин обов'язково буде гнаний. Нікому з тих, хто прийняв у своє серце Христа, не уникнути ненависті й образ. Це неможливо, оскільки неминуче через одну просту причину: ми живемо в умовах боротьби між Христом і сатаною. І якщо в цій боротьбі людина залишає темряву, іде до світла й стає воїном Христа, сили зла спрямують на неї шквал своєї ненависті й зроблять її життя нестерпним без допомоги Господа. Сили темряви намагатимуться зробити все, щоб спокусити та повернути до свого табору того, хто повірив у Божого Сина.

Гоніння неминучі. Вони будуть різні. Одна річ, коли найближчі та найрідніші будуть ображати, принижувати, соромити, дорікати й чинити різні перешкоди людині, яка повірила, аж до того, що виженуть із дому й навіть позбавлять життя. Так, безперечно, важко переживати, коли близькі люди стають злісними, лютими гонителями, проте Ісус закликав нас до терпіння: «Але хто витерпить до кінця, той спасеться» (Матв. 10:22).

І зовсім інша річ, коли держава видає закони, згідно з якими християн оголошують злочинцями, і тоді їх очікує позбавлення прав, заслання й страти. Гоніння свідчать про моральну сутність Люцифера та його послідовників, яким зовсім чужа любов. Сатана і його агенти — не просто носії зла (ненависті), але саме зло. В арсеналі їхньої боротьби з носіями світла й любові немає інших видів зброї, окрім залякування, примусу, насильства, тортур і страт. Християни апостольського часу зазнали несамовитої атаки сил зла, що діяли через юдеїв, язичників та органи державної влади.

Від вірності, мужності й терпіння перших християн залежали успіх і подальше торжество проповіді істини Христа. На них була покладена найбільша відповідальність: поширення та передання наступним поколінням знання про нескінченну любов Бога, Котрий пожертвував Сином Своїм Єдинородним заради спасіння грішного людства. Коли апостоли й перші християни ціною пролитої крові, як і їхній Спаситель, переможно виконали свою місію, диявол не припинив жорстоких гонінь на християн: наступні 200 років були епохою переслідування віруючих в Ісуса. І тільки 313 року був виданий Міланський едикт, який приніс християнам свободу.

Травень
24
понеділок

ВЕЛИКЕ ГОРЕ (ЧАСТИНА 1)

Бо буде тоді велике горе, якого не було від початку світу дотепер, і не буде (Матв. 24:21).

У розмові з апостолами на Оливній горі Господь передбачив, що одного разу настане «велике горе, якого не було від початку світу дотепер, і не буде». Що мав на увазі Христос? У який історичний час та у зв'язку із чим станеться це «велике горе»?

Усі три євангелісти-синоптики одностайно стверджують, що причиною розмови на Оливній горі було прохання одного з учнів Христа, щоб Господь звернув увагу на велич і багатство храму. У відповідь Спаситель сказав, що храм буде зруйнований, так що «не залишиться тут каменя на камені». Це повідомлення Господа вразило апостолів, і вони не могли не запитати Його про це конкретніше. Четверо з апостолів наодинці з Ним запитали, коли це буде. Коли відбудеться ця страшна для ізраїльського народу подія — зруйнування храму? Водночас слід зазначити, що з трьох євангелістів, які висвітлюють цю відому бесіду, двоє — Марко й Лука — пов'язують запитання «коли це буде?» безпосередньо з подією зруйнування храму. Господа не запитують про кінець світу й Прихід Христа.

Таким чином, запитання про «велике горе» євангелісти відносять до часу запусіння Єрусалиму й зруйнування храму. Однак

Матвій згадує, що апостоли поставили Христові запитання, пов'язуючи знищення храму безпосередньо з кінцем світу й Приходом Господа. Це не була їхня позиція — так говорили рабини й народ: Месія, прийшовши, згідно з передбаченням пророків, у середовище вибраного Богом народу, повинен на якийсь (нетривалий) час піти на Небеса й потім повернутися. Однак думка про те, що між цими двома подіями повинні минути тисячоліття, не відповідала їхнім поглядам. «Чи не в цей час Ти відновиш царство Ізраїля?» (Дії 1:6) — таким було їхнє уявлення. Христос не уточнив, чи відбудеться зруйнування храму та кінець світу одночасно. «Він поєднав зображення двох великих подій, даючи учням можливість самим зрозуміти їхнє значення» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 628).

Так, тут є над чим серйозно замислитися...

Травень
25
ВІВТОРОК

ВЕЛИКЕ ГОРЕ

(ЧАСТИНА 2)

**Бо буде велике горе на землі й гнів на цьому народі
(Луки 21:23).**

Коли ж відбудеться передбачене Христом «велике горе», якого не було ніколи й подібного не буде? У світлі Біблії та слів Господа можна розглянути три варіанти: 1) горе, яке спіткало Ізраїль через зруйнування Єрусалима й храму, загибель Ізраїлю як держави і втрата його месіанського призначення; 2) горе, пов'язане з гоніннями на інакодумців, що здійснювало папство як завершена форма монархічного єпископату, котра перетворилася на релігійно-політичну владу (ці гоніння відбувалися протягом тривалого історичного періоду 1260 днів/років); 3) горе, пов'язане із заключними сценами великої боротьби між Христом і сатаною, яка повинна бути жорстокою, лютою та може завершитися загибеллю багатьох людей. Кого ж спіткає це «велике горе»? Хто повинен зазнати його?

У розмові на Оливній горі Господь насамперед говорив про гоніння Своїх послідовників (див. Матв. 24:9; Марка 13:9; Луки 21:12-17). Проте пророцтво «про велике горе» не стосується пер-

ших християн і застосовувати його до їхніх гонінь можна як порівняння. Це пророцтво також стосується Ізраїлю, хоч і не в повному обсязі. Христос називає переживання, які спіткають безпосередньо ізраїльський народ, «великим горем» (Матв. 24:21). Однак горе, що тривало 1260 років, справді можна назвати «великим горем» як через тривалість, так і через жорстокість переслідування інакодумців, здійснюване папством. Згодом воно заснувало інквізиційні суди, які засуджували так званих еретиків, переважно до спалення на вогнищі. Для щирих послідовників Христа це був період небачених і кричущих методів викорінення будь-якого інакодумства.

Травень
26
середа

ВЕЛИКЕ ГОРЕ (ЧАСТИНА 3)

Бо тими днями буде таке горе, якого не було від початку світу, що його створив Бог, і аж донині, і більше не буде! (Марка 13:19).

Горе, яке спіткає і Церкву Христа, і все людство безпосередньо перед Другим приходом Господа, справді буде «великим горем». Дияволу буде дана можливість діяти в максимально допустимих Богом межах.

Смертельна рана першого звіра (див. Об'явл. 13) тоді буде зцілена не інакше, як силою другого звіра з ягнячими рогами (символ США), котрий нині є гегемоном на Землі. Оскільки він — знаряддя дракона, то й методи його в досягненні цілей пов'язані з насильством: воєнним, економічним, дипломатичним... Близький той день, коли на світовій арені знову з'явиться головний гравець — папство, яке є найсильнішим знаряддям Люцифера в боротьбі з Христом.

Задум диявола очевидний: щомиті він жадає, щоб усі люди були його сліпими рабами й беззаперечно поклонялися йому, немає значення — прямо чи опосередковано, свідомо чи ні. Оскільки в боротьбі проти Бога та Його правління Люцифер відкидає авторитет Творця і Його моральний Закон, то на Землі наприкінці запалає лютий вогонь репресій проти тих, хто кориться Закону Божому як одкровенню Його любові, моральної сутності Бога, Його харак-

теру та волі. Безперечно, заповідь про суботу як одна із заповідей Закону, що відкинута й знехтувана в християнському світі, стане центральним питанням у цій останній боротьбі. Субота — ознака авторитету Творця, Котрий дав життя всім істотам у безмежному Всесвіті й тому гідний подяки, благоговіння та поклоніння.

Увесь християнський світ дотримується неділі, і папство стверджує, що саме воно своїм авторитетом установило неділю замість суботи.

Божих дітей, які дотримуються суботи, чекають переслідування: буде виданий указ усесвітнього масштабу про знищення тих, хто поклоняється Богові й дотримується Його Заповідей. Ось воно — «велике горе»! Увесь світ буде учасником останнього зіткнення. Цього періоду стосуються слова: «Тут терпіння святих, які беруть Божі заповіді та віру Ісуса» (Об'явл. 14:12). Тоді Христос особисто з'явиться та звільнить від загибелі Свій народ!

Травень
27
четвер

ВИПРОБУВАННЯ ТЕРПІННЯ

Якщо терпимо, то будемо з Ним і царювати; якщо відречемося, то й Він відречеться від нас (2 Тим. 2:12).

У книзі «Лекції моїм студентам» Ч. Сперджен наводить приклад, як пастор М. Вілкс випробовував одного юнака, що виявив бажання стати місіонером і працювати в Індії. М. Вілкса попросили з'ясувати придатність юнака для цього служіння, тому пастор написав йому листа, запропонувавши зустрітися з ним у визначений день о 6 годині ранку. І хоч той жив далеко від місця зустрічі, але рівно о 6 ранку він був на місці. Минала година за годиною, проте Вілкс не з'являвся. Нарешті він прийшов і, запросивши юнака до кабінету, одразу запитав: «Отже, юначе, ви хочете бути місіонером?» — «Так, хочу». — «Чи любите ви Ісуса Христа?» — «Сподіваюся, що так». — «У вас є якась освіта?» — «Так, але не вища». — «Тоді з вашого дозволу я проекзаменую вас. Ви можете вимовити по літерах слово “кішка”?»

Юнак зникнув, не зовсім розуміючи, як слід відповідати на таке дивне запитання. Обурення боролосся в ньому з необхідністю покоритися, та все ж він чітко промовив кожную букву: “К-і-ш-к-а”. — «Чу-

дово, — сказав Вілкс, — а тепер промовте по літерах слово “собака”». Нещасний юнак у край знітився, але Вілкс сказав: «Не хвилюйтеся. Ви чітко сказали перше слово. Думаю, що впораєтеся й із другим». Молодий Йов сказав: «С-о-б-а-к-а». — «Чудово. А тепер звернімося до арифметики. Скільки буде двічі по два?» Дивовижно, як вистачило терпіння в юнака, щоб не обуритися й, не назвавши все це знуцанням, демонстративно не піти. Однак він відповів правильно, і його відпустили.

На засіданні комітету місіонерського товариства пастор Вілкс сказав: «Я від щирого серця рекомендую цього юнака. Я перевіряв його характер, піддавши такому випробуванню, яке мало хто витримає би. Я випробував його самовідданість, змусивши встати рано вранці. Я випробував його вдачу, смиренність, він може по буквах сказати слова “кішка” й “собака”; він знає, що двічі по два дорівнює чотири. Цей юнак буде чудовим місіонером!»

Якщо в щоденних незначних, але гострих ситуаціях ми виявляємо християнське терпіння та витримку, то й у важких обставинах життя зберігатимемо терпіння. Закономірність Христа непорушна й універсальна: «Вірний у найменшому — і у великому вірний; несправедливий у найменшому — і у великому несправедливий» (Луки 16:10).

Травень
28
п'ятниця

«ПОТЕРПИ МЕНІ»

**Прошу вас, брати: будьте, як я, бо я такий же, як ви.
Нічим ви мене не образили (Гал. 4:12).**

Усі ми помиляємося, до того ж «всі ми багато грішимо» (Якова 3:2). І гріхи бувають різні: ми засмучуємо рідних або друзів, співробітників або навіть людей, яких зустріли один раз у житті, черговою безтактністю, уїдливіми компліментами, нестачею уваги, злою іронією й навіть нерозумними жартами. Усе це може породжувати відповідну реакцію, і неприємностей не уникнути. Добре, якщо в таких ситуаціях усе закінчується успішно, і тільки тому, що люди з терпінням сприймають наші моральні вади та духовні недоліки. Однак не кожен володіє терпінням і здатністю

пояснювати негідну поведінку та вчинки якоюсь неприємністю, що раптово обрушилася на нас і породила неконтрольований стрес. І тоді може бути скандал. Це може нас повернути до тями, і ми, усвідомлюючи, що повелися кепсько, нерозумно, у кращому випадку попросимо вибачення, у гіршому — почнемо награно дивуватися: «Ну, що такого страшного я скоїв? Не варто здіймати бурю в склянці води...»

Ми дуже вимогливі до інших, але не до себе — така вже наша зіпсована гріховна натура. Нам дуже хочеться, щоб до нас ставилися поблажливо й не судили нас суворо. Ми обурюємося, якщо хтось не може терпіти деякі наші звички, укорінені як результат поганого виховання. Ми схильні помічати в інших найменші помилки й у некоректній формі радити, як їх позбутися. Проте коли хтось тактовно й смиренно дає нам пораду щодо наших помилок, ми болісно сприймаємо цей дружній жест і не можемо прихильно вислухати й із вдячністю прийняти його, а схильні затаїти в надрах душі неприязнь до такої людини на довгі роки.

Це одна з причин, чому ми не налагодили дружніх стосунків з багатьма людьми та чому охололи взаємини з друзями. Коли йдеться про нас, ми просимо: «Потерпи мені», і нас терплять; але коли йдеться про інших, котрі благають нас: «Потерпи мені», ми суворі, жорстокі, нетерпеливі. Саме про таких говорив Христос, сумуючи й передрікаючи фатальні наслідки (див. Матв. 18:28-30, 34, 35).

Травень
29
субота

ФЛАГМАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

А тепер нехай же звеличиться сила Господня, як Ти наказав був, говорячи: Господь довготерпеливий, і багатомилостивий (Чис. 14:17, 18).

Терпляче ставитися до людей — до їхніх помилок, до невігластва, до способу життя та звичаїв, до сформованого характеру — ознака Божого образу й подоби в нас. Господу властиве довготерпіння, і кожна людина може випробувати на собі силу й славу цієї якості Його любові. Ми можемо переконатися в Його довготерпінні (і це обов'язково мусить бути в нашому духовному досвіді), якщо

прийдемо до Бога — прийдемо не зухвало й зарозуміло. Інакше нам нічого не вдасться, і ми відчуємо гірке розчарування. Наша спроба зблизитися з Творцем і Правителем Усесвіту закінчиться неминучим крахом — у такому дусі взаємини з Богом неможливо побудувати, на таких принципах безмежний Усесвіт не утверджений і не може стояти вічно.

Всеосяжна Божа любов — покірна, довготерпелива, добра, милосердна... Протиставте альтернативні якості цим (і багатьом іншим) складовим любові Творця. І ви побачите гординю, злобу, жорстокість, ненависть... Ви побачите руїни, загибель, хаос, смерть... А Божа любов збудовує, несе життя, вона добра. Її властивості з'єднують, а не розділяють, зв'язують воедино, а не руйнують: яка проста істина! І як важко її досягнути! У нашій душі її немає! Її потрібно отримати як безцінний дар, який виходить із єдиного джерела — Бога. І вона може вилитися тільки в порожню посудину. А порожня посудина — людина, яка усвідомлює свою духовну вбогість. Що ж робить жебрак? Він просить. Це єдиний спосіб знайти те, чого ми потребуємо. А наша потреба як грішних людей — тотальна! Ми всього потребуємо, і терпіння — передусім. Макс Лукадо називає терпіння «флагманським кораблем» на чолі апостольської «Армади Любові» — «Милосердя», «Лагідності», «Прощення» (див. 1 Кор.13:4-8).

«Терпіння — не просто чеснота, корисна для тих, хто стоїть у довгій черзі й чекає. Терпіння — це червона килимова доріжка, якою до нас наближається Божа благодать».

Апостольський припис нужденним звучить так: «Коли ж кому з вас бракує мудрості, хай просить у Бога, Який дає всім щедро і не докоряє; тож буде йому дано» (Якова 1:5). І терпіння — теж...

Травень
30
неділя

«ЛІКУВАННЯ В ПРОМЕНЯХ ЙОГО»

Ходіть, і вернімось до Господа, бо Він пошматував і нас вилікує, ударив і нас перев'яже! (Осії 6:1).

Д. Гранін розповів таку сумну бувальщину: «Привезли до сусідньої палати літню жінку із закривавленим обличчям і роз-

битою головою. Лікар запитує, що з нею сталося. Вона каже, що постраждала від чоловіка, скільки років живе з ним, стільки той її й б'є. Як завагітніла, то він — у живіт табуреткою. Учора пропив усю зарплату, сьогодні запустив тарілку в голову та й пішов, не поївши. Попросила до вечора виписати її, щоб погодувати. Лікар прийшов до мене, запитує: “Ось ви, письменнику, поясніть мені, чи можна поважати таке терпіння?”»

Це рукоприкладство відбувалося не 200 й не 500 років тому на Русі. У ті часи карати дружину вимагали за Кормчою книгою. «Над подружнім ліжком, — пише С. Шашков, — постійно висів батіг, призначений виключно для дружини... чоловік тягав жінку за волосся, прив'язував мотузками та бив до крові; замість батога іноді використовували різки й навіть палиці». І нещасні жінки терпіли таке звіряче ставлення до себе.

То як же бути із запитанням лікаря: чи можна поважати таке терпіння? Невже Біблія навчає цього й схвалює таке деспотичне ставлення до дружини? Ні. Апостол Петро пише, щоб чоловіки «жили зі своїми дружинами в порозумінні», «виявляючи їм шану», любили їх (див. 1 Петра 3:7).

Чи буде сучасна жінка терпіти образи й приниження з боку чоловіка, не кажучи про побої? Якщо він дозволить собі хоча б раз підняти руку на дружину — розлучення забезпечене. Однак як діяти християнам у таких випадках? Рукоприкладство в християнській родині неприпустиме. А якщо стосунки між подружжям настільки зіпсовані, що перебування разом стає обтяжливим і небажаним? Що робити? Розлучатися? Розлучення — порушення заповіді Христа, згідно з якою розлучатися допустимо лише через перелюб.

Якщо чоловік і дружина віруючі, то повинні з Господом розв'язувати свою проблему. І тільки з Ним! Кожен повинен усамітнитися і з благанням звернутися до Бога, відкриваючи перед Ним душу. Робити це потрібно доти, доки в обох не відбудеться змін. Отримавши таким шляхом від Бога нове серце, необхідно зійтися, радіючи перемозі благодаті Христа. Нехай світ по-світськи вирішує цю проблему, а діти Божі повинні вирішувати її по-Божому. Слід дати Христу можливість проявити Себе й перемогти зло! (Див. Мал. 4:2).

ТОЙ, ХТО ВИТЕРПІВ ДО КІНЦЯ

Як ягня був проваджений Він на заклання, і як овечка перед стрижнями своїми мовчить, так і Він не відкривав Своїх уст... (Ісаї 53:7).

Наш Небесний Отець має незбагненне, дивовижне довготерпіння. Він терпів на Небесах Люцифера — колись осяйного святого херувима, який одного разу повстав проти свого Творця та Його правління. Він мріяв про Божий престол — запалало в його душі бажання сісти на небесний трон. Йому неодноразово чітко й відверто пояснювали нерозумність такого бажання. Та Люцифер не сприйняв смиренно Божого вмовляння. Він очорнив Божий характер, зводив наклепи на Його закони та Його правління. Господь просив, звертався до його сумління, бажаючи зупинитися. Не зупинився. Поводився зухвало, зарозуміло. І... підняв повстання ангелів. На превеликий жаль, довелося Господу просто вигнати його на Землю. Бог дав йому змогу показати на нашій планеті, яке царство він хотів би встановити. І сатана почав з того, що обманув перших людей, налаштував їх проти Бога й схилив до непослуху. Його правління на Землі було злим і неправдивим.

І прийшов Божий Син на Землю в людському тілі, щоб спасти людство й любов Божу явити. І тут Люциферові випав шанс подолати Господа в людському тілі. Планував убити Його новонародженого — не вдалося. Диявол спокушав Ісуса на кожному кроці. Пропонував перетворити каміння на хліб, кинутися вниз із наріжника храму, навіть упасти ниць перед ним, сатаною, а він Йому за це подарує всі царства земні. Однак Господь усе відкинув, терпляче витримав випробування. І тоді диявол у своїй люті вирішив убити Христа. Заарештували Його. Знущалися, били, по-звірячому кували. Господь терпів. Ані стогону з уст, ані погроз мучителям. І змії розлютувався, підбурив натовп, священників — тільки одного вимагали вони в Пилата: «Розіпни Його!» І розіп'яли Творця свого. Знущалися, іронізували з Розп'ятого на хресті. А Господь терпів, молився про них, не дорікав Своїм ворогам. І смиренно віддав дух Свій у руки Отця.

Великий у довготерпінні Господь!

Він усе витерпів до кінця і спас грішників.

ЧЕРВЕНЬ

НАПОЛЕГЛИВІСТЬ

*«Який чоловік із вас, маючи сто овець
і загубивши одну з них... не йде за тією,
що загубилася, доки не знайде її?»
(Луки 15:4).*

«Я, ГОСПОДЬ, НЕ ЗМІНЮЮСЯ»

Все добре, що нам дане, і кожний досконалий дар походить згори, сходить від Отця світла, в Якого немає зміни, ні тіні переміни (Якова 1:17).

Наполегливість — це здатність невідступно, із завзяттям досягати чогось; прояв твердості в досягненні мети; здатність непохитно, постійно, з неослабною волею та інтенсивністю трудитися, боротися із чимось, дотримуватися певних принципів, рухатися до мети.

Наполегливість — властивість Божої любові. Що б не робив Господь, уся Його Божественна діяльність характеризується наполегливістю, твердістю й непохитною постійністю у виконанні Його вічних задумів і в досягненні святих цілей.

Так було від вічних часів: чи творив Він безмежний Усесвіт, наповнюючи його безмежну далечінь планетами з їхніми розумними істотами; чи підтримував Він безперервно життя всього живого; чи здійснював Він рух усіх небесних тіл і різноманітних систем у неосяжному космічному просторі; чи дбав про Свої створіння, посилаючи незліченні дари й благословення, необхідні для їхнього щасливого буття, — усе, абсолютно все робив наш Творець із незмінною наполегливістю та неослабною постійністю.

І коли на Небесах виник сумний заколот ангелів на чолі з Люцифером, Бог виявив до повсталих поблажливість, терпіння та милосердя такою мірою, на яку тільки здатна Його безмежна любов. Він наполегливо й невідступно закликав їх до тверезого й розумного осмислення необґрунтованих вимог і необачних дій.

Чи можна хоч найменшою мірою уявити собі, що відчував у Своїй душі Господь через претензії щодо Його правління Всесвітом з боку Люцифера, а потім і величезної кількості ангелів? Бог не міг поступитися Своїми принципами, не міг змінити і йоти у Своему Законі, що є основою добробуту Всесвіту. Принципи Його Закону вічні й досконалі. Вони не потребували й не потребують жодних доповнень. Уся попередня історія Всесвіту підтверджує їхню досконалість: покора Законові приносила тільки щастя всім його мешканцям.

І прецеденту для обурення не було. Господь наполегливо просить Своє творіння жити згідно з Його Законом.

Червень
2
середа

НАЙБАЖАНІШИЙ ГІСТЬ

І проходив Я повз тебе, і побачив тебе, аж ось час твій наспів, час кохання (Єзек. 16:8).

Коли повстання на Небі було нейтралізоване й перекинулося на Землю, то тут, у цій боротьбі, що досі триває, Господь виявив у всій повноті Свою любов до грішників, а особливо одну з властивостей любові — наполегливість. Він прийшов в Еден до подружжя, яке збунтувалося, до наших прабатьків, і сказав їм: «Я не залишу вас». Господь прийшов до Авраама й сказав: «Іди за Мною. Від тебе зроблю великий народ — він буде світлом Моїм». Він прийшов до Єгипту, вивів народ Свій із темряви й особисто ввів його до обіцяного Ханаану, невідступно був з ним, незважаючи на кричущу невірність Йому. Нарешті Господь прийшов до них, народившись Немовлям у Вифлеємі, — прийшов до Своїх! Приніс Євангеліє — світлу, радісну вістку згори. Зціляв хворих, воскрешав мертвих, молився про людей, плакав і закликав до покаяння. Відвернулися, відкинули, розіп'яли Господа — Бога своїх батьків: Авраама, Ісаака, Якова. Місія вселенського масштабу й безцінні благословення вибраного народу відтепер стали надбанням усього людства — кожної людини, яка приходить у цей світ.

Хресна смерть Господа стала рятівним дійством для кожного грішника. Однак з якою дивовижною наполегливістю Ісус пропонує кожній людині можливість відновити зруйновані взаємини з Богом: «Ось Я стою під дверима і стукаю. Якщо хто почує Мій голос і відчинить двері, то Я ввійду до нього і буду вечеряти з ним, і він зі Мною» (Об'явл. 3:20). Ви, вочевидь, замислювалися над цією самовідданою дією Христа. Адже мало того, що Він прийшов на Землю, щоб віддати життя Своє за нас, грішників. Він ще й приходить до кожного й кличе: «Це Я – твій Господь. Можна ввійти?»

Не турбуйтеся, найбажаніший Гість у всьому Всесвіті приходить не з порожніми руками — з Ним небесні їжа й пиття. Він знає,

що в домі нашому вбогість і злидні й ми маємо потребу в Його їжі, помираємо без неї. Що ми можемо запропонувати Йому, щоб Він «вечеряв» з нами? Слова нескінченної подяки, трепетної поваги й побожного поклоніння — ось що ми можемо й зобов'язані принести Йому — Творцю й Викупителю нашому!

Червень
3
четвер

ШУКАЄ ДОТИ, ДОКИ НЕ ЗНАЙДЕ

Який чоловік із вас, маючи сто овець і загубивши одну з них... не йде за тією, що загубилася, доки не знайде її? (Луки 15:4).

Одного разу Господь сказав Своїм учням: «Адже Син Людський прийшов знайти та спасти те, що загинуло!» І Він шукає. Кожна людина цінна для Нього, до того ж настільки дорогоцінна, що досягнути цього неможливо. Так проявляє себе Божественна любов — безмежна та незбагненна. Недосліджені й неосяжні її глибина, висота, довгота й широта. Ось чому Бог шукає нас, загублених, — така Його любов. Ми для Нього безцінні перлини. І Господь шукає нас і шукатиме день і ніч. Труднощі, пов'язані з пошуками нас, неминучі, але вони не зупинять Його. Немає такої перепони, яку Він не подолав би, шукаючи нас, і немає такого бар'єру, який міг би зупинити Його. І Господь заплатить будь-яку ціну за перлину, нічого Йому не шкода заради нас. Його наполегливість у пошуках улюбленої, дорогоцінної нашої душі дивовижна. Його жертвність вражає.

У притчі про загублену вівцю Господь постає перед нами в образі пастуха, який шукає загублену вівцю. Він повинен поспішати. Кожна година має значення, вівця будь-якої миті може наразитися на небезпеку: потрапити в зуби хижого звіра й бути розірваною, або в нічній темряві впасти в прірву, або бути спійманою бедуїном, який живе розбоєм. Знаючи ситуацію, справжній пастух щодуху кинеться на пошуки тієї, що відбилася від стада, хоч це становить великий ризик і для власного життя. Проте він піде вночі й у темряві невпинно кликатиме її на ім'я; він продиратиметься крізь гори й ущелини; голодний, змерзлий у нічній холоднечі, стомлений, але все одно шукатиме її. Наполегливо, невідступно шукатиме. І як же

Він зрадіє, коли нарешті знайде загублену. Його наполегливість увінчалася успіхом!

Кожен спасенний тільки у вічності дізнається, якої праці й зусиль коштувало Господу знайти нас, достукатися та ввійти в храм нашої душі.

Ми дорогі для Нього. Він цінує й любить нас. Та чи дорогий Він нам? Чи цінуємо й любимо ми Його, як Він нас?..

Червень
4
п'ятниця

«НІ ВПРАВО, НІ ВЛІВО»

Стежку ніг своїх вирівняй, і стануть міцні всі дороги твої: не вступайся ні вправо, ні вліво, – усунь свою ногу від зла! (Прип. 4:26, 27).

Людина не може досягнути у своєму житті мети й мати успіх у всіх сферах життєдіяльності, якщо не проявлятиме наполегливості, твердості й стійкості. У духовному житті діє така ж закономірність. Дорога до Небес – не гладка дорога: на ній зустрінуться каміння, вибоїни, ями, яри, узгір'я. Подолати всі труднощі на цьому шляху, здобути перемогу в боротьбі зі спокусами і встояти в усіх випробуваннях без дедалі більшої наполегливості, освяченої Святим Духом, неможливо. Християнам є чого повчитися в «синів цього світу», які виявляють дивовижну наполегливість у досягненні своїх земних цілей.

Видатний історик С. Соловйов у віці 30 років узяв собі за мету написати докладну історію Росії й присвятив цьому 30 років свого життя. Його життя було життям працівника-відлюдника, який здійснював важкий подвиг у своїй самотній «келії», звідки він виходив тільки на обід або на вечірне чаювання. Щоб випускати щорічно том «Історії Росії», читати декілька лекцій на тиждень, виконувати водночас службові обов'язки, писати журнальні статті, необхідно було працювати постійно, невтомно, а також дуже точно розподіляти свій час, і Соловйов вів педантичний спосіб життя. Завдяки працьовитості, постійності в розподілі часу для своїх робіт і точності їхнього виконання він міг бути прикладом: у нього жодна хвилина не була змарнована.

Коли Соловійов працював, ніхто не повинен був його турбувати. Вхід до його кабінету був заборонений усім без винятку. Друзі та знайомі нерідко дивувалися такому ригоризму. Іноді вони запитували в його дочки (тоді їй було шість років): «Вірочко, скільки разів ти була в кабінеті татка?» «Жодного разу», — відповідала вона.

«Потрібна залізна воля та фантастична наполегливість, щоб цілком присвятити себе служінню науці, не дозволяти собі жодних захоплень, жодного, навіть найменшого відступу від суворо визначеної програми» (Є. Мансуров).

О, якби з такими наполегливістю й завзяттям ішли християни за Господом, присвятивши себе раз і назавжди цій великій, незрівнянній меті!

Червень
5
субота

НАПОЛЕГЛИВІСТЬ У ТРУДНОЦАХ

А коли відступить, то Моя душа не матиме вподобання в ньому (Євр. 10:38).

Коли на нашому християнському шляху трапляються труднощі, чи вибивають вони нас із колії, чи виникають у нас сумніви в Божій любові та Його керівництві? Чи ми, довірившись Божому Провидінню, продовжуємо наполегливо й неухильно рухатися вперед?

Як поведуться «сини цього світу» в таких ситуаціях? Чи можуть вони за вченням Христа бути прикладом наполегливого й невідступного слідування обраним шляхом?

Відомий математик, фізик та астроном Л. Ейлер протягом свого життя написав приблизно 900 наукових праць, до того ж останні 17 років він працював зовсім сліпим, але це не зупинило його. Він продовжував наукову діяльність і продиктував понад 380 своїх праць. Невтомність і наполегливість у наукових дослідженнях Ейлера були просто неймовірні: він постарів, осліп, його будинок згорів, було знищено майже все майно його родини, але навіть після цього нещастя він продовжував диктувати свої дослідження та відкриття...

Англійський історик Т. Карлейль, який написав перший том праці «Французька революція», передав рукопис фахівцеві для

попереднього перегляду. Невідомо, чому цей рукопис залишили на підлозі у вітальні. Минуло кілька тижнів, і автор послав кур'єра за своїм рукописом, його потрібно було вже віддавати в друк. Почалися пошуки, і виявилось, що служниця, знайшовши на підлозі зв'язаний згорток паперів, подумала, що ці папери непотрібні, і розтопила ними піч. Коли про це повідомили Карлейлю, він упав у розпач. Проте, оговтавшись від шоку, вирішив заново написати книгу й без коливань узявся за цю важку працю.

На жаль, у нього не залишилося ані плану, ані програми цього твору — довелося відновлювати в пам'яті вже забуті факти й вислови. Писати книгу вперше було справжнім задоволенням, але писати її знову — це колосальна праця. Однак Карлейль з усією старанністю взявся за роботу й знову написав цей том. Ось приклад незламної наполегливості й непохитної рішучості (С. Смайлс).

Даруй, Господи, дітям Своїм бути твердими й наполегливими в досягненні вічного життя в Христі Ісусі!

Червень
6
неділя

ВАЖКИЙ ФАЯНС ПАЛІССІ

Трималась нога моя коло стопи Його, дороги Його я держався й не збочив (Йова 23:11).

Бернар Паліссі народився 1510 року у Франції в сім'ї бідного скляра й не міг здобути навіть початкової освіти. «У мене не було, — говорив він, — іншої книги, окрім однієї, доступної всім, — неба й землі». У 18 років із торбиною за плечима Паліссі вирушив шукати щастя у світі. Він захопився малюванням на склі й, одного разу зацікавившись італійським фаянсом, загорівся бажанням дізнатися склад емалі, якою вкривають гончарні та інші вироби. Паліссі почав проводити досліді: накупив глиняних горщиків, розбив на шматки, намазав їх особисто винайденим розчином і випалив. Усе було марно. Ці досліді тривали кілька років. Нічого йому не вдавалося. Тоді Паліссі самостійно побудував скляну піч, сам виготовив глиняний посуд, покритий його сумішшю й почав випалювати. За цим процесом він стежив шість днів і ночей, тільки на деякий час дозволяючи собі задрімати. Проте емаль не утворилася.

На ці досліди він витратив усі свої гроші, і йому довелося позичити кошти в знайомого, купити дрова, посуд, покрити його сумішшю й почати черговий експеримент випалювання. Паліссі розпалив найсильніший вогонь у печі, але, на жаль, емаль не утворювалася. Усі дрова були спалені. Щоб підтримати неймовірної сили вогонь і жар, Паліссі розламав паркан із дощок і кидав у піч, але емаль не з'являлася. Тоді він поламав столи та стільці й кинув їх у піч. Та й це не допомогло. Ані на мить не замислюючись, Паліссі зірвав підлогу в будинку й кинув дошки у вогонь. Дружина й діти з криком і сльозами вибігли з дому, кажучи, що він збожеволів. І ось нарешті на посудинах утворилася емаль. Вийняті з печі вироби засяяли — це був довгоочікуваний прекрасний фаянс. Отже, після 16-річної напруженої праці, долаючи з незвичайною наполегливістю й завзяттям усі невдачі та перешкоди, Паліссі досягнув мети.

Він був протестантом і всюди говорив про свою віру, за це його посадили до в'язниці. Його очікувало багаття, але за нього заступився впливовий вельможа й урятував йому життя.

Паліссі взявся за свою улюблену справу, написав книгу про гончарство, а також книги на інші теми. Проте вороги знову порушили проти нього справу, звинувативши в ересі, і його знову заарештували. Пробувши п'ять років у Бастилії, Паліссі помер. Ця видатна людина прожила 80 років.

На шляху до Небес справжні послідовники Христа завжди проявляли наполегливість, твердість і непохитність!

Червень
7
понеділок

СТІЙКИЙ БУДІВЕЛЬНИК

Вірою Ной, одержавши об'явлення про те, чого ще не бачив, зі страхом зробив ковчег для спасіння свого дому (Євр. 11:7).

У Біблії описані приклади дивовижної наполегливості й твердості, яку проявляли вірні Божі діти.

Допотопна цивілізація. Розпушта й розтління людей досягли краю. Господь більше не міг цього терпіти. Він наказав Ною побудувати ковчег, оскільки Небо вирішило навести потоп на Землю.

Уявіть собі стан Ноя: він не мав жодного уявлення, як будувати невідоме величезне судно; не знав він і того, що існують певні закони в мистецтві кораблебудування; він не мав ані найменшого досвіду в такій складній і грандіозній справі. Однак чи противився Ной Богові й доводив, що для нього це непосильне завдання? І справді, Ной самотній — дітей, які допомагали б йому в цій справі, у нього не було: чи то він ще не одружився доти, чи то дружина не могла народити — Біблія замовчує. Сини в нього з'являться тільки через 20 років. Можливо, родичі, друзі допоможуть йому побудувати це величезне судно? Дух пророцтва проливає світло на цю проблему: «Метушалах і його сини чули проповідь Ноя, допомагаючи йому в будівництві ковчега» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 92). Проте де взяти стільки грошей, щоб оплатити вартість деревини й працю будівельників? І знову ми читаємо в тій же книзі: «Усе, чим володів, Ной вклав у побудову ковчега» (С. 95).

Крім того, нам зовсім не відомо, який був рівень розвитку промисловості в допотопному світі: як, скажімо, розпилювали колоди, як здійснювалося транспортування вантажів тощо. Таким чином, Ною належало виконати колосальну роботу. І Ной, ця дивовижна непорочна людина, беззастережно взявся за виконання Божого повеління. Безперервно звершувати будівництво ковчега протягом 120 років — яка це незбагненно тяжка праця! Скільки ж треба мати енергії, мужності, завзятості, щоб довести до кінця цей довгобуд! Однак Ной, незважаючи на глузування, знущання й лихослів'я, був непохитний у виконанні Божого повеління. І, мабуть, найголовніше: він не тільки будував ковчег, але й наполегливо проповідував людям про наближення катастрофи, закликаючи їх покаятися!

Ось такі непохитні, стійкі, віддані Богові люди завжди були в цьому світі мороку й гріха.

Червень

Вівторок

ТОЙ, ЩО ПІДСТАВЛЯЄ ПІДНІЖКУ

І промовив Ісав: "Тому звалось ім'я його: Яків, і він обманив двічі мене: забрав перворідство моє, а це тепер забрав благословення моє" (Бут. 27:36).

Взаємини Господа і Якова — унікальна історія, що свідчить про те, яким незвичайним шляхом Господь намагається змінити грішника.

У Якова — сина Ісака — був брат-близнюк Ісав. Народилися вони як відповідь на наполегливу молитву батька після двадцятирічного безпліддя їхньої матері Ревеки. Характер Якова був далеким від досконалості, і йому було над чим серйозно попрацювати, щоб бути гідним патріархом обраного Богом народу й виправдати сподівання, покладені на нього Господом. Із самим ім'ям Якова пов'язана особлива ситуація. Річ у тім, що при пологах Яків вийшов услід за братом, тримаючись за його п'яту, і тому його назвали «Яків» (євр. «Той, хто тримається або хапає за п'яту»). Щодо значення цього слова можна копнути ще глибше. Пастор Р. Дан пише, що «це слово вживали для характеристики людини, що зачайлася в засідці й чекає на свою жертву, щоб вразити її в спину. Шахрай, обманщик, хитрун — такий «Яків» за визначенням... Коли пророк Єремія говорить: «Людське серце найлукавіше», він уживає те саме слово: «Людське серце Яків» (Єрем. 17:9).

Чи підтвердили вчинки Якова дане йому ім'я? Дивовижно, але так. Одного разу, скориставшись тим, що Ісав був стомлений і голодний, а також знаючи його непростиму легковажність, Яків запропонував братові сміховинну угоду: за тарілку супу із сочевиці відмовитися від свого права первородства на його користь. І той, не замислюючись, погодився. А пізніше, обманувши сліпого батька, Яків отримав благословення, призначене Ісаву.

І не дивно, що Ісав запалився таким гнівом і ненавистю, що пообіцяв убити Якова, і той був змушений тікати до рідного дядька Лавана. Це сталося, коли Якову було майже 77 років! Очевидно, Яків не надто дбав про свою репутацію, якщо, проживши пів життя, учинив таке, що й у юнацькому віці неприпустимо... (Далі буде).

Червень

середа

БОЖА ПРИХИЛЬНІСТЬ

Та ти, о Ізраїлю, рабе Мій, Якове, що Я тебе вибрав, насіння Авраама, друга Мого (Ісаї 41:8).

Питання про призначення людини — одне з найбільш таємничих і практично незбагнених питань у Богопізнанні. У Біблії сказано: «Чи ж не брат Ісав Якову? каже Господь, а Я Якова був покохав» (Мал. 1:2, 3). Якщо так, то в чому ж провина Ісава, якщо Господь був не прихильний до нього вже в утробі матері? І чому до Якова Він був прихильний і полюбив його? Таким чином, Господь у Своєму виборі зупинився на Якові, від якого мав походити Його обраний народ.

Великий Бог є Творцем і Автором усіх законів і закономірностей як у моральному світі, так і у фізичному. Від Його очей не приховані всі процеси в нашому тілі, і навіть творення немовляти в утробі матері. Бог бачить, як на незбагненному для нас рівні (клітинному, елементарних частинок тощо) закладається характер майбутньої людини — її позитивні й негативні якості. І лише Богу відомо, яка людина зможе відповісти на Його зусилля змінити її й прийняти Його благодать, а яка їх відкине. Серце Якова піддається Божественному впливу, і в ньому народжується образ і подоба Творця. А серце Ісава не здатне змінитися. Чому? Це вже питання, пов'язане з руйнівним впливом гріха на природу людини. Ось чому Господь не помиляється у Своєму передбаченні. Благословенна співпраця Бога з людиною відбудеться, і незмінний Божий план здійсниться попри всі помилки й гріховні вчинки людини.

Так було й у випадку Якова. Про Свою прихильність до нього Господь сказав прямо, з'явившись йому в нічному сновидінні, коли той на шляху до Лавана заснув у полі: «І ось Я з тобою, і буду тебе пильнувати скрізь, куди підеш... Я не покину тебе» (Бут. 28:15). Який дивовижний Господь: Він з'явився Якову й пообіцяв, що не залишить його, обманщика. Але така Божа любов.

Господь від початку не спускав Свого погляду з Якова. І в його житті настав новий період, коли він мав пройти Божу школу виховання. Вона сувора, здатна перевернути все в душі людини, але необхідна. «Хіба є такий син, — пише апостол, — якого батько не картає? Якщо ж ви залишаєтеся без картання, якого зазнавали всі, позбавлені, тоді ви незаконні діти, а не сини» (Євр. 12:7, 8). (Далі буде).

Він в утробі тримав за п'яту свого брата, а в силі своїй він боровся із Богом, — і боровся він з Анголом, — та й переміг. Плакав він, і благав він Його (Осії 12:4, 5).

Двадцять років Яків пас худобу Лавана. Для людини, яка звикла жити в наметах, це були роки тяжкої, безперервної й виснажливої праці. Однак найскладнішим було інше: Яків не очікував, що рідний дядько обмануватиме його. Замість коханої Рахілі, за яку він відпрацював у Лавана сім років, Яків, не знаючи про обман, одружився з нелюбою Лією, що мала поганий зір. Цей удар він пережив дуже болісно, але це нагадало Якову про те, як він обманув Ісава. Довелося Якову ще сім років служити за кохану дружину. Сімейне життя з двома дружинами та їхніми служницями минало за досить передбаченим сценарієм: сварки, заздрість, неприязнь. Сім'я швидко збільшувалася. А що далі? Чотирнадцять років за обох дружин відслужив Яків. Якось вдалося домовитися з Лаваном, що пастиме його худобу й отримає її як винагороду. Проте дядечко неодноразово обманював зятя і з винагородою. Усі ці постійні обмани Лавана глибоко ранили душу Якова, і він відчув на собі всю огиду обману.

Нарешті з'явився перед Яковом Ангел Божий і сказав: «Вернися до краю батьків своїх». І Яків вирушив у дорогу. Дорогою він вирішив сповістити про це Ісава, вважаючи, що це повідомлення брат сприйме як жест доброзичливості й миру. Однак, на жаль, Ісав, узявши із собою 400 воїнів, вирішив, що настав час звести давні рахунки. Дізнавшись про це, Яків перелякався до смерті й почав благати Бога, щоб Він зберіг йому та всій його родині життя. Потім, виділивши понад п'ятсот голів різної худоби, послав їх Ісавові як дарунок. З настанням ночі він вирішив залишитися на березі струмка сам і помолитися. З голосінням і сльозами Яків просив Бога про захист, сповідуючи свої гріхи й благаючи про прощення.

Раптом він відчув, як хтось міцно стиснув його руки. І почалася між ними безмовна боротьба, яка тривала всю ніч. Незнайомець під час запеклої боротьби торкнувся стегна Якова й сильно

пошкодив його. І тут Яків здогадався, Хто з ним бореться. Почало світати. «Пусти Мене», — сказав Він Якову. Проте Яків ще міцніше притиснувся до Нього й відказав: «Не пушу Тебе, коли не поблагословиш мене!» — «Яке твоє ім'я?» — запитав Він. — «Яків!» — «Не Яків буде називатися вже ймення твоє, але Ізраїль (євр. «Богоборець»), бо ти боровся з Богом».

Що ж сталося потім? Яків та Ісав, обійнявши один одного, гірко плакали... Перемога Якова — у наполегливості, у невідступності, у твердості в боротьбі з Богом.

Червень

п'ятниця

БЛАГОСЛОВЕННА БОРОТЬБА

Ви ще не боролися до крові, воюючи з гріхом (Євр. 12:4).

Щасливий кінець історії ворожих взаємин Якова та Ісава вимагає аналізу, осмислення й розуміння суті того, що відбувається. Також варто знати, чи є боротьба Якова з Богом неминучою та обов'язковою для всіх людей. Інакше кажучи, чи повинні діти Божі пережити боротьбу з Богом, як Яків? Чи це поодинокий випадок у Біблії, викликаний особливими обставинами, враховуючи час та рівень пізнання волі Божої?

Господь бажає змінити людину за образом і подобою Своєю. Незважаючи на те, що Яків заплямував себе гріхами, обманувши Ісава, Бог не залишив його, а трудився над його душею. Яків мав усвідомити всю гидоту неправди. Для цього Господь допустив, щоб він за двадцять років пройшов сувору школу в домі Лавана. Яків багаторазово був нахабно обманутий рідним дядьком, і, глибоко переживаючи таке відверте знущання, зрозумів, яка ж це гидота — обманувати! Він на собі відчув це зло. Усвідомлення свого гріха — перша зміна, яку здійснив Господь у його душі через страждання.

Наступний крок — стан Якова перед Богом. Будь-який гріх потрібно визнати перед Ним і отримати прощення в Нього. Це й відбулося тієї пам'ятної ночі на березі Яббока. Коли Яків у розпачі через неминучу смерть почав із криками й сльозами просити милості та прощення в Бога, Господь відповів йому — Він при-

йшов до нього інкогніто. Безмовна боротьба, що тривала цілу ніч до світанку, — це очевидне свідчення, одкровення Боже: тільки так можна отримати прощення гріхів. І кожен християнин повинен пережити боротьбу з Богом, коли, украй знемагаючи, у стані відчаю й безнадії кричатиме Господу: «Не перестану благати, не пушу Тебе, коли не поблагословиш мене!» І як результат боротьби він почує в душі голос Божий: «Я даю тобі нове ім'я» (ім'я означає характер, духовні якості людини) — і Господь простить гріхи. Це те благословення, яке отримав Яків (див. Бут. 32:29). Він пішов — кульгавий, виснажений — назустріч Ісаву, упевнено, безстрашно. І який був кінець? Обидва обіймалися, цілували один одного, гірко плакали. Бог пробачив Якову, пробачив йому й Ісав.

Червень
12
субота

ПРИЙДЕШНІЙ ЧАС НЕДОЛІ

Відкинув Господь твої присуди, усунув у кут твого ворога! Серед тебе Господь, цар Ізраїлів, — уже ти не будеш боятися зла! (Соф. 3:15).

Ми впритул наблизилися до кінця. Боротьба з кожним днем загострюється дедалі сильніше в усіх сферах життєдіяльності цього світу. Диявол, знаючи, що йому залишилося небагато часу господарювати на Землі і йому ніяк не вдається стати царем і господарем на всій планеті, зважиться на безрозсудний крок у своєму повстанні проти Бога: він вирішить знищити справжніх прихильників Творця й Правителя Всесвіту. Дракон розлютиться й піде воювати з останком Божого народу. І війна ця буде буквально: зі свого арсеналу зброї диявол використає тортури, в'язниці й страти. Пролетиться кров вірних дітей Небесного Отця.

А як інакше може закінчитися розпочата ним на Небі війна? Його безумний заколот війною розпочався — війною й закінчиться. Кінець ознаменується війнами, боротьбою й переслідуваннями.

Але як боротьба з народом Христовим у наші дні стосується боротьби Якова з Богом тієї фатальної ночі? Заклучна боротьба розгорнеться навколо Закону Божого й зокрема навколо четвертої заповіді про суботу, яка є знаком між Творцем та Його вірними

дітьми. Субота стверджує авторитет Бога — Творця. Цю святу заповідь церква скасувала й замінила на неділю. Таким чином, постановою про недільний день — це таємна витівка споконвічного заколотника на Небі, який псевдоблагочестивим обманом утвердив свій авторитет на Землі. Ось вона — таємниця беззаконня.

В останні дні за сприяння диявола буде виданий указ про обов'язкове святкування недільного дня в усіх країнах. Діти Божі, усупереч указу, святитимуть суботу. Боротьба розгорнеться, і буде видано ще один указ про знищення тих, хто дотримується суботи. І ось тоді виконається пророцтво Єремії: «Ой горе, бо це день великий, немає такого, як він! А це час недолі для Якова, та з нього він буде врятований!» (Єрем. 30:7).

Ці прийдешні переживання дітей Божих докладно описані в книзі Е. Уайт «Велика боротьба», розділ 39 «Час горя».

Нехай приготує нас Дух Божий, щоб ми встояли того дня! Помолімося Господу: «Не пушу Тебе, коли не поблагословиш мене!» Він благословив Якова — благословить і нас!

Червень
13
неділя

ПЕКЕЛЬНІ СТРАЖДАННЯ

У клопотах і труднощах; часто в недосипанні, в голоді й спразі; дуже часто в постах, у холоді і в наготі (2 Кор. 11:27).

Читаючи книги відомих письменників, ми навряд чи знаємо про те, якою тяжкою працею давалися їм ці твори. Ми не уявляємо, що відчували автори цих творів, пишучи їх, які душевні страждання, що межують із відчаєм, вони переживали. І тільки завдяки наполегливості вони досягали успіху.

«Яка мука, яке неймовірне страждання — це літературне мистецтво! — писав І. Бунін. — Іноді за весь ранок я в змозі, і то з пекельними стражданнями, написати лише кілька рядків. Я все життя відчуваю муки Тантала. Усе життя я страждаю від того, що не можу висловити того, що хочеться. Щиро кажучи, я роблю неможливе».

М. Горький: «Бували моменти настільки болісного напруження, коли в мене, ніби як при істеричі, був “клубок у горлі” й хоті-

лося кричати. Мої невдачі завжди змушують мене згадувати сумні слова поета: «Немає у світі мук, сильніших за муки слова»».

А. Белей: «Я пишу день і ніч. Перевтомлений, у напівсні, у напівмаячні бурмочу найкращі сторінки... Мігрень, припливи крові, безсоння обліпили мене, як зграя ворогів. Допишу, якщо не покладуть у лікарню».

Г. Флобер: «Моя праця — це моє горе. Література — наливний пластр, що викликає в мене свербіж. Ось я й шкребу це місце до крові. Час від часу, коли я почувуюся спустошеним, коли вислів мені не вдається, коли, списавши багато сторінок, переконаюся, що не створив жодного речення, я лягаю на диван і лежу, занурюючись у душевну тугу. Іноді я почувуюся вкрай виснаженим та втомленим і з нетерпінням кличу смерть, щоб вона поклала край усім цим мукам» (Є. Мансуров).

Як ці страждання «синів віку цього» схожі на страждання християнина в його духовних досвідах боротьби зі злом: «Я щодня помираю, — пише апостол Павло. — Тому я не біжу в непевності і веду кулачний бій не так, аби тільки бити повітря. Але я виснажливо вправляюся і приборкую своє тіло, щоб, проповідуючи іншим, самому не виявитися недостойним» (1 Кор. 15:31; 9:26, 27).

Червень
14
понеділок

МУКИ ТВОРЧОСТІ

Діти мої, я знову терплю нестерпні муки за вас, доки не відобразиться у вас Христос (Гал. 4:19).

Муки творчості відчували не тільки письменники. Композитори, художники, актори, творячи, також страждали. Проте вони не припиняли творчої праці, а наполегливо й неухильно, знемагаючи і впадаючи в розпач, продовжували йти до мети.

Ф. Шопен. «Творчий процес протікав у Шопена безпосередньо й таємниче. Він на цілі дні замикався у своїй кімнаті, бігав туди-сюди, ламаючи пера, сотні разів повторював і змінював той самий такт. Він міг витратити шість тижнів на одну сторінку, щоб урешті-решт залишити її в тому ж вигляді, у якому записав у перший день».

Й. С. Бах. «Останні роки життя Й. Баха були затьмарені важкою хворобою очей. Після невдалої операції він осліп. Про-

те й тоді композитор продовжував писати, диктуючи свої твори для запису».

Л. Бетховен. «Бетховен був настільки переповнений образами, що, за спогадами друзів і сучасників, метався по кімнаті, мов божевільний, і вив, як звір». «Бетховен відмовився від кохання, запропонованого однією з його шанувальниць. Він сказав своїм друзям: “Якби я захотів витратити свої сили в такий спосіб, то що б залишилося для кращого, для шляхетного?”»

В. Моцарт. «Геній Моцарта творив безперервно. За обідом він забував про їжу, м'яв серветку й довго дивився у простір, прислухаючись до мелодій, які лунали в його голові. Здійснюючи свій ранковий туалет, він бігав по кімнаті туди-сюди. Часто, коли перукар працював над його зачіскою, він схоплювався й біг до рояля, а бідний перукар з бантом у руці поспішав за ним».

С. Прокоф'єв. «Композитор працював з однаковою інтенсивністю скрізь, де б не був: у купе поїзда або каюті пароплава, у лікарняній палаті або на лісовій галявині, у будь-якому настрої й навіть тоді, коли поруч не було ані рояля, ані письмового стола. Якщо під рукою не було записника, він записував музику, яка спала на думку, на клаптику паперу, використаному конверті, серветці» (Є. Мансуров).

Християнам останнього часу потрібно мати наполегливість і цілеспрямованість у виконанні волі Христа! Будьмо ж працелюбними, уникаючи крайнощів.

Червень
15
вівторок

«ОДНЕ ГОРЕ — ДЕНЬ ЗАМАЛИЙ»

Заради Якого я все втратив і вважаю за сміття, аби здобути Христа (Филип. 3:8).

Як у письменників, композиторів та ін., так і у винахідників, учених проблема одна: вони ніколи не змогли б зробити видатних відкриттів у науці та блискучих винаходів у техніці, якби не виявляли дивовижну наполегливість і неймовірну заповзятість у досягненні мети. Так само й християни ніколи не здобудуть перемог у боротьбі зі злом та успіхів у духовному житті, якщо не проявлять такі ж якості, як проявляють «сини цього світу» у своїх сферах ді-

ьяльності. Господь сказав: «Царство Небесне здобувається силою, і ті, що застосовують силу, здобувають його» (Матв. 11:12).

П. Лебедев. «Лікуватися й відпочивати, забуваючи про справу, він не міг. (Він прожив лише 46 років, зробив величезний внесок у розвиток науки). Одного разу, коли лікарі особливо наполягали на лікуванні й не просто лякали, а серйозно попереджали про загрозу, що нависла над ним, Лебедев відповів: “Нехай я помру, але роботу доведу до кінця”. “Я зранку до вечора роблю те, про що мріяв з 12 років, — записав він у щоденнику, — і в мене тільки одне горе — день замалий”».

Д. Менделєєв. «У 26 років, працюючи над книгою “Органічна хімія”, він не відходив від письмового столу майже 12 місяців. Відомі “Основи хімії” писав теж несамовито. Зігнувшись над паперами, кричав на повний голос, погрожуючи хімічній формулі: “У-у-у! Рогата! Ох, яка рогата! Я тебе здолаю!..”»

Н. Тесла. «Ще в студентські роки він цілеспрямовано усунув із життя все, що не стосувалося науки, навіть на відпочинок відвів 5 годин, з них на сон — лише 2 години. Тому він і зміг зробити стільки відкриттів і винаходів в електротехніці, радіо, у галузі електронних мікроскопів. Він міг стати мільйонером і спокійно жити в комфорті, але вважав за краще винаходити щось у новій галузі, заробляючи на життя копанням канав».

Т. Едісон. «Одного разу він підійшов до однієї з працівниць своєї майстерні й сказав: “Хочете стати пані Едісон?” Та погодилася. Через місяць відбулося весілля. Під час застілля він звернувся до дружини з проханням: “Дозвольте мені провести чверть години в моїй лабораторії”. Вона дозволила. Едісон, сидячи у своєму кабінеті, забув про все на світі. Тільки коли розпорядник свята увірвався до нього й нагадав про його обов’язки, великий учений згадав, що він одружується» (Є. Мансуров).

Червень
16
серєда

РЕПЕТИЦІЇ ПО 12 ГОДИН НА ДЕНЬ

Не тому, що я вже осягнув або вже став досконалим, але борюся, щоб осягнути — для цього і здобув мене Ісус Христос (Филип. 3:12).

Читаючи попередні історії, ми, звичайно ж, дивуємося, які завзятість, спрямованість, посвячення проявляють «сини цього світу» в досягненні своїх земних цілей! Як же християни можуть бути такими пасивними, прямуючи за Христом, у відданості Йому, у посвяченому служінні Його справі?! Адже це незрівнянні цінності: земне і небесне, матеріальне і духовне, тимчасове і вічне. Порівнювати Бога й Божественне з будь-чим іншим — абсурд! Бог — Творець усього суцього й Вседержитель!

Наведемо ще один приклад тієї разуючої наполегливості, яку виявляв... жонглер, відомий артист. Бездоганних, дивовижних результатів він досягав безперервною й кропіткою працею.

Ю. Нікулін у книзі «Життя на колесах» розповідає: «Неперевершеним майстром, зіркою першої величини в цирковому мистецтві є жонглер Енріко Растеллі. Він блискуче жонглював паличками, мечами, тарілками, смолоскипами, показував запаморочливі трюки. Усе своє коротке життя (а він прожив 33 роки) присвятив улюбленому мистецтву. Невтомно кидав у фойє цирку кульки, мечі, булави, тарілки, палички. Коли звільнявся манеж, він продовжував репетицію на арені. Обід і сніданок йому приносили просто на манеж.

Якщо щось під час виконання номера не зовсім вдавалося, він залишався після закінчення вистави й знову репетирував, доки не міг виконати трюки без помилок, довівши дії до повного автоматизму.

Ані успіх, ані хвалебні статті в газетах, ані великі гонорари не могли відвернути уваги прославленого жонглера від постійної роботи над своїм номером. Він і далі тренувався по 12 годин на день. Він намагався вигадати нові номери, комбінації й відточував техніку до неймовірної досконалості, жонглюючи часом із заплющеними очима».

Апостол Павло писав, що справжні християни — об'єднані з Богом, жодні перепони й труднощі не можуть зруйнувати їхній зв'язок з Ним (див. Римл. 8:35). Їхнє посвячення й ревність — Божий дар, який вони отримали завдяки наполегливості й непохитному прагненню «осягнути» Христа (Филип. 3:12).

ТІ, ЩО СИЛЬНО КЛИЧУТЬ ДО БОГА

То хіба Бог не захистить вибраних Своїх, що кличуть до Нього день і ніч? Чи буде Він зволікати щодо них? (Луки 18:7).

У Біблії багато уваги присвячено молитві як найважливішому способу спілкування або зв'язку з Богом. На численних прикладах розкривається істина, що в молитвах ми повинні бути наполегливими й невідступними. І в цьому плані досвід патріарха Якова, про який ми говорили раніше, є класичним прикладом, що підтверджує необхідність наполегливості, завзятості й постійного звернення до Господа з нашими проблемами, щоб Він допоміг розв'язати їх. Біблія констатує, що наполегливі й безперестанні молитви увінчуються успіхом — Господь відповідає на них.

Коли Ізраїль згрішив і через це Господь залишив його воїнів без Свого захисту й участі, вони зазнали ганебної поразки в битві із жителями міста Гая. Увесь народ охопила паніка, і воїни занепали духом. Ісус Навин ясно усвідомлював усю небезпеку цієї ситуації й добре знав, куди треба звертатися по допомогу. Роздерши свій одяг, він упав на землю долілиць перед Господнім ковчегом «і лежав аж до вечора він та Ізраїлеві старші, і посипали порохом свою голову» (І. Нав. 7:6). Ісус кликав до Господа про допомогу, і Він відповів на їхні молитви — гріх було виявлено, покарано, і воїни Ізраїлю захопили місто Гай.

Коли Давид учинив перелюб з Вірсавією й потім убив Урію, її чоловіка, Господь послав до нього Натана, щоб викрити його гріх. Давид визнав свою провину, і хоч Натан іменем Божим оголосив йому прощення, той упав на землю й протягом семи днів у глибокому покаянні благав Бога про милість і прощення. Господь помилував Давида.

Коли жителі Ніневії почали сильно грішити, Господь послав пророка Йону, щоб він попередив їх, що через 40 днів місто Ніневія буде зруйноване через їхні злодіяння перед Богом. Ніневітяни повірили словам пророка. Сам цар одягнув мішковину, сів на попелі й видав указ, за яким усі жителі — і дорослі, і діти — у пості, у веретищі, у поросі й попелі «нехай сильно кличуть до Бога»: може, Бог помилує їх. І Господь помилував.

«Непохитно надіюсь на Господа, і Він прихилився до мене, і благання моє Він почув», — описав свій досвід Давид (Псал. 40:2).

Червень
18
П'ЯТНИЦЯ

РОЗВ'ЯЗАННЯ ОПІВНІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ

Уставай, голоси уночі на початку сторожі! Виливай своє серце, мов воду, навпроти обличчя Господнього!» (П. Єрем. 2:19).

Розкриваючи приховане ество Божої любові, Ісус запевняє Своїх слухачів, що Він завжди готовий відповісти на наші молитви. Як ілюстрацію цієї істини Господь наводить простий приклад з повсякденного життя. Уявіть собі, що вас відвідав друг, який живе далеко від вас, до того ж опівночі, і, на жаль, у вас немає чим нагодувати гостя. Що ви робите? Ви йдете до свого товариша, сусіда, стукаєте до нього й просите: «Будь ласка, дай у борг хоча б три коржі, я поверну потім. Мій друг відвідав мене, а мені нічим його пригостити». А той у відповідь вам: «Слухай, пізно вже. Усе зачинено. Дружина, діти сплять. Будь ласка, не турбуй мене». «Кажу вам, якщо він не встане і не дасть йому заради дружби, то через його настирливість встане і дасть йому, скільки той потребує» (Луки 11:8).

Яка чудова істина: Господь ніколи не відмовить нам, якщо ми приходимо до Нього з вдячним серцем, зі спрагою покаяння, з пристрасним бажанням, щоб Він оселився в нашій душі. Бог не може відмовити нам — це честь для Нього, що грішники повертаються додому, до Небесного Отця, після довгих років поневірянь. Це Його діти, обмануті та зведені з правильного шляху, змучені й стражденні, які зазнали всіх жахів деспотизму, знуцання й приниження з боку бісів та їхніх прибічників.

Однак наше прагнення до Бога має бути не таким, що тільки має вигляд благочестя, а щирим, чистим, ревним. Це прагнення до Бога вирізнятиметься наполегливістю й невідступністю в досягненні найвищих духовних цілей, які відповідають Його вічній, незмінній і святій волі.

І які б випробування не спіткали нас — вогняні, здатні похитнути нашу надію на Бога, — потрібно ще міцніше схопитися за руку Божу, ще голосніше кликати до Нього та, як Йов, говорити: «Ось Він мене вб'є, і я надії не матиму, — але перед обличчям Його про дороги свої сперечатися буду!» (Йова 13:15). І що наполегливіше ми звертатимемося до Бога по допомогу, то приємніше буде Йому: «Це ж Мої діти».

Червень
19
субота

НЕЩАСТЯ ВДОВИ

Мій голос до Бога, — і я кликати буду, мій голос до Бога, — й почує мене! В день недолі моєї шукаю я Господа, до Нього рука моя витягнена вночі й не зомліє, не хоче душа моя бути потішена (Псал. 77:2, 3).

Якось Господь розповів притчу про одну вдову, нещасну, беззахисну й нещадно переслідувану жорстоким кривдником. У своєму вкрай безвихідному становищі вона звернулася до судді, щоб він захистив її від нахабного й безжального супротивника.

Суддя, на жаль, також виявився непорядною людиною. Для нього не існувало жодного авторитету — ані небесного, ані земного. Що для такого судді справа нужденної вдови? Якби він мав користь від цієї справи, то без зайвих слів узявся б за неї. А так він не звертав жодної уваги на прохання вдови. Проте в жінки не було іншого виходу, як тільки знову й знову звертатися до судді. Вона так наполегливо й невідступно просила його, що той зрештою здався. Він міркував так: «Хоча мені байдуже, що про мене говорять люди й навіть Сам Бог, але оскільки ця вдова втомила мене своїми проханнями, гаразд, вирішу її питання, тільки щоб вона дала мені спокій».

Що ж спонукало суддю допомогти вдові? Чим він аргументував своє рішення? В оригіналі використано грецьке слово *ὑποπίσις* (*хюпона́дзе*), і перекладачі вжили різні слова, щоб передати його значення. Таким чином, суддя вирішив захистити вдову, аби тільки вона «не дошкуляла», «не ходила», «не морочила голови».

Яке ж буквальне значення слова *ὀφθαλμίζω*? «Бити в око», «підбивати око». У примітці сучасного російського перекладу ми читаємо: «Або щоб урешті-решт вона не прийшла й не видряпала мені очей (один з перекладів: «не підбила мені око»)». Значення цього слова в усіх перекладах передано правильно. Однак якщо суддя міркував, що вдова, доведена його відмовами до відчаю, одного разу може жбурнути камінь в обличчя й позбавити його ока, і тому злякався й вирішив допомогти їй, то це тільки підтверджує, що він «неправедний суддя» (Луки 18:6). Отже, він вирішив задовольнити її багаторазові прохання.

Висновок і повчання побудовані на контрасті: якщо безбожний і аморальний суддя вирішив допомогти вдові, то хіба милосердний Бог не допоможе Своїм дітям, котрі невпинно благають Його про допомогу? «Кажу вам: Він оборонить їх негайно!» (Луки 18:1-8). Великий Бог готовий допомогти нам, якщо ми наполегливо й невідступно кликатимемо до Нього.

Червень
20
неділя

ЖІНКА, ЩО ЗАДОВОЛЬНЯЛАСЯ КРИХТАМИ

Господи, Боже спасіння мого, вдень я кличу й вночі я перед Тобою (Псал. 88:2).

Господь прийшов у наш грішний світ проповідувати «Радісну Звістку Царства Божого» (Марка 1:14). Саме так Він і сказав народові, який утримував Його, щоб Він не йшов із Капернаума: «І іншим містам Мені належить благовістити Боже Царство, бо на те Я посланий» (Луки 4:43). І народ тисячами йшов до Нього, щоб цілими днями безперервно із цікавістю слухати Радісну Звістку Небесного Отця, яку їм відкривав Ісус. Однак не менше людей поспішало до Нього зі своїми хворобами та проханням, щоб Він зцілив їх. І Господь, дивлячись на фізичні страждання Своїх творінь, не міг байдуже проходити повз. Він нікому не відмовляв, але являв Свою любов, зцілюючи людей від будь-яких хвороб. Так Христос допомагав грішникам – благовістив і зціляв їх від різноманітних недугів.

Одного разу Господь вирішив піти в Тирські й Сидонські краї, туди, де жили язичники. Він пішов туди з певною метою — викласти урок Своїм учням. Одна жінка, дізнавшись, що Ісус прийшов до її селища, поспішила до Нього й, упавши до Його ніг, благала зцілити її дочку. Однак Господь, не кажучи їй ані слова, вийшов з того дому й пішов далі (див. Марка 7:24-30; Матв. 15:21-28). Тоді жінка, бачачи, що шанс отримати зцілення може бути втрачений, вирішила й далі просити Господа. Вона, невідступно слідуючи за Ним, почала голосно кричати, щоб Він зглянувся над нею й помилував її дочку. Проте Ісус не звертав на неї уваги. Побачивши це, учні були здивовані, що їхній Учитель зцілює тисячі людей і нікому не відмовляє, а тут поводить дивно, якщо не сказати жорстоко.

Підійшовши до Нього, вони попросили Його: «Та відпусти Ти її, бачиш: вона не перестає кричати». — «Ні, — сказав Христос, — Я посланий тільки до загинувших овець із дому Ізраїлю». Жінка ж, кланяючись і падаючи ниць перед Ним, благала: «Господи, допоможи мені». Ісус відповів: «Не годиться брати хліб у дітей і кидати щенятам». — «Так, Господи, але й щенята їдять крихти, що падають зі столу їхніх панів». — «О, жінко! — сказав Ісус. — Велика твоя віра! Хай буде так, як ти хочеш!» І видужала її дочка тієї ж миті (див. Матв. 15:25-28).

Цей яскравий приклад із життя Христа свідчить про те, що наполегливість, невідступність у молитвах схвалюється Господом та увінчується успіхом.

Червень
21
понеділок

«ВЕРНИСЯ СІМ РАЗ»

«Увечері, вранці й опівдні я скаржусь й зідхаю, — і Він вислухає мого голосу!» (Псал. 55:18).

У книзі «Пророки і царі» є такі слова: «З наполегливою вірою Якова, з невідступним завзяттям Іллі ми можемо приносити свої прохання до Отця, благаючи Його про все, що Він обіцяв. Честь Його престолу ґрунтується на виконанні Його слова» (С. 157).

Пророк Ілля — справді Божа людина, людина з дивовижними рисами характеру, протилежними й несумісними: приголомшлива

безстрашність і сумна боязливість; рідкісне милосердя й беззастережна суворість; безмежна довіра Богові та не гідний пророка відчай.

Поговоримо про невідступність і наполегливість, виявлені Іллею на горі Кармел. Безприкладний поєдинок між одним-єдиним пророком Божим, Іллею, та 850 лжепророками Ваала й Астарті завершився нищівною поразкою представників сил темряви. Вони були публічно посоромлені й справедливо покарані за свою смертоносну діяльність. Ілля діяв там як справжній представник Бога: цар Ахав слухався його та беззаперечно виконував усі накази. Тріумф авторитету Небесного Царя був цілковитим і очевидним для всіх. Настав час, коли мала відбутися ще одна важлива подія: за словом Іллі після тривалої посухи мав піти довгоочікуваний дощ. Ілля підійшов до Ахава, який був украй збентежений тим, що сталося на Кармелі, і сказав: «Увійди, їж і пий, бо ось чути шум дощу». (Про який дощ можна говорити? На небі жодної хмаринки, а він каже: «Чути шум дощу»). Однак Ілля — слуга Господа, він діяв від Його імені, і Бог не міг підвести його).

Сказавши це, Ілля пішов на вершину Кармела, опустився на землю, схилив голову до колін і почав молитися. Минув якийсь час, і він звелів слугі: «Вийди, подивися в напрямі моря. Що там?» Слуга пішов, повернувся й доповів Іллі: «Нема нічого». — «Вернися сім раз!» А сам пророк молився, невідступно кличучи до Бога, щоб Він явив Свою силу й могутність і прославив Своє ім'я. Тим часом слуга бігав і щоразу, повертаючись, говорив: «Нема нічого». І раптом, побігши всьоме, вигукнув: «Ось мала хмара, немов долоня людська, підіймається з моря». Ілля тріумфував: ось гряде дощ! Небо затягло хмарами, стало темно, пролунав оглушливий гуркіт грому, полив дощ. Ось які результати наполегливості в молитвах...

Червень
22
ВІВТОРОК

ЗЛОЩАСНА КОРЕКТУРА

Як здобудеш дорогоцінне з нікчемного, будеш як уста Мої (Єрем. 15:19).

Як працював видатний письменник Л. М. Толстой над своїми творами? Чи знаємо ми про це хоч щось? Це важливо знати для

того, щоб зрозуміти, чому Господь звертає увагу «синів світла» на те, як «сини цього світу» проявляють наполегливість, завзятість у досягненні земних, тимчасових цілей, тоді як «сини світла» не виявляють такою мірою ці якості в досягненні небесної, вічної мети.

«Отже, рукопис Льва Толстого був у нас у редакції, — згадує А. Волинський, керівник журналу “Північний вісник”. — Він називався “Господар і працівник”. Ми прочитали його зі сльозами на очах. Тоді ж він був у руках складальника. Лев Миколайович висунув нам вимогу — надіслати йому коректуру. Його вимога була для нас священною. Щойно були готові гранки, ми надіслали їх Толстому й почали з нетерпінням чекати, коли вони повернуться. І ось минають дні, тиждень, ще один, а гранки не повертаються. У редакції — страшні хвилювання. Ми змушені через затримку надрукувати оповідання в наступному номері. Нарешті гранки надійшли. Але що це таке? Від колишнього тексту оповідання майже нічого не залишилося, кожна гранка покреслена вздовж і впоперек рукою Толстого так, що просто неможливо правити коректуру. Однак найгірше те, що автор, який так нещадно вчинив зі своїм оповіданням, у листі до нас просить знову надіслати йому гранки на коректуру. Ми негайно зробили новий набір і надіслали гранки, просячи Лева Миколайовича якомога швидше їх повернути.

Знову минають тижні, знову ми відкладаємо публікацію оповідання, пропускаючи черговий номер. Ми надсилаємо лист за листом Толстому. І ось знову надходять гранки оповідання, і — о жах! — знову ми насилу розбираємося у вставках, перекресленнях Толстого й приголомшені новою вимогою — ще раз надіслати гранки на коректуру. Тепер уже залишилося небагато виправити, писав нам Толстой, і він не затримає довго коректуру... Ми змушуємо друкарню ще раз перенабрати все оповідання, і редакція вирішує, що я маю особисто відвезти Толстому гранки й повернутися до Петербурга з остаточною правкою. Це була нечувана зухвалість, але що нам залишалось робити? Оповідання Толстого було обіцяне при передплаті, недоброзичливці розпускали чутки, що наш журнал обманює передплатників. І я поїхав до Толстого...» (Далі буде).

І пізнаєш ти в серці своїм, що, як навчає чоловік сина свого, так навчає тебе Господь, Бог твій (П. Зак. 8:5).

«Мені було трохи за тридцять. Повірте, я тремтів. Лев Миколайович був зі мною ласкавий і добрий. Він сказав: “Вас бентежить, що подумують про нас із вами читачі? Мене теж це непокоїть, тому я так довго й працюю над оповіданням. Дякую, що ви привезли мені гранки. Повертайтеся спокійно до Петербурга, я скоро надішлю вам коректуру”. Я думав, що все зроблено, і повернувся додому переможцем. Однак згодом це почуття зарозумілості минуло: гранок знову довго не було. А коли вони надійшли, на жаль, ми побачили знайому картину: усе рясніло виправленнями, і автор вимагав надіслати ще одну коректуру. Ви думаєте, на цьому скінчилося? Ні, так тривало й далі! Четверте нам здалася ця історія підступністю, уп’яте — тортурами. Проте й тортурам настає кінець. Настав день, коли гранки надійшли до нас із довгоочікуваним написом: “Можна друкувати”...

Я знав тоді всі п’ять варіантів напам’ять. І якби Толстой зажадав не п’ять, а двадцять п’ять коректур, ми мали б виконати цю роботу. Чи пам’ятаєте ви опис хуртовини в оповіданні? У первинному тексті він охоплював цілих дві сторінки. Потім Толстой скоротив його до однієї. Потім — до половини сторінки. І в останній коректурі залишилося тільки два-три речення про хуртовину. Але що це за речення! Ви фізично відчуваєте снігову масу, що падає на землю, ви відчуваєте на своєму обличчі, на руках пекучу вологу сніжинок, які обліпили вас» (К. Федін).

Неможливо не дивуватися наполегливості письменника в досягненні досконалості свого твору. Чому б нам не виявляти такої ж наполегливості щодо нашого характеру? Невже це не слугуватиме нам повчанням у духовній справі?

Одного разу Господь дав пророкові Єремії незвичайне доручення: він мав піти до родини Рехавітів, запросити чоловіків до храму Божого, налити в чаші вина й запропонувати їм випити. Єремія виконав наказ, але Рехавіти категорично відмовилися пити вино, мотивуючи це тим, що їхній батько заповів їм ніколи

не вирощувати виноградників, не пити вина, жити в наметах. Тоді Господь сказав Єремії: «Іди, і скажеш до юдеянина та до мешканців Єрусалиму: Чи з цього не витягнете науки, щоб слухатися Моїх слів? говорить Господь» (Єрем. 35:13).

Червень
24
четвер

«НІЧОГО БІЛЬШЕ МЕНІ НЕ ТРЕБА»

«У відповідь Господь сказав їй: Марто, Марто, ти журишся і клопочешся багато чим, а потрібне — одне» (Луки 10:41, 42).

Місіонери — істинні воїни Христа — це велика армія відданих Богові небесних ратоборців. Вони непохитні й наполегливі в боротьбі за триумф Христової правди на Землі.

Ось один з них — Девід Брейнерд (1718–1747), місіонер, або апостол індіанців. Батьки Девіда були пуританами й хлопчика виховували в суворому послуху біблійним принципам. У віці 24 років він усвідомив, що повинен проповідувати серед індіанців. Керівники місіонерського товариства прийняли його до своєї організації, і Брейнерд, відмовившись від зручностей життя, вирушив як місіонер у віддалені місця американського континенту, щоб благовістити про Христа індіанцям. Девід любив Бога й присвятив себе проповіді Євангелія.

«Воістину в мене не було іншої радості, — зазначив він у щоденнику, — я не думав про те, як я житиму, з якими труднощами мені доведеться зіткнутися. Усе, що мені було потрібно, — здобувати душі для Христа». «Я віддав усього себе служінню Богові. Я обіцяв, що жодні труднощі не змусять мене відмовитися від цієї великої й благословенної праці. Уся душа моя кричала: “Господи, Тобі я присвячую себе! Прийми ж мене, нехай я буду Твій навіки! Господи, нічого більше мені не треба!”» «Я б не проміняв своє служіння на жодне інше заняття. Я помер для цього світу, щоб бідні язичники могли навернутися». «Моя душа благала: тільки нехай ці душі врятуються! Тільки б Бог вилив на них Свою милість».

Брейнерд пройшов і проїхав тисячі миль, щоб зустрітися з аборигенами й розповісти їм про Христа. Як часто він плакав,

думаючи про те, наскільки духовно сліпі індіанці. Він нерідко спав просто неба на землі або на купі хмизу. Брейнерду часто доводилося долати багато миль під час бурі й дощу, і одного разу він потрапив у такий ураган і дощ, що ледь не загинув. Він змок до нитки, не міг знайти жодного укриття від негоди. Незабаром Брейнерд захворів на малярію, почалася лихоманка, ломило кості, був сильний головний біль, і він подумав, що настав кінець. Однак Господь зцілив Свого слугу...

Самовіддане життя й такі умови далися взнаки: Брейнерд захворів на туберкульоз і помер. Йому було лише 29 років. Твердість і наполегливість у служінні Богові принесли свої плоди: сотні індіанців повірили в Ісуса, було організовано багато громад.

Червень
25
П'ЯТНИЦЯ

«НЕСАМОВИТИЙ ХРИСТІЯНИН»

«А Він помер за всіх, щоб ті, котрі живуть, більше не жили для самих себе, але для Того, Хто за них помер і воскрес» (2 Кор. 5:15).

Реформація. «У той час як вожді — ініціатори руху — заклопотані нікчемними, нудними дрібницями, Ж. Кальвін, цей нікому не відомий юрист і богослов, з дивовижною сміливістю юності за один рік створює “Повчання в християнській вірі”, підручник і посібник, канонічний твір протестантизму». Цей феноменальний твір у релігійному світі “визначив хід історії та змінив вигляд Європи”».

Жан Кальвін (1509–1564), прихильник і послідовник Лютера, зазнавши переслідувань, був змушений утікати з Франції та оселитися в Базелі. У цей час Фарель за допомогою всенародного голосування затвердив реформовану релігію в Женеві. Він добре розумів, що на більше просто не здатний, а тому звернувся до Кальвіна з незвичайним проханням, щоб він «прийняв духовне керівництво й побудував дім Реформації» в Женеві. І коли Кальвін відмовлявся, Фарель суворо застеріг: «Ти накличеш на себе Боже прокляття, якщо відмовиш у допомозі Божій справі й шукатимеш усамітнення й мирного заняття наукою більше, ніж Христа».

І Кальвін здався. Він погодився запровадити в Женеві новий лад, заснований на ідеях Реформації. У віці 27 років Кальвін віддав усі свої сили, щоб перетворити жителів Женеви на істинних Божих дітей. Він припустився багатьох помилок, за його суворі методи насадження біблійних принципів у суспільстві вороги називали його «женевським папою», але він був непохитний і домігся, що Женева фактично стала центром Реформації.

Кальвін досягнув цього завдяки своїм видатним здібностям. «Усе життя він тримав своє тіло в найсуворішій покорі. Три години, максимум чотири, для сну вночі, єдина на день скромна їжа, та й то вжита поспіхом при розкритій Біблії. Жодних прогулянок, жодних ігор, жодних задовольень, зрештою, фанатично самовідданий Кальвін існував тільки для релігії: думав, писав, проповідував, але жодної години не жив для себе». Його переслідують усілякі хвороби, але він не здається. «Якщо через лихоманку він не може дійти до кафедри, то, щоб виголосити проповідь, наказує нести себе до церкви на ношах... Продуктивність Кальвіна незбагненна: ця постійно хвора людина виконує одночасно роботу за чотирьох або п'ятьох осіб різних спеціальностей».

Неймовірна наполегливість і спрямованість! Воістину: він — «Violentissimus Christianus — несамовитий християнин» (С. Цвейг).

Червень
26
субота

«НАЙМЕНШИЙ З АПОСТОЛІВ»

Його благодать, що в мені, не була марною, бо я трудився більше за них усіх; втім, не я, а Божа благодать, що була зі мною (1 Кор. 15:10).

Апостол Павло був колись ревним фарисеєм і лютим гонителем християн. Зустріч з Ісусом на шляху до Дамаска, куди він прямував, «дихаючи погрозою і вбивством на Господніх учнів», визначила все його подальше життя. Той, хто з ненавистю й лютю гнав віруючих в Ісуса, з перших днів свого прийняття Христа й до кінця життя сам був гнаний. Юдеї в Дамаску вирішили вбити Павла, і йому довелося тікати з міста в незвичайний спосіб — у кошику, який спустили брати через отвір у стіні міського

муру. Прийшовши до Єрусалима, він намагався пристати до учнів Христа, але ті його цуралися й не довіряли йому, доки Варнава не втрутився й не заступився за нього. Із властивим йому від природи запалом Павло безстрашно вступав у публічні диспути з фарисеями, а також з елліністами, які теж вирішили вбити його. І йому знову довелося рятуватися втечею. Тільки в Антіохії Святий Дух послав його з Варнавою благовістити Євангеліє Христове. Так почалася його місіонерська подорож, сповнена всіляких небезпек і хвилювань, труднощів і тріумфу, безупинної боротьби як із внутрішньоцерковними, так і з зовнішніми ворогами.

Важко навіть уявити, що пережив цей воїн Христа, хоч і «найменший з апостолів», але той, що «трудився більше за них усіх». Його посвячене апостольське служіння викликає захоплення: яке ж це було жертвоне життя! Безперервна праця, в'язниці, побої: п'ять разів його бичували юдеї, тричі били палицями римляни, а одного разу побили камінням. Йому часто доводилося дивитися смерті у вічі: тричі зазнавав корабельної аварії й цілу добу був у морі. Він постійно перебував у дорозі, на нього всюди чатували небезпеки: на річках, від розбійників, від юдеїв, від язичників; довелось зіткнутися з небезпеками в містах, у пустелях, на морі, від лжебратів. Словом, ось його життя: праця, виснаження, безсонні ночі, побої, нагота, холод, спрага й голод, а крім того, щоденний тягар турботи про всі церкви...

Ось справжнє життя істинного християнина! Іншим воно не може й не повинно бути в цьому гріховному світі, де тривають безперервна боротьба й атаки злих сил на дітей Божих. І все це можна знести тільки завдяки «Тому, Хто нас полюбив». Апостол Павло ніс свій тягар наполегливо, безстрашно, непохитно.

Червень
27
неділя

РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ АПОСТОЛА

І це та відвага, яку маємо до Нього, що коли чогось попросимо згідно з Його волею, Він вислуховує нас!
(1 Івана 5:14).

Апостол Павло був людиною молитви. У посланнях, написаних сучасникам-християнам, він відкриває завісу свого молитовного життя. Павло пише колоссянам: «Не перестаємо за вас молитися»; солунянам: «Ніч і день ревно молимося, щоб побачити ваші обличчя»; филип'янам: «Завжди, в кожній моїй молитві за всіх вас, з радістю молюся»; коринтянам: «Благаємо Бога, щоб ви не робили ніякого зла».

Апостол молився про інших. Проте в одному з послань Павло описав свій незвичайний досвід молитви: він звернувся до Бога й благав Його, щоб Він допоміг йому — розв'язав його проблему з колючкою, даною йому в тіло. Про це апостол молився не раз, а тричі. Серед юдеїв було правило, згідно з яким пробачати помилки іншим або молитися про щось належало до трьох разів, і якщо Бог не відповідав на молитви, молитися припиняли, вважаючи, що Божої волі немає на те, про що просили.

Так і Христос у Гетсиманському саду тричі благав Бога про те, щоб, якщо можливо, не пити Йому чаші майбутніх страждань. І якщо Небесний Отець не відповів Христу на Його молитви, а послав ангела, щоб той утішив Його, то Павлу Господь з'явився й пояснив, чому Він не бажає допомогти в його горі: «Я дарував тобі стільки благодаті, скільки потрібно, щоб ти успішно звершував служіння. Проте сила Моя може проявлятися лише в тій людині, яка повністю усвідомлює свою неміч (грец. *ασθενεία* (*астенеїа*) — безсилля, слабкість, неміч)».

Хто, як не представник Христа, Його вповноважений на Землі посол, ким був Павло, повинен якнайкраще усвідомлювати своє безсилля й нікчемність без Бога? Інакше його служіння буде супроводжуватися серйозними недоліками й помилками в кращому випадку, а в гіршому — закінчиться поразкою, оскільки гординя неминуче проявлятиме себе. Тому Павло робить із цього досвіду висновок: «Коли я немічний (безсилий), — тоді я сильний» (2 Кор. 12:10). Ця закономірність здається нам парадоксом. Це не дивно. Апостол говорить, що «слово про хрест є безумством для тих, що гинуть» (грец. *μωρία*, *моріа*) — глупота, безглуздість, безумство, нерозсудливість, нісенітниця, юродство. — Прим. авт.) і проповідь про розп'ятого Христа для греків *μωρία* (див. 1 Кор. 1:18, 23).

У деяких питаннях нам не слід домагатися від Бога виконання наших прохань, але щодо зміни нашої гріховної природи — тут

потрібно чинити так, як Яків, говорячи Богові: «Не пущу Тебе, коли не поблагословиш мене».

Червень
28
понеділок

БЕЗМОВНЕ ХОЛОДНЕ НЕБО

**Аж доки я, Господи, кликати буду, а Ти не почувеш?
(Авак. 1:2).**

Авраамові, батькові всіх віруючих, Бог звелів принести в жертву цілопалення Ісака. Це повеління було неймовірним, парадоксальним, ірраціональним. Боги, яким поклонялися язичники, вимагали, щоб ті приносили їм у жертву своїх немовлят. Але щоб таке зажадав від Свого слуги великий Бог — Бог любові й милосердя?! Авраамові ця вимога здавалася непорозумінням. Він не міг зрозуміти Бога й почав наполегливо, з криком і сльозами благати Господа, щоб Він пояснив йому, чому й навіщо потрібно приносити в жертву єдиного улюбленого сина, довгоочікуваного сина обітниць, від якого повинен походити обраний численний народ.

Кілька безсонних ночей провів Авраам у безперервних молитвах, у невимовних муках і агонії, але Небо, на жаль, мовчало. Чому милосердний і співчутливий Господь не відповів на невимовні душевні страждання й безупинні крики й благання Авраама? Відповідь на це запитання для нас за межами досяжності. У Біблії нічого не сказано про це, але Дух пророцтва розширює межі нашого розуміння: «Через те, що Авраамові забракло віри в обітницю Божі, сатана звинувачував його перед ангелами й перед Богом у тому, що Його слуга не виконав умов Заповіту і тому не гідний Його благословень. Бог бажав довести вірність Свого слуги перед усім Небом, показати, що ніщо, окрім цілковитого послуху, не може бути прийняте Ним, а також більш повно відкрити перед ними План спасіння» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 154).

О, ця священна боротьба, яка точиться між Христом і сатаною за кожну людину! З одного боку сатана — найжорстокіший обвинувач грішників, з іншого — Господь Ісус — милосердний Захисник. У чому ж диявол звинувачував Авраама? Авраам виявив брак віри, коли вирішив народити сина від Агар. Він не звернувся

до Бога із запитанням, чи відповідає Його волі такий крок з його боку. Це його свавілля боляче вдарило по авторитету Бога, і Він після звинувачень диявола вирішив піддати Авраама такому неімовірно важкому випробуванню. Авраам, попри те, що Бог не відповідав на його наполегливі молитви, встояв у цьому випробуванні, і Бог був прославлений!

Червень
29
Вівторок

НАПОЛЕГЛИВІ БЛАГОВІСНИКИ

Моліться... і за мене, щоб... відважно проповідувати таємницю Євангелія, за яке я є послом у кайданах, щоб сміливо про нього говорити, як мені й належить (Ефес. 6:19, 20).

Наполегливість, невідступність, завзятість — ці якості потрібно виявляти не тільки в особистих або публічних молитвах у надії отримати те, про що просимо. Їх потрібно виявляти у всіх галузях церковної життєдіяльності, пов'язаної з виконанням Великого доручення Христа, що дане через апостолів на всі часи. Як можна успішно нести рятівну Божу звістку народам і племенам на всій землі, якщо не проявляти духу наполегливості, твердості та непохитності?

Коли після вознесіння Господа на небеса апостоли почали активно й ревно благовістити великій кількості людей у Єрусалимі про покаяння в Христі Ісусі та творити чудеса зцілення, священники й садукєї заарештували їх і наступного дня привели до синедріону для допиту. Дізнавшись, що вони проповідують про Ісуса, вища рада Ізраїлю наказала апостолам «не говорити і не навчати в Ім'я Ісуса». Однак апостоли відповіли: «Ми не можемо не розповідати про те, що бачили та чули!». Жодні застереження й погрози не могли зупинити їх — вони наполегливо та невідступно продовжували говорити народові про Христа. І знову був арешт і в'язниця, але Ангел Господній уночі відчинив тюремні двері й сказав апостолам: «Ідіть, ставайте в храмі й кажіть народові всі слова цього життя!»

Потім знову був синедріон, допит, погрози, заборона говорити про Ісуса. Однак апостоли сказали: «Потрібно слухатися біль-

ше Бога, ніж людей!» Члени синедріону, «почувши це... лютували і змовлялися їх убити». Ворогам істини це властиво. У їхньому арсеналі насильство, тортури, смерть. Так і тут: члени синедріону наказали бити апостолів і заборонили їм говорити про Христа.

Чи перестали вони проповідувати про Спасителя? Ні! Ось що сказано в Біблії: «А вони вийшли з синедріону, радіючи, що за Ім'я Господа [Ісуса] удостоїлися прийняти зневагу. Щодня в храмі й по домах вони не переставали навчати й благовістити про Ісуса Христа» (Дії 5:41, 42).

Так поширювали істину про Господа перші християни: безстрашно, наполегливо й мужньо. І Господь засвідчив про цей період Церкви: «І маєш терпеливість, і постраждав за Моє Ім'я, але не знемігся» (Об'явл. 2:3).

Червень
30
середа

ПЕРЕМОГА ЗАСУДЖЕНИХ ДО СМЕРТІ

Переможцеві дозволю сісти зі Мною на Моєму престолі, — як і Я, перемігши, сів з Моїм Отцем на Його престолі (Об'явл. 3:21).

Лаодикія — сьома, остання Церква. Їй, згідно з Провидінням, доведеться жити, працювати й боротися в заключні дні боротьби між силами добра і зла, коли вона досягне піку напруженості: «розлютуються народи», «змій розлютиться на жінку», і закінчиться все Армагедоном. На останню Церкву Небо поклато особливу відповідальність у цей непростий період. Однак Господь і подбав про неї особливим чином — у Церкві засяло незвичайне світло Духа пророцтва: величезна літературна спадщина свідчення Ісуса збагатила Божий народ безцінним знанням біблійної істини. Йому була відкрита Трьохангельська вістка — останнє Господнє послання народам усього світу. Церква повинна гучним голосом проголосити цю істину про те, Кому належить віддавати честь і Хто справді гідний поклоніння: Творець і Правитель Усесвіту, а не бунтівний херувим і його агенти, звір і лжепророк, котрі загрузли у витонченому обмані, водночас претендуючи на володіння істиною.

Усесвіт знає, що Божий Закон непорушний і сьомий день, субота, — це Божественна печать і знак між Творцем і творінням. І як би не намагалися поборники зла переконати людей у своєму обмані, що перший день тижня слід святкувати на честь воскресіння Христа, Небо відкидає це псевдопоклоніння Богові. Нікому не дано права змінювати Закон Божий на власний розсуд — це наруга над Творцем, повалення Його авторитету. І тут не уникнути остаточного глобального зіткнення між істинними прихильниками Бога-Творця й Викупителя та підступними релігійними діячами, котрі відкидають авторитет Бога, ставлячи на Його місце свій.

Попри все, Церква повинна, як і перша апостольська Церква, мужньо, наполегливо й безстрашно проголошувати доручену їй істину. І як Церква часів апостолів вистояла в гоніннях і виконала покладену на неї місію проповіді Євангелія Божого Царства, так і Церква останнього часу неодмінно вистоїть у майбутніх гоніннях і виконає свою всесвітню місію захисту Божого авторитету та Його Закону. Її Вождем у цій битві буде Сам Христос — Син Божий, і перемога буде здобута силою Святого Духа (див. Зах. 4:6).

ЛИПЕНЬ

СМІЛИВІСТЬ

*«Тому ми відважуємося говорити:
Господь – мені помічник, тож я не боятимусь.
Що зробить мені людина?»
(Євр. 13:6).*

«БЕЗПЕЧНИЙ, НЕМОВ ТОЙ ЛЕВЧУК»

Тому ми відважуємося говорити: Господь — мені помічник, тож я не боюся. Що зробить мені людина? (Євр. 13:6).

Сміливість — це хоробрість, відвага, рішучість у вчинках; сміливий — той, що не знає страху, не боїться труднощів, перешкод; рішучий, відважний. Сміливість — це чудова риса характеру. У Старому Завіті слово «хоробрий» вживається як синонім слова «сміливий» понад 60 разів — і майже в усіх випадках для характеристики безстрашних воїнів. Однак сміливість, відвага, рішучість притаманні не тільки воїнам, ці якості проявляються в усіх сферах життя та стосунках людей. У книгах Нового Завіту слово «сміливий» вжито для характеристики духу, який виявляли перші християни апостольського часу, проповідуючи Христа. Після того, як апостолам перед синаггою суворо заборонили говорити про Ісуса та Його вчення, вони молилися: «І тепер, Господи, поглянь на їхні погрози і дай Своїм рабам з усією сміливістю говорити Твоє слово» (Дії 4:29).

Спочатку людині була властива сміливість як складова частина любові. Апостол пише, що «любов проганяє страх», а для сміливого не притаманний страх. У наших прабатьків в Едені не було причин, аби панічно чогось боятися. Проте гріх поступово руйнував безгрішний характер людини, а страх став його невід'ємною частиною.

Безумовно, сміливість, як і інші риси характеру, можна розвивати, старанно докладаючи зусиль і тренуючи волю. І життя підтверджує, що деякі люди попри всі перешкоди сміливо йдуть на будь-які ризики, щоб досягнути земних цілей і людських ідеалів. Такий героїзм викликає захоплення в людей, як писав Максим Горький: «Безумству хоробрих співаємо ми славу».

Однак життя нам дане не для реалізації наших земних задумів та інтересів, а для відновлення зруйнованих взаємин з Богом. Це має бути метою і сенсом всього нашого короточасного життя. І для досягнення цієї мети ми повинні сміливо відкинути земні цінності й рішуче піти за Ісусом! Ставши християнами, ми стаємо вої-

нами Христа і вступаємо у Велику боротьбу зі злом. Ось де потрібні хоробрість, відвага та безстрашність! Господь готовий наділити нас цією рисою, щоб кожен із нас був «безпечний, немов той левчук» (Прип. 28:1).

Липень
2
п'ятниця

СМІЛИВИЙ КРОК АВРААМА

Вірою Авраам, коли був покликаний іти на місце, яке мав одержати в спадок, — послухався і пішов, не знаючи, куди йде (Євр. 11:8).

Описане в Біблії життя вірних Богові людей підтверджує істину, що праведник «безпечний, немов той левчук». У чому виявилася сміливість Авраама, батька всіх віруючих, адже Господь доручив йому важливу місію й удостоїв його великої честі?

Його сміливість і рішучість насамперед виявилися в тому, що він змінив міський спосіб життя на мандрівний у наметах. Змінити краще на гірше? Зробити крок у невідомість, пов'язану з незручностями, тривогами, страхами й безліччю всіляких небезпек? Боягузлива людина на це не здатна. Однак Авраам був не з тих, хто шукає в цьому світі вигоди, зручностей, комфорту, бо він пізнав одну з найважливіших істин, яку не може усвідомити більшість християн і яку він висловив у знаменному визнанні: «Я прох та попіл» (Бут. 18:27). Це та сама істина, яку так глибоко та всеосяжно проголосив Еклезіяст: «Наймарніша марнота, — марнота усе» (євр. *хавель хавалім* — «цілковита нікчемність всього, безглуздість»). — *Прим. авт.*)

Ми можемо знати цю істину, але не кожен вважає за потрібне вникнути й досягнути її реальність. Ця істина може здаватися нам зрозумілою й простою. Однак це не зовсім так. Чому ж Господь, Його пророки й апостоли так наполегливо застерігали й закликали віруючих, щоб вони не прив'язувалися до цього світу, що минає та зникає в безодні забуття? Пізнати цю істину — означає вирватися з полону заворожливого співу сирен цього віку: «Який прекрасний цей світ!»

Апостол має інший погляд: «Не любіть світу, ні того, що у світі» (1 Івана 2:15). І далі Іван пояснює чому: «Весь світ перебуває

в злі». І тому Біблія говорить: «Вийдіть з-поміж них і відділіть-ся, — каже Господь» (2 Кор. 6:17). З таким самим закликком Бог звернувся й до Авраама: «Вийди зі своєї землі і від свого роду» (Дії 7:3). І Авраам, не вагаючись, незважаючи ні на що, назавжди залишив колишній світ гріха і безстрашно зробив крок у новий — Божий світ.

Липень
3
субота

НЕЗВИЧАЙНА ВОЄННА КАМПАНІЯ

А той [Єлисей] відказав: «Не бійся, бо ті, що з нами, численніші від тих, що з ними» (2 Цар. 6:16).

Підкорившись Божому заклику вийти з Уру халдейського, Авраам виявив сміливість і рішучість. Проте він учинив хоробро і тоді, коли обставини вимагали, щоб він став до бою. За своєю вдачею Авраам був людиною миролюбною. Він сильно переживав, якщо в сім'ї або між рідними чи сусідами виникали сварки, ворожнеча, неприязнь. Усіма силами намагався загасити це руйнівне полум'я і був готовий поступитися будь-чим, навіть на шкоду собі, аби люди жили в мирі.

Однак почалася війна. Відбулася кровопролитна битва об'єднаної армії п'яти царів із коаліційною армією інших чотирьох царів, унаслідок чого армію п'яти царів було розбито вщент. Переможці розграбували міста переможених, узяли в полон їхніх жителів, а худобу погнали. Серед полонених був і Лот зі своєю сім'єю, адже вони були жителями Содома, а цар цього міста брав участь у війні. Коли про трагедію дізнався Авраам, він вирішив негайно стати до бою та звільнити Лота й усіх полонених. Звісно, виникає запитання: яке військо мав Авраам? Це було 318 осіб — так повідомляє святий літопис! Невже із цим «військом» можна йти в бій проти армії чотирьох царів?

З людського погляду ця воєнна кампанія Авраама — абсурд і авантюра. Однак це не про Авраама. Яку потрібно було мати надзвичайну сміливість, аби зважитися на такий крок! Авраам, праведник, мав таку сміливість, а «справедливий безпечний, немов той левчук».

Там, де Господь, немає нічого неможливого й не може бути! Згадайте Гедеона. Ізраїль поневолили мідіянітяни, які нещадно й жорстоко грабували народ і довели його до катастрофічної бідності та приниження. Ізраїльтяни кликали до Бога про допомогу. Господь почув, з'явився Гедеонові й сказав: «Іди... спасеш Ізраїля з мідянської руки! Оце Я послав тебе!» «О, Господи мій, — благав Гедеон, — чим я спасу Ізраїля?.. “Але Я буду з тобою, і ти поб'єш мідіянітян, як одного чоловіка”» (Суд. 6:14-16).

Ось відповідь для людини, яка на все дивиться зі свого погляду: з Авраамом був Господь! Після перемоги Він з'явився йому і сказав: «Не бійся, Аврааме, Я — твій щит. Ти сміливо виступив, будь і надалі таким, нічого не бійся!» (див. Бут. 15:1).

Липень
4
неділя

СМІЛИВІСТЬ МОЙСЕЯ

Вірою він покинув Єгипет, не злякавшись гніву царя, бо стояв непохитно, як той, що бачить Невидимого (Євр. 11:27).

Про Мойсея в Біблії сказано, що він «був найлагідніший за всяку людину, що на поверхні землі» (Чис. 12:3). Однак Мойсей був ще й надзвичайно сміливим. Як це проявилось в його житті?

Коли Мойсею довелося втікати від гніву фараона, він прийшов у Мадіямську землю. Там він став свідком одного випадку біля загального водопою: дівчата, які пасли овець, прийшли до криниці й почали черпати воду, щоб напоїти отару. Раптом з'явилися пастухи й нахабно прогнали беззахисних дівчат від колодязя. Мойсей не міг стерпіти такої зухвалості та сміливо заступився за скривджених. Він прогнав кривдників і почав черпати воду для овець.

Боягуз почав би міркувати: «Я тут чужинець. Хто знає, чому в них такі стосунки? Може, ці дівчата або їхні рідні чимось завинили, що з ними так чинять? Навіщо мені вплутуватися в цю історію?» Проте Мойсей дотримувався інших принципів: він не міг допустити, щоб на його очах сильний принижував слабого й знущався з нього. Його не бентежило те, що пастухів було кіль-

ка, а він — один. Мойсей сміливо звелів їм забиратися геть, і ті мовчки підкорилися його наказу.

А прийти до фараона й вимагати відпустити народ? Це ж якою треба бути сміливою людиною, щоб рішуче висунути перед обличчям могутнього володаря таку нечувану вимогу, інакше кара за карою прийдуть на народ і на самого фараона! Однак Мойсей, незважаючи на погрози фараона, безстрашно виконував волю Божу.

Проаналізуймо інший випадок. Коли ізраїльський народ зробив ідола і, вдавшись до розпусти, поклонявся йому, як діяв Мойсей у такій критичній ситуації? Вражений людською нерозсудливістю, палаючи гнівом, він сміливо схопив ідола, спалив, висипав попіл у воду та змусив ізраїльтян пити її. Хіба Мойсей думав про те, що ті, які впали в ідолопоклонство, могли чинити йому опір? Це хвилювало його найменше — честь Бога для нього була понад усе!

Таким і повинен бути пастир — безстрашним представником Христа! На боягузливих чекає їхня частка в озері, що горить вогнем і сіркою.

Липень
5
понеділок

«ХІБА ВИ НЕ БОЇТЕСЯ?»

Бог для нас — охорона та сила, допомога в недолгах, що часто трапляються, тому не лякаємось ми, як трясеться земля, і коли гори зсуваються в серце морів! (Псал. 46:2, 3).

А чи маємо ми цю рису — сміливість? Чи, може, ми ніколи про це не замислювалися? Можливо, це запитання просто не було нагальним для нашої віри? Ось історія Джона Уеслі, відомого англійського реформатора. Він не приховував головної мети своїх духовних пошуків — прагнути до духовної досконалості. Уеслі дійшов висновку: «Я бажаю досягнути справжній зміст Євангелія Христового, проповідуючи його язичникам». Він вирішив поїхати до Америки, щоб там звіщати Євангеліє Ісуса індіанцям. У його душі точилася серйозна боротьба, духовні пошуки не давали спокою, і в одному зі своїх листів він написав: «Серед них я або повірю, або пропаду». Він сів на корабель до штату Джорджія.

На борту перебувало кілька моравських місіонерів. Під час подорожі корабель неодноразово потрапляв у шторм.

Якось Уеслі написав у своєму щоденнику: «Наближається сильний шторм, мені страшно!» І справді, найсильніший шторм обрушився на них. У його розпал моравські місіонери не виявляли ані найменшого страху, продовжуючи проводити свої богослужіння. «Коли вони співали псалом, величезна хвиля накрила судно, зламала на шматки грот-щоглу і, здавалося, зверху на них вилилася Ніагара». Пасажири-англіїці в паніці кричали, корабель крутився, як тріска, між гігантськими хвилями. Уеслі подумки прощався із життям. Однак моравські місіонери не пропустили жодної ноти. Уеслі, вражений силою їхнього духу, підійшов до лідера й запитав: «Хіба ви не боїтеся?» «Слава Богові, ні», — відповів той. «Невже й ваші жінки та діти не бояться?» «Ні, наші жінки й діти не бояться померти». Ця відповідь вразила Уеслі більше, ніж сама буря.

План Уеслі стати місіонером провалився. «Я поїхав до Америки, щоб наvertати до Бога індіанців, але хто наверне мене?» — пізніше написав він у щоденнику. Уеслі повернувся до Англії та відвідав зібрання моравських братів. Завдяки спілкуванню із цими щирими християнами він почав глибше розуміти вчення Христа.

Уеслі став відомим евангелістом і реформатором, плоди його служіння поширилися в усьому світі. «Однак сам він був навернений до Христа, — зазначив Р. Морган, — силою маленької групи, чие посвячення Господу було настільки великим, щоб навіть у несамовитий шторм зберігати незворушний спокій».

Липень

вівторок

ГАНЕБНИЙ КІНЕЦЬ ТОГО, ХТО ЗНЕВАЖАВ ГОСПОДА

Цей Бог мене силою оперезав, і дорогу мою учинив непорочною... мої руки навчає до бою, і на рамена мої луга мідяного напинає (Псал. 18:33, 35).

Однією зі знаменних подій у житті Давида, царя та псалмиста Ізраїлю, був його поєдинок із Голіафом. Як міг, з людського погляду, хлопчик здобути блискучу перемогу над велетнем у все-

озброєнні, зріст якого сягав майже трьох метрів? Цей филистимський воїн-професіонал вважав себе всемогутнім і непереможним, тому дозволяв собі зухвало ляяти ізраїльське військо, цинічно знущатися з нього, називаючи воїнів жалюгідними й нікчемними рабами. Пихатий і самовпевнений Голіят пропонував ізраїльтянам: «Виберіть свого воїна, і ми будемо битися один на один, і переможені будуть рабами». Ізраїльтяни, чуючи ці глумливі слова Голіята вранці та ввечері протягом сорока днів, із жахом і панікою втікали від цієї лютої людини. Вони не знали, що робити, як відповісти на богохульний виклик.

І ось на місце воєнних дій прийшов хлопчик (див. 1 Сам. 17:33). Почувши нахабні слова Голіята, він обурився: «Хто цей необрізаний филистимлянин, що так зневажає полки Живого Бога?» Про нього дізнався цар Саул і запросив до себе. Давид сміливо й прямо сказав йому: «Не бійтеся, не падайте духом. Я готовий битися з ним». Цар був приголомшений такою неймовірною сміливістю: «Хто він, а хто ти? Ти ж ще хлопчик, а він вояк змолоду». «Нічого, царю. Твій раб був пастухом свого батька при отарі, і приходив лев, а також ведмідь, та й тягнув штуку дрібної худоби зо стада, а я виходив за ним, і побивав його, і виривав те з пазі його. А як він ставав на мене, то я хапав його за його гриву, та й побивав його. І лева, і ведмедя побивав твій раб... Господь, що врятував мене з лапи лева та з лапи ведмедя, Він урятує мене з руки цього филистимлянина» (1 Сам. 17:34–37).

Ось звідки сміливість Давида та його впевненість у перемозі над представником сил темряви — нахабним і грізним! Ідучи назустріч Голіяту з п'ятьма камінцями в сумці, з пращею і кием, у відповідь на його прокляття іменами язичницьких ідолів Давид крикнув: «Ти йдеш на мене з мечем і списом та ратищем, а я йду на тебе в Ім'я Господа Саваота, Бога військ Ізраїлевих, які ти зневажив. Сьогодні віддасть тебе Господь у мою руку» (вірші 45, 46). І він метнув у Голіята камінь — прямо в лоб, і зухвалий зневажник Господа мертвий упав на землю.

Ось чудовий приклад, як потрібно безстрашно протистояти злу та перемагати!

«НЕ БУДЕ КОМУ ЗАСОРОМИТИ ТЕБЕ?»

Для всього свій час... час мовчати і час говорити
(Екл. 3:1, 7).

Бувають такі ситуації, коли в громадському місці якийсь бешкетник, незважаючи на велику кількість людей, поводить ся вкрай нахабно: ображає присутніх, погрожує розправою, чіпляється до дівчат. Психологія маси відома: народ мовчить, тобто мовчки терпить знущання. Проте бувають випадки, коли ті чи інші дії грубіяна загрожують життю людей. Як чинить у такій ситуації смілива, безстрашна людина?

У В. Вересаєва є гідне уваги оповідання. Один із персонажів цього оповідання ділиться спогадами про пережите.

«Я був тоді прапорщиком. Армія вже зовсім розвалилася. Ми разом з Олею поверталися додому з турецького кордону через Україну. Вагон був переповнений. Навпроти мене сидів п'яний солдат і дивився на всіх лютими очима. Моторошно було бачити, що він почувався тут цілковитим володарем, перед яким усі тремтять. Їхала молода дівчина-гімназистка. Він почав до неї чіплятися — цинічно, нахабно. Обійняв за талію, намагався поцілувати. Ніхто у вагоні не рухався, ніхто нічого не смів йому сказати. Тоді я наважився: “Послухайте, як вам не соромно чіплятися до беззахисної дівчини? Облиште її!”

Він якусь мить мовчки оглядав мене каламутними очима, а потім крикнув: “Ах ти...! Не всіх вас ще, напевно, перестріляли!” І повільно вийняв із кобури наган. Усі завмерли. Це підле боягузтво, коли кілька десятків людей бездіяльно тремтять перед одним нахабою. Було зрозуміло: мені кінець. І раптом я почув пронизливий крик. Це Оля кинулася на солдата, обхопила його за плечі. “Не смій! Ти збожеволів!” — вирвала револьвер і викинула у вікно. Махновець пробурмотів: “Бач, яка!” А вона кричала: “Вставай і йди в інший вагон! Ну, не барися! Швидко!” Він підвівся і вийшов із вагона. Вона щільно зачинила за ним двері. І тут весь вагон зареготав».

Ось вам і сміх: жінка сміливо кинулася на недобррозичливця і врятувала людині життя, а десятки чоловіків виявили вбивчу байдужість.

У книзі Йова є такі слова: «Чи мужі замовчать твої теревені, й не буде кому засоромити тебе?» (Йова 11:3). Хоч Цофар несправедливо сказав це про Йова, однак це — істина.

Липень
⑧
четвер

«ПРОКЛЯТТЯ ІЗРАЇЛЯ — ЦЕ НЕ Я...»

Господь моє світло й спасіння моє, — кого буду боятись? Господь — то твердиня мого життя, — кого буду лякатись? (Псал. 27:1).

Пророк Ілля був дуже сміливою людиною. Проникнути в палац нечестивого царя Ахава без запрошення, раптово з'явитися в його резиденції й заявити йому про те, що впродовж наступних років не буде жодної краплі дощу, «але тільки за моїм словом», — це ж яку треба мати сміливість! Адже цар міг би відразу наказати варті схопити його як того, хто накликає біду на Ізраїльське царство. Однак, «ризикуючи власним життям, Ілля безстрашно виконав Боже доручення» (Е. Уайт. Пророки і царі. С. 121). Пророчий голос пролунав для царя, і той, хто проголосив, зник так само раптово, як і з'явився. І оскільки Боже слово «зробить, що Я пожадав, і буде мати поводження в тому, на що Я його послав», то Ізраїль одразу відчув на собі його істинність і силу: нестерпна спека випалила все зелене та духмяне на полях, городах і в садах — усе почало в'янути й сохнути. Провину за горе, що спіткало народ, покладено на того, хто передрік його, — на Іллю. І почалося переслідування винуватця цієї страшної біди. Однак Господь був з ним — Він надійно переховував його й дивовижним чином дбав про нього.

Рік за роком минав у постійній посусі, у голосінні та стражданнях нещасного народу. Господу стало шкода Свого улюбленого, хоч і бунтівного народу, і Він сказав Іллі: «Іди, покажися до Ахава, а Я дам дощ на поверхню землі». Ілля як слухняний воїн Небесного Вождя пішов. І ось вони зустрілися: нечестивий цар і Божий пророк. Побачивши Іллю, Ахав вигукнув: «Чи це ти, що непокоїш Ізраїля?» Тоді Ілля сказав до Ахава: «Не я внещасливив Ізраїля, а тільки ти та дім твого батька через ваше недотримання Господніх заповідей, та й ти пішов за Ваалами» (1 Цар. 18:18).

Яку ж треба мати відвагу, щоб ось так в обличчя царю виказати таке сміливе звинувачення! Безсумнівно, цар не був сам, поряд була охорона, і одне його слово або один погляд — і Іллю вбили б. Проте Ілля перебував під Божою охороною, і Ахав, почувши грізне звинувачення, затремтів. «Збери до мене на гору Кармел усього Ізраїля та всіх пророків Ваала й Астарти!» — скомандував Ілля. Ось що може чинити відважна в Господі людина!

Липень

п'ятниця

БЕЗСТРАШНИЙ ГЛАШАТАЙ

Багатьом братам у Господі мої кайдани додали сміливості, і вони набралися відваги безстрашно звіщати Слово (Филп. 1:14).

Савло, ревний гонитель християн, зустрівшись із Христом на шляху до Дамаска й почувши від Нього дорогоцінні слова: «На те Я і з'явився тобі, щоб зробити тебе служителем і свідком того, що ти бачив, і того, що Я покажу тобі, визволяючи тебе від твого народу та від язичників, до яких Я тебе посилаю, — відкрити їм очі, щоб вони навернулися від темряви до світла та від влади сатани до Бога», — беззаперечно підкорився і взявся за «плуг». І відтоді, ні на мить не озираючись, він почав «орати язичницьку цілину».

Коли Господь звелів Ананії піти і зцілити Савла від сліпоти, той зняковів і сказав: «Господи, чув я від багатьох про цього чоловіка, скільки зла він наробив твоїм святим у Єрусалимі!» Господь промовив: «Для Мене він є вибрана посудина, щоб понести Мое Ім'я... Я покажу йому, скільки має він постраждати за Мое Ім'я» (Дії 9:13–16). Ці страждання почалися вже в Дамаску: щойно Савло почав благовістити, юдеї-змовники вирішили вбити його.

У Біблії зазначено, як сміливо, наполегливо й невідступно звершував Савло (Павло) своє служіння проповідника, апостола й учителя язичників (див. 1 Тим. 2:7). Це служіння зустріло шалений опір юдеїв, язичників і державної влади, але жодні сили не могли зупинити Павла. Він віддано виконував доручення Господа — ніс вістку Правителя безмежного Всесвіту заблудлим жителям Землі. Сили зла люто воювали проти Павла, представника Небес.

Великий апостол зазнав усього: голоду, спраги, побоїв, безперервних поневірянь, сварок, переслідувань, наклепів. В атмосфері загальної ненависті, лихослів'я та постійних погроз Павло сміливо закликав народ і представників влади покаятися. Його не раз кидали до в'язниці, але він і там невпинно проповідував про Христа, і багато хто повірив. Його кидали в підземелля, заковували в кайдани й пута, але він радісно співав хвалебні гімни Богові й там. Одного разу апостола побили камінням і виволокли за місто, думаючи, що він мертвий, але він встав і повернувся до міста. Дух пророцтва говорить, що це «стало чудом Божественної сили» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 184). В очікуванні суду Павло просив братів, аби вони молилися за нього, «щоб сміливо про нього [Євангеліє] говорити, як мені й належить» (Ефес. 6:20).

Сміливо, з відвагою проповідувати! Саме так і потрібно виконувати Божу справу! «Наслідуйте мене, як і я Христа», — благав Павло своїх братів (1 Кор. 4:16).

Липень
10
субота

ТОЙ, ХТО ПОКЛАВ ДУШУ ЗА ХРИСТА

Адже вам даровано через Христа не тільки вірити в Нього, а й за Нього страждати, здійснювати той подвиг, який ви побачили в мені, а тепер чуєте про мене (Филп. 1:29, 30).

Життя апостола Павла, його послання, які ввійшли до канону Біблії, надихали істинних християн усіх віків. Він присвятив себе самовідданому служінню Богові. І як він ревно переслідував церкву Христа, так само ревно – і ця ревність була в стократ посилена впливом Святого Духа – служив цей відданий воїн своєму істинному Цареві – Господу Ісусу. Про свої взаємини із Христом Павло писав: «Я розп'ятий разом з Христом. І живу вже не я, а Христос живе в мені» (Гал. 2:19, 20). Ось стан, якого має досягнути кожна людина, якщо вона приходить до Господа. Саме тому апостол молився, аби ті, хто повірив, дозволили, «щоб... Христос оселився

у ваших серцях» (Ефес. 3:17). А це означає: «Коли Христос є в вас, то... тіло мертво через гріх». Страх — стан грішної людини. Тому Господь постійно говорить зі сторінок Біблії: «Не бійтеся! Не лякайтеся!»

Апостол Павло безстрашно проповідував про Христа — його ніщо не лякало й не могло «відлучити від Божої любові». Уже в похилому віці (називаючи себе «старцем») Павло зрозумів, що його служіння завершується й він має залишити цей світ. Апостол, «зв'язаний духом, йде в Єрусалим». До нього доходять чутки, йому особисто говорять, застерігають, «Святий Дух у кожному місці свідчить мені, кажучи, що мене очікують кайдани та муки». Проте Павла це не лякало, тому що його життя завжди протікало немов під дамоклевим мечем. Він сміливо йшов назустріч похмурому майбутньому, готовий до всього. Зібравши своїх співробітників-пресвітерів, Павло повідомив їм про те, що його чекає, але це його не лякало. Він сказав знаменні слова, що стали для мільйонів християн гаслом самовідданого життя: «Але я ні про що не турбуюся і не дорожу своєю душею, лише б з радістю закінчити свою дорогу та служіння» (Дії 20:24).

Пророк Агав попереджав його про майбутній арешт у Єрусалимі, брати благали його не йти до Єрусалима, але Павло — вірний і сміливий Божий слуга — сказав їм: «Що ви робите, плачучи й надриваючи мені серце? Бо я готовий не тільки бути ув'язненим, але й померти в Єрусалимі за ім'я Господа Ісуса» (Дії 21:13).

Павло, відважний воїн Ісуса, закінчив своє життя мученицькою смертю: римляни відтяли йому голову.

Липень

неділя

«ХІБА ВОНИ НЕ ЛЮДИ?»

А ти, сину людський, не бійся їх, і не бійся їхніх слів...
І будеш говорити до них Мої слова, — чи вони послухаються, чи занехають, бо вони ворохобні (Єзек. 2:6, 7).

Чим обернулося для корінних жителів Америки відкриття цього континенту Колумбом? Бартоломе де лас Касас, автор книги «Історія Індій», був очевидцем багатьох справді трагіч-

них подій повільного й жорстокого винищення конкістадорами нещасних дітей природи та намагався відверто й неупереджено описати ті жахіття, що творилися через насадження іспанцями аборигенам Південної та Центральної Америки (іспанці називали її Індією) християнської культури та релігії.

У погоні за збагаченням іспанці «вирізнялися нечуваною жорстокістю й не виявляли ні жалю, ні співчуття до індіанців, думаючи лише про те, як би розбагатіти на крові цих нещасних». Чи знайшлися тоді люди, які, спостерігаючи за свідомим тотальним знищенням аборигенів, виступили на їхній захист? Так, знайшлися. Це були монахи-домініканці, які жили там і бачили безчинства іспанців. Один із ченців, Антоніо Монтесіно, зійшов на амвон (підвищення в церкві перед так званими царськими воротами, з якого виголошуються проповіді. — *Прим. ред.*) у недільну різдвяну службу й виголосив проповідь, яка всіх вразила.

«Дайте відповідь, за яким правом, за яким законом ви втягнули цих індіанців у таке жорстоке й жахливе рабство? На якій підставі ви вели настільки несправедливі війни проти миролюбних і лагідних людей, які жили в себе вдома і яких убивали й винищували з нечуваною жорстокістю? Як ви смієте так мучити їх і терзати, залишаючи без їжі та без догляду, коли від надмірної праці, якою ви їх обтяжуєте, їх долають хвороби, і від хвороб тих вони помирають?.. Хіба вони не люди? Хіба немає в них душі й розуму?»

Коли Монтесіно закінчив промову й вийшов із храму, там зчинився гвалт. Однак ця людина «не знала страху, — пише Бартоломе. — Він мало дбав про те, щоб догодити своїм слухачам, а говорив і робив те, що, на його думку, слід було робити для виконання волі Божої». Тоді терміново зібралися чиновники й вирішили, що проповідник має зректися своїх слів або ж нехай домініканці йдуть геть. Проте наступної неділі Монтесіно виголосив схожу викривальну проповідь. Він був упевнений, що вони виконують свій обов'язок перед Господом.

Ось із якою безстрашністю викривала ця людина беззаконня тих, хто називав себе християнами!

ХТО КОГО ЗАНУРИВ У ВОДУ?

**А коли й терпите через праведність, то ви – блаженні! Їхнього залякування не бійтеся і не тривожтеся!
(1 Петра 3:14).**

Як багато тих, хто повірив в Ісуса, сміливо зустрічають різні випробування на своєму християнському шляху, і жодні переслідування їх не лякають!

В одній зі своїх мініатюр Р. Морган розповідає про Ч. Баулза, який відчув покликання стати служителем, коли був ще юнаком. Його бажання здійснилося: темношкірий хлопчина, ставши служителем, почав ревно проповідувати про Христа. Багато людей повірило, слухаючи його полум'яні проповіді. У нього з'явилося чимало друзів, але й недоброзичливців було багато. В одному з міст штату Вермонт (США) кілька вороже налаштованих людей вирішили напасти на Баулза, до того ж зробити це відразу після служіння. Вони задумали познущатися з нього: прив'язати його до дерев'яного коня, кинути в озеро й подивитися, чи потоне він, чи йому все-таки вдасться врятуватися. Баулз дізнався про цю змову.

І ось перед богослужінням, доки змовники готували знаряддя тортур і розпивали алкоголь, Баулз теж по-своєму готувався до майбутнього нападу. З глибоким смиренням у молитві на колінах він звернувся до свого Спасителя й благав Його про допомогу та милість. Служіння розпочалося. Змовники розташувалися в перших рядах в очікуванні умовного сигналу. Баулз, як завжди, проповідував палко, широко, завойовуючи серця своїх слухачів. Закінчуючи проповідь, він сказав: «Мені повідомили, що тут сидять люди, які домовилися відвести мене до озера, прив'язати там до дерев'яного коня й кинути у воду. Що ж, дорогі, беріть мене, я не чинитиму опору. У мене буде тільки одне прохання: дозвольте дорогою до озера співати гімн "Слава, слава Богу! Хай буде слава Богу!"».

Він промовив ці слова з такою впевненістю, що для змовників це було ніби грім серед ясного неба. Вони були вражені й відступили. Однак минув час після цієї події, і змовники прийшли з Баулзом до цього озера для того, щоб він занурив їх у воду як тих, що покаялися в ім'я Ісуса Христа.

Так сміливість дітей Божих у всі віки тріумфувала в боротьбі із силами злоби й ненависті.

Липень
13
вівторок

ПРОВАЛ ЗМОВИ

Всяке Моє пожадання він виконає та Єрусалимові скаже: «Збудований будеш!», а храмові: «Будеш закладений!» (Ісаї 44:28).

Перський цар Дарій, як розповідає Біблія, був знярядям Божим — це він видав другий указ про відновлення храму Господнього в Єрусалимі. Наприкінці цар зазначив: якщо знайдеться така людина, яка перешкоджатиме виконанню його указу, то її треба посадити на витесаний з колоди її ж будинку кіл (або ж розп'яти), а сам дім зруйнувати вщент (див. Ездри 6:11). Це повеління здається вкрай жорстоким. Проте на Сході в ті давні часи з тими, хто не слухався царських указів, особливо не церемонилися. Деспотизм східних царів відомий усім, і серед них мало хто відрізнявся милосердям і добротою. І все ж Еліан, розповідаючи про один з учинків Дарія, називає його великодушним.

«Розповім вам про великодушний учинок Дарія, сина Гістаспа. Гірканець Арібаз (Гірканія — область в Азії) і декілька знатних персів склали змову проти царя. Вирішено було вбити його на полюванні. Дізнавшись про це, Дарій не злякався, а віддав наказ озброїтися, сісти на коней і тримати дротики напоготові. Коли це було зроблено, уважно подивився на них і запитав: «Чому ж ви не виконуете те, заради чого прийшли?» Твердий погляд царя зупинив змовників — на них напав такий страх, що вони покидали свої дротики, зіскочили з коней і, впавши перед Дарієм долілиць, віддалися на його милість. Цар же тільки вислав їх у різні місця: одних до індійських кордонів, інших — до скіфських. Надалі помилувані змовники, пам'ятаючи про його благодіяння, були вірні царю». Безсумнівно, Дарій учинив зі змовниками шляхетно. Однак яку сміливість і відвагу треба мати, щоб викрити змовників ось таким незвичним чином!

Проповідник Ч. Баулз виявив безстрашність за схожих обставин силою Божою, а Дарій — завдяки природним рисам характе-

ру. Не випадково через таку людину Господь творив Свою волю в той важливий і тривожний історичний період життя ізраїльського народу. У Біблії сказано: «Тоді богобійним Своім промовляв Ти в об'явленні та говорив: “Я поклав допомогу на сильного, Я вибранця підніс із народу”» (Псал. 89:20).

Липень
14
середа

БІБЛІЯ В МОТУЗЦІ

Я побачив під престолом душі вбитих за Боже Слово і за свідчення, яке вони мали (Об'явл. 6:9).

Біблія — Слово Боже, звернене до грішного людства, — закликає його піднятися з колін, звільнитися від ганебного рабського приниження. Біблія — промінь Божественного світла в нашому безпросвітному світі темряви. І тому так важливо, щоб ця Книга досягла всіх людей і кожний пізнав дорогоцінну істину про Бога. Однак як складно Біблія знаходить шлях до людей, адже її так ненавидять Люцифер і його прибічники! Вони з усіх сил перешкоджають її розповсюдженню, намагаючись приховати від людей цей безцінний скарб. І тільки завдяки небувалій сміливості, мужності й невідступності дітей Божих Біблія стає відомою людям.

У книзі «Що Бог робить у цьому світі?» Т. Енгстрем розповідає про трьох корейців, які у 80-х роках XIX століття виїхали до Китаю на заробітки, там почули вістку про Христа й повірили в Нього. Вони вирішили привезти примірник Біблії в рідну країну, де вона була заборонена. Кинули жереб, кому з них трьох належить це зробити. Той, кому випав жереб, сховав Біблію у своїх речах і вирушив додому. На кордоні корейця ретельно обшукали, знайшли Біблію і стратили його. Про це дізналися ті двоє, що залишилися в Китаї. Один із них розшив Біблію на сторінки, кожен сховав у своєму багажі та вирушив до своєї країни. На кордоні його обшукали, знайшли сторінки Біблії та відтяли голову. Третій товариш, дізнавшись, що і другого стратили, вирішив будь-що принести Біблію своїм співвітчизникам. Він розшив її на сторінки, згорнув кожен з них у джгут і звив із них мотузку. Цією мотузкою він перев'язав свої речі й вирушив на кордон. Там йому наказали розв'язати ба-

гаж і ретельно обшукали його. Не знайшовши нічого забороненого, прикордонники дозволили йому в'їхати до своєї країни.

Прийшовши додому, чоловік розплів мотузку, ретельно випрасував кожну сторінку та зшив із них Біблію. І де б він не був, скрізь благовістив про Господа, користуючись Святим Письмом. Коли до Кореї прибули місіонери, то виявилось, що насіння біблійної істини вже було посіяне в багатьох місцях. Ось яку сміливість, наполегливість і самопожертву проявили ці троє друзів, бажаючи поширити світло Біблії серед своїх співвітчизників. Справді, «Боже Слово не ув'язнити» (2 Тим. 2:9).

Липень
15
четвер

«ЯКИЙ БОГ СПАСЕ ВАС?»

Коли будеш огонь переходити, не попечешся, і не буде палити тебе його полум'я (Ісаї 43:2).

Вавилонський цар Навуходоносор — золота голова пророчого боввана. У Біблії його ім'я згадується 91 раз. Це він був знаряддям у Божих руках для покарання ізраїльського народу: храм було спалено, стіни Єрусалима зруйновано, значну кількість народу переселено до Вавилону. Це він, Навуходоносор, наказав вилити із золота гігантського боввана і змусив кожного підданого його царства поклонитися ідолові.

У призначений день урочистого відкриття боввана зібралася вся еліта і правлячі кола з усіх куточків Вавилонського царства. Глашатай проголосив царський указ, щоб при звуках музичних інструментів усі впали долілиць перед ідолом і поклонилися йому. Якщо ж хто відмовиться це зробити, того вкинуть до вогняної печі. За сигналом музикантів усі присутні попадали перед ідолом долілиць, і тільки троє юдейських юнаків — Шадрах, Мешах та Авед-Него — відмовилися це зробити. Про це донесли царю, він розлютився, наказав привести їх до нього.

«Ви свідомо не служите моїм богам, — грізно запитав Навуходоносор, — і не вклоняєтеся ідолу?» «Так», — відповіли вони. «Ваша доля в моїх руках. Якщо ви зараз не поклонитесь боввану, то вас укинуть до палахкотючої огненної печі. І що тоді? Який Бог

спасе вас?» «Царю Навуходоносоре, — відповіли юнаки, — наш Бог, Якому ми поклоняємося, може врятувати нас від печі. Однак якщо Він цього не зробить (це вже як Йому завгодно), ми все одно не будемо служити твоїм богам й ідолу не вклонимося».

Цар дуже розлютився. Піч розпалили до неймовірної температури, юнаків зв'язали й кинули у вогонь. Цар уважно стежив за всім, що відбувається... Раптом його обличчя змінилося: «Скількох чоловіків ми кинули у вогонь? Трьох?» «Так, царю. Справді, трьох!» «Чому ж їх там четверо? Незв'язані, вільно ходять. А четвертий нагадує мені Божого Сина». Цар підійшов до печі й наказав їм вийти. Юнаки вийшли з вогню, навколо них зібралися поважні особи й ретельно їх оглянули: ані найменшої шкоди, навіть запаху вогню не виявили. І цар Навуходоносор у своєму указі прославив Господа Бога! (Див. Дан. 3:1–33).

Яку дивовижну сміливість, безстрашність і мужність виявили ці троє юнаків — це Бог дарував їм таку силу!

Липень
16
п'ятниця

БЕЗСТРАШНА ТА САМОВІДДАНА

Як спекоту в пустині, Ти крики чужинців приборкав;
як тінню від хмари спекоту, спів насильників так Він
приглушить (Ісаї 25:5).

Говорячи про сміливість, безстрашність і мужність, як можна не згадати про дівчину, ім'я якої відоме мільярдам? Це — Естер. Цій дівчині випало жити в тяжкий для ізраїльського народу час. Чимало юдеїв усе ще перебували на чужині після переселення вавилонським царем і не поспішали повертатися на батьківщину. Серед таких людей були Мордехай і Естер.

Естер, сирота, перебувала на вихованні Мордехая, двоюрідного брата. Тільки завдяки Божому провидінню Естер — одна з найкрасивіших дівчат у всьому Перському царстві — стала царицею, дружиною царя Артаксеркса (Ксеркса I). Якось Мордехай, дізнавшись про змову охоронців убити царя, через Естер сповістив про це правителя і врятував йому життя. Проте Мордехая зненавидів Гаман, один із високоповажних царських вельмож, і тільки

тому, що юдей не падав ниць перед ним і не вклонявся йому. Така поведінка Мордехая була не забаганкою, а принциповою позицією у світлі Божого Закону. Дізнавшись, що Мордехай — єврей, Гаман вирішив знищити не тільки його, а й усіх юдеїв на території Перської імперії — такою безмірною була його ненависть і таке нерозумне рішення він прийняв. Цікаво те, що Гаман переконав царя в необхідності масштабного знищення невинних людей. Від імені царя було видано указ і призначено день масового вбивства.

Мордехай, дізнавшись про указ, передав Естер вістку та звелів піти до царя і просити його про милість. Естер відповіла, що вона не може прийти до правителя без запрошення — за законом її позбавлять життя. «Проте я готова піти до царя без запрошення, — сказала дівчина, — і якщо мені судилося померти, помру». Вона безстрашно пішла на прийом до правителя. Той був настільки прихильний до неї, що був готовий задовольнити будь-яке її прохання. Естер просила тільки одного — аби цар подарував їй та її народу життя, якого їх хочуть позбавити. Цар здивувався: «Хто це посмів творити таке?» Дізнавшись, що це Гаман, він наказав повісити його на тій же шибениці, яку той приготував для Мордехая. Так юдеїв було врятовано від знищення.

Смілива, самовіддана дівчина Естер — приклад для всіх Божих дітей. Наближається день, коли схожа історія повториться.

Липень
17
субота

«ТИ ДЛЯ НАС ПОМЕРЛА»

**У світі зазнаєте страждання, але будьте відважні:
Я переміг світ! (Івана 16:33).**

У всі часи щирих дітей Божих переслідували за їхню віру. І сьогодні, коли наука та техніка досягли високого ступеня розвитку й суспільство в політичному та соціальному планах прогресувало, здавалося б, міжрелігійні чвари та війни повинні зникнути, але, на жаль, вони тривають і дотепер. І нині є гоніння за віру, і сьогодні жорстоко вбивають християн перед телекамерами, і в наш час піддають звірячим тортурам, знущаються та принижують людську гідність.

Ось один із прикладів, опублікованих Р. Брекіним. Дівчина з мусульманської родини повірила в Ісуса. Родичі відреклися від неї й вигнали з дому, але потім попросили повернутися назад. Спочатку до неї ставилися доброзичливо, купували їй подарунки. Здавалося, що всі члени сім'ї, навіть батько, пробачили їй зраду ісламу. Проте одного разу батько сказав: «Якщо ти любиш мене, рідних і близьких, то перестань читати Біблію, відречися від Ісуса й повернися в іслам. Якщо ти не зробиш цього, нарікай на себе. Вирішуй зараз». Дівчина категорично відмовилася робити це. Тоді два старших брати затягли її в підвал будинку, поставили до стіни, один із них вставив дуло гвинтівки їй у рот і сказав: «Відречися від Христа й будеш жити, повернися в іслам». Дівчина злякано дивилася на братів, яких любила. Згідно з релігійним звичаєм, вони мали право позбавити її життя.

«Ви не можете мене вбити, — твердо сказала вона, — Ісус звільнив мене від гріха й обіцяв вічне життя. Він сказав, що той, хто вірить у Нього, не помре навіки». Почувши ці слова, брати розлютились, і той, що тримав рушницю, натиснув на гачок. Проте рушниця не вистрелила. Він знову натиснув на гачок — і знову осічка. Шість разів він натискав на гачок, і шість разів зброя не спрацьовувала.

Украй розлютившись, брати схопили дівчину, виволокли з підвалу й викинули за огорожу. «Іди геть! І не повертайся сюди ніколи. Ти для нас померла».

Минуло кілька років, і обидва її брати, а також деякі рідні повірили в Ісуса.

Яку мужність виявила ця дівчина перед обличчям смерті! І яка радість була на Небі через цю перемогу над злом і торжество Голгофського хреста Ісуса!

Липень
18
неділя

«БІЛА МАТИ»

Той сказав: Як же могу я розуміти, коли ніхто не ставить мене? (Дії 8:31).

Мері Слесор народилася в Шотландії. Батько був п'яницею, а мати — щирою християнкою. В одинадцять років Мері вже пра-

цювала на ткацькій фабриці, вечорами відвідувала школу, читала багато книг. Одного разу в їхній церкві проповідував місіонер з Африки, розповідаючи про благословенну працю серед диких племен. Юна Мері загорілася бажанням стати місіонером. Вона звернулася до місіонерського товариства з проханням прийняти її. Мері прийняли, і після навчання вона вирушила до Африки. Вивчивши мову аборигенів, Мері почала організовувати недільні школи, де розповідала їм про Господа. Вона ходила по домівках, допомагала хворим, навчала, як обробляти землю, як готувати їжу та шити собі одяг. Сама ж Мері жила, як і африканці: ходила босоніж, спала на землі, харчувалася і пила воду, як вони. Вона навіть побудувала собі хатину.

Мері жила серед аборигенів і постійно говорила їм про Ісуса. І багато хто повірив у Нього. Поживши певний час в одній місцевості, вона переходила в іншу, незнайому їй, і там сіяла насіння істини. На місіонерському полі дівчині часто доводилося стикатися з труднощами й небезпеками. Одного разу в її будиночок увірвався африканець із рушницею. Мері попросила його залишити рушницю біля входу, але він не послухався. Тоді вона вмить вирвала в нього рушницю й поставила в куток, і приголомшений непроханий гість був змушений піти. Якось Мері дізналася, що чоловіки з її селища вирішили напасти на сусідів. Вона щодуху кинулася їм назустріч і владно закричала: «Стійте! Зупиніться!» І чоловіки, на подив, беззаперечно підкорилися.

Особливо дбала Мері про дітей. Серед деяких племен ширилися жохливі забобони: якщо народжувалися близнюки, то вважалося, що це від диявола, — одного з них убивали. Мері рятувала тих, кого планували вбити, і доглядала їх. Африканці полюбили її й називали своєю «білою матір'ю». «Ця біла мати змінює наше життя, — говорили аборигени, — замість військових пісень ми тепер співаємо християнські».

Коли Мері захворіла, про неї піклувалася доглядальниця. Це була одна з дівчат-близнюків, яку вона одного разу рятувала. Африканці дуже сумували, коли Мері померла, адже багато хто з них дізнався про Ісуса й повірив у Нього завдяки їй (Р. Джонсон).

«ГОЛОС ВОЛАЮЧОГО В ПУСТИНІ»

Вони ненавидять того, хто у брамі картає, і обриднуть тим, хто говорить правдиве (Амоса 5:10).

Народження будь-якої людини — це таємниця. Однак народження Івана Хрестителя, так само, як і народження Ісака, Самуїла й інших, — це таємниця з таємниць. Як Господь впливає на безплідні репродуктивні органи жінки (чи чоловіка), у яких зароджується життя, — незбагнено, бо це така сама таємниця, як і духовне народження згори, від Святого Духа. Батьки Івана Хрестителя — Захарія та Єлизавета — були безплідні й «обоє постарілися в днях своїх». Ангел з'явився Захарії та повідомив, що дружина народить йому сина, який «буде великий перед Господом», бо «наповниться Духом Святим ще з утроби своєї матері» (Луки 1:15), і його місія полягатиме в тому, що «наверне він багатьох ізраїльських синів до їхнього Господа Бога» і приготує дорогу для Нього.

Змужнівши, «Іван знайшов собі оселю в усамітненому місці — серед безплідних пагорбів, диких ущелин і гірських печер... Тут його оточення сприяло формуванню звичок простоти й самозречення» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 101). Він готувався до виконання Божественної місії величезного значення: в усамітненому житті, у глибоких роздумах, у молитвах, у дослідженні Святого Письма. Іван вів скромний спосіб життя, харчувався лише простою їжею і пив воду з гірських потоків.

Настав час, і Іван почав звіщати Божу вістку — це був «голос волаючого в пустині». Його полум'яні заклики про необхідність докорінно змінити духовне життя і щиро покаятися стали відомі в усій Юдеї та за її межами, і люди натовпами поспішали послухати проповіді цього незвичайного пророка і хреститися від нього на знак покаяння. Іван говорив про настання Царства Божого, про Прихід довгоочікуваного Месії, Котрий подарує грішникам повноту спасіння. Він нещадно викривав лицемірство. Фарисеїв, садукеев, старійшин — усіх без винятку закликав принести «плід, гідний покаяння». Іван викривав навіть самого Ірода за його погані вчинки, а особливо за беззаконний шлюб.

Його голос — це голос Божого посланця, голос чесної та морально бездоганної людини, голос безстрашного й суворого викривача в силі й душі Іллі. І він заплатив життям за свою непохитність, відданість і вірність Богові. Іванові — сміливому пророку, устам Господа — за наказом Ірода відтяли голову за найганебніших обставин. «Запевняю вас, — сказав Ісус, — не було між народженими від жінок більшого за Івана Хрестителя» (Матв. 11:11).

Липень
20
вівторок

«БОЖЕВІЛЬНИЙ ПАПІСТ»

Свідчу їм, що вони мають Божу ревність, але не розумну (Римл. 10:2).

Мартін Лютер — перший з усієї плеяди реформаторів. Батьки Лютера, як і всі його предки, були селянами. Це були дуже бідні та благочестиві люди. Аби прогодувати й виростити сімох дітей, вони невтомно працювали. Виховання в сім'ї було суворе. Дитинство і юність Лютера були нелегкі. Він закінчив школу, потім Ерфуртський університет. У бібліотеці університету Лютер уперше побачив повну Біблію й дещо прочитав у ній. Юнака непокоїв його гріховний стан і можливість спасіння. Якось він серйозно захворів і через страх смерті впав у розпач. Проте один літній священник потішив його: «Ти не помреш від цієї хвороби. Бог зробить тебе великою людиною на втіху багатьом». Це були пророчі слова.

В університеті, здобувши ступінь бакалавра та магістра мистецтв, Лютер готувався стати юристом. Однак він вступив до Августинського монастиря й став ченцем. Почувши про це, батько ледь не збожеволів. Рішення ж Лютера стати ченцем було зумовлене одним переживанням у його житті: на шляху до Ерфурта його наздогнала страшна буря, він із жахом упав на землю, благаючи про допомогу, і пообіцяв стати ченцем.

У монастирі Лютер ревно віддався подвижництву: просив милостиню на вулицях, підмітав підлогу, щотижня сповідався в гріхах перед священником. Йому видали повну латинську Біблію. Однак, читаючи її, він сприймав Бога як мстивого Суддю, готового карати за будь-який гріх. Проте, вивчаючи послання апостола Павла,

Лютер відкрив для себе дорогоцінну істину про виправдання вірою в Ісуса Христа. Він сміливо повстав проти торгівлі індульгенціями — ганебного та блюзнірського явища в церковному житті, написав 95 тез і прибив їх до дверей церкви.

Тоді Лютер був ревним католиком: «Я був ченцем і божевільним папістом, настільки зосередженим на папських догмах, що без вагань убив би будь-кого, хто відмовляється коритися папі». Дізнавшись про його тези, папа Лев X заявив: «Цей німець написав тези, перебуваючи в стані сп'яніння. Коли він протверезіє, то передумає», — і призначив комісію для розслідування цієї справи під керівництвом Прієріаса, який дійшов висновку, що Лютер — неосвічений богохульник та архієретик. (Далі буде).

Липень
21
серєда

«Я ГОТОВИЙ ДО ВСЬОГО»

Бо я готовий не тільки бути ув'язненим, але й померти в Єрусалимі за ім'я Господа Ісуса! (Дії 21:13).

Папа наказав, щоб Лютер прибув до Рима й відрікся від ересі. Він також зажадав, щоб курфюрст Фрідріх Мудрий видав Лютера — «породження диявола». Проте курфюрст не зробив цього, а призначив мирні переговори з папським легатом у рейхстагу в Аугсбурзі. Лютер вирушив до Аугсбурга пішки і, отримавши охоронну грамоту, постав перед Каєтаном — папським легатом. Вони зустрічалися тричі. Кардинал запевняв Лютера у своїй дружбі. Проте він вимагав, щоб Лютер зрікся своїх оманливих думок і цілковито підкорився папі. Лютер рішуче відмовився це зробити, заявивши, що не діятиме проти совісті, адже коритися слід Богові, а не людині, а його погляди ґрунтуються на Писанні. Каєтан пригрозив відлученням (у нього вже був мандат від папи) і відпустив Лютера зі словами: «Зречися або більше не приходь до мене».

У своєму листі Карлштадту Лютер писав: «Мене б вітали тут як найдорожчого гостя, якби я сказав єдине слово: “Revoco” (юр.: “справа, що відкладається, відкликається”), але я не стану єретиком, відмовившись від думки, яка зробила мене християнином. Я волів би померти, бути спаленим, вигнаним, проклятим».

Кастан, закликавши Штаупіца, сказав, що не бажає більше сперечатися із цією «німецькою твариною». Лютер залишив Аугсбург уночі з допомогою друзів верхи на норувистому коні — без чобіт і шпор. За один день, ніде не зупиняючись, він дістався до Монгейма й у цілковитій знеможі впав на солому в стійлі. Повернувшись до Віттенберга, Лютер щодня чекав, що Рим прокляне його, і готувався до вигнання. Курфюрст закликав Лютера до поміркованості, але Лютер заявив: «Що більше лютує римська влада, що більше вони вдаються до сили, то менше я їх боюся й вільніше почуваюся в боротьбі з римськими зміями. Я готовий до всього та чекаю Божого суду».

Потім були відкриті диспути між Лютером і папськими представниками. Однак ні зустрічі з папським нунцієм Мільтіцом, ні Лейпцігська суперечка з доктором Екком не могли дати бажаних результатів. Незабаром надійшла папська булла про відлучення Лютера, у якій папа засуджує 41 тезу Лютера як еретичні й наказує спалити всі його книги. (Далі буде).

Липень
22
четвер

«Я НЕ ВТЕЧУ І НЕ ЗРЕЧУСЯ»

Я знаю твої діла... тримаєшся Мого Імені, і ти не зрієш Моєї віри в дні, коли у вас, — де живе сатана, — був убитий Мій вірний свідок Антипа (Об'явл. 2:13).

Хіба Лютер міг залишити без уваги папську буллу? Він написав трактат «Проти булли антихриста», у якому викривав папу як антихриста, закоренілого еретика й богохульника. Папа звелів спалити книги Лютера, і той відповів вогнем на вогонь: він публічно спалив папську буллу про відлучення разом із папськими декретами. Наступного дня у своїй лекційній залі Лютер застерігав студентів проти римського антихриста і сказав їм, що настав час спалити папський престол разом з усіма його вчителями. Лютер спалив за собою всі мости. До кінця життя він вважав Папу Римського справжнім антихристом. «Сатанинське папство — це найбільше зло на Землі, найгірше з усього, що могли вигадати всі біси з усією їхньою владою. Хай допоможе нам Бог. Амінь».

Папа зажадав, щоб імператор Карл V в рейхстагу у Вормсі засудив Лютера. У рейхстагу папу представляли два легати. Один із них — Алеандер — був відданий папіст і лютий ворог Лютера, якого він називав псом, божевільним, аспідом, невігласом, закликаючи всюди спалювати його книги. Він усіляко схиляв імператора виконати волю папи. Це Алеандер кинув жакливу фразу: «Якщо ви, німці, що найменше платите в папську скарбницю, відмовитесь підкорятися владі папи, ми подбаємо про те, щоб ви перебили одне одного й захлинулися у своїй крові». Протягом тригодинної промови перед рейхстагом він переконував, що немає жодної потреби вислуховувати Лютера, а слід лише виконати вимогу папської булли. Однак імператор у своєму посланні закликав Лютера з'явитися в рейхстаг до Вормса.

Лютер сприйняв цей заклик як голос Божий і вирішив їхати, незважаючи на ризик для життя. «Ви можете очікувати від мене всього, — писав він у листі, — окрім страху або зречення. Я не втечу й тим паче не зречуся. Нехай зміцнить мене Господь Ісус». Дорогою до Вормса Лютера зустрічали з радістю, і його подорож була тріумфальна. Друзі попереджали його про небезпеку й радили не їхати до Вормса, щоб його не спіткала доля Гуса. Лютер утішав їх: «Хоч Гус був спалений, істину не спалили, і Христос, як і раніше, живий». (Далі буде).

Липень
23
п'ятниця

БОГ ЗРОБИВ ЙОГО ВІДЧАЙДУШНО СМІЛИВИМ

Але Господь Бог допоможе Мені, тому не соромлюся Я, тому Я зробив був обличчя Своє, немов креміль, і знаю, що не буду застиджений Я (Ісаї 50:7).

Наближаючись до Вормса, Лютер надіслав Спалатіну листа, у якому був знаменитий вислів: «Я вирушаю до Вормса, хоч бісів там не менше, ніж черепиці на дахах». Перед смертю, згадуючи про те, що відчував тоді, Лютер сказав: «Я був безстрашний, я нічого не боявся. Бог може зробити людину відчайдушно сміливою».

Прибувши до Вормса, він сказав: «Бог буде зі мною». Наступного дня Лютер постав перед представниками вищих ешелонів

церковної та державної влади. Від імені імператора йому поставили два запитання: чи визнає він книги, які лежать перед ним на лаві (їх було близько 25), своїми та чи збирається відректися від них? Лютер був приголомшений, говорив тихо і, здавалося, занепав духом. Він визнав авторство книг, але щодо зречення — попросив час на роздуми. Це було через глибоке почуття відповідальності, а не втрату мужності чи сміливості. Того ж вечора Лютер написав другові: «Я не відмовлюся ні від йоти, хай допоможе мені Христос».

Наступного дня він знову постав перед рейхстагом. «Це був великий день у його житті. Ніколи він не здавався більш героїчним і величним. Ніколи він не захищав принципів, які мали б більше значення для християнського світу», — пише історик. Кажуть, коли Лютер ішов на збори, старий воїн сказав йому: «Якщо ти впевнений у справедливості своєї справи, іди вперед в ім'я Боже і зберігай сміливість: Бог не залишить тебе».

У рейхстагу Лютеру повторили запитання. Лютер ґрунтовно пояснив зміст своїх книг і наприкінці сказав: якщо його опоненти на підставі Писання доведуть, що він помиляється, він зречеться своїх книг і першим кине їх у вогонь. «На цьому стою. І не можу чинити інакше. Нехай допоможе мені Бог».

Імператор різко перервав засідання рейхстагу.

Прийшовши додому, Лютер підняв руки й радісно вигукнув: «Я пройшов це випробування». І пізніше додав: «Якби в мене була тисяча голів, я волів би, щоб мені відрубали їх одну за одною, але не зрікся би» (Ф. Шафф).

Ось вона — вірна, смілива, мужня людина, справжній представник Христа! Необхідно частіше говорити про тих відважних воїнів Ісуса, на яких Він поклав величну місію в цій Великій боротьбі між світлом і темрявою.

Липень
24
субота

СМІЛИВІСТЬ ВИЗНАТИ ПРОВИНУ

І сказав Давид до Бога: «Я дуже згрішив, що зробив оцю річ! А тепер прости ж гріх Свого раба, бо я зробив дуже нерозумно!» (1 Хронік 21:8).

Сміливість — риса характеру, дарована нам при творінні Богом. У повсякденному житті кожна людина — незалежно від того, вірить чи не вірить вона в Бога — виявляє цю рису. Історія свідчить: люди проявляли сміливість, мужність у найрізноманітніших обставинах життя.

Наприклад, російський цар Петро I наклав резолюцію на власний указ: «Скасувати указ, тому що безглуздям був учинений». Коментуючи цей факт, письменник Д. Гранін пише: «Скільки правителів наполягали на своєму, клали голови (чужі), аби в них і думки не закралося, що правителі можуть помилятися». Та життя свідчить, що помиляються всі. Біблія говорить: «Усі ми багато грішимо», «Нема праведного ні одного». А ось визнати свої помилки та провини можуть далеко не всі: сміливості не вистачає. Проте цар Петро I був досить мужній, щоб так відкрито назвати свій указ безглуздям.

Милістю Божою видатний астроном М. Коперник відкрив геліоцентричну систему. Це була революція в астрономії. Вражає те, що вона не вкладається в логіку нашого щоденного досвіду, адже, на наш погляд, Сонце рухається в небі, а Земля стоїть. І не випадково ж до відкриття Коперника в астрономії панувала геоцентрична система Птолемея. Проти теорії Коперника виступила церква. Однак парадоксально те, що проти цієї системи виступили видатні вчені того часу, навіть Галілей. «Я був переконаний, що нова система — справжня нісенітниця», — казав він про теорію Коперника. Проте пізніше він прийняв цю теорію й був її палким прихильником. Галілей сміливо й відкрито визнав свою помилку.

Паризька академія наук оголосила утопією винахід пароплава Фултоном. Фултон звернувся до Наполеона з пропозицією: «З бойовими кораблями, що запускаються в рух парою, ви знищите Англію». Наполеон прогнав винахідника, назвавши його божевільним. Через вісім років він, полонений англійцями, прямував на вітрильному судні в заслання на острів Святої Єлени, і в морі на великій швидкості повз них промчав пароплав. Спостерігаючи, як віддалявся пароплав, Наполеон сумно сказав: «Прогнавши Фултона, я втратив корону».

Наполеон мав достатньо сміливості, щоб визнати помилку, яка призвела до поразки та втрати імператорської корони.

«ІЗ ТВОЄЇ РУКИ ВОНА, І ВСЕ ЦЕ — ТВОЄ»

Бо Ти вчинив нирки мої, Ти виткав мене в утробі матері моєї, — прославляю Тебе, що я дивно утворений!
(Псал. 139:13, 14).

Сміливість, яку виявляють щирі християни, відрізняється від сміливості людей невіруючих. Заради чого й кого ті й інші проявляють сміливість? Сміливість дітей Божих — це не демонстрація гордості, честолюбства чи якоїсь амбітної мети. Усе своє життя і всі вчинки вони намагаються підпорядкувати волі Божій, тобто все, що б вони не робили, вони роблять в ім'я Боже і на Його славу. Їхня сміливість освячена благодаттю, і тому вона відрізняється від сміливості людей, які живуть без Господа.

Смерть тих, хто помирає за якусь ідею (нехай навіть шляхетну, величну), і смерть померлих за віру в Христа зовні можуть нічим не відрізнитися: і ті, й інші здатні мужньо зносити страждання, біль, тортури, але мотиви цих двох проявів не можна порівняти. Перші — цілі тимчасові, земні, поза зв'язком із престолом Усесвіту, його законами й духом. Другі — цілі вічні, святі, у цілковитому єднанні з Богом, Правителем безмежного Небесного Царства.

Крім того, — і це надзвичайно важлива істина, — якщо невіруючі й чинять добрі й гідні діла, то без благодаті Божої не можуть бути бездоганні, святі. Слова Христа «без Мене не можете робити нічого» (Івана 15:5) — це Божественне одкровення, сенс якого людина до кінця ніколи не зможе осягнути, оскільки вона не усвідомлює ні ступеня своєї залежності від Творця, ні механізму співпраці з Богом. Порівняння залежності людини від Бога з виноградною лозою свідчить про загальну закономірність у Всесвіті як у духовному, так і у фізичному плані: як не може гілка бути живою і приносити плід, не маючи зв'язку з коренем і стовбуром лози, так і людина не може жити поза зв'язком із Богом — Джерелом життя. І ця таємниця є незбагненною не тому, що Бог навмисне приховує її від нас із невідомих нам причин, а тому, що така реальність буття Бога та Його устрою Всесвіту, частиною якого є й ми. Віруюча людина

ніколи не приписуватиме своїм здібностям прояв сміливості, мужності, безстрашності, але, як і Давид, скаже: «Із Твоїєї руки вона, і все це – Твоє» (1 Хронік 29:16). І Лютер мав рацію, коли сказав: «Бог може зробити людину відчайдушно сміливою».

Липень
26
понеділок

«ЧОГО БОЇТЕСЯ, МАЛОВІРИ?»

Бог спасіння моє! Безпечний я, і не боюсь, бо Господь, — Господь сила моя та мій спів, і спасінням для мене Він став! (Ісаї 12:2).

Одного разу після напруженої праці протягом усього дня Ісус сказав своїм учням: «Перепливімо на інший бік озера!» Увійшовши в човен, Господь приліг на кормі й заснув. Незабаром почало темніти. Повіяв вітер, який переріс у сильну бурю. Хвилі здіймалися й із силою вдарилися в човен, погрожуючи потопити його.

Учні, досвідчені рибалки, спостерігаючи, як човен наповнюється водою, і розуміючи, що всі їхні зусилля вичерпати її безспішні, усвідомили: катастрофа неминуча. Їх охопив невимовний страх через близьку загибель. Вони втратили будь-яку надію на спасіння й не знали, що робити. Раптом учні згадали, що з ними в човні перебуває Господь, і почали кричати: «Учителю, Учителю, ми гинемо!»

Насилу в темряві пробравшись до корми, де Він спав, розбудили Його й напередбій почали говорити: «Учителю, невже Тобі байдуже до нас, що ми гинемо? Господи! Спаси нас! Ми гинемо!» Ісус сказав: «Чого боїтеся, маловіри?»

І потім, вставши й піднявши руку, приборкав вітер, а морю звелів: «Перестань, ущухни!» Розлючений вітер перестав, і настала велика тиша. Господь із гіркотою сказав апостолам: «Чому ж ви такі лякливі? Невже не маєте віри?»

У цій ситуації учні Ісуса опинилися у владі найсильнішого страху, а їхня віра — на межі паралічу. Чому ж ними оволодів страх? Чому жах скував їх так, що вони впевнено говорили Господу: «Ми гинемо»? Адже на сторінках Біблії Бог неодноразово говорить і окремим людям, і народу загалом: «Не бійся, з тобою-бо Я»; «Глядіть,

не жахайтеся»; «Будьте сильні та відважні»; «Не бійтеся, не лякайтеся!» Звичайно, ці заклики, підбадьорення, запевнення Господа не випадкові. Бог знає, що диявол має доступ до нашого розуму, почуттів і робитиме все, аби позбавити нас мужності, сміливості та вселити в душу страх, роблячи нас боязкими, нездатними вести переможне християнське життя й чинити опір спокусам сил зла.

Чому жоден з учнів Христа не сказав: «Чого ви боїтеся? Навіщо панікуєте? Ніхто не загине! З нами Господь!» Та тому, що вони не знали, хто Він! Тому й дивувалися: «Хто ж Він такий, що і вітер, і море Йому підкоряються?» Для них Він був Учитель, Наставник, але не Господь Бог, Творець. Їхня віра ще не виросла до рівня, аби бачити в Ньому Бога.

Липень
27
вівторок

«Я ПІДПИШУ КРОВ'Ю»

Нас побивають за Тебе щоденно, пораховано нас, як овечок жертвних (Псал. 44:23).

Апостол Павло писав Тимофієві: «Адже Бог не дав нам духа страху, але духа сили, любові й розсудливості». І життя справжніх дітей Божих підтверджує цю істину: у всі часи вони «зазнали знущань і побоїв, а також кайданів і ув'язнення. Їх каменували, перепилювали навіпіл, вони вмирили, зарубані мечем, тинялися в овечих і козячих шкурах... тинялися в пустинях, у горах, у печерах, в земних яругах» (Євр. 11:36–38).

Неможливо спокійно читати про страти та звірячі тортури, яких зазнавали християни від рук римських катів протягом перших трьох століть гонінь. Та ще більший хід ця сатанинська машина катувань і смерті набрала в період інквізиції, коли жорстокість, кровожерливість мучителів не мала жодних меж у винайденні пекельних способів знущання зі своїх жертв та їхньої страти. Однак, незважаючи на весь жах, вони мужньо сповідували свою віру в Ісуса, безстрашно йшли на багаття й покійно терпіли будь-які тортури.

Коли Яна Гуса прикували ланцюгом до стовпа, герцог Баварський запропонував йому зректися свого вчення. «Ні, — від-

повів Гус, — я ніколи не проповідував помилкових доктрин і те, що говорив своїми устами, підпишу кров'ю». Розпалили багаття. Полум'я охопило мученика. Гус заспівав гімн настільки голосно й бадьоро, що його голос лунав гучніше за шум натовпу і тріскотіння дров у багатті.

Дорогою до місця страти Ієронім Празький заспівав кілька гімнів. Коли кат хотів запалити вогонь позаду, Ієронім сказав йому: «Стань переді мною і запали вогонь так, щоб я міг бачити. Якби я боявся цього, то не був би тут».

Під час правління англійської королеви Марії Кривавої два єпископи Н. Рідлі та Х. Латимер були засуджені до спалення на вогнищі за протестантські погляди. Коли розпалили багаття, Латимер сказав: «Кріпися, Рідлі! Сьогодні з благодаті Божої багаття запалить свічку в Англії, яка, я вірю, ніколи не погасне».

«4 лютого 1555 року спалили першого протестанта Д. Роджерса, — пише історик О. Чедвік. — За наступні три з половиною роки майже три тисячі осіб високого й низького стану були спалені через обвинувачення в тому, що вони були протестантськими єретиками». Ось яку жертву принесли Христові послідовники!

Липень
28
середа

БІЛЬШЕ ТАКИХ ЛЮДЕЙ!

Хто буде казати безбожному: «Праведний ти!», того проклинатимуть люди, і гніватись будуть на того народу. А тим, хто картає його, буде миле оце, і прийде на них благословення добра! (Прип. 24:24, 25).

Д. П. Трощинський (1754–1829) — відомий державний діяч, генерал-прокурор, сенатор. Одного разу, приїхавши в Сенат, він побачив підписаний імператором Павлом указ про новий, особливо обтяжливий податок. Чітко уявивши собі, які нарікання через це будуть на його улюбленого монарха, він не міг стримати пориву своїх почуттів, розірвав царський указ і поїхав додому. Потім він наказав скласти всі свої коштовності в карету, одягнув дорожній костюм і почав чекати наказу вирушати до Сибіру. Наказу цього, однак, не було, натомість з'явився посланець із цар-

ського палацу й покликав Трощинського до царя. Такий виклик не віщував нічого доброго, але треба було постати перед очима грізного монарха. Трощинський, хоч і блідий, твердою ногою сміливо увійшов до його кабінету.

— Що ти накоїв? — грізно закричав на нього цар. — Що ти накоїв?

Трощинський упав на коліна й коротко пояснив причину свого вчинку. Імператор заспокоївся, наказав йому встати і, обіймаючи його, сказав зі сльозами на очах: «Дай мені, Боже, більше таких людей, як ти!» (І. Судникова).

У своїй захисній промові перед царем Агрипою апостол Павло так охарактеризував свій колишній спосіб життя: «Я жив фарисеєм — згідно з дуже строгою течією нашої віри» (Дії 26:5). Коли ж Христос відкрив йому справжнє значення Божественної праведності, Павло зі ще більшою ревністю — оновленою, чистою, не фарисейською, якій бракувало істинного знання, — почав служити Богові й людям. Він вважав, що істинному християнину не личить провадити життя подвійних стандартів: так небожителі не живуть, оскільки це гріховно й згубно. Коли Павло бачив, що таке виявлялося в середовищі служителів Христа, він сміливо й рішуче викривав таку поведінку та вчинки.

«Коли ж Кифа прийшов до Антіохії, я особисто виступив проти нього, бо він заслуговував на докір... Але коли я побачив, що вони не послідовні щодо істини Євангелія, то я прилюдно сказав Кифі: Якщо ти, юдей, живеш як язичник, а не як юдей, то чому змушуєш язичників жити по-юдейському?» (Гал. 2:11–14).

Дай, Боже, церкві більше таких людей, як Павло!

Липень
29
четвер

«Я ПЕРЕД ТОБОЮ ХУДОБОЮ СТАВ»

Я відкрив Тобі гріх свій, і не сховав був провини своєї. Я сказав був: «Признаюся в проступках своїх перед Господом!» і провину мого гріха Ти простив (Псал. 32:5).

Сміливість — риса характеру, без якої неможливо (або складно) досягнути поставлених цілей як в особистому, так і в суспіль-

ному житті. Жодна людина не має стільки сміливості, щоб, не розмірковуючи, кинутися в охоплений полум'ям будинок рятувати дітей, які перебувають у ньому, або прикутих до ліжка хворих. Не кожен стрибне стрімголов у воду, щоб допомогти потопаючому. На війні тільки хоробрий виявить бажання добровільно піти в розвідку, до місця дислокації противника, знаючи, що наражається на небезпеку потрапити в полон і бути розстріляним.

Відкриттям нових континентів, невідомих островів, невідомих підземних печер та озер людство завдячує тільки неймовірній сміливості й незрівнянній мужності дослідників, які, ризикуючи життям, вирушали на Північний полюс і в Антарктику, у нетрі Амазонки й джунглі Африки, опускалися на дно морів, океанів і піднімалися на вершини неприступних гір.

Хтось боїться лягти під скальпель хірурга, хоч знає: якщо цього не зробить, то помре. А скільки юнаків не наважується підійти до дівчини й познайомитися, втрачаючи можливість мати щасливе життя з коханою! Чи кожен християнин може сміливо та щиро визнати свій учинок негідним і покаятися? Чи кожен із нас, знаючи, що сказати ближньому про його помилки — справа делікатна й малоприємна, адже можна зіпсувати стосунки з людиною, усе ж таки робить це, не боячись поганих наслідків для власної репутації? Чи кожен із нас має достатньо мужності відверто, нічого не приховуючи, розповісти Небесному Отцеві про всі свої гріхи, якими б великими й огидними вони не були, і щиро покаятися в них?

Згадаймо, як псалмист відверто й відважно називав себе «лихим» і «худобою» перед Богом, визнаючи свій гріх, а гріх його був таким: «Лихим я завидував, бачивши спокій безбожних». Такий, здавалося б, незначний гріх! А як у повному самозреченні каюся Асаф, кажучи: «Я перед Тобою худобою став!» (Псал. 73:3, 22).

Липень
30
п'ятниця

МАЙБУТНЄ – СМІЛИВИМ!

Тому не залишайте вашої відваги, бо вона варта великої нагороди (Євр. 10:35).

У заключних сценах Об'явлення показано, чим закінчиться панування гріха на Землі та яким буде кінець тих, хто повстав проти правління Бога у Всесвіті: гріх і грішники будуть назавжди знищені. Звичайно, складно усвідомлювати факт загибелі мільярдів ангелів і людей, але який має бути кінець зла та носіїв зла? Заколотники самі винні у своїй смерті: їм до душі жити в гріху, вони байдужі до того, що для них зробив Господь, аби звільнити їх від гріха та смерті. Вони не хотіли заглиблюватися в суть того, що відбувається на Землі. Вони не прагнули дізнатися про свого Творця: який Він? Чим Він живе? Які наміри має щодо людей? Безбожне життя для них — норма.

І ось Іван бачить нове небо і нову землю. Бог нарешті житиме зі своїми викупленими дітьми. Сльози, смерть, плач, крики, хвороби — усе це результат відокремлення від Бога, наслідки життя без Творця, їм немає місця на новій землі.

Залишається з'ясувати: де ж грішники? Бог відповів Іванові на це запитання: їхня доля — смерть у вогняному озері. Господь назвав риси характеру людей, яких спіткає така сумна доля. Серед них на першому місці *δειλός* (*дейлос*) — лякливі, невірні, нечисті та вбивці (див. Об'явл. 21:8). Треба розуміти, що не випадково список тих, що обрали таке страшне майбутнє, очолюють боягузливі люди — таким у Царстві світла та праведності місця немає, бо жити в такому суспільстві їм було б не до вподоби.

Справжнім християнам боягузтво не властиве. Вони всією душею відгукнулися на заклик Христа «прийдіть до Мене» й пішли за Ним, не боячись ні смерті, ні погроз, ні знущань з боку людей цього світу. Вони пам'ятають слова свого Спасителя: «Не бійся, що будеш страждати» (Об'явл. 2:10). Вони отримали безцінний дар Христа — Його любов. Їхнє невтомне бажання — жити для Христа і з Христом як у цьому тимчасовому світі, так і в прийдешньому вічному. Господь цю спрагу вгамовуватиме всю вічність. Христова любов дивовижна: у ній немає страху, адже «досконала любов проганяє страх... хто ж боїться, той недосконалий у любові» (1 Івана 4:18). Майбутнє належить сміливим!

Перебуваючи у великій тривозі, Він ще ревніше молився; піт Його став як краплини крові, що капали на землю (Луки 22:44).

Усі чотири євангелісти ніде не зазначають, що Ісуса з якоїсь причини охопив страх. У єдиному епізоді, де описані Його душевні переживання в надзвичайно критичний момент у Гетсиманському саду, зазначено, що Господь «почав сумувати й тривожитись». Саме тоді Спаситель сказав апостолам: «Смертельним смутком охоплена душа Моя». Саме там Христос, тримаючи в руках таємничу чашу, благав Бога: «Авва, Отче!.. Забери цю чашу від Мене».

Щоб передати душевні страждання Ісуса, автори Євангелій використали в оригіналі чотири грецьких слова: *λυπέω* (*люпéо*), *ἀδημονέω* (*адемонéо*), *περίλυπος* (*перілюпос*), *ἐκταμβέομαι* (*ектамбéомай*), які в перекладі передані так: Він «почав сумувати й тужити» (Матв. 26:37); «Смертельним смутком охоплена душа Моя» (Матв. 26:38; Марка 14:34); Він «почав сумувати й тривожитися» (Марка 14:33).

У книзі «Бажання віків» читаємо: «Христос усвідомлював наслідки цієї боротьби, і Його душа була сповнена страху від розлуки з Богом. Сатана говорив Йому: якщо Він стане Поручителем за грішний світ, це розділення буде вічним. Він буде зарахований до царства сатани й уже ніколи не зможе бути одне з Богом» (С. 687). «Однак Бог страждав разом зі Своїм Сином. Ангели споглядали смертельні муки Спасителя. Вони бачили свого Господа, оточеного легіонами сатанинських сил; Його людське тіло, придавлене до землі тягарем таємничого жаху, тремтіло» (С. 693). «Оскільки Христос відчував, що Його єдність із Отцем розірвана, Він боявся, що у Своему людському естві буде неспроможний витримати наступної боротьби із силами темряви» (С. 686).

Ось який страх відчував Ісус! Святий страх! Ось чому Він тремтів і тривожився. Така безпрецедентна скорбота й такий надзвичайний «таємничий жах» спонукали Його кликати до Свого Отця про допомогу. Ці зойки були сповнені найглибшого смирення й цілковитої залежності від Отця, і Христос довірив Себе в Його руки. Саме в цьому й полягала таємниця Його перемоги над силами зла й темряви!

СЕРПЕНЬ

ВІРНІСТЬ

*«Він Скеля, а діло Його досконале,
всі-бо дороги Його справедливі, –
Бог вірний, і кривди немає в Ньому,
справедливий і праведний Він»
(П. Зак. 32:4).*

БОГ ТВІЙ — БОГ ВІРНИЙ

Бог не чоловік, щоб неправду казати, і Він не син людський, щоб Йому жалкувати. Чи ж Він був сказав — і не зробить, чи ж Він говорив — та й не виконає? (Числ. 23:19).

Вірність — це постійність, незмінність у словах, справах, діях, стосунках; відданість. Вірний — той, що виявляє сталість у своїх поглядах, почуттях, звичках, взаєминах; незмінний, відданий; не порушує дане слово, обіцянку; правильний, точний, безпомилковий. Вірність — одна з граней або властивостей любові. Такою є Божа любов, і так вона себе проявляє.

Біблія відкриває нам, що Бог, Який є любов, виявляє вірність, тобто постійність і незмінність, у взаєминах зі Своїм творінням, у проголошених Ним законах, у Своїх обітницях і ділах. Він віддано служить Своему творінню. І цього Він очікує від створених Ним розумних істот у Своему Небесному Царстві. На вірності будуються святі взаємини не тільки між Богом і Його творінням, а й між самим творінням. На що перетворюються стосунки між людьми, якщо в них немає постійності й відданості? Життя стає нестерпним, оскільки перетворюється на пекло. Коли немає вірності, тоді у взаєминах з'являються зрада, обман, лукавство, хитрощі. У підсумку людина розбещується, образ і подоба Божа в ній зникають і формується диявольський характер. Тут, на Землі, ми захлинулися в неправді, зраді, у їхніх нескінченних формах, які щодня вдосконалюються й відшліфовуються. Ми так звикли до цієї атмосфери, що нам здається, ніби це цілком нормальне життя.

Про Бога в Біблії сказано: «І ти пізнаєш, що Господь, Бог твій, — Він той Бог, той Бог вірний, що стереже заповіта та милість для тих, хто любить Його, та хто додержує Його заповіді на тисячу поколінь» (П. Зак. 7:9); «Він Склея, а діло Його досконале, всі-бо дороги Його справедливі, — Бог вірний, і кривди немає в Ньому, справедливий і праведний Він» (П. Зак. 32:4); «Ісус Христос учора, сьогодні й навіки Той Самий!» (Євр. 13:8); «Бо Я, Господь, не змінююся, тому ви, сини Яковові, не будете знищені» (Мал. 3:6).

ЙОГО ОСОБЛИВИЙ НАРОД

Бо ти святий народ для Господа, Бога свого, — тебе вибрав Господь, Бог твій, щоб ти був Йому вибраним народом зо всіх народів, що на поверхні землі (П. Зак. 7:6).

Наші прабатьки в Едені не зберегли вірності своєму Творцеві: вони порушили умову вічного життя, умову святих взаємин із Богом, у підсумку і вся Земля, і самі втратили Божі благословення, що фактично є прокляттям. На що перетворилася допотопна цивілізація, нам майже не відомо. Лише кілька коротких згадок у Біблії — ось і вся інформація про її цілковите розтління. Творець був змушений позбавити дару життя людей, які не бажали жити згідно з тими принципами, на яких ґрунтується життя. І потоп знищив бунтівне розбещене суспільство допотопних гігантів (і за тривалістю життя, і за зростом).

Після потопу Творець почав усе спочатку. У Нього був План спасіння людства в разі заколоту, який організував Люцифер. Земля виявилася «благодатним ґрунтом» для втілення його божевільних ідей. Люди, прихильно дослухаючись до його навіювань, жили за викривленими законами, і зрештою таке життя припинялося. Диявол досягнув певного успіху, і це його окриляло. Після потопу Господь вирішив свідчити жителям Землі про Себе через вибраних Ним людей, від яких походить цілий народ. Із цим вибраним народом Він безпосередньо та постійно спілкувався, дав йому Свої закони, сподіваючись, що народ буде дотримуватися їх і стане прикладом для всього людства. Отже, цей шлях стане перешкодою для стрімкого поширення гріха та повторного глобального розбещення нового покоління людей. Наш Господь бажав, аби вибраний народ — Ізраїль — був Йому вірний, віддано служив величному й унікальному задуму викуплення грішного людства, який повинен одного дня втілити Він Сам, прийшовши на нашу планету. За задумом Творця цей народ мав стати особливим народом — Божим представником на Землі, еталоном праведного життя — гідного життя. Як же сильно бажав Господь Бог, щоб на Землі був відданий народ — Його світло в гріховній темряві — вірний Йому в усьому!

«Ви ж свідки Мої, — говорить Господь, — а Я Бог!» (Ісаї 43:12).

АВРААМ — БОЖИЙ ДРУГ

Ось Мій заповіт із тобою, і станеш ти батьком багатьох народів (Бут. 17:4).

Для здійснення Свого задуму Господь покликав Авраама, який мав стати родоначальником вибраного народу — особливого Божого народу. Пізніше Бог назвав Авраама Своїм другом (див. Ісаї 41:8). Апостол Павло, говорячи про місію Авраама, назвав його віруючим (див. Гал. 3:7). Обидві характеристики Авраама — виняткові й незрівнянні. У Старому Завіті Господь більше нікого не називає Своїм другом. У справжніх друзів немає таємниць — це ознака щирих і глибоких стосунків. Саме це й підкреслив Господь, промовляючи до Авраама: «Чи Я від Авраама втаю, що Я маю зробити?» І Христос сказав апостолам те саме: «Вас же назвав Я друзями, бо сказав вам усе, що почув від Мого Отця». Чому ж Бог удостоїв Авраама такого високого звання — «друг Мій»?

Насамперед тому, що Авраам повірив Богові, коли Він з'явився йому та відкрив Свій план щодо його місії в спасінні людства. Від нього Господь вирішив утворити численний народ — носія світла Його законів життя. І коли Творець запропонував Авраамові вийти з Уру халдейського, залишити дім батьків, він беззастережно виконав Його повеління, потім уклав із Богом заповіт — «заповіт... для життя та для миру» — і не порушував його, залишаючись вірним своїм обітницям. Хоч він припустився певних помилок, але заплатив за них найбільшу ціну. Якби Авраам двічі не оступився, то не було б і найтяжчого випробування — Господь не випробовував би його віру, не вимагав би, щоб він приніс у цілопалення свого обіцяного та єдиного улюбленого сина Ісака.

Авраам виявив тоді безпрецедентні віру й вірність своєму Господу. І тільки завдяки такій вірності, такому послуху, переживши тяжке випробування, він міг стати гідним батьком усіх віруючих, прикладом для всіх прийдешніх поколінь.

Тому апостол назвав патріарха «вірним Авраамом», а нас закликає: «Зрозумійте, що ті, хто від віри, — сини Авраама» (Гал. 3:7).

ПОСТРАЖДАВ ЗА ВІРНІСТЬ БОГОВІ

Йосип... І огірчили його та з луку стріляли, і зненавиділи були стрільці його. Та зостався міцним його лук, і стали пружні рамена його рук, — від рук Сильного Якового (Бут. 49:22–24).

Йосип — правнук Авраама. Він був улюбленим сином Якова. Свою любов до Йосипа батько не приховував, навпаки, через необережність чи необачність постійно її демонстрував. Одного разу він купив синові квітчасте вбрання, яке вирізняло його серед інших братів. Це викликало в них невдоволення, заздрість і ненависть. А братів у Йосипа було одинадцять. Йосип справді вирізнявся серед них своєю порядністю, богобоязливістю й чесністю. Негідні вчинки братів викликали в його душі неспокій і співчуття, і він відверто ділився з батьком своїми переживаннями, вважаючи, що той шляхетно впливатиме на них. Недоброзичливе ставлення до Йосипа погіршилося ще й через те, що він розповідав їм свої незвичайні сни.

Одного разу Яків попросив Йосипа відвідати братів, які пасли свої отари далеко від стану. Ще здалеку побачивши Йосипа в його квітчастому одязі, брати сповнилися злоби та гніву й вирішили вбити його. Однак потім передумали й продали його купцям, чий караван проходив повз, прямуючи до Єгипту. У Єгипті Йосипа купив Потіфар — начальник сторожі фараона. Неможливо було не помітити працьовитість, старанність, чесність цього юнака. Найцікавіше те, що «побачив його пан, що Господь з ним» (Бут. 39:3). Тому не дивно, що Потіфар призначив Йосипа управителем над домом і всім своїм господарством. Однак на Йосипа чекало серйозне випробування. У дружини Потіфара з'явилося хтиве бажання, вона почала схиляти його до таємного співжиття. Однак Йосип з трепетом говорив своїй спокусниці: «Як же я вчиню це велике зло, і згрішу перед Богом?»

Тоді, незважаючи на категоричність Йосипа, вона спробувала примусити його. Йосипові довелося рятуватися втечею від цього гріха. Дружина Потіфара в гніві обмовила його перед господарем, звинувативши в тому, що «раб єврей» намагався її згвалтувати.

І чесний невинний юнак потрапив до в'язниці — так поплатився Йосип за свою вірність Божим принципам!

Спостерігаючи за тим, що відбувається, ангели раділи. Йосип залишився вірним Богові — і Господь був прославлений.

Серпень
5
четвер

ВАРТОВІ: ВІРНИЙ І ЗРАДНИК

Немов снігова прохолода в день жнив — посол вірний для тих, хто його посилає, і він душу пана свого оживляє (Прип. 25:13).

Істинний учень Христа за жодні скарби не зрадить свого Господа, він до смерті буде вірний Спасителеві, Котрий віддав Своє життя за нього, грішника. Він буде відданим і непідкупним послідовником вірного Вчителя.

Одного разу Петро I був у театрі на Ливарній. Дружина генерала Бобрищева-Пушкіна запросила царя заїхати до неї на вечерю після вистави. Цар обіцяв приїхати. Наприкінці вистави він непомітно вийшов із театру й тільки з одним денщиком у маленьких саях поїхав до генеральші. Тоді тривала війна зі шведами, і для безпеки поставили вартових, яким було наказано після вечірньої зорі не впускати нікого до Санкт-Петербурга й не випускати з міста.

Підїхавши до вартового, що стояв поблизу Ливарного двору з московського боку, і назвавшись петербурзьким купцем, Петро I просив пропустити його.

«Не веліли пропускати, — відповів вартовий. — Їдь назад». Цар запропонував йому рубль і, оскільки вартовий відмовлявся, поступово додавав ще по рублю, піднявши хабар до десяти рублів. Вартовий, незважаючи на наполегливість царя, сказав: «Бачу, що ти людина добра, тому прошу, будь ласка, їдь назад. Якщо й далі наполягатимеш на своєму, то я буду змушений або застрелити тебе, або, вистріливши з рушниці, повідомити гауптвахті, тоді тебе візьмуть під варту як шпигуна».

Тоді цар поїхав до вартового, що стояв із виборзького боку, і, знову назвавшись купцем, просив пропустити. Цей вартовий швидко погодився й за два рублі пропустив.

Петро I приїхав до дружини генерала й розповів присутнім про те, що трапилося. «І навіщо, батечку, — дорікала цареві господина, — тобі самому так трудитися? Хіба ти не міг послати для огляду варти когось іншого?» «Вартові можуть зраджувати, а хто ж краще їх випробує, як не я сам?» — відповів Петро I.

Наступного дня оголосили наказ у полку: зрадника повісити, а взяті ним за пропуск два рублі почепити йому на ший; іншого ж вартового зробити капралом і нагородити десятьма рублями, запропонованими йому напередодні (І. Судникова).

Блаженна людина, якій одного разу Господь скаже: «Гаразд, рабе добрий і вірний! У малому був ти вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість свого пана!» (Матв. 25:21).

Серпень
6
п'ятниця

АУДІЄНЦІЯ НА КОЛОДІ

Або коли що задумую, то тілесно задумую, щоб «так» було в мене «так», а «ні» — «ні»? (2 Кор. 1:17).

Імператор Петро I карав своїх підданих — й іноді жорстоко — за неправильне виконання законів або зраду. І на службі, і в особистих стосунках він не терпів, якщо хтось пообіцяв і не зробив, запізнювався або взагалі не прийшов і не пояснив причини.

Одного разу Петро I призначив щойно акредитованому при дворі бранденбурзькому посланцю аудієнцію о четвертій годині ранку. Той прибув до палацу о п'ятій, але імператора вже не застав — він поїхав в адміралтейство. Посланець був змушений їхати слідом, оскільки мав термінове доручення. Цар був на вершечку щогли корабля, котрий будували, коли йому доповіли про прибуття посланця. «Нехай піднімається сюди, — сказав Петро I, — якщо не встиг знайти мене в призначений час в аудієнц-залі». Посланець виліз мотузяною драбиною на грот-щоглу, де, вручивши імператору вірчі грамоти, довго розмовляв з ним про важливі політичні питання, сидячи на колоді...

Сам Петро I завжди залишався вірним своєму слову, і якщо траплялося інакше, то дуже переживав, просив вибачення й виправляв помилку. Одного разу священник Троїцького собору

попросив государя стати хрещеним його новонародженого сина. Цар погодився, сам визначив час, наказав, аби священник вибрав хрещену матір. У призначений день Петро I, займаючись важливими державними справами, забув про дане ним слово й згадав про нього вже в ліжку, об одинадцятій годині ночі.

— Що ж я наробив? — сказав він цариці. — Я забув про свою обіцянку. Адже священник, його домашні стільки дочекали мене, хвилювалися й, напевно, ще чекають...

Був хмарний і дощовий осінній день, але цар підвівся з ліжка, одягнувся, наказав знайти судно, переправився через Неву й прийшов до священника, який уже спав, відпустивши хрещену додому. Господар і домашні були вражені появою царя. Петро I перепросив за запізнення й звелів негайно послати за хрещеною. Через пів години вона приїхала, цар попросив вибачення і в неї. Дитину охрестили. Хрещений узяв дитя на руки й сам відніс матері. Потім, поцілувавши всіх, обдарував новонародженого і, сказавши: «На добраніч», повернувся додому (В. Артемов).

Господи! Даруй нам силу, щоб ми були вірні кожному слову, кожній обіцянці, даній і Богу, і людям!

Серпень
7
субота

«СКАЖІТЬ, ЩО ВІЛЬЯМС БУВ»

Краще не дати обіту, ніж дати обіт — і не сповнити!
(Екл. 5:4).

Цар Петро I вчинив шляхетно, прийнявши дипломата, який запізнився на аудієнцію, прямо на грот-щоглі. Однак відомі випадки, коли великі світу цього зовсім не шанували тих, хто запізнився на службу чи дозволяв собі порушити регламент. Ось як, наприклад, учинив відомий Тимур (Тамерлан) із перекладачем, який супроводжував кастильське посольство й трохи запізнився. «Щоб ти виправився й навчився бути завжди готовим до справи, — повчально зауважив повелитель, — ми наказали пробити тобі ніздрі, протягти через них мотузку й тягнути тебе по всій орді». Звичайно, це був жорстокий урок. Однак він відповідав звичаям епохи й характеру самого Тимура і, напевно, навчив

точності й вірності у виконанні обов'язку не лише перекладача (О. Горбовський).

Звичайно, сьогодні в дипломатичних залах учинити так з тими, хто запізнився, ніхто не наважиться навіть подумки. Та запізнитися на зустріч із коханою людиною, з державним чиновником, другом, колегою або просто незнайомою людиною — це зневажливе ставлення, прояв неповаги та демонстрація невихованості.

«У Тимірязєвській академії ще довгі роки після завершення Жовтневої революції працював учений зі світовим ім'ям — академік Вільямс. Щоб залучити до партійних питань, його почали запрошувати на засідання парткому. Уперше він прийшов рівно о 16:00, як йому і сказали. Нікого ще не було. “Скажіть, що Вільямс був”, — звернувся вчений до секретарки й одразу пішов. Члени парткому зібралися із запізненням на пів години, сидять, чекають Вільямса, незручно все-таки, адже запросили вченого зі світовим ім'ям (єдиного в їхній академії). “А Вільямс був”, — повідомила їм секретарка. — “Як був? Коли?!” — “Рівно о 16:00”. — “І що він попросив передати? Чи не захворів?” — “Скажіть, мовляв, що Вільямс був”» (В. Солоухін).

Про те, аби християнин щось пообіцяв і не виконав, дав слово, а потім забрав, запевняв у чомусь, а потім почав заперечувати, не може бути й мови. Не слід обмовляти Бога. Не треба дискредитувати Його ім'я. Слово Боже говорить про Нього так: незмінний у слові (грец. *Ἀψευδής* (*apseudés*) — не обманщик, гідний довіри) «Бог, у Якому немає неправди» (Тита 1:2). Господь сказав: «Хай же буде ваше слово “так” — так, “ні” — ні; а що більше цього, те від лукавого» (Матв. 5:37).

Серпень
8
неділя

ВІРНИЙ БОГОВІ ТА ЦАРЮ

Тоді цар сильно зрадив, і сказав вивести Даниїла з ями. І Даниїл був виведений з ями, і жодної шкоди не знайдено на ньому, бо він вірував у Бога свого (Дан. 6:24).

Пророк Даниїл за своїм походженням належав до царського роду. Його та полонених юнаків за наказом Навуходоносора піддали ґрунтовному інтелектуальному випробуванню й потім призначили пройти всебічну підготовку майбутніх державних чиновників: міністрів, намісників і радників. Роки проминули, і Даниїл та його три товариші — теж із полонених юдеїв — обіймали різні посади в управлінні імперією. Серед армії чиновників Даниїл вирізнявся унікальними здібностями. Біблія зазначає: «Даниїл блищав над найвищими урядниками та сатрапами, бо в ньому був високий дух» (Дан. 6:4). Для будь-якого царя мати у своєму чиновницькому апараті людину з такими видатними здібностями — безцінний скарб. Тому цар Дарій мав намір поставити Даниїла над усім царством.

Це стало відомо всім управлінцям, і інтригани вирішили усунути небажаного кандидата на найвищу посаду після царя. Інтрига розвивалася за таким сценарієм: спочатку вони ґрунтовно дослідили його професійну діяльність управлінця імперії — жодного компромату: Даниїл був кришталеву чистий, тому що в усьому зберігав вірність. І тоді змовники одностайно вирішили: «Ми не знайдемо на цього Даниїла жодної причини, якщо не знайдемо проти нього в законі його Бога». Тому вони прийшли до царя й запропонували йому: «Ми всі — князі, сатрапи, генерали — погодилися, щоб ти видав указ: протягом тридцяти днів усі повинні просити будь-яке прохання тільки в тебе, царю; хто не послухається, того кинути до лев'ячої ями». Цар погодився й підписав такий указ.

Дізнавшись про це, Даниїл, як і раніше, не переставав молитися Богові тричі на день. І радісні інтригани доповіли цареві, що Даниїл порушує його указ. Цар був приголомшений і намагався врятувати Даниїла. На жаль, йому довелося здатися, і він сказав: «Твій Бог, що ти Йому служиш, Він завжди врятує тебе!» І Даниїла кинули левам на розтерзання.

Вражений цар не спав цілу ніч. На світанку він поспішив до рову. «Даниїле! — сумним голосом промовив цар. — Чи врятував тебе Бог, Якому ти завжди служиш?» «Так, — відповів Даниїл, — Бог мій урятував мене. Я чистий перед Ним, та й перед тобою, царю, я ні в чому не винен».

Бережіться, брати, щоб часом не було в когось з вас лукаве серце, повне невірства, щоб відступити від Живого Бога (Євр. 3:12).

Нині важкі часи. Вони завжди були нелегкі. Однак із наближенням кінця світу «важкість» часів зростає. А як інакше, якщо світ занурився в неймовірно глибоку безодню неправди, обману, лицемірства? Про яку вірність можна говорити, якщо до влади приходять люди, які під час виборчої кампанії обіцяють дбати про благо виборців, але, посівши державне крісло, навіть не згадують про обіцяне? Чим же відплатить народ? Звичайно, вони заплатять тією самою монетою: будуть невірними громадянами. Ці люди ухилятимуться від податків і робитимуть це витончено. Запитайте працівників банківської системи, чи всі вкладники вірні в дотриманні законів у цій сфері, і ви дізнаєтеся, на які лише афери — заплутані, хитромудрі — вони не наважуються, щоб ухилитися від законів.

Ось вам один із багатьох прикладів, як примудряються уникати відповідальності перед законом.

В Америці азартні ігри заборонено законом. Охочі до таких ігор можуть вирушити до Монте-Карло, де для цього створено всі умови. Однак хіба будеш щотижня літати через океан? А відвідувати таємні притони солідним бізнесменам ризиковано: буде публічний скандал із залученням преси, якщо раптом нагряне поліція. І любителі азартних ігор знайшли вихід. Ці люди час від часу отримують повідомлення, що тоді-то й тоді-то відбудуться збори членів клубу «Високе небо». Вони їдуть до відомого їм аеропорту, сідають у літак, і, щойно пілот виводить лайнер за межі повітряного простору США, пасажери відстібають ремені та відкривають гаманці. Летюче казино відчиняє свої двері відразу для 30-40 осіб. Коли літак лягає на зворотний курс і вдалині стає видно вогні міст, усі докази знищують. Гравці спокійні: державні закони США не порушено (А. Лаурінчюкас).

Чи годиться християнам виявляти невірність законам держави, у якій вони живуть? Приклад Даниїла свідчить: ні! Він «був вірний, і жодна помилка чи вада не була знайдена на нього» (Дан. 6:5).

І говорив Господь до Мойсея лице в лице, як говорить хто до друга свого. І вертався він до табору (Вих. 33:11).

Мойсей, Аарон і Маріям — рідні брати й сестра — вибрані Божі знаряддя для виконання великої історичної місії в спасінні людства. Кожен з них, згідно з Божою волею, звершував своє служіння в один із найскладніших періодів становлення суспільного устрою ізраїльського народу та появи його на світовій арені як особливого народу. Це їм Бог довірив відповідальне служіння в народі. Аарону було визначено стати первосвященником — найбільша відповідальність! Маріям була наділена пророчим даром. А Мойсею Сам Господь сказав: «Ти будеш Аарону замість Бога». Яке високе та відповідальне служіння було довірено цим людям!

Здавалося б, усвідомлюючи велику відповідальність перед Богом, ці трое, рідні за тілом, мали працювати в злагоді, показуючи приклад небесної єдності, взаєморозуміння та взаємоповаги. Проте зіпсована гріхом людська натура проявила себе.

Аарона і Маріям почав точити черв'як заздрості, честолюбства й ревнощів через особливе служіння Мойсея. Чому? Це окрема тема. Однак у що вилився цей дух, видно з їхніх претензій: «Чи тільки з Мойсеєм Господь говорив? Чи ж не говорив Він також із нами?» (Числ. 12:2). Чути таке з вуст рідних людей для Мойсея було потрясінням і ганьбою. Він мовчки вислухав і нічого не сказав. Хіба він не усвідомлював своєї немочі, коли Бог покладав на нього відповідальність бути вождем Його народу? Чи не він просив Господа: «Пошли іншого»? Адже «Мойсей був найлагідніший за всяку людину, що на поверхні землі».

Такої витівки Аарона і Маріям Господь не міг стерпіти. Він з'явився їм і сказав: «Якщо буде між вами пророк, то Я, Господь, дамся пізнати в видінні йому, у сні говорити з ним буду. Не так раб мій Мойсей: у всім домі Моїм він довірений!» (Числ. 12:6, 7).

Чого ж Господь очікує від тих, кого Він покликав на служіння? «Нехай кожний уважає нас за слуг Христових та управителів Божих таємниць. Від управителів вимагається, щоб кожний був вірний» (1 Кор. 4:1, 2).

Про вірність Мойсея Богові засвідчив Сам Господь! Яка це висока оцінка служіння!

Серпень
11
серeda

«ВІРНИЙ МІЙ СЛУГА»

Він [Мойсей] вивів їх, зробивши чудеса й ознаки в Єгипетській землі та на Червоному морі й упродовж сорока років у пустині (Дії 7:36).

Про Мойсея Господь сказав: «Він вірний Мій слуга». На що Він зважав, говорячи про вірність Мойсея? На чому ґрунтується це Боже свідчення? На взаєминах Мойсея з Богом. Мойсей завжди говорив і чинив те, що відповідало Божій волі: Його намірам, принципам, заповідям.

Якщо ж аналізувати дії та вчинки Мойсея, то ми побачимо, що він припускався помилок у своєму житті. Наприклад, у Єгипті він вирішив, що потрібно виступити й за допомогою воєнної операції звільнитися від рабства єгиптян, і сам збирався очолити цей рух. Мойсей хотів підняти ізраїльтян на боротьбу за свою свободу й почав робити це настільки рішуче, що навіть убив єгиптянина, який знущався з єврея. Усе закінчилося тим, що фараон, дізнавшись про це, наказав стратити Мойсея, тому йому довелося рятуватися втечею. Самовідданий порив і патріотичний дух Мойсея викликають схвалення й захоплення — усе це було зроблено не всупереч Божим планам (бо в Його плани входило звільнення ізраїльтян з рабства), але спроба ця була здійснена без Бога й зовсім іншим способом, ніж той, яким планував Господь.

Тому дії Мойсея не можна розглядати як акт невірності Богові, а радше як незнання про те, як саме треба виконати Божу волю. Ініціатива, намір Мойсея звільнити ізраїльський народ викликають схвалення.

Мойсей віддано служив Богові й виконував Його волю у звільненні вибраного народу з Єгипту та переселенні до Ханаану. Досягти цієї мети було надзвичайно складно: боротьба з усіх боків, і будь-які труднощі викликали в неосвяченому народі нарікання, злобу, невдоволення, що іноді виливалися у відкрите повстання.

На адресу Мойсея як вождя народу сипалися всі звинувачення й погрози. Він ніс цей тягар вірно, лагідно, терпляче, як і личить слугі святого Бога. І Господь міг сказати Аарону й Маріям: «Він вірний Мій слуга».

Серпень
12
четвер

НАРОДЖЕННЯ ВІРНОСТІ

Чи ж не блудять, хто оре лихе? А милість та правда для тих, хто оре добро (Прип. 14:22).

Вірність, яку виявляють люди, народжується не випадково. У книзі «Любов, яку варто віддавати» автор наводить дивовижний приклад вірності, яку виявили злочинці у в'язниці. Це сталося далекого 1921 року в США. Начальником в'язниці був Л. Лоуес. Його дружина Кетрін, мати трьох дочок, відчувала особливе бажання допомагати тим, хто опинився за ґратами. Її попереджали, просили, щоб вона в жодному разі не з'являлася в тюремній установі. Проте Кетрін дивилася на це інакше й не дослухалася до порад. Коли у в'язниці проводили спортивний захід (матч із баскетболу), Кетрін пішла туди зі своїми маленькими дівчатками й сіла на трибуні поруч з ув'язненими. Вона говорила: «Ми з чоловіком хочемо піклуватися про цих людей. І я вірю: це знайде відгук у їхніх серцях. Як інакше?»

Коли Кетрін стало відомо, що один засуджений сліпий, вона почала займатися з ним і навчила його абетки Брайля, щоб він міг читати. Дізнавшись, що в деяких ув'язнених була проблема зі слухом, вона вивчила мову жестів для глухонімих, аби спілкуватися з ними. Протягом шістнадцяти років Кетрін своїм добрим ставленням пом'якшувала жорстокі серця засуджених. І незабаром світ дізнався, що може зробити доброта.

Коли начальник в'язниці не вийшов на роботу, ув'язнені зрозуміли: щось сталося. І справді, стало відомо, що Кетрін загинула в автокатастрофі. Наступного дня її тіло привезли додому. Коли заступник начальника в'язниці вийшов на ранковий обхід, він побачив великий натовп біля головної брами: ув'язнені, притулившись один до одного, мовчки стояли, на очах у багатьох були сльози,

а на обличчях — смуток. Вони хотіли бути поряд із жінкою, яка подарувала їм стільки доброти, співчуття, любові. І тоді заступник сказав: «Гаразд, хлопці, ідіть, тільки поверніться ввечері».

Це були найзапекліші злочинці Америки: убивці, грабіжники, гангстери, засуджені до довічного ув'язнення. Однак заступник відчинив ворота, і вони без супроводу, без варти пішли до будинку Кетрін, що неподалік від в'язниці, аби провести в останню дорогу самозречену, чужу жінку. Увечері всі злочинці повернулися до в'язниці. Вони заплатили вірністю за благодатне диво довіри, доброти й турботи!

Саме цього чекає Господь і від нас! Натомість Він дасть нам ще більше!

Серпень
13
п'ятниця

«ГОВОРІТЬ МОЄ СЛОВО ВІРНО»

Постарайся представити себе гідним перед Богом, бездоганим працівником, що наставляє на принципи істини (2 Тим. 2:15).

Серед ознак останнього часу апостол згадує й таку: «Бо настає час, коли не слухатимуть здорового вчення... аби відвернути вуха від істини та схилитися до небилиць» (2 Тим. 4:3, 4). Нині немає нестачі в байках. А про їхнє поширення й говорити нічого: унікальні технічні засоби допомагають робити це миттєво й у величезних масштабах. Істину перекручували протягом усієї історії людства. Про це попереджав Мойсей у своїй прощальній настанові вибраному народу (див. П. Зак. 4:2); а також свідчив Іван в Об'явленні (див. Об'явл. 22:18, 19).

Людина з її зіпсованим гріхом характером вважає за можливе поводитися з Божим Словом так, як їй заманеться: ані страху, ані покори, ані порядності немає й бути не може в агентів темряви. Мати такий дух і водночас говорити про Божу любов — це блюзнірство й богохульство.

Сьогодні «з насмішками кепкуни» поширюють неправдиве «вчення» про те, що Святого Духа як Третьої Особи Божества немає. Зверніть увагу: Старий Завіт свідчить про те, що Господь

і Його пророки боролися з темрявою ідолопоклонства, яка владно проникала у свідомість вибраного Божого народу, витісняючи істину про Бога-Творця. Прийшовши на Землю, Христос боровся з учителями та вождями вибраного народу, які не визнавали Його як Господа й розіп'яли. Боротьба із цією святою істиною тривала декілька століть. Потім почалася боротьба проти Особи Святого Духа. Сьогодні це псевдовчення відроджується й поширюється. Не вірте йому.

Істина така: Бог Отець послав Свого Сина на Землю, а Бог Син, здійснивши викуплення грішників, послав Святого Духа, Котрий робить дієвим плід Христової жертви в душах грішників. Кожна Особа Божества виконує Свою частину служіння Божому творінню в безмежному Всесвіті. Кожна Особа Божества виконує Свою властиву Їй функцію. Божественна природа — це споконвічна непроникна таємниця таємниць, і претендувати на пізнання цієї таємниці — злочинний виклик обмеженої істоти.

Колись Господь сказав пророку Єремії: «Пророк, що йому снівся сон, нехай розповідає про сон, а з яким Мое слово, хай каже про слово правдиве Мое» (Єрем. 23:28).

Хто перекручує Його слово, той неправдомовець, лжепророк.

Серпень
14
субота

КІНЕЦЬ НЕВІРНОГО ПРОРОКА

Безбожний посол у нещастя впаде, а вірний посол — немов лік (Прип. 13:17).

У Біблії міститься сумна розповідь про одного Господнього пророка. Починається вона з того, що Рехав'ам, ставши царем Ізраїлю, припустився фатальної помилки: він послухав порад не навчених життям старців, а легковажних юнаків. І через це держава розпалася на дві частини.

На чолі Північного царства став раб-утікач Єровоам, який повернувся з Єгипту, звідки запозичив ідеї язичницької релігії. З меркантильних міркувань він заснував ідолопоклонство, оскільки сам призначив священників і навіть сам священнодіяв. І тоді Господь послав Свого пророка (його ім'я літописець при-

ховав) до Бет-Елу — одного з язичницьких капищ, і той прибув саме тоді, коли Єровоам приготувався кадити при жертovníку (див. 1 Цар. 13:1).

Пророк виголосив Боже пророцтво про жертovníк, на якому майбутній цар Йосія принесе в жертву самих язичницьких священників. І на доказ того, що ця вістка від Бога, пророк перетворив жертovníк на руїни. Єровоам, указавши на пророка, наказав схопити його, але його рука заціпеніла, і цар почав благувати, аби пророк помолився Господу про зцілення руки. Пророк помолився — і рука стала здоровою. «Увійди зі мною до дому, — сказав йому цар, — й попоїж, і я дам тобі дара!» «Ні, — відповів пророк, — якщо ти даси мені пів дому свого, — не ввійду я з тобою... Бо так наказано мені за словом Господнім, говорячи: Ти не їстимеш хліба, і не питимеш води, і не вернешся дорогою, якою пішов!» І він пішов геть. Там, у Бет-Елі, жив один старий пророк. Йому про все це розповів син. Старий сів на осла, наздогнав пророка з Юдеї й сказав йому: «Іди зо мною до дому та з'їж хліба!» «Не можу, — відповів той, — Господь мені не велів робити це тут». «І я пророк, як ти, — сказав старий. — Ангел мені сказав: “Заверни його з собою до дому свого, і нехай він їсть хліб, і нехай п'є воду”». Та це був обман (див. 1 Цар. 13:18).

Пророк Божий повернувся в його дім, їв і пив там. Потім сів на осла й поїхав. На дорозі його зустрів лев і розірвав. Так Божий пророк поплатився життям за свою невірність Господу.

У цій парадоксальній історії для нас очевидний урок: вірність Божій вістці та служінню — святий обов'язок у всі часи й віки! Невірність Богові призведе до катастрофічних наслідків.

Серпень
15
неділя

«БУЛА МЕНІ ВІРНА В ЮНОСТІ»

Я заручуся з тобою вірністю, і ти пізнаєш Господа (Осії 2:22).

Як же склалися взаємини в Бога з Його вибраним народом — Ізраїлем? Із цим народом Господь пов'язував Свої святі всеосяжні плани: Він бажав, щоб Ізраїль був Його знаряддям у боротьбі

з гріхом і розбещенням людини. І ті ранні роки, коли Господь вивів народ з Єгипту, були для Нього роками дивовижних, близьких, бажаних взаємин. Через пророків Він згадував цей час із надзвичайною теплотою й щирістю, порівнював зі стосунками між юнаком і дівчиною, що закохані одне в одного. «Я згадав тобі ласку юнацтва твого, ту любов, коли ти наречена була та за Мною ходила в пустині, в землі незасіяній. Ізраїль — то святість для Господа, початок врожаю Його», — такими надзвичайно піднесеними словами говорить Бог через пророка Єремію (Єрем. 2:2, 3).

А ось як про це сказано в книзі пророка Єзекіїля: «І проходив Я повз тебе, і побачив тебе, аж ось час твій наспів, — час кохання. І простягнув Я полу Свою над тобою, і закрит твою наготу, і присягнув тобі, і ввійшов з тобою в заповіт, — говорить Господь Бог, — і стала ти Моєю» (Єзек. 16:8). Як велично та прекрасно оспівано ці цнотливі взаємини Господа з Ізраїлем! Господь особисто вивів народ до Ханаану, передав йому Свої закони, задовольняв різноманітні потреби, захищав від будь-яких негараздів і небезпек, являючи ознаки й чудеса Свого благовоління. І попри те, що народ грішив, виявляв невір'я, нарікання, невдоволення, Господь не згадував про це. Він бажає, щоб ці взаємини були ідеальні, Він бачить їх такими: досконалими, чистими. Так може дивитися тільки Божа любов.

Господь любив Свій народ, прощав йому всі його помилки. Дивовижно звучать заключні акорди пісні Мойсея: «Народи Він любить. Всі святії його — у руці Твоїй, і вони припадають до ніг Твоїх, слухають мови Твоєї» (П. Зак. 33:3). З великим довготерпінням і поблажливістю зносив Небесний Отець їхні падіння, зради й часом образливі випадки на Його адресу. Усе одно Він любив їх і прощав, знаючи, що народ перебуває в дитячому віці та потребує батьківського милостивого виховання, щоб досягти «мирного плоду праведності». Господь сподівався, що народ, зважаючи на Його гарне ставлення до нього, зрозуміє Його любов, і тоді Він і народ стануть єдині в боротьбі зі злом і справдяться слова: «Тепер буде сказане Якову та Ізраїлеві, що Бог учинив» (Числ. 23:23).

ЗАЛИШИЛИ, ЗНЕХТУВАЛИ ГОСПОДА

Так говорить Господь: яку кривду знайшли батьки ваші в Мені, що вони віддалились від Мене й пішли за марнотою, і стали марними? (Єрем. 2:5).

О, як Господь бажав бути Царем Свого вибраного народу — єдиним, незмінним і вірним Царем! Адже Він — Цар безмежного Всесвіту з незліченною кількістю планет, населених безліччю жителів! Це не цар якогось народу численністю три-чотири мільйони. Стати підданим такого Царя було безцінною перевагою для Ізраїля! Та на жаль!

Відgrimіли бої й битви за оволодіння обіцяною Аврааму землею під керівництвом сильного духом і відданого Богові істинного раба Господнього Ісуса Навина. Минули сумні часи суддів ізраїлевих, біблійний літопис яких неможливо читати без сліз. Одну з головних Божих вимог до ізраїльтян при оволодінні Ханааном — зруйнувати ідолоські жертovníки й не брати з його жителями шлюб — було злочинно проігноровано. Унаслідок цього відбулося змішання з аборигенами, і ізраїльтяни почали служити й поклонятися Ваалу й Астарті, а істинного Бога залишили.

Господь із сумом дивився на повсюдне відступництво та безпосереднє постійне керівництво народом не здійснював. Тільки тоді, коли з'явився пророк і суддя Самуїл, спілкування з Богом відновилося. Однак народ почав вимагати, щоб Самуїл поставив над ним царя, як це було в усіх язичницьких народів. Це був акт відкритого відкидання Господа як Правителя і Його Плану спасіння. І почалася епоха царів, ознаменована тим, що єдина Ізраїльська держава розпалася на два царства: Юдейське (Південне) й Ізраїльське (Північне). Протягом чотирьохсот років вибраний Божий народ (нащадки Авраама), починаючи з відомого царя Соломона, занурювався в темряву ідолопоклонства. Якщо в Юдейському царстві ще хоча б періодично приходили до влади царі, які відновлювали (і то не скрізь) служіння Єгови, то ізраїльські царі відрізнялися «зразковим» і відданим служінням ідолам.

Разюче боговідступництво вибраного народу було ганебною зрадою Божественних планів та інтересів і нехтуванням Його

вселенським авторитетом. «О люде ти грішний, народе тяжкої провини, лиходійське насіння, сини-шкідники, — проголошував пророк Ісая. — Ви покинули Господа, ви Святого Ізраїлевого понехтували, обернулись назад!» (Ісаї 1:4). Як сумно, що улюблений Богом народ виявився невірним!

Серпень
17
вівторок

ЗЦІЛЕННЯ ВІД НЕВІРНОСТІ

І цю третю частину введу на огонь, і очищу їх, як очищається срібло, і їх випробую, як випробовується оте золото. Він кликати буде Ймення Моє, і Я йому відповім і скажу: «Це народ Мій», а він скаже: «Господь — то мій Бог!» (Зах. 13:9).

Ніхто й ніколи не проникне в глибину болю та страждань, які відчував Господь через відступництво Його улюбленого народу. Ось як передали пророки невимовний стогін нашого Творця: «Послухайте ви, небеса, і ти, земле, почуй, бо говорить Господь: Синів Собі виховав й викохав Я, а вони зняли бунт проти Мене!.. Віл знає свого власника, а осел — ясла пана свого, — а Ізраїль не знає Мене, не звертає уваги народ Мій на Мене...»; «Тепер же ти, ерусалимський мешканче та мужу юдейський, розсудить-но між Мною й Моїм виноградником: що ще можна вчинити було для Мого виноградника, але Я не зробив того в ньому? Чому Я чекав, що родитиме він виноград, а він уродив дикі ягоди?» (Ісаї 1:2, 3; 5:3, 4). «Так говорить Господь: яку кривду знайшли батьки ваші в Мені, що вони віддалились від Мене й пішли за марнотою, і стали марними?» (Єрем. 2:5). «Народе ти Мій, що тобі Я зробив і чим мучив тебе, — свідчи на Мене!» (Михея 6:3).

Це надривний плач люблячого серця Отця Всесвіту. Біль і горе Свого творіння Він сприймає як Свої, не відділяється й не залишає його, хоче допомогти, бажає бачити нас щасливими й радісними. Аби повернути Ізраїль на істинний шлях, Господь був змушений вдатися до виховних заходів, що не властиві Його характеру, оскільки інші методи виправлення людей, які загрузли в гріхах, неефективні. Щоб очистити золото від домішок,

його плавлять. Щоб очистити грішника від гріха, його теж треба піддати «плавленню у вогні». Господь допускає в житті ізраїльського народу страждання, скорботи, гіркоту: цар Навуходоносор зруйнував Єрусалим і храм, багатьох ізраїльтян переселив у різні куточки Вавилонської імперії. Полонені ізраїльтяни, принижені й ображені, мали жити на чужині 70 років.

Усі ці страждання народу й були тим «плавильним» випробуванням, якому піддав їх Бог. Після закінчення цього терміну Господь спонукав язичницьких царів, щоб вони сприяли відновленню храму, стін Єрусалима та поверненню ізраїльтян на батьківщину. Унаслідок цього вибраний Божий народ назавжди позбувся гріха ідолослужіння.

«Верніться, невірні сини, усі ваші відступства Я вилікую!» (Єрем. 3:22).

Серпень
18
середа

ВІРНІ ДРУЗИ

Є товариші на розбиття, та є й приятель, більше від брата прив'язаний (Прип. 18:24).

У Біблії описано вірність двох друзів — Давида та Йонатана. Цар Саул зненавидів Давида, котрий переміг Голіята. Дівчата зустрічали переможців, які поверталися, танцями й піснями, у яких оспівувалося значення перемоги Давида в розгромі филистимлян: «Саул повбивав свої тисячі, а Давид десятки тисяч свої!» Заздрість і ревності настільки оволоділи Саулом, що він спересердя говорив: «Йому бракує ще тільки царювання!» Однак цар узяв Давида на службу й зробив воєначальником. Давид став улюбленцем у народі. А заздрість Саула зростала пропорційно до зростання слави Давида, і він вирішив убити його.

Злий дух опанував душею Саула, і ніщо не могло погасити полум'я ненависті до Давида й прагу знищити його. Саул відкрито оголосив своїм підлеглим: Давида треба вбити. Йонатан, син Саула, який із першої зустрічі з Давидом був прихильний до нього, сприйняв рішення батька з глибоким сумом. У розмові з батьком він сказав: «Не гріши проти Давида, він нічого поганого не зробив

тобі. Усе, що він робить, тільки корисне для тебе. Він наражав себе на небезпеку, ідучи проти Голіята. Ти ж хочеш пролити невинну кров — для чого все це?» (Див. 1 Сам. 19:4, 5). Переконлива промова Йонатана вплинула на Саула, і він поклявся, що не вб'є Давида.

Проте злий дух не залишав його. Одного разу цар хотів убити Давида списом, але той ухилився й утік до Самуїла. Саул і туди тричі посилав воїнів, щоб схопити Давида, але Сам Божий Дух втрутився й щоразу впливав на них так, що вони перетворювалися на пророків, які прославляли Бога. Тоді Саул сам пішов туди, але й він почав пророкувати. Цей прямий доказ Божого захисту не зупинив Саула.

Одного разу під час обіду Саул запитав Йонатана, чому Давида немає на місці. Той відповів, що відпустив його додому на сімейне свято. Тоді Саул розлючено закричав: «Негідний ти син! Негайно приведи його до мене — він повинен померти!» Йонатан здивувався: «За що вбивати його? Що він зробив?» Розлючений Саул схопив спис і метнув у Йонатана, щоб убити і його. Невимовний смуток наповнив душу Йонатана. Він, вірний друг Давида, ціною свого життя захищав його. І коли Йонатан загинув, Давид оплакав у пісні смерть свого вірного й улюбленого друга. Воістину, буває «приятель, більше від брата прив'язаний».

Серпень
19
четвер

ТОЙ, ХТО ПІДНЯВ П'ЯТУ ПРОТИ ДРУГА

Нема потішителя в неї зо всіх, що кохали її, — її зрадили всі її друзі, вони ворогами їй стали! (Пл. Єрем. 1:2).

«Бо ж не ворог злорічить на мене, — це я переніс би, — і не ненависник мій побільшивсь надо мною, я сховався б від нього, — але ти, — чоловік мені рівня, мій приятель близький і знайомий мені, з яким солодко щиру розмову провадимо, і ходимо до Божого дому серед бурхливого натовпу» (Псал. 55:13–15). Про кого з такою гіркотою говорить Давид? Хто він, що був другом царя, але потім став найлютішим ворогом, який паплюжить його останніми словами? В іншому псалмі Давид говорить: «Навіть приятель мій, на якого надіявся я, що мій хліб споживав, — підняв проти

мене п'яту!» (Псал. 41:10). Хоч Давид не назвав ім'я свого «друга», але всі дослідники Біблії говорять, що йдеться про Ахітофела, одного з наймудріших радників Давида. Е. Уайт називає його «найталановитішим і найпідступнішим серед політичних вождів». Це він, Ахітофел, з ким Давид ділився найпотаємнішими думками й кому довіряв усі свої тривоги й радості, став зрадником, підтримавши заколот Авесалома проти свого батька. Це він, кому цар довіряв усі таємниці, так підло вчинив із ним, віроломно знищивши дружбу.

Чи була в Ахітофела причина, яка стала б хоч якимось виправданням такої підступності: зрадити друга в найважчий час його життя? Звичайно. Давид учинив перелюб із Вірсавією, котра була дочкою Еліама, сина Ахітофела, і внучкою останнього. Давид зруйнував сім'ю Вірсавії, убив її чоловіка й зробив її своєю дружиною. Цей гріх Давида не міг не завдати болю Ахітофелу. І він не зміг пробачити Давидові цей злочин, не зміг стримати ненависть, що накипіла, тому вирішив помститися йому. Ахітофел зробив це підступно й підло: підтримав переворот Авесалома, ставши його радником. А порада його «була така певна, як питати про Боже слово». Він дав першу недобру пораду Авесаломові: розділити ліжко з усіма наложницями Давида. Той, зовсім утративши розум, так і вчинив. Потім Ахітофел порадив негайно зібрати військо, наздогнати Давида й убити його. Господь зруйнував цей план устами Хусія, справжнього друга Давида. Авесалом послухав Хусія й відклав погоню. Ахітофел зрозумів: заколот провалився. Він повернувся додому й повісився.

Будь-який гріх — явище ганебне, проте зрада — особливо ганебний гріх.

Серпень
20
п'ятниця

НЕ МСТІТЬ ЗА СЕБЕ

Скажіть тим, що вони боязливого серця: «Будьте міцні, не лякайтесь! Ось ваш Бог, помста прийде, як Божа відплата, — Він прийде й спасе вас!» (Ісаї 35:4).

Чи є виправдання зраді? З погляду Божих моральних цінностей жоден аморальний учинок друга чи близької людини не може бути

виправданням зради. Яким би, на наш погляд, ганебним він не був, ми не повинні відчувати ненависть й виношувати в душі помсту. Суд може вершити тільки Бог, тільки Йому єдиному належить це право, але аж ніяк не грішній людині. Ми маємо право й обов'язок пробачити людині, але не судити її. Якщо людина, з якою в нас були близькі, дружні стосунки, вчинила те, що підпадає під статтю кримінального кодексу країни, у якій ми живемо, то відповідні державні органи можуть втрутитися — це їхнє право, визнане Біблією. Однак наш християнський обов'язок — пробачити тому, хто вчинив негідно, хай навіть це й був зрадницький удар. «Не мстїть за себе, любі, але дайте місце гніву Божому, як написано: В Моїй владі є помста, і Я віддам, — каже Господь» (Римл. 12:19).

Не існує якихось особливих гріхів, за які можна помститися кривдникові. Господь закликає нас допомогти тому, хто згрішив, усвідомити гріх і покаятися, а тому, хто покався, пробачити. Ось і у випадку з Ахітофелом Давид учинив тяжкий гріх. Проте Ахітофел, якому вчинок Давида завдав стільки прикрощів і потрясіння, не мав дозволяти духу ненависті та помсти опанувати душею. Він як один із найбільш довірених друзів Давида міг у дружній бесіді про все відверто сказати, докорити йому за негідний царя і пророка вчинок, що знеславив великого і святого Бога. Це було б з його боку жестом любові й милосердя. Не Ахітофел мав здійснювати справедливу помсту! Неможливо перемогти зло злом. «Нікому не платіть злом за зло» (Римл. 12:17). Ми самі — грішники й повинні відповісти перед Богом за свої гріхи. Ми потребуємо милості Божої, Його прощення й поблажливості. Однак і Давиду належало покаятися перед Ахітофелом як родичем Вірсавії. Можливо, і не закінчилося б так безславно життя друга.

Серпень
21
субота

«І ТИ, БРУТЕ?»

Брати мої зраджують, мов той потік, мов річище потоків (Йова 6:15).

Скільки ж історія людства знає фактів зради з боку найближчих людей і найдорожчих друзів! Майже всі чули крилатий ви-

слів: «І ти, Бруте?» Його було виголошено давно, дві тисячі років тому. Ось його історія.

Противники Юлія Цезаря, відомого римського імператора й диктатора, змовилися, щоб убити його. Мотив змови був простий: вони побачили в діях Цезаря й сенату прагнення до обожнювання та проголошення його царем. Одним з організаторів змови був Марк Брут, який перебував у досить близьких і дружніх стосунках із Цезарем, а деякі навіть вважали Брута його сином. Коли в призначений день скоєння цього злочину Цезар увійшов до приміщення сенату й сів у золоте крісло, змовники, обступивши його, почали завдавати йому ударів кинджалами. Він, помітивши серед зрадників і Брута, звертаючись до нього, сумно промовив: «І ти, дитино моя?» (Пізніше завдяки Шекспіру почали вживати вислів: «І ти, Бруте?»).

Цим запитанням Юлій Цезар висловив, наскільки він був вражений тим, що його друг (чи навіть син) так підло, негідно вчинив, ставши його зрадником і вбивцею. Брут покінчив життя самогубством.

Повалений король Єгипту Фарук I проводив роки вигнання в Римі. У заміському клубі він замовив чудову вечерю та спілкувався зі своєю знайомою синьйориною Гатті. Зазвичай небагатослівний, він несподівано поринув у спогади про старі добрі часи: «Коли мене виганяли з Єгипту, не знайшлося жодного з колишніх друзів, хто б став на мій захист. А ті, до кого я особливо був прихильний, відплатили мені добірною лайкою, і більше за інших. Те саме буде й тоді, коли мене попросять піти і звідси. У єгипетських селян побутує приказка: “Коли бик падає, відразу ж з’являється тисяча ножів”. Раптом він замовк, незрячі очі втупилися в простір, і огрядний екс-король упав на стіл, на залишки вечері».

Невірність, зрада з боку друзів або рідних вражають своєю підлістю та викликають відразу. Стати на шлях зради — означає заглушити голос совісті й погасити світильник Господній, «що все нутро обшукує» (Прип. 20:27).

МИЛІСТЬ БУТИ ЙОМУ ВІРНИМ

І він наказав їм, говорячи: Отак чиніть у страху Господньому, вірністю та цілим серцем (2 Хронік 19:9).

Люди, схильні виявляти невірність, мають погану репутацію, і ніхто не довірить їм пов'язану з відповідальністю роботу або посаду — ані на виробництві, ані в державних структурах.

Господь, Котрому властива вірність, сприймає тільки вірність у взаєминах і співпрацює в справі спасіння людства лише з такими людьми, які вірні й віддано служать Йому. Коли пророк Самуїл і Давид вирішували, кого поставити придверними при домі Господньому, вони керувалися таким принципом: чи відомий своєю вірністю кожен кандидат на це служіння? У 1 Хронік 9:22 літописець зазначає: «Усіх їх, вибраних на придверних при порогах, було двісті й дванадцять. Вони переписані по своїх осадах. Їх поставив Давид та прозорливець Самуїл за їх вірність». 212 осіб! Чудові люди, визначною рисою яких була вірність у виконанні святих обов'язків охорони храму.

Апостол Павло, говорячи про те, які риси повинна мати людина, аби бути служителем Христа, писав: «Нехай кожний уважає нас за слуг Христових та управителями Божих таємниць. Від управителів вимагається, щоб кожний був вірний» (1 Кор. 4:1, 2). У своєму апостольському служінні Павло ясно бачив, що юна Церква Христа потребує вірних служителів, щоб успішно виконати своє призначення у світі. У своїх посланнях він виклав принципи, керуючись якими, можна судити про покликання людини на відповідальне служіння. Можна впевнено сказати, що ті служителі, які працювали поруч із ним, відповідали цим принципам і відрізнялися насамперед вірністю Богові. Щоразу згадуючи в посланнях про служителів, він зазвичай додає слово «вірний» (див. Филп. 2:19–22; Колос. 1:7; 4:7–9; Ефес. 6:2).

Про себе апостол Павло писав як про такого, «що помилуваний Господом і гідний довіри», і безмірно дякував Богові: «Дякую Тому, Хто зміцнює мене, — Ісусові Христові, Господеві нашому, що, настановивши на служіння, відніс мене до числа вірних» (1 Кор. 7:25; 1 Тим. 1:12).

«А ЖИТИ ЯКОСЬ ТРЕБА...»

Що спільного у світла і темряви? Яка згода Христа з Веліаром? Яка частка вірного з невірним? (2 Кор. 6:14, 15).

У наш час життя перетворилося на нестерпно важкий тягар: обман став звичайним явищем, а обіцянку можна й не виконати або забути про неї, не вважаючи це безчесним і неприпустимим учинком. Обман у політиці, бізнесі, спорті, мистецтві став нормою, і тільки тому, що це продиктовано меркантильністю. Найсвятіші моральні цінності відкинуто духом глобалізму, і гроші стали панівною силою у світі. Усе це та багато іншого відбувається на наших очах, і людство безповоротно занурилося в безодню словоблудства, тому, як сказано в стародавньому пророцтві, «правосуддя назад відступилося, а справедливість здалека стоїть, бо на майдані спіткнулася істина, правда ж не може прийти, — і істина зникла, а той, хто від злого відходить, грабований... І це бачить Господь, — і лихе в Його очах, що права нема!» (Ісаї 59:14, 15).

Ось приклад нашої дійсності, сумна бувальщина, розказана В. Коротичем, колишнім головним редактором журналу «Вогник»: «Одного разу прийшов мені лист від П. Вегіна, московського поета, який емігрував до Каліфорнії. До листа додавався невеликий рукопис бездарних віршів. “Допоможи мені, — писав він. — Тут один графоман хоче видати свої вірші й дає мені на це гроші, тисячу доларів. Проте він хоче, щоб саме ти написав передмову. Додаю чек на тисячу доларів. П’ятсот візьми собі — це гонорар за передмову. Мені надішли чек на п’ятсот доларів, а цей, на тисячу, поклади собі в банк”. Я чесно заповнив чек, запечатав у конверт, але, ідучи на пошту, щоб відправити листа, зайшов у банк і пред’явив надісланий мені чек на тисячу доларів. Там сказали, що за цим чеком гроші отримати не можна. Я здивувався й написав Вегіну, що міг втратити кілька сотень.

“Вибач, — відповів Вегін. — Я розбив чужу машину й повинен оплатити ремонт. Грошей у мене немає, і я подумав: а раптом цей фокус вдасться. Не ображайся, усі ми люди, а жити якось треба”. Так і написав».

І скільки ж таких «фокусів» творять люди щодня?! Часи Ноя, життя Содому та Гоморри — у нас на очах. Послідовники Христа повинні бути світлом у непроглядній темряві — вони мають виявляти вірність і Богові, і людям. У них є Взірець — Господь, про Якого сказано: «В надії на вічне життя, яке обіцяв перед вічними часами Бог» (Тита 1:2).

Серпень
24
вівторок

ОБОВ'ЯЗОК ЛЮДИНИ

А тим, які одружилися, не я наказую, а Господь: щоб дружина з чоловіком не розлучалася... і чоловік хай не розлучається з дружиною (1 Кор. 7:10, 11).

Ізраїльський народ порушив вірність даній Господу обіцянці. І Він із гіркотою порівнює це зі зрадою дружини своєму чоловікові: «Справді, як зраджує жінка свого чоловіка, так ви Мене зрадили, доме Ізраїлів! каже Господь» (Єрем. 3:20).

Скільки ж у цьому світі сімейних трагедій, коли чоловіки зраджують дружин, а дружини — чоловіків?! Статистичні дані повідомляють сухі цифри й відсотки. На жаль, кількість розлучень у деяких країнах сягає 70 % і більше. До того ж максимальні показники в країнах Західної Європи, де переважна більшість жителів — християни. Однією з головних причин розлучень є подружня невірність.

У книзі «1227 фактів» міститься така інформація: «В Англії з 1539 до 1857 року було зареєстровано лише 317 розлучень», тобто за 318 років 317 розлучень — по одному розлученню на рік. І це не в якомусь селищі чи місті, а в цілій країні! Дивовижно!

Коли фарисеї запитали Христа: «Чи годиться чоловікові розлучатися зі своєю дружиною з будь-якої причини?», — Він відповів, що «кожен, хто розлучається зі своєю дружиною, за винятком причини розпустити, і одружується з іншою, чинить перелюб» (Матв. 19:9). Коли апостоли, очевидно, збентежені такою суворістю в шлюбних стосунках, сказали: «Коли така справа чоловіка з жінкою, то ліпше не одружуватися», — Господь промовив: «Не всі розуміють це слово, а лише ті, кому дано». І потім пояснив це

на прикладі з євнухами: християни, як і ці люди, повинні відмовитися від гріховної практики ставлення до шлюбу в цьому світі й у подружньому житті бути вірними одне одному, дотримуючись початкового зразка шлюбу в Едені.

Церква покликана бути носієм небесного світла в цьому гріховному світі. Вона має своїм життям являти святість небесного морального Закону Творця й Правителя безмежного Всесвіту. Церква повинна бути закваскою, що впливає на світ, а не світ має впливати на Церкву. І якщо в Церкві Христа на розлучення почали дивитися із зайвою поблажливістю, знаходячи різні виправдання, то це свідомий відступ від заповіді нашого Господа.

Серпень
25
серєда

«Я ЦІЛКОМ ЖЕРТВУЮ СОБОЮ»

Мій коханий — він мій, я ж його (П. Пісень 2:16).

Було б непростимим невіглаством, тінню на могутню силу Божої любові стверджувати, що в нашому світі — нехай навіть грішному й похмурому — не було світлих свідчень вірності та відданості одне одному чоловіків та дружин. Господь ніколи не залишав нашу нещасну Землю. Його дієва любов завжди виявляла себе, і яскраві приклади з історії людства підтверджують, що Бог є і що гріховна темрява, якою б густою вона не була, не погасить світло Його любові!

Поліна Гебль, француженка, продавчиня торгового дому «Дюмансі», поїхала працювати до Росії. Цей модний дім був поруч із будинком А. І. Анненкової, яка часто відвідувала його в супроводі свого сина Івана, високого, статного молодого офіцера. Там вони й познайомилися. Поліна й Іван покохали одне одного. Він запропонував їй таємно обвінчатися, бо знав, що його матір ніколи не дасть згоди на нерівний шлюб. Він уже домовився зі священником про одруження, але шляхетна Поліна не хотіла йти всупереч волі батьків нареченого, і вони жили в цивільному шлюбі.

Незадовго до повстання декабристів Анненков зізнався їй, що його можуть засудити й заслати до Сибіру. Поліна заприсягнулася, що поїде за ним куди завгодно. Повстання відбулося, і Анненкова

як члена товариства заарештували. На допиті він поводився гідно й на запитання Миколи І: «Чому не доніс на товариство?», — відповів: «Нечесно доносити на своїх товаришів». Його засудили до 20 років каторги. Дізнавшись про це, Поліна, заплативши охороні, передала йому медальйон із запискою: «Я поїду з тобою до Сибіру». Вона вирішила влаштувати йому втечу, домовилася про все й просила його матір допомогти грошима. Однак його мати відмовила їй: «Мій син — утікач? Я ніколи не погоджуся на це, він чесно підкориться долі». Анненкова відправили до Сибіру, а Поліні солдат передав записку від нього: «Об'єднатися або померти». Поліна написала прохання на ім'я імператора дозволити їй вирушити до Сибіру: «Ваша Величносте! Я цілком жертвую собою заради людини, без якої не можу жити. Будьте ласкаві, пане, милостиво дозволити мені розділити її вигнання. Я відмовлюся від своєї батьківщини й готова підкоритися Вашим законам». (Далі буде).

Серпень
26
четвер

«Я ГОТОВА НА ВСЕ»

Хто жінку чеснотну знайшов, знайшов той добро, і милість отримав від Господа (Прип. 18:22).

Дізнавшись, що імператор буде на маневрах біля Вязьми, Поліна поїхала туди й упала на коліна перед ним. Цар здивувався: «Чого вам?» — «Царю! Я прошу милостиво дозволити мені поїхати на заслання за державним злочинцем Анненковим». — «Адже це не ваша батьківщина, пані! Ви будете там глибоко нещасні». — «Я знаю, пане. Але я готова на все!» Прохання жінки задовольнили, і цар, зворушений її відданістю коханому, наказав видати їй грошову допомогу на дорогу.

Іркутський губернатор не хотів вірити, що Поліна за 18 днів пройшла 6000 верст (вона їхала день і ніч без відпочинку). Він вмовляв її повернутися, але жінка наполягала на своєму. У Читі комендант повідомив їй, що від імператора отримано наказ щодо весілля, і дозволив їй побачення з Анненковим. «Неможливо описати наше перше побачення, ту неймовірну радість, яку ми відчули після довгої розлуки, — пише Поліна в “Спогадах”. — Я впала

на коліна й цілувала його кайдани». Незабаром відбулося їхнє вінчання. На час вінчання з Анненкова зняли кайдани, а після закінчення обряду наділи їх і повели його до в'язниці.

Жвава, працьовита Поліна поралася по господарству з ранку до вечора: обробляла город, сама готувала, допомагала всім, вчила дружин декабристів готувати їжу, вирощувати овочі. Вона заряджала всіх оптимізмом і веселою вдачею. На каторзі в подружжя Анненкових народилося багато дітей, але вижили тільки шестеро. Багатодітній родині було нелегко. Під час арешту в Анненкова конфіскували 60 тисяч рублів, але імператор розпорядився віддати Поліні ці гроші — він перейнявся до неї симпатією й говорив про неї: «Та, що не засумнівалася в моєму серці». На відсотки від цих грошей і жила сім'я Анненкових.

Після амністії вони оселилися в Нижньому Новгороді, у якому прожили двадцять років. До останніх днів Поліна (Парасковія Єгорівна) доглядала за коханим чоловіком, як за дитиною, і до самої смерті не знімала з руки браслет, відлитий М. Бестужевим з кайданів її чоловіка. Помер Анненков через рік і чотири місяці після смерті Поліни й був похований «поруч зі своєю дружиною, яка так палко кохала його все життя й була йому вірним і відданим другом».

Кожне добре діло, будь-який прояв чесності, вірності, любові радує Небо. Господь любить людей, вони — Його творіння, і Він бажає, щоб і вони жили в любові!

Серпень
27
п'ятниця

ВІЧНО ЗБЕРІГАЄ ВІРНІСТЬ

Блаженний, кому його поміч — Бог Яковів, що надія його — на Господа, Бога його, що небо та землю вчинив, море й усе, що є в них, що правди пильнує навіки (Псал. 146:5, 6).

Мойсей запевняв Ізраїль: «Бог твій... Бог вірний» (див. П. Зак. 7:9). У тому, що це справді так, можна переконатися, аналізуючи описане в Біблії ставлення Господа до конкретних особистостей, до вибраного ізраїльського народу та до всіх людей на Землі. Чи

вірний був Господь Своїм обітницям, які Він дав Аврааму, батькові всіх віруючих?

- Аврааму, який був бездітним, Господь обіцяв подарувати спадкоємця. Чи виконав Він Свою обітницю? Так.
- Аврааму Господь обіцяв від сина, який ще не народився, численний народ, а також вивести його з рабства. Чи виконав Він Свою обітницю? Так.
- Аврааму Бог обіцяв дати землю у володіння його нащадкам. Чи виконав Він Свою обітницю? Так.
- Аврааму Господь обіцяв, що від Ізмаїла народяться дванадцять князів і численний народ. Чи виконав Він Свою обітницю? Так.
- Аврааму Бог обіцяв: «І благословляться в тобі всі племена землі!» Чи виконав Він Свою обітницю? Так.

Ось обітници, дані Богом Авраамові, які Він виконав: деякі з них при його житті, а інші — через століття й тисячоліття. Ці обітници та їхнє виконання є благословенням і для Авраама, і для всіх його нащадків, і для всіх людей на Землі. Окрім цих благословень, Господь подарував йому багато інших, не згаданих у Біблії. Наприклад, Бог дав Аврааму численне поголів'я худоби, здоров'я, охороняв його людей, тварин, майно від розбійників, звірів тощо.

Читаючи біблійний літопис про те, як будувалися взаємини Авраама з Господом, ми переконуємося, що Бог був вірний Своїм обітницям у всіх сферах життя: духовній, тілесній, матеріальній. Для Авраама це була чудова школа, у якій він пізнавав Божі якості: Його характер, волю, закони. Навчаючись у школі, де вчителем був Сам Бог, Авраам припускався помилок. У нього не було ані Біблії, ані духовних книг, на відміну від сучасних християн, що мають їх достатньо, щоб духовно збагачуватися і вчитися на досвідах інших. Авраам був першопрохідцем у нескінченному світі пізнання Бога. А ми маємо перевагу навчатися на його досвідах. Апостол Павло каже: «Тому ті, що від віри, будуть благословенні разом з вірним Авраамом» (Гал. 3:9). Авраам навчався в Господа.

«НЕ ЗАБУВАЙ ЗА ВСІ ДОБРОДІЙСТВА ЙОГО!»

Пам'ятай, щоб звеличувати Його вчинок, про якого виспівують люди, що його бачить всяка людина, чоловік приглядається здалека (Йова 36:24, 25).

Воістину, віруюча людина обов'язково переконається на власному досвіді у вірності Господа — у тому, що Він незмінно виконує Свої обіцянки. І вона має бачити у своєму житті відповіді на свої молитви, бути уважною до того, як Господь бере участь у її зростанні в пізнанні істини, у формуванні характеру за образом і подобою Божою, бачити Його керівництво на всьому шляху земної мандрівки. Якщо ми виявляємо безпечність, недбальство, байдужість до того, що робить Господь у нашому житті, нас неминує спіткає біда.

Біблія говорить: «Бо вони не вдивляються в чинність Господню й діла Його рук, — нехай їх поруйнує, й нехай не буде Він їх!» (Псал. 28:5). Ось чому Мойсей заповів ізраїльському народу цей надзвичайно важливий обов'язок — свято берегти в пам'яті дивовижні діла Бога в його житті: «Тільки стережися, і дуже пильнуй свою душу, щоб не забув ти тих речей, що бачили очі твої, і щоб вони не повиходили з серця твого по всі дні життя твого, а ти подаси їх до відома синам твоїм та синам твоїх синів»; «І будеш пам'ятати всю ту дорогу, що Господь, Бог твій, вів тебе нею по пустині ось уже сорок літ» (П. Зак. 4:9; 8:2). І Давид каже: «Благослови, душе моя, Господа, і не забувай за всі добродійства Його!» (Псал. 103:2).

Що означає бути байдужим до того, що і як робить у нашому житті Бог? Що означає забувати про ті незліченні благословення Божі, завдяки яким ми «живемо, рухаємося та існуємо» (Дії 17:28)? Що означає забувати про те, що зробила любов Божа для нашого прозріння, покаяння і спасіння? Це означає виявляти зневажливе ставлення до Бога й невдячність за Його турботу й піклування про нас.

У Біблії є розповідь про те, як священник Єгояда врятував від неминучої смерті Йоаша — немовля із царської родини. Потім

він підняв повстання й скинув нечестиву Аталію, а Йоаша зробив царем. Йоаш вів благочестиве життя, доки був живий Єгояда, з яким він радився в усьому. Та коли Єгояда помер, Йоаш відступив від Бога та ввів служіння ідолам. Пророк Захарія, Єгоядин син, публічно викрив цей відступ, і за наказом Йоаша його побили камінням. «І не пам'ятав цар Йоаш тієї милости, — сказано в Біблії, — яку зробив був із ним батько того Єгояда, але вбив сина його». Через рік сирійське військо пограбувало Єрусалим, Йоаша поранили, а раби добили його просто в ліжку...

Таким може бути кінець тих, у кого коротка пам'ять про зроблене добро.

Серпень
29
неділя

КЛЯТВА

З тих самих уст виходить благословення і прокляття. Не годиться, брати мої, щоб так воно було! (Якова 3:10).

Чи завжди ми вірні своєму слову? Цар Саул — приклад того, як не можна порушувати дане слово, обіцянку. Він легко порушував повеління, дані Самим Богом через пророка Самуїла. У його серці панувала блюзнірська легковажність, що з Богом можна поводитися так, як йому заманеться. У душі Саула був зовсім відсутній побожний страх перед величчю Господа. Він міг, не замислюючись, заприсягтися Божим ім'ям, що не вбиватиме Давида, і через деякий час порушити клятву.

Чи не трапляється в нашому житті так само, коли ми, даючи собі чи ближнім обіцянку, порушуємо її? Хіба не доводилося чути від людей, які є рабами шкідливої звички куріння, що вони десятки (а то й сотні) разів давали собі слово кинути курити й потім порушували його? А що можна сказати про нещасних рабів алкоголізму або — що страшніше — наркотиків? Люди з алкогольною залежністю неодноразово обіцяють припинити, а потім знову п'ють. Наркомани проклинають свою появу на світ — настільки вони впадають у відчай, бо не можуть позбутися цієї залежності, оскільки в них зруйнована сила волі. Однак є такі люди, які вірні своєму слову, чого б це їм не коштувало.

Одного разу відомий письменник і актор В. Шукшин вирушив гуляти зі своєю маленькою донькою. Дорогою зустрів приятеля, зайшов із ним у кафе, вони випили, розговорилися. Про дочку, яку залишив біля входу, він зовсім забув, а коли згадав і вибіг на вулицю, її вже ніде не було. У паніці оббіг увесь район, усі двори й під'їзди... Доки бігав дворами, дав собі слово: якщо знайде доньку — у рот не візьме більше ні краплини алкоголю. Доньку він нарешті знайшов. І слово не порушував ані на Новий рік, ані на день народження. Навіть на зйомках фільму «Вони боролися за Батьківщину», коли був у гостях у М. Шолохова, а той умовляв його пригубити шампанського, навідріз відмовився. «Буду в тебе в Москві, — образився Шолохов, — до чашки чаю не доторкнуса» (В. Артемов).

Колись Господь сказав через пророка Ісаю: «Я сказав — те й спроваджу, що Я задумав був — теє зроблю!» (Ісаї 46:11). Такий Бог, такими мають бути й діти Божі: «Отже, наслідуйте Бога, як люблені діти» (Ефес. 5:1).

Серпень
30
понеділок

МОЇ ВІРНІ СВДКИ

Я знаю твої діла... та тримаєшся Мого Імені, і ти не зрікся Моєї віри в дні, коли у вас, — де живе сатана, — був убитий Мій вірний свідок Антипа (Об'явл. 2:13).

Якщо ми любимо Господа, то будемо вірні Йому, і жодні сили не зможуть похитнути нашу вірність. Історія засвідчила про тисячі тисяч вірних свідків Христових, які безстрашно йшли на багаття, без нарікання й проклять на адресу своїх мучителів терпіли пекельні тортури, винайдені автором насильства й катом невинних жертв. Той християнин, який віддав свою душу у володіння Христа, вважатиме за найбільшу честь постраждати й померти за свого Спасителя.

Проте зберігати вірність Ісусові Його істинний учень буде не тільки під час гонінь, під тортурами й перед обличчям смерті, але й кожної миті свого життя. Адже в житті бувають такі випадки, коли в нашій присутності хтось починає відкрито ганьбити ім'я Христа,

злобно критикувати Біблію, висміювати й принижувати послідовників Господа. І ми мовчки вислуховуємо такі образи, не маємо мужності спокійно висловити своє обурення поведінкою блюзніра. Чинячи так, ми зраджуємо Господа, зрікаємося Його. Адже Небо чекає й сподівається, що ми як представники Бога будемо захищати честь і святе ім'я Господа — Царя безмежного Всесвіту.

Розглянемо приклад, як «сини цього світу» виявляють вірність своїм земним царям і владикам.

Під час прусько-шведської війни новгородський купець Іголкін опинився в полоні у шведів. Він знав шведську мову й одного разу почув, як два шведських солдати, що стояли на варті, лаяли Росію й Петра I. Купець зажадав, щоб вони замовкли. Солдати відмовилися. Іголкін покликав унтерофіцера, поскаржився йому на вартових і попросив його заборонити ображати його батьківщину. Унтерофіцер розсміявся в обличчя полоненому. Тоді купець, який був велетенського зросту й сильної статури, підійшов до солдатів, вирвав у одного з них рушницю й убив обох. Іголкіна посадили на ланцюг. Шведські судді, яким передали цю справу, розвели руками. Про цей випадок розповіли Карлу XII. Шведський король наказав привести до себе росіянина, а потім відпустив його на батьківщину. У листі до Петра I Карл XII привітав імператора з тим, що в нього є такі піддані (О. Горбовський).

Серпень
31
вівторок

ХРИСТОС — СИН У БОЖОМУ ДОМІ

Поки він говорив, ясна хмара оповила їх, і з хмари пролунав голос: Це є Мій Улюблений Син, Якого Я вподобав; Його слухайте! (Матв. 17:5).

Слово Боже свідчить, що Христос «милосердний і вірний Первосвященник» (Євр. 2:17), «вірний та істинний Свідок» (Об'явл. 3:14), «Вірний і Правдивий» (Об'явл. 19:11). Апостол говорить, що Ісус «вірний Тому, Хто поставив Його» (Євр. 3:2). Отже, Біблія відкриває, що Христу властива вірність Богові, оскільки Він — Єдинородний Син Божий, природа Якого така сама, як і

природа Отця. І в домі Отця (це весь безмежний Усесвіт з усіма його небожителями) Христос як Син — Йому Отець довірив усе у Своєму домі.

Ісус сказав: «Я і Отець — Ми одне!» (Івана 10:30). Між Отцем і Сином існують цілковита єдність і гармонія волі, почуттів, дій, думок, намірів. Між Ними немає жодних розбіжностей. У чому ж від споконвічних часів виявлялася й виявляється вірність Сина Отцеві? Насамперед у тому, що Син, підкоряючись Отцю, неухильно виконує Його волю. Христос нічого й ніколи не робив і не робить без Отця, не радячись із Ним, без Його згоди, без Його доручень, побажань і прохань.

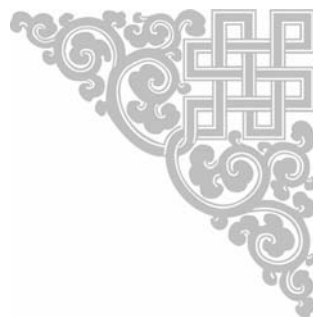
Христос ясно й чітко говорить про досконалий послух Отцеві: «Від Себе нічого не роблю, а тільки як навчив Мене Мій Отець, — те й говорю... Я завжди роблю те, що Йому до вподоби!» (Івана 8:28, 29). Про Свою місію на Землі Ісус сказав: «Бо Я... не Сам від Себе прийшов, але Він Мене послав» (Івана 8:42); «Моя пожива — чинити волю Того, Хто послав Мене, та довершити Його справу» (Івана 4:34). Напередодні арешту Христос молився: «Я прославив Тебе на землі, завершив справу, яку Ти доручив Мені виконати» (Івана 17:4).

Усе, що говорив і робив Ісус, Він робив, як заповідав Йому Отець Небесний, — нічого від Себе, нічого Свого, ані найменшого свавілля. Його вірність Отцю повна, безумовна.

«Не можу Я Сам від Себе робити нічого... не шукаю Своєї волі, але волі Того, Хто Мене послав» (Івана 5:30). «Хто ж не любить Мене, слів Моїх не виконує. Слово, яке ви чуєте, є не Мое, але Того, Хто послав Мене» (Івана 14:24). «Я світові те кажу, що від Нього почув» (Івана 8:26). І в молитві Христос сказав Отцю: «Бо слова, які Ти Мені дав, Я передав їм» (Івана 17:8).

Отче наш Небесний, даруй нам милість бути вірними Твоїми дітьми: як Христос вірний Тобі, так і ми!

ВЕРЕСЕНЬ

ПРАЦЬОВИТІСТЬ

*«Я землю вчинив і створив людину на ній,
небеса Я руками Своїми простяг і про їхні зорі звелів»
(Ісаї 45:12).*

ПРАЦЬОВИТИЙ ОТЕЦЬ УСЕСВІТУ

Я землю вчинив і створив людину на ній, небеса Я руками Своїми простяг і про їхні зорі звелів (Ісаї 45:12).

Працьовитість — любов, звичка до праці; старанність у праці. Працьовитому властиві наполегливість і дбайливість. Важливо з'ясувати й усвідомити значення слова «праця». Праця (за визначеннями сучасних словників) — доцільна діяльність людини, спрямована на створення матеріальних і духовних цінностей; робота, що вимагає витрати фізичної й розумової енергії.

Біблія відкриває нам Бога — з перших слів і сторінок — як Творця, Котрий створив небо і землю, море і все, що в них. Апостол Павло писав: «В Ньому (Господі) створене все, що на небі й на землі, — видиме й невидиме, — чи престоли, чи панування, чи начала, чи влади, — все через Нього і для Нього створене. Він — раніш усього, і все існує в Ньому» (Колос. 1:16, 17). Завдяки Писанням ми дізнаємося, що Господь Бог — Вічносущий, від Якого походить життя, і Він дав його кожній живій істоті в безмежному Всесвіті — від найпростіших мікроскопічних істот до ангелів різних чинів, наділених надзвичайним інтелектом і надлюдськими здібностями. Бог — Автор і Джерело всякого життя у Всесвіті, адже творчі можливості Господа безмежні.

Створювати, давати життя — цією властивістю в усьому Всесвіті володіє тільки Господь Бог. Він не лише створив Усесвіт, привів у рух усі зоряні системи в неозорих космічних далях, а й продовжує щомиті керувати ним і підтримувати життя всіх живих істот, бо без Його життєдайної енергії життя зникає. Господь Бог — найбільший Трудівник, Який «не дримає й не спить», і творча діяльність є атрибутом Його буття. Творчий потенціал Бога вічний і невичерпний, і Він реалізує його, тому що Господь є любов! Любов — єдина причина, що спонукає Його віддавати властиве Йому життя, створюючи живих істот.

Творча діяльність Бога — це безперервна праця. Він любить створювати й працювати. Наш Бог — працьовитий Отець Усесвіту!

«ДОСТОЙНИЙ ТИ, ГОСПОДИ...»

Твоя, Господи, могутність і сила, і велич, і вічність, і слава, і все на небесах та на землі! Твої, Господи, царства, і Ти піднесений над усім за Голову! (1 Хронік 29:11).

Коли замислюєшся про те, якими здібностями й можливостями володіє Творець, якщо Він за шість днів створив небо й землю і все, що в них, — перехоплює подих, і немає межі подиву й захопленню. Неймовірно! Приголомшливо! Парадоксально! Незбагненна й неосяжна царина Божественного! Таємнича та непроникна! Своє безсилля перед незбагненністю Божественної світобудови псалмист висловив досить вагомими, але не всеосяжними словами: «Які дорогі мені стали думки Твої, Боже, як побільшилося їх число, — перелічую їх, — численніші вони від піску!» (Псал. 139:17, 18). Як чудово сказано! Ось як людина висловила незбагненні властивості Божества! І тому Давид схилився перед величчю Творця: «Дивне знання над моє розуміння, високе воно, — я його не подолаю!» (Псал. 139:6); «Які то величні діла Твої, Господи, дуже глибокі думки Твої» (Псал. 92:6).

Той факт, що Творець дав життя Всесвіту — ця таємнича Його дія, безцінний і незбагнений дар Його любові, — є причиною поклонятися, благоговіти перед Богом, нескінченно дякувати й славити Його. В Об'явленні Івана описано трон небесний, престол великого Бога, Творця і Правителя безмежного Всесвіту. Чому двадцять чотири старці падають ниць перед Тим, Хто сидить на престолі, складаючи свої вінці перед Ним, і поклоняються Тому, Хто живе повік-віків? Вони відкрито говорять, чому це роблять: «Достойний Ти, Господи і Боже наш, прийняти славу, честь і силу, бо Ти створив усе, і завдяки Твоїй волі все постало і було створене!» (Об'явл. 4:11).

Ось чому Бог вирішив у Своєму передбаченні звернутися до жителів усієї Землі, що живуть напередодні Другого приходу Христа, з особливою вісткою через Свою Церкву: «Побійтеся Бога й віддайте Йому славу, бо прийшла година Його суду! Поклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і джерела вод!» (Об'явл. 14:7). І це не випадково, тому що останній час ознаменувався осо-

близькими ознаками: у науці панує атеїзм, у світових релігіях — безбожжя, а людство загрузло в насолодах, матеріалізмі, байдужості до духовних цінностей.

Вересень
3
п'ятниця

НЕЗРІВНЯННИЙ СКУЛЬПТОР

Руки Твої створили мене й збудували мене, — подай мені розуму, й хай я навчусь Твоїх заповідей!
(Псал. 119:73).

Як батьки, чекаючи народження немовляти, намагаються приготувати все до його появи, так і Небесний Отець приготував усе до появи людини, щоб вона жила в комфортних умовах. Він створив світила небесні, а також землю й наповнив її неймовірною різноманітністю тваринного й рослинного світу. Приготував і місце проживання людини — казковий сад Еден, неперевершений своєю красою, затишком і величчю. З якою любов'ю працював Господь для Свого улюбленого творіння — людини, майбутнього господаря всього, що наповнювало Землю! Нарешті настав час, коли Творець узявся за створення найголовнішого — людини. «І сказав Бог: “Створімо людину за образом Нашим, за подобою Нашою”» (Бут. 1:26). І в цих словах — таємниця Божественного задуму: людина повинна була мати образ і подобу Господа.

Літопис появи людини на світ Божий лаконічний і таємничий: «І створив Господь Бог людину з пороку земного. І дихання життя вдихнув у ніздрі її, — і стала людина живою душею» (Бут. 2:7). Як відбувався процес творіння, невідомо, святе Слово Боже, Біблія, про це замовчує. Однак у своєму зверненні до Бога багатостраждальний Йов порушує питання створення людини: «Твої руки створили мене і вчинили мене... Пам'ятай, що, мов глину, мене обробив Ти... Чи не ллеш мене, мов молоко, і не згустив Ти мене, мов на сир? Ти шкірою й тілом мене зодягаєш, і сплів Ти мене із костей та із жил. Життя й милість подав Ти мені, а опіка Твоя стерегла мого духа» (Йова 10:8–12). Отже, Господь Своїми руками виліпив першу людину, трудився як великий і незрівнянний Скульптор, але подробиць немає — просто порівняння й метафори.

Безсумнівно, Господь наділив людину дивовижними властивостями Своєї природи: духовними, моральними та фізичними. Про це складно судити нам тепер, коли під впливом гріха протягом тисячоліть наша природа змінилася. Однак найголовніше те, що Творець наділив людину любов'ю — цією досконалою й унікальною моральною властивістю, яка є Його сутністю, двигуном Його творчості, вираженням усіх Його законів, основою Його управління безмежним Усесвітом.

Вересень

4

субота

ТВОРЧИЙ ДАР ЛЮДИНИ

І послав цар Соломон, і взяв із Тиру Хірама, — це син однієї вдови, з племені Нефталимового, а батько його — тирянин, що робив на міді. І був він наповнений мудрістю й розумом, та вмінням робити всяку роботу на міді (1 Цар. 7:13, 14).

Господь наділив людину чудовими якостями, дивовижними здібностями, бажаннями, талантами. І оскільки однією з властивостей, притаманних Богові, є свобода, то цією властивістю — за Його подобою — володіє й людина. Вона може вільно розпоряджатися всіма даними Богом здібностями, талантами, можливостями. Даючи життя розумним істотам, Творець дав і Закон життя, якого необхідно дотримуватися. Цей Закон є основою життя — така воля Творця, досконала й незмінна. Люцифер протиставив свою волю волі Бога, так він зловжив свободою. Адже свобода дана всім розумним істотам тільки для добрих цілей. Закон життя — Закон любові, оскільки Своєю любов Творець висловив у Законі. Інакше ми б не розуміли, що таке любов і що таке гріх.

Людині даний інтелект — духовна властивість; дана любов — моральна властивість; дана фізична сила. Створена за подобою Творця, вона має, як і Сам Господь, здатність творити, будувати, однак творчі можливості людини не безмежні.

Якщо кинути ретроспективний погляд на творчу діяльність людини протягом усієї історії, то ми побачимо дивовижні результати реалізації її творчого потенціалу. Ми не можемо не захоплюватися

чудовими спорудами архітектури, які було створено геніальними людьми. Нас вражають великі відкриття й досягнення в пізнанні Божественної світобудови — як навколишньої природи, так і самого людського організму. Творець відкрив завісу, що приховує таємницю будови ядра атома та клітини як основи всього живого. Бог забажав в останні часи перед кінцем світу просвітити уми вчених. Він подарував успіх у пізнанні Свого творіння тільки тим ученим, які відрізнялися надзвичайною працьовитістю та захопленням дослідницькою роботою. Сумно, що відкриття, котрі викликають захоплення, використали на зло — для досягнення низьких, злочинних цілей: пограбування, збагачення, гегемонії, обману...

Вересень
5
неділя

ПРАЦЬОВИТІСТЬ СИНІВ ЦЬОГО СВІТУ

Коваль тне з заліза сокиру, і в горючім вугіллі працює, і формує божка молотками та робить його своїм сильним раменом, а при тім той голодний і безсилий, не п'є води й мучиться (Ісаї 44:12).

У різних сферах діяльності: у науці, техніці, літературі, образотворчому мистецтві, спорті, музиці тощо — скрізь людина реалізує даний їй Богом творчий дар. Проте успіху може досягти (хоч і не завжди) тільки той, хто наполегливо й невпинно крокує до поставленої мети, хто цілковито присвячує себе пошукам відповідей на складні питання світобудови. І на цьому шляху першопрохідці з неймовірною завзятістю долають гори труднощів, ідучи неходженими стежками, без підтримки й допомоги, зате в супроводі критики й образ на свою адресу.

О. Фрідман — математик і фізик. «Поклик далеких світів заманив його в складний, заплутаний лабіринт з назвою “будова Всесвіту”. Кому багато дано, з того багато і спитають. Фрідману було дано багато, але вимагав він від себе надмірно. “Я працелюбний”, — говорив він. Та хіба можна назвати таке просто любов'ю до роботи? Це було безперервне “самоспалення”. Кожен, хто прихильний до науки, не може не страждати від цього, не може про це не думати. Фрідман страждав майже патологічно».

Для Томаса Едісона робота була «справжнім Євангелієм». У 75-річному віці він продовжував працювати по 16 годин на добу. Коли він був молодший, працював ще більше, задовольняючись коротким сном. Йому цілком вистачало 4-5 годин; він дорікав близьким, що вони витрачають на сон занадто багато дорогоцінного часу: «Час, проведений у ліжку, втрачений назавжди». У записнику власника 1300 патентів (ще понад 600 привласнили нечесні конкуренти) збереглася незліченна кількість ескізів нових ідей, на втілення яких він витратив би багато років. У день похоронів до американців звернулися з проханням: «Загасіть вогні на згадку про людину, яка подарувала вам світло», — ідеться про винахід лампочки (Г. Гаєв, В. Арбенін).

Г. Буде, французький учений, був настільки занурений у роботу, що коли до його кабінету вбіг слуга з криком: «Пожежа!», — той відповів: «Скільки разів вам потрібно повторювати, що в господарські справи я не втручаюся? За них відповідає дружина! Їй і доповісте!» (Є. Мансуров).

Ось таку працюватість показують «сини цього світу», вдаючись до крайнощів. Однак християнам потрібно самовіддано працювати для торжества Христової істини!

Вересень
6
понеділок

«Я НІ ПРО ЩО ІНШЕ НЕ ДУМАЮ»

Бо всі дні її — муки, а смуток — робота її, і навіть вночі її серце спокою не знає, — теж марнота й оце!..
(Екл. 2:23).

Як посвячено працювали люди мистецтва: художники, скульптори, музиканти! Їхня невпинна відданість своїй справі, поглинення роботою вражають, завдяки їм вони досягли неабияких успіхів. Надзвичайне посвячення свідчить про те, що такі люди справді є подобою свого Творця, Котрий дбає про Своїх створінь, керуючи незліченними галактиками й елементарними частинками, творячи вдень і вночі.

«Мікеланджело Буонарроті, працюючи над своїми творіннями, вставав уночі, щоб відтворити різцем або олівцем якийсь свій задум. Їжа його обмежувалася кількома шматками хліба, які він

клав собі вранці в кишеню й потім з'їдав на підмостках, продовжуючи працювати. Він жив титанічним життям, у постійній праці. Страждання змушувало його безперервно діяти, не маючи ані відпочинку, ані спокою. “Я ні про що інше не думаю, — писав Мікеланджело, — як тільки день і ніч працювати”. Довгих дев'яносто років він працював, жодного дня не відпочивав.

Працювати над фресками в Сікстинській капелі на риштованні йому доводилося, закинувши голову, і від тривалої напруженої праці він став калікою: у нього не опускалася голова. Він не міг прочитати листа, не піднявши його над головою. Однак продовжував роботу й закінчив її. Над своїми фресками Мікеланджело працював уночі, прикріпивши свічку до обруча, надітого на голову. Віск нерідко заліплював йому очі, тому він згодом втратив зір, і його, сліпого старця, виводили до музею, де він із насолодою обмацував руками скульптури» (Є. Мансуров).

Жив він як бідняк, прикутий до своєї роботи, як віл до млинового колеса. Ніхто не міг зрозуміти, навіщо він так себе мучить.

Це історія про фанатичний трудовоголізм, який нерідко призводить до серйозних проблем і захворювань. Працюючи, ми повинні виявляти розсудливість.

Вересень
7
вівторок

СОРОМИВСЯ ПРИСТРАСТІ ДО РОБОТИ

Та й що має людина зо всього свого труда та із клопоту серця свого, що під сонцем працює вона? (Екл. 2:22).

Кількість працюючих людей на Землі величезна, і це не випадково, адже вони — відкриття Божого характеру, Його сутності. І Господу боляче, якщо людина — Його улюблене творіння — використовує Божі дари не за прямим призначенням, і вся праця і людства загалом, і окремих людей з їхньою неймовірною працюючістю і старанністю безглузда, бо порине в забуття назавжди. Проте для християн надзвичайна любов відомих людей до роботи й творчості, підкорення ними осяйних вершин у науці, мистецтві, літературі, їхня самовідданість і «самоспалення» на шляху до успіху — урок того, як

належить працювати у святій справі — Великій боротьбі Христа зі злом. І Господь очікує, що Його діти будуть виконувати святу працю з не меншою працьовитістю й посвяченням, ніж «сини цього світу».

І. Ю. Репін — видатний живописець. «Уранці, відразу після сніданку, Репін поспішав до майстерні й там буквально катував себе творчістю, оскільки трудівником він був надзвичайним і навіть трохи соромився тієї пристрасті до роботи, яка змушувала його від світанку до сутінків, не кидаючи пензлів, віддавати всі сили величезним полотнам, які оточували його в майстерні. Репін замучував себе роботою до непритомності, кожен картину переписував по 10-12 разів. І коли в старості в нього почала всихати права рука й він не міг тримати нею пензель, він почав учитися малювати лівою, щоб ані на хвилину не відриватися від живопису. А коли через старечу слабкість Репін уже не міг тримати в руках палітру, то повісив її, як камінь, на шию за допомогою спеціальних ременів і працював із цим «каменем» з ранку до ночі.

І куди б він не йшов, брав із собою альбом для етюдів і за найменшої можливості (іноді на вітрі, на морозі) фіксував те, що впадало в очі. Малювати для нього було як дихати. У його “секретній” майстерні були важкі глухі двері, і в них — невелике віконце. Між першою та другою годиною літня куховарка стукала в це віконечко, і Репін на мить відчиняв його й брав сніданок — редиску, моркву, яблуко, склянку чаю. Не випускаючи пензля з рук, він з поспіхом ковтав їжу, заощаджуючи в такий спосіб для мистецтва двадцять хвилин, які б він витратив, якби спускався в їдальню» (К. Чуковський).

Вересень

середа

«І ВСЕ-ТАКИ ПРАЦЮЮ МАЛО»

Нема ліпшого земній людині над те, щоб їсти та пити, і щоб душа її бачила добре із труду свого. Та й оце все, я бачив, воно з руки Бога! (Екл. 2:24).

У Біблії описано досвіди занурення в бездонний океан пізнання духовного світу. «Як я кохаю Закона Твого, — вигукує псалмист, звертаючись до Бога, — цілий день він — розмова моя!» (Псал. 119:97). Нас може навіть збентежити цей вислів: чи можливо весь

день розмірковувати про одне й те саме? Однак це справжній досвід людини, яка палко бажає досягнути незбагненний світ Божественних одкровень: Його характеру, Його волі, Його творіння. І для цього не вистачає ні дня, ні ночі.

«Світанок я випередив та й вже кличу, Твого слова чекаю. Мої очі сторожі нічні випереджують, щоб про слово Твоє розмовляти» (Псал. 119:147, 148). «Як згадаю Тебе на постелі своїй, розмішляю про Тебе в сторожах нічних» (Псал. 63:7). Воістину, пізнання Бога неможливе без постійних зусиль і напруженої праці. Багато відомих людей цілком віддалися безперервній роботі, прагнучи досягти мети. Проте нерідко результатом їхньої непомірної праці була хронічна перевтома.

К. Брюллов, створюючи свою відому картину «Останній день Помпеї», допрацьовувався до такого стану, що його, знесиленого, виносили з майстерні на руках.

Ф. Достоєвський писав: «Сиджу над роботою, як каторжник... працюю я дні й ночі й усе-таки працюю мало... Я був на каторзі в Сибіру чотири роки, але там робота й життя моє були стерпніші, ніж тепер».

Ренуар, французький художник, був паралізований — відмовили руки й ноги. Однак він продовжував працювати пензлем, затиснутим двома ще рухомими пальцями — вказівним і великим. Щодня майже до самого дня смерті славетний художник сідав до мольберта, влаштовуючись так, щоб лівою рукою допомагати правій, і говорив: «Жодного дня без роботи!..»

М. Чюрльоніс, литовський живописець і композитор, писав про натхненну працю: «Я малюю! Малюю по 8-10 годин щодня. Якби ви знали, яка радість працювати наполегливо, самовіддано, безупинно, забувши про все» (Є. Мансуров).

Господь створив людину, щоб вона працювала на землі, але не виснажувала себе працею.

Вересень

четвер

«НЕ ХОЧУ, ЩОБ ГОСПОДЬ ПОБАЧИВ МЕНЕ БЕЗДІЯЛЬНИМ»

Бо не маю нікого іншого з такою ж душею, хто б щиріше дбав про вас» (Филп. 2:20).

Справа Божа успішно просувалася тільки завдяки тому, що серед тих, хто повірив в Ісуса, були тисячі справді працюючих чоловіків і жінок, які цілком присвячували себе святій роботі на духовній ниві. Саме працюючість — плід єднання людини з Богом, унаслідок чого в ній формується подоба Творця, вона отримує риси, притаманні Йому. І оскільки Бог є любов, то Його любов виражає себе в тому, що Він не тільки «дає всім життя, і дихання, і все», а й «у Ньому ми живемо, рухаємося та існуємо» (Дії 17:25, 28). А це ж вічна та безперервна «праця любові» (див. 1 Сол. 1:3; Євр. 6:10). Справжні діти Божі, як і їхній Господь, цілковито віддають усі свої сили й таланти справі творення Божого Царства в душах людей. Це — «сини світла», вони, на відміну від «синів цього світу», присвячують дані Богом здібності й саме життя не тимчасовим цілям, а вічним — тріумфу істини Христа на Землі.

«Ж. Кальвін від природи не мав міцного здоров'я і зрештою зруйнував його безперервною нічною роботою, постійним напруженням своїх сил. У 55-річному віці Кальвін стояв востаннє за кафедрою й посеред проповіді зайшовся кашлем настільки, що його рот наповнився кров'ю. Насилу спустився він із кафедри гвинтовими сходами, так і не закінчивши проповіді. Удома, лежачи в ліжку, він продовжував гарячково працювати з документами. Друзі благали його, щоб він відпочив, але він сказав: "Що? Я не хочу, щоб Господь, прийшовши за мною, побачив мене бездіяльним". До нього прийшли женецькі міністри. Кальвін попросив у них вибачення за свої помилки, указав їм на Христа як на єдину надію у світі й потис кожному руку. Зі сльозами та сумом вони розлучилися зі своїм пастором. Кальвін заповідав, щоб його тіло було поховане без будь-яких надгробків. Його волю виконали — ніхто й сьогодні не знає, де він похований.

Робота була єдиною й найкращою подругою Еразма Роттердамського. Він удень і вночі писав коментарі, брошури, листи. Лише цей вічний пульс земного буття, цей кругообіг, рухав його кров. Він був активний до останньої миті. Він біг сходами священного лабіринту праці... І останні слова злетіли з його заляклих губ рідною мовою: "Lieve God" ("Боже милий")» (С. Цвейг).

«У ПОТІ СВОГО ЛИЦЯ»

Якщо без грошей я їв плоди її, а її власника я стогнати примушував, — то замість пшениці хай виросте терен, а замість ячменю — кукіль! (Йова 31:39, 40).

Що ми знаємо про те, як люди працювали до потопу? З Біблії дізнаємося: Господь сказав нашим прабатькам в Едені, що земля проклята через їхній непослух і бур'яни бурхливо заповонять її, тому люди тяжкою працею харчуватимуться від землі й у поті лица добуватимуть шматок хліба. Однак і в наш час — час технічного прогресу — є країни, де люди досі обробляють прокляту землю, обливаючись потом, аби хоч якось прогодуватися. За даними статистики, близько 800 мільйонів людей на Землі щодня голодують. І частка світового населення, що живе в крайній бідності, коли витрати на життя не перевищують одного долара на день, становить 1,5 млрд людей. Та й проблем є чимало, зокрема дитяча праця. За даними ООН, у світі працюють 246 мільйонів дітей віком від 5 до 17 років, з них 171 мільйон — у небезпечних для життя умовах. До того ж господарі обманюють дітей, експлуатуючи їх. «Мені зазвичай доводиться працювати по 12-14 годин на день на ткацькому верстаті. Протягом першого року за свою роботу я нічого не отримував», — розповідає 10-річний хлопчик з Індії.

А як щодо рабства? Чи зникло сьогодні, у наш просвітницький вік, це ганебне явище в історії людства? Ні! Хоч 1926 року ООН ухвалила Конвенцію про заборону рабства, а потім повторно 1956 року, проте й сьогодні на нашій Землі налічується близько 27 мільйонів рабів!

Коли в патріарха Ламеха народився син, він дав йому ім'я Ной, сказавши при цьому: «Цей нас потішить у наших ділах та в труді рук наших коло землі, що Господь її викляв» (Бут. 5:29). Які діла та труд були в Ламеха? Які страждання відчували батьки Ноя, працюючи на полі та городі? І як Ной міг утішити батьків і полегшити їхні муки?

Біблія нічого про це не говорить. Проте, згідно з юдейськими переказами, Ной винайшов плуг, косу, мотику й інші знаряддя праці для обробки землі. Якщо це справді було так, то Ламех мав

рацію: винаходи Ноя полегшили працю хліборобів. Проте праця, якою би важкою вона нам не здавалася, є благословенням, а не прокляттям: «Коли труд своїх рук будеш їсти, — блажен ти, і добре тобі!» (Псал. 128:2).

Вересень

субота

НЕПРИБОРКАНИЙ ФАНАТИК

І стародавнього світу не пощадив, а зберіг (Бог) вострого Ноя, проповідника праведності, навівши на безбожних світовий потоп (2 Петра 2:5).

Усі Божі люди дивовижні! Вони такі тому, що такий їхній Господь, Якому вони віддали свій храм — душу, і Він живе в ній як єдиний, повновладний та істинний Господар! Його перебування в душі не може бути безплідним — така людина буде у своєму житті подібна до Господа. Її вчинки, погляди будуть незвичайні для людей. Адже світ живе інакше, ніж Небо. І як про Христа говорили, що Він «несамовитий», так говоритимуть і про Його послідовників.

Так говорили і про Ноя. За свідченням Духа пророцтва, прославлені мудреці тих часів стверджували: «Ной — просто безумний фанатик» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 96). «І світ веселився, висміюючи “глупоту старого обдуреного чоловіка”» (Там само). А Господь про Ноя сказав: «Я бачив тебе праведним перед лицем Своїм в оцім роді». «Ной був чоловік праведний і невинний у своїх поколіннях», — сказано в Біблії (Бут. 6:9).

Чи є якісь докази в Писаннях, що підтверджують благочестя Ноя, окрім наведених вище текстів? Так. З десяти патріархів по лінії Сифа жоден не одружився в такому пізньому віці, як Ной. Згідно з Біблією, ось у якому віці з'являлися в них первістки: Адам — 130 років, Сиф — 105, Енош — 90, Кенан — 70, Магалал'їл — 65, Яред — 162, Енох — 65, Метушалах — 187, Ламех — 182, Ной — 500 років. Виникає запитання: чому?

З дитинства Ной чув розповіді про створення світу Богом, про святе життя до гріхопадіння, про втрачену Батьківщину невимовної краси — Еден. Усе це глибоко вкоренилося в його душі. На його очах відбувалося невимовне безумство: люди нестримно віддава-

лися всіляким мерзенним гріхам. Ной вірив у люблячого Творця і з сумом дивився на те, що люди обрали шлях гріха. Його непокоїло запитання: що можна зробити, аби припинити потік зла? І Ламех, його батько, і Метушалах, його дід, розповідали йому про Еноха: про його благочестиве життя, про його вірність Богу, про те, що він був узятий на Небо.

Ной вирішив жити, як Енох, і закликати людей, щоб вони перестали грішити й жили згідно зі святим Божим Законом. Він не бачив сенсу одружуватися, будувати сім'ю. Для чого? Щоб вони порушили у вир беззаконня? Благочестива людина — людина справи. Якщо Ной справді винайшов знаряддя для полегшення праці селян, отже, він мав дар конструктора. Саме таку людину — праведну та працювиту — Бог вибрав для продовження людського роду.

Вересень
12
неділя

У БЛИЗЬКОМУ СПІЛКУВАННІ З БОГОМ

Хто буде звинувачувати Божих обранців? Бог, Який оправдує! (Римл. 8:33).

Звідки ж таке благочестя, відданість Ноя, адже Біблія говорить про нього: «праведний», «невинний»? Ані про Ламеха, ані про Метушалаха такого свідчення в Писаннях немає. Про Ноя сказано в Слові Божому: «Але Ной знайшов милість у Господніх очах» (Бут. 6:8). Коли він знайшов милість Божу? Тут ми безпосередньо стикаємося з питанням обрання Богом певних людей на особливе служіння ще до їхнього народження. У цьому нічого неймовірного чи несправедливого немає.

У Великій боротьбі між світлом і темрявою Бог як Творець Усе-світу й Суверен має право чинити екстраординарно, і ніхто не має права грати роль судді Його дій, ніхто не має права звинувачувати Його в тому, що Він роздає дари Своїм творінням так, як вважає за потрібне. А ось ті, хто отримує Його дари, мають свободу використати їх із добрими чи злими намірами. Ось чому, закликаючи на служіння пророків Ісаю, Єремію, Єзекіїля, Господь попереджає їх, щоб вони були вірні Йому й не допускали зловживань у довірєній їм місії.

Ной був призначений, як і Єремія, Іван Хреститель, Павло, на особливе служіння у відповідальний період історії людства. Господь бачив, якого неймовірного розмаху набуває розтління жителів допотопної цивілізації, і вирішив, що безглуздо далі терпіти богозневажний спосіб їхнього життя та відверту наругу над Його святими законами, тому вирішив позбавити їх дару життя. Для здійснення Свого наміру Він обрав Ноя, наповнивши його благодаттю. Безперечно, це таємниця, чому такі особистості, як Енох, Ной, Авраам, Самуїл, Даниїл, Іван Хреститель та інші використали дану їм благодать для служіння Богові, а Каїн, Хам, Ісав, Корей, Саул, Юда, Дімас та інші — на служіння злу. Це залишається за межами нашого розуміння.

Однак, отримавши благодать Божу, Ной не був її пасивним володарем. Біблія зазначає: «Ной з Богом ходив» (Бут. 6:9). Інтерпретуючи цей вислів, перекладач ІПБ так передав його зміст: «Ной жив у близькому спілкуванні з Богом». І це справді так!

Отримавши Божий дар, людина повинна докласти максимальних зусиль зі свого боку, щоб співпрацювати з Богом у досягненні Його цілі. У цьому суть успіху! Саме таким і був Ной — працелюбним і в духовній сфері, і в повсякденному житті.

Вересень
13
понеділок

НОЙ І ЦЕРКВА ОСТАНКУ

Зробив Ной усе так, — як звелів йому Бог, так зробив він (Бут. 6:22).

Чому ми приділяємо стільки уваги життю Ноя? Усе просто: Ной жив напередодні потопу, і йому Бог звелів побудувати ковчег, аби спасти людський рід і тваринний світ від цілковитого знищення. А ми живемо напередодні Другого приходу Христа й остаточної ліквідації гріха та його носіїв. Господь не хоче, щоб загинула хоча б одна людина, а бажає, щоб усі покалися й отримали дар вічного життя. Тому в останній час Він покликав особливий народ і довірив йому особливу вістку, щоб він гучним голосом сповістив її всьому світу. І як Ной був «проповідником праведності», так і Церква Останку проголошує вістку про праведність, яку може отримати грішник завдяки смерті Христа.

Ной був праведний і невинний у своєму роді, так і Церква останнього часу повинна досягнути невинності й праведності, вступаючи в період життя, коли будуть зачинені двері благодаті та прийдуть карі не змішаного з милістю Божого гніву. Ной «з Богом ходив», тобто мав спілкування з Господом, так само і Його народові слід мати з Ним близьке спілкування, щоб встояти в період останнього небаченого поневолення гріхом і небувалої від часу створення скорботи.

Ной був людиною відданою — він утримався від укладення шлюбу заради піднесених духовних цілей. Він нічого не робив без повеління Бога. Ною було 480 років, коли він отримав одкровення від Бога про потоп і наказ будувати ковчег, у який мав увійти він із дружиною та його сини зі своїми дружинами. Ной продовжував жити неодруженим ще двадцять років, доки Господь, згідно з переказами, не сказав йому про це. І тільки тоді він одружився. Чому він зволікав — незрозуміло: можливо, чекав прямої вказівки від Бога; а може, він вважав, що будівництво гігантського ковчеза та його проповідь про швидкий потоп пробудять совість людей і, покаявшись, вони попросяться в ковчег. Тоді навіщо дружина, діти й усі турботи про сім'ю, коли треба встигнути побудувати ковчег? Ной — людина, яка дослухалася до слів Господа.

Божий Останок не повинен бути безтурботним, недбайливим, а працювати, як ніколи, як жодне інше покоління віруючих в історії.

Вересень
14
вівторок

ДИВИСЯ НА БОГА З ВДЯЧНІСТЮ

Не будуть вони працювати надармо, і не будуть родити на страх (Ісаї 65:23).

Чи доводилося вам ознайомитися з книгами «Ти вчинив нирки мої» і «За образом Його»? Ітиметься не про зміст цих книг, а про одного з двох авторів — Пола Брендта. Хто він? Неможливо скласти про нього уявлення, якщо не торкнутися витоків його походження.

Отже, 1907 рік. Молодий місіонер Джесс Бренд вирушив до Індії, у гори, де лютували хвороби. Звідти він писав друзям листи, ті жахалися, читаючи описи умов, у яких працював Джесс. Однак Евелін Харріс, красуню із заможної лондонської сім'ї, нічого не

лякало: вона поїхала до Індії, зустрілася з Джессом і... утворилася молода сім'я. Це подружжя працювало не покладаючи рук: надавало медичну й добродійну допомогу для тисяч нещасних, голодних і хворих. Водночас Джесс усюди, де тільки міг, сів насіння Євангелія. Тільки за один рік він виголосив майже чотири тисячі проповідей у ста селах, і плід його самовідданої праці не забарився дозріти — багато хто повірив в Ісуса, були організовані громади.

Незабаром у них народився син Пол. Батьки любили його. Коли йому було дев'ять років, його відправили до Лондона навчатися. Однак прийшло горе й у їхню сім'ю: Джесс заразився лихоманкою. З кожним днем стан його здоров'я погіршувався, але він продовжував працювати попри все, доки зовсім не зліг. Не змикаючи очей, Евелін удень і вночі сиділа біля ліжка коханого, із сумом спостерігаючи, як хвороба висушує тіло, а життя поступово залишає його. Коли Джесс помер, друзі на плечах віднесли його до скелі й там поховали.

Полу виповнилося чотирнадцять років, коли до нього дійшла звістка про смерть батька. У листі, написаному перед смертю, було сказано: «Завжди дивися на Бога з вдячністю й поклоняйся Йому за те, що Він дав тобі можливість жити в такому радісному куточку Всесвіту, як планета Земля». Евелін продовжувала працювати в Індії, а її син Пол Бренд, ставши лікарем, працював у лікарнях для прокажених в Індії майже двадцять років і став видатною людиною: за свої новаторські дослідження прокази він отримав звання лауреата премії А. Ласкера. «Усе його життя й усі його помисли нерозривно пов'язані з християнством» (Ф. Янсі).

Пол Бренд, як і його батько, звершував місіонерське служіння в Індії, а також написав у співавторстві з Ф. Янсі згадані вище книги.

Вересень
15
середа

«І ТОДІ ПРО ВСЕ ЗАБУВАВ»

Я згадую дні стародавні, над усіми Твоїми чинами роздумую, говорю про діла Твоїх рук (Псал. 143:5).

Праця — вияв Божої любові, любові в дії. Праця — прояв Божества, не тимчасовий, а вічний, як і Сам Творець. І як же інакше можна уявити Божественний світоустрій?

Людина, над якою працювали руки Господа і в яку Він при створенні вкладав Свою любов, у яку вдихнув дихання життя, є Його образом і подобою. Скільки таких людей, які справді засвідчують у своєму житті Його образ, по-особливому проявляють творчий дух і працелюбність! Бувають люди надзвичайно працюючі. Їхнє посвячення, їхня відданість роботі неймовірні.

«О. Бородін, відомий композитор, учений, сидючи за фортепіано й пишучи, занурювався у світ музики. По десять годин поспіль сидів за інструментом і тоді про все забував: міг не обідати й не спати. Коли він відривався від такої роботи, то довго ще не міг оговтатися. Свою музику Бородін писав олівцем на тому, що потрапляло під руку, потім покривав рукописи яечним білком, щоб олівець не обсипався, і розвішував на мотузочках по квартирі, як білизну для просушування.

В. Хлебніков — відомий поет. Коли він писав вірші, забував про все, навіть поїсти чи попити, і міг сидіти цілий день, не встаючи з-за столу. І якщо вже занадто довго він не виходив із кімнати, до нього входила старенька, яка жила в цій квартирі, торкалася його плеча й нагадувала про його потреби.

Л. Пастер — славнозвісний французький учений. На сороковому році життя його розбив параліч. У нього був крововилив у мозок від надзвичайно напруженої роботи, яку він виконував неправильно. Випадок безпрецедентний: він прожив майже 74 роки. Тобто після нападу Пастер прожив понад 30 років. І найцінніші відкриття ця геніальна людина зробила саме в другій половині життя.

Приклади такого занурення в роботу можуть здаватися нам чимось винятковим. Звичайно, поверхове, неглибоке й несерйозне ставлення до справи не допоможе досягти успіху. Християни мають бути працелюбними, але не вдаватися в крайнощі» (Є. Мансуров).

Вересень
16
четвер

ТУТ НЕМАЄ АЛЬТЕРНАТИВИ

І відновлю Я Свого заповіта з тобою, і ти пізнаєш, що Я — Господь (Єзек. 16:62).

Той, хто вірить у Бога, не може бути лінивим, недбалим, бездіяльним. Така людина нічого спільного з Богом не має. Той, хто

говорить, що він віруючий, але сам ледачий, недбалий, бездіяльний, ганьбить Господа.

Кожній людині Бог дав безцінний дар — життя, а також різні здібності, таланти, які вона протягом цього життя має розвивати й використовувати, а колись і відзвітувати перед Творцем. Блаженна людина, яка зрозуміє головну істину нашого буття: у нас немає нічого свого, усе належить Богові. Цю істину треба не тільки визнати розумом, але й пізнати, випробувати й таким чином зробити крок до Бога, щоб відчувати Його повноту і в безмежному Всесвіті, і в нашій душі (див. Ефес. 1:23).

У тому, що Бог є і Він — Творець і Правитель Усесвіту, жоден демон не сумнівається. Ця істина не потребує доведення. Добре сказав із цього приводу Ганді: «Я переконаний в існуванні Бога більше, ніж у тому факті, що ми з вами сидимо в цій кімнаті». Тільки божевільні можуть говорити, що Бога немає. І жодними дивовижними фактами безумцеві цього не доведеш, бо таку спробу інакше як глупотою й не назвеш.

Отже, більшість людей вірить в існування Бога. Проте лише визнання недостатньо. З Богом належить установити близькі взаємини (див. Івана 17:21). Ми — Його творіння, цілковито від Нього залежні. Ми повинні досягти єдності з Богом, відновити з Ним зруйнований через гріх зв'язок. Інакше як жити в цьому світі? Тут немає альтернативи. Бог — Творець, і Він дав Закон. Його образ у нас — творча праця любові для встановлення Царства Небесного й на нашій планеті.

Треба працювати разом із Христом для торжества Його праведного правління, досконалої волі та святих законів. Той, хто віддано працює для Божого Царства, — Його істинний трудівник.

Вересень
17
п'ятниця

НАСЛІДУЮЧИ БОГА

Бо Я дав вам приклад, щоб і ви робили так, як Я зробив вам (Івана 13:15).

Наш Господь Бог, Творець і Правитель Усесвіту, — величний, незрівнянний і вічний Трудівник. Божі діти, котрі мають Його образ і подобу, також працювати, як і Він.

Створивши нашу планету, Господь на ознаменування Своєї творчої праці заповів жителям Землі, щоб і вони займалися творчою працею: «Шість день працюй і роби всю працю свою, а день сьомий — субота для Господа, Бога твого» (Вих. 20:9, 10). Ця заповідь — Боже повеління, яке зобов'язує всіх людей працювати, як і Творець, Котрий створив протягом шести днів усе видиме й невидиме та дав життя людині, а сьомого дня спочивав і насолоджувався красою та досконалістю всього створеного Ним. Людина мала жити на Землі за прикладом Творця й не порушувати заснованого Ним порядку — тільки за такої умови їй гарантовано Господнє благовоління та благословення. Ухилення або порушення такого порядку призвело й продовжує призводити до сумних наслідків.

Тільки йдучи слідом за нашим Господом, тільки підкоряючись Його Слово, співпрацюючи з Творцем у виконанні Його задуму, ми будемо відчувати невимовну радість, задоволення і щастя. Праця — вічний супутник усіх небожителів безмежного Всесвіту. Ангели Божі — вірні виконавці Його волі — удень і вночі трудяться, беручи участь в управлінні Всесвітом, виконуючи доручення Правителя Царства Небесного. Це вони з блискавичною швидкістю переміщуються в безмежних космічних просторах, несучи від престолу Божого радісні вісті та благословення безгрішним жителям інших планет.

Неосяжний, незбагнених масштабів Усесвіт — це Боже володіння, це невинний рух і безперервне життя, і все це відбувається завдяки невтомній праці великого й вічного Бога, Який є Любов. «І царює Господь, — сказано в Біблії, — зодягнувся у велич, зодягнувся Господь, оперезався Він силою, — і міцно поставлений всесвіт, щоб не захитався! Престол Твій поставлений міцно спрадавна, від вічності Ти!»; «Великий Господь і прославлений вельми, і недослідиме величчя Його... а про велич Твою — розповім я про неї» (Псал. 93:1, 2; 145:3, 6).

Звіщаймо ж і ми про велич Господа своєю працею!

Вересень
18
субота

НАЙБІЛЬША ПРАЦЯ ГОСПОДА

Так говорить Господь, твій Відкупитель, Святий Ізраїлів: Я Господь, Бог твій, що навчає тебе про корисне, що провадить тебе по дорозі, якою ти маєш ходити (Ісаї 48:17).

Описуючи життя окремих людей у Біблії, залучених, згідно з Провидінням, до здійснення Божого Плану спасіння людства, літописець неупереджено порушує такі теми й указує на вчинки, які, на наш погляд, виставляють шанованих осіб у небажаному світлі. Ми не можемо байдуже ставитися, наприклад, до того, що Авраам, батько всіх віруючих, з ким Господь спілкувався безпосередньо і якого призначив бути родоначальником вибраного народу, міг обманювати великих світу цього, сказавши їм, що Сарра є його сестрою, а не дружиною. Він учинив так, щоб йому було добре через неї (див. Бут. 12:13).

Нам хочеться бачити в наших попередниках віри бездоганних високоморальних людей, які не мають плям і вад. Та, на жаль, така реальність боротьби між добром і злом, у яку людина безпосередньо втягнута. У цій боротьбі вона — об'єкт атак сил зла, тому може бути неодноразово переможена. Хіба це дивно? Анітрохи. Це сумно, але така дійсність. І наш Господь, полюбивши нас вічною любов'ю, веде нас у цьому лабіринті небезпек, серед сатанинських капканів і тенет, терпляче виховуючи, наставляючи, удосконалюючи. Він робить усе зі Свого боку, щоб, піднімаючись сходами, що ведуть до Небес, ми не впали з них у безодню, випустивши Божу руку.

Велика праця Господа, найбільша з усіх видів праці під сонцем, — допомогти грішникам здійснити успішне сходження на Небо. Хіба не говорив Господь Єремії: «Утомився Я жалувати» (Єрем. 15:6)? Хіба не довелося Йому висловити жахливими словами Свою Божественну скорботу улюбленому народу: «Новомісяччя ваші й усі ваші свята — ненавидить душа Моя їх: вони стали Мені тягарем, — Я змучений зносити їх... Коли ж руки свої простягаєте, Я мружу від вас Свої очі! Навіть коли ви молитву примножуєте, Я не слухаю вас» (Ісаї 1:14, 15). Наш Небесний Отець — величний Бог, великий Трудівник. І як Він працював з любов'ю, створюючи світ і людину, так Він трудиться, відновлюючи в нас Свій втрачений образ і Свою подобу.

О, людино! Що ще Бог повинен зробити для тебе, щоб ти принесла у своєму житті добрі плоди?

НЕ ОБРАЖАЙ І НЕ ГРАБУЙ

Народи Краю тиснуть утиском та грабують грабунком, а вбогого та бідака гноблять, а чужинця тиснуть у безправ'ї (Єзек. 22:29).

Які неймовірні зловживання в питанні праці допускала людина відтоді, як стала на безбожний шлях! Розглянемо, наприклад, період патріархів. Яків за наполяганням матері, скориставшись сліпотою Ісаака, обманом отримав благословення первородства, яке йому не належало. Ісав, дізнавшись про це, розгнівався та присягнувся помститися Якову — убити його. Якову довелося тікати до свого рідного дядька, аби певний час пожити в нього, доки не вщухне гнів брата.

Перебуваючи в дядька Лавана, Яків з перших днів не сидів склавши руки, а старанно трудився. Лавану це сподобалося, і він сказав йому: «Що я тобі маю заплатити за твою працю? Я готовий платити, тільки домовмося. Що ж, якщо ти родич, то повинен безоплатно працювати? Ні, так не має бути!» (А в Лавана було дві дочки — Лія і Рахіль. Рахіль, молодша дочка, красуня, сподобалася Якову). І Яків, анітрохи не замислюючись, сказав Лавану: «Дочка твоя Рахіль припала мені до душі. За неї я готовий працювати років сім. Тільки потрібна твоя згода». У Лавана з'явилася думка: «А чому б і ні?», — і він сказав: «Уже краще тобі її віддам, ніж комусь чужому».

Сьогодні нам здається це дивним: наречену, кохану дівчину, треба купувати! Однак такий звичай побутував у ті далекі часи: хочеш одружитися — плати за наречену викуп: золотом, сріблом, домашніми тваринами. У Якова за душею нічого не було — тільки руки трудівника. Уклали угоду. Обидва були задоволені, адже кожен отримав те, що хотів.

Яків з радістю відпрацював свої сім років (він пас худобу дядька) і зажадав у Лавана свою «винагороду» — улюблену Рахіль. Дядько з готовністю ввечері завів дочку до намету Якова. Уранці виявилось: це була не Рахіль, а Лія. Лаван заспокоїв засмученого зятя: «У нас не видають заміж молодшу дочку раніше за старшу. Рахіль теж буде твоя. Та за неї також сім років попрацюєш».

Відпрацювавши 14 років за дружин, Яків був голий, як палець: дві дружини, дві служниці та кілька немовлят. І тоді він ще шість років працював у Лавана, який платив йому різною худобою. Ідучи від Лавана, Яків сказав йому: «Бувало, що вдень з'їдала мене спекота, а вночі паморозь, а мій сон мандрував від моїх очей. Таке мені двадцять літ у твоїм домі... Біду мою й труд рук моїх Бог бачив» (Бут. 31:40-42). Нещастя, а не радісна праця... Господь заповідав: «Не будеш гнобити ближнього свого, і не будеш грабувати» (Лев. 19:13).

Вересень
20
понеділок

ЧУДОВА КАПУСТА І... ЖАДОБА ВЛАДИ

Хто оброблює землю свою, той хлібом насичується, хто ж за марницею гониться, той позбавлений розуму (Прип. 12:11).

Значення праці для людини величезне. Якщо з раннього дитинства батьки не прищеплять своїм дітям любов до праці, вони виростуть лінивими. У дітях генетично закладено потяг до праці, до руху. Вони з неприхованим задоволенням будуть разом із мамою ліпити вареники, поливати квіти в саду, працювати в городі і під час висадження, і під час збору врожаю. Завдання батьків — роз'яснювати дітям, чому це потрібно робити, щоб дитина могла, наскільки дозволяє її розвиток, зрозуміти, яка важлива для життя будь-яка праця. Батькам необхідно запастися терпінням, адже виховати в дітях любов до праці — їхній священний обов'язок перед Богом.

Спочатку воля Господа полягала в тому, щоб наші прабатьки доглядали Еден — унікальний дім. Це був їхній особистий обов'язок (див. Бут. 2:15). Іншу частину землі мали обробляти народжені покоління її жителів (див. Бут. 2:5). Неможливо нічим замінити працю — жодне із занять людини не може перевершити призначення праці. Такий задум Творця. Людина, якій з дитинства прищепили любов до праці, буде високо цінувати її все життя і, працюючи, отримує благословення.

Коли імператор Діоклетіан відрікся від престолу й Максиміліан, його співправитель, переконував його повернутися, той відповів: «Якби ти побачив чудову капусту, яку я власноруч посадив у Салоніках, побачив чудові дині, що я сам виростив, побачив тіністі гаї, які я розвів навколо своєї вілли, — напевно, ти б не наполягав на тому, щоб я проміняв це мирне щастя на спрагу влади і трону».

С. Смайлс пише: «Йому приносило цілковите задоволення те, що він користувався плодами своєї праці та старань. Він був натхнений духом працьовитості, що вселяє стійкість та енергію в серце працівника. Праця усуває спокуси безчесних учинків, відкриває ширші перспективи розвитку всіх людських здібностей і надає нові сили для виконання повсякденних обов'язків. Ось чому римляни так бажали повернення Діоклетіана на державний трон».

Вересень
21
вівторок

«МОЯ ГОЛОВА ГРИМИТЬ»

А ти підпережеш стегна свої та й устанеш, і будеш говорити їм усе, що Я накажу тобі; не бійся перед ними, щоб Я не злякав тебе перед ними! (Єрем. 1:17).

Мартін Лютер — один із благословених працівників в історії християнської Церкви. «У його житті, — пише С. Смайлс, — утилася історія Реформації в Європі. Усі великі рухи його епохи зосередилися в ньому».

Крім того, що Лютер переклав Біблію німецькою мовою, він щодня писав коментарі до окремих книг Слова Божого, різні трактати, багато листів, читав лекції студентам. Говорячи про своє життя у Віттенберзі, Лютер зауважив: «Щоб вести мою кореспонденцію, знадобилося б двоє секретарів; я є монастирським оратором, проповідником, керівником занять; я вікарій, інакше кажучи, я поєдную в собі одинадцять пріорів; я хранитель ставків у Ліцкау, захисник і помічник судді в Торгау, читець Апостола й укладач псалмів, і до всього цього слід додати боротьбу зі спокусами світу, тіла й диявола».

Праця, енергійність і рішучість — ось що було властиво реформатору. Жага праці в ньому була ненаситна. Протягом трьох ро-

ків Лютер написав і видав 446 творів, до того ж багато з них були із гравюрами за його власними малюнками! Він вів безперервне листування з багатьма правителями й різними духовними діячами в Європі. Лютер усвідомлював, що Господь поклав на нього місію викрити зловживання церкви та її помилки. І нести цей неймовірно важкий тягар йому доводилося з великими труднощами та справжньою боротьбою. В одному з листів Меланхтону Лютер писав про свої переживання: «Моя голова дзвенить або, точніше, гримить і змушує мене зупинитися. Учора я дивом unikнув непритомності, і ось уже третій день, як я не можу дивитися на літери алфавіту».

Його вірна дружина Катаріна, бачачи, з яким напруженням сил трудився її чоловік, дуже непокоїлася за нього й просила свою тітку разом молитися. І коли тітка запитала її, про що треба молитися, Катаріна сказала: «Про те, щоб він не впав у розпач. У доктора Лютера блискучий розум, але, як і всі обдаровані люди, він часто впадає в розпач. Іноді навіть мріє про смерть».

Так, справді важкий хрест доводиться нести людям, на яких Господь покладає особливу місію в цій Великій боротьбі між світлом і темрявою.

Вересень
22
середа

«Я НЕ СЛАБШАЮ В ПРАЦІ»

Для цього я і відчайдушно працюю, борючись Його силою, яка могутньо діє в мені (Колос. 1:29).

Джон Уеслі, засновник Методистської церкви, був людиною невтомною й надзвичайно працьовитою в справі поширення Євангелія. Жодної хвилини в нього не було змарновано. Протягом п'ятдесяти років він прокидався і влітку, і взимку о четвертій годині ранку, а о п'ятій уже був готовий проповідувати, якщо знаходив слухачів. Протягом року він проїжджав на конях від 6500 до 8000 кілометрів, проповідуючи, організовуючи громади, проводячи групові й особисті бесіди. Коли в нього з'являвся вільний час, він писав книги, трактати й сам їх видавав і поширював. Його організаторські й адміністративні здібності були дивовижні, завдяки чому громади його послідовників збільшувалися. Уеслі

відрізнявся глибокими знаннями, ясністю розуму й незламною волею. Однак усі ці якості мало що означали б, якби він не мав працелюбності, що надихала багатьох, хто співпрацював або стикався з ним. Коли Уеслі було за вісімдесят, він продовжував проповідувати двічі, а іноді й тричі на день. Він не припиняв проповідувати до самої смерті. «Слава Господу, я не слабшаю в праці, у мене ще є сили проповідувати й писати», — повідомляв він у листі на 87-му році життя. Своє довголіття й працездатність він приписував своїй стриманості, оскільки змолоду був людиною помірною в задоволенні своїх потреб. Також він володів рідкісною здатністю: міг заснути в будь-яку хвилину.

Мандрівний проповідник Уеслі благовістив у різних умовах та обставинах. Він проповідував просто неба: на ринкових площах, вулицях, галявинах для ігор, у дворах, прилеглих до готелів, магазинів, будинках, на пустирях, на морському березі, на кладовищах, стрільбищах, на цегляному заводі, на пагорбах, розчищених лісосіках, доісторичних курганах, аренах для боїв биків, великих дорогах, торф'яних болотах, причалах...

Ніщо не могло зупинити цього дивовижного духовного трудівника. Він самовіддано працював для найбільшого з трудівників усіх віків — Господа Ісуса Христа!

Вересень
23
четвер

ЗЛИЙ І ЛІНИВИЙ РАБ

Пожадання лінивого вб'є його, бо руки його відмовляють робити (Прип. 21:25).

Слово Боже засуджує лінь, неробство, а працю як невід'ємну складову життя освячує, адже «праця — закон нашого буття». Неробство, байдикування розбещує людину, і вона неминуче деградує. Якщо людина не працюватиме, диявол знайде їй заняття. Як справедливо говорили в давнину: «Лінивий розум є майстернею диявола»; «Праця людину годує, а лінь марнує».

Господь визначає неробство як беззаконня, коли Він згадує його серед тих гидот жителів Содому, за які Він позбавив їх життя: «Ось оце була провина твоєї сестри Содоми: пиха, ситість їжі

та преспокійний спокій були в неї та в її дочок, а руки вбогого та бідного вона не зміцняла» (Єзек. 16:49). Серед перерахованих гріхів не згадуються ані вбивство, ані злодійство, ані обман, ані навіть такий панівний у Содомі гріх, як мужолозтво. Марнування часу, неробство й лінь є причиною та джерелом виникнення й розвитку різних мерзенних гріхів, серед яких збочення в міжстатевих стосунках, що є прямим результатом пересиченості.

І. Ньютон колись сказав: «Якщо я і зробив суспільству якусь послугу, то цим завдячую виключно праці й терплячим роздумам». Така сама закономірність виявляється й у духовній сфері. Дух пророцтва говорить: «Завдяки благодаті Божій та власним наполегливим зусиллям вони (викуплені) повинні бути переможцями в боротьбі зі злом» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 425).

У великий день торжества Христа і Його правди, коли всі жителі Землі постануть перед праведним Суддею, настане час відплати кожному згідно з його ділами. З вуст Господа почують схвалення тільки ті, які працювали для збудування Його Царства на Землі: «Гаразд, рабе добрий і вірний!» Вони бездоганно виконали доручення Господа, Який дав їм Свої дари: «Примножуйте їх, доки Я не повернуся». Вони виконали волю Господа — примножили Його надбання. А тим, які закопали свій талант, Він скаже: «Злий і лінивий рабе! Чому ти не примножив Моє срібло?» І пролунає фатальний вирок: «А нікчемного раба викиньте в зовнішню темряву» (див. Матв. 25:25-30).

Вересень
24
п'ятниця

«НЕХАЙ БУДЕ СТАРАННО ЗРОБЛЕНЕ»

Аби тільки ми пам'ятали про вбогих, що, власне, я і намагався робити (Гал. 2:10).

Яку б роботу не виконували, ми, християни, повинні робити все старанно, вкладаючи душу. Слова Господа: «Тож будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний» — стосуються не тільки морального життя, а й будь-якої сфери життєдіяльності людини, зокрема й будь-якої праці. Так чинить наш Творець, так повинні робити й ми, Його творіння. Він — наш Взірєць.

Описуючи воскресіння Христа, Е. Уайт зазначає одну деталь, яка свідчить про досконалість Господа в найдрібніших справах, діях: «Поховальні покривала не були недбало розкидані, а охайно складені... Як тільки ангел, який щойно зійшов з неба, відкотив камінь, інший увійшов до гробниці й розв'язав покривала, у які було загорнуто тіло Ісуса. Утім, Спаситель Своїми руками склав кожне й поклав на відповідне місце. Для Того, Хто керує як зорями, так і атомами, немає нічого неважливого. Порядок і досконалість помітні в усіх Його ділах» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 789). Ось чому Господь говорить: «Запевняю вас: доки будуть існувати небо й земля, жодна йота, жодна риска із Закону не зникне — все збудеться» (Матв. 5:18).

У Біблії описано один повчальний факт. Коли Ездра вирішив повернутися з Вавилону до Єрусалима, щоб «досліджувати Господнього Закону, і виконувати його, і навчати в Ізраїлі устава та права», цар Артаксеркс дав йому супровідного листа із подальшими інструкціями щодо принесення жертв у храмі та джерел фінансування служіння. У цьому ж листі цар рекомендував, як належить ставитися до Божих Заповідей: «Усе, що з наказу Небесного Бога, нехай буде горливо зроблене для дому Небесного Бога» (Ездри 7:23). Язичницький цар радить ретельно дотримуватися Божого повеління! Для обраного Богом народу, якому Він відкрив Себе, дав Свої закони, звелів їх дотримуватися, а той їх увесь час порушував, порада язичника звучить як німий докір у тому, як свято слід виконувати Божу волю.

Щодо кожної деталі святині в Біблії зазначено, що її зроблено, «як Господь наказав був Мойсеєві» (Вих. 39:42). Жодне свавілля неприпустиме!

Ось чому Господь говорить: «Проклятий, хто робить роботу Господню недбало» (Єрем. 48:10).

Вересень
25
субота

АПОСТОЛ І ВИРОБНИК НАМЕТІВ

Срібла, чи золота, чи одягу я не жадав ні від кого. Самі знаєте, що моїм потребам і тим, що були зі мною, послужили ось ці руки (Дії 20:33, 34).

В ізраїльських сім'ях дітей привчали до праці з раннього віку. Кожна людина, незалежно від соціального статусу, обов'язково мала якесь ремесло. Рабини, священники, члени синадріону були чудовими ковалями, мулярами, шевцями, гончарями, теслями тощо. Апостол Павло, наприклад, був майстром із виготовлення наметів. Коли Господь покликав його на апостольське служіння, це ремесло йому згодилося. Згідно зі священним принципом, ті, які проповідують Євангеліє, повинні жити з Євангелія (див. 1 Кор. 9:14). Вони мали цілком присвятити себе справі проповіді й організації громад і бути вільними від необхідності заробляти своєю працею достатньо коштів для свого утримання. Такою була воля Божа. Усі апостоли, євангелісти, пастирі мали матеріальну підтримку з боку церков. І хоч це був даний Богом закон, на практиці виникали серйозні проблеми.

Апостол Павло перебував на утриманні церков. Однак, проповідуючи серед язичників, він зіткнувся з несхвальними поглядами щодо цього питання. Так, наприклад, у проблемному в багатьох моментах Коринті, де народ поглинула пристрасть до збагачення, де комерційний дух був у фаворі та вважався благословенням, навіть деякі віруючі не були вільні від лукавих підозр щодо служителів Євангелія. Вони вважали, що такі люди проповідують заради корисливих інтересів. І апостол Павло, перебуваючи в Коринті, відмовився від матеріальної підтримки, щоб не дати приводу підозрювати його в прагненні до збагачення. Для того щоб мати кошти на життя, апостол працював своїми руками, виготовляючи намети разом з одновірцями, що займалися тим самим ремеслом. Це був самовідданий учинок великого апостола — він ішов слідами свого Господа.

Так доводилося цьому невтомному трудівнику, заробляючи собі та своїм співробітникам на хліб своєю працею, водночас нести тягар Євангелія й організації нових церков.

Вересень
26
неділя

ФАНАТИЗМ У СОЛУНІ

Він годується попелом! Звело його серце обманене, — і він не врятує своєї душі, та не скаже: «Хіба не брехня у правиці моїй?» (Ісаї 44:20).

У Солуні апостол Павло зіткнувся з іншою проблемою, що відрізнялася від тієї, яка була в Коринті. Серед тих, які повірили, у цьому місті були й такі, що не вважали за свій обов'язок трудитися. Вони стверджували, що краще присвячувати весь час благочестю, ніж роботі; що потрібно бути вищим за всі ці земні турботи і метушню; треба зосередити всі сили на досягненні святості, а робота тільки відволікає людину від головного. Під впливом таких поглядів деякі з братів у Солуні впали у фанатизм, животіючи в неробстві й дозволяючи собі байдикувати. Апостол Павло закликав таких людей припинити бездіяльність і дотримуватися вчення Ісуса Христа.

Апостол не тільки навчав словом істини, а й своїм життям показував приклад, як повинен чинити істинний християнин. Пізніше у своєму посланні, адресованому віруючим у Солуні, Павло нагадував їм про це: «Бо самі знаєте, як належить наслідувати нас, адже ми не були у вас без діла і даром хліба не їли ні в кого, а працювали в утомі й напруженні день і ніч, аби не бути тягарем нікому з вас. Не тому, що ми не маємо влади, але щоб подати себе як приклад вам, аби ви стали подібними до нас» (2 Сол. 3:7-9). Тут, у Солуні, апостол, опинившись у таких обставинах, відмовився від будь-якої матеріальної підтримки. Він удень і вночі виготовляв намети й вночас проповідував, украй виснажуючись, щоб мати шматок хліба. Своєю самовідданою працею апостол навчав правильного способу життя. «Бо коли ми були у вас, то заповідали вам: коли хто не хоче працювати, хай не їсть. Бо чуємо, що деякі між вами бездіяльно живуть, нічого не роблять, лише пхаються до всього. Таким наказуємо і просимо в [нашому] Господі Ісусі Христі, щоб вони мовчки працювали та їли свій хліб» (2 Сол. 3:10-12).

«Праця — благословення, а не прокляття, — пише Е. Уайт. — Дух неробства руйнує благочестя й засмучує Божого Духа... Один з найбільших учителів серед людей, Павло, залюбки виконував як найпочесніші, так і найскромніші обов'язки... Його завзяття та працелюбність є докором бездіяльності й прагненню легкого життя» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 352, 354). Нині, коли дух жадібності, прагнення до збагачення остаточно зачарував людство, коли у світі панують гроші, ті, які називають себе християнами, повинні брати приклад з Його вірних учнів, які «кращої бажають, тобто небесної» батьківщини (Євр. 11:16).

ПРАЦЬОВИТІСТЬ УДОСКОНАЛЮЄ

Учень не вищий за вчителя, але, вдосконалившись, кожний стане, як його вчитель (Луки 6:40).

Якими б неймовірними талантами й здібностями людина не володіла, та якщо вона з дитинства не розвиватиме їх наполегливою працею, то неминуче знищить їх. Скільки є обдарованих дітей, які через безтурботність і безвідповідальність батьків не скористалися Божим даром, даним для їхнього добра! Відомий іспанський скрипаль і композитор Пабло де Сарасате став популярним у всьому світі завдяки ідеальній чистоті виконання, багатій палітрі звучання, віртуозній техніці й легкості гри. Дізнавшись про те, що один критик назвав його генієм, він заперечливо похитав головою й сказав: «Протягом тридцяти семи років я вправлявся в гри на скрипці не менше ніж 12 годин на день. А тепер ця людина називає мене генієм». Ця закономірність відома від створення світу, але як мало людей користується нею.

Щодо народження вундеркіндів — дітей з унікальними здібностями, то це питання для нас більше, ніж таємниця. Біблія свідчить, що Господь може наділяти дарами людей не обов'язково до їхнього народження. Так, наприклад, «дав Бог Соломонові дуже багато мудрости та розуму, а широкість серця — як пісок, що на березі моря» у відповідь на його молитву, коли він уже був дорослим і став царем (1 Цар. 5:9).

«Якщо ви наділені великими талантами, — говорив Джошуа Рейнольдс, — працювитість удосконалисть їх; якщо здібності ваші не блискучі, працювитість розвине їх і заповнить недоліки. Немає нічого неможливого для добре спланованої праці, а без неї нічого не можна досягнути». Лікарями, музикантами, художниками, ученими, акробатами, шевцями не народжуються, а стають завдяки наполегливій праці. Найбільш геніальні люди були найстараннішими й невтомними трудівниками, і головною рисою їхнього характеру була здатність до напруженої й успішної праці.

У Біблії сказано: «Недбалий у праці своїй — то брат марнотратнику» (Прип. 18:9). І апостол Павло писав Тимофію: «Не занедбуй свого дару, що був тобі даний за пророцтвом, з покладанням рук пресвітерської ради. Про це піклуйся, в цьому перебувай» (1 Тим. 4:14, 15).

У ТЕСЛЯРСЬКІЙ МАЙСТЕРНІ ЙОСИПА

А Ісус набував мудрості, віку та благодаті – в Бога і в людей (Луки 2:52).

Оскільки євангелісти замовчують факти про життя Ісуса в дитячі та юнацькі роки, звернемося до богонатхненних свідчень Духа пророцтва про ставлення Господа до роботи в цей період.

«Батьки Ісуса були бідні й залежні від їхньої щоденної праці. Він був знайомий із бідністю, самозреченням і нестатками. Цей досвід був для Нього захистом. У трудовому житті Ісуса не було бездіяльних хвилин, аби стягати на Себе спокусу; не було й безцільно проведених годин, які відкривали б шлях для зіпсутих товариств... Він навчився ремесла та власноруч працював з Йосипом у теслярні. У простому одязі звичайного трудівника Ісус щодня проходив вулицями маленького містечка...

Завдяки праці, яку Ісус виконував у дитинстві та юності, Його тіло й розум розвивалися. Він не витрачав Своїх фізичних сил нерозумно, натомість використовував їх так, щоб зберегти здоров'я й мати змогу якнайкраще виконати будь-яку працю. Він не бажав бути недбалим, навіть у роботі з інструментами. Ісус був досконалим як у характері, так і в праці. Своїм прикладом Христос навчає, що наш обов'язок – бути працелюбними, що роботу слід виконувати старанно й досконало і що така праця почесна... Бог призначив працю бути благословенням, і лише старанний працівник знаходить справжню славу й радість у житті...

Усе Своє земне життя Ісус щиро й невтомно трудився... Ісус був Джерелом цілющої милості для світу, і впродовж усіх тих мало-відомих років у Назареті Його життя струменіло потоками співчуття й ніжності. Старі, засмучені, обтяжені гріхами люди, діти з їхніми невинними радісними забавами, маленькі звірята – мешканці гаїв, терпеливі в'ючні тварини – усі були щасливішими в Його присутності. Той, Хто Своїм словом сили підтримував світи, схилився над пораненою пташкою, аби допомогти їй. Ніщо не залишалось поза Його увагою. Він був готовий служити кожному.

Його праця почалася з освячення скромної професії ремісника, котрий заробляє на щоденний хліб важкою працею. Ісус

здійснював Боже служіння такою ж мірою біля верстата теслі, як і під час звершення чудес для великої маси людей» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 72-74).

«Ісус не боровся за Свої права. Часто Його роботу без потреби дуже обтяжували, тому що був покірливий і безвідмовний. Однак Він її виконував і не падав духом... Син Божий почувався щасливим на самоті з природою та Богом... Після таких годин спокою й миру Він повертався додому, аби знову виконувати Свої обов'язки, залишаючись прикладом терпіння в праці» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 89, 90).

Вересень
29
середа

НЕВИМОВНА ЦІННІСТЬ

Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї (Прип. 22:6).

Наведемо кілька цитат вісниці Божої Е. Уайт про значення праці та працелюбства в нашому житті й у вихованні дітей.

«Працьовитість — ось риса, яка має невимовну цінність... Ніхто з нас не повинен соромитися роботи, якою б незначною й принизливою вона не здавалася. Праця ушляхетнює. Усі ті, що працюють — розумово чи фізично, — це трудівники. І всі так само виконують свій обов'язок і віддають належне своїй релігії, коли перуть білизну чи миють посуд у їдальні, як і тоді, коли приходять на богослужіння. Доки руки виконують найпростішу та скромну працю, розум може підноситися й ушляхетнюватися завдяки чистим роздумам...

Навчій дітей бути корисними, виконувати обов'язки відповідно до віку. Тоді працьовитість стане їхньою другою натурою, а корисна робота ніколи не здасться їм тяжкою. Батьки чинять найбільший гріх, якщо нехтують відповідальністю, покладеною на них Богом, і дозволяють своїм дітям байдикувати. Такі діти незабаром полюблять неробство й виростуть ледачими, нікчемними чоловіками й жінками... Батьки, які люблять своїх дітей розумною любов'ю, не дозволяють їм вирости бездіяльними й нездарамми... Там, де багато ліні, сатана пропонує свої спокуси, щоб зіпсувати життя й характер...

У Своєму Слові Бог помістив план виховання дітей, і батьки повинні дотримуватися його. Їхнє завдання — навчити дітей перемагати лінощі. Кожна дитина має знати, що в неї є справа в цьому світі... Лінощі й неробство не ростуть на християнському дереві... Неробство — це велике прокляття...

Робота — ось найкращий вихователь. Робота для дітей не важча, ніж для їхніх матерів. Поєднайте фізичну працю з розумовою, і розумові здібності будуть розвиватися значно краще... Навчаймо наших малюків допомагати нам, коли їхні руки ще малі, а сили немічні. Переконаймо їх, що праця шляхетна, що її призначено для людини Небом, що це було приписано Адаму і Єві як засіб, необхідний для розвитку розуму й тіла» (Е. Уайт. Виховання дітей. С. 122-127).

Вересень
30
четвер

ПРИЙШОВ НЕ ГУБИТИ, А СПАСАТИ

Він немочі наші узяв і наші болі поніс, а ми уважали Його за пораненого, ніби Бог Його вдарив поразами й мучив (Ісаї 53:4).

Коли настав час, Ісус почав працювати на громадській ниві попри всі перешкоди, ненависть і наклепи. Небесний Отець доручив Йому виконати справу на Землі, і Він неухильно робив це.

У ті далекі часи не було сучасних засобів пересування, і Господу доводилося пішки йти від одного населеного пункту до іншого, щоб нести людям небесну вістку. «Тож ходив [Ісус] по всій Галилеї, навчаючи в їхніх синагогах, проповідуючи Євангеліє Царства та зцілюючи всяку недугу і всяку хворобу в народі» (Матв. 4:23). За три з половиною роки Він обійшов майже всю територію, на якій жив ізраїльський народ, відвідував також самарійські та язичницькі міста й селища. Євангельський вислів «втомившись з дороги» (Івана 4:6) — це Його звичайний стан.

Ось Господь іде в «землі Тирські [і Сидонські]» по горах і пагорбах майже п'ятдесят кілометрів, аби зцілити дочку хананеянки й повернутися до Галилейського моря. І там зібралася величезна кількість людей — як потім з'ясувалося, близько 10 тисяч

осіб. Здебільшого це були хворі на різні важкі хвороби. Вони три дні перебували біля Ісуса. Три дні вони були голодні (бо сказано: «не мали що їсти» — Марка 8:1). Складно навіть уявити стан цих змучених людей: хворі, діти, жінки; удень — спека, уночі — холоднеча, просто неба, ані сну, ані їжі, ані води. І попри все люди не залишали Господа, вони прийшли до Нього зі своїми потребами й проблемами — хто з тілесними, хто з духовними. Хто, крім Христа, міг розв'язати їхні проблеми, задовольнити їхні потреби? І Він трудився, присвячуючи Себе цій святій праці, вищому служінню, щоб допомогти їм, приниженим, ображеним, ошуканим дияволом і його слугами.

Дивлячись на цей натовп, Ісус сказав до своїх учнів: «Як шкода Мені народу, не хочу їх відпустити голодними — адже три дні вони біля Мене». І Він, Цар Неба, нагодував їх усіх! І ще залишилося сім повних кошиків хліба! Три дні Господь працював: наставляв, зціляв, потішав, до кінця дня стомлювався. Ось чому Він, зайшовши в човен і прилігши на кормі, миттєво занурився в солодкий сон. Море вирувало, грім гуркотів, спалахували блискавки, а Ісус — змучений, стомлений і голодний — спав спокійно й міцно.

Яка велика Його любов, вічна й незбагненна вона!

ЖОВТЕНЬ

ЧЕСНІСТЬ

*«А чесний думає про чесне,
твердо стоїть при тім, що праве»
(Ісаї 32:8, переклад І. Хоменка).*

ЧЕСНА ЛЮДИНА – ЯКА ВОНА?

А чесний думає про чесне, твердо стоїть при тім, що праве (Ісаї 32:8, переклад І. Хоменка).

Чесний – той, хто вирізняється нездатністю обманювати, лукавити, лицемірити; відкритий, прямий; не вдається до здирництва, шахрайства; не здатний украсти; на котрого можна покластися, котрому можна довіряти; правдивий, сумлінний, порядний; не заплямований чимось ганебним, не збезчещений.

Така характеристика чесної людини, котра уникає неправди, шахрайства, лукавства, свідчить про те, що вона сповнена Божої любові, оскільки на такі негативні вчинки любов не здатна. Згідно з Біблією, Божественним об'явленням, Бог є любов. І всі задуми, слова та дії Господь здійснює з любові. Усемогутність, усезнання, премудрість, усюдисущість – усі ці властивості Бога є виконавцями Його волі, народженої любов'ю, вони реалізують, утілюють, матеріалізують любов – основу вічного буття Божества.

Чесність – це лише одна із граней Божої любові. Даючи визначення якості «чесність», ми покладаємося на людський досвід. І якщо ретельно проаналізувати визначення «чесна людина», то ми побачимо, що така людина відповідає вимогам і принципам морального Божого Закону. Життя чесної людини в умовах панування гріха високоморальне, а тому багатьом здається дивним. Так сприймають чесну людину у світі й у церкві. Чесна людина – «дивна істота», «юродива». Її життя та цінності не зрозумілі людям. Її нічим не купиш, для неї дорожче за совість та її чистоту немає нічого на світі. Коли сабіняни вирішили підкупити римського воєначальника Манія Курія й прийшли до нього зі своїми пропозиціями, він саме їв ріпу. Відкинувши запропоноване сабінянами золото, Курій сказав: «Доки я буду задовольнятися ріпою, навіщо мені ваше золото?» (В. Артемов).

Очевидно, чесність як моральну якість високо цінували в античному суспільстві. Так, наприклад, Сенека писав Луцилію: «Найвище благо – те, що чесне, або, щоб ти здивувався ще більше: тільки те й благо, що чесне, а всі інші – помилкові й фальшиві».

Істинний християнин – чесна людина!

ДІТИ, ЯКІ НЕПРАВДИ НЕ КАЖУТЬ

І сказав: «Вони справді народ Мій, сини, що неправди не кажуть», — і став Він для них за Спасителя (Ісаї 63:8).

Чому чесна людина здається іншим дивною, навіть незручною, а часом і зайвою? Причина в тому, що світ відкинув Бога, і відтоді людські цінності суперечать Божим. Пророк Ісаї говорить, що це обертається для людини невимовною гіркотою та сумними наслідками: «Горе тим, що зло називають добром, а добро — злом; що ставлять темноту за світло, а світло — за темряву; що ставлять гірке за солодке, а солодке — за гірке!» (Ісаї 5:20). Адже все це діється в нас на очах; не бачити цього — бути безнадійно сліпим. Такий стан людей — загальне лихо. Широкий шлях — привабливий, більшості до душі, вузький шлях — доля небагатьох.

Шлях, яким рухається людство, — це шлях у безодню. І ми самі нікуди й ніколи з нього не звернемо й змінити цей закономірний рух не можемо. Це цілком зрозуміло кожній розсудливій людині. Ми самі свідомо обрали цей шлях, дозволили Люциферові зачарувати нас і переконати в тому, що його альтернативні цінності мають раціональне зерно — безмежну свободу. І ми необачно попрямували цим шляхом. Головний безбожник досягнув успіху в тому, що запевнив нас, навівши думку: християнський шлях — біблійна вигадка, а запропоновані ним цінності — ідеальний для нас варіант.

Ось чому прихильники інших, Христових, цінностей для світу юродиві. Чесна людина не вписується в суспільство з його фальшивими цінностями. Панівна на нашій планеті сатанинська правляча верхівка порядкує, і метод управління в неї єдиний — насильство в будь-якій формі. Диявол не знає іншого способу правління на захопленій обманом планеті, він відкинув Божу любов, позбувся Його благодаті, він не може сам змінитися. Господь нічого спільного з ним не має, Своїх благословень йому не дає, лише підтримує в ньому життя, хоч фізично той старіє й мудрість і знання в нього тануть.

Чесні люди — представники Небес, носії Божого світла. Вони називають добро добром, а зло — злом, світло — світлом, а тем-

ряву — темрявою. Інакше діяти вони просто не можуть, іншими принципами вони не керуються, іншого духу вони не знають і знати не хочуть. І своїх принципів ці люди не змінять, бо вони віддані Богові, чесні Його піддані, «сини, що неправди не кажуть».

Жовтень
3
неділя

«ТЕ ПОЛЕ НЕ МОЄ»

Ним благословляємо Господа й Отця і ним проклинаємо людей, які створені за Божою подобою. З тих самих уст виходить благословення і прокляття. Не годиться, брати мої, щоб так воно було! (Якова 3:9, 10).

Одного разу продавали в рабство групу спартанців, узятих у полон. Один покупець запитав у бранця, котрого збирався купити: «Чи будеш ти чесною людиною, якщо я тебе куплю?» «Я буду таким незалежно від того, купиш ти мене чи ні», — відповів спартанець.

Чесна людина буде чесною всюди, завжди — за будь-яких обставин і за будь-яких умов. Жодні провокації, погрози, наклепи, вигоди, хабарі, утрати не змусять чесну людину змінити святі принципи й погляди.

Наведемо приклад чесності й правдивості, які виявив простий німецький селянин, життя котрого описане в книзі «Етюди про природу».

«Тривала війна. Знищені села, спустошені ниви — усе зазнало руйнівної сили вогню та меча. Літні люди, жінки, діти зі сльозами залишали свої оселі й переховувалися від ворога в лісах. Проте серед зла та жахів війни, мов промінь сонця в темряві, порядні люди все одно виявляли чесність і шляхетність.

Капітан драгунів отримав наказ вирушити на пошуки харчів для солдатів і коней. Під'їхавши до одного села, він постукав у двері вбогого житла. З оселі вийшов сивий старий чоловік.

— Заведи нас на яке-небудь поле, де ми зможемо знайти поживу для солдатів і коней, — крикнув капітан.

— Зараз, пане, — відповів старий.

І він повів їх. Через пів години ходьби вони побачили прекрасне ячмінне поле.

— От і чудово, нам нічого більше й не треба, — сказав офіцер селянинові.

— Не поспішайте, пане, — сказав старий чоловік, — ми знайдемо щось краще.

І він повів їх далі. Незабаром вони побачили інше поле. Вершники злізли з коней, скосили ячмінь і, зв'язавши снопи, нав'ючили ними худобу.

— Батьку, — сказав офіцер старому, — скажи: навіщо ти привів нас на це поле? Те, перше, що ти показав нам, не гірше за це.

— Це правда, — відповів чоловік, — тільки те поле не моє».

Часом ми схильні виправдовувати свої нечесні вчинки, опинившись у критичних обставинах, і, підтверджуючи свою думку, посилаємося на приклади з Біблії. Проте апостол пише, що «солончак не може давати солодкої води» (Якова 3:12).

Жовтень
4
понеділок

«МИ ПРАВДИВІ»

Кровожерці ненавидять праведного, справедливі ж шукають спасти його душу (Прип. 29:10).

У Біблії ми знаходимо як приклади неухильної чесності, так і прикрої нечесності. Родоначальники обраного народу Божого — Авраам, Ісак і Яків, які для всіх поколінь віруючих є взірцем віри та благочестя, — на жаль, виявляли у своєму житті нечесність, не говорили повної правди, обманювали інших. Захищати їх, пом'якшувати їхні гріхи недобрими вдачами сучасників, які вибирають з двох зол менше, немає сенсу. В умовах панування гріха ніхто не застрахований від помилок, падінь, прогріхів. Тут «нема праведного ні одного», «всі згрішили» (Римл. 3:10, 23). Проте є гріхи, які ми чинимо, знаючи, що це — зло, порушення Божого Закону та Його світоустрою.

Звернімося до біблійної історії. Родина Якова була великою. А де багато людей, там багато й проблем. У Якова проблеми виникли дуже серйозні: інцест, який скоїв Рувим; убивство всього чоловічого населення міста Сихем, яке вчинили Симеон і Левій, а інші сини потім ще й розграбували все місто й узяли в полон жінок і дітей.

Крім того, постала ще одна проблема. Сини Якова були скотарями. Йосип, як чесний і богобоязливий юнак, не міг залишатися байдужим до вчинків своїх братів і розповідав про них батькові. Жодного злого наміру в нього, безперечно, не було, він хотів, щоб брати жили благочестиво, як і належить жити нащадкам Авраама, Ісака й синам Якова. Адже з розповідей вони, безсумнівно, знали про ті незвичайні взаємини, що були між Богом і їхніми батьками-патріархами, а також про місію, покладену на їхнє майбутнє покоління Божим провидінням. Очевидно, сини Якова таємно від батька чинили негідно. Вони зненавиділи Йосипа за те, що той розповідав про їхні вчинки батькові, і вирішили позбутися його — убити. Однак Рувим і Юда заступилися за брата, і його не вбили, а продали в рабство. Складно збагнути, що рідні брати так підло вчинили з Йосипом, а потім, коли батько гірко плакав, ще й лицемірно втішали його.

Однак роки проминули. І ось брати стоять перед Йосипом, могутнім повелителем Єгипту, з простягнутою рукою: «Врятуй нас від голоду». Не дивно, що вони не впізнали Йосипа! Проте він упізнав їх. Коли Йосип сказав їм, що вони злочинці, брати рішуче відповіли: «Ми правдиві» (Бут. 42:11). Чи відповідає свідчення братів про себе їхньому життю та вчинкам?

Жовтень
5
вівторок

І ЧЕСНІСТЬ НЕ МОЖЕ УВІЙТИ

Зле, зле! — каже той, хто купує, а як піде собі, тоді хвалиться купном (Прип. 20:14).

Ось приклад, коли людина свідомо чинить усупереч загально-визнаним принципам, заглушаючи голос совісті, і стає носієм сумнозвісної моралі двох стандартів. Що спонукає людей так відверто соромно чинити? Вигода, зиск!

У книзі «Третій бік долара» описаний цікавий випадок із практики законотворчості в коридорах ООН. «Одного разу перед засіданням Економічної та соціальної ради я розговорився з представником однієї з латиноамериканських країн. Він гостро критикував зовнішню політику США, а вже за годину, під час

засідання, проголосував за резолюцію, запропоновану Сполученими Штатами.

— Ви кажете одне, а робите інше, — дорікнув я йому після закінчення.

— Розумієте, — почав він виправдовуватися, — мій уряд доручив мені домогтися від Організації Об'єднаних Націй допомоги в проведенні геологорозвідувальних робіт. А відповідальний працівник, від якого залежить вирішення цього питання, — американець... Що мені залишалося робити?..»

Справді, що йому залишалося робити?.. Нічого іншого не вигадаєш, як тільки зневажити чесність, порядність і надіти маску лицедійства. Так і життя можна прожити, керуючись доктриною утилітаризму, згідно з якою будь-які стосунки будуються на основі особистих інтересів та вигоди. Ця гендлярська філософія, ця дріб'язково-розважлива релігія пронизує всі сфери життя й устрій сучасного, наскрізь прогнилого земного царства. Люцифер, ідейний творець і натхненник авторитаризму, завершує сьогодні будівництво вавилонської вежі на нашій планеті — усесвітньої єдиної держави, гегемоном якої мріє бути він сам. Для цього він винайшов таке жахливе транснаціональне явище, як глобалізація, де в усіх народів і країн будуть зв'язані руки й де ніхто не зможе ані купити, ані продати без дозволу правлячої еліти, яка керує народами, застосовуючи насильство. Це — остання всесвітня інквізиція. І про яку чесність тут може йтися?

У Біблії сказано: «І правосуддя назад відступилося, а справедливість здалека стоїть, бо на майдані спіткнулася істина, правда ж не може прийти, — і істина зникла» (Ісаї 59:14). Це буде завершальна картина сатанинської вистави.

Жовтень
6
середа

УХИЛЯННЯ ВІД ШЛЯХУ БЕЗДОГАННОЇ ЧЕСНОСТІ

І будеш пильнувати виконувати їх, як наказав вам Господь, Бог ваш, — не збочите ні праворуч, ні ліворуч (П. Зак. 5:32).

Сумний період переховування та блукань у житті Давида, коли часом здавалося, що його життя висіло на волосині, був періодом тріумфу його дивовижної довіри до Бога, у руки Котрого він віддав своє життя та своїх друзів. І Господь, вірність Якого Давид з насолодою оспівував у своїх піснях, постійно та незмінно перебував з ним. Очевидні факти видимої турботи й піклування Бога мали стати для Давида ознакою особливого благовоління й незмінної любові Небесного Царя, адже Він вів його Своїми шляхами, щоб здійснювати Свої задуми через нього в боротьбі зі злом.

Однак якими б ясними й очевидними не були прояви Божої милості в нашому житті, вони не здатні вберегти нас від сумнівів, зневіри та самовпевненості. Утрачаючи благословенний живий зв'язок з Богом, бодай лише на якусь мить, ми неодмінно впадемо, повалені нашим жорстоким переслідувачем.

Дух пророцтва пише про Давида: «Він навіть сумнівався в тому, що колись посяде престол. Довготривалі випробування ослабили його віру й вичерпали терпіння» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 672). «І сказав Давид у серці своїм: “Колись я попадуся в Саулову руку. Нема мені ліпшого, як, утікаючи, утечу до филистимського краю”» (1 Сам. 27:1).

У цьому була його фатальна помилка: чому було не звернутися до Бога й не дізнатися Його волю, адже немає нічого дорожчого й важливішого за це? Давид не зробив цього, і пільма огорнула його розум, він без Господа пішов своєю дорогою. «Бог був зганьблений невір'ям Давида... Він заплямував чесність і вірність Божого слуги» (С. 672, 673).

Коли филистимляни зібралися воювати з ізраїльтянами, Давид зобов'язаний був узяти участь у їхньому воєнному поході. А це означало стати зрадником і ворогом свого народу й Самого Бога. Ось тоді Давид усвідомив, до якої пастки він потрапив. Він зрозумів, що припустився великої помилки, шукаючи захисту й безпеки у ворогів, а не в Бога. А як добре було б йому ходити під охороною Господа, перебувати з Ним! Хоч і зазнавати труднощів, переживань, але з Ним! Як тепер діяти?

«Однак Господь, — пише Е. Уайт, — у Своїй великій милості не покарав Свого слугу за допущену ним помилку, не залишив його у відчаї та розгубленості, бо хоч Давид і знехтував Боже-

стенною силою, хоч спіткнувся й зійшов зі шляху бездоганної чесності, але бажанням його серця завжди було зберігати вірність Богові» (С. 690).

Ось єдиний приємний Господу шлях — це шлях бездоганної чесності! Не треба ні ухилятися, ні звертати з нього.

Жовтень
7
четвер

ЯК ГОСПОДЬ СПАС ДАВИДА

Тільки від Бога чекай у мовчанні, о душе моя, від Нього спасіння моє! Тільки Він моя скеля й спасіння моє, Він твердиня моя, — тому не захитаюся дуже! (Псал. 62:2, 3).

Що відбувалося тоді, коли Давид зі своєї вини опинився в пастці? У Біблії сказано, що филистимські князі, побачивши серед ратників Давида та його воїнів, почали висловлювати свій подив і невдоволення: «Що це за євреї? Для чого вони тут?» Ахіш, цар гаттійський, у якого жив Давид, охоче пояснив князям: «Це ж Давид, раб Саула. Упродовж року в мене живе, він поводився бездоганно».

Відмінна характеристика Давида, дана Ахішем, розлютила князів: «А, Давид? Це той, про якого співали, що він вразив десятки тисяч? Його тут не повинно бути. Під час битви з євреями він може спричинити неприємності». Ахіш поступився їм. Він покликав Давида й з прикрістю повідомив: «Як живий Господь, — ти правдивий, і в моїх очах добрий твій вихід та вхід твій зо мною в таборі, бо я не знайшов у тобі зла від дня приходу твого до мене аж до цього дня. Та в очах князів ти не добрий. А тепер вернися та йди в мирі, і не зробиш зла в очах филистимських князів» (див. 1 Сам. 29:6-10).

Ось видима картина того, що відбувалося в стані филистимської армії. А як розгорталася невидимі для наших очей події? Дух пророцтва пише: «У той час як сатана та його воїнство допомагали противникам Бога та Ізраїлю розробляти підступні плани проти царя, що відступив від Бога, Господні ангели намагалися визволити Давида з тієї небезпеки, яка йому загрожувала. Небесні

вісники так вплинули на мислення філістимських князів, що викликали в них протест проти участі Давида та його людей у битві, яка мала відбутися» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 690).

Виявляється, Господь задіяв загін святих могутніх ангелів, щоб захистити Давида, і вони попрацювали над серцями філістимських князів, тож ті «гнівалися на нього (Ахіша)» (1 Сам. 29:4) і категорично зажадали, щоб Давид пішов звідти. Давидові, звісно, не було відомо, у який спосіб Господь урятував його, щоб він не заплямував себе ще гріхом зради та пролиттям крові своїх братів.

О, яка чудова Божа любов! Як багато неприємностей і страждань ми, нерозумні діти, завдаємо Богові своїми негідними вчинками! І не знаємо, якою ціною доводиться Господу та Його ангелам виправляти наші криві, нечесні шляхи!

Жовтень

п'ятниця

ПРЕМІЯ ВЧЕНОМУ АТЕЇСТОВІ

Розум — джерело життя власникові його, а картання безумних — глупота (Прип. 16:22).

2011 року відомому британському вченому-астрофізику Мартінові Рісу вручили премію Фонду Темплтона, яку присуджують за дослідження й відкриття в галузі духовності. Р. Докінз про цю премію дещо іронічно зауважив, що це «дуже великий грошовий приз, який Фонд Темплтона щорічно вручає вченому, котрий готовий, як правило, сказати щось приємне про релігію». Обсяг цієї премії — 1,6 мільйона доларів. Сума значна.

За що ж отримав королівський астроном таку винагороду? Що таке важливе й корисне для науки та людства він здійснив, за що був удостоєний такої бажаної нагороди? Якщо спробувати узагальнити гіпотетичні роздуми М. Ріса, безпосередньо пов'язані з премією, то ось яка формула вимальовується: «Усесвіт — складне поняття, і заперечувати існування Бога в жодному разі не можна». Він отримав гроші й продовжує свою діяльність, наголошуючи на тому, що в Бога не вірить. Проте в заяві Фонду Темплтона сказано, що Ріс «порушив життєво важливі питання,

які стосуються найглибших надій і страхів людства». А в інтерв'ю агентству «Reuters» Ріс заявив, що він атеїст.

Перед нами ще один факт, коли вчений пішов на компроміс із сумлінням. «Вам потрібно, щоб я сказав щось приємне про релігію та Бога? Будь ласка: заперечувати існування Бога не варто, але я — атеїст. А гроші за цю особливу інформацію мені на схилі літ знадобляться (Рісові вже за сімдесят).

Що ж тоді можна сказати про чесність і Фонду Темплтона, і самого вченого? Чи в наше століття абсурду можливе й таке? Платити величезні гроші атеїстові за «дослідження й відкриття в галузі духовності»? Як у тій легендарній молитві англійського солдата перед битвою при Бленхеймі: «О Господи! Якщо Ти є, спаси мою душу, якщо вона в мене є».

Перед нами справджуються слова вічної Книги: «На майдані спіткнулася істина, правда ж не може прийти» (Ісаї 59:14). І куди б ми не зазирали: у релігію, у політику, у науку, у мистецтво, — усюди чесність методично й цинічно виганяють.

Однак совість і чесність — єдине, неподільне ціле. Автором і джерелом цієї єдності є Бог!

Жовтень
9
субота

ЯКБИ ВІН БУВ ЧЕСНИМ

Людина лукавого серця не знайде добра, хто ж лукавить своїм язиком, упаде в зло (Прип. 17:20).

Великий гріх учинив Давид, наслідки якого були трагічними. Надто високу ціну заплатив він за свій гріх: смерть чотирьох синів. Однак така Божественна справедливість: «Кому багато довірено, ще більше будуть вимагати від нього». Давидові було багато довірено — з нього багато й вимагалось. Відтоді, як він згрішив, біди не переставали затьмарювати його життя, у самі надра душі вони встромляли своє вістря — до самої смерті Давида. Близько двох десятків років (це половина його періоду царювання) бурі лютували й громи гуркотили в його житті, навіть смерть від руки власного сина, Авесалома, занесла свій меч над його головою. І ось він, змучений, виснажений і втомлений, готується відійти

до своїх батьків. Та раптом Вірсавія, а за нею й Натан принесли йому сумну звістку: Адонія оголосив себе царем. І знову повстання, знову загроза смерті від руки ще одного сина.

Давид наказав негайно помазати на царство Соломона. Змовники ж, почувши про це, розбіглися хто куди. А сам Адонія утік до скинії, схопився за роги жертовника й просив, щоб Соломон присягнув, що не вб'є його. Соломон сказав вісникам Адонії: «Якщо він буде мужем чесним, ані волосина його не впаде на землю! А якщо знайдеться в ньому зло, то помре» (1 Цар. 1:52).

Чесність... Як люди потребують цієї моральної якості! Неможливі міцні та довірчі стосунки між людьми без чесності.

Соломон з перших кроків свого царювання повівся милостиво з Адонією, пробачив йому, сказавши: «Іди до свого дому!» Проте виявленої милості Адонія не оцінив. Він вирішив усе-таки ще раз спробувати посісти царський престол, проте домогтися цього не силоміць, не змовою, а лукавими шляхами, про що попереджав його у своєму передбаченні Соломон.

Адонія вирішив просити згоди Соломона на його шлюб із шунамміткою — колишньою дружиною Давида. А це означало, що за звичаєм тих часів він автоматично ставав царем. Соломон викрив цю хитрість і, щоб уникнути нових повстань у своєму царстві, віддав справедливий наказ: позбавити Адонію життя. Таким був кінець людини, яка йшла шляхом нечесності. Суворий урок для всіх людей.

Жовтень
10
неділя

«ЗАЛИШАТИСЯ ТАКИМ І НАДАЛІ»

Купи собі й не продавай правду, мудрість, і картання та розум (Прип. 23:23).

Як виявляє чесна людина цю рису — чесність? Неможливо передбачити, як вона вчинить за тих чи інших обставин, але в будь-якому разі її вчинок дивуватиме інших, для них він буде незрозумілим. Гріх змінив наші погляди на небесні цінності, і в спотвореному світі вони нам здаються неприйнятними, неспівмірними з реальністю, покликаними руйнувати, а не збудувати.

Згідно зі свідченням Плутарха, Олександр Македонський надіслав Фокіону, афінському державному діячеві та полководцеві (402–317 рр. до н. е.), 100 талантів, нечувану на ті часи суму. Коли ці гроші доправили до Афін, Фокіон запитав тих, хто їх привіз, чому серед такої великої кількості афінян цар лише його обдарує так щедро. «Тому що лише тебе одного він вважає людиною гідною в усьому», — пролунала відповідь. «Нехай же він не позбавляє мене можливості залишатися таким і надалі — і в чужих очах, і за сутністю», — сказав Фокіон і відмовився від грошей.

Посланці провели його до оселі й, побачивши в усьому надзвичайну скромність, як дружина Фокіона місить тісто, а сам він дістає воду з криниці й миє собі ноги, почали ще більше наплягати на своєму, невдоволено заявляючи, що це просто дивно: друг царя живе в таких злиднях! Проте Фокіон відповідав: «Або я зовсім не зумію скористатися царськими грошима, і вони лежатимуть у мене без користі, або, якщо скористаюся, зганьблю і себе самого, і царя перед усім містом». Коли Олександр дізнався про це, він розсердився, проте запропонував Фокіону як дарунок на вибір одне з міст Азії, попередивши, що дуже розгнівається, якщо той відмовиться. Однак Фокіон відмовився й цього разу.

Невдовзі Олександр помер. Коли афіняни засудили Фокіона до смертної кари, один із друзів запитав його, чи не хоче він щось передати своєму синові. «Так, звичайно, — відповів Фокіон, — я хочу йому сказати, щоб він не тримав зла в душі на афінян».

Знадобилося трохи часу, щоб афіняни усвідомили, якого вождя, сторожа розуму, справедливості й чесності вони втратили через своє божевілля, і, розкаявшись, встановили Фокіону бронзову статую.

Жовтень
11
понеділок

ЗНАХІДКА, ЯКА ПРИНЕСЛА НЕЩАСТЯ

Моліться за нас, бо надіємося, що ми маємо добре сумління, бо хочемо добре в усьому поводитись (Євр. 13:18).

Чесні люди на землі ніколи не зникали. Це свідчить про те, що образ Божий, даний Господом людині під час її створення, незважаючи на розтлінний вплив гріха, не зник і ніколи не зникне в ній.

«Жителі Індії, — пише Еліан, — не дають і не беруть у борг під відсоток. У них люди не обманюють одне одного в таких питаннях, тому немає ані боргових розписок, ані застав». Ця інформація двохтисячолітньої давності. Чи знайдеться сьогодні людина, яка не задумається над тим, що ми далеко відійшли від такої практики довіри й відсутності жадоби до збагачення шляхом лихварства? Однак те, що переживає сучасна людина, котра живе в часи панування долара, гідне жалю.

У згаданій раніше книзі «Третій бік долара» розповідається про сенсаційну коліс в Америці історію Д. Джонсона з Каліфорнії, котрий одного разу знайшов на дорозі брезентовий мішок. Приїхавши додому й розв'язавши його, він виявив, що в ньому було 240 тисяч доларів. Таких грошей він навіть уві сні не бачив. Джонсон розумів, що ця сума може допомогти йому подолати фінансові труднощі. Проте він був чесною людиною і вчинив так, як і навчив своїх трьох дітей: не твоє — не бери, знайшов — поверни. Він зателефонував до поліції й віддав свою незвичайну знахідку. Виявилось, що знайдений ним мішок якимось чином випав з машини однієї фірми, котра перевозила свою касу. Фірма вручила Джонсонові премію за повернуті гроші.

Чесна людина залишилася задоволеною. Чоловік розв'язав фінансові проблеми і, як йому здавалося, здобув повагу в суспільстві. Однак, на жаль, незабаром він переконався у своїй наївності, коли почав отримувати листи, у яких люди глузували з його вчинку. У школі дітей висміювали за «безглуздість» їхнього батька. Сусідки, побачивши дружину Джонсона, злісно іронізуючи, радили їм придбати коштовний маєток. Коли Джонсон шукав собі роботу, йому відповідали: «Навіщо тобі працювати, адже ти знайшов чверть мільйона доларів?» Син, не витримавши такого напруження, утік з дому. Дружина потрапила до лікарні. Зрештою, щоб позбутися насмішок, Джонсонові довелося переїхати до іншого міста й змінити прізвище.

Ось так відреагувало сучасне суспільство на вчинок чесного чоловіка. Люди вигнали Бога зі своїх душ, а якщо Бога немає, як говорив Ф. Достоєвський, то все дозволено.

«СЛУЖИТИ НЕ МАЮ НАМІРУ»

Ви та Бог свідки, які святі, праведні та непорочні були ми для вас, що повірили (1 Сол. 2:10).

Колись антики, злитки та інші цінні речі, що належали імператриці Катерині, перебували у віданні надвірного радника О. Лужкова. Катерина дуже шанувала його, цілковито довіряла й завжди без розписок надсилала йому шматки дорогоцінних металів, рідкісні та цінні речі. Якось, відвідавши його відділ та оглянувши шафи, імператриця замкнула їх і з неуважності поклала ключі до своєї кишені. Лужков образився через це, наступного дня він вирушив до імператриці й просив доповісти про нього. Лужкова негайно впустили.

— Що вам потрібно, Олександрє Івановичу? — лагідно запитала його Катерина.

— Звільнення від служби, Ваше Величносте, — відповів він.

— Що це означає? — здивувалася цариця.

— Я, Ваша Величносте, дорожу своєю честю, для мене важлива Ваша добра думка про мене, а вчора я примітив, що Ви почали мене підозрювати й уперше взяли собі ключі. Після цього я ані при Вас, ані в інших місцях служити не маю наміру.

— Даруй, Олександрє Івановичу, — занепокоєно сказала Катерина, — я це зробила помилково, без будь-якого наміру. Вибач мені. Ось тобі ключі, не засмучуйся.

Цей самий Лужков одразу після смерті імператриці подав не записаного до книги золота та срібла на понад 200 тисяч рублів і пішов у відставку (М. Шевляков).

Коли постійно чуєш повідомлення про ті махінації в державних структурах влади, до яких вдаються у наш час люди, котрим виявляють довіру; коли читаєш у ЗМІ про сучасні безпрецедентні масштаби корупції чиновницького апарату, то вищенаведена розповідь про «чесну» людину Лужкова здається таким собі анахронізмом.

І це плем'я злодіїв та шахраїв неможливо викоренити ні указами, ні кримінальним переслідуванням. І що ближче до кінця світу, то гірше: складається враження, що чесність і справді вироджується в сучасній фінансовій діяльності людства.

Що ж до Церкви Христа, то нечесності у фінансових питаннях членів громад і служителів не повинно бути. Про трагічні наслідки нечесності свідчать вчинки Юди, Ананії та Сапфіри.

Жовтень
13
серeda

«НЕ БІЙСЯ, АЛЕ ГОВОРИ Й НЕ МОВЧИ»

Не будеш ненавидіти брата свого в серці своєму.
Конче вияви неправду свого ближнього, — і не понесеш гріха за нього (Левит 19:17).

Щоб чесно сказати правду в очі, як це робили Божі провісники істини (Натан, який промовив до Давида: «Ти той чоловік!»; Ілля, який сказав Ахавові в очі: «Не я внешнещасливив Ізраїля, а тільки ти, та дім твого батька через ваше недотримання Господніх заповідей, та й ти пішов за Ваалами»; Іван Хреститель, що говорив фарисеям: «Поріддя гадюче! Як втечете від суду геєни?.. Отож, принесіть плід, гідний покаяння»), треба мати дух чесності й мужності. Страх за своє життя не повинен утримувати й нас від чесного виконання доручення Христа: проголошувати чисту, мов кристал, істину, закликаючи людей змінити свої шляхи та цінності й облишити світ з його задоволеннями та розвагами. Пом'якшувати істину Христову на угоду слухачам — нечесна практика проповідання небесних принципів.

Письменник Д. Гранін опублікував розповідь Д. Шостаковича про дивовижний учинок піаністки Марії Юдіної. Одного разу Сталін слухав по радіо концерт Моцарта № 23 у її виконанні. Музичний твір і саме виконання сподобалися Сталінові. Радіокомітет терміново виготовив для нього звукозапис. Отримавши його, Сталін наказав надіслати Юдіній двадцять тисяч рублів. За кілька днів він отримав від неї відповідь: «Дякую Вам за допомогу, я буду день і ніч молитися за Вас і просити Бога, щоб Він простив Вам Ваші тяжкі гріхи перед народом і країною. Бог милостивий, Він простить. Гроші я пожертвую на ремонт церкви, до якої ходжу».

Шостакович назвав цей лист самогубством. І справді відразу підготували постанову про арешт Юдіної, але щось стримало

Сталіна підписати її. Ось вам представник «синів цього світу» — жінка, «німецька посудина», котра не побоялася чесно й відкрито сказати «вождю народів» правду в очі, яку боялися сказати інші, переживаючи за своє життя.

Апостол Павло не боявся сказати правителю в присутності інших можновладців: «Я не божевільний, високоповажний Фесте, а звіщаю правдиві й розумні слова». Господь схвалював дії Павла, являючись йому у видінні й кажучи: «Кріпися... Не бійся, але говори і не мовчи!» (Дії 23:11; 18:9).

Жовтень
14
четвер

ЧЕСНЕ ВИЗНАННЯ ПРОВИНИ

Піду, повернуся до місця Свого, аж поки провини своєї вони не признають, і не стануть шукати Мого лиця (Осії 5:15).

Один з найпоширеніших недоліків серед християн — нездатність чесно, щиро визнати свої помилки або гріхи, вчинені щодо своїх ближніх, що на довгі роки може вкрай зіпсувати й навіть зруйнувати благословенні стосунки. Господь заповідав Своїм послідовникам: «Зі своїм супротивником швидко мирися» (Матв. 5:25, переклад І. Огієнка). Розвиваючи цю думку, апостол радить: «Гніваючись, — не грішіть; сонце хай не заходить у вашому гніві» (Ефес. 4:26). Інакше кажучи, потрібно відразу ж залагодити прикре непорозуміння, пробачити провину. Жодним чином не можна відкладати примирення на якийсь час, це буде порушенням заповіді нашого Господа. І справді, чому б відразу не залагодити конфлікт? Навіщо носити в душі тягар, який відбирає так багато духовної енергії? Яке полегшення, який світлий струмінь радості наповнює серце, коли чесно визнаєш свої помилки й просиш вибачення! Ісус сказав, що Небо радіє такій події.

Одного разу на космодромі готувалися до відповідального запуску ракети. Робітник, який на той час працював монтажником, перебував усередині космічного корабля, проводячи останні необхідні операції. Нарешті все було готово, ракета на старті, усі люки задраєно. І раптом монтажник кинувся шукати свою викрутку.

Усе обшукав — ніде немає. Закралася підозра, що він залишив її на кораблі. От-от ракета повинна стартувати в космос із забутою викруткою, і хто знає, що може статися. Проте відкласти старт — теж надзвичайна ситуація. Що ж робити? І робітник зважився: він побіг до Корольова, припав до ніг: «Хоч покарай, Сергію Павловичу, не можу знайти викрутку. Раптом вона на кораблі?»

Старт відклали. Люки відчинили й виявили, що викрутка справді була там. Робітник в очікуванні покарання надто хвилювався. Зрештою на дошці оголошень з'явився наказ, підписаний Корольовим: «За виявлену чесність і принциповість робітник (такий-то) нагороджується грошовою премією й почесною грамотою» (В. Артемов).

У Святому Письмі сказано: «Хто ховає провини свої, тому не ведеться, а хто признається та кидає їх, той буде помилуваний» (Прип. 28:13).

Жовтень
15
П'ЯТНИЦЯ

«ЗБАГАТИВСЯ» ПРОКАЗОЮ

І не будете присягати Моїм Іменем на неправду, бо зневажиш Ім'я Бога Свого. Я — Господь! (Левит 19:12).

Божі пророки — дивовижні люди. Один з них — Єлисей. Щойно Ілля, проходячи повз, накинув на нього свого плаща (що означало запрошення на служіння), Єлисей відразу ж залишив оранку й стрімголов побіг за ним.

Коли три царі опинилися в скрутному становищі, не знаючи, як діяти, один з них, Йосафат, запитав, чи немає пророка Господнього, щоб через нього дізнатися Божу волю. Хтось із царських слуг сказав, що є один, Єлисей, котрий подавав воду на руки Іллі (мовляв, який з нього пророк, він лише воду лив на руки пророка!). Однак Йосафат знав, що Єлисей — Божий пророк, і сказав: «Слово Господнє з ним!» Смиренна людина готова покійно виконувати будь-яку роботу, адже йдеться про служіння Богові.

Як і всі пророки, Єлисей був чесною людиною, і все його служіння відзначалося чесністю й самозреченням. На жаль, слуга Єлисея

Гехазі мав зовсім інший дух. Він мріяв стати людиною заможною, та проблема була в тому, що його господар був бідним і в нього не було жодної перспективи збагатитися. Аж раптом «щастя» усмінулося йому. Із Сирії прибув до Єлисея зі своєю бідною вельможний пан, відомий воєначальник, у котрого було страшне невиліковне захворювання — проказа. Нааман (так звали пана) просив пророка зарадити йому в його біді. За повелінням Єлисея Гехазі оголосив волю пророка: «Іди, і вимиєшся сім раз у Йордані, і вигоїться тіло твоє тобі, — й очистишся». Без особливого задоволення Нааман так і зробив і повністю зцілювався від прокази. На радощах він повернувся до Єлисея й, бажаючи віддячити йому, запропонував золото, срібло та одяг. Однак Божий чоловік Єлисей відмовився від будь-яких дарів. І Нааман зняковіло пішов.

Від'їхавши на певну відстань, Нааман побачив чоловіка, який біг за ними. Він зупинився. Це був Гехазі, який сказав Нааману: «Пан мій послав мене, говорячи: Ось тепер прийшли до мене з Єфремових гір двоє юнаків, пророчі сини. Дай їм талант срібла та дві зміни одягу». Нааман зрадив: «Будь ласка, візьми два таланти!» Він звелів двом слугам віднести срібло Гехазі.

Коли Гехазі повернувся до Єлисея, пророк запитав: «Звідки ти прийшов?» «Нікуди я не ходив», — відповів той. «Ох, Гехазі! — промовив з гіркотою Єлисей. — Хіба це той випадок, коли можна брати срібло та одяг? Нехай же проказа Наамана буде на тобі й на потомстві твоєму».

Так Гехазі пожав плоди свого нечесного служіння Господу.

Жовтень
16
субота

«Я НЕ МОЖУ»

Бо не вмію підлещуватись! Коли ж ні, — нехай зараз візьме мене мій Творець! (Йова 32:22).

Говорити неправду, хитрувати, інакше кажучи, бути нечесним забороняє Божий Закон. Біблія показує, які страшні наслідки трапляються, якщо люди порушують святий принцип. На жаль, кожна людина у своєму житті говорила неправду — це сумна реальність. Святе Письмо каже: «Кожна людина — говорить неправду»

(Римл. 3:4). Однак вона може позбутися цього гріховного стану завдяки «Тому, Хто нас полюбив» і стати справді чесною людиною. Така людина органічно не може обманювати, для неї чинити так — просто огидно. Саме таким і повинен бути християнин, і таким він обов'язково буде. Інакше неможливо мати уявлення про праведність, неможливо уявити нечесного в колі святих ангелів. Крім того, як можна уявити таку людину у вічному спілкуванні зі святим Богом? Біблія говорить про обман: «Уста брехливі — огида у Господа» (Прип. 12:22); «Вага неоднакова, неоднакова міра, — обоє вони — то огида для Господа» (Прип. 20:10).

«Одного разу під час літературної декади групу московських літераторів привезли до віддаленого середньоазіатського колгоспу. У колгоспному Будинку культури (зала на тисячу місць) мав відбутися літературний вечір. По-перше, зала виявилася на дві третини заповнена дітьми молодшого шкільного віку. По-друге, з'ясувалося, що присутні не дуже добре розуміють російську мову. Що ж робити, про що розповідати, як декламувати вірші? Утім, гості почали-таки свій виступ. Вони розповідали й декламували, не думаючи про те, розуміють їх чи ні, до того ж публіка була дисциплінованою, сиділа тихо, гучно й довго плескала, незалежно від того, що було сказано або прочитано.

І ось я відчув, що перед аудиторією, яка мене не розуміє, не можу промовити жодного слова, жодного віршованого рядка. Ну, не можу, і все».

Ось такий досвід зі свого життя розповів письменник і поет В. Солоухін. Він просто не міг переламати себе, душі стало огидно — обманювати себе й інших.

Чесне ставлення до людей, до самого себе й понад усе до Бога — чи доросли ми до цього рівня?

Жовтень
17
неділя

ІСУС СКАЗАВ: «Я Є»

Відкинь ти від себе лукавство уст, віддали ти від себе крутість губ. Нехай дивляться очі твої очі уперед, а повіки твої нехай перед тобою простують (Прип. 4:24, 25).

Коли Ісуса заарештували й привели до синедріону, судді Христа, поспіхом зібравшись, переймалися одним питанням: треба було знайти вагомі підстави, щоб винести Йому смертний вирок. Було вжито заходів, щоб відшукати свідків проти Ісуса. Знайшли чимало ворогів, які висували проти Нього одне звинувачення за іншим, але з юридичного погляду всі вони були безпідставні й недостатні. Тож за браком вагомих доказів кримінальну справу проти Ісуса мали закрити. І тоді первосвященник, шукаючи вихід зі складного становища, запитав Христа: «Чи ти є Христос, Син Благословенного? А Ісус сказав: Я є» (Марка 14:61, 62).

Спаситель не ухилився від відповіді: на пряме запитання Він дав пряму відповідь. Не було двозначності, гри слів, жодної спроби уникнути відповіді! Чи схоже це на нашу поведінку в повсякденному житті, коли обставини вимагають від нас чесно й чіткої відповіді, де не треба хитрувати? Якщо з огляду на серйозні причини ми не можемо сказати всієї правди, то про це потрібно заявити щиро й чесно, а не викручуватися й обманювати.

Одного разу К. Симонов, відомий письменник і поет, приїхав на прем'єру своєї вистави до Ленінграда. І ось він сидить у колі друзів у Будинку письменників. Раптом заходить директор Будинку письменників М. Міллер і тихо повідомляє Симонову, що прийшла делегація з університету, щоб з ним зустрітися. Симонов насупився й категорично відмовив. За чверть години знову з'явився Міллер, промовивши: «Студенти наполягають». Симонов відповів: «Нехай увійдуть».

Увійшли три студентки, тремтячи, почали просити відомого письменника виступити в них. Симонов заперечно похитав головою. Ті ледь не плакали, благали, їх узялися підтримувати присутні. Симонов посерйознішав, скривився й сказав: «Я більше не виступаю, не хочу ніяких зустрічей, не хочу обманювати, а говорити правду не можу». І така гіркота, така туга звучала в його голосі, що дівчата більше не промовили ані слова й, опустивши голови, пішли (Д. Гранін).

«ЯК Я МІГ ТАК УЧИНИТИ?»

Оце я знікчемнів, — що ж маю Тобі відповісти. Я кладу свою руку на уста свої... (Йова 40:4).

Наприкінці 70-х років В. Висоцький приїхав з Лазурного узбережжя й розповів таку історію: «Виходжу на балкон, дивлюся: унизу, біля входу до готелю, стоїть сам Чарльз Бронсон, мій улюблений актор. Спускаюся швиденько сходами, підходжу до нього й намагаюся пояснити йому, що я, мовляв, теж артист і як ми в Радянському Союзі любимо його... Він подивився на мене злими очима, буркнув: “Як ви мені всі набридли!” — повернувся до мене спиною й пішов. А я стою, наче обпльований: він же зрозумів, що я теж артист. Марина (Владі), якій я описав цю сцену, засміялася: “Не ображайся, Володю. Вони всі розпещені славою та увагою. Він нічого не бачив, нічого не читав. Він би й зі мною так вчинив, якби я до нього підійшла»».

Минуло пів року чи рік після цього випадку. Якось Висоцький виходить з театру зі своїм другом Вадимом Тумановим. Раптом підбігає молодий солдат і просить автограф: «Володимире Семеновичу, будь ласка...»

«Відійди, хлопче, — різко перебив його Висоцький. — Не до тебе зараз».

Ідуть вони до машини, і тут Вадим каже: «Володю, пам’ятаєш, ти мені розповідав про Чарльза Бронсона...» Висоцький зблід, розвернувся й побіг назад — шукати солдата. Хвилин п’ятнадцять він бігав площею, але солдат зник. Повернувся до машини, сів за кермо. “Не знайшов?” — запитує Вадим. “Ні. Як крізь землю провалився”. Поклав руки на кермо, помовчав, досі не вмикаючи запалювання, і промовив: «Як я міг так учинити?» (С. Говорухін).

Може з’явиться думка: «Висоцький — артист, співак, розпещений славою...» Однак скажіть: чи кожен з нас, християн, здатний так само чесно й відверто визнати свою помилку й дати своєму негідному вчинку належну оцінку? Згадайте прощальну Вечерю Господню, під час якої Ісус сказав апостолам приголомшливу звістку: «Один з вас видасть Мене». Це їх так вразило, що вони, розгублені та збентежені, почали один за одним запитувати Ісуса: «Чи не я?»

Хіба не дивне запитання? Хіба не дивний їхній духовний стан? Ні! Це — високий стан духу, покірне усвідомлення своєї нікчемності й залежності від Бога!

Жовтень
19
ВІВТОРОК

ЧЕСНА ЛЮДИНА — ОБ'ЄКТ НЕНАВИСТІ

Свідки встають неправдиві, чого я не знав — питають мене (Псал. 35:11).

Одного разу Христос сказав Своїм братам: «Світ не може вас ненавидіти. Мене ж він ненавидить, бо Я свідчу про нього, що його діла лихі» (Івана 7:7). Чесна людина — докір для людей, які живуть поруч. Її життя відрізняється від їхнього, воно — мовчазний викричач їхніх негідних перед Богом учинків. Таку людину зазвичай не люблять. Вона стає об'єктом глузувань, знущань, ненависті. Така доля чесної людини у світі неправди, вона заважає людям жити так, як їм зручно. А скільки чесних людей стали жертвою своїх гонителів, лише Господь знає.

Губернатор І. Тимірязов десять років суворо, але чесно й завзято керував Астраханською губернією. 1843 року була признана сенаторська ревізія цієї губернії. Сенатор — ревізор князь П. Гагарін, маючи неприязнь до Тимірязова, за наклепами ворогів склав доповідну записку про значні зловживання, нібито виявлені під час ревізії, і просив негайно усунути губернатора з посади.

Тимірязов за наказом імператора Миколи був звільнений. Результати проведеної ревізії надійшли на розгляд Сенату, а потім і Державної ради. Ця справа тривала дев'ять років, протягом яких Тимірязов жив у селі, постійно надсилаючи листи й даючи пояснення на запити Сенату. Зрештою всі дії Тимірязова були ретельно розглянуті, і щодо нього подали на найвищий розсуд велику доповідну записку. Імператор, прочитавши її, наклав резолюцію: «Не стягнення, а нагороди заслуговує Тимірязов. Узяти на службу й призначити сенатором».

Приїхавши до Петербурга, Тимірязов прибув до палацу. Імператор Микола, підійшовши до нього, обійняв і сказав: «Дуже радий

бачити тебе, Тимірязєв. Забудь минуле, я страждав не менше за тебе упродовж усього цього часу, але я бажав, щоб ти собою виправдав і мене». У відповідь Тимірязєв зі сльозами сказав, що він уже не пам'ятає нічого, крім милості Його Величності (І. Судникова).

Чесна людина не завжди виправдана, здебільшого вона буває обвинуваченою й осоромленою. Однак такі люди до вподоби Господу, вони — Його образ.

Жовтень
20
серєда

СИЛОМІЦЬ ЗЛА НЕ ВИКОРІНИТИ

Усе повідступало, разом стали бридкими вони, нема добродчинця, нема ні одного!.. (Псал. 14:3).

Петра Великого звинувачували в жорстокості. Проте що в нього було для наведення ладу в Росії, у її установах, губерніях? Величезна занедбана країна. Ні справжньої поліції, ні чесного суду, ні грамотності, ні доріг. А що він мав? Владу монарха, Божого помазаника. Зі ста рублів податків, зібраних з обивательських дворів, тільки тридцять доходило до скарбниці, решта опинялася в руках чиновників. Петра звинувачують у тому, що він заохочував доноси. Фіскальство було останнім засобом налякати, тож фіскальні служби заснували в усіх провінціях для «донесення Сенату про порушення державних інтересів».

При самому Сенаті був призначений оберфіскал. Петро призначив на цю посаду Олексія Нестєрова. Той служив сумлінно, прискорював переведення справ, не побоявся донести на князя Я. Долгорукова, на Мельникова, навіть на Б. Шеремєєва за обкрадання державної скарбниці. Завели справи на губернаторів Смоленського, Казанського, віцегубернатора Єршова, на Апраксїна, оберсекретаря Неєлова, князя Мосальського. А до 1718 року з'явилася справа на самого Нестєрова. Петро покладався на нього, той так завзято працював, не шкодував сил, зазнавав зневаги, терпів лайку вельмож, а врешті-решт сам почав красти.

Були причини Петрові впасти в розпач, розлютитися. Відрядив Нестєрова на плаху. Та хїба цим вгамуєш усі емоції? Петро не зміг змиритися — нікого не шкодував, голови летїли одна за

одною. І все це не було безрезультатно. Поняття безкарності похитнулося (Д. Гранін).

Позбутися зла шляхом покарань і страт злочинців неможливо. Історія свідчить: коли у Франції привселюдно страчували злодіїв, інші злодії тим часом орудували в натовпі, обчищаючи кишені тих, хто споглядав страти.

Лише змінюючи нашу гріховну природу завдяки Божій силі, можна забути про розгул злочинності й беззаконня, і люди стануть чесними й порядними громадянами. Однак загалом людство не бажає прийняти запропонований Богом шлях звільнення від зла та злочинів. Тому йому нічого іншого не залишається, як тільки намагатися силою зменшити — лише зменшити! — потік злочинності.

Жовтень
21
четвер

ВОНИ ДІЯЛИ ЧЕСНО

А той [Потіфар] призначив його [Йосипа] над домом своїм, і все, що мав, віддав в його руку (Бут. 39:4).

В історії ізраїльського народу, описаній у Біблії, не часто згадується конкретно про чесність, але такі випадки є. Юдейський цар Єгоаш, бачачи, у якому зубожілому стані був Божий храм (нечестива Аталія та її сини цьому посприяли), зібрав священників, левитів і наказав їм якомога швидше збирати гроші на щорічний ремонт храму. Однак левити не виявляли особливого завзяття, і справа затягнулася.

Тоді цар запросив священника Єгояду й звелів йому зробити скриньку для збору коштів і поставити її біля воріт Господнього храму. Народ охоче приносив пожертви, і невдовзі їх збрали достатньо. Ці гроші передавали виконавцям робіт, які наймали майстрів-будівельників і закуповували необхідні будматеріали.

Так почалося відновлення храму. Біблія зазначає, як використовували зібрані гроші, який дух був у тих, кому їх довіряли: «І не облічували тих людей, яким давали те срібло до їхніх рук, щоб вони давали робітникам праці, бо ті робили чесно» (2 Цар. 12:16). А цар Йосія, наказавши відновити храм Господній, звелів, щоб ніхто не вимагав звіту щодо використання коштів: «Тільки

нехай не облічуються з ними про те срібло, що дане на їхню руку, бо чесно вони роблять» (2 Цар. 22:7).

Приємно читати такі свідчення в Біблії про відповідальне ставлення до грошей скарбниці Божої: як чесно, сумлінно, зі страхом Божим люди виконували святу справу, знаючи, що Господу відомо, куди й хто витратив кожен шекель і кожну геру святих коштів.

А ось інше свідчення про керівників Божого народу, яке викликає біль і гіркоту: «Князі твої вперті і друзі злодіям вони, хабаря вони люблять усі та женуться за дачкою, не судять вони сироти, удовина справа до них не доходить...» (Ісаї 1:23). Те саме Ісус сказав про духовних вождів Ізраїлю: «Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо очищаєте чашу й миску ззовні, а всередині вони повні здирства та ненаситності (грец. *акрадіа* (*акрасіа*) — брак самоконтролю, який проявляється в некерованій жадобі до наживи)» (Матв. 23:25).

Збережи, Господи, у непохитній чесності Церкву Твою в ці останні дні!

Жовтень
22
П'ЯТНИЦЯ

СУМНИЙ КІНЕЦЬ ОБМАНУ

Свідок брехливий не буде без кари, хто ж неправду говорить, загине (Прип. 19:9).

У Святому Письмі є один сумний епізод із життя ранніх християн, коли церква тільки-но почала зростати. Святий Дух зливався рясною мірою: тисячі людей радісно приймали Ісуса як свого Господа й Спасителя, і ті, що повірили в Нього, були готові пожертвувати всіма своїми матеріальними статками, віддати своє життя за Христа — така була перша любов у перших християн!

Історія християнства в цей період уславилася великим духовним піднесенням, що в повсякденному житті вилилося в так званий християнський комунізм, коли «ніхто нічого зі свого майна не називав власним, бо все було в них спільне... Не було між ними жодного нужденного... а кожному давалося те, чого хто потребував» (Дії 4:32, 34, 35).

Чи були в той благословенний період зловживання серед християн? Чи знайшлися серед них такі, які скористалися перевагою усупільнення задля власного зиску? На жаль, цього гріха не уникали. Ананія і Сапфіра, чоловік і дружина, повіривши в Ісуса, під впливом духовного пориву дали обітницю Богові продати свій маєток і пожертвувати гроші на спільну справу. Проте потім передумали й вирішили віддати тільки певну частину з отриманих коштів. Коли Ананія приніс гроші апостолам, Петро сказав йому: «Як це так, що сатана наповнив твоє серце, щоб обманути Святого Духа й приховати частину вартості поля?» Ананія відразу ж упав і помер. Через три години прийшла й Сапфіра, нічого не знаючи про те, що сталося.

«Скажи мені, чи за стільки ви продали поле?» — запитав її Петро й назвав ціну. «Так», — відповіла вона. «Як це сталося, що ви змовилися випробувувати Господнього Духа? Ось при дверях ті, що поховали твого чоловіка, — і тебе винесуть!» Сапфіра теж упала й померла (див. Дії 5:1–10).

Важко таке читати про християн. Однак ця приголомшлива подія є громоподібним застереженням для всіх віруючих і невіруючих: з Богом жартувати не можна! Обманювати й вважати себе християнами не можна! Цьому одного разу буде покладено край!

«Тішся, юначе, своїм молодечтвом... І ходи ти дорогами серця свого й видінням очей своїх, але знай, що за все це впровадить тебе Бог до суду!» (Екл. 11:9). Будь ласка, юначе, ти вільний чинити, як тобі заманеться, але настане час, коли доведеться відзвітувати за прожите життя Тому, Хто його дав, — Богові.

Настане цей час! Знайте це, і молоді, і літні!

Жовтень
23
субота

НЕЧЕСНІ ШЛЯХИ ЗБАГАЧЕННЯ

Горе тому, хто для себе розмножує те, що не його! Аж доки це буде? Горе тому, хто чинить тяжкою заставу на себе! (Авак. 2:6).

Один московський купець просив стягнути зі свого сусіда триста рублів за те, що його корова, увірвавшись до нього на город,

поїла й зіпсувала там капусту, завдавши йому збитків на триста рублів. Цар Петро Великий був тоді в Москві й, дізнавшись про цю справу, наказав оглянути город позивача. Виявилося, що капуста корова зїла небагато й увесь збиток — не більш як на три рублі. Коли про результат огляду доповіли цареві, він постановив: стягнути з позивача триста рублів і віддати їх відповідачеві, крім того, стягнути з того ж купця три тисячі рублів на мундири солдатам Преображенського полку. А щоб московське купецтво пам'ятало це рішення, наказав називати вищезгаданого купця Капустіним (В. Артемов).

Чудово, що цар Петро втрутився й викрив цей корисливий учинок «Капустіна», котрий хотів нажитися на сусідів. Правитель у будь-якій країні повинен стояти на варті правосуддя, і Господь вимагає, щоб лиходії були покарані. Бо кожен правитель є «Божим слугою, що відплачує покаранням тому, хто чинить зло» (Римл. 13:4).

Однак є правителі, які самі чинять украй нечесно: грабують своїх підданих, зневажають права громадян і норми правосуддя. У Біблії розповідається про нечестивого ізраїльського царя Ахава, якому сподобався виноградник його сусіда Навота. І він запропонував йому поступитися ним, але чоловік навідріз відмовився. Такої відмови Ахав не очікував. Це його так обурило, що він занедужав, нічого не їв і не пив. Коли про це дізналася Єзавель, його дружина, то сказала йому: «Устань, поїж хліба, і нехай буде веселе твоє серце... Виноградника дам тобі я». Вона написала листа до старших міста, зажадала, щоб вони знайшли двох нечесних людей, які погодилися б лжесвідчити публічно, що Навот зневажив Бога й царя. І народ виніс рішення: побити Навота камінням.

Такий ганебний і нелюдський вчинок царя та його дружини не залишився безкарним: Господь послав Іллю до Ахава з вирокком: «На тому місці, де пси лизали кров Навота, пси будуть лизати і твою кров. А Єзавель зїдять пси». Боже правосуддя над злочинним царем і його дружиною звершилося.

Нечесність і неправда будуть неодмінно покарані!

ЧЕСНЕ ВИЗНАННЯ ПОМИЛОК

Ти справедливий у всьому, що приходить на нас, бо Ти правду робив, а ми були несправедливі (Неєм. 9:33).

Ось повчальна історія, яка сталася з біологом В. Александровим. У його лабораторії з'явилася дівчина, котра була незгодна із шефом, робила все по-своєму, намагалася довести, що за певних температур вищі й нижчі рослини поводяться однаково. Її досліді оскаржували. Пропонували шефові звільнити її й відновити дружню атмосферу в лабораторії. Шеф Володимир Якович вирішив учинити інакше: він зібрав семінар для обговорення її даних. Три дні з'ясовували суперечливі питання й переконалися, що дівчина має рацію. Вони з шефом разом написали статтю, де Володимир Якович визнав свої помилки.

Один зі співробітників заявив йому: «Позаторік ви нам доповідали зовсім інше!» «Ви мені підлестили, — відповів йому Александров. — За два роки ми багато зробили й повністю змінили свої погляди. Наука, якщо вона справжня, старіє, особливо в період прогресу. Не старіє лише лженаука» (Д. Гранін).

Захоплює чесність ученого: неправильно навчав, помилково твердив, дізнався, що помилявся, і чесно визнав свою помилку. Чи виникають такі проблеми в нашій Церкві? Так. У зв'язку з тим, що раніше проповідь Трьохангельської вістки поширювалася за часів, коли громадяни нашої країни не мали змоги вільно спілкуватися з тими, хто живе за кордоном, наша Церква здійснювала своє служіння відокремлено від Всесвітньої церкви. Ми не знали, як розвивалася богословська думка на Заході, яких там успіхів досягали та яких помилок припускалися, у нас не було в повному обсязі праць Духа пророцтва.

Чи були в нас свої сумні досвіди? Так. Наприклад, виправдання вірою — головне питання в пізнанні Божого характеру, сутність спасіння грішника, стрижень всього богослов'я. Історично християнство втратило цю істину й стало на шлях язичницької релігії: спасіння можна отримати ділами, тобто праведність від діл. І тільки Реформація, протестанти відновили цю істину — пра-

ведність через віру. У Церкві АСД цю істину не без конфліктів прийняли 1888 року в Міннеаполісі. А на нашій території фактично проповідували праведність через діла. Як важко було визнати цей погляд помилковим...

Жовтень
25
понеділок

ДОМАШНІХ ЙОГО НЕ ВШАНОВУЮТЬ

Сміються й злосливо говорять про утиск, говорять бундючно: свої уста до неба підносять, — а їхній язик по землі походить! (Псал. 73:8, 9).

Немає людини, у якої не було б недоброзичливців, котрі зводять клепа, обмовляють, обманюють. Будь-який ваш шляхетний вчинок вони витлумачать спотворено. Яке б чесне життя ви не провадили, ваші неприятели змалюють вас у неправдивому світлі. Їхнє гасло давнє: «Обмовляй сміливо, від клепа завжди щось та залишиться». Який біль і сум стискають серце при думці про такий статус-кво на нашій планеті: куди зникла дана Богом під час творіння чесність і правдивість?

27 грудня 2018 року — напередодні Нового року — в інтерв'ю «Starhit» телеведуча Катерина Андреева заявила з приводу неприємних чуток, які регулярно поширюють її недоброзичливці: «Це спроба мене дискредитувати, зіпсувати мою репутацію. А за що мене засуджувати? Я чесна людина, у мене немає коханця, немає іноземних рахунків. Я ніколи не обманюю — ані на роботі, ані в реальному житті. Це — мій головний принцип».

Яке задоволення відчуває нелюдяний і жорстокий клепа, який прогнав зі своєї душі чесність, коли бачить, що обрана ним жертва страждає від душевних мук через його безсоромний клепа!

Давньогрецького ритора Зоїла з Амфіполя прозвали риторичним псом. Він завжди лихословив людей, тільки те й робив, що наживав собі ворогів і був надто прискіпливим. Одного разу хтось із філософів запитав його, чому він усіх критикує й ганьбить. «Тому що не можу, як мені того хочеться, заподіяти їм зло», — пролунала відповідь (К. Еліан).

Апостол Павло писав до коринтян про те, що доводиться їм, посланцям Христовим, переживати: «Коли нас ображають, ми благословляємо, коли переслідують — терпимо, коли лають — молимося; ми стали наче сміття для світу, як покидьки для всіх аж досі» (1 Кор. 4:12, 13). Очікувати іншого ставлення до справжніх християн — представників іншого, небесного світу — у світі безглуздя й абсурду — означає бути наївним і сліпим. Наш дорогий Спаситель говорив Своїм учням: «Коли Господаря дому назвали Вельзевулом, то наскільки більше говоритимуть на Його домашніх!» (Матв. 10:25). Якщо Христа, Творця та Правителя Всесвіту, називали князем бісівським, хіба вшановуватимуть Його дітей?

«Блаженні ви, коли люди ненавидітимуть вас... і ганьбитимуть, коли знеславлять ваше ім'я через Сина Людського» (Луки 6:22).

Жовтень
26
ВІВТОРОК

СЛОВО ДОРОЖЧЕ ЗА ЖИТТЯ

Господи, хто може перебувати в наметі Твоїм? Хто мешкати може на святій Твоїй горі?.. присягає, для себе хоча б і на зло, — і дотримує (Псал. 15:1, 4).

Для чесної людини слово має бути дорожче за життя. Під час Першої Пунічної війни — між Римом і Карфагеном — в одному з боїв карфагеняни взяли в полон консула Регула, який командував римським військом. Однак поразка в битві при Панормі змусила Карфаген відрядити посольство до Риму для обміну військовополоненими й узгодження умов мирної угоди. Серед послів був і полонений консул Регул, який, за задумом карфагенян, мав використовувати свій вплив у Римі для досягнення поставленої мети. При цьому з Регула взяли слово (і він дав урочисту клятву), що в разі невдалих переговорів він повернеться до Карфагену.

Прибувши до Риму, Регул відмовився увійти до міста, вважаючи, що позбувся прав римського громадянина. У зв'язку з тим, що зазнав поразки в битві з карфагенянами, він вважав себе збещеною й негідною людиною. Коли сенатори прийшли до нього й умовляли його, він переконував їх продовжити війну й не обмінюватися військовополоненими. Верховний жрець і сенатори

розуміли, що чекало Регула, якщо він повернеться до Карфагену. І ухвалили рішення, що він має право не повертатися, оскільки слово з нього взяли примусово й виконувати його він не зобов'язаний.

«Ви хочете зганьбити мене! — вигукнув Регул. — Я добре знаю, що в Карфагені на мене чекає мученицька смерть, але що вона порівняно з безчестям порушення клятви? Я обіцяв повернутися, і мені слід виконати свій обов'язок». І Регул повернувся до Карфагену. Там його віддали до рук катів, і він помер під тортурами.

Порушити обіцянку, не дотримати слова, не виконати взятого зобов'язання — безчестя й ганебна пляма в житті християнина, що знеславляють і Бога. Господь говорить: «Одне в своїй святості Я присягнув, — не повім Я неправди Давидові» (Псал. 89:36). А Христос каже Своїм слухачам: «Хай же буде ваше слово “так” — так, “ні” — ні, а що більше цього, — те від лукавого» (Матв. 5:37). Ісус використав тут один із фразеологізмів, що існували на Сході.

Жовтень
27
середа

НЕЧЕСНІ ШЛЯХИ — КРИВІ ШЛЯХИ

Хто ходить невинний, той буде спасений, а криводорогий впаде на одній із доріг (Прип. 28:18).

Багатий ірландський банкір із Тіперарі вдався до спекулятивних і свідомо приречених на крах банківських операцій. Він спекулював на американських, італійських та іспанських залізничних акціях і зазнав масштабних збитків. Тоді він почав випускати фальшиві векселі на сотні тисяч фунтів, маючи намір у такий спосіб поліпшити своє матеріальне становище. Незабаром його хитрі, нечесні дії викрили. І тоді він уночі увійшов до свого кабінету, узяв пляшечку із синильною кислотою, вийшов на вулицю, випив отруту й помер.

Коли звістка про його смерть стала відома вкладникам, яке неймовірне видовище постало перед очима людей на вулицях Торльса й Тіперарі! Літні чоловіки й жінки, голосно плачучи, скаржилися на втрату свого майна, удови гучно в розпачі голосили: «Невже ж ми тепер стали назавжди жебраками?!» Заможний

лорд і банкір пустив на вітер усі банківські вклади до останньої копійки, і це призвело до цілковитого зубожіння вкладників. В одному зі своїх передсмертних листів на ім'я брата він писав: «Жахливо бачити й відчувати, до якої ганьби я дійшов, спускаючись поступово в прірву. Я — причина зубожіння, відчаю й жаху тисяч людей. Яке гнітюче усвідомлення цього! Я готовий до будь-якого покарання, але бачити їхні страждання не в змозі. Я не можу чути їхніх стогонів і прокльонів. Смерть — це найкращий для мене вихід. Якби в мене вистачило духу вчасно протидіяти першій спусці вдатися до спекуляції, я б залишився чесним і правдивим. Тепер я гіркими сльозами оплакую своє падіння» (С. Смайлс).

Тим, хто йде нечесним шляхом, кінець один — ганьба, страждання, загибель. Чому не жити чесно й спокійно? Навіщо всі ці облудні шляхи, нечестиві плани? Навіщо жадати збагачення в будь-який злочинний спосіб: жорстокі махінації, грабіж, усування конкурентів? Чи може хтось пояснити, чому люди люблять зло, а не добро? Ніхто! Це таємниця беззаконня.

Господь сказав апостолам: «Вам дано пізнати таємниці Божого Царства» — таємниці щасливого, святого й вічного життя. «Життя та смерть дав я перед вами, — сказав Мойсей на прощання Ізраїлю, — благословення та прокляття. І ти вибери життя, щоб жив ти та насіння твоє, щоб любити Господа, Бога свого, щоб слухатися голосу Його та щоб линути до Нього, бо ж Він життя твоє, і довгота днів твоїх» (П. Зак. 30:19, 20).

Жовтень
28
четвер

ЧЕСНИЙ ШЛЮБ

І бачив Бог землю, — і ось зіпсулась вона, кожне-бо тіло зіпсуло дорогу свою на землі (Бут. 6:12).

«Нехай буде в усіх чесний (гр. *τίμιος*) шлюб», — говорить апостол (Євр. 13:4, переклад І. Огієнка). Грецьке слово *τίμιος* має такі значення: «шанований, поважний, дорогоцінний, почесний, дорогий». І в сучасному українському перекладі цей текст звучить так: «Шлюб у всіх нехай буде у великій пошані». Отже, апостол радить з пошаною ставитися до інституту шлюбу, і чесність у цьому най-

священнішому союзі (після союзу з Богом) має велике значення. Інакше як можна говорити про повагу до шлюбу, якщо виявляти нечесність у ньому: мати позашлюбні стосунки, зраджувати, порушуючи обіцянку вірності?

Той факт, що шлюб у країнах, де більшість населення сповідує християнство, останнім часом перестав бути священним союзом, ні для кого не є дивним. Дивує те, що таке сприйняття шлюбу людей цілком влаштовує. Згідно зі статистичними даними, загалом в Україні протягом 2019 року було зареєстровано 237 858 шлюбів і 38 472 розлучення. Основні причини розлучень: алкогольна залежність, зрада, несумісність характерів, невдоволення в інтимному житті, важкі житлові умови, небажання мати дітей, безпліддя, невиліковна хвороба, позбавлення волі одного з подружжя тощо.

Згідно зі Словом нашого Господа, причиною розлучення може бути лише зрада, перелюб. Жодна з інших причин не може бути підставою розірвання шлюбу, оскільки в такому разі розлучення — це беззаконня. Легковажне, безвідповідальне, злочинне ставлення до шлюбу сьогодні свідчить про те, що сучасна цивілізація досягла такої аморальності, яка була за часів Ноя, а також у Содомі й Гоморрі, а це, згідно зі словами Христа, є ознакою кінця світу.

У цьому надзвичайно важливому питанні — питанні шлюбу та сім'ї — Церква Христа повинна бути на висоті евангельських принципів: вірності, чесності, чистоти.

Жовтень
29
П'ЯТНИЦЯ

ГІДНІ ДОМОУПРАВИТЕЛІ

Бо треба, щоб єпископ — як Божий управитель — був бездоганний (Тита 1:7).

Розкриваючи питання про пасторське служіння, апостол Павло писав: «Якщо хто бажає єпископства, той бажає доброї справи» (1 Тим. 3:1). Однак чи відповідає такий охочий тим вимогам, які апостол перелічує, даючи характеристику, яким повинен бути Божий служитель?

Серед зазначених рис характеру, якими має володіти служитель (єпископ, диякон, його дружина), апостол вживає слова

σεμνός (*семнос*) і *σεμνότητος* (*семнотетос*), які в перекладі І. Огієнка передані словами «чесний», «благочестя» (див. 1 Тим. 3:4, 8). У сучасному перекладі вжиті слова «повага, поважний».

Ні в кого не викликає сумніву, що поважна людина неодмінно чесна. І як можна уявити собі, щоб служитель Божий був нечесною людиною? Як можна вірити обіцянкам такої людини, довіряти в служінні? Як може така людина будувати бездоганні стосунки із членами громади? І чи може служіння такої людини бути благословенням для Божого народу? Більш ніж сумнівно. Хоч у житті траплялися випадки, коли навіть в апостольський період у церкві з'являлися служителі, які «називають себе апостолами, але ними не є, і виявив їхню неправдомовність» (Об'явл. 2:2). «Вони — лжеапостоли, робітники лукаві, що видають себе за апостолів Христа» (2 Кор. 11:13).

Господь схвалив ставлення служителів і пересічних членів Церкви апостольського періоду до того, що вони не могли «терпіти злих» (Об'явл. 2:2). Це означає, що зі злом у Церкві необхідно боротися, не бути легковажним і байдужим до того, що вороги справи Божої руйнують віру в людях, поширюючи очевидну оману й різноманітні байки всупереч Божому Слову.

А в наше століття фантастичних можливостей поширення неправди — гостра проблема. У зв'язку з цим на служителів покладена особлива відповідальність перед Господом, і вони повинні виконувати свої обов'язки чесно, гідно й бездоганно.

Безперечно, ті, хто стоїть разом із Христом на горі Сіон, — ці особливі Христові лицарі, які трудяться в останні дні життя на Землі, — «непорочні» перед престолом Божим, і в їхніх устах немає лукавства (див. Об'явл. 14:1, 5).

Жовтень
30
субота

ХОДИТИ ЗА СВОЇМИ ДУМКАМИ?

Отож, коли ви з Христом воскресли, то шукайте горішнього — того, де Христос сидить праворуч Бога. Думайте про горішнє, — не про земне (Колос. 3:1, 2).

У Посланні до филип'ян апостол Павло порушує дуже важливе питання: на чому повинні бути зосереджені наші думки? У Посланні до римлян він говорить: «Адже тілесні задуми — то смерть, а задуми Духа — то життя і мир» (Римл. 8:6).

Думки свідчать про те, якою є людина: праведною або нечесливою. Якщо думки людини суперечать принципам Божого Закону, то вона — беззаконна, нечеслива; якщо ж її думки перебувають у гармонії із Законом Божим, то вона — праведна, духовна. Людина живе згідно зі своїми помислами. Господь сказав про Ізраїль: «Але Мій народ не послухався був Мого голосу, не згодився зо мною Ізраїль, — і Я їх пустив ради впертості їхнього серця, — нехай вони йдуть за своїми порадами!» (Псал. 81:12, 13).

Ізраїльтяни свідомо хотіли жити за своїми поняттями, помислами. Господь послав їм звістку через пророка Єремію: «А тепер скажи до юдея й до мешканців Єрусалиму, говорячи: Так говорить Господь: Ось готую лихе проти вас, і задумую задум на вас, — верніться ж ви кожен з дороги своєї, і поліпшіть дороги свої й свої вчинки! Та вони відказали: “Пропало! бо ми будем ходити за своїми думками, і кожен робитиме згідно з упертістю серця свого”» (Єрем. 18:11, 12).

Необхідно збагнути, чому Господь готував їм зло. Як зрозуміти: Бог любові — і зло? Єремія пояснює це словами Господа: «Послухай ти, земле: Ось Я веду на цей народ лихе, плід їхніх думок, бо до слів Моїх не прислухались вони, а Законом моїм погордили!» (Єрем. 6:19). Ось чим закінчується життя за власними задумами — загибеллю. Історія Ізраїлю, викладена в Біблії, підтверджує цю закономірність: «Тілесні задуми — то смерть».

Про що ж конкретно повинні думати християни? Прочитаймо в Посланні до филип'ян: «Наостанку, брати: те, що істинне, що чесне, що справедливе, що чисте, що любе, що гідне хвали, — коли яка чеснота або коли яка похвала, — про це роздумуйте» (Филп. 4:8).

Ось що означає «задуми Духа — життя та мир». І як не пригадати слова пророка: «А шляхетний міркує шляхетне, і стоїть при шляхетному» (Ісаї 32:8)?!

ЧЕСНИЙ ВОЖДЬ СПАСІННЯ

Ось Божа оселя з людьми; і Він поселиться з ними, і вони будуть Його народом, і сам Бог буде з ними — їхній Бог (Об'явл. 21:3).

Наближається довгоочікуваний день визволення від деспотичної влади Люцифера — князя цього світу. Цей день — найрадісніший і найурочистіший у Всесвіті — день перемоги добра над злом, коли «Царство світу стало царством нашого Господа та Його Христа, і царюватиме на віки віків!» (Об'явл. 11:15). Заколот буде придушено раз і назавжди, «не постане двічі насильство» (Наума 1:9).

Скільки ж наклепів, звинувачень, брудних випадів на адресу Бога пролунало від Його ворогів за цей багатовіковий період боротьби із зятятими претендентами на правління безмежним Небесним Царством. Люцифер, який очолив цей бунт, і його одноподумці мріяли влаштувати на Землі своє царство як зразок незрівнянного світоустрою, досконалішого за Царство Бога та Його Сина. Така можливість їм була надана. Вони влаштували таке царство, що мешканці безгрішних планет (не кажучи про спасених жителів нашої планети, які пережили жахи цієї узурпації) ніколи цього не забудуть, і щоразу при одній лише згадці про це царство антихриста здригатимуться, як від страшного сну.

Ні, на новій землі не буде більше такого абсурду, як це було на грішній землі, коли невігласа називали поважним, а про підступного говорили, що він чесний (див. Ісаї 32:5). Там не буде ані скривдженого, ані кривдника. Там не буде таких Люциферових цінностей, як гордовитість, нарікання, жадоба до наживи, лінь, помста, жага увічнити своє ім'я, злодійство, нечесність. Майбутнє правління в пробитих руках — надійне, непохитне, вічне. Ім'я майбутнього Царя — чудовий Порадник, Бог сильний, Отець вічності, Князь миру, чесний Вождь спасіння. Він нікого й ніколи не обманював, не підводив, не позбавляв надії. Він прекрасний у Своїй надзвичайній величі й дивовижний у Своїй приголомшливій славі! Вічно поклоняться Йому, Синові Божому, Господу нашому Ісусу Христу — невимовне щастя та благо!

Часи мороку, сліз, страждань, хвороб і смерті зникнуть навіки!
Яка радість: Бог є любов!

ЛИСТОПАД

ПОБЛАЖЛИВІСТЬ

*«Величність її [людини] – перейти над провиною»
(Прип. 19:11).*

ПОБЛАЖЛИВІСТЬ: КОЛИ ЇЇ НЕМАЄ...

Величність її [людини] — перейти над провинною (Прип. 19:11).

Поблажливість — терпимість, невимогливість, лагідне ставлення до когось, поступливість, милість. Поблажливий — той, хто виражає м'якість, терпимість, доброзичливість, лояльно ставиться до недоліків інших, невимогливий. Зглянутися — ушанувати своєю увагою, підтримкою, присутністю, опустившись до рівня когось чи чогось, прихильно ставитися до когось, виявляти чуйність, доброту, співчуття, поблажливість.

Таке визначення слів «поблажливий», «поблажливість». Указана якість — одне з незліченних проявів любові. Безмежна Божою любов'ю виявляє лагідність, невимогливість, терпимість, поступливість, беручи до уваги вік, можливості, обставини, становище людини тощо.

Класичний приклад відсутності поблажливості наводить Клавдій Еліан. Один хлопчик на очах у присутніх у храмі підняв золотий листок, що відпав від вінка грецької богині Артеміди. Хлопчика за це судили. Судді, які вирішували його долю, застосували такий спосіб визначення його вини: перед малюком поклали на вибір іграшки, кістки й підібраний золотий листок. Хлопчик потягнувся до блискучого листочка й узяв його. Судді винесли йому смертний вирок як храмовому злодієві. Вони не зглянулися над ним, не взяли до уваги його вік і призначили кару як тому, хто скоїв свідомий злочин.

Ще один приклад наводить Еліан: афінські судді засудили до смерті якогось Атарбу за те, що той убив священного горобця Асклепія, вони не взяли до уваги того, що ця людина страждала від недоумства й не усвідомлювала скоєного.

Справжньому християнинові властива поблажливість. У Біблії сказано: «Розум людини припинює гнів її, а величність її — перейти над провинною» (Прип. 19:11).

БУНТІВНИЙ ДУХ КАЇНА

І зглянувся Господь на Авеля й на його жертву, а на Каїна й на його жертву не зглянувся. І сильно розгнівався Каїн, і обличчя його похилилось (Бут. 4:4, 5).

Господь виявляв дивовижну поблажливість до грішників від самого початку. З'явився первісток у наших прабатьків Адама та Єви — Каїн. Ми не маємо жодного уявлення, як виховували батьки його й Авеля. Нам незрозуміло, чому в Каїна з'явилися такі бунтівні думки, такі ниці риси характеру, такі нечестиві погляди. Про цей його сумний стан ми дізнаємося завдяки одкровенню Духа пророцтва: «Каїн же плекав бунтівні почуття й нарікав на Бога за прокляття, проголошене над Землею та людством через гріх Адама. Він дозволяв своїм думкам зосереджуватися на тому, що призвело сатану до падіння, — підігрівав у собі бажання самозвеличення та ставив під сумнів Божественну справедливість і авторитет» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 71).

Як у душі Каїна зародилися такі недобрі почуття й дозріли такі погані плоди в його житті? Адже це були перші жителі на Землі. Життя тільки починалося, у природі людини й у навколишньому світі все було так велично. Невинність Божого творіння не зникла вмить, хоч і була частково позбавлена благословення Творця. Бунтівний дух у серці Каїна зростав з року в рік і зрештою проявився у відкритому непослухові: Каїн знехтував Божою постановою щодо кровної жертви й, на відміну від Авеля, приніс безкровну жертву. Господь прийняв жертву Авеля, пославши з неба вогонь на неї, а жертву Каїна відкинув. Господь не міг явити Свого благовоління до духу заколоту й непослуху!

Себелюбство Каїна було уражене, він зненавидів Авеля й зважився на жакливий вчинок — убити рідного брата. Усе це бачив Господь, і Йому було боляче й шкода Каїна. «Незважаючи на зневажливе ставлення Каїна до Божественного повеління, Бог не залишив його напризволяще, але виявив бажання поговорити з ним, щоб умудрити людину, яка виявилася такою нерозважливою» (С. 74). Усі зусилля, докладені Господом у Його незбагненній поблажливості до майбутнього братовбивці, щоб

утримати Каїна від злочину, були зі зневагою відкинуті. Невідомо, що говорив Каїн Господу, коли Він явився йому й попереджав про наслідки гріховних думок, закликаючи боротися з ними. Після цього Господь знову з'явився йому та з гіркотою розмовляв з ним.

Яка велика любов Бога до Своїх грішних дітей!

Листопад
3
середа

БОЖА ПОБЛАЖЛИВІСТЬ ДО АВРААМА

Усе, це сталося з ними як прообраз, і записано як пересторога для нас, для яких настав кінець віків (1 Кор. 10:11).

Читаючи про життя Авраама й аналізуючи його, ми не можемо не захоплюватися дивовижною поблажливістю, яку виявляв Господь до Авраама — до його помилок і слабкостей. Залишивши за наказом Божим Ур Халдейський, Авраам жив на ханаанській землі, старанно споруджуючи жертовники й приносячи на них жертви Господу. Однак там настав голод, й Авраам вирішив пережити цей складний час у Єгипті. Чи з волі Божої він тимчасово переселився? Біблія замовчує цей факт. Адже якщо Авраам вчинив так, не отримавши Божого схвалення, то це свавілля не могло не засмутити Бога. Наслідки свого свавілля Авраам відчув на власному досвіді: його охопив панічний страх за своє життя в цій безбожній язичницькій країні, і він наказав Саррі, щоб та не говорила повної правди, а обманула вельмож двору фараона, сказавши, що є не дружиною Авраама, а сестрою.

Унаслідок цього Сарру забрали до гарему фараона... «І він для Авраама добро вчинив через неї» (Бут. 12:16). Це здається дивним. Виникають запитання: на що розраховував Авраам? А якби Сарра стала дружиною фараона?..

Господові довелося втрутитися й зупинити подальший шлях Свого слуги: якась небесна кара спіткала фараона й увесь його дім. Фараон, дізнавшись, що Авраам і Сарра — чоловік і дружина, закликав Авраама й з обуренням запитав: «Що ж то мені ти вчинив?»

Чому не сказав мені, що вона — твоя жінка?.. Ось жінка твоя, — візьми та й іди!» (Бут. 12:18, 19).

Звичайно, Авраам глибоко пережив цей факт своєї малодушності й невір'я. А найголовніше — Господь продовжував спілкуватися з ним. У Своїй найбільшій поблажливості Бог не нагадував жодним словом Авраамові про його поганий учинок. Господь із розумінням ставився до його недосконалості як у пізнанні Його, так і в моральному сенсі. Він виявив терпимість та поблажливість і взяв на Себе немочі й вади Авраама. Так, Авраам, на жаль, не виявив перед язичниками чесності, непохитності й вірності Божим принципам. Однак Господь не залишив патріарха — така Його безмежна любов, і один з її проявів — поблажливість.

Листопад

4

четвер

«ТУТ СКАЗАНО!»

Людина нікчемна, чоловік злочинний, він ходить з лукавими устами... в його серці лукавство виорює зло кожночасно, сварки розсіває (Прип. 6:12, 14).

Поблажливість Господа до нас, грішників, повинна бути для нас прикладом ставлення до людей, щоб і ми виявляли до них такий самий дух. Навколо нас так багато людей, до яких ми повинні обов'язково виявляти поблажливість, зважаючи на їхній вік, відмінність культур і поглядів, різні тяжкі захворювання тощо. На жаль, у житті трапляється інакше.

Ось історичний приклад. Після відкриття Колумбом Америки до цих країв ринули європейці, переконані, що вони носії високої культури, авангард сучасної цивілізації. Яка мета була в цих людей? Чого вони прагнули, дізнавшись, що на континенті живуть діти природи, які сприйняли європейців як богів, що зійшли з небес? Європейці ждали лише одного — золота.

Невеликий загін іспанців на чолі з Франсиско Пісарро з'явився на території держави інків. Пісарро запросив для знайомства короля Інку Атавальпу, який прибув у домовлене місце з нечуваною для іспанців пишністю. Європейці-християни прагнули гідно показати себе як представники вищої цивілізації порівняно

із цими напівдикунами. Проте Пісарро думав лише про золото. Щоб почати грабувати цих аборигенів, необхідно було знайти причину: перед Атавальпою була розіграна одна з найогидніших драм в історії.

Священник, який супроводжував загін іспанців, пройшов уперед й іспанською мовою почав говорити Атавальпі про створення світу, гріхопадіння, страждання Христа, про Папу. І потім зажадав, щоб Інка прийняв християнську віру, підкорився Папі й королю іспанському, інакше його спіткають страшні покарання. Що міг зрозуміти Атавальпа в складних доктринах християнської релігії, висловлених незнайомою мовою? Проте священник був невблаганний. Постійно вдаряючи по часослову, він вигукував: «Тут сказано! Тут сказано!» Інка спокійно взяв часослов, приклав його до вуха і, сказавши: «Мовчить, нічого мені не говорить», — байдуже кинув книгу на землю. «Ох, клятий поганин! — закричав священник. — Ось як ти зневажаєш Слово Боже! До зброї! Помститься за образу святині!» Пісарро подав знак, і воїни за декілька хвилин порубали мечами охоронців Інки. (Далі буде).

Листопад
5
п'ятниця

СВІТЛО, ЯКЕ Є ТЕМРЯВОЮ

Серце безбожних жорстоке (Прип. 12:10).

За воротами стріляли гармати, спалах вогню та страшний гуркіт викликали почуття страху й розгубленості серед воїнів Інки. Вони кинулися втікати, але кровожерливі іспанці, осідлавши коней, переслідували цих нещасних утікачів і рубали їх, доки не почало вечоріти.

Інка Атавальпа з невимовним жахом дивився на все, що відбувалося, тремтів і не знав, що робити, що сказати. Однак, побачивши, з якою жадібністю риються ці іноземці в награбованому золоті, запропонував: якщо вони його відпустять, він накаже своїм людям принести золота повну кімнату, у якій він перебував, наскільки рукою він може дістати заввишки, — жовтий метал для нього не мав великої цінності. Іспанці неймовірно зраділи, почувши таку пропозицію. Пісарро провів на зазначеній Інкою висоті

вздовж усіх чотирьох стін кімнати чорну риску й дав слово випустити Інку на волю, якщо той виконає свою обіцянку.

Індіанці могли здолати іспанців, але вони любили свого короля й не бажали дратувати грізних ворогів. Вони негайно почали зносити золото й наповнювати кімнату. Коли вона була заповнена золотими виробами до чорної риски й Інка очікував, що його звільнять, його оголосили, що про свободу годі й думати.

Щоб позбутися Інки, Пісарро вирішив влаштувати над ним суд, бажаючи надати законного вигляду цьому злочину. І все закінчилося тим, що нещасного Атавальпу як ідоловірця, багатоженця, заколотника проти іспанського короля, викрадача престолу присудили до спалення живцем на вогнищі. Усі присутні, зокрема й священник, підписали вирок, який мав бути негайно виконаний. Дізнавшись про це, Інка благав про помилування, але Пісарро наказав негайно стратити його. На шляху до місця страти священник підійшов до Атавальпи й почав переконувати його прийняти християнську віру, обіцяючи, що страта буде пом'якшена. Надія на життя спонукала бідного чоловіка хреститися, і за кілька хвилин до спалення його задушили.

Де ж християнська поблажливість до цих нещасних аборигенів у наведеній історії? Ось воно — блюзнірство! Ось вони — глибини сатанинські! Ось вони — агенти диявола, що носять ім'я Христа, ганьблячи й знеславлюючи Його! Воістину, «коли світло, що в тобі, є темрявою, то яка ж велика тоді темрява!» (Матв. 6:23).

Листопад

субота

«КУДИ ВИ ІЗ СОБАКОЮ?»

Тримайтеся між собою однієї думки, не будьте розумілими, наслідуйте лагідних (Римл. 12:16).

У ЗМІ за 2018 рік з'являлося чимало повідомлень про грубе, жорстоке ставлення кондукторів громадського транспорту, а також водіїв до людей з інвалідністю, зокрема до незрячих громадян. Ці люди, позбавлені з різних причин дару зору й змушені для пересування користуватися допомогою собак-поводирів, повинні викликати в громадян глибоке співчуття й готовність надати

їм необхідну допомогу. Можна тільки здогадуватися про ті незручності, які відчують незрячі люди (принаймні деякі з них), усвідомлюючи свою залежність від інших. Тому болісно читати повідомлення про факти грубого поводження з такими людьми працівників громадського транспорту, позбавлених почуття поблажливості до нещастя своїх ближніх.

24-річна незряча Анастасія Блінова збиралася поїхати на автобусі зі свого хутора до Краснодару. Поводирем її був лабрадор Дарлі. Рейсовий автобус під'їхав до зупинки, де чекала Анастасія. «Я стояла на трасі сама, — розповідала вона. — Підходжу до автобуса, а водій мене відразу зупиняє: “Дівчино, ви куди із собакою?” Увійти до салону він мені заборонив: “Без клітки собак перевозити не можна”. Та як Дарлі може бути в клітці, якщо він повинен вести мене?»

Випадок з Анастасією не поодинокий. 2018 року шістьох водіїв громадського транспорту в Краснодарі звільнили за неприпустимому поведінку щодо пасажирів. Ще 147 водіїв притягнули до дисциплінарної відповідальності. Схожі випадки відмови незрячим із собаками-поводирями в проїзді в автобусах відбувалися й в інших містах. А в Єкатеринбурзі кондукторка вигнала з автобуса на лютий 30-градусний мороз дев'ятирічну дівчинку, яка загубила проїзний квиток.

Таке ставлення до незрячих, до дітей — тих, до кого ми повинні бути поблажливими, — це просто злочин. У Біблії сказано: «Проклятий, хто робить блудячим сліпого в дорозі!» (П. Зак. 27:18).

Листопад

7
неділя

РОЗУМНІ ДІТИ

Приложіть свої серця до всіх тих слів, які я сьогодні чинив свідками проти вас, що ви накажете їх своїм синам, щоб додержували виконувати всі слова цього Закону (П. Зак. 32:46).

Поблажливість до дітей потрібно мати всім, особливо батькам. Ми живемо в час дивовижних можливостей завдяки ініціо-ваному Господом розвитку науки й техніки. На жаль, ці унікальні

можливості, подаровані нам згори для святої мети, використовують люди, спонукувані злими силами, для згубних цілей. Діти народжуються в цей світ неймовірно немічними й цілком залежними від батьків, на котрих Бог поклав нелегкий обов'язок виростити їх і сформувати їхні характери за образом і подобою Божою — такий задум Творця від початку. Виконати свій обов'язок без допомоги Господа батьки не можуть. До того ж ми живемо в такий час, коли діти схильні до атак злих сил через сучасні засоби зв'язку й масової інформації, які формують у дітях свій образ усупереч Божому. Батькам доводиться відчайдушно протистояти цьому антихристиянському впливу, який, мов сильний ураган, накрив їхніх дітей. З ранніх років у дітей формуються погляди, які часом приголомшують батьків.

«Привела сина Дмитрика до садочка. У роздягальні підходить до мене дівчинка Настя й каже: “А Дмитрик мій наречений, і в нас скоро весілля”. Я починаю потроху відходити від новини, що скоро стану свекрухою. І тут чую: “А жити ми будемо у вас”. Такого я не очікувала, тож вирішила своїй “невістці” підіграти. Запитую: “А мама твоя не проти?” І тут чотирирічна дівчинка мені відповідає: “Ні. Ви знаєте, як важко зараз знайти чоловіка з квартирою”. Ось які розумні діти...»

Вихователь у дитячому садку розповідає: «Розмовляю зі своїми чотирирічними вихованцями:

- Артеме! Коли виростеш, ким ти станеш?
 - Президентом і мільйонером!
 - А ти, Катрися, коли виростеш, ким станеш?
 - А я буду багатого дружиною Артема, — відповіла дівчинка».
- І таких випадків безліч.

Скільки ж батькам потрібно сил і праці, щоб уберегти дітей від такого непомірного дорослішання! А скільки потрібно мати поблажливості, такту, мудрості й любові у їхньому вихованні!

Хай допоможе їм Господь!

А ви, батьки, не дратуйте своїх дітей, а виховуйте їх у послусі та вченні Господа (Ефес. 6:4).

Діти — безцінний дар Божий, даний батькам. Виховання дітей, формування їхнього характеру — надзвичайно складна наука. Тут батьки повинні тісно співпрацювати з Богом, щоб досягти поставленої Ним мети — не тимчасової, а вічної! Батьки самі повинні постійно навчатися від Господа й отримані згори настанови та необхідні якості характеру передавати дітям. Кожна помилка батьків може обернутися не просто небажаними наслідками, а не-поправним горем.

Письменник Ф. Абрамов наводить один сумний факт. Знайома письменника розповіла йому про свій біль: «Усі дівчата в мене як дівчата: одна краща за іншу, на батька схожі, усі заміжні, лише Олечці, старшій, Бог щастя не дав. Усе життя по лікарнях їздить. Батько хвалою нашкодив... Після війни поїхали на покіс сіно скиртувати. Олечці лише дванадцять років було — яка з неї робітниця? Але вона у нас, незважаючи на юний вік, працювала, як доросла. А якщо ще батько похвалить: “Ну й Ольга в мене, оце дівка!” — то Ольга навіть тоді, коли ми відпочивали, з граблями бігала. Ось покіс закінчився. А донька з дванадцяти років по лікарнях їздить... Батько, батько нашкодив...»

Підбадьорювати дитину, підтримувати в її успіхах — важливий і невід’ємний педагогічний прийом в арсеналі батьківських методів виховання. Однак хвалити й захоплюватися дітьми потрібно мудро, щоб не посіяти в душах дітей отруйне насіння марнославства й самолюбства. Виховання дітей — це велика праця, і кожна дитина — це невідома країна, увійти до якої Небо довіряє батькам, які повинні виявляти океан любові, терпіння, самозречення й по-блажливості. Господь не стоїть осторонь проблем виховання дітей. Добре виховані діти — це Його діти. Тому Він з радістю готовий допомогти батькам у їхній праці, щоб їхні діти стали громадянами Небесного Царства. Ось чому Ісус сказав: «Облиште дітей і не забороняйте їм приходити до Мене» (Матв. 19:14).

«ДЯДЕЧКУ, НЕ ГНІВАЙТЕСЯ...»

Хто приймає таку дитину в Моє Ім'я, той Мене приймає (Матв. 18:5).

Виникає в душі радісне відчуття, коли читаєш розповіді про ставлення імператора Миколи I до дітей.

У великий піст імператор Микола Павлович їхав самотньо на санях Невським проспектом. Їхав тихо, тому що снігу було мало, а води (й особливо багнуки) — багато, вона стояла калюжами, незважаючи на те, що безліч людей з мітлами й лопатами розчищали вулицю. Цар зауважив, що всі, хто йшов йому назустріч, знімали капелюхи, вітаючи його. «Чи не забризкало мене брудом?» — запитав він свого візничого. Візничий обернувся й побачив, що за царські сани причепилася дівчинка років десяти, у зношеному старенькому одязі, мокра й брудна. Візничий, усміхаючись, сказав про це імператорові. Коли Микола Павлович повернувся до дівчинки, вона, анітрохи не злякавшись, сказала: «Дядечку, не гнівайтесь... Хочу додому швидше... Бачите, скільки калюж, а я повністю промокла».

Імператор наказав зупинитися, посадив дівчинку поруч із собою й сказав: «Якщо я дядечко, то потрібно й тітоньку тобі показати. До Зимового палацу!» — звелів він візникові. У палаці цар привів дівчинку до імператриці Олександри Федорівни, сказавши: «Ось тобі племінниця». Цариця ласкаво прийняла дівчинку і, дізнавшись, що вона сирота, поселила її в Будинок працьовитості й поклала на її ім'я в опікунську раду 600 карбованців асигнаціями на придане (І. Судникова).

Якщо про вчинок імператора міркувати поверхово, то неминуче спадає на думку: невже в імператора мало державних справ, що він опікується прилаштуванням сироти? Є ж благодійні товариства, нехай вони й дбають про нещасних сиріт. Та Микола I учинив інакше: він узяв особисту участь у подальшій долі сироти. Імператор не прогнав дівчинку геть, не відвернувся від неї, але брудну, мокру, тремтячу від холоду посадив поруч із собою на царське місце. Він учинив так, як сказав Господь: «Те, що зробили одному з Моїх найменших братів, ви зробили Мені» (Матв. 25:40).

Імператор виявив справжню поблажливість.

Стережіться, щоб ви не погордували жодним з цих малих, бо кажу вам, що їхні ангели на небі повсякчас бачать обличчя Мого Небесного Отця (Матв. 18:10).

Ще один випадок із життя імператора Миколи I, який свідчить про його поблажливе та співчутливе ставлення до дітей.

Одного разу Микола Павлович повертався до Зимового палацу Катерининським каналом. Був морозний, тихий і світлий вечір. Біля Кам'яного моста цар помітив хлопчика, який стояв і гірко плакав. Імператор звелів візникові зупинитися, покликав хлопчину й запитав, чому той плаче. Хлопчик пояснив, що господар шевської майстерні послав його за пивом, а він послизнувся, упав і розбив пляшку, а тепер боїться покарання, оскільки господар поводить ся з майстрами жорстоко й стягує гроші за будь-яку дрібницю. Цареві стало шкода хлопця. «Де живе твій господар?» — запитав він. «Тут, на каналі», — відповів хлопчик. — «Сідай у сани». Хлопчик сів, і вони під'їхали до майстерні. Імператор увійшов усередину й відрекомендувався. «Та ні, — відповів господар, — який ви імператор?! До мене імператор не прийде. Мабуть, ви генерал». Цар усміхнувся й сказав: «Цього хлопчика не чіпай, зараз приїде за ним флігель-ад'ютант і відвезе його до мене». І за годину приїхав флігель-ад'ютант, забрав хлопчика й наступного дня перевіз його до кадетського корпусу (І. Судникова).

У Своїй відомій притчі про милосердного самарянина Господь змалював образ священника й левита, які пройшли повз лежачого на дорозі, побитого, нещасного чоловіка, не приділивши йому жодної уваги. Це образ бездушних, черствих і самовдоволених людей, служіння яких зобов'язує їх бути небайдужими й допомагати постраждалим людям. Однак імператор Микола Павлович, помітивши заплаканого хлопчика, не проїхав повз, зупинився, з'ясував ситуацію й допоміг йому влаштуватися в житті.

Цей вчинок царя нагадує нам вчинок Царя Небесного, Котрий не пройшов повз біди всього людства, знівеченого, приниженого гріхом. У Своїй безмежній поблажливості до нас Він залишив небесний трон і прийшов на Землю, щоб звільнити нас від влади

жорстокого господаря й покласти край його деспотичному свавіллю, — це він «народи постійним ударом у лютої бив, що в гніві гнобив був людей переслідуванням безупинним» (Ісаї 14:6).

Листопад

четвер

ПРОБЛЕМА З ІСААКІЇВСЬКИМ СОБОРОМ

Нагадуй їм... щоб нікого не зневажали, не були сварливі, а тихі, виявляючи повну лагідність до всіх людей (Тита 3:1,2).

Виявляти поблажливість до людей необхідно постійно й у різних ситуаціях. Ось, наприклад, такий випадок. Одного разу актор О. Севастьянов вийшов на прогулянку. Ішов він, як завжди, повільною ходою, постукуючи розкішною тростиною об асфальт. І ось бачить, що біля Ісаакіївського собору стоїть дівчина, вочевидь, нетутешня, і зацікавлено розглядає собор. Побачивши Севастьянова, який саме проходив повз, дівчина запитала: «Перепрошую, ви не скажете, що це за будівля?» «Це Нотр-Дам де Парі!» — упевнено відповів артист. «Як? Адже він у Парижі?» — здивувалася дівчина. «Він тепер тут, — так само впевнено відповів Севастьянов. — Для культурного обміну». І пішов геть своєю мірною ходою, залишивши дівчину спантеличеною (В. Артемов).

Звісно, цей випадок можна сприймати як жарг. Проте насправді все це здається демонстрацією переваги над неосвіченістю дівчини, яка приїхала, можливо, з периферії. І хоч артисти — народ, якому притаманний комічний дух, проте ситуація біля Ісаакіївського собору вимагала від Севастьянова прояву поблажливості до провінціалки, і він, перервавши на кілька хвилин свій моціон, міг би привітно все пояснити дівчині. А так це здається бундючністю, і «пояснення» звучить як знущання з простодушності й наївності дівчини.

Нам, християнам, слід бути уважними й не проявляти такого духу до людей, які звертаються до нас із запитаннями духовного змісту, у яких вони, можливо, некомпетентні. Тим, хто знає Господа, не слід демонструвати свою вищість, а проявляти поблаж-

лівість до необізнаності людей і, як радить апостол, з лагідністю наставляти противників, чи не дасть їм Бог покаяння, щоб пізнали істину, і при цьому бути привітними, здатними навчати, терпеливими (див. 2 Тим. 2:24, 25).

Господу притаманні лагідність, привітність, поблажливість, як і Його істинним послідовникам.

Листопад
12
п'ятниця

«ДЛЯ ВСІХ Я СТАВ УСІМ...»

Ми, сильні, повинні носити немочі слабких і не догоджати собі (Римл. 15:1).

Коли відомий письменник, режисер і актор В. Шукшин прийшов вступати до Всеросійського державного інституту кінематографії, він вважав, що люди збираються, домовляються й гуртом роблять кіно. Та виявилось, що є головна людина, яку всі слухають, — режисер. Тоді Шукшин обрав для вступу режисерський факультет. На іспиті знаменитий режисер М. Ромм попросив його: «Розкажіть про П'єра Безухова». «Я “Війну і мир” не читав, — щиро відповів Шукшин. — Товста книжка, часу не було». «То ви товстих книг ніколи не читали?» — здивувався Ромм. «Одну прочитав, — сказав Шукшин. — “Мартін Іден”. Хороша книжка». Ромм обурився: «Як же ви працювали директором школи? Ви ж неосвічена людина! А ще режисером хочете стати!» І тут Шукшин не втримався: «А яка робота в директора школи? Дрова дістань, нарубай, склади, щоб дітлахи не замерзли взимку. Підручники дістань, учителів знайди. А машина одна в селі... Коли там ті книжки товсті читати?» Ромм поставив йому «п'ять» і зарахував до інституту (В. Артемов).

Прочитавши це оповідання, є над чим замислитися. Дивовижну поблажливість проявив М. Ромм до директора сільської школи, який приїхав до Москви з алтайського села підкорювати вершини кіномистецтва. Необхідно усвідомити, як потрібно ставитися до людей, яку поблажливість до них проявляти: до їхніх недоліків у вихованні, до вад їхнього характеру, до поведінки, пов'язаної з різними захворюваннями, до їхньої обмеженості й нездатності розуміти своїх ближніх?

Апостол Павло, якого Ісус закликав нести Добру вістку людству, розумів, що йому доведеться зіткнутися з різними характерами, поглядами, намірами, стосунками. І він, як представник Неба, виявляв до них Божественну поблажливість: «Будучи вільним від усіх, я себе підкорив усім, щоб багатьох придбати. Я був для юдеїв юдеєм, щоб придбати юдеїв... Став я для німеччин, як той німеччиний, щоб німеччиних здобути. Для всіх я став усім, щоб в усякому разі деяких спасти» (1 Кор. 9:19-22).

Листопад
13
субота

«Я КЛИЧУ ДО БОГА»

Тому приймайте одне одного, як і Христос прийняв вас до Божої слави (Римл. 15:7).

У нашому земному житті із чим тільки не доводиться стикатися: і з нерозумінням наших щирих дій, і з недружнім ставленням, і з наклепницькими випадками на нашу адресу, і з ворожими намірами зганьбити нас, — з усім тим, що провіщав Господь Своїм послідовникам. Якщо це походить від наших недобррозичливців, то сприймається не так гостро, оскільки ми перебуваємо в умовах, де панує гріх і де носіям гріха дозволено багато чого. Однак значно важче сприймається, якщо це роблять друзі або члени церкви. Про це говорить Давид, який пережив щось схоже у своєму житті: «Бо ж не ворог злорічить на мене, — це я переніс би, — і не ненависник мій побільшивсь надо мною, я сховався б від нього, — але ти, — чоловік мені рівня, мій приятель близький і знайомий мені, з яким солодко щирі розмови провадимо, і ходимо до Божого дому серед бурхливого натовпу» (Псал. 55:13-15). Як християнин повинен чинити в таких випадках?

Якось М. Горький опинився в маленькому італійському містечку, де ставили його п'єсу. Він прийшов у театр. На його подив, наприкінці вистави під бурхливі оплески на сцену вийшов чоловік, дуже на нього схожий, і почав кланятися. Коли публіка розійшлася, Горький підійшов до свого двійника й відрекомендувався. Той почав благодати не видавати його: «Я безробітний актор, граю авторів. У цьому сезоні тричі зіграв Стріндберга, чоти-

ри рази — Ростана, і — ось бачите — вас...» Горький розсміявся й потиснув двійникові руку (Ю. Борєв).

Звичайно, цей двійник ніякого зла Горькому не заподіяв. І тому письменник поставився до безробітної людини з належною поблажливістю. А як цар Давид вчинив з тим, хто його публічно ображав і принижував? «Я кличу до Бога, — сказав Давид, — і Господь урятує мене: увечері, вранці й опівдні я скаржусь і зідхаю, — і Він вислухає мого голосу!» (Псал. 55:17, 18). З яким жалем і з якою поблажливістю поставився Давид до свого колишнього друга, який став лютим ворогом, — він невпинно звертався в молитві до Бога любові й милості!

У Божих руках — розв'язання всіх наших проблем.

Листопад
14
неділя

НЕНАВМИСНІ ПОМИЛКИ

А прислужники сказали: Ти докоряєш первосвященникові Божому? Павло ж промовив: Не знав я, брати, що це первосвященник, адже написано, що начальника свого народу не лихословитимеш! (Дії 23:4, 5).

Усім нам властиво помилятися: «Всі згрішили й позбавлені Божої слави» (Римл. 3:23). Помилки бувають різні, деякі дуже серйозні. Інших помилок ми припускаємося з необережності, часом ненароком або за збігом обставин, тобто ненавмисно й несвідомо. У таких випадках до «того, хто згрішив», слід виявити максимум поблажливості й допомогти йому, запевнивши: «Усе гаразд, не переймайся!»

Ось так, наприклад, учинила імператриця Катерина, опинившись у схожій ситуації. У театрі на одній з безплатних для всіх верств населення вистав Катерина сиділа у відкритій ложі, яка дещо виступала вгору. Під час гри на сцені на її руку, яка лежала на поручнях у ложі, упав плювок. Імператриця спокійно витерла його хустинкою. Обершталмейстер Л. Наришкін, який сидів позаду неї, вибіг з ложі й кинувся на пошуки винного. Він підняв тривогу на ложах, які були над імператорською. Коли Наришкін повернувся, імператриця запитала: «Про що це ти клопотав, Лєве Олександро-

вичу?» — «Та як же, матінко... Така нечувана зухвалість». — «Послухай, Лево Олександровичу, — сказала Катерина, — якщо це зроблено навмисно, то яке покарання для того, хто всенародно наважився в такий спосіб образити мене, свою імператрицю?.. Якщо ж ненавмисно, а з необережності, як я і вважаю, то винний уже тепер більше постраждав, ніж заслуговує» (І. Судникова).

Господь звелів Ізраїлю розрізняти, як саме скоєні такі тяжкі гріхи, як убивство, — навмисно чи ні? Якщо людина скоїла вбивство «без ворожого наміру», не бажаючи зла потерпілому, то «розсудить громада між убійником та між месником» і повинна врятувати таку людину, відправивши до міста сховища її, щоб вона там перебувала до дня смерті первосвященника, і тоді може повернутися до свого житла (Чис. 35:22–29).

Листопад
15
понеділок

«НЕ ЗАПРОШУЙТЕ ЙОГО БІЛЬШЕ»

Хто ти такий, що судиш чужого раба? Перед своїм паном він або стоїть, або падає. Але він встоїть, адже Бог має силу підтримати його (Римл. 14:4).

П'ятдесят років тому ми збиралися на богослужіння по квартирах, розділившись на групи. Церква складалася наполовину з німців. Ніхто з державних органів влади нас не переслідував і не втручався в наше неофіційне церковне життя. Сто-двісті християн збиралися разом, молилися. Не було ніякої реєстрації, ніяких звітів перед владою. Служителі також періодично влаштовували зустрічі, щоб вирішувати свої нагальні питання: організаційні, доктринальні, матеріальні тощо.

Звісно, не було змоги здійснювати справу Божу офіційно: проводити євангельські кампанії, мати свої видавництва, семінарію або академію, зв'язок із зарубіжними церковними організаціями на чолі з Генеральною Конференцією. Ми були обмежені в реалізації своїх громадянських прав.

Служителі мали неофіційні шоквартальні зустрічі протягом одного-двох днів. На ці зустрічі запрошували молодих, перспективних, активних, ініціативних братів, зі знанням Біблії, щоб вони

здобували досвід і надалі могли звершувати різні служіння. На одну з таких регіональних зустрічей приїхав голова конференції. Після духовних настанов почали розглядати різні питання, і кожен учасник зустрічі міг вільно висловлювати свою думку. Один із братів, уперше запрошений на таку зустріч, часто виступав, дискутував, голос у нього був гучний, різкий. І коли він укотре висловлювався щодо конкретного питання, голова конференції пошепки запитав керівника об'єднання, що сидів поруч із ним: «Звідки цей брат?» Той відповів. І тоді голова сказав: «Не запрошуйте його більше на ці зустрічі». Я був мимовільним свідком цієї розмови. На зустрічі його більше не запрошували...

Озираючись назад, маючи чималий життєвий досвід, мені хочеться сказати: «Будьте поблажливі одне до одного! Майте невибагливий дух».

Листопад
16
вівторок

«Я ПРОПАЩА ЛЮДИНА»

В серці тих, хто зло оре, — омана, а радість у тих, хто дораджує мир (Прип. 12:20).

Розглянемо ще один випадок поблажливого ставлення до ненавмисного вчинку. Один сенатський реєстратор через неуважність порвав разом з іншими непотрібними паперами указ, підписаний імператрицею Катериною. Помітивши свою помилку, він злякався й у розпачі зважився на незвичайний вчинок: він вирушив до Царського Села, де тоді перебувала імператриця, заліз до палацового саду, засів у кущах і, затамувавши подих, чекав появи цариці. Минуло кілька годин тривалого очікування, перш ніж гучний гавкіт двох левреток сповістив нещасного чиновника про наближення Катерини. Реєстратор вийшов зі свого укриття на доріжку й упав на коліна.

— Хто ти такий? — запитала його імператриця.

— Я пропаша людина, царице, — відповів він. — Лише Ви можете врятувати мене.

— У чому ж полягає твоя справа?

Реєстратор подав їй розірвані клаптики паперу з указом і відверто зізнався у своїй неуважності й необережності.

— Іди додому, — сказала імператриця. — А завтра на цьому місці й у цей самий час чекай на мене. Наступного дня, зустрівши чиновника, Катерина подала йому новий, підписаний нею указ і сказала: «Візьми, ось тобі інший указ, біда твоя минула, вирушай швидше до друкарні, але нікому не кажи про цю подію, інакше тобі буде непереливки від оберпрокурора» (І. Судникова).

Ненавмисні вчинки легко пробачити, вони викликають по-блажливості до того, хто їх скоїв. Однак згадайте Лавана, який увів до намету свого племінника замість Рахілі її сестру Лію. І коли вранці Яків почав обурюватися, виявивши обман, Лаван, анітрохи не збентежившись, сказав, що такий звичай: спочатку видають заміж старшу доньку, а потім — молодшу. Очевидне лукавство. Якщо існував такий звичай, то Лаван зобов'язаний був розповісти Якову про це раніше й запропонувати йому свій варіант шлюбу з двома дружинами. Вибір за Яковом. На жаль, Лаван був людиною лукавою й діяв з корисливих мотивів, не виявляючи по-блажливості.

У Біблії сказано: «Тернина й пастки на дорозі лукавого, а хто стереже свою душу, відійде далеко від них» (Прип. 22:5).

Листопад
17
середа

«ХОДИ, ЛИСИЙ!»

Око, що з батька сміється й погорджує послухом матері, — нехай видзьобають його круки поточні, і нехай орленята його пожеруть! (Прип. 30:17).

У Святому Письмі описані такі випадки, коли, на наш погляд, потрібно було виявити по-блажливості до людей, але вони були покарані найжорстокішим чином. Одним з таких випадків був учинок пророка Єлисея. Цей чоловік став свідком величного вознесіння пророка Іллі на небеса, він звершив кілька дивовижних чудес. Єлисей, отримавши таке незвичайне запевнення Небес, що він обраний на складний, відповідальний і тернистий шлях пророка, вирішив піти на гору Кармел, побути в молитві й роздумах наодинці з Богом там, де на очах усього народу явив Себе Творець і Правитель Усесвіту.

Коли він прямував туди, з міста Бет-Ел вийшла юрба дітей. Побачивши Єлисея, вони почали глузувати з нього, вигукуючи обра-

зливі слова: «Ходи, лисий! Ходи, лисий!» Єлисей «обернувся назад і побачив їх, та й прокляв їх Іменем Господнім. І вийшли дві ведмедиці з лісу, і розірвали з них сорок і двоє дітей...» (2 Цар. 2:24).

Постає запитання: навіщо ж так жорстоко повівся Єлисей — прокляв дітей? Чому б йому, пророкові Бога любові й милосердя, не виявити поблажливості до віку тих, хто його образив, і не стерпіти дитячих витівок? Однак не слід поспішати засуджувати Єлисея та Бога. Проаналізуймо ситуацію. Виявляється, за свідченням Духа пророцтва, «вони чули про вознесіння Іллі й перетворили цю урочисту подію на предмет глузування» (Е. Уайт. Пророки і царі. С. 235). У сучасному перекладі Біблії вислів «Ходи, лисий! Ходи, лисий!» можна зрозуміти як «Іди геть звідси». Пам'ятаю, як одного разу ми аналізували цей випадок і один брат, німець, сказав: «А в німецькій Біблії сказано: *erhebe dich* — “підносся”. У перекладі Лютера: *komm herauf* — “піднімайся вгору”». Отже, діти не просто поводитися нешанобливо щодо Єлисея, називаючи його «лисий», а знущалися з нього, кажучи, щоб він підносився на Небеса, як і Ілля. А це вже очевидне блюзнірство, і Сам Господь не залишив такої богозневаги без Свого суду. Тож Єлисей «під натхненням Всевишнього виголосив на них прокляття» (С. 235). (Далі буде).

Листопад
18
четвер

ЧОМУ БУЛИ ПОКАРАНІ ДІТИ?

**Як битимеш нерозважного, то помудріє й немудрий,
а будеш розумного остерігати, то він зрозуміє поуку
(Прип. 19:25).**

Питання поблажливості до дітей у випадку з прокляттям Єлисея справді складне. Що говорить про це Дух пророцтва? «Якби Єлисей не звернув уваги на таке глузування, то чернь і надалі дозволяла б собі насміхатися з нього, через що його місія навчання й спасіння народу в час серйозної небезпеки, не могла би бути виконаною. Цього єдиного прояву страшної суворості було достатньо, щоб здобути загальну повагу на все подальше життя пророка. Протягом п'ятдесяти років він входив і виходив Бет-Ельськими ворітьми. Подорожуючи країною, відвідуючи міста й села, він не

раз зустрічався з бездіяльною, грубою, розпусною молоддю, однак уже ніхто не посмів глузувати з нього або принижувати пророка Всевишнього» (Е. Уайт. Пророки і царі. С. 236). Господь залишає за Собою право захищати Свій авторитет. І будь-який осуд Його дій у таких випадках — блюзнірство. Коли грішник легковажно засуджує й критикує Бога, він забуває про закономірність, висловлену Ісусом: «За словами своїми будеш осуджений» (Матв. 12:37). Ніколи Господь не чинить свавільно: нас спіткають покарання, які є наслідками наших гріховних учинків. А ми часто в таких випадках звинувачуємо Бога й ображено говоримо, чому Він не проявляє до нас поблажливості й милості.

Дух пророцтва говорить: «Навіть доброта повинна мати межі. Авторитет здебільшого потрібно підтримувати непохитною суворістю, інакше не уникнути насмішок і презирства. Так звана ніжність, умовляння й потурання дітям з боку батьків і вихователів — найгірше лихо для молодого покоління. Кожна сім'я має керуватися принципами наполегливості, рішучості, розумної вимогливості... Кожна дитина має бути навчена з належною пошаною ставитися до всього Божественного. Його Ім'я ніколи не повинно вимовлятися легковажно чи недбало... Необхідно також виявляти шанобливість і до Божих представників: служителів, учителів, батьків, які покликані говорити й діяти замість Нього. Поважаючи їх, ми вшановуємо Бога» (С. 236, 237).

Листопад
19
п'ятниця

ЗГЛЯНУТИСЯ ЧЕРЕЗ ГОРЕ, А НЕ ДОКОРЯТИ

Тому краще вам йому вибачити й потішити, щоб часом не охопив його великий смуток. Так що прошу вас виявити до нього любов (2 Кор. 2:7, 8).

Елкана — благочестивий, шанований заможний левит. Він не мав повного сімейного щастя: його перша дружина Анна, яку він дуже кохав, була безплідною. Щоб мати нащадків, Елкана змушений був укласти другий шлюб із Пеніною, яка й народила довгоочікуваних синів і дочок. Та, на превеликий жаль, народження

дітей, яке мало принести щастя в родину Елкани, не виправдало його надій. Чому? Тому що «цей крок, продиктований недостатньою вірою в Бога», не міг принести їм щастя — таке свідчення Духа пророцтва (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 569). Подальше життя яскраво продемонструвало Елкані, що вирішувати їхнє питання потрібно було з Богом, а не людськими способами й не повторювати помилки їхніх прабатьків Авраама та Сарри.

Безперервна молитва Богу, непохитна надія на Нього, тверда віра й невпинне терпіння в очікуванні відповіді від Нього — ось єдиний шлях до розв'язання всіх наших проблем. Елкани ж пішов легким шляхом, де не потрібна була виснажлива й важка боротьба з Богом протягом невизначеного періоду часу. Господь прагнув, щоб Елкани й Анна зблизилися з Ним, відчувши Його милість і досягнувши благословенної єдності з Ним, після чого подарувати їм дорогоцінного Самуїла. Однак Елкани розв'язав свою проблему людським способом, і зрештою в родині не було миру, єдності та щастя. Пеніна — ревнива, нахабна й зухвала жінка — перетворила життя Анни на пекло. Вона тероризувала Анну постійними докорами в її безплідді як покаранні Божому за її гріхи.

Пеніні потрібно було виявити поблажливість до Анни. Вона мала співчувати їй і, як жінка та матір, утішати її й розділяти горе, а не збільшувати її невимовні страждання... Слава Богові, що Він поклав край стражданню Анни й подарував їй довгоочікуваний скарб — сина Самуїла!

Листопад
20
субота

МАРНІ ПЕРЕЖИВАННЯ

Людське серце найлукавіше над все та невігойне, — хто пізнає його (Єрем. 17:9).

Якщо не виявляти поблажливості до людей, ми будемо приречені на постійні душевні страждання, занепокоєння, конфлікти й недоброзичливе ставлення. Наша недосконалість приголомшлива. Вад у наших характерах безліч, вони постійно проявляються. Суперечливість поглядів і характерів неминуча. І ситуацій для цього безліч: у сім'ї, на роботі, в автобусі, у магазині, у ресторані...

Якось в одному селищі в день весняного свята до невеликої крамнички зайшли відпочивальники: зголодніли, вирішили поїсти на природі. Вони купили хліба, ковбаси, яєць, фруктові води.

— Хочете, я зварю вам яйця, підсмажу ковбасу? — запропонувала продавчиня. — У мене є плита.

— Було б непогано, — здивувалися покупці.

Вони розташувалися біля річки на пагорбі, поїли, і раптом один з них сказав:

— Цікаво, чому вона так старалася, ковбасу розігрівала?

— Мабуть, має якийсь зиск, — відповів інший.

— Пляшки просила повернути. Напевно, і за них узяла плату.

Порахували.

— Та ні, вартість посуду не врахована.

— Тоді, може, ковбасу продала з націнкою за піджарювання?

Знову порахували — копійка в копійку.

— Яка їй від цього користь? — розмірковували чоловіки.

Замовкли, заклопотано дивлячись один на одного.

— Слухай, — раптом сказав один з них, — а може, вона просто так, ну... свято, люди відпочивають. Чому б їм приємне не зробити? Напевно, просто добра людина.

І вони розсміялися, що ця думка промайнула аж насамкінець. Потім, повертаючи в магазин пляшки з-під квасу й води, відпочивальники розговорилися з продавчиною, розповіли їй про свої сумніви й разом посміялися з них (Історія з книги «Будьте ласкаві»).

Якби люди мали дух поблажливості, доброзичливості, вони були б вільні від таких марних переживань.

Одного разу Ісус сказав духовним вождям того часу: «Чому думаєте лукаве у ваших серцях?» (Матв. 9:4). «Адже тілесні задуми — то смерть, а задуми Духа — то життя і мир» (Римл. 8:6).

Листопад
21
неділя

ПОБЛАЖЛИВІСТЬ ГЕНЕРАЛА

Праведний знає про право вбогих, безбожний же не розуміє пізнання про це (Прип. 29:7).

У роки Великої Вітчизняної війни, як описує у своєму щоденнику К. Симонов, захворів генерал (у майбутньому він став маршалом) С. Бірюзов. Лікар дав йому ліки, а потім раптом виявив, що призначений препарат хворому протипоказаний і доза небезпечна для життя. Лікар негайно вжив заходів і заявив про те, що сталося. Однак хворому ставало дедалі гірше. Лікаря заарештували.

Не без чималих зусиль Бірюзова все ж таки вдалося врятувати. Опритомнівши, він наказав звільнити лікаря з-під варти й привести до себе. Вислухавши пояснення, він зрозумів, як усе сталося, і наказав закрити справу. Генералові намагалися заперечувати й переконували його в тому, що за законами воєнного часу винний повинен бути покараний. Проте генерал наполіг на своєму і, як писав з великою теплотою про Бірюзова Симонов, не дав зламати людську долю.

Цей реальний випадок дуже повчальний. По-перше, лікар був людиною чесною, відкритою та мужньою: він, не приховуючи, визнав свою помилку, хоч розумів, що це може загрожувати йому тюремним терміном, а у воєнний час можна було отримати вищу міру покарання. Однак, визнавши свою провину, він мужньо пішов назустріч своїй долі.

М. Пирогов говорить: «Кожна сумлінна людина повинна мати внутрішню потребу заявити про свої помилки, щоб застерегти від них інших людей, менш обізнаних». Проте найголовніше в цьому випадку — ставлення генерала до лікаря: він, військова людина, відомий командувач, життя якого з вини лікаря опинилося на волосині від смерті, проявив надзвичайну поблажливість до нього, не квапився з висновками, але спокійно все з'ясував, побачив щирість лікаря, повірив йому і, як людина шляхетна, вибачив ненавмисну помилку, захистивши його від неминучого покарання. Адже генерал розумів, що доля лікаря була в його руках.

У Біблії сказано: «Праведний знає про право вбогих, безбожний же не розуміє пізнання про це» (Прип. 29:7).

Не стримуй добра потребуючому, коли в силі твоєї
руки це вчинити (Прип. 3:27).

Часом трапляється, що ми опиняємося в такому скрутному становищі, що лише завдяки поблажливому ставленню людей нам вдається вийти з нього успішно. Саме поблажлива людина виявляє готовність допомогти іншому в складній ситуації, вірить його словам, не чекаючи жодного підступу з його боку, проявляє терпимість до слабкостей, вибачає ненавмисні прогріхи, м'яко намагається загладити незручність того, хто через неухважність припустився помилки.

«Учора я висадив на площі Ногіна інженера, — розповідає водій таксі. — Летить літаком до Сибіру. Я везу до аеропорту “Биково”. Підїжджаю до аеродрому, пасажир дістає квиток на літак, читає, і його вираз обличчя вмить змінюється. “Переплутав, — шепоче. — Мені до “Внуково” треба було їхати”. Що тут вдієш? До відльоту літака залишається вкрай мало часу — години півтори. “Рятуйте, водію, — каже пасажир. — Довезіть вчасно”. Їдемо. А пасажир нервує. “Що з вами?” — запитую. “Розумієте, у мене не вистачить грошей з вами розрахуватися. Чи не могли б ви мені повірити? Ось вам мій паспорт у заставу, щойно прилечу додому, відразу ж перекажу вам борг”. “Гаразд, — кажу. — Вірю вам на слово. Не треба мені ваш паспорт”. Привіз я пасажирів вчасно. Як він мені дякував! Полетів. А через два дні я отримав від нього переказ і глибоку вдячність» (Є. Рижиков).

Отже, через неухважність пасажир опинився в критичному становищі, і водій таксі як працівник державного підприємства, виконуючи свої обов'язки, вирішив йому допомогти: він вчасно довів його до іншого аеропорту й сам сплатив вартість проїзду на таксі. Що спонукало водія так учинити? Поблажливість. Він проявив поблажливість до людини, яка потрапила в біду, співчуваючи її душевним переживанням. Він відчув задоволення, допомагаючи людині вийти зі скрути й бачачи її радість і вдячність.

У книзі Йова сказано: «Для того, хто гине, товариш — то ласка, хоча б опустив того страх Всемогутнього...» (Йова 6:14).

Хто вухо своє затикає від зойку убогого, то й він буде кликати, та не отримає відповіді (Прип. 21:13).

«Відвіз я якось літнього чоловіка за місто, у село, — ще одну пригоду описує водій таксі, — і повертався назад. Був пізній вечір. У сутінках блиснула річка. “Може, скупатися?” — подумав я й повернув до річки. Викупався, сів у машину й завмер: на задньому сидінні сидів пасажир. “Пане шофере, — чую жалібний жіночий голос, — відвезіть мене, будь ласка, до міста. Тільки благаю вас: не дивіться на мене”. — “Я відвезу вас, але як ви опинилися в машині?” — “Везіть, потім усе розповім”. Коли ми вже в’їжджали в місто, дівчина раптом голосно розплакалася. У дзеркалі було видно, що вона лише в натільній сорочці. Я все зрозумів.

“Не засмучуйтеся, — заспокоював я дівчину. — Куди вам їхати?” — “Живу я в гуртожитку, але в такому вигляді я не можу туди піти — мене засміють”. І дівчина знову заплакала. Оце так ситуація! “Вихід є, — кажу їй, — їдемо до мене. Як звати вас?” — “Катерина...” — “От і вирішили, Катерино. Живу я в маленькому будиночку. Вхід із двору. Ви швидко проскочите до кімнати, там у моєї сестри знайдеться для вас одяг”.

Приїхали додому. Катерина попросила не вмикати світла, у темряві знайшли речі, і вона одяглася. Я тим часом заварив чай. Увімкнув світло, сіли за стіл. Катя — просто красуня. Почала розповідати про себе: вона — бібліотекарка, поверталася додому і, як я, вирішила скупатися. Коли вийшла на берег — з одягу була лише натільна сорочка: чи то вкрали, чи то безглуздо пожартували. Сяк-так дісталася до шосе, а там машина...

Прийшла з роботи сестра. Дівчата познайомилися, швидко знайшли спільні теми. “Залишайтеся, Катю, ночувати. Я віджену машину в гараж і скоро повернуся”, — запропонував я. Результат такої дивної зустрічі був несподіваний: за кілька місяців ми з Катериною побралися. Живемо щасливо. Двоє дітей. Згадуємо про нашу першу зустріч і сміємося».

Якщо хтось потрапив у скрутне становище, а той, хто поруч, міг допомогти й не допоміг — така людина викликає в людей оги-

ду. У цій історії водій таксі зіткнувся з дівчиною, яка постраждала, очевидно, від злодіїв. Співчуваючи їй, він поблажливо поставився до її прохання й зробив усе, щоб їй допомогти.

«Хай і наші вчатьсЯ дбати про добрі діла в нагальних потребах, щоб не були безплідні», — радить апостол Павло (Тита 3:14).

Листопад
24
середа

ЛЮБОВ ПОБЛАЖЛИВА І НЕВИБАГЛИВА

Бо якщо ви прощаєте людям їхні переступи, простить і вам ваш Небесний Отець (Матв. 6:14).

Притча про блудного сина. Дивовижна поблажливність батька: молодший син не попросив, а фактично почав вимагати в нього частину маєтку, яку вважав своєю власністю, але за законом вона належала батькові, доки той живий. Батько, не заперечуючи, не дорікаючи, віддав йому його частку. Кричущий випадок у єврейському народі: син ганьбить свого батька. За тих часів така вимога сина — виклик устрою в Ізраїлі та принципам спадщини. Однак батько синівську відчайдушність і неповагу зносить мовчки, лагідно й терпляче, не перешкоджає синові йти своїм шляхом у житті. Такою є любов: вона поважає вибір, бажання й волю сина.

Отримавши маєток, син продав його й поїхав подальше від рідного дому: там він жив собі на втіху, і незабаром від спадщини нічого не залишилося — він став жебраком. Голод, який трапився в тому краї, довершив його тяжке становище: за шматок хліба він був готовий виконувати будь-яку роботу, зокрема й пасти свиней в одного господаря. Ставши свинопасом, він часто голодував: як юнак, хотів би поїсти досхочу їжі, бодай навіть тієї, яку їли свині. А скільки разів він подумки повертався в дім батька! «Як там добре! — згадував син. — Повернуся додому, покаюся перед батьком: “Згрішив перед небом і перед тобою, я вже не гідний зватися сином твоїм”».

Наближаючись до будинку, син побачив, що назустріч йому біжить чоловік. О, це батько, весь у сльозах, кинувся до нього, обійняв, наказав слугам убрати його в найкращий одяг, узутти в найкраще взуття, надіти перстень на руку й приготувати бенкет: «Будемо

їсти й веселитися, бо цей син мій був мертвий, — і ожив, пропав — і знайшовся».

Старший син надвечір повертався з поля й почув пісні, музику, радість. «Що це?» — запитав він у слуг. «Твій брат повернувся — ось батько й влаштував бенкет на його честь». Він розгнівався й не захотів розділити родинної радості. Дізнавшись про це, батько почав із благанням говорити: «Сину мій! Ти завжди зі мною, поруч, і все моє — твоє. Будемо радіти, що брат твій пропав — і знайшовся...»

Яку поблажливість проявив батько! Яка дивовижна його любов: він любив і блудного молодшого сина, і егоїстичного старшого! Наш Небесний Отець дуже поблажливий до кожного грішника, Він готовий з радістю прийняти нас у Свої оселі! «Тож будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний» (Матв. 5:48).

Листопад
25
четвер

ЗЦІЛЕННЯ ПАРАЛІЗОВАНОГО

Тож ходив Ісус по всій Галилеї, навчаючи в їхніх синагогах, проповідуючи Євангеліє Царства та зцілюючи всяку недугу і всяку хворобу в народі (Матв. 4:23).

Витезда — водойма біля Овечої брами в Єрусалимі. Вважали, що тут іноді відбувалося диво: той чоловік, який першим занурювався у воду, коли вона рухалася, зцілювався, яке б захворювання в нього не було. Охочих отримати зцілення біля цієї водойми було безліч: сліпі, кульгаві, глухі, паралізовані. Серед усіх цих страждальців був один чоловік, якого 38 років тому розбив параліч.

Ісус прийшов до цієї водойми й, ідучи серед недужих, попрямував до цього паралізованого. Він знав, скільки років минуло відтоді, як його скувала тяжка хвороба. Підійшовши до хворого, Ісус запитав: «Чи ти хочеш стати здоровим?» «Пане, не маю людини, яка вкинула б мене до купальні, коли забурлить вода, — з почуттям повної приреченості відповів хворий. — Коли ж я приходжу, то інший уже заходить раніше за мене».

«Устань, — сказав йому Господь, — візьми постіль свою і ходи». І хворий за словом Христа відчув, як у його сухі ноги вливається якась сила, він раптом підхопився й радісно почав ру-

хатися. Потім узяв свою підстилку й спробував розшукати свого Цілителя, але не зміг знайти Його.

Чому Ісус серед безлічі хворих прийшов саме до паралізованого й зцілив його? Господь зглянувся на його безнадійне становище: і тривалість нездужання (38 років), і сама хвороба (параліч, скутість, залежність від інших), і безвихідь з огляду на те, що в нього не було надійних, чуйних друзів, які охоче зі співчуттям прийшли б на допомогу. Ось чому Христос обрав такого вкрай стражденного й нікому не потрібного хворого і вирішив йому допомогти!

Звісно, Ісус хотів би вмить зцілити Своїм могутнім словом усіх хворих — не лише біля Витезди, а й у всіх куточках нашої нещасної планети. Яка безмежна Його любов! Вона готова обійняти та зцілити всіх людей. Однак зцілення від хвороб — це лише частина великого й головного зцілення — від причини всіх хвороб, страждань і смерті — від гріха! Для цього Ісус і прийшов на нашу Землю, щоб «знайти і спасти те, що загинуло» (Матв. 18:11).

Листопад
26
п'ятниця

«ІСПИТ» У ГОРІШНІЙ СВІТЛИЦІ

Виявив любов до Своїх, — тих, що в світі, — до кінця полюбив їх (Івана 13:1).

Це була остання пасхальна трапеза Христа й апостолів. Вони прийшли до горішньої світлиці із серцями, «сповненими образи й обурення». Усі мовчки почали сідати на місця. Праворуч від Ісуса сів Іван, ліворуч — Юда, він вважав, що його місце поруч із Христом. «У тиші минали хвилини. Здавалося, Ісус чогось очікував. Учні почувалися ніяково» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 643). Щось було не так. Що ж? Зазвичай під час частування або бенкету слуга мив усім учасникам ноги. Тут були глечик, вода, рушник, і хтось мав здійснити цей обряд. Але хто? «Однак кожен із них, оберігаючи свій вразливий гонор, вирішив не виконувати обов'язків слуги. Виявляючи стоїчну байдужість, вони, здавалося, не розуміли, що їм слід було робити. Своїм мовчанням дванадцятьоро свідчили про небажання принизити себе... Жоден з учнів не рушив з місця, щоб послужити іншим», — так говорить Дух пророцтва (С. 644).

Неймовірно! Три з половиною роки бути поруч із величчю Небес, чути з Його вуст проповіді, настанови, бути свідками зцілення Ним сотень хворих, воскресіння мертвих, приборкання штормів на морі, насичення тисяч декількома рибками й хлібами! Він навчав учнів любові, покори, служіння іншим... Та тепер «жоден з учнів не рушив з місця, щоб послужити іншим». Жоден з них не потягнувся до глека з водою!.. Чого ж вони навчилися від Христа? Чути лекції Творця — Джерела всієї мудрості, знань, любові! Незбагнений привілей! Неперевершені можливості!

І ось у верхній світлиці в них відбувся іспит найвищої в усьому Всесвіті освіти. І всі вони його не склали. Дух пророцтва констатує: «Деякий час Ісус вичікував, бажаючи пересвідчитися, що вони робитимуть далі» (С. 644). Та учні були пасивними. І тоді Господь зняв верхній одяг, підперезався...

Учні здивовано й із цікавістю спостерігали за Його діями. А Він налив води до вмивальниці й почав мити учням ноги. «Тільки тепер учні прозріли! Гіркий сором і приниження наповнили їхні серця» (С. 644).

Яка незбагненна поблажливість Господа до такого прозріння!..

Листопад
27
субота

НАСЛІДКИ САМОВПЕВНЕНОСТІ

Ісус мовив йому [Петру]: Запевняю тебе, що цієї ночі, перш ніж заспіває півень, ти тричі від Мене відречешся (Матв. 26:34).

Життя апостола Петра — безсмертне свідчення поблажливості Христа до грішника. У Петра, як і в кожного грішника, було багато недоліків у характері. Євангеліє про це не замовчує, а згадує, очевидно, найяскравіші моменти, важливі як безцінні уроки для майбутнього людства — уроки про Божу любов, поблажливу, невибагливу, співчутливу, готову прощати грішника. Серед гріховних вад Петра була самовпевненість, яка спонукала його часто суперечити Христу, не погоджуватися з Ним, запевняти Його у своїй правоті. І багато застережень Ісуса, сказані Петрові, не були ним прийняті, зрозумілі, і це врешті-решт призвело до його публічного зречення

Христа. У цей момент спів півня нагадав йому пророцтво Христа про цю подію. Спаситель поглянув на Петра — їхні погляди зустрілися. І в лагідних очах свого Вчителя «Петро прочитав глибокий жаль і смуток, але в них не було навіть тіні гніву». Душа Петра була дуже зворушена, і він гірко заплакав...

Усі слова Христа спливали в його пам'яті. «Хвиля спогадів накрила Петра. Він пригадав усе: чутливе милосердя Спасителя, Його доброту й довготерпіння, лагідність і поблажливість до помилок Своїх учнів... Тепер він із жахом думав про свою невдячність, обман і віроломство» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 713). Охоплений цими гіркими думками, які засуджували й звинувачували його, Петро кинувся бігти в нічну темряву, не контролюючи свій шлях. І раптом він усвідомив, що перебуває в Гетсиманському саду — там, де Господь боровся за все людство не на життя, а на смерть. У його вуха лунали слова Ісуса: «Симоне, ти спиш? Чи не міг ти попилувати однієї години? Пильнуйте й моліться, щоб не потрапити в спокусу, бо дух бадьорий, а тіло немічне!» (Марка 14:37, 38). І в цілковитому розпачі від свого підлого вчинку Петро на тому ж місці, де Ісус розкривав Свою душу в муках перед Своїм Отцем, «впав долілиць на землю і прагнув тільки одного — померти» (С. 713).

І цей його приголомшливий стан смутку й переживань про Бога — це вплив Христової любові, Його істинної поблажливості до нещастя Свого учня, це його спасіння від загибелі.

Листопад
28
неділя

ЗЦІЛЕННЯ СИМОНА, СИНА ЙОНИНА

Каже йому [Петру] Ісус: Паси вівці Мої! (Івана 21:17).

Той факт, що Петро не залишив Господа, ганебно зрадивши Його, свідчить про те, яка велика й поблажлива любов Христа до нього: вона привертає, утримує, не залишає грішника в боротьбі зі злом. А ще це свідчить про те, як палко любив Петро свого Спасителя! Петро не залишив спілкування з апостолами, він разом з ними глибоко переживав розп'яття Ісуса. Це Петро, дізнавшись від Марії Магдалини, що могила порожня й хтось забрав їхнього Господа, по-

біг разом з Іваном до гробниці, щоб переконатися, що Христа там немає. Це Петрові ангели сказали, щоб він ішов до Галилеї для зустрічі з Христом. Господь подбав, щоб ангели персонально назвали його ім'я. Це Петро, упізнавши й побачивши на березі Господа, кинувся із човна в море й поплив до берега — так хотілося йому швидше бути поруч з Ісусом, бачити живим Того, Хто переміг смерть. Це Петрові, який отримав з рук Христа хліб і рибу, Він сказав: «Симоне, сину Йонин, чи любиш ти Мене більше, ніж вони?» Господь нікого з апостолів про це не запитував, крім Петра, адже той зрікся Христа...

Петро любив Господа. Та чи любив він Христа більше за інших апостолів — це питання, що випробовувало його. Ні, він більше так не скаже, як говорив на Вечері: «Хоч і всі спокусяться, але не я!» Саме він пережив зраду, а не інші. Він переконався, що був самовпевненим і що самовпевненість — гріх. Тепер він більше «не величається, не надимається», не принижує інших і не звеличує себе. Петро відповів Христові: «Ти знаєш, що я люблю Тебе. Я сам себе не знаю, а Ти знаєш мою душу». Тричі Господь запитав Петра: «Чи любиш ти Мене?», — і Петро тричі відповів ствердно. Так Ісус відкрив Петрові, що він буде колись розп'ятий на хресті. І сказав йому: «Іди за Мною». Петра не лякало це одкровення. Тепер він був готовий померти за свого Господа будь-якою смертю. «Він любив Його як Людину, як посланого Небом Учителя, а тепер він полюбив Його як Бога» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 816).

Як дивовижно любов Христа привертає до себе грішників!

Листопад
29
понеділок

НЕСТАЧА ПОБЛАЖЛИВОСТІ

Носіть тягарі один одного і таким чином виконаєте Закон Христа (Гал. 6:2).

За повелінням Святого Духа апостол Павло й Варнава здійснили першу місіонерську подорож. Марко, який брав участь у цій подорожі, якоїсь миті відмовився звершувати далі цю святу справу — проповідь Євангелія — і повернувся до Єрусалима. Біблія не розкриває, з якої причини він так учинив. Однак Дух прощання свідчить про це: «Не звиклий до труднощів, він (Марко)

занепав духом через небезпеки й нестатки, що траплялися на їхньому шляху. Він успішно працював за сприятливих обставин, але, зіткнувшись із опором і небезпеками, котрих так часто зазнають першопрохідці, він не зміг знести труднощі як добрий воїн Христа. Йому ще потрібно було навчитися мужньо дивитися в обличчя небезпеці, гонінню та злигодням. У міру того як апостоли рухалися вперед, очікуючи ще більших труднощів, Марко сповнився страху й, утративши мужність, відмовився йти далі» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 169).

Через якийсь час Павло запропонував Варнаві відвідати громади, організовані під час їхньої першої місіонерської подорожі. Варнава погодився й хотів узяти із собою Марка, але Павло був категорично проти. Чому ж? Дух пророцтва відповідає на це запитання: «Він (Павло) не був схильний простити Маркові його слабкість, коли той залишив служіння задля сімейного затишку й вигод. Апостол вважав: така невитривала людина непридатна для справи, яка вимагає терпіння, самозречення, сміливості, посвячення, віри, готовності пожертвувати, якщо потрібно, навіть життям» (С. 202).

Важко повірити, що така глибоко духовна людина, як Павло, проявив таку невинувдану суворість до молодого служителя Марка, не пробачивши йому малодушність. Адже саме в таких ситуаціях і має проявитися з боку апостола Христового поблажливість до молодості, недосвідченості, браку мужності. Кому ж, як не Павлові, потрібно було передати молодому поколінню місіонерів свій дорогоцінний досвід посвяченої співпраці з Христом і Його Духом для майбутньої перемоги правди Божої і на Землі, і в усьому Всесвіті? Хто, як не Павло, мав подбати про виховання нової плеяди проповідників і місіонерів Христа?

Як добре, що є Той, Хто поблажливо поставився до Павла й виправив його слабкість: Ісус зробив так, що Марко згодом став чудовим співробітником Павла до кінця свого життя!

Листопад
30
вівторок

ХРИСТОС І САМАРЯНКА

Хіба Бог тільки для юдеїв, а не для всіх народів? Так, Він і для інших народів (Римл. 3:29).

Прямуючи з Юдеї до Галилеї, Ісус зупинився біля криниці, яку колись викопав патріарх Яків. Господь пройшов пішки довгий шлях, втомився, і від нестерпної спеки Йому захотілося пити. Незабаром з'явилася жінка-самарянка, вона прийшла з глечиком до криниці набрати води. Господь знав, що тут Йому належить зустрітися із жінкою й відкрити їй істину. Це була вона. Христос, почекавши, доки жінка наповнить свій глечик, звернувся до неї з проханням, щоб вона допомогла Йому втамувати спрагу. Жінка здивувалася: юдей просить у неї, самарянки, води, адже між юдеями і самарянами загальновідома ворожнеча.

Тоді Христос запропонував їй Свою воду, яка втамує спрагу навіки. Така пропозиція здалася жінці дивовижною, і вона попросила в особливої Людини такої незвичайної води. Щоб продовжити розмову з користю, Ісус сказав жінці, щоб вона покликала чоловіка. Однак самарянка відповіла, що в неї немає чоловіка. «Добре ти сказала, що не маєш чоловіка, бо п'ятьох чоловіків ти мала, і той, якого нині маєш, не є твоїм». Жінка була вражена: «Бачу, що Ти пророк». І коли вона сказала, що повинен прийти Месія, Господь відкрився їй: «Я — Месія». Украй здивована таким одкровенням, самарянка пішла до міста, щоб розповісти його жителям про те, що прийшов довгоочікуваний Месія. І самаряни повірили в Ісуса.

Що нас вражає в цій історії? Господь проголосив істину самарянці, незважаючи на те, що, за вченням рабинів, Він не мав це робити з трьох причин: по-перше, вона жінка; по-друге, самарянка; по-третє, велика грішниця.

Проте саме ці факти були причиною, чому Ісус виявив поблажливість до цієї бідної жінки, і Він з любов'ю відкрив їй істину. Ніщо не може бути бар'єром між Богом і грішником. Це людина побудувала стіни до небес, щоб люди не могли прийти до Бога. Ці вожді й богослови вирішували питання, кому можна, а кому не можна увійти до Божого Царства. Це священники вирішують долю людей: як вони можуть спастися, а як загинути. І люди, слухаючи їх, опиняються в невігластві й розпачі. Однак Господь через Свою найбільшу поблажливість руйнував усі ці наскрізь оманливі перепони й відкривав людям шлях у Небеса — шлях до милосердного Отця Всесвіту!

ГРУДЕНЬ

ПОСЛУХ

*«Він наш Бог, а ми люди Його пасовиська й отара руки Його.
Сьогодні, коли Його голос почуєте,
не робіте твердим серця вашого...»
(Псал. 95:7, 8).*

БОГ — ТВОРЕЦЬ І ЗАКОНОДАВЕЦЬ

І будете додержувати постанов Моїх та уставів Моїх, що людина їх виконує й ними живе. Я — Господь! (Левит 18:5).

Послух — беззаперечне підпорядкування чийсь волі, покірність. Слухняний — той, хто охоче підкоряється, сповнений послуху. Послухатися — підкоритися чийсь пораді, розпорядженням, наказам.

Безмежний Усесвіт — макросвіт і мікросвіт: куди б ми не намагалися проникати й що б не прагнули пізнавати, ми всюди зауважуємо одну істину: усе влаштоване за певними законами, усе рухається й існує відповідно до цих законів. Завдяки відкриттю Бога — Біблії — ми маємо пізнання, що Всесвіт створений Вищою Істотою — Творцем. Ось деякі свідчення з Біблії про це. Мойсей молився: «Перше ніж гори народжені і поки Ти витворив землю та світ, то від віку й до віку — Ти Бог!» (Псал. 90:2). Пророк Ісаї писав: «Так говорить Господь... Я землю вчинив і створив людину на ній, небеса Я руками своїми простяг і про їхні зорі звелів» (Ісаї 45:11, 12). Апостол Павло говорив: «Адже кожний дім хтось будує, а Той, Хто збудував усе, є Бог» (Євр. 3:4). У книзі Дії святих апостолів написано: «У Ньому ми живемо, рухаємося та існуємо» (Дії 17:28).

Складовою частиною безмежного Всесвіту є незліченна кількість планет, на яких мешкають розумні істоти. Давши їм життя (зокрема й ангелам), Творець дав їм і моральний Закон, якому вони повинні коритися, жити відповідно до духу й букви цього Закону, сутністю якого є любов. Адже в цьому Законі Творець утілює Свою моральну сутність, Свій характер — любов. Беззаперечний послух цьому Закону — святий обов'язок усіх створених Богом небожителів. Ухиляння від виконання цього Закону — гріх, і порушник розплачується за вчинений гріх своїм життям, або, як сформулював апостол цей принцип, «адже заплата за гріх — смерть» (Римл. 6:23).

Такий світоустрій у безмежному Всесвіті встановив Творець.

Бо як непослухом однієї людини багато стали грішними (Римл. 5:19).

Коли ж виник непослух? Наша планета, згідно з Біблією, була створена Богом, «коли разом співали всі зорі поранні та радісний крик здіймали всі Божі сини...» (Йова 38:7).

Наприкінці кожного дня творіння Господь, оглядаючи видимі плоди реалізації Свого творчого задуму, з Божественним задоволенням констатував, що все створене «добре» — незбагненно чудове. Усе цілковито підкоряється всемогутньому Божому слову: ніщо, ніяк і ніколи не чинить опір Його волі. Поява таємничого світла, незліченні океани води, гігантські маси вихідної матерії з'являються й трансформуються в наступні форми буття нової зоряної системи. Насамкінець Господь створив людину й передав їй як дарунок Землю, і все, що на ній, стало її власністю. Творець зобов'язав її доглядати за Едемом і дав владу над усім тваринним світом.

Усе було прекрасне: у незайманій красі та гармонії усе створене відображало любов Творця. Наші прабатьки, маючи в собі образ і подобу Богу, відчували радість, невимовне блаженство, благоговіння перед Богом і вдячність Йому за дане їм життя та безцінну спадщину — Едем, диво досконалості та краси. Посеред Едему два дерева: дерево життя та дерево пізнання добра і зла. Усі плоди з будь-якого дерева в Едемі Адам і Єва мали право споживати, лише плоди з єдиного дерева — пізнання добра і зла — Господь просив не чіпати й не вживати, інакше люди будуть приречені на смерть: непокора слову Творця є гріхом, порушенням вселенського світоустрою.

Біблія говорить: Адам і Єва вчинили всупереч волі Бога — вони взяли заборонений плід і їли. Через багато століть апостол Павло напише: «Бо як непослухом однієї людини багато стали грішними» і «як через одну людину гріх увійшов у світ, а з гріхом і смерть, так у всіх людей увійшла смерть» (Римл. 5:19, 12).

Отже, непокора Божій волі, Його Закону, Його слову — гріх. Це вселенський закон: той, хто скоїв злочин, повинен бути позбавлений життя. Бог і порушник Його Закону, Його світоустрою не

можуть співіснувати. «Бо Ти не той, що несправедливості хоче, — зло не буде в тобі пробувати. Перед очима Твоїми не втримаються гультяї, всіх злочинців ненавидиш Ти» (Псал. 5:5, 6).

Грудень
3
п'ятниця

ВІН ВІДКИНУВ ПОРАДУ БОГА

Хто напучування не приймає, той не дбає про душу свою, а хто слухається остороги, здобуде той розум (Прип. 15:32).

Від моменту гріхопадіння людини Бог позбавив якоїсь частини Своїх благословень і людину, і всю природу. Людина почала поступово вироджуватися. Непокора Божому Законові стала нормою життя. Уже первісток Адама, Каїн, відкрито й цинічно знехтував Божественною порадою. Коли Господь не прийняв жертву Каїна, а жертва Авеля була приємна Йому, Каїн обурився і на Бога, і на Авеля настільки, що вирішив убити брата. Господь, виявлячи жалість до нього, мав намір зробити все можливе, щоб утримати Каїна від скоєння цього жахливого, нечуваного в усьому Всесвіті злочину. Він захотів зустрітися з ним, попередити його про це й дати йому пораду. Господь удостоїв грішника Своєю присутністю й бєдіою. І цим справді батьківським проявом любові Каїн знехтував.

Адже з ним говорив Сам Господь, це Він хотів уберегти від виконання кровожерного задуму первістка людського роду. Проте Каїн свідомо не послухався милосердної поради Господа. Він не вважав за потрібне скористатися цією безпрецедентною можливістю поговорити з Правителем Всесвіту, відкрити Йому свої гріховні думки й почуття, які бентежили його душу, і попросити Його допомоги позбутися цього бурхливого урагану ненависті до брата.

О, якби Каїн упав до ніг Господа, свого Творця, і благав Його про милість і допомогу, він не вчинив би цього злочину, Бог допоміг би йому Своєю благодаттю, осяявши його душу світлом любові й покаєння. Та на жаль! Святе Письмо свідчить, що заклик милості Божої, Його застереження не знайшли жодного відгуку в Каїна. Він нічого не сказав Господу, очевидно, не вважаючи за потрібне зробити це. Застереження Боже не дало ніякого пози-

тивного результату — Каїн убив свого брата. Ось і наслідки непослуху — Каїн учинив гріх братовбивства. Горе людям, які «пішли дорогою Каїна, — говорить апостол, — і погрузли в обмані нагороди Валаама, і загинули в бунті Корея» (Юди 11).

Грудень
4
субота

ПОСЛУХ БОГОВІ ПОНАД УСЕ

І всі народи землі будуть потомством твоїм благословляти себе через те, що послухався ти Мого голосу (Бут. 22:18).

Коли Господь з'явився Авраамові, говорячи, щоб він залишив країну, рідних, батьківський дім і пішов у указану Ним землю, Авраам виявив покору. «Коли був покликаний іти на місце, яке мав одержати в спадок, — послухався і пішов, не знаючи, куди йде» (Євр. 11:8). Авраам *ὑπήκουσεν* (*х'юпекусен*) — «послухався», «підкорився» Божому заклику, запрошенню бути безпосереднім учасником виконання Божого задуму спасіння людства від гріха та смерті. Він підпорядкував свою волю Божій волі, облишив свої земні плани та тимчасові цілі й почав виконувати небесні плани в досягненні вічних цілей. Послух Господу Авраам виявляв усе своє життя — від заклику Божого й до кінця життя. Облишити світський спосіб життя й присвятити себе істинному та вічному призначенню, служити й сприяти інтересам Творця та Правителя Всесвіту — лише в цьому сенс і суть життя. Коритися слову, пораді, Закону Бога — святий обов'язок усіх розумних істот, для яких Він, Творець, Джерело життя і добра, живе, і в цьому сенс Його Божественного буття.

Це і є «закон життя у Всесвіті, — свідчить Дух пророцтва. — Усе, що Христос отримав від Бога, Він узяв, щоб віддати. Цей самий принцип діє і в Небесному Царстві — у своєму служінні для всіх створених істот: через улюбленого Сина Отець виливає на всіх життєву енергію, і через Сина вона повертається потоками хвали й радісного служіння до Великого Джерела всього сущого. Таким чином, у Христі стає завершеним коло благодіянь, у якому розкривається сутність великого Подателя життя, а також закон життя, котрий діє у Всесвіті» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 21).

«Повний і постійний послух був умовою вічного щастя... Гармонія усього творіння залежить від цілковитого підкорення всього створеного — як живих істот, так і неживої природи — Законів Творця... Людину — вінець творіння — Бог наділив здатністю розуміти як Його вимоги, так і священні вимоги Його Закону, котрий є виявом справедливості та милості. Таким чином, від людини Він очікував цілковитого послуху» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 49, 52) .

Грудень
5
неділя

«А ТОБІ ДЯКУЮ...»

Він наш Бог, ми люди Його пасовиська й отара руки Його (Псал. 95:7).

У нашому земному гріховному житті (і на сторінках історії) ми зустрічаємо чимало таких людей, які виявляють дивовижний послух: діти — батькам, працівники — керівникам, громадяни — своїм правителям.

Петро Великий був невтомним трудівником. Часто після напруженої розумової праці він брався за ремесла: токарні, різьбярські та інші. Працюючи, Петро не любив, щоб йому заважали. Одного разу він наказав вартовому нікого не пускати до своєї токарні. Саме тоді до нього приїхав улюбленець князь Меншиков. «Імператор у себе?» — запитав він вартового. «Так, але наказано нікого не пускати». — «Мене можна». — «Не наказано». — «Та чи знаєш ти, хто я?» — «Знаю, але не пушу». — «Я приїхав до царя у важливій справі». — «Не можу пустити. Не наказано». — «Ах ти, грубіяне! Я зараз звелю, щоб тобі знайшли заміну й жорстоко покарали!» — закричав князь. «Потім ви можете зробити зі мною що захочете. Однак і тому, хто мене змінить, я передам наказ імператора».

Меншиков відштовхнув вартового й силоміць хотів відчинити двері, але вартовий цієї миті приставив багнета до грудей князя й грізно крикнув: «Відійди від дверей, бо я тебе заколю!»

Цар, почувши гамір, відчинив двері й, побачивши багнет вартового, спрямований на груди князя, гучно запитав: «Що це таке?» Розлючений Меншиков поскаржився, що його ледь не зарізали.

«За що ти хотів убити князя?» — запитав Петро солдата. «Царю, я отримав від вас наказ нікого не пускати, а він, попри ваш наказ, хотів увійти й навіть відштовхнув мене від дверей. Мені тільки й залишалося, що колоти».

Вислухавши обох, цар усміхнувся: «Даниловичу, — сказав він Меншикову, — він краще знає свої обов'язки, ніж ти. Мені було б шкода, якби він тебе заколов... А тобі дякую, — сказав цар вартовому, — даю тобі нагороду — п'ять рублів» (В. Артемов).

Чи кожен, хто вважає себе християнином, виявляє такий беззаперечний послух своєму Небесному Цареві — Христу? Історія знає лише незначну частину тієї великої кількості ширих християн усіх віків, які заплатили своїм життям за непохитний послух Господу Ісусу Христу.

Грудень

понеділок

ПОКІРНІСТЬ СИНІВ

Діти, слухайтеся батьків у всьому, бо це до вподоби Господеві (Колос. 3:20).

У своїх есе письменник Д. Гранін розповідає історію, яка відбулася в Петербурзі. Один чоловік (прізвища письменник не вказує) був офіцером російського флоту, за радянських часів викладав у мореплавному училищі. Це було 1959 року. Помираючи, батько попросив сина, щоб за нього відслужили панахиду в Спасо-Преображенському соборі. Син того року отримав посаду редактора газети. Проте він замовив похоронну відправу й сам був присутній у храмі під час обряду. Для нього прохання батька було несподіваним. Виявилось, що батько потай був віруючим, священник знав його, оскільки батько відвідував церкву.

Сина відмовляли. Дружина благала не замовляти відправи, оскільки в такому разі не уникнути неприємностей і його можуть звільнити з роботи. «Чи не все одно батькові? Мертвому ж байду же... Ми поставимо гарний пам'ятник», — наводила дружина аргументи. Однак син вважав волю батька священною й не пішов на жодні поступки. Він слухняно виконав останнє прохання батька. Намагаючись зрозуміти суть батьківської волі, син губився в здо-

гадках: можливо, батько готувався дати перед Богом звіт за своє життя...

Перед сином постала проблема вибору: кому виявити послух — батьківському проханню чи ідеологічним принципам і вимогам держави? У той час влада в країні була зосереджена в руках Комуністичної партії, яка відкидала Бога, і було неприпустимо, щоб будь-яку відповідальну посаду посідали віруючі. Письменник замовчує, чим закінчилася ця скандальна історія. Однак ми можемо бути впевнені, що сина позбавили такої важливої посади, як редактор газети, — рупора комуністичної ідеології, складовою частиною якої був атеїзм. І редактор газети чудово знав наслідки свого вчинку, проте беззаперечно й свідомо виконав волю батька.

Так само безстрашно та самовіддано й нам слід підкорятися Божій волі.

Грудень
7
вівторок

ГРІХ МОЙСЕЯ

І зібрали Мойсей та Аарон громаду перед тією скелею. І сказав Він до них: «Послухайте ж, неслухняні, чи з цієї скелі ми виведемо для вас воду?» (Чис. 20:10).

Мойсей, чоловік Божий, як ніхто зі смертних, удостоївся надзвичайно тісного спілкування зі святим Богом. Господь доручив Мойсеєві дуже відповідальну й важливу місію: вивести обраний Божий народ з Єгипту, отримати написаний на кам'яних скрижалях перстом Творця Всесвіту святий Божий Закон, а також записати з уст Творця всю систему законів і принципів як релігійного, так і суспільного життя народу.

Мойсей посвячено виконав свою місію, і його самовіддане служіння Господу в здійсненні Його задуму щодо обраного народу отримало найвищу Божу оцінку. І лише один-єдиний раз за всю сорокарічну історію поневірян у пустелі з народом Мойсей виявив невіру й непослух Божим повелінням. Коли читаєш біблійний літопис про те, як згрішив Мойсей, важким тягарем лягає на серце смуток, невтішна гіркота наповнює душу, а з потаємних куточків

людського храму лунає запитання: чому? Як могло таке статися з такою дивовижною людиною — вірною, лагідною, сповненої безмірної любові до Бога, завзятим прихильником Його авторитету, готовим пожертвувати своїм життям заради інших?

Пустеля Цін. Кадеш. Смерть Маріям. Не було води, і народ, страждаючи від нездоланної спраги, прийшов до Мойсея та Аарона й почав нарікати: «І нащо ви привели Господню громаду на цю пустиню, щоб повмирали тут ми та худоба наша? І нащо ви вивели нас із Єгипту, щоб привести нас на це зле місце? Тут не родить збіжжя, ані фіги, ані виноград, ані гранатове яблуко, і навіть немає напиться води!» І ввійшли Мойсей та Аарон від громади до входу скинії заповіту, та й попадали на обличчя свої. І слава Господня появилася їм! І Господь промовляв до Мойсея, говорячи: «Візьми жезло та збери громаду ти та брат твій Аарон, і скажете до тієї скелі на їхніх очах, — і вона дасть свою воду. І виведеш для них воду з тієї скелі, та й напоїш ту громаду та їхню худобу». І взяв Мойсей те жезло з-перед Господнього лиця, як Він наказав був йому. І зібрали Мойсей та Аарон громаду перед тією скелею. І сказав він до них: «Послухайте ж, неслухняні, чи з цієї скелі ми виведемо для вас воду?» І підніс Мойсей руку свою, та й ударив ту скелю своїм жезлом двічі, — і вийшло багато води! І пила громада та їхня худоба!..» (Чис. 20). (Далі буде).

Грудень
8
середа

БОЖИЙ ВИРОК

І сказав Господь до Мойсея та до Аарона: «За те, що ви не ввірували в Мене, щоб явилася святість Моя на очах Ізраїлевих синів, ви не введете цієї громади до Краю, що Я дав їм» (Чис. 20:12).

Те, що сказав Мойсей, і те, що він зробив під час ремствування, є важливим уроком для кожного віруючого. У той критичний момент Мойсей виявив непослух, невірство та самозвеличення. Піддавши скрупульозному критичному аналізу вчинок Мойсея, Дух пророцтва свідчить: «Мойсей виявив недовір'я до Бога. “Чи ж... ми добудемо для вас воду?” — запитав він, ніби Господь міг не

зробити того, що обіцяв. “За те, що ви не вірили Мені, — сказав Господь двом братам, — коли потрібно було явити святість Мою в очах Ізраїлевих синів”... Мойсей та Аарон привласнили собі силу, яка належить лише Богові... Із гнівом запитавши: “Чи з цієї скелі ми виведемо для вас воду?”, — вони тим самим поставили себе на місце Бога, ніби сила належала їм — істотам з людськими немочами... Ті, котрі були представниками Бога, не вшанували Його. Мойсей та Аарон почувалися ображеними, забувши, що народ нарікав не на них, а на Бога. Покладаючись на самих себе та апелюючи до власних почуттів, вони несвідомо впали в гріх, а тому не змогли показати народові, якою великою була його провина перед Богом.

Гірким і принизливим був негайно винесений вирок. “І сказав Господь до Мойсея та Аарона: За те, що ви не вірили Мені, коли треба було показати Мою святість в очах синів Ізраїля, ви не введете цієї громади у землю, яку Я дав їм”» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 417–419).

Ударивши по скелі двічі, Мойсей спотворив символ, який Бог явив Ізраїлю: скеля — символ Христа, і як Він повинен принести Себе в жертву один раз, так і Мойсей одного разу вже вдарив скелю. Удруге слід було тільки сказати скелі: це символ звістки для кожного віруючого, ми можемо тільки просити благословення від Господа.

Мойсей та Аарон усвідомили свій гріх і покаялися. Бог простив їх, але покарання Свого не скасував, хоч Мойсей і благав дозволити йому ввести народ до Ханаану. «Досить тобі, — не говори більше до Мене в цій справі!», — відповів Господь Мойсеєві (П. Зак. 3:26). Мойсей, вірний і прославлений Його раб, зазнав публічного покарання. Непослух — тяжкий гріх, бо це демонстративне протиставлення себе Богові, зневажливе ставлення до Нього, Царя Всесвіту. (Далі буде).

Грудень

четвер

ЧЕРЕЗ НИХ СТАЛО ЗЛЕ

І розгнівали Бога вони над водою Меріви, і через них стало зле для Мойсея, бо духа його засмутили, і він говорив нерозважно устами своїми... (Псал. 106:32, 33).

Нам потрібно уважно дослідити життя Авраама та Мойсея, двох рабів Божих, щоб засвоїти благословенні уроки з їхніх взаємин з Богом. Ми живемо напередодні Приходу Христа, маємо додаткове світло завдяки безцінним працям Духа пророцтва, у яких більш детально розкриті різні сторони життя біблійних героїв віри, ніж у Святому Письмі.

Чому Мойсей виявив таке невір'я й непослух Господу? Чи є причини, які зумовили цей гріховний вчинок Мойсея? У книзі «Патріархи і пророки» сказано: «Утомлений через постійні нарікання та непокору людей, Мойсей перестав споглядати свого Всемогутнього Помічника, а позбавлений Божественної сили, він зіпсував собі репутацію вождя проявом людської слабкості» (С. 418).

Отже, складні обставини, які виснажують усі сили нашого організму, можуть вивести з рівноваги будь-яку людину, і вона може втратити спасенний зв'язок із Джерелом сили та любові й припуститися безлічі помилок. Ось чому Господь застерігає Своїх дітей: «Пильуйте та моліться, щоб не потрапити у спокусу». Саме це й сталося з Мойсеєм, котрий перестав пильнувати і втратив з поля зору свого Помічника, не благав, щоб «кожна здібність душі та спонукання серця щохвилини перебували під контролем Божого Духа» (С. 421). У такому стані людина виявляє дух самозвеличення, і падіння неминуче.

Однак що ж пом'якшило вчинок Мойсея та Аарона? «Якби Мойсей та Аарон плекали в собі почуття самозвеличення або з гнівом сприйняли Божественне застереження й докір, їхня провина була б значно важчою. Проте їхній гріх не був навмисним або свідомим: вони зненацька були переможені спокусою й відразу ж щиро розкалялися. Бог прийняв їхнє покаяння, проте з огляду на ту шкоду, якої їхній гріх завдав народові, Він не міг скасувати покарання» (С. 419).

Грудень
10
п'ятниця

ФАТАЛЬНИЙ ЖАРТ ЛОТА

І вийшов Лот, і промовив до зятів своїх, що мали взяти дочок його, і сказав: «Уставайте, вийдіть із цього місця, бо Господь знищить місто». Але в очах зятів він здавався як жартун (Бут. 19:14).

Коли небесні вісники прийшли до Содому, Лот запросив їх до себе на нічліг і гостинно їх прийняв, як це було заведено на Сході за тих далеких часів. Місцеві жителі, дізнавшись, що в будинку Лота перебувають гості, зібралися біля його оселі й почали вимагати, щоб він вивів їх до них для сексуальних утіх. Лот із жахом благав їх не робити цього беззаконня, але ці люди вирішили зламати двері, увійти до будинку й виконати свій злочинний задум. І тоді ангели уразили все це сатанинське збіговисько сліпотою. Лотові ж вони сказали: «Попередь усіх своїх рідних, друзів, щоб вони залишили це місто, бо ми знищимо його».

Коли ж Лот почав ходити й закликати близьких йому людей рятуватися, бо Господь знищить Содом, вони глузували з нього. Усі його незвичні заклики жителі міста сприйняли як жарт. Жодна людина в Содомі не дослухалася до його попереджень щодо прийдешньої загибелі. І сьогодні Божественні застереження про близьку загибель людства не сприймають серйозно, людям здається, що все це — лише безглуздий жарт.

Г. Оганов описав трагічний випадок у заміському клубі-ресторані «Беверлі-Хіллз» поблизу Саут-Гейта в США. Зал був переповнений людьми, мав розпочатися виступ популярного співака, зірки «жорсткого року». Однак замість нього на сцені з'явився юнак, який працював у клубі прибиральником. Він підбіг до мікрофона й перелякано вигукнув: «У клубі пожежа, негайно звільніть зал!» У відповідь пролунав веселий сміх: присутні вирішили, що це дотепний жарт за сценарієм концертного шоу. Коли з'явився дим із дверей і запалало полум'я, для багатьох уже було пізно: натовп, миттєво охоплений страхом, кинувся до дверей і проходів, і знавіснілі люди просто затоптували одне одного. Після пожежі з-під руїн дістали тіла понад 160 загиблих.

Трагедія Содому повторилася: непослух обернувся загибеллю багатьох людей. Господь і далі попереджає жителів Землі, щоб вони прагнули до небесного світу, оскільки «земля та діла, що на ній, згорять» (2 Петра 3:10).

ВЕЛИКЕ ПОВЕЛІННЯ ТА ІЗРАЇЛЬ

Але Мій народ не послухався був Мого голосу, не згодився зо мною Ізраїль, — і Я їх пустив ради впертости їхнього серця, — нехай вони йдуть за своїми порадами (Псал. 81:12, 13).

Одного разу імператор Олександр III проходив парадними залами Гатчинського палацу й, глянувши у вікно, у якому було видно станцію Балтійської залізниці, сказав особі, що супроводжувала його: «Скільки років живу в Гатчині, а вперше бачу, що станція розташована між палацом та військовим полем і частково закриває його». За кілька днів цар знову проходив тими самими залами з почесним вартовим. Поглянувши у вікно, цар протер очі й мовив до свого супутника: «Послухайте, зі мною коїться щось дивне: я не бачу станції». Той йому відповів, що станцію днями перенесли вбік, щоб вона не закривала військового поля. Імператор здивувався: «Та навіщо ж це зробили?!» «Ваша Величносте, я чув, що Ви звелили перенести станцію, бо вона закривала військове поле». Цар сказав: «Що не скажеш, з усього зроблять повеління» (І. Судникова).

Ось як «сини цього світу» ставляться до слів свого земного монарха: вони сприймають усе сказане ним як «високе повеління» та негайно й беззаперечно виконують його волю. За непослух на них чекає покарання. А як ставився обраний народ до слів Бога й Небесного Царя? Через Мойсея, Свого слугу, Господь сказав народу: «А тепер, коли справді послухаєте Мого голосу і будете дотримувати заповіту Мого, то станете Мені власністю більше всіх народів, бо вся земля — то Моя! А ви станете Мені царством священників та народом святим... І відповів увесь народ разом, та й сказав: “Усе, що Господь говорив, зробимо!”» (Вих. 19:5, 6, 8).

Через якийсь час Мойсей «оповів народові всі Господні слова... І взяв він книгу заповіту, та й відчитав вголос народові. А вони сказали: “Усе, що говорив Господь, зробимо й послухаємо!”» (Вих. 24:3, 7). На знак цієї обіцянки Мойсей окропив народ кров'ю жертвних тварин.

Через певний час цей народ прийшов до Аарона (Мойсей у цей час отримував Закон на Сінаї) і сказав: «Устань, зроби нам

богів, що будуть ходити перед нами». Аарон зробив золоте лите теля, і народ почав поклонятися йому.

Вони не послухалися Божих слів і були покарані... Нехай збереже нас Господь від непослуху Його слову.

Грудень
12
неділя

ГОЛОС ЦАРЯ Й ГОЛОС БОГА

І вигнав асирійський цар Ізраїля до Асирії... за те, що не слухалися вони голосу Господа, Бога свого, і переступали Заповіта Його (2 Цар. 18:11, 12).

Коли народ прийшов до Кадеш-Барнеа, Мойсей сказав: «Ось, Господь, Бог твій, віддає тобі цей Край. Увійди, заволодій, як говорив був тобі Господь, Бог батьків твоїх. Не бійся й не лякайся!» (П. Зак. 1:21). Однак народ зажадав, щоб Мойсей послав у цю землю розвідників, які дослідили б її й розповіли про це всьому народу. Така вимога була більш ніж дивною: Господь не давав їм такої вказівки, це була ініціатива народу. Люди хотіли переконатися, чи справді Обітована земля така, як запевняв Господь, що в ній тече молоко та мед. Це був очевидний прояв недовіри до Божих слів...

Одного разу на маневрах імператор Микола I дав якусь команду, але вона не була виконана як слід, і в строю виникла плутанина. Цар негайно покликав командувача частиною, де це трапилося, і зажадав пояснень. Виявилось, що генерал не розчув слів команди. «Мій голос чує вся Європа, а мої генерали його не чують! Соромно, генерале!» — сказав імператор (В. Артемов).

Божий голос чує весь безмежний Усесвіт, усі небожителі виконують Його заповіді, а тут, на нашій планеті, обраний народ не чує Його голосу! Господь не раз говорив народові, що Обітований край «тече молоком та медом». А народ каже: «Це ще треба перевірити!» Проте це очевидна образа Бога! І Господь з гиркотою сприйняв цю вимогу людей, не викривав їх, а смиренно погодився.

Дванадцять розвідників, детально проінструковані Мойсеєм, протягом сорока днів обстежували Обітовану землю, повернулися й сказали йому: «Прибули ми до Краю, куди ти послав був

нас, — а він тече молоком та медом, а оце плід його!» (Чис. 13:28). Переконалися, що Господь не обманює? Який сором: перевіряти святого Бога! Розвідники сказали, що в цій землі живе сильний народ, велетні, тож не слід іти проти них: «А міста укріплені й дуже великі. Зустріли ми нащадків Енака... високорослих синів Енака, з роду велетнів» (Чис. 13:29, 33). Вони сіяли в народі зневіру, страх, непослух. (Далі буде).

Грудень
13
понеділок

НАСЛІДКИ НЕВІР'Я ТА НЕПОСЛУХУ

Погордили землею жаданою, не повірили слову Його, і ремствували по наметах своїх, неслухняні були до Господнього голосу (Псал. 106:24, 25).

З дванадцяти розвідників двоє, Ісус Навин і Калев, свідчили зовсім інше. Калев на їхні боягузливі, сповнені невір'я заяви сказав: «Підемо ж і оволодіємо цієї землею просто зараз. Ми можемо це зробити». Однак інші десятеро розвідників наполягали на своєму: «Ми не можемо йти туди, вони здолають нас, порівняно з ними ми — сарана». У своєму затьмаренні вони змінили первинне добре свідчення про землю й почали говорити, що вона непридатна для життя й пожирає тих, хто оселиться на ній. Весь народ був збентежений, здійнялися плач і крик, що не припинялися цілу ніч: «Ми загинемо тут! Дружини і діти наші стануть здобиччю ворогів!» Мойсей підбадьорював їх: «Не лякайтеся й не бійтеся їх! Господь, Бог наш, що йде перед вами, буде воювати для вас, як зробив був з вами в Єгипті на ваших очах» (П. Зак. 1:29, 30).

На жаль, народ не хотів навіть слухати. Жодні очевидні чудеса й Божі ознаки протягом подорожі цих людей не переконували їх у тому, що Бог — їхній надійний захист і що їхнє життя в Його руках, Господь дбав про них невпинно, прагнучи, щоб майбутнє цих людей наповнилося добробутом і миром. І коли Ісус і Калев, відстоюючи Божий авторитет, роздерли свій одяг і гучно заявили, що та земля прекрасна й неодмінно її треба здобути, бо з ними Господь, народ закричав: «Побити їх камінням!» І цієї миті з'явилася слава Господня.

Бог не втручався в те, що відбувалося в ізраїльському стані. Стежачи за тим, як розпалювалися пристрасті, Він чекав. Та коли вони вже досягли межі, Господь прийшов і сказав Мойсеєві: «Аж доки буде цей народ зневажати Мене, і аж доки не будуть вони вірувати в Мене, у всі ті ознаки, що Я учинив був серед нього?» (Чис. 14:11). І пролунав вирок: «Ударю їх поразою, і позбавлю його насліддя, а тебе зроблю народом більшим і сильнішим від нього!» Мойсей почав благати Бога, щоб з милості Своєї Він пробачив народові гріх його заради слави імені Свого. І сказав Бог: «Я прости́в за словом твоїм... Всі ті люди, що бачили славу Мою та ознаки Мої, що чинив Я в Єгипті та в пустині, але випробовували Мене оце десять раз та не слухалися голосу Мого, не побачать вони того Краю». Так і сталося: сорок років, як сказав Господь, вони ходили пустелею, доки старше покоління за своє невір'я та непослух не вимерло (див. Чис. 14:34, 35).

Грудень
14
ВІВТОРОК

У СТАНІ НЕСАМОВИТОСТІ

Але вона [Тамара] йому відказала: Ні, брате мій, не безчесь мене, бо не робиться так в Ізраїлі! Не роби цієї гидоти... А ти станеш, як один із мерзотників в Ізраїлі! (2 Сам. 13:12, 13).

Наша гріхозна природа така, що ми схильні радше давати поради іншим, аніж приймати їх самі. Уважно вислухати мудру раду, дану зі щирих спонукань, спокійно зважити всі «за» і «проти» нам часто заважають гординя та егоїзм. Господь навчає нас різноманітними способами, і деякі з них можуть здаватися нам дещо дивними. Ніколи не слід квапитися з висновками, не треба рубати з плеча й відкидати думки інших, особливо тих, хто доброзичливо ставиться до нас. Наш обов'язок — вислухати поради, а приймати чи не приймати — наше право.

В. Вересаєв розповів одну сумну історію: «У мене був товариш, студент. На другому курсі він раптом вирішив одружитися. Ми всі здивувалися. Він підробляв приватними уроками, вона теж ще навчалася. Дівчина нічим особливо не вирізнялася з-поміж інших.

Ми намагалися відрадити товариша. Він починав лютувати, заявляв, що припинить спілкуватися з кожним, хто заважатиме його одруженню. І зрештою одружився.

Через місяць він прийшов до нас і в розпачі сказав: “Чому ви не завадили мені зробити цей безглуздий вчинок?” — “Та згадай, що ти нам відповідав, коли ми тебе відмовляли”. — “Усе одно! Ви мали мене зв’язати, адже я був у стані несамовитості”. Він із жахом дивився перед собою, ніби щойно отямився...»

У зв’язку із цим мимоволі згадуємо життя Самсона — найсильнішої людини на землі. Цей чоловік був незвичайного походження, і Господь призначив його для виконання місії звільнення ізраїльського народу від ярма филистимлян. Однак він був надзвичайно нерозбірливим і нерозсудливим у стосунках із жінками: усі три його обраниці були аморальними филистимлянками. Самсона ганебно ошукали, і він жорстоко поплатився за своє легкодумство. Усе через те, що від початку він не послухався своїх батьків, які радили йому одружитися відповідно до Слова Божого з дівчиною зі свого народу.

Грудень
15
середа

ОБУРЛИВЕ ПРОХАННЯ

**Настанови нам царя, щоб судив нас, як у всіх народів!
(1 Сам. 8:5).**

Самуїл — один із чудової плеяди чесних, відданих, благочестивих представників Бога на землі. Народжений, як і Ісак, завдяки безпосередньому втручання життєдайної Господньої сили у відповідь на постійні молитви змученого серця матері, Самуїл змалку був посвячений на служіння Богові. І його служіння відзначилося дивовижними плодами в житті обраного народу: нація процвітала під його мудрим керівництвом. Проте на схилі літ йому довелося пережити подію, яка засмутила його праведну душу. До нього прийшли старійшини Ізраїлю з проханням: «Настанови нам царя, щоб судив нас, як у всіх народів!» (1 Сам. 8:5). Самуїл (суддя, пророк і священник) був готовий почути будь-яке прохання, але тільки не це.

Формальним приводом для такого прохання слугували нечестиві вчинки його синів, яких він за згодою старійшин призначив суддями у Вірсавії. Вони виявилися нечесними людьми, зовсім не схожими на свого батька: безсоромно брали хабарі й «спотворювали правосуддя». Що роблять у таких випадках правителі? Вони усувають суддів, які вдалися до корупції, карають їх і призначають на їхнє місце інших. Так вчинив би й Самуїл, якби дізнався про це. (Самуїл, на жаль, був у цілковитому невіданні щодо зловживань своїх синів, інакше він неодмінно вжив би заходів). Насправді ж не цей факт був причиною прохання про царя. В Ізраїлі ця ідея виникла не раптово, вона з'явилася в розумі неблагочестивих людей уже давно. Ізраїльтяни із заздрістю поглядали на «пишність та розкіш язичницьких монархів, вони відчували, що їхня простота їх обтяжує». Їм хотілося жити не так, як заповів Господь, відповідно до святих Божих законів, а як жили язичники — «мов нерозумні тварини...»

Мойсей багаторазово попереджав їх, що в Обітованій землі «не привчайся робити гидоти тих народів», що живуть там. Проте Ізраїль був схильний наслідувати язичників і ходити їхніми шляхами. І, як сказано в книзі «Патріархи і пророки», «ухилившись від послуху Божому Закону, вони забажали звільнитися й від свого Божественного Правителя» (С. 603). (Далі буде).

Грудень
16
четвер

ПОГОРДУВАЛИ НЕБЕСНИМ ЦАРЕМ

А ви сьогодні погордували своїм Богом, що Він спасає вас з усіх нещасть ваших та утисків ваших. І ви сказали Йому: «Ні, таки царя постав над нами» (1 Сам. 10:19).

Коли старійшини виклали прохання Самуїлові щодо царя, літній чоловік Божий не промовив жодного слова докору їм у гріху. Він звернувся до Бога з ревною молитвою, щоб дізнатися Його волю. Вимогу народу обрати царя Самуїл сприйняв як м'який бунт проти нього самого, і йому стало боляче, що відкинули його. Однак Господь, відповідаючи Своєму слuzі, указав на його помилку: «Послухай голосу того народу щодо всього, про що він сказав тобі,

бо не тобою вони погордували, але Мною погордували, щоб Я не царював над ними» (1 Сам. 8:7).

Ось така гріхозна природа людини! Ось чого вона прагне: щоб Господь не був над нею Царем! Їй хочеться свободи, тієї хибної свободи, про яку так любив говорити на Небі до свого вигнання Люцифер. Це був один з головних пунктів його революційної програми: вимога більшої свободи, ніж нібито мали ангели, щоб реалізувати весь свій потенціал у розвитку й досягти вершин досконалості!

Ізраїль теж не захотів, щоб Небесний Цар був їхнім царем. Народ вимагав, щоб царем стала грішна людина. Господь, безперечно, бачив наперед, що Його народ колись вимагатиме собі царя. Така вимога була не до вподоби Богові, оскільки Він Сам хотів бути їхнім Царем, як це і повинно бути. У Біблії сказано: «Бо Господь — наш суддя, Господь законодавець для нас, Господь то наш цар, і Він нас спасе!» (Ісаї 33:22). Проте через Мойсея Він сказав, яким у такому разі повинен бути цар (див. П. Зак. 17:14-20); і головне — він «напише собі відписа цього Закону з книги, що перед лицем священників-левитів. І буде вона з ним, і буде він читати в ній усі дні свого життя, щоб учився боятися Господа, Бога свого... і щоб не збочував він ні праворуч, ні ліворуч від цієї заповіді» (П. Зак 17:18–20).

Господь не опирався вимогам народу, але сказав Самуїлові, щоб той зібрав народ і оголосив йому, яким буде право царя та якою деспотичною буде влада його над юдеями: «І ви будете кликати того дня проти вашого царя, якого собі вибрали, — та не відповість вам Господь того дня!» Та народ відмовився слухати Самуїлового голосу, та й сказав: «Ні, — нехай тільки цар буде над нами! І будемо ми, як усі люди»» (1 Сам. 8:18, 19). Це відкритий непослух Ізраїлю своєму Богові!

Грудень
17
п'ятниця

ПОРАДА СТАРІЙШИН ЧИ ОДНОЛІТКІВ?

І скажеш: «Як ненавидів я те напучування, а картання те серце моє відкидало! І не слухав я голосу своїх учителів, і уха свого не схиляв до наставників» (Прип. 5:12, 13).

Ізраїль сповна відчув, що означає не слухатися Божих слів і йти своїми шляхами, а не Божими. Цар Соломон виконав заповіт батька свого Давида та волю Господа і побудував храм для поклоніння Творцеві й Правителеві Всесвіту. Давид також подбав і про матеріальні кошти для будівництва храму: і він сам, і весь народ на його заклик щедро жертвували на цю велику справу золото, срібло, мідь, дорогоцінні камені, і цих пожертв було достатньо, щоб сплатити всі витрати на зведення храму. За своєю красою храм був дивом стародавньої архітектури. Господу було приємно, що цар і весь обраний народ із самозреченням, благоговійно побудували цю священну споруду — місце громадського поклоніння Йому. Господь Своєю присутністю в день посвячення храму явив Свою милість.

Однак минув час, і Соломон ухилився від праведних шляхів Божих, почав грішити. Одним з його гріхів була жорстока експлуатація народу.

«Марнотратність, якою відзначалося царювання Соломона в роки його відступництва, — свідчить Дух пророцтва, — призвела до того, що народ був обкладений високими податками і, крім того, вони мусили важко працювати на службі в царя» (Е. Уайт. Пророки і царі. С. 88). Коли він помер, народ зібрався до царя Ровоама, його сина, і запитав, чи не має він наміру полегшити цей тягар. Ровоам вирішив порадитися й дати відповідь за три дні. Він запитав у старійшин. Ті порадили йому бути добрим царем своїх підданих. Не сподобалися Ровоамові ці слова, і він звернувся до своїх друзів дитинства. Ті ж порадили йому сказати: «Мій мізинець грубший за стегно мого батька! А тепер: мій батько наклав на вас тяжке ярмо, а я ще додам до вашого ярма!» (1 Цар. 12:10). І коли зібрався народ, Ровоам дав відповідь, як порадили друзі. Нерозумна позиція царя була покарана: засмучений народ повстав проти царя, а Ізраїльське царство розділилося на дві частини. Такими були наслідки непослуху!

Наприкінці перебудови редактор «Вогника» В. Коротич потрапив на прийом до М. Горбачова. Коротич хотів висловити свої міркування щодо політичної ситуації в країні. Горбачов не дав йому вимовити жодного слова — увесь час говорив сам. Після зустрічі Коротич сказав друзям: «Кепські справи. Він в ейфорії, не хоче й не вмє слухати. Так він зазнає поразки». Усі знають, чим обернулася і для Горбачова, і для країни його нездатність слухати думку інших.

ЗЛОЧИННИЙ ПОСЛУХ?

Тоді цар сказав до Доеґа: «Підійди ти та вдар священників!» І підійшов ідумеянин Доеґ та й ударив священників, — і вбив того дня вісімдесят і п'ять чоловік, що носять лляного ефода (1 Сам. 22:18).

В історії є багато прикладів, коли можновладці віддавали накази своїм підлеглим і ті беззаперечно виконували їх, незважаючи на те, що ці накази були іноді нерозсудливими, аморальними й навіть злочинними. Біблія не приховує таких фактів. Наприклад, Саул наказував своєму синові Йонатану привести Давида до нього й потім знищити його. Чи виконав Йонатан накази батька? Ні, він захищав Давида, і за це батько кинув у нього списа, щоб убити його, та Йонатанові вдалося ухилитися. Давид теж віддав наказ Йоаву позбавити життя хіттеянина Урію, і Йоав виконав його. В обох випадках це був злочин.

Наведемо приклад, як люди виконують накази на догоду своїм володарям. Приклад цей повчальний і допомагає зрозуміти, які потворні форми послуху породжує вислужництво. Після поїздки Сталіна Москвою Поскрьобишев викликав охоронця, який супроводжував його, і запитав: «Яким маршрутом їхали?» Охоронець описав. «Що говорив товариш Сталін?» — «Нічого». — «Зовсім нічого не сказав?» — «Коли були на Смоленській площі близько висотної новобудови, товариш Сталін сказав одне слово». — «Яке?» — «Піль». Уночі авторів проєктів висотних будівель привезли до Берії. Їм заявили: «У ваших проєктах не враховані традиції російської архітектури: потрібно завершувати всі будівлі шпильми». Через тиждень газета «Правда» опублікувала статтю про російську традицію шпильової архітектури. На висотних будинках з'явилися шпилі. Коли будинок на Смоленській площі був готовий, Сталін, розглядаючи його, запитав: «А якому дивакові спало на думку завершувати цю будівлю шпилем?» (Ю. Борев).

На землі в умовах тотального панування гріха люди були й будуть віддавати хибні накази на полях битв військових і дипломатичних відомств, розвідок, транснаціональних компаній тощо. Та нехай у нашому повсякденному житті Господь береже нас від хибних форм послуху в сім'ї, на роботі, у церкві!

«Я СКОРИСТАЮСЯ ТВОЄЮ ПОРАДОЮ»

Людина лукавого серця не знайде добра, хто ж лукавить своїм язиком, упаде в зло (Прип. 17:20).

Ось приклад, чим обертаються для людей їхні недоречні поради іншим, якщо той, кому вони дані, покійно слухає й дотримується їх.

Дехто N. (деякі вважають, що це Д. Фонвізін) вважав себе одним із близьких людей у будинку князя Потьомкіна, адже той спілкувався з ним і любив, щоб той був присутній на його вечорах. Самолюбство вселяло N. думку стати першою особою князя. Поводячись із Потьомкіним часом фамільярно, одного разу N. сказав йому: «Ваша ясновельможносте, недобре робите, що не обмежуєте кількості відвідувачів, які мають щастя проводити з вами час, тому що між ними є багато порожніх людей». «Твоя правда, — відповів князь, — я скористаюся твоєю порадою». Після цієї розмови Потьомкін попрощався з ним, як завжди, ласкаво й люб'язно.

Наступного дня N. приїжджає до князя й хоче увійти до його кабінету, але офіціант зачиняє перед ним двері, оголошуючи, що його наказано не приймати. «Як?! — сказав приголомшений N. — Ти, мабуть, помиляєшся щодо мене або мого імені?» «Аж ніяк, пане, — відповідав офіціант, — я досить добре знаю вас, і ваше ім'я стоїть першим у реєстрі осіб, яких князь, за вашою ж порадою, наказав до себе не пускати». Відтоді князь Потьомкін уже ніколи не приймав N. у себе вдома (І. Судникова).

Ось яку пораду дав N. царському вельможі! І не розумів він (хоч князь надав йому перевагу спілкуватися з ним), що своєю порадою принизив великосвітню особу. Так він був покараний за свою пиху й обмеженість, такими роблять людей їхні егоїзм і самовпевненість. Ми хочемо, щоб нас шанували й слухали — така наша гріхозна природа, вона любить першість, популярність, шанобливість. Однак усе наше християнське життя — слова, вчинки, стосунки — повинні ґрунтуватися на інших принципах, які притаманні нашому Господу: не мати високої думки про себе, не

поспішати давати всім поради, ображаючись і заносючи до списку ворогів тих, хто їх не вислуховує чи не дотримується.

Грудень
20
понеділок

НЕВЖЕ ОДНЕ СУЦІЛЬНЕ ЗЛО?

Послухай, мій сину, напучення батька свого, і не відкидай науки (євр. – «читання, духовні знання») матері своєї... Нема ні мудрости, ані розуму, ані ради насупроти Господа (Прип. 1:8; 21:30).

Тема стосунків батьків і дітей у світлі істини про послух — одна з найактуальніших і найскладніших тем. Доречно розповісти досвід пастора Р. Данна. «Кілька років тому, — згадує він, — я познайомився з подружньою парою, чия історія виявилася трагічною. Їхня донька закохалася в юнака, який їм зовсім не подобався. У нього, як їм здавалося, був дуже складний характер. І вони вчинили так, як часом поводить у таких випадках багато батьків: висловили доньці свою негативну думку про її друга й заборонили їй з ним зустрічатися. Донька ж не дослухалася до їхньої поради, яка її вкрай обурила, і вийшла заміж за цього хлопця.

На жаль, батьки мали рацію: у юнака справді виявилось багато вагомих недоліків, і за декілька років він покинув свою дружину з двома малюками на руках. Бідні батьки, розповідаючи цю історію, не могли стримати сліз.

Я замислився: що зробив би я для цієї сім'ї, якби був на місці Бога й міг повернути час назад? Я б сказав їм: "Ось Господь дав мені сили змінити ваше минуле, до того ж так, що ваша дочка не зустріла б цього жахливого юнака, не вийшла б заміж за нього й не була б покинутою, а ви б не побивалися так. Я можу все повернути назад, начебто всього цього зовсім не було. Ви згодні? Достатньо лише вашого слова — і все зникне. Тільки одне "але". Якщо я знищу це жахливе минуле, ви втратите своїх чудових онуків... У вас виникли труднощі з вибором? Хочеться мати те й інше. Проте це неможливо. Якщо донька не познайомиться з тим хлопцем, то й дітей не буде. На жаль, або одне, або інше. Ви повинні вибрати, прийняти якесь рішення. Тож яке?.."

Багато дідусів і бабусь запевняли мене, що вони ні на що не проміняють своїх онуків, скільки б страждань їм це не завдавало. Тож як ми можемо стверджувати, що все, що сталося із цією сім'єю, — суцільне зло, якщо в підсумку на світ з'явилися двоє дітей, за життя яких ви готові віддати все?»

Грудень
21
вівторок

ВТЕЧА ЙОНИ ВІД ГОСПОДНЬОГО ЛИЦЯ

Куди я від Духа Твого піду і куди я втечу від Твого лиця? (Псал. 139:7).

Як часто ми не слухаємо й не чуємо великого Бога, нашого милосердного Небесного Отця! Він говорить до нас різними способами, зокрема й через надсучасні технічні засоби. Він бажає достукатися до дверей наших храмів, душ, які часом для істини зачинені на електронні засуви, а для обману широко відчинені день і ніч. Господь не хоче втратити нас навіки. О, якби ми задумалися над тим, що означає втратити можливість спілкування зі своїм Небесним Отцем! Адже цей привілей, це блаженство складно описати! Іноді важко передати ту гаму емоцій, які ми відчуваємо щодо людей. І це з досвіду земного життя, що ж тоді можна говорити про досвід вищого, небесного життя?

У Біблії описані випадки, коли люди відкрито виявляли непослух Богові. Найяскравішим прикладом такої непокори, мабуть, є поведінка Йони. До того ж Йона — не пересічна людина. Наділений Богом особливою довірою, він був Його пророком, представником, носієм істини та світла в цьому похмурому й темному світі.

Одного разу Господь звелів Йоні вирушити в знамените в ті далекі часи місто Ніневію, заплямоване гріхами та злочинами. Рівень гріховності цього міста досягнув критичної позначки: Господь більше не міг терпіти (Содом і Гоморра, як і допотопна цивілізація, є сумним прикладом цього). Йона, отримавши доручення йти до Ніневії й проповідувати там про катастрофу, яка загрожувала тамтешнім жителям, вирішив виявити непослух і сховатися подалі від Бога, аж до Геркулесових стовпів. Він сів на корабель і поплив у проти-

лежному напрямку. Задоволений, що знайшов вихід, як уникнути поїздки до Ніневії, Йона спустився в трюм і заснув богатирським сном. Однак недовго йому довелося спокійно спати... (Далі буде).

Грудень
22
середа

ПРИБОРКАННЯ ЛЮТОГО ШТОРМУ

Що втихомирюєш гуркіт морів, їхніх хвиль та галас народів (Псал. 65:8).

Тим часом на морі зчинився страшний шторм, і корабель так почало кидати, що бувалі моряки, які пережили за свій вік не один шторм, відчували невимовний страх. І кожен почав благати свого бога про милість і допомогу. Та, незважаючи на їхні молитви, жакливий шторм люто ревів, не стихаючи. Утративши надію на щасливий результат, матроси почали викидати в море вантаж, щоб полегшити корабель, — застосували випробуваний рятівний засіб.

А Йона й далі міцно спав, не знаючи про те, у якій біді опинився корабель. Тоді капітан корабля спустився в трюм, щоб подивитися, що там діється. Він був приголомшений побаченим: чоловік спокійно спав, тоді як смерть чатувала на кораблі. Капітан підійшов до Йони й розбудив його, вигукнувши: «Як ти можеш спати? Устань негайно й молися своєму Богові, можливо, Він почує — і ми не загинемо!»

А в цей час на палубі моряки вирішили за старовинним звичаєм кинути жереб — дізнатися, хто ж винен у тому, що їх спіткало таке лихо. Жереб випав на Йону. Спонтелічені, вони запитали його: «Хто ти такий? З якої країни? Куди прямуєш? Яке твоє заняття?» Йона просто відповів: «Я — єврей, і боюся я Господа, Небесного Бога, що вчинив море та суходіл». І розповів їм, що не послухався Бога й усупереч Його повелінню вирішив утекти подалі. Моряки зовсім розгубилися: «Що нам робити з тобою?» «Що робити? Та киньте мене в море — і воно заспокоїться, — сказав бунтівний Божий пророк. — Я знаю, що через мене здійнялася така люта буря». Вислухавши Йону, вони не хотіли кидати його в море, натомість дружно налягли на весла, проте море ще дужче лютувало. Тоді вони звернулися до Бога, перепросили в Нього за Йону й кинули його в море. «І спинилося море від своєї лютости», — сказано в Біблії.

І завмерли від страху моряки, і принесли подячні жертви Богів, давши Йому обітницю.

Господь може зчинити ще й не таку бурю, якщо вважатиме за необхідне! (Далі буде).

Грудень
23
четвер

ДИВОВИЖНИЙ ФІНАЛ

І молився він [Йона] до Господа та й казав... візьми мою душу від мене, бо краще мені смерть від мого життя! (Йони 4:2, 3).

Йону, кинутого в розбурхане море, хвилі, як тріску, жбурляли то вгору, то вниз. Зрештою він, зовсім знесилений, поринув у морську глибочінь. І наказав Господь величезній рибі проковтнути його, і в утробі її молився Йона до Бога. Три доби перебував пророк-утікач у цілковитій темряві — у шлунку риби. Як він залишився живий і неушкоджений, опинившись в обставинах, несумісних із життям, здогадатися нескладно: великий Бог вважав за потрібне дивовижним чином зберегти йому життя. Через три доби риба викинула Йону на берег, і він знову почув голос Божий: «Йди до Ніневії й попередь жителів її». Цього разу Йона послухався Господа й пішов до Ніневії, проповідуючи жителям її, щоб ті покалися. І впокорилися вони — від царя, який «покрився веретою й сів на попелі», до простої людини, від малих дітей до літніх людей, — усі постили, ридали й каюлися. Господь, споглядаючи їхнє покаяння, не покарав їх лихом.

Йона, бачачи, що сорок днів минули й жодне лихо не спіткало ніневітян, засмутився й у гніві та роздратуванні на Бога молився: «О Господи, чи ж не це моє слово, поки я ще був на своїй землі? Тому я перед тим утік до Таршішу, бо я знав, що Ти Бог милостивий та милосердний, довготерпеливий та многомилостивий, і Ти жалкуєш за зло. А тепер, Господи, візьми мою душу від мене, бо краще мені смерть від мого життя!» (Йони 4:2, 3). А Господь відказав: «Чи слушно ти запалився?»

Йона вийшов з Ніневії, сів і почав чекати, що ж станеться з нечестивим містом. А Господь виростив за ніч рициновий кущ, під

час денної спеки Йоні було затишно в його тіні. Проте наступного ранку рослина засохла, і Йона, утративши вчорашню тінь, почав знемагати від нестерпної спеки й просити в Бога смерті. «Ти так засмутився через загибель рослини?» — запитав його Господь. «Так, через неї. Краще мені смерть від мого життя!»

«Ти змилювався над рициновим кущем, над яким не трудився й не плекав його, який виріс за одну ніч і за одну ніч загинув. А як же Мені не пошкодувати людей великого міста Ніневії, які нічого не знають про істину, а їх там понад сто двадцять тисяч?»

Історія пророка Йони — безцінна скарбниця для християн! Нам необхідно пропустити її крізь свою душу й засвоїти належні уроки — тим, хто проголошує істину Божу перед кінцем земної історії!

Грудень
24
п'ятниця

НЕ ЗА БОЖИМ СЦЕНАРИЄМ

А той відказав йому [Ісав]: Обманом прийшов був твій брат, та й забрав благословення твоє (Бут. 27:35).

Коли Ревека дізналася, що Ісак вирішив злити благословення первородства на Ісава, вона зважилася на відчайдушний учинок — удатися до обману, щоб благословення отримав Яків, її улюблений син, а не Ісав.

Вік Ісака на той час наближався до 150 років, і він був практично сліпий. Цим і вирішила скористатися любляча матір, щоб досягнути своєї мети. Коли Ісав на прохання батька пішов полювати на дичину, Ревека, закликавши Якова, повідомила його про план їхніх спільних дій: вона терміново приготує улюблену страву батька, Яків переодягнеться у вбрання Ісава, шию свою закутає в м'яку шкіру козенят, піде до батька з його улюбленою їжею й скаже: «Я — Ісав, первісток твій, благослови мене».

Вислухавши такий план, Яків збентежився: «Як можна наважитися на такий крок — обманювати батька? А якщо він викриє мене і я стягну на себе прокляття, а не благословення? Що тоді?» І Ревека рішуче сказала: «На мені прокляття твоє, сину мій! Тільки послухай слів моїх» (Бут. 27:13).

У такому складному становищі опинився Яків — йому необхідно було зробити вибір: або послухатися матір і обманути батька, або категорично відмовитися від цього хибного кроку. Він здригався від страшної думки — обманути батька! Однак інша думка, що Ісав знехтував своїм первородством, продавши його, переконувала Якова в можливості в такий спосіб отримати благословення, до того ж мати наполягала на цьому. І Яків погодився, обманом отримавши бажане благословення.

І Ревека, і Ісак знали, що за Божим передбаченням благословення первородства належатимуть Якову. Та як це повинно відбутися, Господь не відкривав. Батьки мали пройти через це випробування — чекати, коли Бог явить Свою волю! І як було б чудово, якби ці події розгорталися за Божим сценарієм, а не людським, із застосуванням обману. Однак наступні роки життя принесли їм горе, страждання та сльози.

За Божим задумом: «Якщо б протягнулось, чекай ти його, бо воно конче прийде, не спізниться» (Авак. 2:3).

Грудень
25
субота

ЗНАЮТЬ, ЯК ЧИНИТИ ДОБРЕ

Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї (Прип. 22:6).

Послух передусім! Від нього залежить добробут і в родині, і в державі, і на землі, і на небі. Звичайно, ідеться про справжню слухняність, тобто про послух в істинному дусі й на істинних засадах. Господь очікує послуху від нас, Своїх створінь; земні батьки — від своїх дітей; земні правителі — від своїх підданих. Такий світоустрій, на цьому принципі заснований Усесвіт.

Будь-яка релігійна громада, політична партія чи корпорація можуть здійснювати свою діяльність завдяки цьому принципу. Послух починається в родині — з виховання цього необхідного принципу в дітях від народження. Господь поклав на батьків цей обов'язок, про який ідеться в Законі Божому, і батьки відповідальні за його виконання. Саме вони з Божою допомогою можуть і повинні закласти в душу дітей такі принципи, які жодні обста-

вини, жодні сили ані на небі, ані на землі не зможуть похитнути. У Біблії сказано: «Привчай юнака до дороги його, і він, як поста-ріється, не уступиться з неї» (Прип. 22:6). Правильно виховані діти за будь-яких обставин виявлятимуть чесність, порядність, вірність піднесеним принципам Божого Закону.

В Еліана є повчальна розповідь на цю тему. В Олімпі тривали змагання. Один літній чоловік, який виявив бажання відвідати їх, ніяк не міг знайти місце, щоб сісти. Він проходив серед безлічі афі-нян, але всюди його зустрічали непривітно, дехто навіть говорив йому уразливі слова, але ніхто не запропонував місця. Коли ж він прийшов туди, де сиділи спартанці, усі хлопчики й багато хто з чо-ловіків, як за командою, підвелися, пропонуючи йому сісти. Усі ел-ліни нагородили цей вчинок оплесками, схвалюючи спартанський звичай. Чоловік похилого віку, похитавши сивою головою, сказав зі сльозами на очах: «О горе! Усі елліни знають, як чинити добре, але лише спартанці так і чинять».

«Навіть юнак буде пізнаний з чинів своїх, — чи чин його чис-тий й чи простий» (Прип. 20:11).

Грудень
26
неділя

КОГО СЛУХАТИ БІЛЬШЕ?

Богам твоїм ми не служимо, а золотому бовванові, якого ти поставив, не будемо вклонятися! (Дан. 3:18).

Одним з питань, яке було предметом богословських суперечок в історії християнства (не вщухають вони й донині), є питання про покору громадянській владі. Християни переконані, що, окрім громадянської влади, є й Божа влада. І хоч християни, згідно з апостольською заповіддю: «Кожна людина нехай кориться вищій владі» (Римл. 13:1), — зобов'язані коритися громадянській владі, однак авторитет Божої влади для них незрівнянно вищий. І в тих випадках, коли потрібно зробити вибір між законами Божої влади й цивільної, християни коряться Божій, а не державній владі. Цей священний принцип апостоли сформулювали на зорі християнства. Коли синадріон як орган і релігійної, і громадянської влади заборонив їм благовістити про Христа, апостоли Пе-

тро та Іван сказали: «Розсудіть, чи справедливо перед Богом більше слухати вас, ніж Бога?» (Дії 4:19).

Справжні діти Божі керувалися цим принципом і в дохристиянський період. Шадрах, Мешах та Авед-Него категорично відмовилися підкоритися указу вавилонського царя Навуходоносора про загальне поклоніння ідолу. Даниїл, хоч і був високопосадовцем, не корився царському указу поклонятися йому, цареві, як божеству. Вони знали, що в разі непокори їх чекає жорстока смерть.

Представників Неба переслідували завжди. І ці гоніння не припиняться, доки Христос не прийде на нашу планету й не покладе край сатанинському свавіллю. «Якщо Мене переслідували, то й вас будуть переслідувати», — сказав Господь (Івана 15:20). Усі, хто бажає жити благочестиво у Христі Ісусі, будуть переслідувані (див. 2 Тим. 3:12).

Останні дні на землі завершаться масштабним гонінням носіїв істини Христа, захисників Божого Закону. Час великого горя, «якого не було від початку світу дотепер», попереду. Церква Христа зможе встояти в той жорстокий час, коли буде знищений «хто лише не поклониться образіві звіра», тільки «завдяки Тому, Хто нас полюбив», «не силою й не міццю, але тільки Моїм Духом, говорить Господь Саваот!» (Зах. 4:6). Христос неодмінно пошле Своему вірному народові Святого Духа без міри (див. Івана 3:34).

Грудень
27
понеділок

НАДЗВИЧАЙНА СПРАГА

Останнього великого дня свята Ісус стояв і закликав, кажучи: Якщо хто спраглий, хай приходить до Мене і п'є (Івана 7:37).

Господь сказав: «Прийдіть до Мене, всі втомлені та обтяжені, — і Я заспокою вас!» (Матв. 11:28). Це запрошення, цей заклик Божий лунав у всі віки й ніколи не змовкав, він був звернений до всіх «втомлених та обтяжених». Лунає він і сьогодні, і зараз, і що ближче кінець світу, то гучніше й могутніше він лунає.

Через пророка Ісаю Господь закликає: «Як захочете ви та послухаетесь, то будете добра землі споживати» (Ісаї 1:19). Що очі-

кує Небо від людини? Насамперед людина повинна «захотіти» відгукнутися на Божественний заклик. Однак не просто бажати, а палко жадати, знемагати від спраги, коли ця всемогутня влада й сила охоплює всю людину й вона не має спокою ні вдень, ні вночі, не знаючи, куди подітися від цієї спраги, піднесеної та святої, природу якої вона не може ані пояснити, ані збагнути. Саме таку спрагу Господь обіцяв вгамувати.

Якого ж роду ця спрага? Псалмист піднесеними словами описав цю спрагу: «Боже — Ти мій Бог, я шукаю від рання Тебе, душа моя прагне до Тебе, тужить тіло моє за Тобою в країні пустельній і вимученій без води...»; «Як лине той олень до водних потоків, так лине до Тебе, о Боже, душа моя» (Псал. 63:2; 42:2).

А ось палкий заклик Господа: «Верніться, невірні сини! Усі ваші відступства Явилікую!.. Ось прийшли ми до Тебе, бо Ти Господь, наш Бог!» І який же наш стан? «Лежимо ми у соромі в нашому, і нас покриває ця наша неслава, бо ми прогрішилися Господу нашому, ми й батьки наші, від нашої молодости й до сьогодні, і не слухали голосу Господа, нашого Бога!..» (Єрем. 3:22, 25).

Наш непослух, виявлений щодо Бога, став причиною руйнування святих взаємин з Ним, і ми занурилися в безодню гріха. Грішник, який широко кається, відчуватиме справжню спрагу відновлення благословенного спілкування з Творцем і відродження Його образу й подоби в ньому.

Це вища мета й жага грішника!

Це мета й жага Господа здійснити такі зміни в нашій душі!

Грудень
28
вівторок

НЕПОСЛУХ — ПРИЧИНА ВСЬОГО НЕЩАСТЯ

Відкине їх Бог мій, бо вони неслухняні для Нього були, і будуть вони мандрувати між народами (Осії 9:17).

Присутність Господа — наша мета і в цьому житті, і в прийдешньому — вічному! Жити згідно з Його волею, за Його Законом життя та любові! Господь відкрив Себе в Законі, і всьому ство-

рінню, якому Він дав життя, необхідно жити відповідно до цього Закону, в унісон з Богом. Потрібно перебувати в Ньому, тоді Він перебуватиме в нас. Цей стан святий, справжній, вічний. Інший стан — життя без Бога, а це — смерть.

Маючи свободу вибору, свободу волі, ми можемо припинити свої стосунки з Богом (що на Землі й сталося), не коритися, не слухатися Господа, не відповідати на Його заклик. Наш непослух — причина нашого гіркого, приреченого на страждання і смерть життя. Уся історія на землі — свідчення того, що відбувається з творінням, якщо воно не бажає коритися Господу. Особливо яскравий приклад цієї закономірності — життя обраного Богом народу, Ізраїлю, описане у Святому Письмі. Зауважмо: Господь переймався життям грішників, з якими Він не зобов'язаний був мати взаємини, але Його безмірна любов — ця найбільша таємниця Його сутності — не могла інакше вчинити, як тільки взяти на себе наші немочі й понести наші болі (див. Ісаї 53:4).

Наше горе на землі — результат непослуху, непокори Боже-ственному світоустрою, установленому Богом у всьому безмежному Всесвіті. Люциферові не сподобалося, що Небесний Отець усе робить через Свого Єдиного Сина, і все у Всесвіті Сином утримується й існує в єднанні. Не подобалося помазаному херувимові, що Отець радиться із Сином. Із цього невдоволення й почалося падіння Люцифера, з невдоволення встановленим Богом порядком, а йому як творінню Божому належало слухатися Творця й підкорятися в усьому.

Грудень
29
середа

БЛАГОСЛОВЕННЯ ЧИ ПРОКЛЯТТЯ?

Сьогодні взяв я за свідків проти вас небо й землю, — життя та смерть дав я перед вами, благословення та прокляття (П. Зак. 30:19).

Слова «послух», «покора» і «покірність», а також однокореневі слова згадуються в Біблії понад тисячу разів. Саме з принципами «послуху» пов'язані життя, добробут і щастя всіх розумних істот у Всесвіті. У Біблії сказано, що й на Землі Господь гарантував усім

жителям, зокрема й вибраному народові, добробут і життя за умови послуху Божим законам. Водночас Господь застерігав народ, що в разі непослуху Він позбавить людей благословень. Ось як Мойсей передав Божу волю: «Ось, сьогодні я даю перед вами благословення й прокляття: благословення, коли будете слухатися заповідей Господа, Бога вашого, які я наказую вам сьогодні, і прокляття, якщо не будете слухатися Заповідей Господа, Бога свого, і збочите з дороги, яку я наказую вам сьогодні, щоб ходити за іншими богами, яких ви не знали» (П. Зак. 11:26-28).

Господь обіцяє людям не якісь невизначені, абстрактні благословення, а конкретні блага: «Якщо справді ви будете слухатись Моїх заповідей, що Я вам сьогодні наказую, — любити Господа, Бога вашого Бога, і служити Йому всім вашим серцем і всією вашою душею, то Я дам вам дощ вашого Краю своєчасно, дощ ранній і дощ пізній, і збереш ти своє збіжжя, і свій сік виноградний, і оливу свою. І Я дам траву на твоїм полі для твоєї худоби, і будеш ти їсти й наситишся» (П. Зак. 11:13-15). Досліджуючи далі цю тему, ми переконаємося, наскільки конкретні благословення Божі перераховує Мойсей: і в місті, і на полі, і щодо дітей, і щодо худоби, «у кожній справі твоїх рук».

Водночас Мойсей передав, які прокляття, тобто позбавлення Божого благословення, очікують народ у разі прояву непослуху заповідям, порушення Божого світоустрою. Він конкретно їх перераховує, і цей перелік чималий.

Грудень
30
четвер

«ПОСЛУХАЙТЕ МЕНЕ...»

Коли б Мій народ був послухав Мене, коли б був Ізраїль ходив по дорогах Моїх (Псал. 81:14).

Уважний читач, котрий ретельно досліджує Біблію, не може не звернути увагу на те, скільки разів Господь звертається до народу зі словами: «Послухайте (почуйте) Мене». Ось деякі місця зі Святого Письма: «Почуй Мене, Якове та Ізраїлю, Мій покликаний: Це Я, Я перший, також Я останній!» (Ісаї 48:12); «Почуйте Мене, доме Яковів, та весь залишку дому Ізраїлевого, яких від

живота Я підняв, носив від утроби, і Я буду Той Самий до старости вашої, і до сивини вас носитиму, Я вчинив, і Я буду носити, і Я двигатиму й порятую» (Ісаї 46:3, 4). Яка дивовижна любов і турбота Господа щодо обраного народу (і всіх людей) відчувається в цьому зворушливому порівнянні з новонародженим, про якого Він піклується з дня появи на світ і до глибокої старості!

«Почуйте Мене, твердосерді, далекі від справедливости!» (Ісаї 46:12). Не залишає Господь людей, незважаючи на їхню жорстокість, їхнє невігластво, віддалення від Бога, адже це Його народ, якому Він відкрився й передав Свої закони, явив Свою волю. І тепер діти Його стали твердосерді й далекі від істини! З таким смутком доводиться говорити Господу про Свій улюблений народ!

«Почуйте Мене, хто женеться за правдою, хто пошукує Господа! Погляньте на скелю, з якої ви витесані, і на каменоломню, з якої ви видовбані... Послухай Мене, Мій народе, і візьми до вух, ти племено Моє, бо вийде від мене Закон, а своє правосуддя поставлю за світло народам! Не бійтеся людської ганьби, та їхніх образ не лякайтесь» (Ісаї 51:1, 4, 7). Які дивовижні слова, сказані Творцем і Спасителем! Вони сповнені любові, милосердя та співчуття до людей, які оступилися, але прагнули бути слухняними Богові.

«Послухайте пильно Мене, й споживайте добро, — і нехай розкошує у наситі ваша душа! Нахиліть своє вухо, й до Мене прийдіть, послухайте, й житиме ваша душа!» (Ісаї 55:2, 3).

Незбагненна любов Бога до нас, грішників!

Грудень
31
п'ятниця

ХРИСТОС – СЛУХНЯНИЙ СИН

Він [Господь] щоранку пробуджує, збуджує вухо Мені, щоб слухати, мов учні (Ісаї 50:4).

Господу притаманні послух і покора, оскільки це властивості досконалої й вічної Божої любові. Апостол Павло, говорячи про великий подвиг, який здійснив Господь, Божий Син, спасаючи грішне людство, указав на цю рису Його характеру: «Хоч був Він Сином, проте навчився послуху через те, що постраждав. Досягнувши досконалості, Він став причиною вічного спасіння для

всіх, хто Йому покірний» (Євр. 5:8, 9). Думка апостола про те, що Христос навчився послуху через страждання, для людей загадка. У зв'язку із цим постає чимало запитань, на які навряд чи можна знайти відповідь у цьому житті. Таємниця «вчення» Ісуса полягає, очевидно, у самій таємниці втілення.

Правильне розв'язання цієї проблеми — облишити спробу проникнути в цю таємницю та прийняти її як беззаперечну істину, що й нам належить навчитися послуху, згідно з апостольським повчанням: «Христос... залишивши нам приклад, щоб ми йшли Його слідами» (1 Петра 2:21); «Отже, наслідуйте Бога, як улюблені діти» (Ефес. 5:1).

Найважчі страждання Христос пережив у Гетсиманському саду, коли мав прийняти рішення, чи брати на Себе гріхи всього людства. Що відчував Ісус тоді, ніхто й ніколи не дізнається, це залишиться вічною таємницею. Однак боротьба в Його душі точилася надзвичайна, з огляду на те що Він тричі просив Отця, щоб, якщо можливо, не пити Йому цієї чаші страждань. Люцифер цієї миті навіював Ісусові свої смертоносні думки: нібито якщо Христос візьме на Себе гріхи людства, то Отець відвернеться від Нього, і це розділення буде вічним.

Для диявола це був останній шанс у боротьбі зі Спасителем світу: у пустелі він зазнав поразки, і якщо й тепер буде переможений, то всі його надії на успіх в боротьбі з Христом зазнають краху. Тому він докладав усіх зусиль, навіюючи Ісусові думку відмовитися померти на хресті за грішників. Однак коли Христос покірно сказав Отцеві: «Якщо можливо, хай Мене обмине ця чаша; однак не як Я хочу, а як Ти», — доля грішників була вирішена. Диявол зазнав поразки. Господь у цих стражданнях виявив послух волі Свого Отця, «Він упокорив Себе, був слухняним аж до смерті, і до смерті хресної» (Филп. 2:8).

Микола Лібенко
ТИ СВІТИШ МОГО СВІТИЛЬНИКА, ГОСПОДИ

Директор видавництва **В. Джулай**
Відповідальний редактор **Л. Качмар**
Переклад **Н. Качмар**
Коректори **Г. Борисовська, І. Гунько,**
Ю. Лунгу, О. Мехоношина
Верстка **В. Кузьменко**
Дизайнер обкладинки **Т. Романко**
Відповідальна за друк **Т. Грицюк**

Підписано до друку 27.10.2020.
Формат 60x90/16. Гарнітура Октава.
Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 5600 екз.

Видавництво «Джерело життя»
04071, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А,
тел. (044) 425-69-06, факс 467-50-64,
E-mail: dzherelo@ukr.net,
www.adventist.org.ua, bookson.com.ua